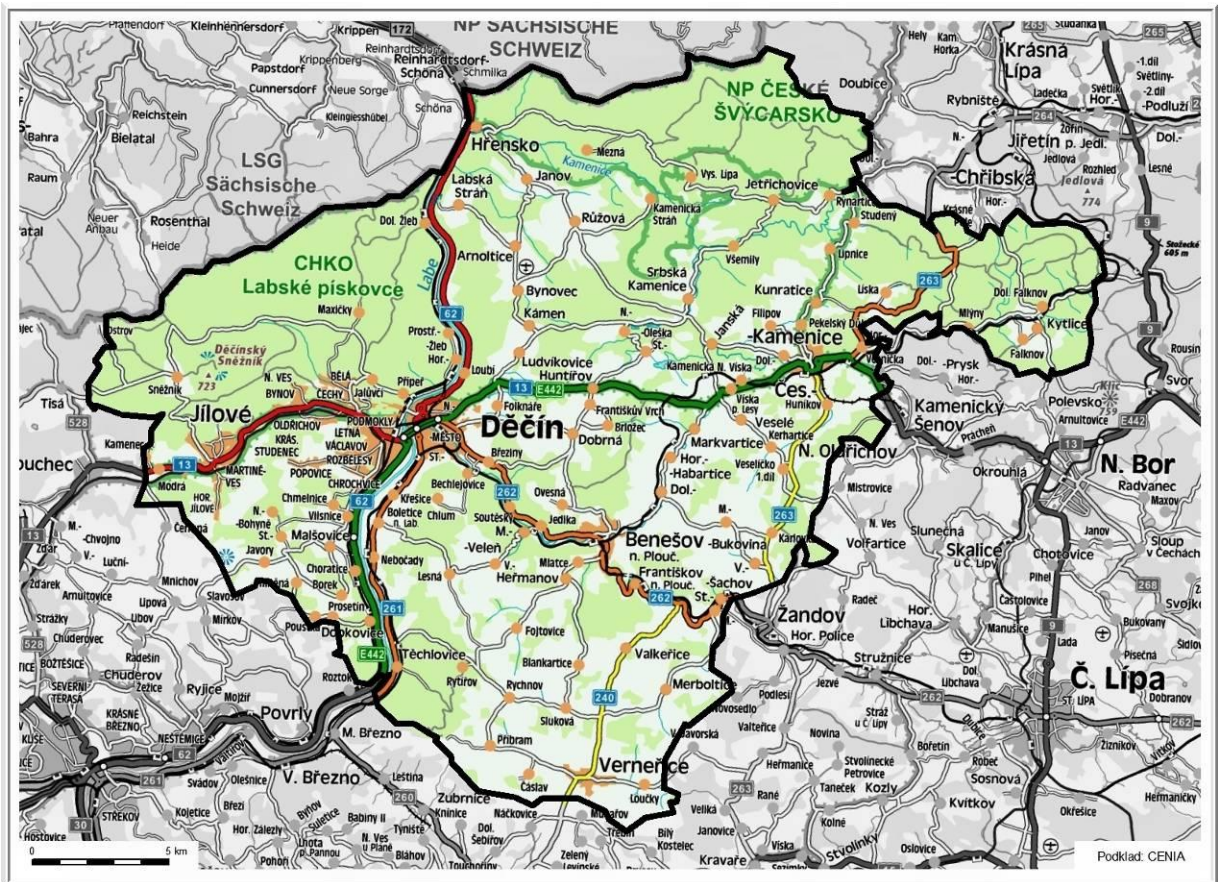


Strategie území správního obvodu ORP

Děčín

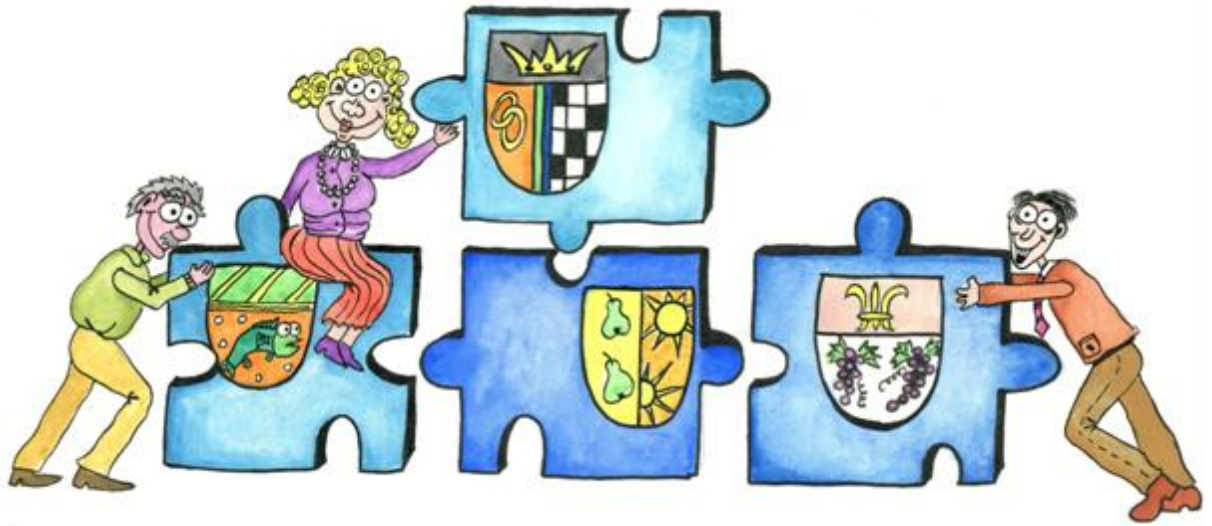
v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb,
odpadového hospodářství, dopravy a rozvoje cestovního ruchu

Dokument je zpracován na období 2015–2024



Zpracováno v rámci projektu č. CZ.1.04/4.1.00/B8.00001:
Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR
v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností
verze: **březen 2015**

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím
Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR



1. Úvod.....	7
1.1. Základní informace o strategii	7
1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu	8
1.3. Kontext vzniku a existence strategie	9
1.4. Účel strategie – proč byla zpracována.....	9
1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží.....	10
1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty.....	10
2. Profil (základní charakteristika) správního obvodu a souhrnná SWOT analýza	11
2.1. Profil území správního obvodu	11
2.1.1. Identifikace správního obvodu	11
2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu	12
2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území, mikroregiony.....	26
2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje	27
2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu.....	32
2.3. Přílohy.....	33
3. Téma 1.: Školství.....	34
3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	34
3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	34
3.1.2. Popis základního a předškolního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj	36
3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy	61
3.1.4. SWOT analýza školství	65
3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	66
3.2. Návrhová část pro oblast školství	68
3.2.1. Struktura návrhové části	68
3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)	70
3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	74
3.2.4. Indikátory	79
3.3. Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla)	84
3.3.1. Systém monitorování, řízení rizik a hodnocení realizace strategie.....	84
3.3.2. Systém změn strategie	86
3.3.3. Akční plán realizace: opatření, odpovědnosti, harmonogram a rozpočet	86
3.4. Závěr a postup zpracování.....	89
3.4.1. Shrnutí	89
3.4.2. Popis postupu tvorby strategie	89
3.5. Přílohy.....	90

4. Téma 2.: Sociální služby.....	91
4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	91
4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	91
4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	92
4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	109
4.1.4. SWOT analýza oblasti	112
4.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	113
4.2. Návrhová část pro oblast sociálních služeb.....	115
4.2.1. Struktura návrhové části	115
4.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)	117
4.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	119
4.2.4. Indikátory	123
4.3. Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla).....	126
4.3.1. Systém monitorování, řízení rizik a hodnocení realizace strategie.....	126
4.3.2. Systém změn strategie	127
4.3.3. Akční plán realizace: opatření, odpovědnosti, harmonogram a rozpočet	128
4.4. Závěr a postup zpracování.....	131
4.4.1. Shrnutí	131
4.4.2. Popis postupu tvorby strategie	131
4.5. Přílohy.....	132
5. Téma 3.: Odpadové hospodářství.....	135
5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	135
5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	135
5.1.2. Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	136
5.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	162
5.1.4. SWOT analýza oblasti	165
5.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	166
5.2. Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství.....	167
5.2.1. Struktura návrhové části	167
5.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)	169
5.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	172
5.2.4. Indikátory	178
5.3. Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla).....	184
5.3.1. Systém monitorování, řízení rizik a hodnocení realizace strategie	184

5.3.2.	Systém změn strategie	186
5.3.3.	Akční plán realizace: opatření, odpovědnosti, harmonogram a rozpočet	186
5.4.	Závěr a postup zpracování.....	189
5.4.1.	Shrnutí	189
5.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	189
5.5.	Přílohy.....	190
6.	Téma 4.: Rozvoj cestovního ruchu	214
6.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	214
6.1.1.	Základní vymezení oblasti jako destinace cestovního ruchu	214
6.1.2.	Analýza nabídky cestovního ruchu v turistické oblasti.....	215
6.1.3.	Charakteristika potenciálu a možnosti rozvoje meziobecní spolupráce v oblasti cestovního ruchu	233
6.1.4.	SWOT analýza	248
6.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	250
6.2.	Návrhová část pro oblast rozvoje cestovního ruchu	251
6.2.1.	Struktura návrhové části	251
6.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	253
6.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	256
6.2.4.	Indikátory	261
6.3.	Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla)	265
6.3.1.	Systém monitorování, řízení rizik a hodnocení realizace strategie	265
6.3.2.	Systém změn strategie	267
6.3.3.	Akční plán realizace: opatření, odpovědnosti, harmonogram a rozpočet	267
6.4.	Závěr a postup zpracování.....	270
6.4.1.	Shrnutí	270
6.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	270
6.5.	Přílohy.....	271
7.	Téma 5.: Doprava	275
7.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	275
7.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	275
7.1.2.	Úvod do problematiky	276
7.1.3.	Situační analýza na území SO ORP	278
7.1.4.	Analýza rizik a další potřebné analýzy	304
7.1.5.	SWOT analýza	307
7.1.6.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	308
7.2.	Návrhová část pro oblast aglomeračního tématu	310

7.2.1.	Struktura návrhové části	310
7.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	312
7.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	315
7.2.4.	Indikátory	321
7.3.	Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla)	327
7.3.1.	Systém monitorování, řízení rizik a hodnocení realizace strategie	327
7.3.2.	Systém změn strategie	329
7.3.3.	Akční plán realizace: opatření, odpovědnosti, harmonogram a rozpočet	329
7.4.	Závěr a postup zpracování.....	332
7.4.1.	Shrnutí	332
7.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	332
7.5.	Přílohy.....	333
8.	Závěr, kontakty.....	336
9.	Přílohy.....	337
9.1.	Seznam tabulek	337
9.2.	Seznam obrázků.....	340
9.3.	Seznam grafů	340

1. Úvod

1.1. Základní informace o strategii

Tab. 1 Základní informace o strategii

Název strategie	Strategie území správního obvodu ORP Děčín v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství, rozvoje cestovního ruchu a dopravy
Kategorie strategie	Místní strategie (strategie správního obvodu ORP) tematického charakteru (pro oblast předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství, rozvoje cestovního ruchu a dopravy)
Řešené území	Správní obvod ORP Děčín
	Počet obyvatel správního obvodu: 78 204 (ČSÚ, 31. 12. 2013)
	Počet obcí ve správním obvodu: 34
	Rozloha správního obvodu: 55 371 ha
Názvy obcí správního obvodu	Města: Děčín, Česká Kamenice, Jílové, Benešov nad Ploučnicí, Verneřice Obce: Arnoltice, Bynovec, Dobkovice, Dobrná, Dolní Habartice, Františkov nad Ploučnicí, Heřmanov, Horní Habartice, Hřensko, Huntířov, Janov, Janská, Jetřichovice, Kámen, Kunratice, Kytlice, Labská Stráň, Ludvíkovice, Malá Veleň, Malšovice, Markvartice, Merboltice, Růžová, Srbská Kamenice, Starý Šachov, Těchlovice, Valkeřice, Velká Bukovina, Veselé
Zadavatel strategie	Svaz měst a obcí České republiky v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“
Gestor tvorby strategie	Statutární město Děčín
Koordinátor tvorby strategie	Koordinátor meziobecní spolupráce (člen realizačního týmu smluvního partnera)
Rok zpracování strategie	2014–2015
Schvalovatel strategie	Shromáždění starostů SO ORP Děčín
Forma a datum projednání / schválení	Projednání na shromáždění starostů dne Schváleno na shromáždění starostů dne
Číslo a datum aktualizace	Zatím neproběhla aktualizace.
Související legislativa	Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon
Doba realizace strategie	2015–2024
Odpovědnost za implementaci	Obce SO ORP Děčín

Kontext vzniku strategie	Strategie byla zpracována v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“. Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).
	Projekt na území SO ORP Děčín realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Děčín a se zapojenými obcemi v rámci správního obvodu.
	Strategii zpracoval realizační tým ve složení: Ota Dračka, Ing. Blanka Novotná, Mgr. Daniel Redek, Barbora Řešátková.
Stručný popis řešeného problému a obsahu strategie	V rámci projektu je zpracován souhrnný dokument, který obsahuje dílčí strategie pěti oblastí (3 povinné a 2 volitelné):
	1. Předškolní výchova a základní školství
	2. Sociální služby
	3. Odpadové hospodářství
	4. Volitelné téma: Rozvoj cestovního ruchu
5. Aglomerační téma: Doprava	

1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu

Tab. 2 Obce správního obvodu dle abecedního pořadí

Znak	Údaje o obci	Znak	Údaje o obci
	Název obce: <i>Arnoltice</i> Počet obyvatel: 393 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>		Název obce: <i>Kámen</i> Počet obyvatel: 218 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: <i>Benešov nad Ploučnicí</i> Počet obyvatel: 3 832 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>		Název obce: <i>Kunratice</i> Počet obyvatel: 264 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: <i>Bynovec</i> Počet obyvatel: 290 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>		Název obce: <i>Kytlice</i> Počet obyvatel: 503 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: <i>Česká Kamenice</i> Počet obyvatel: 5 425 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>		Název obce: <i>Labská Stráň</i> Počet obyvatel: 220 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: <i>Děčín</i> Počet obyvatel: 50 104 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>		Název obce: <i>Ludvíkovice</i> Počet obyvatel: 898 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: <i>Dobkovice</i> Počet obyvatel: 663 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>		Název obce: <i>Malá Veleň</i> Počet obyvatel: 449 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: <i>Dobrná</i> Počet obyvatel: 457 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>		Název obce: <i>Malšovice</i> Počet obyvatel: 873 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: <i>Dolní Habartice</i> Počet obyvatel: 565 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>		Název obce: <i>Markvartice</i> Počet obyvatel: 686 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>

	Název obce: <i>Františkov nad Pl.</i> Počet obyvatel: 402 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: <i>Heřmanov</i> Počet obyvatel: 510 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: <i>Horní Habartice</i> Počet obyvatel: 403 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: <i>Hřensko</i> Počet obyvatel: 280 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: <i>Huntířov</i> Počet obyvatel: 788 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: <i>Janov</i> Počet obyvatel: 337 Zapojení do tvorby strategie: <i>ne</i>
	Název obce: <i>Janská</i> Počet obyvatel: 195 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: <i>Jetřichovice</i> Počet obyvatel: 394 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: <i>Jílové</i> Počet obyvatel: 5 106 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>

Počet obyvatel k 31. 12. 2013 (ČSÚ)

	Název obce: <i>Merboltice</i> Počet obyvatel: 175 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: <i>Růžová</i> Počet obyvatel: 465 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: <i>Srbská Kamenice</i> Počet obyvatel: 246 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: <i>Starý Šachov</i> Počet obyvatel: 210 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: <i>Těchlovice</i> Počet obyvatel: 537 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: <i>Valkeřice</i> Počet obyvatel: 415 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: <i>Velká Bukovina</i> Počet obyvatel: 476 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: <i>Verneřice</i> Počet obyvatel: 1 099 Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: <i>Veselé</i> Počet obyvatel: 326 Zapojení do tvorby strategie: <i>ne</i>

1.3. Kontext vzniku a existence strategie

Strategie byla zpracována v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“. Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).

Projekt na území SO ORP Děčín realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Děčín a se zapojenými obcemi v rámci SO. Z toho důvodu je Svaz zadavatelem strategie a město Děčín je gestorem tvorby strategie. Koordinátorem strategie meziobecní spolupráce je p. Ota Dračka.

Strategie byla zpracována realizačním týmem ve složení:

Ota Dračka, Ing. Blanka Novotná, Mgr. Daniel Redek, Barbora Řešátková

1.4. Účel strategie – proč byla zpracována

Účelem strategie je vymezit a definovat v pěti oblastech možnosti meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP, a to včetně návrhu možných řešení. Strategie má sloužit též k hledání dobrých praxí a prostoru pro úspory nákladů nebo zvýšení kvality v těchto pěti oblastech pomocí meziobecní spolupráce.

1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží

Strategie je určena obcím správního obvodu, jejich občanům, voleným orgánům a zřízeným či založeným organizacím. Slouží také představitelům organizací a subjektů v rámci daného území správního obvodu – mikroregionům, MAS, ziskovému i neziskovému sektoru. K uživatelům strategie mohou patřit též stát a jeho organizace.

1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty

V následující tabulce jsou uvedeny názvy vybraných významných strategických dokumentů včetně odkazu, kde je možné je získat. Nejsou zde uváděny všechny strategické dokumenty – u obcí jsou zmíněny jen ty, které mají značný přesah mimo území obce nebo jsou svým charakterem pro některé z témat klíčové. Jedná se o všechny dokumenty, které se vztahují k území SO ORP.

Tab. 3 Relevantní významné strategické dokumenty

Č.	Název dokumentu	Kde jej lze získat
Stát		
1	Politika územního rozvoje	http://www.mmr.cz/getmedia/d6c409ab-d65c-414c-b2bd-3a4aed146bf3/Politika_uzemniho_rozvoje_CR_2008
2	Plán odpadového hospodářství ČR	http://www.mzp.cz/www/platnalegislativa.nsf/d79c09c54250df0dc1256e8900296e32/9f15494cd6be130ec125768600324768?OpenDocument
3	Bílá kniha v sociálních službách	http://www.mpsv.cz/files/clanky/736/bila_kniha.pdf
4	Priority rozvoje sociálních služeb pro období 2009–2012	http://www.mpsv.cz/files/clanky/7759/Priority_rozvoje_soc_sluzeb.pdf
5	Národní program rozvoje vzdělávání v ČR	http://aplikace.msmt.cz/pdf/bilakniha.pdf
6	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR	http://www.msmt.cz/ministerstvo/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-cr
Kraj		
1	Zásady územního rozvoje	http://www.kr-ustecky.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1663672
2	Strategie udržitelného rozvoje Ústeckého kraje	http://www.kr-ustecky.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1654320
3	Odpadový plán kraje	http://www.kr-ustecky.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=450018&id=143827&query=odpadov%C3%A9+hospod%C3%A1%C5%99stv%C3%AD&p1=84858
4	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Ústeckém kraji 2012/2016	http://www.kr-ustecky.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1665773
5	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Ústeckém kraji na období 2014–2017	http://www.kr-ustecky.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1681176
Mikroregiony, města a obce		
1	Územně analytické podklady SO ORP Děčín	http://www.mmdecin.cz/dokumenty/cat_view/9-uzemni-planovani/182-uzemne-analyticke-podklady-orp-decin
2	Komunitní plán	http://komunitni.mmdecin.cz/dokumenty/cat_view/65-dokumenty
3	Strategický plán rozvoje města Děčín 2014–2020	http://mmdecin.cz/dokumenty/cat_view/186-rozvoj-strategie-mesta/283-strategie-mesta-2014-2020

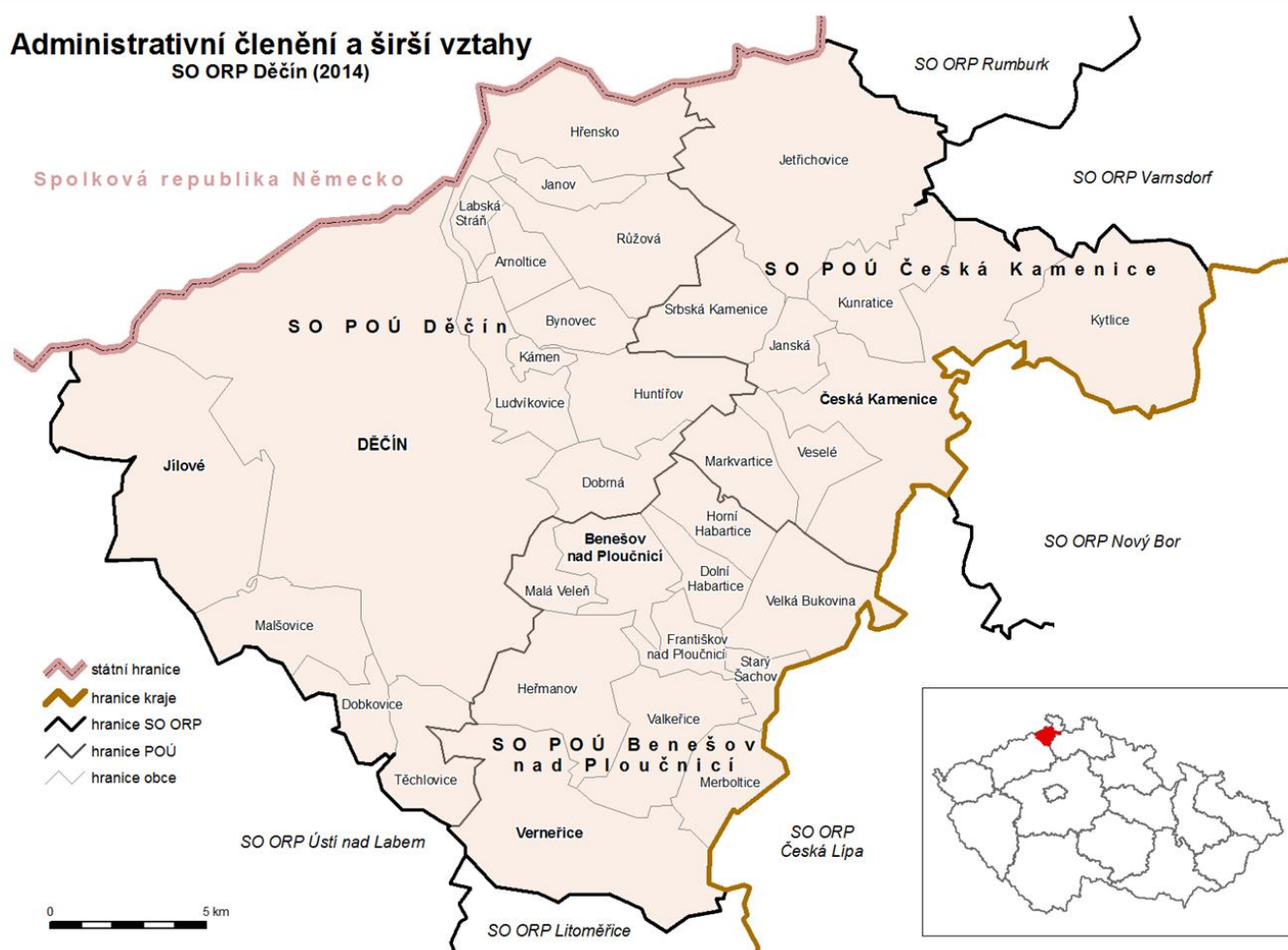
2. Profil (základní charakteristika) správního obvodu a souhrnná SWOT analýza

2.1. Profil území správního obvodu

2.1.1. Identifikace správního obvodu

Správní obvod obce s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) Děčín se nachází v severovýchodní části Ústeckého kraje. V rámci České republiky i v rámci kraje se jedná spíše o periferii ležící stranou zájmu. V Ústeckém kraji sousedí se SO ORP Ústí nad Labem, Litoměřice, Varnsdorf a Rumburk. Na jihovýchodu hraničí se SO ORP Česká Lípa a Nový Bor, spadajícími do Libereckého kraje. Severní hranicí pak správní obvod hraničí s Německou spolkovou republikou, jmenovitě se správním celkem Sächsische Schweiz-Osterzgebirge. SO ORP Děčín se člení na tři správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem (Děčín, Benešov nad Ploučnicí, Česká Kamenice), dále pak na 34 obcí a 95 katastrálních území. Rozloha 55 371 ha zabírá 10,4 % území Ústeckého kraje a činí z něj největší správní obvod ORP v kraji. Statutární město Děčín je rozlohou 6. největší a počtem obyvatel 20. nejlidnatější město v České republice.

Obr. 1 Administrativní členění správního obvodu



2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu

A. Obyvatelstvo a obce

Tab. 4 Charakteristika území SO ORP

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obcí	34	34	34	34	34	34	34	34
Počet částí obcí	120	120	120	120	121	121	121	121
Počet katastrálních území	95	95	95	95	95	95	95	95
Počet obcí se statutem města	4	5	5	5	5	5	5	5
Počet obcí se statutem městyse	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozemky (ha)								
Výměra	55 367,6	55 366,1	55 365,8	55 366,4	55 369,5	55 369,1	55 371,3	55 371,2
Zemědělská půda	20 872,7	20 869,6	20 871,8	20 866,8	20 859,6	20 872,9	20 892,6	20 903,0
Lesní pozemky	28 678,9	28 644,7	28 649,8	28 653,6	28 664,5	28 723,7	28 731,1	28 728,2
Zastavěné plochy	797,7	797,2	795,7	792,5	788,7	787,8	785,4	786,4
Hustota zalidnění (obyvatel/km ²)	143,2	144,1	145,2	145,2	145,4	144,5	141,9	141,9

Zdroj: ČSÚ

Ve správním obvodu se nachází pět měst – Děčín, Česká Kamenice, Jílové, Benešov nad Ploučnicí a Verneřice – a žádný městyse. Přirozeným centrem je Děčín, ve východní části území částečně přejímá střediskovou funkci Česká Kamenice. 34 obcí ve správním obvodu se dělí na 121 městských částí. Nově vznikla k 1. 1. 2009 městská část „Děčín XXXIV – Chlum“ oddělením od Děčina XXVI – Bechlejo-vice. Město Děčín tak má celkem 35 městských částí, což je pro padesátitisícové město vysoce nadprůměrná hodnota.

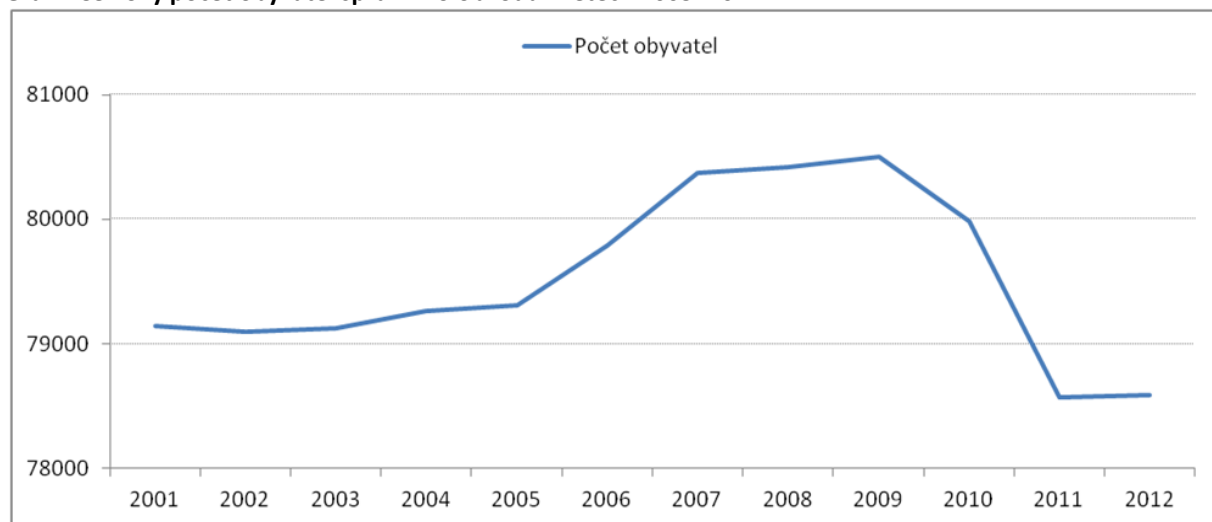
V území převažuje venkovská sídelní struktura. Rozložení zástavby obcí má charakter odlišující se od okolních oblastí (Ústecko, Českolipsko). Většina obcí má liniový půdorys, kdy je zástavba koncentrována kolem hlavní silnice procházející obcí. Lidová architektura je velmi specifická, protože se v území střetávají dvě velké oblasti lidového domu. V důsledku toho je skladba architektury pestrá (roubené, hrázděné, zděné domy), časté jsou pak především podstávkové domy, které vznikaly kombinací architektonických přístupů.

Zastavěno je pouze 1,4 % území, zatímco lesní plochy zaujímají 51,9 % plochy, což je dáno přírodními poměry v území. Hustota zalidnění činí 141,9 obyvatel/km², což je ve srovnání s údajem za ČR (133,3 obyvatel/km²) nadprůměrná hodnota.

Tab. 5 Demografický vývoj obyvatel v území SO ORP

		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obyvatel celkem		79 309	79 789	80 370	80 419	80 504	79 982	78 569	78 588
v tom:	muži	39 127	39 485	39 891	39 946	40 035	39 576	38 833	38 799
	ženy	40 182	40 304	40 479	40 473	40 469	40 406	39 736	39 789
Věkové skupiny									
v tom ve věku:	0–14	12 294	12 100	12 113	12 034	12 129	12 181	12 209	12 427
	15–64	56 873	57 343	57 689	57 465	57 124	56 220	54 144	53 134
	65 +	10 142	10 346	10 568	10 920	11 251	11 581	12 216	13 027
<i>Průměrný věk</i>			39,6	39,7	39,9	40,1	40,4	40,7	41,0
<i>Index stáří (65+/0–14 v %)</i>		82,5	85,5	87,2	90,7	92,8	95,1	100,1	104,8
Muži									
v tom ve věku:	0–14	6 370	6 292	6 271	6 227	6 240	6 253	6 288	6 374
	15–64	28 868	29 182	29 468	29 384	29 276	28 658	27 500	26 942
	65 +	3 889	4 011	4 152	4 335	4 519	4 665	5 045	5 483
<i>Průměrný věk</i>			38,0	38,2	38,4	38,7	38,9	39,3	39,5
<i>Index stáří (65+/0–14 v %)</i>		61,1	63,7	66,2	69,6	72,4	74,6	80,2	86,0
Ženy									
v tom ve věku:	0–14	5 924	5 808	5 842	5 807	5 889	5 928	5 921	6 053
	15–64	28 005	28 161	28 221	28 081	27 848	27 562	26 644	26 192
	65 +	6 253	6 335	6 416	6 585	6 732	6 916	7 171	7 544
<i>Průměrný věk</i>			41,1	41,2	41,4	41,6	41,8	42,2	42,4
<i>Index stáří (65+/0–14 v %)</i>		105,6	109,1	109,8	113,4	114,3	116,7	121,1	124,6
Migrace (přírůstek na 1000 obyvatel)									
celková		3,28	6,02	7,23	0,61	1,06	-6,53	-1,86	0,24
přirozená		0,43	-0,25	1,18	1,44	0,94	1,00	0,22	-0,03
stěhováním (mechanická)		2,85	6,27	6,05	-0,83	0,11	-7,53	-2,07	0,27

Zdroj: ČSÚ

Graf 1 Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005–2012


Zdroj: ČSÚ

Tab. 6 Počet obyvatel obcí SO ORP Děčín v letech 2010–2012 a podíl věkových kategorií v roce 2012

Obec	Počet obyvatel k 31. 12.			Podíl věkových kategorií k 31. 12. 2012 (%)		
	2010	2011	2012	< 15 let	15 – 64 let	64 < let
Arnoltice	353	372	384	17,7	71,4	10,9
Benešov nad Ploučnicí	3 960	3 931	3 914	16,6	67,8	15,6
Bynovec	283	296	297	21,2	66,0	12,8
Česká Kamenice	5 557	5 557	5 544	15,9	67,2	16,8
Děčín	51 691	50 311	50 289	15,8	66,6	17,5
Dobkovice	669	669	669	17,0	71,3	11,7
Dobrná	456	462	457	19,5	69,4	11,2
Dolní Habartice	560	576	566	16,3	68,9	14,8
Františkov nad Ploučnicí	363	393	403	11,9	71,5	16,6
Heřmanov	523	520	505	16,6	69,1	14,3
Horní Habartice	407	409	403	13,6	70,2	16,1
Hřensko	399	322	313	12,1	79,9	8,0
Huntířov	763	748	780	17,6	69,9	12,6
Janov	310	313	321	12,1	62,0	25,9
Janská	208	193	191	13,1	75,9	11,0
Jetřichovice	407	407	409	9,5	70,7	19,8
Jílové	5 209	5 172	5 134	15,1	71,1	13,8
Kámen	198	208	218	19,3	66,5	14,2
Kunratice	268	263	253	19,4	65,6	15,0
Kytlice	481	488	494	10,3	71,1	18,6
Labská Stráň	205	209	213	12,7	74,2	13,1
Ludvíkovice	873	876	910	18,2	68,7	13,1
Malá Veleň	448	440	453	16,8	70,4	12,8
Malšovice	852	866	869	17,6	70,5	11,9
Markvartice	658	658	665	14,9	69,6	15,5
Merboltice	168	170	170	14,7	71,8	13,5
Růžová	411	433	460	13,9	72,4	13,7
Srbská Kamenice	214	232	236	16,1	65,7	18,2
Starý Šachov	217	214	216	14,8	69,9	15,3
Těchlovice	542	540	537	17,7	70,2	12,1
Valkeřice	422	419	414	15,9	69,1	15,0
Velká Bukovina	459	467	471	14,9	67,7	17,4
Verneřice	1 131	1 120	1 109	15,8	70,5	13,7
Veselé	317	315	321	15,0	69,5	15,6
SO ORP celkem	79 982	78 569	78 588	15,8	67,6	16,6

Zdroj: ČSÚ

SO ORP Děčín tvoří 34 obcí, ve kterých žije 78 588 obyvatel (ČSÚ, 31. 12. 2012). To z něj činí 4. nejlidnatější obvod v rámci kraje. Od roku 2009 počet obyvatel klesal a v letech 2011 a 2012 dosáhl nejnižšího počtu za posledních 12 let. Ve statutárním městě Děčín žije 64 % obyvatel (50 289 obyvatel, 20. místo v České republice), statut města má dále Česká Kamenice (5 544 obyvatel), Jílové (5 134 obyvatel), Benešov nad Ploučnicí (3 914) a Verneřice (1 109). Žádná další obec lidnatostí nepřesahuje počet 1 000 obyvatel.

Od roku 2010 zaznamenaly nejvyšší přírůstek počtu obyvatel obce Růžová (49, nárůst o 10,7 %) a Františkov nad Ploučnicí (40, nárůst o 10 %). Nejvyšší pokles se odehrál v Děčíně, úbytek 1 402 obyvatel je ale v relativních hodnotách pouze 2,8 % obyvatel. Výrazný pokles se týkal také Hřenska, kde úbytek 86 obyvatel znamenal pokles populace o 27,5 %. Změny počtu obyvatel jsou dlouhodobě ovlivňovány především stěhováním obyvatel do regionu (2006–2007) a mimo region (2010–2011), míra porodnosti a úmrtnosti nezaznamenává tak prudké výkyvy.

Index stáří správního obvodu má stoupající tendenci (2012 – 104,8 %), což je nežádoucí jev, ale vzhledem k ČR (113,3 %) je relativně nízký. Nejvyšší podíl věkové kategorie na 65 let má Janov (menší obec, v níž se nachází dům s pečovatelskou službou), nejnižší podíl má Hřensko. Město Děčín je nad průměrem správního obvodu. Nejvyšší podíl věkové kategorie do 15 let zaznamenal Bynovec, nejnižší pak Jetřichovice. Podle registru obyvatel MVČR k 1. 1. 2014 je podíl cizinců na celkovém počtu obyvatel 2,7 %, což je méně než republikový průměr (4 %).

B. Občanská a technická vybavenost obcí správního obvodu

Tab. 7 Stručná charakteristika školství

Typ zařízení	Hodnota	% z počtu obcí má zařízení	Komentář
Počet obcí s MŠ	20	61,8	
Počet obcí se ZŠ jen 1. stupeň	6	17,6	Ludvíkovice, Malšovice, Huntířov, Dobkovice, Dolní Habartice, Heřmanov
Počet obcí se ZŠ 1. i 2. stupeň	6	17,6	Děčín, Česká Kamenice, Jílové, Benešov n. Pl., Verneřice, Markvartice
Počet středních škol:	12	5,9	
– obory gymnázií	2	5,9	Děčín, Česká Kamenice
– obory středních odborných škol a praktických škol	6	2,9	Děčín
– obory středních odborných učilišť a odborných učilišť	4	2,9	Děčín
Počet základních uměleckých škol	2	5,9	Děčín, Česká Kamenice
Počet konzervatoří	0	0	
Počet jazykových škol	0	0	
Počet vyšších odborných škol	1	2,9	Děčín, obory Inženýrské stavitelství a Ochrana památek a krajiny
Počet vysokých škol	0	0	V Děčíně je detašované pracoviště ČVUT (Fakulta dopravní, Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská)

Zdroj: vlastní šetření

Přirozeným spádovým centrem pro školství ve správním obvodu je město Děčín. Kromě základních a středních škol se zde nachází vyšší odborná škola (je spojená se střední školou, celým názvem VOŠ a SPŠ strojní, stavební a dopravní, Děčín, p. o.), která nabízí dva obory, a detašované pracoviště dvou fakult ČVUT s nabídkou tří oborů. Problémem školství je nezáměr o stavební a technické obory. Děčínsko postrádá širší nabídku vyšších odborných a vysokých škol, ale relativně dobře dostupná (pře-

devším ze západní části území) je Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. Ve východní části území doplňuje Česká Kamenice nabídku škol v Děčíně. Ta je zřizovatelem základní umělecké školy a gymnázia, které je jedinou střední školou mimo město Děčín. Předškolní vzdělávání a základní školství je podrobněji probíráno v samostatné analýze.

Tab. 8 Stručná charakteristika oblasti „kultura a sport“

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Veřejná knihovna vč. poboček	41	91,2	
Stálá kina	5	14,7	Děčín, Česká Kamenice, Jílové, Benešov n. Pl., Verneřice
Divadlo	1	2,9	Děčín
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	6	17,6	
Galerie (vč. poboček a výstavních sání)	4	11,8	
Kulturní zařízení ostatní	33	50,0	
Středisko pro volný čas dětí a mládeže	4	8,8	Děčín, Česká Kamenice, Jílové
Koupaliště a bazény	15	26,5	
– z toho kryté	1	2,9	Děčín
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	22	38,2	
Tělocvičny (vč. školních)	44	23,5	
Stadiony otevřené	10	8,8	Děčín, Jílové, Benešov n. Pl.
Stadiony kryté	0	0	
Zimní stadiony kryté i otevřené	1	2,9	Děčín
Ostatní zařízení	117	50,0	

Zdroj: ČSÚ (2006), částečně aktualizováno dle vlastního šetření

Kulturní zařízení jsou koncentrována do měst. V každém z pěti měst ve správním obvodu se nachází kino. Statistika ČSÚ eviduje jediné divadlo v území, a to Městské divadlo Děčín. Kromě tohoto klasického divadla provozuje divadelní činnost také Lesní divadlo Mlýny (obec Kytlice). Kulturní dům či jiné kulturní zařízení provozuje 50 % obcí. Veřejná knihovna se nenachází jen ve třech obcích (Heřmanov, Janská, Malá Veleň).

Polovina obcí má na svém území poštu, z těchto sedmnácti obcí je jich ale hned 11 na seznamu těch, kde by z důvodu nerentability Česká pošta pobočku ráda zrušila a nahradila výdejním místem. Pošta by tak zůstala pouze ve městech a v Markvarticích. Alespoň 29 obcí má jedno sportovní zařízení (hřiště, tělocvičnu apod.). Sportovním vybavením regionálního významu disponuje především Děčín, kde se nachází plavecký areál a krytý zimní stadion. Otevřený stadion se nachází v Děčíně, Jílovém a Benešově nad Ploučnicí, zatímco v České Kamenici chybí. Společensko-sportovní význam přesahující hranice regionu má pro Děčínsko basketbal. BK Děčín je pravidelným účastníkem play-off nejvyšší

české basketbalové soutěže mužů. Vybavenost obcí kulturním a sportovním zařízením lze hodnotit jako relativně dostačující, přestože nejsou pokryty zcela všechny požadavky obcí.

Tab. 9 Stručná charakteristika „zdravotnictví“ veřejného i soukromého charakteru

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Sdružená ambulantní zařízení	0	0	
Detašované pracoviště sdruženého ambulantního zařízení	0	0	
Ambulantní zařízení	3	2,9	Děčín
Detašované pracoviště ambulantního zařízení	0	0	
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro dospělé	35	29,4	Děčín, Česká Kamenice, Jílové, Benešov n. Pl., Verneřice, Huntířov, Jetřichovice, Ludvíkovice, Srbská Kamenice, Těchlovice
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost	18	14,7	Děčín, Česká Kamenice, Jílové, Benešov n. Pl., Verneřice
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře – stomatologa	40	11,8	Děčín, Česká Kamenice, Jílové, Markvartice
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře – gynekologa	10	11,8	Děčín, Česká Kamenice, Jílové, Benešov n. Pl.
Zařízení lékárenské péče	22	14,7	Děčín, Česká Kamenice, Jílové, Benešov n. Pl., Hřensko
Nemocnice	1	2,9	Děčín
Odborné léčebné ústavy	0	0	
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	1	2,9	Česká Kamenice
Ostatní lůžková zařízení	3	2,9	Děčín

Zdroj: ČSÚ, RZZ ÚZIS, vlastní šetření (2014)

Děčín je centrálním místem zdravotnictví celého okresu. V Děčíně se nachází nemocnice, která spadá pod společnost Krajská zdravotní, a. s. Kapacita nemocnice činí 329 lůžek. Co do počtu lůžek se jedná o nejmenší nemocnici v kraji, nemocnice ve srovnatelně velkých okresech (Teplice a Chomutov) mají přes 500 lůžek. Rušení lůžek a hrozba zrušení nemocnice byla příčinou spekulací o odtržení nemocnice od Krajské zdravotní, a. s. V České Kamenici se nachází léčebna pro dlouhodobě nemocné, a sice Nemocnice následné péče VIA, s. r. o.

Praktičtí lékaři pro dospělé ordinují v deseti obcích, v případě Huntířova, Jetřichovic, Srbské Kamenice a Těchlovice se jedná o detašované pracoviště. Do Huntířova jezdí lékař jednou za 2 týdny, do Srbské Kamenice a do Jetřichovic 1x týdně a do Těchlovice 2x týdně. Ve Verneřicích je detašované pracoviště lékaře pro děti a dorost, nepůsobí zde ale žádný stomatolog či gynekolog. V Benešově nad Ploučnicí také neordinuje žádný stomatolog, v nedávné minulosti došlo k přestěhování obou stomatologů do Děčína, který je finančně atraktivnější. Markvartice evidují detašované pracoviště stomatologa, ten

do obce ale v průměru jezdí pouze jednou ročně. Sdružení obcí Benešovska financuje stomatologickou pohotovost se sídlem v Děčíně.

c. Ekonomická situace území, struktura ekonomiky území a trh práce

Tab. 10 Ekonomická aktivita obyvatel území SO ORP

		Celkem	Muži	Ženy	
Ekonomicky aktivní celkem		34 924	19 176	15 748	
v tom:	zaměstnaní	29 766	16 602	13 164	
	z toho podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci	22 944	12 331	10 613
		zaměstnavatelé	1 046	724	322
		pracující na vlastní účet	3 669	2 534	1 135
	ze zaměstnaných	pracující důchodci	1 425	741	684
		ženy na mateřské dovolené	627	–	627
nezaměstnaní		5 158	2 574	2 584	
Ekonomicky neaktivní celkem		36 401	15 410	20 991	
z toho:	nepracující důchodci	18 184	6 967	11 217	
	žáci, studenti, učni	10 417	5 293	5 124	
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou		5 122	2 939	2 183	

Zdroj: ČSÚ (2011)

Zatímco při sčítání lidu v roce 2001 byl počet ekonomicky aktivních obyvatel o téměř 5 000 vyšší než počet ekonomicky neaktivních, v roce 2011 už ekonomicky neaktivní převažovali. V ČR ekonomicky aktivní stále převažovali, nejedná se tedy o celorepublikový trend. Tato statistika svědčí o stárnutí obyvatelstva a migraci pracovních sil mimo území. Počet pracujících důchodců se od roku 2001 navýšil o 324 (tj. o 22,7 %), počet nepracujících důchodců vzrostl o 1 600 (8,8 %). Počet žáků, studentů a učňů klesl o 2 721 (20,7 %). Stárnutí obyvatelstva je pro ekonomiku hrozbou celostátního významu.

Tab. 11 Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání

Vyjíždějící do zaměstnání a škol			Počet
Vyjíždějící celkem			16 402
v tom	vyjíždějící do zaměstnání		11 986
	v tom	v rámci obce	5 343
		do jiné obce okresu	2 787
		do jiného okresu kraje	1 681
		do jiného kraje	1 393
		do zahraničí	782
	vyjíždějící do škol		4 416
	v tom	v rámci obce	2 085
mimo obec		2 331	

Zdroj: ČSÚ (2011)

Podíl vyjíždějících na celkovém počtu obyvatel podle SLDB 2011 je nízký, pouze 20,9 % obyvatel vyjíždí do školy či do zaměstnání (ČR – 27,3 %). Příhraniční poloha Děčínska se projevuje na vysokém podílu vyjíždějících do zaměstnání do zahraničí (6,5 %), přičemž v celé ČR je to pouze 1,8 %.

Tab. 12 Charakteristika domácností

Hospodařící domácnosti podle typu			Počet	
Hospodařící domácnosti celkem			33 319	
v tom:	tvořené 1 rodinou		19 691	
	v tom	úplné	bez závislých dětí	9 288
			se závislými dětmi	6 092
		neúplné	bez závislých dětí	1 863
			se závislými dětmi	2 448
	tvořené 2 a více rodinami		401	
	domácnosti jednotlivců		11 518	
vícečlenné nerodinné domácnosti		1 709		

Zdroj: ČSÚ (2011)

Podle SLDB 2011 je v SO ORP Děčín celkem 33 319 hospodařících domácností. Jednou rodinou je tvořeno 59,1 % domácností. Charakteristika domácností nijak výrazněji nevybočuje z průměru ČR.

Tab. 13 Charakteristika nezaměstnanosti v území SO ORP

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Evidovaní uchazeči o zaměstnání	6 498	6 254	6 099	5 360	4 710	4 424	5 678	5 893	5 248	5 811	6 167
Z toho (%):											
– OZP	10,8	10,4	10,8	11,6	14,2	16,3	12,5	11,4	11,0	12,2	9,5
– absolventi	6,4	5,9	5,4	3,8	3,8	3,9	5,0	4,6	5,2	–	–
– osoby s délkou evidence nad 1 rok	44,5	45,7	46,1	43,8	41,3	35,3	31,4	36,9	39,8	44,2	44,4
Volná pracovní místa	278	132	197	271	277	209	99	136	140	139	201
Počet uchazečů na 1 volné prac. místo	23,4	47,4	31,0	19,8	17,0	21,2	57,4	43,3	37,5	41,8	30,7
Míra nezaměstnanosti (%) v SO ORP	15,6	15,0	14,1	12,5	11,2	10,4	13,5	13,9	12,3	16,4 ¹	17,2 ²

Zdroj: ČSÚ, ÚP

¹ Počítáno na základě EAO podle SLDB 2011, při použití staré metodiky vyjde porovnatelná hodnota 13,8 %. Zdroj: ÚP

² Údaj je neoficiální výpočet Úřadu práce podle EAO ze SLDB 2011. Míra nezaměstnanosti se k 31. 12. 2013 nezjišťovala, od ledna 2013 byl tento ukazatel nahrazen podílem nezaměstnaných osob na obyvatelstvu ve věku 15–64 let.

Použitím staré metodiky by vyšla porovnatelná hodnota 14,41 %. Zdroj: ÚP

Míra nezaměstnanosti v SO ORP je trvale o 2–5 % vyšší než republikový průměr. Problémy s nezaměstnaností mají kořeny v 90. letech, kdy docházelo k uzavření tradičního průmyslu bez náhrady a k rušení pracovních míst. Absolutní počet nezaměstnaných dosáhl v roce 2013 nejvyšší hodnoty od roku 2004 a okres Děčín se zařadil mezi pět okresů ČR s nejvyšší nezaměstnaností. Na skokovém nárůstu míry nezaměstnanosti a poklesu volných pracovních míst v roce 2009 se podepsala světová finanční krize. To je dobře vidět na počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání s délkou evidence nad 12 měsíců, který kvůli přílivu nově evidovaných klesl na minimum ve sledovaném období. V rámci správního obvodu vykazují nejnižší a nejvyšší míru nezaměstnanosti malé obce do 500 obyvatel. Dle územně analytických podkladů ČSÚ byla nejnižší nezaměstnanost v prvním čtvrtletí 2014 v obcích

Hřensko (7,2 %), Starý Šachov (7,3 %) a Velká Bukovina (7,5 %), nejvyšší nezaměstnanost pak v obcích Kunratice (18,7 %), Valkeřice (17,1 %) a Merboltice (15,6 %). Míra nezaměstnanosti je rychle se měnící údaj, proto je tyto údaje nutné pokládat pouze za orientační. Od roku 2011 poklesla nezaměstnanost v některých obcích i o 10 %. Nejvíce volných pracovních míst je v Děčíně (cca 75–85 % volných pracovních míst v území). Nezaměstnanost má sezónní charakter, v letních měsících bývá nejnižší a v zimních měsících kulminuje. Trend vývoje míry nezaměstnanosti v SO ORP je shodný s trendem ČR. Kvůli nadprůměrné nezaměstnanosti, nízké hustotě osídlení a nízké životní úrovni byl okres Děčín v roce 2007 zařazen na seznam hospodářsky slabých regionů ČR, které vyžadují podporu státu.

Tab. 14 Míra nezaměstnanosti [%] k 5. 3. 2014 v jednotlivých obcích SO ORP Děčín

Arnoltice	9,1	Heřmanov	13,8	Kunratice	18,7	Srbská Kamenice	11,0
Benešov n. Pl.	12,8	Horní Habartice	11,7	Kytlice	6,0	Starý Šachov	7,3
Bynovec	12,8	Hřensko	7,2	Labská Stráň	9,5	Těchlovice	10,9
Česká Kamenice	11,4	Huntířov	10,8	Ludvíkovice	8,5	Valkeřice	17,1
Děčín	11,9	Janov	12,6	Malá Veleň	11,0	Velká Bukovina	7,5
Dobkovice	11,9	Janská	13,8	Malšovice	9,3	Verneřice	13,8
Dobrná	9,8	Jetřichovice	13,8	Markvartice	8,4	Veselé	9,0
Dolní Habartice	10,8	Jílové	9,7	Merboltice	15,6		
Františkov n. Pl.	10,1	Kámen	8,3	Růžová	12,3		

Zdroj: ČSÚ (2014)

Tab. 15 Nejžádanější a nejčastěji obsazované profese podle evidence ÚP Děčín (2013)

Nejžádanější profese na trhu práce – hlášená VPM (bez určení pořadí)	obchodní zástupci	kuchaři
	finanční a pojišťovací poradci	elektromontéři, elektrotechnici a energetici
	svářeči	zámečníci
	číšníci a servírky	strážní, ostraha objektu
	řidiči automobilů (především MKD)	operátoři call center, telefonisté
	technici	šičky a švadleny
Nejčastěji obsazované profese – informační karty (bez určení pořadí)	svářeči	stavební dělníci
	zámečníci	montážní dělníci
	zedníci	dělníci v rostlinné výrobě
	šičky	manipulační a pomocní dělníci
	lékaři	technici
	prodavači	lektoři
Nejčastěji obsazované profese – povolení k zaměstnání (bez určení pořadí)	svářeči	dělníci v rostlinné výrobě
	kuchaři	stavební montéři, zedníci
	lékaři	řídící pracovníci, manažeři
	zubaři	stavební inženýři a designéři
	technici	maséři
	zámečníci	šičky

Zdroj: Strategická analýza vybraných rozvojových oblastí města Děčín a komplexní socioekonomické analýzy

Tab. 16 Charakteristika trhu práce v území SO ORP

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ekonomické subjekty celkem (podle Reg. ek. subjektů)	17 264	16 979	17 697	18 306	18 719	19 106	18 856	18 992	19 048	18 711
Fyzické osoby celkem	14 542	14 049	14 629	15 049	15 226	15 304	15 015	15 092	15 166	14 793
z toho zemědělství podnikatelé	642	644	641	646	643	640	128	135	140	141
<i>vyjádření v %</i>	<i>4,41</i>	<i>4,58</i>	<i>4,38</i>	<i>4,29</i>	<i>4,22</i>	<i>4,18</i>	<i>0,85</i>	<i>0,89</i>	<i>0,92</i>	<i>0,95</i>
Právnícké osoby celkem	2 722	2 930	3 068	3 257	3 493	3 802	3 841	3 900	3 882	3 918
z toho obchodní společnosti	1 029	1 080	1 113	1 168	1 216	1 273	1 297	1 324	1 351	1 378
<i>vyjádření v %</i>	<i>37,80</i>	<i>36,86</i>	<i>36,28</i>	<i>35,86</i>	<i>34,81</i>	<i>33,48</i>	<i>33,77</i>	<i>33,95</i>	<i>34,80</i>	<i>35,17</i>
Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ekonomické činnosti (%)										
Zemědělství, lesnictví a rybářství	4,8	4,9	4,8	4,7	4,6	4,6	2,2	2,4	2,6	2,8
Průmysl celkem	12,1	12,4	12,3	12,2	12,2	11,9	12,2	12,4	12,1	11,7
Stavebnictví	13,4	13,5	13,7	13,8	14,0	14,0	14,5	14,6	14,7	14,4
Obchod, ubytování, stravování a pohostinství	38,2	36,5	36,7	36,8	36,8	36,8	36,8	36,4	35,8	35,3

Zdroj: ČSÚ

Počet ekonomických subjektů v území je nejnižší od roku 2006. Stoupá počet právnických osob, počet fyzických osob naopak klesá. V samotném městě Děčín je 11 550 ekonomických subjektů (61,7 % celého regionu). Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ekonomické činnosti odráží nízký význam průmyslu v regionu a vysoké zastoupení služeb díky tradici cestovního ruchu. Počet drobných podnikatelů a živnostníků je dlouhodobě pod celostátním průměrem. Podnikatelské prostředí je považováno za nepřívětivé a jedná se o jednu z příčin vysoké nezaměstnanosti.

D. Doprava

Dopravní dostupnost SO ORP Děčín je na relativně dobré úrovni. Hlavní osu silniční dopravy představuje silnice I/13: spojující Podkrušnohoří (z Karlových Varů přes Chomutov, Most a Teplice) s Podještětím (Liberec) a silnice I/62: Ústí nad Labem – Děčín – Hřensko (silniční hraniční přechod Hřensko – Schmilka). Do budoucna je plánována přeložka silnice I/13 Děčín – Manušice, která odlehčí zatížení kamionové dopravy v obytné zástavbě.

Město Děčín je železničním uzlem (křižovatkou mezi směrem sever – jih a severovýchod – jihozápad) celostátního významu se stanicí mezinárodního charakteru Praha – Děčín – Drážďany – Berlín – Hamburk (č. 815), která je též přechodovou stanicí mezi Českou republikou a Německem (železniční hraniční přechod Děčín – Bad Schandau). Problémem železniční dopravy je současné využití kapacity nad 85 %, čímž se blíží k překročení limitní hranice 90 % pro zajištění její spolehlivosti. Očekává se, že zavedení integrovaného systému dopravy povede k vyčerpání rezervy, takže nebude možné dále navyšovat nákladní přepravu. S ohledem na krajinný ráz, chráněná území a zástavbu se nedá počítat s navýšením kapacity železniční dopravy výstavbou dalších kolejových svršků v údolí Labe.

Město je vzhledem ke své poloze také významným říčním přístavem. Děčín leží na labské vodní cestě s mezinárodním významem, která jej spojuje se střední a severní částí Německa, státy Beneluxu a Francií. Problémem říční dopravy je ale častý nízký stav vody v plavební dráze. Dlouhodobě je plánována stavba plavebního stupně v intravilánu Děčína, který by zajistil celoroční splavnost pro nákladní lodní dopravu. Zpracovaná dokumentace vlivů záměru na životní prostředí (EIA) ukázala, že stavba vodního díla v katastru města Děčín je reálná. Stavbu brzdí finanční náročnost, politická nerozhodnost a především postoj ekologických organizací, protože by se jednalo o výrazný zásah do současné krajiny.

V území není žádné civilní letiště, ale dobře dostupná jsou mezinárodní letiště v Praze (120 km od Děčína) a Drážďanech (65 km od Děčína).

Hlavními přepravci osob na území regionu jsou České dráhy, a. s., Dopravní podnik města Děčína, a. s. a BusLine a. s. Od roku 2015 vstoupí mezi přepravce v regionu společnost Autobusy Karlovy Vary, a. s., která převezme od BusLine meziměstskou autobusovou dopravu.

E. Těžba nerostných surovin, průmyslová výroba a stavebnictví, řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity, komerční služby a maloobchodní sféra

Na území se nachází celkem 8 bilancovaných ložisek nerostných surovin, z nichž pouze u dvou probíhá současná povrchová těžba a u jednoho občasná povrchová těžba. Ložiska nerostných surovin slouží především pro těžbu stavebního kamene (čedič, trachyt, bazanit). Ve sledovaném území jsou vymezena čtyři chráněná ložisková území převážně pro účely těžby stavebního kamene. Na území jsou dále stanoveny Obvodním báňským úřadem Most čtyři dobývací prostory pro těžbu čediče a trachytu. V území je čedič těžen v kamenolomu Soutěsky v Malé Veleni společností WEISS, spol. s r. o. V minulosti byla významná těžba fluoritu v Děčínském Sněžníku, ale v roce 1993 byla těžba ukončena kvůli nízké poptávce po surovině.

Na území ORP bylo v roce 2012 registrováno celkem 18 711 ekonomických subjektů, přičemž pouze u 47,6 % byla zjištěna aktivita. Nejvíce subjektů bylo zaznamenáno v odvětví obchodu, ubytování, stravování a pohostinství. Tento fakt odráží silnou pozici cestovního ruchu v území. Prudký úpadek postihl subjekty věnující se maloobchodu. Meziroční pokles mezi rokem 2012 (2 843 subjektů) a 2013 (2 064 subjektů) činil 27 %, což značí nepříznivé podnikatelské klima v regionu a vytlačování drobných podnikatelů velkými řetězci. Za posledních deset let vzrostlo zastoupení ekonomických subjektů věnujících se stavebnictví o 1 % na 14,4 %, i zde ale v současné době dochází k úbytku ekonomických subjektů. Největší průmyslové podniky v regionu jsou Kabelovna Děčín – Podmokly, s. r. o. (výroba kabelů), Constellium Extrusions Děčín, s. r. o. (výroba hliníkových polotovarů a jeho slitin) a Chart Ferox, a. s. (výroba nádrží).

Pro zviditelnění místních výrobků a produktů vznikla v roce 2013 certifikovaná značka *Českosaské Švýcarsko regionální produkt*[®]. Tento region zahrnuje okres Děčín a německé příhraničí (Saské Švýcarsko). Značku doposud získalo 27 produktů, ale pouze 5 z nich je z obcí v SO ORP Děčín. V době vzniku této analýzy se chystá další kolo certifikace.

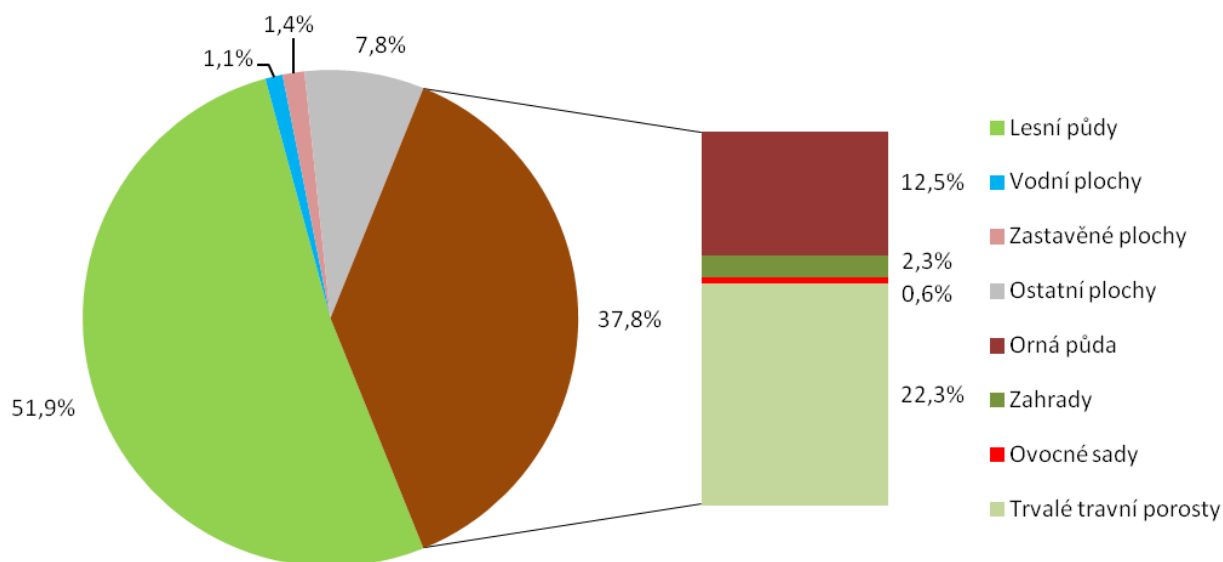
F. Ekologická situace a ochrana životního prostředí, zemědělství a lesnictví

Ochrana životního prostředí je ve SO ORP Děčín stěžejní téma, protože takřka celé území spadá do velkoplošně chráněných území. Výjimkou je pouze malá část katastrálního území Jílové. Na severu se nachází národní park České Švýcarsko, jenž pokrývá 9,9 % rozlohy zájmového území. Hlavním předmětem ochrany Českosaského Švýcarska je unikátní geomorfologie krajiny, především pak pískovcové útvary a na ně vázaný biotop. Na českém území pokračuje jako jedna ze tří chráněných krajinných oblastí ve správním obvodu CHKO Labské pískovce (34,8 % plochy SO ORP). Předmět ochrany se shoduje s Českým Švýcarskem, nižší stupeň ochrany je způsoben hustším osídlením a s tím související nižší biodiverzitou. Jižní polovina území spadá do CHKO České středohoří (46,4 % rozlohy). Předmětem ochrany je jedinečnost reliéfu, geologická pestrost a rozmanitost bioty, která se řadí k nejvyšším v ČR. Východní výběžek území pokrývá CHKO Lužické hory (8,8 % rozlohy). Důvodem ochrany jsou rozmanité krajiny pískovcových skalních měst a znělcových, trachytových a čedičových kuželů a vlhké louky s výskytem vzácné flory.

Na území SO ORP Děčín se nachází 32 maloplošných zvláště chráněných území na souhrnné rozloze 1 155,5 ha (2,1 % plochy), z toho 2 národní přírodní rezervace, 13 přírodních rezervací, 3 národní přírodní památky a 14 přírodních památek. V rámci evropské soustavy chráněných území NATURA 2000 bylo v zájmovém území vymezeno 13 evropsky významných lokalit a jedna ptačí oblast. Severní část území spadá do CHOPAV Severočeská křída.

Pro využití území je charakteristický nižší podíl ploch zemědělské půdy (37,8 %). V území je třikrát menší podíl orné půdy než v celé ČR – pouhých 12,6 % rozlohy území. Většina území spadá do bramborářské zemědělské oblasti. Na Děčínsku se nenacházejí žádné vinice a chmelnice. Typická je vysoká míra zalesnění (51,9 % rozlohy). Lesnatost území je vyšší na severu (lesnatost v Českém Švýcarsku – 97 % území), směrem na jih klesá (České středohoří – pouze 28,4 % lesních ploch). V území převažuje dubobukový vegetační stupeň, původní lesní vegetace byla ale z velké části nahrazena invazivními smrkovými monokulturami.

Graf 2 Využití půdy v SO ORP Děčín (2013)



Zdroj dat: ČSÚ

G. Technická infrastruktura a energetika

Záplavová území na stoletou vodu jsou stanovena pro toky Labe, Bystrá, Ploučnice, Kamenice, Bělský potok, Jílovský potok, Šenovský potok a Chřibská Kamenice. Na uvedených tocích byla stanovena i aktivní zóna záplavového území. Na ochranu před povodněmi byla na řece Labi v Děčíně navržena řada protipovodňových opatření. Ta se většinou sestávají z kombinace úpravy břehů, protipovodňových zdí a hrází a případně mobilních hrazení. V blízkosti vodních toků se nachází několik malých vodních elektráren (MVE), a to na tocích řek Ploučnice, Kamenice a Bystrá. V území je evidováno 19 MVE. V Děčíně a Benešově nad Ploučnicí se nacházejí termální vrty. Ty jsou využívány pro přehřev užitkové vody, pro tepelná čerpadla CZT a pro místní koupaliště. V území se nachází 6 fotovoltaických elektráren.

Na plynovod jsou napojeny převážně větší obce: Děčín, Jílové, severovýchodní část obce Malšovice, Ludvíkovice, Česká Kamenice, Benešov nad Ploučnicí, Dolní Habartice, Horní Habartice a část obce Verneřic. Hlavním správcem a provozovatelem vodovodních sítí a jejich zařízení jsou Severočeské vodovody a kanalizace, a. s. Území je převážně zásobeno z lokálních vodních zdrojů podzemních vod prostřednictvím místních rozvodů vodovodu. Mezi významné zdroje podzemních vod patří oblast Hřenska. Vrtané studny Hřensko jsou jedním ze zdrojů pro skupinový vodovod Děčín – Hřensko. Téměř všechny obce v SO ORP Děčín jsou napojeny na vodovod. Obce Merboltice, Kunratice a Veselé jsou zásobeny z místního vodovodu, který vlastní a provozují. Hlavním správcem a provozovatelem kanalizačních stok a jejich zařízení jsou Severočeské vodovody a kanalizace, a. s., dále to jsou obce samotné. Odkanalizování dílčích obcí je velmi malé a je typické pouze pro města – Děčín, Jílové, Česká Kamenice, Benešov nad Ploučnicí. Částečné odkanalizování je zaznamenáno u obcí Jetřichovice, Janov, Těchlovice, Markvartice a Horní Habartice a města Verneřice. Stávající kanalizační systémy jsou založeny převážně na principu jednotné kanalizační sítě, což způsobuje při dešťových srážkách poměrně silnou zátěž vodních toků nařazenými splaškovými vodami. Téměř ve všech obcích jsou zbudovány telefonní rozvody. Území je i přes členitost dostatečně pokryto signálem mobilních operátorů. Současné požadavky na komunikační služby jsou takřka plně pokryty.

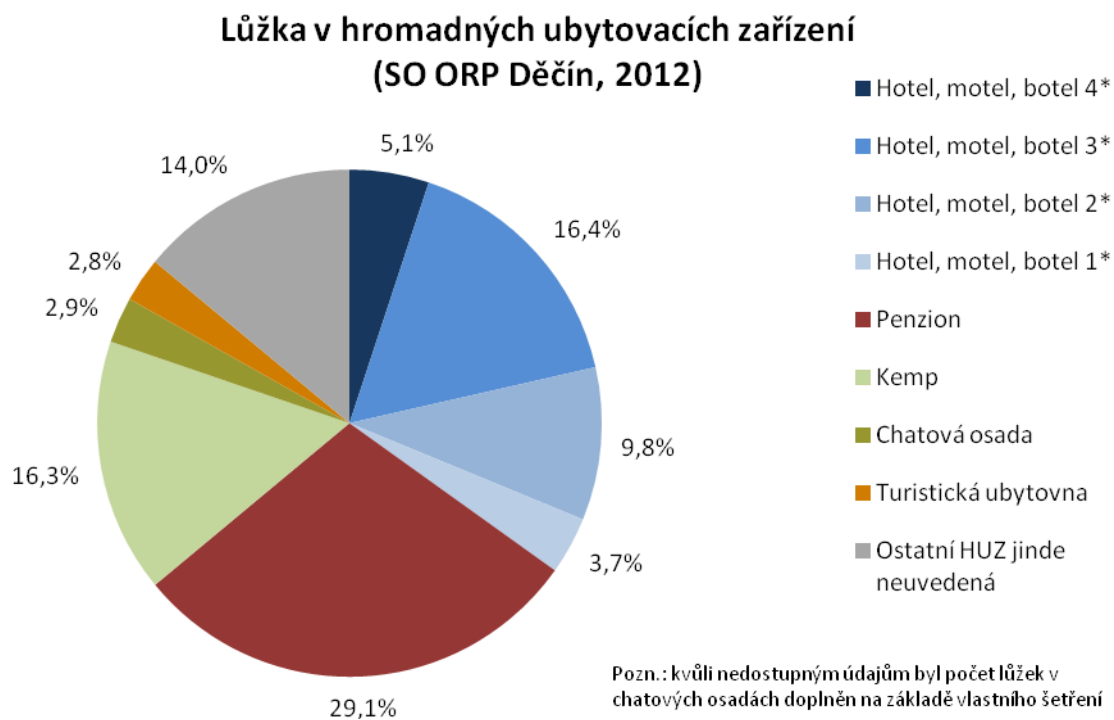
H. Rekreace, památky a cestovní ruch

Území správního obvodu je význačné cenným přírodním prostředím, dlouhodobou tradicí cestovního ruchu a rozvinutými službami. Mimořádný význam má rekreační oblast národního parku České Švýcarsko. Pro návštěvníky je atraktivní vysoká lesnatost území a jedinečné geomorfologické tvary (např. pískovcová města, soutěsky atd.). Nejznámějším takovým útvarům je NPP Pravčická brána, která je největší skalní branou v Evropě a symbolem NP České Švýcarsko. V roce 2012 ji podle analýzy agentury CzechTourism navštívilo 120 000 návštěvníků. Nejvyšší návštěvnost v území zaznamenaly Soutěsky Kamenice, a to 180 000 návštěvníků, což z nich činí 3. nejnavštěvovanější cíl v Ústeckém kraji a 2. nejnavštěvovanější přírodní památku v celé ČR.

Město Děčín je historickým centrem nadregionálního významu. Lákadlem pro turisty je Zoologická zahrada Děčín, která v roce 2012 zaznamenala více než 90 000 návštěvníků. Mezi významné historické památky regionu patří Zámek Děčín, který se po rozsáhlé rekonstrukci stal centrem kulturního dění v městě Děčín. Jedinou památkou v území se statutem národní kulturní památky je Státní zámek Benešov nad Ploučnicí. Tento zámkový komplex je tvořen pěti zámky, z nich dva jsou přístupné veřejnosti a zpřístupnění třetího se připravuje. Ve správním obvodu ORP Děčín se nacházejí dvě městské památkové zóny a tři vesnické památkové zóny.

V území se nachází 83 hromadných ubytovacích zařízení (2012, ČSÚ), to je 21,7 % všech zařízení v Ústeckém kraji. Jejich kapacita je 3 409 lůžek (17,1 % hodnoty Ústeckého kraje), což svědčí o vyšším podílu malokapacitních ubytovacích zařízení. Na 1 000 obyvatel připadá 43,4 lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních, to je vůči ČR mírně podprůměrný počet. Výrazněji se od průměru ČR liší skladba lůžek podle kategorie hromadného ubytovacího zařízení. Nejvíce lůžek poskytují penziony, a to 27,5 % celkového počtu (celá ČR – 14,4 %). V území nejsou pětihvězdičkové hotely, podprůměrný je i podíl lůžek ve čtyřhvězdičkových hotelech (5,1 %). Území postrádá vyšší kvalitu ubytování a služeb obecně. Cestovní ruch v území má spíše sezónní charakter, nejvíce turistů přijíždí v létě. Správy CHKO podporují pěší turistiku jako hlavní formu cestovního ruchu, která by měla být ve chráněných územích dále rozvíjena. Pro cykloturistiku má mezinárodní význam Labská stezka, další tři cyklostezky mají nadregionální význam. Problémem pro ekonomický přínos cestovního ruchu do území je vyšší podíl krátkodobé turistiky a tzv. baťůžkářství. Průměrná doba pobytu turistů v území je trvale pod průměrem ČR.

Graf 3 Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních



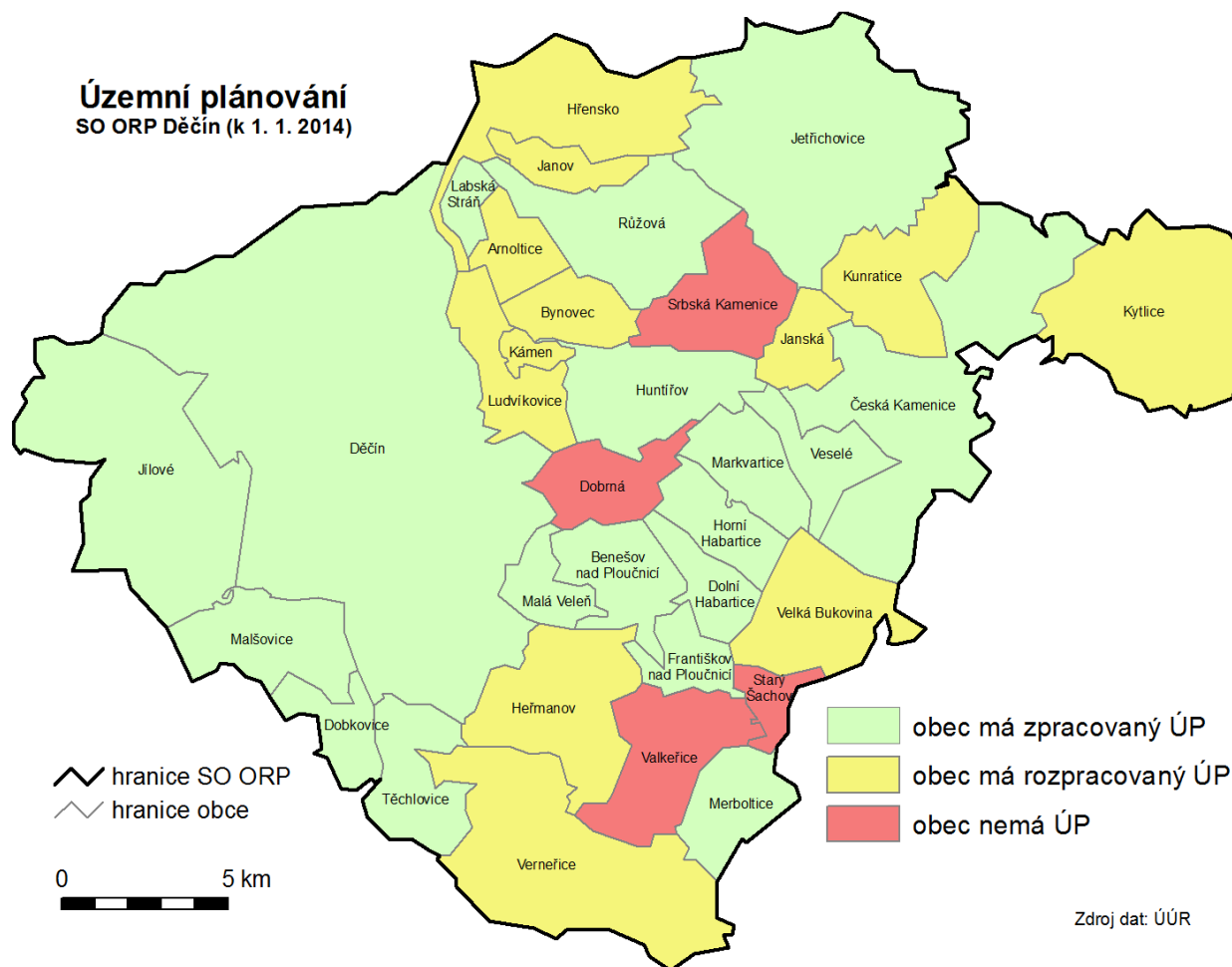
Zdroj dat: ČSÚ

2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území, mikroregiony

Tab. 17 Územní a strategické plánování

	Počet obcí	% obcí
Obce s platným územním plánem	18	52,9
Obce s plánem v přípravě	12	35,3
Obce se strategickým plánem (nebo programem rozvoje obce)	4	11,8

Obr. 2 Územní plánování



Z 34 obcí správního obvodu má jen 18 obcí platný územní plán. Na územním plánu pracuje 12 obcí a 4 obce (Dobrná, Srbská Kamenice, Starý Šachov a Valkeřice) územní plán nemají ani na něm v současnosti nepracují. Za poslední rok byl dokončen pouze nový územní plán obce Dobkovice. Devět obcí bez platného územního plánu vytvořilo samostatným postupem alespoň dokument „Vymezení zastavěného území“. Strategický plán rozvoje většina obcí nemá, vážou svůj rozvoj na strategický plán mikroregionu nebo místní akční skupiny, jíž jsou součástí.

Se zásadami územního rozvoje kraje je možné se seznámit na webových stránkách příslušného krajského úřadu. K dalším významným dokumentům z hlediska územního plánování patří:

- Strategie rozvoje mikroregionu Benešovska
<<http://sob.benesovnpl.cz/index.php/projekty>>,
- Strategie rozvoje DSO mikroregion Labské skály
<http://www.labskeskaly.info/index.php?nav=strategie_rozvoje>,
- Integrovaný strategický plán území mikroregionu Českokamenicko
<<http://www.mikroregion.net/ceskokamenicko/cz/dokumenty/strategicke-dokumenty>>,
- Strategický plán Leader MAS Český sever
<<http://www.mas-sluknovsko.cz/Strategie-MAS-2014---2020/747.html>>,
- Strategický plán Leader MAS Labské skály
<<http://www.maslabskeskaly.cz/clanky/leader-2009-2013.html>>.

Z územního plánování na úrovni obcí (územní plány jednotlivých obcí), kraje (zásady územního rozvoje) a státu (politika územního rozvoje) plynou následující významná omezení, příležitosti či limity:

Významným limitem pro územní rozvoj obcí a zároveň příležitostí pro cestovní ruch je velkoplošná ochrana přírody a krajiny, 99,9 % plochy území leží ve velkoplošných chráněných územích. Stejně je možné nahlížet na vodní toky v regionu. Děčínska se úzce týká omezení aktivními zónami záplavového území. Severní část území spadá do CHOPAV Severočeská křída. Problematika limitů je podrobně zmapována ve Výkresu limitů ÚAP SO ORP Děčín.

Širší a nadregionální vztahy: Území SO ORP Děčín je součástí okresu Děčín, do něhož dále spadají správní obvody ORP Rumburk a Varnsdorf. Území sousedí celkem se šesti správními obvody. V sousedství leží ORP Ústí nad Labem, které je největším městem v kraji a sídlí zde krajský úřad.

Přeshraniční spolupráce probíhá v rámci Euroregionu Labe.

2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje

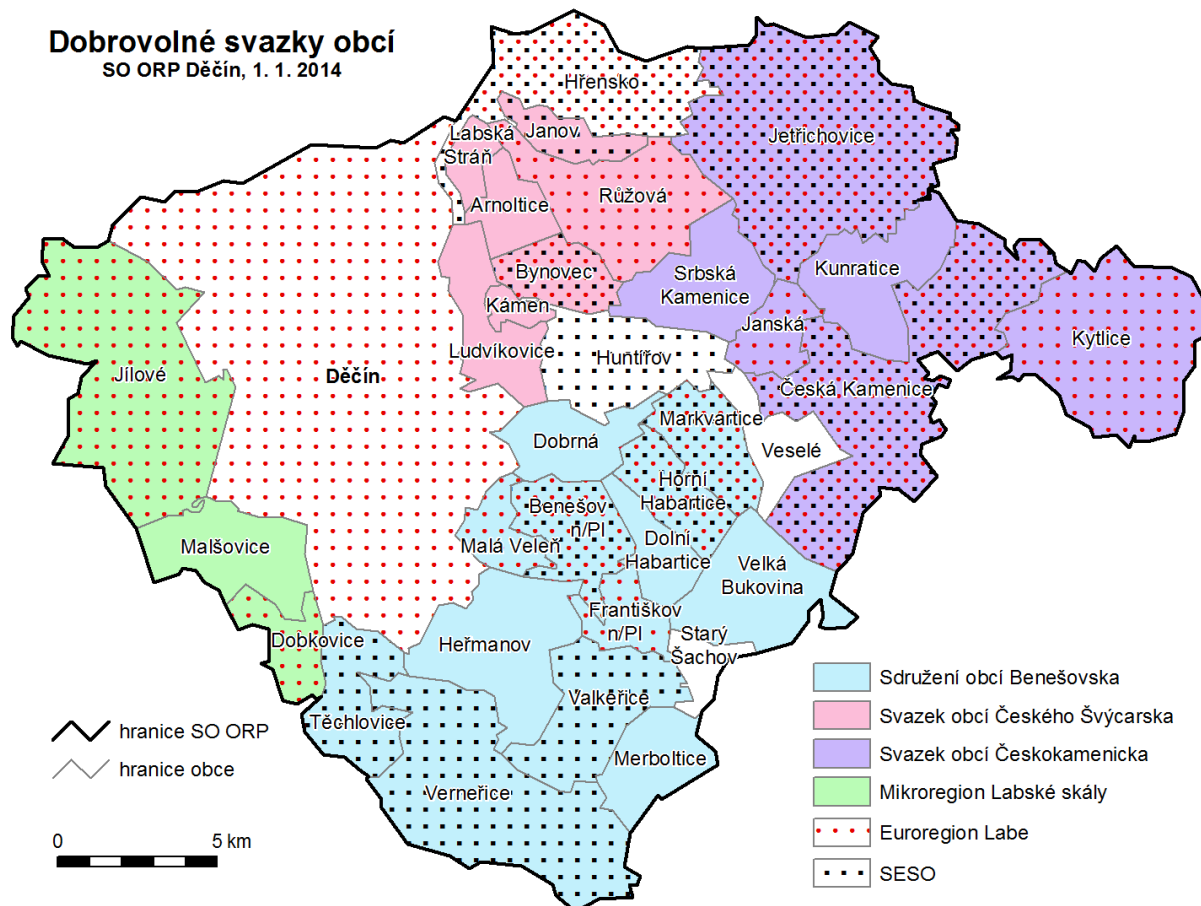
Aktérem regionálního rozvoje je každá fyzická osoba nebo právnický subjekt, který se podílí na regionálním rozvoji území. Klíčoví aktéři jsou ti, kteří se na rozvoji podílí největší měrou. Následující tabulka stručně uvádí klíčové aktéry rozvoje území správního obvodu.

Tab. 18 Klíčoví aktéři

Aktér	Počet aktérů	Komentář
Město	5	Děčín – přirozené centrum území, Česká Kamenice – spádové město pro východní část SO ORP
Obce	29	Pečují o rozvoj svého území
Kraj	1	Správa silnic, zřizovatel středních škol, nemocnic, atd.
Stát	1	Důležitý např. z hlediska PÚR (dopravní koridor jde přes území SO)
Státní instituce	4	Správy NP a 3 CHKO
Mikroregiony	6	Sdružení obcí Benešovska, DSO Českého Švýcarska, DSO Českokamenicka, Mikroregion Labské skály, Euroregion Labe, SESO
MAS	3	MAS Český sever (nahrazuje funkci DSO, realizace společných Záměrů), MAS Labské skály, LAG Podralsko (1 obec)
Jiné	3	Destinační agentury: České Švýcarsko, České středohoří; Okresní hospodářská komora Děčín

Klíčovým aktérem regionálního rozvoje je město Děčín. Na úrovni obcí jsou klíčovými aktéry mikroregiony. Do území správního obvodu zasahuje šest mikroregionů. Pro regionální rozvoj hraje významnou roli Sdružení obcí Benešovska, Svazek obcí Českého Švýcarska, Mikroregion Labské skály a Svazek obcí Českokamenicka. Většina malých obcí je členem jednoho z těchto mikroregionů. Některé obce v území jsou dále členem mikroregionů s nadregionálním přesahem – Severočeského sdružení obcí a Svazku obcí Euroregion Labe.

Obr. 3 Příslušnost obcí k dobrovolným svazkům obcí

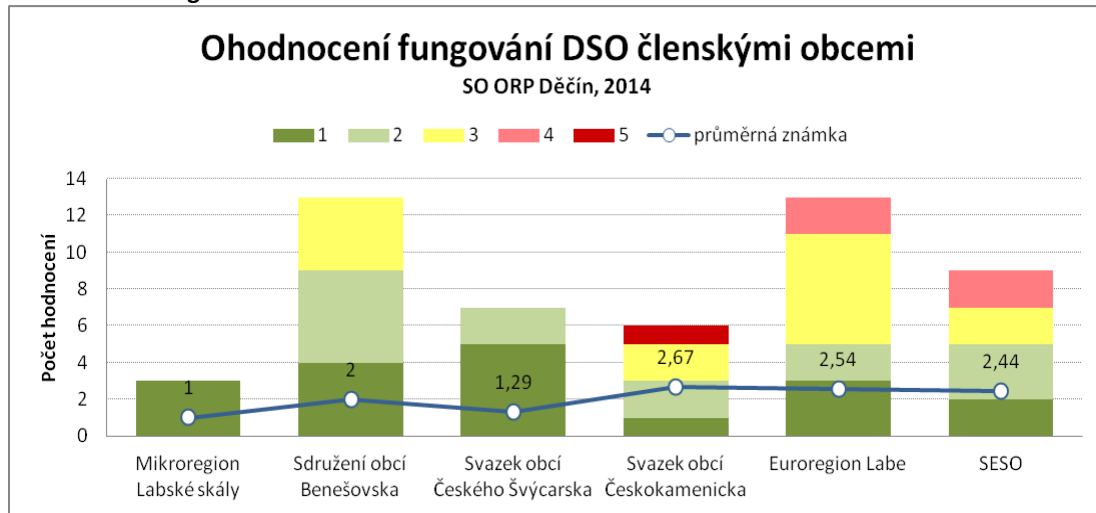


Zdroj dat: vlastní šetření

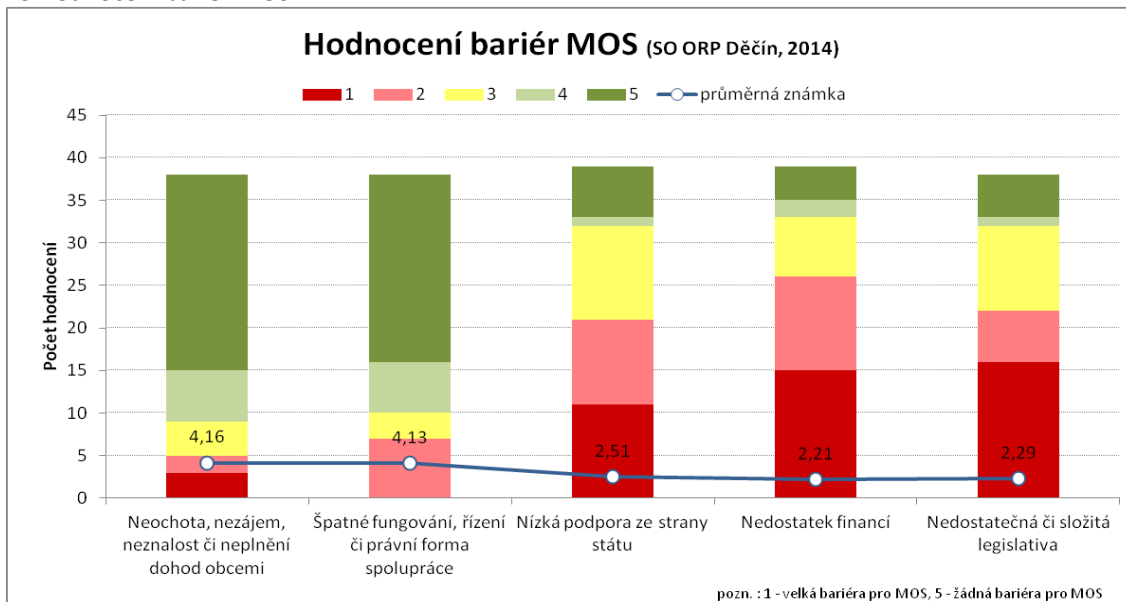
V rámci dotazníkového šetření meziobecní spolupráce, které bylo v území provedeno v rámci projektu, byl od starostů obcí zjišťován názor na současný stav meziobecní spolupráce (dále jen MOS) v SO ORP a fungování stávajících dobrovolných svazků obcí. Dle starostů je největší překážkou MOS nedostatek financí a nedostatečná či složitá legislativa. Starostové také upozorňují na nedostatečné personální kapacity dobrovolných svazků obcí, z organizačního hlediska jsou proto aktivity svazků jen omezené.

Nejvhodnější formou MOS je neformální meziobecní spolupráce. Jediná z dotazovaných forem MOS, kterou starostové nepovažují za příliš vhodnou, je zřízení společné organizace či firmy. Nad rámec dotazníku starostové dále uváděli místní akční skupiny (MAS) jako vhodnou formu spolupráce. Nejvhodnějším tématem ke spolupráci je předškolní vzdělávání a základní školství, krizové situace, cestovní ruch, kultura a sport. V těchto oblastech již ve většině obcí spolupráce probíhá. Podrobné výsledky dotazníkového šetření jsou předmětem následujících grafů.

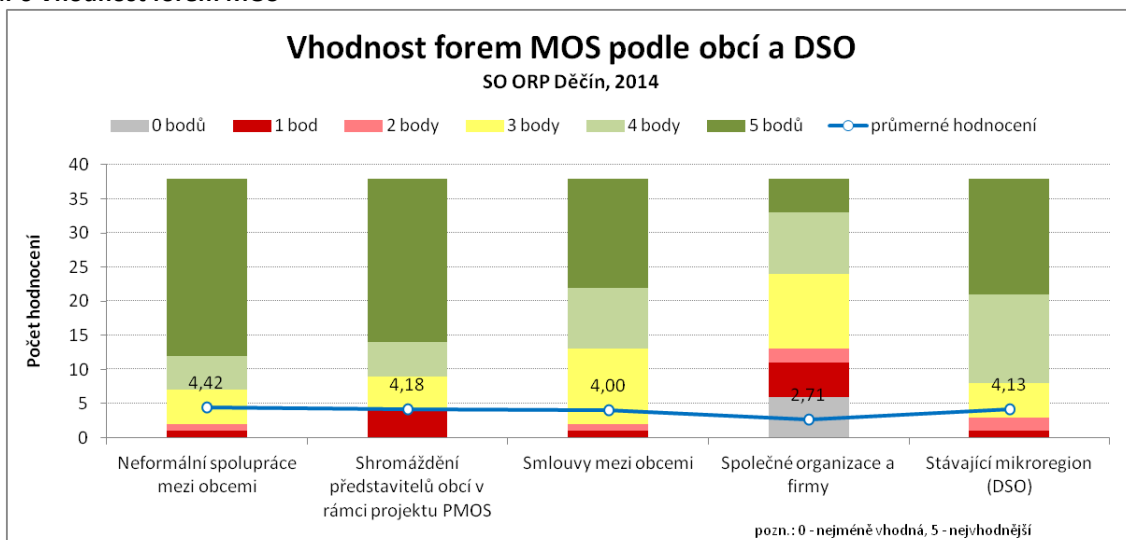
Graf 4 Hodnocení fungování DSO



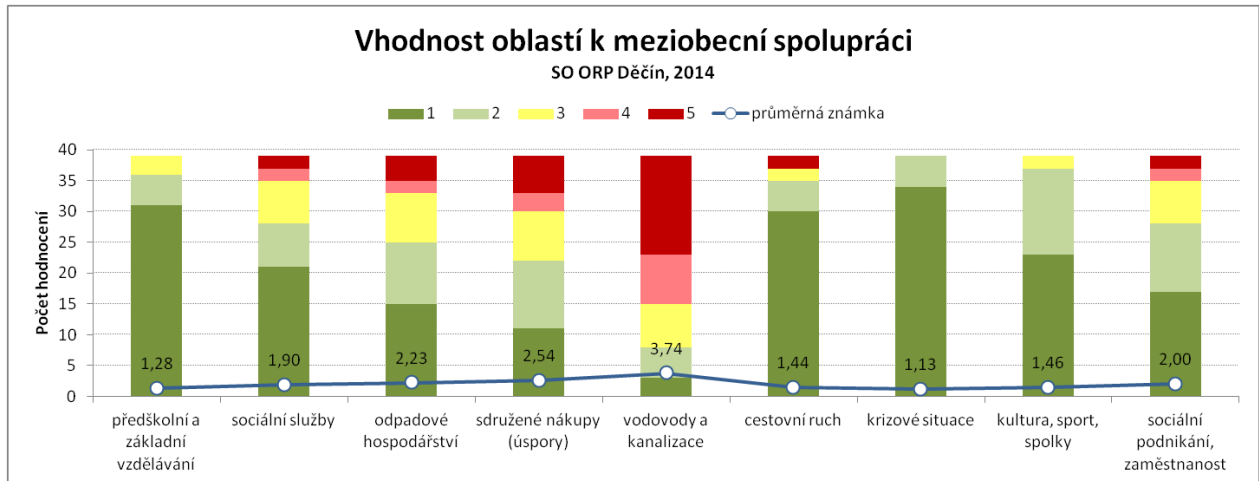
Graf 5 Hodnocení bariér MOS



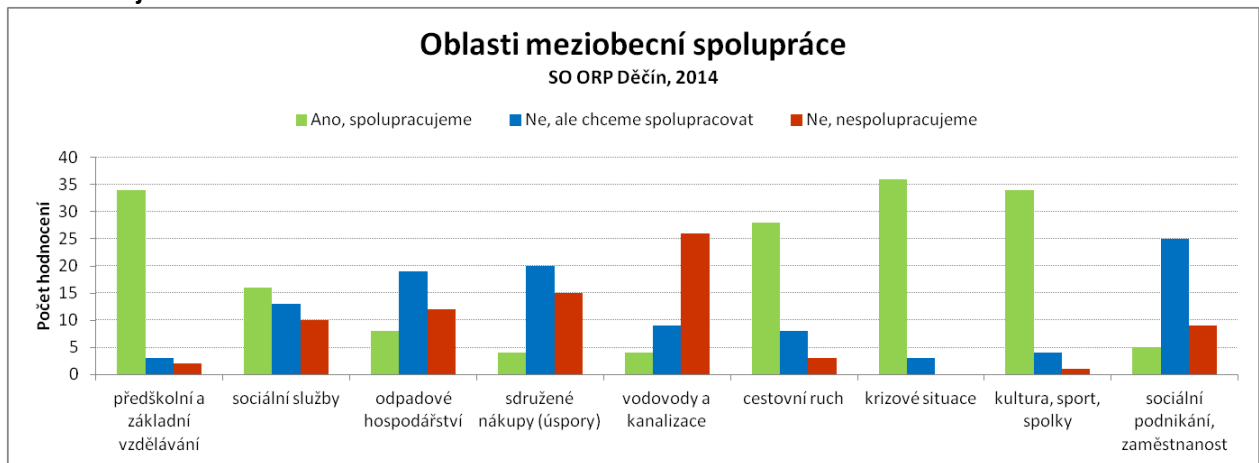
Graf 6 Vhodnost forem MOS



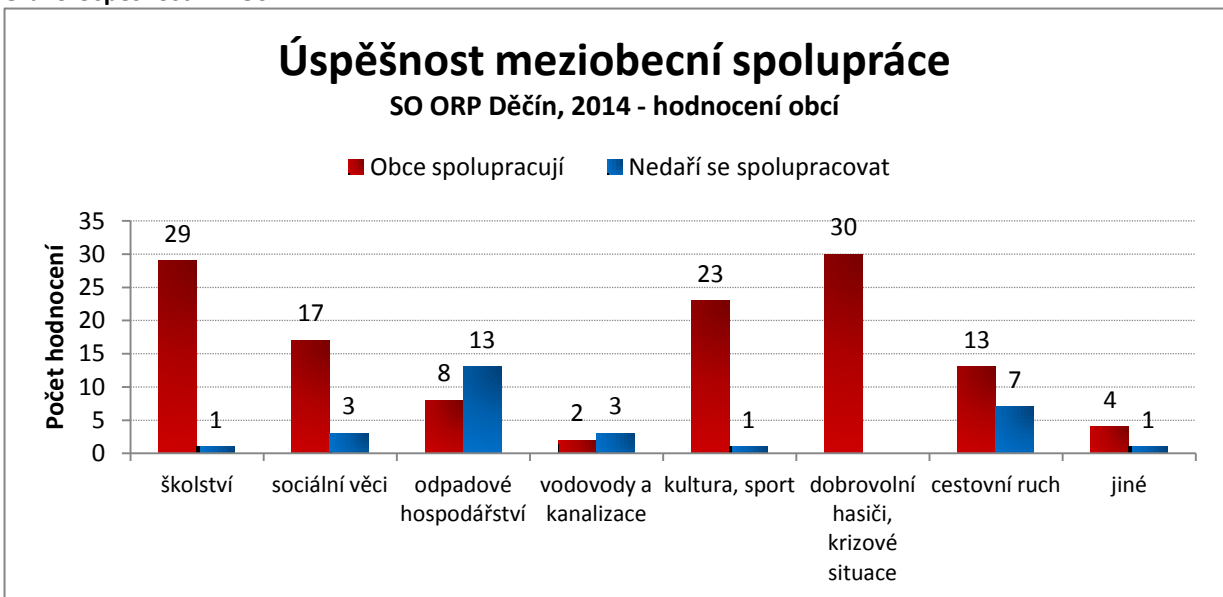
Graf 7 Vhodnost oblastí k MOS



Graf 8 Stávající oblasti MOS



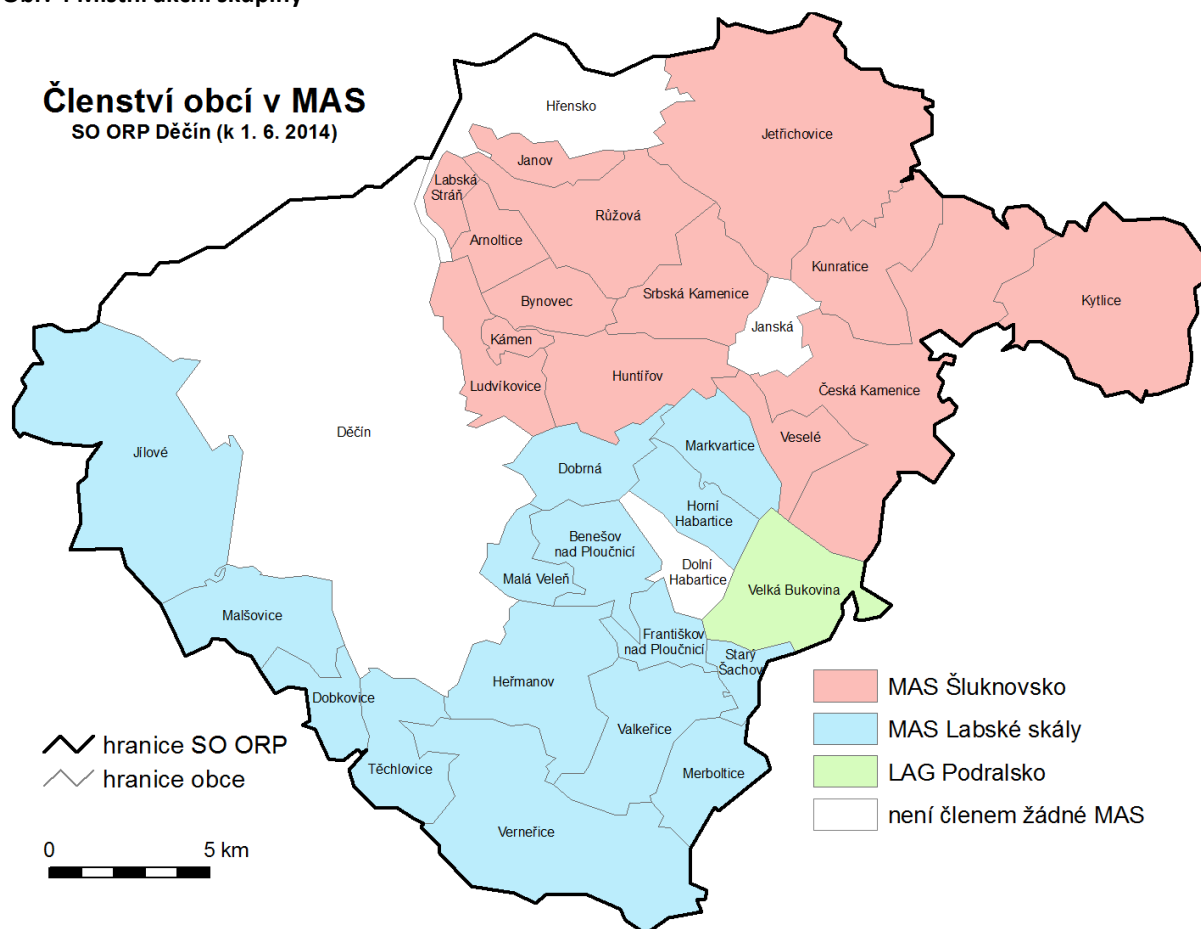
Graf 9 Úspěšnost v MOS



Na rozvoji správního obvodu se významně podílejí místní akční skupiny – MAS Labské skály (16 členských obcí v rámci SO ORP Děčín poté, co během roku 2014 přistoupily Valkeřice a Dolní Habartice) a MAS Český sever (do 31. 12. 2014 pod názvem MAS Šluknovsko; 14 členských obcí v rámci SO ORP Děčín). Obě tyto MAS mají přesah do sousedních správních obvodů ORP. Vzhledem k překryvu zájmů MAS Český sever a Svazku obcí Českokamenicka je plánováno ukončení činnosti tohoto mikroregionu, obce z něj vystupují. Důvodem je legislativně snazší realizace projektů v rámci MAS než v rámci svazku obcí, duplicita činností a profesionalizace MAS.

V obcích funguje na dobré úrovni formální i neformální komunikace mezi starosty. Se čtvrtletní pravidelností jsou pořádána setkání starostů, jichž se účastní i další subjekty (např. záchranné složky) a je tak zajištěna meziúrovňová výměna informací.

Obr. 4 Místní akční skupiny¹



Zdroj dat: vlastní šetření

¹ Od 1. 12. 2014 jsou členem MAS Labské skály také Dolní Habartice.

2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. Přírodní bohatství (NP, 3 CHKO)	1. Nízká úroveň vzdělání a kvalifikovanosti pracovní síly
2. Ekonomicky výhodná poloha na trase Praha – Drážďany	2. Dlouhodobě vyšší nezaměstnanost ve srovnání s ČR
3. Lodní doprava po Labi	3. Nedostatečná technická vybavenost obcí
4. Ekologicky stabilní území s vysokým podílem lesních ploch	4. Sezónní charakter rekreace, vysoký podíl krátkodobé turistiky
5. Tradice cestovního ruchu	5. Nízká míra podnikatelské aktivity a nepříznivé klima k podnikání
6. Fungující komunikace mezi starosty obcí	6. Omezení stavebního rozvoje obcí kvůli ochraně krajiny
7. Kulturní a technické památky	7. Silniční infrastruktura, chybějící napojení na dálnici D8
Příležitosti:	Hrozby:
1. Reforma rozpočtového určení daní ve prospěch malých obcí	1. Odliv vzdělané a kvalifikované pracovní síly z regionu
2. Využití pracovního trhu v Německu	2. Stárnutí populace
3. Decentralizace pravomocí a povinností z krajů na SO ORP	3. Devastace krajiny nadměrným cestovním ruchem či nevhodnou skladbou průmyslu a zemědělství
4. Využití vnějších finančních zdrojů k financování projektů	4. Ohrožení území opakujícími se povodněmi
5. Posílení image Děčínska v médiích na celostátní úrovni	5. Množství starých ekologických zátěží, hrozba kontaminace půdy a vody
6. Využití silného potenciálu cestovního ruchu	6. Rostoucí veřejné zadlužení
7. Integrace dopravy	7. Nedostatečná podpora meziobecní spolupráce státem

Stěžejní silné stránky správního obvodu se odvíjejí od fyzicko-geografických charakteristik území (Labe, přírodní poměry), i když je z hlediska stavebního rozvoje nutné tyto výhody chápat jako negativum. Slabé stránky jsou především socioekonomického charakteru (nezaměstnanost, nízká úroveň vzdělanosti, nepříznivé podnikatelské prostředí).

Z hlediska samosprávy obcí spočívají nejdůležitější příležitosti a hrozby ve změnách legislativy a přesunu pravomocí, čili v aspektech, na něž obce nemají přímý vliv. Mezi významné hrozby patří narušení životního prostředí (devastace krajiny, povodňové škody, hrozba kontaminace).

2.3. Přílohy

Seznam zkratk

BK	basketbalový klub
CZT	centrální zdroj tepla
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ČVUT	České vysoké učení technické
DSO	dobrovolný svazek obcí
EAO	ekonomicky aktivní obyvatelstvo
HUZ	hromadné ubytovací zařízení
CHKO	chráněná krajinná oblast
CHOPAV	chráněná oblast přirozené akumulace vod
LAG	místní akční skupina (angl.)
MAS	místní akční skupina
MOS	meziobecní spolupráce
MVČR	ministerstvo vnitra ČR
MVE	malá vodní elektrárna
NP	národní park
NPP	národní přírodní památka
ORP	obec s rozšířenou působností
PÚR	plán územního rozvoje
RZZ	Registr zdravotnických zařízení
SESO	Severočeské sdružení obcí
SLDB	sčítání lidí, domů a bytů
SO	správní obvod
ÚAP	územně analytické podklady
ÚP	úřad práce
ÚP	územní plán
ÚÚR	Úřad územního rozvoje
ÚZIS	Ústav zdravotnických informací a statistiky

3. Téma 1.: Školství

3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání je jednou z významných aktivit obce, kterou jí umožňuje zákon o obcích. Za tím účelem obec pro poskytování předškolního vzdělávání a plnění povinnosti zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s trvalým pobytem na území obce zřizuje svou mateřskou školu, nebo se za určitých smluvních podmínek dohodne s jinou obcí, případně se svazkem obcí. Také pro základní vzdělávání buď zřizuje svoji základní školu, nebo se postará o plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí či svazkem obcí. Oblast předškolní výchovy a základního vzdělávání se tak stává problémem, který nelze řešit pouze na území jedné obce. Jde o oblast, již se musí společně věnovat (např. i s ohledem na dojíždění za prací v celém spádovém regionu) jak malé obce, tak střední a velká města.

Populační vlny se dlouhodobě promítnou do rozvoje regionálního školství a jednotlivých územních celků. Vzhledem k demografickému vývoji mají zejména malé obce problémy s udržením potřebného počtu dětí ve školách. Je zde silná tendence posílat děti do lépe vybavených městských škol nebo jde jenom o proces, kdy dítě jede do školy s rodičem do místa jeho pracoviště. Dojíždění se však stává palčivým problémem nejen pro obce, rodiče a děti, ale i pro nejbližší města, která nemají ve svých školách dostatečnou kapacitu. V okolí velkých měst a příměstských oblastech je akutní otázkou k řešení přeplněnost mateřských škol.

Ustanovení školského zákona také vymezuje povinnost obce zajišťovat ty výdaje škol a školských zařízení, které nejsou hrazeny ze státního rozpočtu. Obce jsou však často nuceny podporovat školy nad rámec svých povinností. Ač tedy nemají přímou povinnost na některé oblasti přispívat (např. platy pedagogických a nepedagogických pracovníků, školní pomůcky), hledají finanční prostředky ve svých někdy opravdu napjatých rozpočtech, aby školám v jejich svízelné situaci pomohly. Bohužel, ani úprava v rámci zákona o rozpočtovém určení daní zdaleka nezohledňuje náklady potřebné na zázemí pro vzdělávání, a tak se čím dál častěji objevuje rozdíl mezi tím skutečnou potřebou školy, a tím, co jí obec může poskytnout v rámci svých finančních možností.

Pro kvalitu života obyvatel dané obce a území je důležitou oblastí také kultura a trávení volného času. Možnosti neformálních volnočasových aktivit a vlastní iniciativy obyvatel související s lokálními tradicemi se projevují spíše na venkově než ve velkých městech. Právě škola jako komunitní centrum zde sehrává velmi významnou roli.

Meziobecní spolupráce by mohla přinést odpověď na otázku, jakými cestami a prostředky lze z pohledu zřizovatelů nejen udržet optimálně dimenzovanou síť škol, ale především jak pozitivně působit na zvyšování kvality a vybavenosti škol a školských zařízení včetně ovlivňování a zlepšování jejich rozvoje a úrovně vzdělávání v nich. Díky této spolupráci může navíc docházet k přeměně škol na kulturní, společenská a komunitní centra svých lokalit, kdy škola získá prostor a podmínky pro svou kreativitu a jako otevřené společenské centrum naplní širší vzdělávací a volnočasovou nabídku nejen pro žáky školou povinné, ale také pro ostatní občany.

Meziobecní spolupráce může přispět k hledání nových řešení v oblasti předškolní výchovy a základního školství s ohledem na kompetence obcí na úrovni území SO ORP. Jedná se o dlouhodobý proces budování důvěry a spolupráce v co nejvyšší míře mezi místní správou, školou, veřejností, společenskými skupinami a organizacemi o vytváření místního partnerství. Zapojení jednotlivců i veřej-

nosti do dílčích záměrů rozvoje obce nebo regionu, propojení jejich ekonomických, sociálních a ekologických aspektů pak otevírá další možnosti rozvoje plnohodnotného života ve městech i na venkově.

Základní legislativa

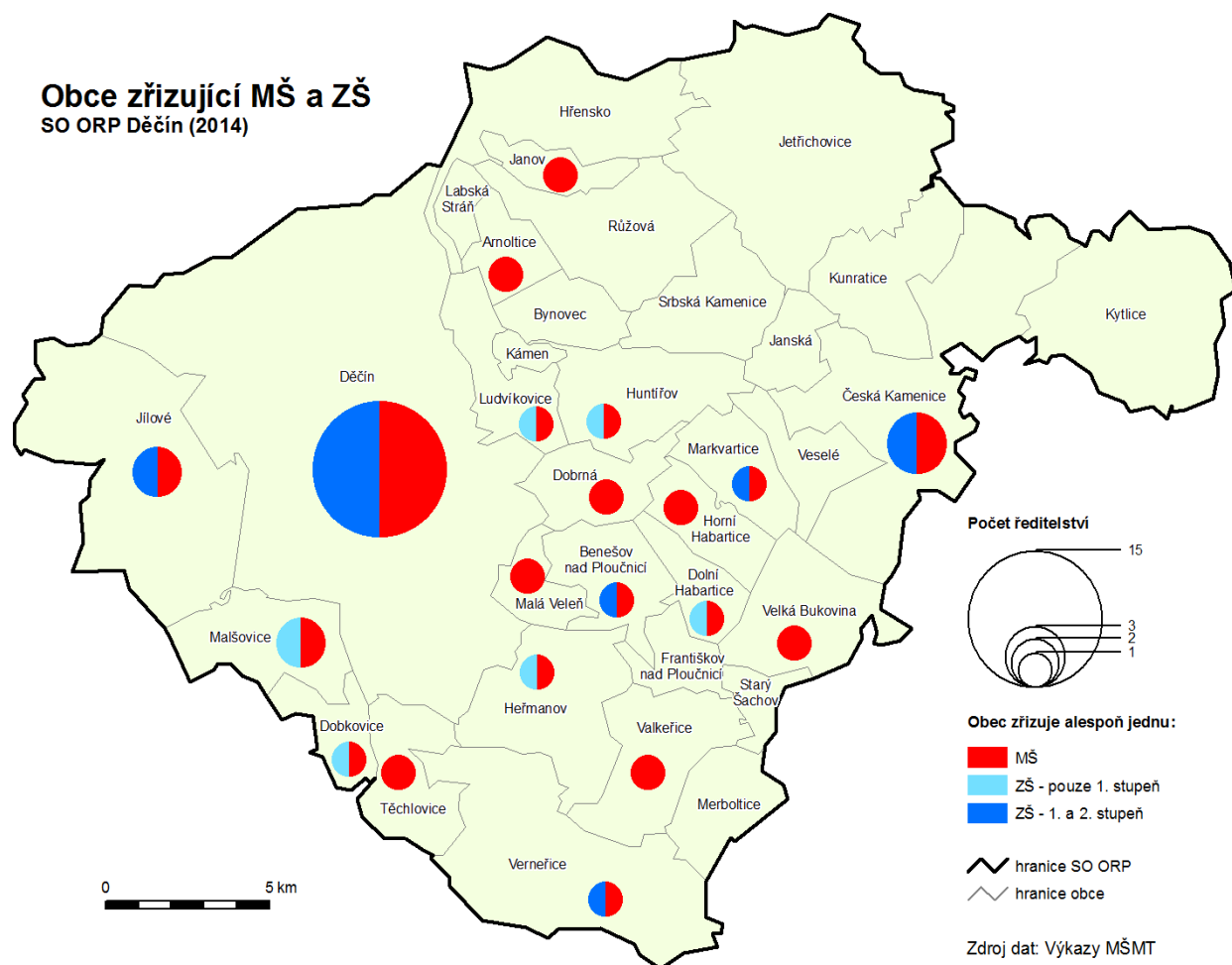
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů vymezuje kompetence a úkoly jednotlivých orgánů ve školství, a to jak orgánů samosprávy, tak i orgánů vykonávajících státní správu
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich pracovní dobu, další vzdělávání a kariérní systém. Vztahuje se na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení a na pedagogické pracovníky v zařízeních sociálních služeb
- Vyhlášky ke školskému zákonu
- Ostatní vyhlášky
- Vyhlášky k zákonu o pedagogických pracovnících
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. Upravuje také zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků. Ustanoveními tohoto zákona se řídí také hospodaření dobrovolných svazků obcí, pokud tento zákon nestanoví jinak, a zřizování příspěvkových organizací v oblasti školství svazkem obcí
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Stanoví předmět, hlavní cíle a zásady finanční kontroly vykonávané podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, pokud tak tyto předpisy stanoví
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění, upravuje výkon státní kontroly v České republice
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, stanoví v souladu s právem Evropské unie rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční

3.1.2. Popis základního a předškolního vzdělávání správního obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Obecné informace

SO ORP tvoří statutární město Děčín, další 4 města (Česká Kamenice, Jílové, Benešov nad Ploučnicí, Verneřice) a 29 obcí. Na území se k 1. 1. 2014 nacházelo 33 mateřských škol (MŠ) a 27 základních škol (ZŠ) včetně speciálních. Nejnižší koncentrace škol je v severní části správního území. Jedná se o oblast Českého Švýcarska, kde se rozkládají pouze málo lidnaté obce do 500 obyvatel. Není tu zřízena žádná ZŠ, ale pouze dvě MŠ. Základní školy jsou logicky koncentrovány do větších měst a klíčovou roli v poskytování vzdělávání hraje Děčín. Ve správním obvodu není případ ZŠ nebo MŠ, která by měla detašované pracoviště mimo obec.

Obr. 5 Obce zřizující školy



Stručný vývoj školství v území

Od roku 2005 prošlo základní školství a předškolní vzdělávání změnami. Tyto změny jsou spíše postupným procesem, který odráží požadavky kladené na školství. Charakteristickými změnami je zřizování soukromých škol, slučování škol a navýšování kapacit mateřských škol.

V roce 2005 se na území nacházelo 50 ředitelství ZŠ, MŠ a dalších zařízení základního vzdělávání. 21 obcí zřizovalo mateřskou školu, 13 obcí i základní školu (z toho 7 obcí malotřídní ZŠ – 1. stupeň).

Zvláštní statut zaujímá ZŠ Malšovice, která se nachází mimo zřizující obec na území místní části Děčín XII – Vilsnice. V roce 2005 obec Malšovice tuto školu koupila, aby ji uchránila před uzavřením. Vzhledem ke zřizovateli je pro potřeby této analýzy škola přiřazována k území obce Malšovice.

V roce 2006 byl na ZŠ Kosmonautů Děčín otevřen 2. stupeň. Všechny ZŠ zřizované městem Děčín jsou od této doby úplné.

V roce 2008 proběhlo zjednodušení řízení krajem zřizovaných speciálních a praktických škol. Pod jedno ředitelství byly sloučeny praktické a speciální ZŠ v Děčíně, totéž nastalo v případě speciální ZŠ Česká Kamenice s praktickou ZŠ Benešov nad Ploučnicí. V Děčíně byla otevřena první církví zřizovaná škola – Křesťanská ZŠ Nativity.

V roce 2009 byla rozšířena MŠ Ludvíkovice o detašované pracoviště v obci. Z finančních důvodů byla školní družina v Dobrné přestěhována, od roku 2009 funguje pod ZŠ Huntířov.

Od 1. 8. 2010 došlo ke změně zřizovatele Gymnázia Česká Kamenice, škola přešla z kraje pod obec. K 31. 8. 2010 pozastavila činnost MŠ a ZŠ Jetřichovice z důvodu nedostatku žáků. Jedná se o jediný případ uzavření školy ve sledovaném období.

V roce 2011 byla v Děčíně otevřena MŠ Svět a byla to první soukromá škola na Děčínsku. Stala se tak první školou v území, která praktikuje zásady Montessori pedagogiky. MŠ Klostermannova Děčín otevřela v roce 2011 detašované pracoviště v Thunské ulici.

V roce 2012 navázala otevřením ZŠ Svět a odděleně vznikla v Děčíně také MŠ Mini-Montessori. V České Kamenici proběhlo sloučení místní ZŠ s Gymnáziem Česká Kamenice. Gymnázium tak přešlo z kraje pod správu obce. V rámci sloučených speciálních škol v České Kamenici a v Benešově nad Ploučnicí došlo v roce 2012 k odloučení subjektů. Speciální škola v Benešově se administrativně stala součástí místní ZŠ a byla přestěhována do její budovy.

V roce 2012/2013 mělo 12 mateřských škol v Děčíně v rámci města dalších 12 odloučených pracovišť, předškolní výchova tedy probíhala na 24 místech. Celkově bylo v území 47 pracovišť mateřských škol ve dvaceti obcích.

V roce 2013 proběhlo v Jílovém sloučení mateřských škol tak, aby mateřské školy měly ředitelství oddělené od ZŠ.

Tab. 19 Počet škol a školských zařízení v kategoriích obcí dle počtu obyvatel (2012/2013)

Skupina obcí s počtem obyvatel:	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 a více	Celkem
Počet obcí	2	19	8	1	1	2	1	34
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň							5	5
Počet ZŠ – jen 1. nebo jen 2. stupeň			1				1	2
Počet MŠ		7	2			3	5	17
Počet gymnázií							1	1
Spočet sloučených organizací (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ)			6	1	1	2	7	17
Počet jiných zařízení*						3	5	8

*Jiná zařízení zahrnují speciální školy, střediska volného času a základní umělecké školy.

Zdroj: vlastní šetření na základě výkazů MŠMT

Tab. 20 Počty škol a školských zařízení v jednotlivých obcích SO ORP (2012/2013)

	Celkem ředitelství	z toho						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální/ se speciálními třídami	MŠ speciální/ se speciálními třídami	gymnázia
Celkem škol	50	33	24	2	4	6	3	2
Arnoltice	1	1						
Benešov n. Pl.	1	1	1			1		
Česká Kamenice	5	2	1	1	1	1		1
Děčín	25	12	13	1	2	4	3	1
Dobkovice	1	1	1					
Dobrná	1	1						
Dolní Habartice	1	1	1					
Heřmanov	1	1	1					
Horní Habartice	1	1						
Huntířov	1	1	1					
Janov	1	1						
Jílové	2	2	1		1			
Ludvíkovice	1	1	1					
Malá Veleň	1	1						
Malšovice	2	1	1					
Markvartice	1	1	1					
Těchlovice	1	1						
Valkeřice	1	1						
Velká Bukovina	1	1						
Verneřice	1	1	1					

Zdroj: výkazy MŠMT

Statutární město Děčín je přirozenou spádovou obcí v oblasti školství. Zatímco menší obce mají obvykle MŠ a ZŠ spojené pod jedním ředitelstvím, v Děčíně a České Kamenici je část mateřských škol samostatným právním subjektem.

Všechny soukromé školy se nacházejí v Děčíně. Vznik soukromých škol je spjat s poptávkou po vyučování dle zásad Montessori pedagogiky. Tento koncept nabízí ZŠ a MŠ Svět a MŠ Mini-Montessori. V roce 2013/2014 zahájila činnost soukromá MŠ Jurta s konceptem lesní školky, na rok 2014/2015 se plánuje zahájení provozu malotřídní ZŠ Jurta s 1.– 3. třídou. Přestože pro svou nízkokapacitnost soukromé školy neřeší problém s plnými kapacitami MŠ v území, vhodným způsobem rozšiřují škálu forem poskytování předškolního a základního vzdělávání.

V SO ORP je jediná církevní škola – Křesťanská ZŠ Nativity (provozuje pouze 2. stupeň ZŠ). Tato škola se zaměřuje na nadané děti se sociálním znevýhodněním, děti s poruchami učení a děti pocházející z etnických menšin. Cílem školy je rozvíjet jejich přirozený potenciál, usnadnit jejich začlenění do společnosti a připravit je na další studium.

Tab. 21 Pracovníci v obcích zřizovaných školách (2012/2013)

Typ školy, zařízení	Průměrný přepočtený počet pracovníků		
	Celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
Mateřské školy	265,1	203,6	61,5
Základní školy	550,9	424,1	126,8
Základní umělecké školy	9,5	8,0	1,5
Gymnázia	14,8	13,7	1,1
Školní družiny a kluby	60,6	60,6	0,0
Střediska pro volný čas dětí a mládeže	34,8	21,2	13,6
Zařízení školního stravování	157,3	0,0	157,3
Celkem	1 093,0	731,2	361,8

Zdroj: výkazy MŠMT

Zdrojem dat pro tyto tabulky je výkaz Registru MŠMT P1, který je čtvrtletně aktualizován, proto data nemusí být shodná s daty v dalších tabulkách.

S rozšiřováním kapacit v MŠ stoupá počet pedagogů, počet pedagogů v ZŠ spíše stagnuje. Nejvýraznější změny vykazují přepočtení pracovníci ve střediscích pro volný čas dětí a mládeže, jejichž růst indikuje každoroční rozšiřování nabídky volnočasových aktivit pro děti a mládež.

Základní školství

Tab. 22 Počet ZŠ v SO ORP (2012/2013)

Zřizovatel	Počet základních škol		
	Celkem	Úplné	Neúplné
Obec	22	16	6
Kraj	3	3	
Církev	1		1
Soukromá ZŠ	1		1
Celkem	27	19	8

Zdroj: výkazy MŠMT

Neúplnou školou se rozumí škola s ročníky jen prvního nebo jen druhého stupně. V ZŠ zřizovaných krajem je zahrnuta i ZŠ při zařízení pro výkon ústavní výchovy (Výchovný ústav Děčín – Boletice), jejímž zřizovatelem je MŠMT. Mezi neúplné ZŠ se řadí všechny malotřídní obecní školy v území a soukromé a církevní školy v Děčíně.

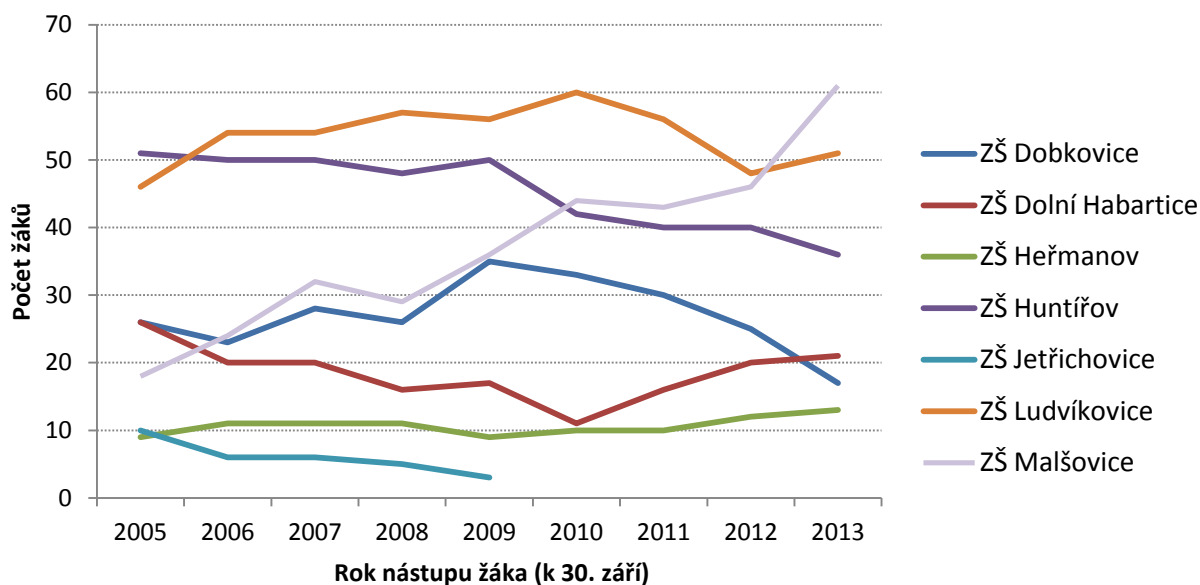
Ve správním obvodu funguje v současné době 6 malotřídních škol. ZŠ Heřmanov je jednotřídní škola, ZŠ Dobkovice a ZŠ Dolní Habartice dvoutřídní a zbylé školy jsou trojtřídní. Třídy v ZŠ Heřmanov zahrnují 1.–4. ročník, třídy ostatních malotřídních škol 1.–5. ročník. Malotřídní školy se nacházejí v menších obcích a jejich charakteristickým problémem je naplnění minimální kapacity školy. Nejvíce ohrožená uzavřením je v současné době co do počtu žáků ZŠ v Heřmanově, v roce 2013/2014 měla ale tato škola nevyšší počet žáků za sledované období 2005–2013. Sestupnou tendenci má především počet žáků v ZŠ Dobkovice a v ZŠ Huntířov. Jediná z těchto škol, ve které se trvale zvyšuje počet žáků, je ZŠ Malšovice. V roce 2013 otevřela 5. ročník jako důsledek růstu. Zatímco v roce 2005 patřila k nejmenším malotřídním ZŠ na Děčínsku a hrozil jí zánik, v roce 2013 se stala co do počtu žáků největší malotřídní školou.

Tab. 23 Počet žáků v malotřídních obecních ZŠ

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ZŠ Dobkovice	26	23	28	26	35	33	30	25	17
ZŠ Dolní Habartice	26	20	20	16	17	11	16	20	21
ZŠ Heřmanov	9	11	11	11	9	10	10	12	13
ZŠ Huntířov	51	50	50	48	50	42	40	40	36
ZŠ Jetřichovice	10	6	6	5	3	–	–	–	–
ZŠ Ludvíkovice	46	54	54	57	56	60	56	48	51
ZŠ Malšovice	18	24	32	29	36	44	43	46	61

Zdroj: výkazy MŠMT

Graf 10 Počet žáků v malotřídních obecních ZŠ



Zdroj: výkazy MŠMT

Tab. 24 ZŠ zřizované obcemi

Školní rok	Počet ZŠ	Samo- statných ZŠ	Počet běžných tříd	Počet speciál- ních tříd	Počet žáků	Úv. pedag.	Počet dětí na pedag.	Počet dětí na třídou	Počet dětí na školu
2012/2013	22	5	284	9	6 258	408,2	15,3	21,4	284,5
2011/2012	22	6	285	9	6 090	407,2	15,0	20,7	276,8
2010/2011	22	6	277	10	6 001	399,7	15,0	20,9	272,8
2009/2010	23	6	279	11	6 040	403,9	15,0	20,8	262,6
2008/2009	23	6	283	8	6 249	403,0	15,5	21,5	271,7
2007/2008	23	6	291	7	6 464	419,7	15,4	21,7	281,0
2006/2007	23	6	299	5	6 675	432,1	15,4	22,0	290,2
2005/2006	23	6	303	4	7 021	428,5	16,4	22,9	305,3

Zdroj: výkazy MŠMT

Počet obecních škol v přepočtu na obyvatele je vůči zbytku ČR podprůměrný. Na 10 000 obyvatel v roce 2012 připadalo 2,8 základních škol zřizovaných obcí, což je o 0,6 méně republikový průměr. Na jednoho pedagoga připadalo 15,3 žáků, to je o 0,5 více než v ČR. Zřizovatelé si ale na nedostatek

pedagogického personálu v základních školách nestěžují. Podíl žáků v obecních školách v roce 2012/2013 byl 96,7 %, což je největší podíl za sledované období od roku 2005. Děje se tak kvůli integraci žáků se speciálními potřebami do obecních ZŠ a kvůli postupnému přechodu silných ročníků z MŠ do ZŠ. Vzhledem k malé kapacitě soukromých a církevních škol se vznik těchto škol výrazněji neprojevuje na podílu z celkového počtu žáků.

V poslední době je zaznamenán silný nárůst žádostí rodičů o odklad nástupu do 1. třídy, což se týká zejména dětí ze sociálně slabších rodin. Nárok úspěšně uplatňují pouze nesamostatné děti (důsledek nedostatečné úrovně rodinné výchovy). Nejčastějším důvodem odkladu školní docházky na Benešovsku je narušená komunikační schopnost u majoritní i minoritní skupiny dětí. Rozdíl mezi četností odkladu školní docházky mezi majoritou a minoritou je více než 20 % v neprospěch minority. Navrhované řešení spočívá v zavedení povinného předškolního vzdělávání v posledním roce před zahájením školní docházky. Příležitost k meziobecní spolupráci spočívá v zapojení rodičů do předškolní výchovy dětí a zřizování přípravných tříd (nutno nejméně 7 dětí, jinak není otevřena).

Tab. 25 Církevní ZŠ

Školní rok	Počet ZŠ	Samo- statných ZŠ	Počet běžných tříd	Počet speciál- ních tříd	Počet žáků	Úvaz. pedag.	Počet dětí na pedag.	Počet dětí na třídu	Počet dětí na školu
2012/2013	1	1	5	0	64	7,8	8,2	12,8	64
2011/2012	1	1	5	0	62	7,8	7,9	12,4	62
2010/2011	1	1	4	0	45	3,7	12,2	11,3	45
2009/2010	1	1	3	0	32	3,9	8,2	10,7	32
2008/2009	1	1	1	0	10	1,5	6,7	10,0	10

Zdroj: výkazy MŠMT

Tab. 26 Soukromé a další ZŠ

Školní rok	Počet ZŠ	Samo- statných ZŠ	Počet běžných tříd	Počet speciál- ních tříd	Počet žáků	Úvaz. pedag.	Počet dětí na pedag.	Počet dětí na třídu	Počet dětí na školu
2012/2013	4	1	1	20	151	52,3	2,9	7,2	37,8
2011/2012	3	1	0	22	166	50,2	3,3	7,5	55,3
2010/2011	3	1	0	22	178	52,2	3,4	8,1	59,3
2009/2010	3	1	0	23	207	56,4	3,7	9,0	69,0
2008/2009	3	1	0	31	228	58,8	3,9	7,4	76,0
2007/2008	5	1	0	31	247	65,1	3,8	8,0	49,4
2006/2007	5	1	0	34	260	63,6	4,1	7,6	52,0
2005/2006	5	1	0	36	284	70,8	4,0	7,9	56,8

Zdroj: výkazy MŠMT

Do tabulky je započítána 1 soukromá ZŠ, 2 ZŠ zřizované krajem (resp. 4 ZŠ do slučování v r. 2008) a 1 ZŠ, jejímž zřizovatelem je MŠMT. Z tabulky je patrný klesající počet speciálních tříd a žáků v nich, dochází k integraci těchto tříd do obcemi zřizovaných škol. Příkladem je sloučení základní a speciální školy v Benešově nad Ploučnicí, kde jsou v současnosti speciální třídy pod ředitelstvím ZŠ.

Tab. 27 Součásti ředitelství základních škol v jednotlivých obcích SO ORP

	Základních škol celkem	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné
Celkem	27	27	17	27	22	48
Benešov nad Ploučnicí	1	1	1	1	1	2
Česká Kamenice	2	2	0	0	0	1
Děčín	15	15	8	18	12	31
Dobkovice	1	1	1	1	1	1
Dolní Habartice	1	1	1	1	1	1
Heřmanov	1	1	1	1	1	1
Huntířov	1	1	1	1	1	2
Jílové	1	1	1	1	1	3
Ludvíkovice	1	1	1	1	1	2
Malšovice	1	1	0	0	1	1
Markvartice	1	1	1	1	1	1
Verneřice	1	1	1	1	1	2

Zdroj: výkazy MŠMT

Základní školy v území v dostatečné míře doplňují jejich součásti – školní jídelny (ŠJ), školní družiny (ŠD), školní kluby (ŠK) a sportoviště. Školní družina v České Kamenici nefunguje pod ZŠ, ale pod Centrem dětí a mládeže. Dvě největší školní jídelny v Děčíně a školní jídelna v Benešově n. Pl. fungují odděleně od základních škol jako samostatné příspěvkové organizace. Školní jídelna v České Kamenici taktéž není součástí školy, ale Centra dětí a mládeže.

Tab. 28 Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcích ve školním roce 2012/2013 v SO ORP

	Počet škol	Počet tříd	Počet žáků	Průměrný počet žáků na školu	Průměrný počet žáků na třídu
Celkem	22	293	6 258	284,5	21,4
Benešov nad Ploučnicí	1	19 (+2)	413 (+18)	431,0	20,5
Česká Kamenice	1	23	499	499,0	21,7
Děčín	11	193 (+7)	4 455 (+75)	410,9	22,6
Dobkovice	1	2	25	25,0	12,5
Dolní Habartice	1	2	20	20,0	10,0
Heřmanov	1	1	12	12,0	12,0
Huntířov	1	3	40	40,0	13,3
Jílové	1	17	340	340,0	20,0
Ludvíkovice	1	3	48	48,0	16,0
Malšovice	1	3	46	46,0	15,3
Markvartice	1	9	147	147,0	16,3
Verneřice	1	9	130	130,0	14,4

Pozn.: Čísla v závorkách uvádějí počty speciálních tříd a žáků v nich. Zdroj: výkazy MŠMT

V obecních školách činí průměrný počet žáků na běžnou třídu 21,7, přičemž ve městech je to 22,4, zatímco třídy v obcích mají průměrně 14,7 žáků. Průměrná městská škola má 394,7 žáků. Průměrná škola v obci má pouze 48,3 žáků, což promítá fakt, že pouze ZŠ v Markvarticích má druhý stupeň ZŠ.

Základní školy v obcích řeší trvale problém s naplněním kapacit. Také poukazují na nedůvěru rodičů ke kvalitě vzdělávání v obecní škole. Proto mnohdy dochází k situaci, kdy dítě navštěvuje obecní MŠ, ale po ukončení předškolního vzdělávání dojíždí do základní školy do Děčína nebo do jiného města. Důvodem pro dojíždění může být i místo zaměstnání rodiče, pro kterého je pohodlnější vozit dítě do tohoto místa.

V základních školách zřizovaných obcí vyučovalo ve školním roce 2012/2013 celkem 408,2 přepočtených pedagogů (tj. souhrn úvazků všech pedagogů). 84 % z toho jsou ženy. Ve sledovaném roce školy nezaměstnávaly žádného speciálního pedagoga ani psychologa, ale v roce 2013/2014 byl zaměstnán na poloviční úvazek psycholog v ZŠ Na Stráni. Kladně lze hodnotit počet asistentů pedagoga pro žáky se zdravotním postižením, jejichž počet od roku 2005 stoupl z pěti (3,4 úvazku) na 34 osob (22,0 úvazku). Pokud budeme brát v úvahu pouze školy zřizované obcí, zaměstnání jsou zde jen 4 asistenti pedagoga pro žáky se sociálním znevýhodněním ve třech školách a 24 asistentů pro žáky se zdravotním postižením na dvanácti školách. Obce projevují zájem o spolupráci ve společném zaměstnání školních psychologů, speciálních pedagogů a asistentů pedagoga. Již proběhnul jeden pokus o získání dotace na tyto pracovní pozice, ale neúspěšně.

Tab. 29 Ostatní pedagogičtí pracovníci škol (2012/2013)

		Fyzické osoby		Přepočtení na plně zaměstnané	
		Celkem	z toho ženy	Celkem	z toho ženy
Asistenti pedagoga	pro žáky se zdravotním postižením	34	31	22,0	20,0
	pro žáky se sociálním znevýhodněním	9	5	8,0	4,5
Psychologové		0	0	0,0	0,0
Speciální pedagogové		0	0	0,0	0,0
Výchovní poradci		24	22	–	–

Zdroj: výkazy MŠMT

Tab. 30 Počet škol a žáků na jednoho přepočteného učitele

Školní rok	Počet škol	Počet žáků	Počet učitelů (přepočtený stav)	Počet žáků na jednoho přepočteného učitele
2012/2013	27	6 473	468,3	13,8
2011/2012	26	6 318	465,2	13,6
2010/2011	26	6 224	455,6	13,7
2009/2010	27	6 279	464,2	13,5
2008/2009	27	6 487	463,3	14,0
2007/2008	28	6 711	484,8	13,8
2006/2007	28	6 935	495,7	14,0
2005/2006	28	7 305	499,3	14,6

Zdroj: výkazy MŠMT

Počet žáků na přepočteného učitele převyšuje průměr České republiky. Zvyšující se počet žáků na učitele může mít v budoucnosti dopad na kvalitu výuky v porovnání s jinými částmi ČR.

Tab. 31 Kvalifikovanost pedagogů ZŠ zřizovaných obcí (2012/2013) – seřazeno dle podílu

Celý název základní školy	Přepočtený počet pedagogů	z toho nekvalifikovaných pedagogů	podíl nekvalifikovaných pedagogů [%]
Celkem	408,2	85,2	20,9
ZŠ Dr. M. Tyrše Děčín II, Vrchlického 630/5, p. o.	26,0	1,0	3,8
ZŠ Děčín II, Kamenická 1145, p. o.	27,3	1,4	5,1
ZŠ a MŠ Heřmanov, okres Děčín	1,5	0,1	6,7
ZŠ a MŠ Dobkovice	2,5	0,2	8,0
ZŠ a MŠ Děčín VI, Školní 1544/5, p. o.	30,4	3,6	11,8
ZŠ a MŠ Děčín I, Komenského náměstí 622/3, p. o.	33,1	4,6	13,9
ZŠ a MŠ Děčín IX, Na Pěšině 330, p. o.	26,4	4,4	16,7
ZŠ Jílové, okres Děčín, p. o.	22,7	4,0	17,6
ZŠ a MŠ Děčín IV, Máchovo nám. 688/11, p. o.	32,0	6,0	18,8
ZŠ T. G. Masaryka a gymnázium Česká Kamenice	32,0	6,0	18,8
ZŠ a MŠ Děčín III, Březová 369/25, p. o.	19,8	4,0	20,2
ZŠ Děčín VI, Na Stráni 879/2, p. o.	25,5	5,2	20,4
ZŠ a MŠ Děčín XXVII, Kosmonautů 177, p. o.	12,0	2,5	20,8
ZŠ a MŠ Huntířov, p. o.	3,8	0,8	21,1
ZŠ a MŠ Markvartice	13,0	3,0	23,1
ZŠ a MŠ Ludvíkovice, p. o.	4,0	1,0	25,0
ZŠ a MŠ Děčín VIII, Vojanova 178/12, p. o.	18,0	5,0	27,8
ZŠ Děčín XXXII, Míru 152, p. o.	29,4	10,0	34,0
ZŠ a MŠ Benešov nad Ploučnicí, p. o.	30,0	12,0	40,0
ZŠ a MŠ Dolní Habartice, okres Děčín	2,5	1,0	40,0
ZŠ Malšovice, okres Děčín	3,6	1,6	44,4
ZŠ a MŠ Verneřice	12,7	7,8	61,4

Zdroj: výkazy MŠMT

Tabulka ukazuje školy seřazené od nejnižšího po nejvyšší podíl nekvalifikovaných pedagogů. Vysoký podíl nekvalifikovaných pedagogů je typickou charakteristikou školství v SO ORP Děčín. V této statistice se 18 z 22 obcemi zřizovaných škol pohybuje nad republikovým průměrem 11,1 %, hodnotu dvaceti procent překročilo 12 škol. Z městských škol, kde statistika není zkreslena nízkým počtem pedagogů, je nejvyšší podíl nekvalifikovaných pedagogů v ZŠ Verneřice (61,4 %), ZŠ Benešov nad Ploučnicí (40 %) a ZŠ Děčín XXXII, Míru 152 (34 %). Pokud nedojde ke změně § 32 zákona 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a o změně dalších zákonů, měli by k 1. 1. 2015 opustit školy všichni pedagogové bez příslušné kvalifikace, což by způsobilo závažný nedostatek pedagogů ve školách. Tato hrozba je umocněna relativně vyšším počtem žáků na pedagoga než v jiných částech ČR, což zvyšuje akutnost problému. V současnosti si pedagogové doplňují kvalifikaci nebo usilují o výjimku ředitele školy.

Tab. 32 Přehled škol pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami v SO ORP

	Celkem	Z toho zřízené			
		krajem	obcí	církví	soukromé
Ředitelství celkem		2	0	0	0
z toho mateřská škola pro děti se zdravotním postižením	0				
mateřská škola při zdravotnickém zařízení	1	1			
základní škola pro žáky se zdravotním postižením	1	1			
základní škola při zdravotnickém zařízení	1	1			
základní škola praktická	2	2			
základní škola speciální	2	2			
přípravný stupeň základní školy speciální	0				

Zdroj: výkazy MŠMT

Školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami ve správním obvodu jsou zahrnuty pod ředitelstvími dvou škol v Děčíně a v České Kamenici. Tyto školy dále provozují detašovaná pracoviště s různým zaměřením. Jak již bylo dříve zmíněno, speciální škola v Benešově byla sloučena se ZŠ, která nyní zřizuje speciální třídy. Kromě speciálních základních škol se v území nachází také mateřská škola při zdravotnickém zařízení, tato škola dle jednotné metodiky není součástí analýzy.

Tab. 33 Počet absolventů základních škol

Žáci, kteří ukončili školní docházku:	2005/2006		2006/2007		2007/2008		2008/2009		2009/2010		2010/2011		2011/2012		2012/2013	
	BT	ST	BT	ST	BT	ST	BT	ST	BT	ST	BT	ST	BT	ST	BT	ST
v 1.– 5. ročníku	0	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
v 6. ročníku	13	3	6	0	6	1	4	1	2	1	1	0	0	0	1	1
v 7. ročníku	16	6	15	13	15	9	17	8	22	9	12	6	11	8	5	6
v 8. ročníku	50	29	57	24	51	26	59	21	49	20	43	23	37	22	45	20
v 9. ročníku	792	49	832	41	793	48	767	39	729	53	593	58	528	45	536	55
v 10. ročníku	0	1	0	4	0	1	0	4	0	2	0	6	0	1	0	2
Celkem:	871	91	911	82	865	85	847	73	802	85	649	93	576	77	587	84
Žáci, kteří přešli do SŠ:																
z 5. ročníku	45	0	50	0	48	0	44	0	76	0	46	0	36	0	49	0
ze 7. ročníku	0	0	5	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Celkem:	49	3	59	0	51	0	52	0	87	1	50	0	41	0	59	0
Žáci 1. r. s dodatečným odkladem PŠD	4	3	4	0	3	0	5	0	11	1	4	0	5	0	9	0

Zdroj: výkazy MŠMT

Z žáků, kteří v roce 2012/2013 ukončili v 9. ročníku docházku, vyšlo 9,3 % ze speciální třídy (ST). Toto číslo je výrazně vyšší než průměr ČR (5,1 %), přestože podíl speciálních tříd na celkovém počtu tříd je srovnatelný. Do statistik se výrazně promítá přítomnost ZŠ při zařízení pro výkon ústavní výchovy Děčín XXXII – Boletice, která patří mezi největší školská zařízení svého typu v Ústeckém kraji.

Tab. 34 Přehled ZŠ v SO ORP za školní rok 2012/2013

Úplný název ZŠ	Obec	Kapa- cita	Počet žáků	Volná místa	Popis
Celkem		10 619	6 473	4 146	
ZŠ a MŠ Benešov nad Ploučnicí, p. o.	Benešov n. Pl.	780	431	349	
ZŠ T. G. Masaryka a gymnázium Česká Kamenice	Česká Kamenice	800	499	301	
Speciální ZŠ a Praktická škola, Česká Kamenice, Jakubské nám. 113, p. o.	Česká Kamenice	114	10	104	krajem zřizovaná speciální ZŠ
ZŠ a MŠ Děčín VI, Školní 1544/5, p. o.	Děčín	750	556	194	
ZŠ a MŠ Děčín XXVII, Kosmonautů 177, p. o.	Děčín	300	170	130	
ZŠ a MŠ Děčín III, Březová 369/25, p. o.	Děčín	750	306	444	
ZŠ a MŠ Děčín IV, Máchovo nám. 688/11, p. o.	Děčín	530	523	7	
ZŠ a MŠ Děčín VIII, Vojanova 178/12, p. o.	Děčín	770	268	502	2 pracoviště ZŠ
ZŠ a MŠ Děčín IX, Na Pěšině 330, p. o.	Děčín	700	381	319	
ZŠ Děčín I, Komenského náměstí 622/3, p. o.	Děčín	700	556	144	
ZŠ Děčín VI, Na Strání 879/2, p. o.	Děčín	450	433	17	
ZŠ Děčín XXXII, Míru 152, p. o.	Děčín	900	425	475	
ZŠ Děčín II, Kamenická 1145, p. o.	Děčín	600	475	125	
ZŠ Dr. Miroslava Tyrše Děčín II, Vrchlického 630/5, p. o.	Děčín	530	427	103	
Křesťanská základní škola Nativity	Děčín	100	64	36	církví zřizovaná ZŠ, pouze 2. stupeň
Soukromá ZŠ a MŠ Svět	Děčín	40	8	32	Montessori
Speciální ZŠ a Speciální MŠ, Děčín, p. o.	Děčín	315	108	207	krajem zřizovaná speciální ZŠ
Výchovný ústav, dětský domov se školou, středisko výchovné péče, ZŠ, střední škola a školní jídelna, Děčín XXXII, Vítězství 70	Děčín	44	25	19	státem zřizovaná ZŠ při zařízení pro výkon ústavní výchovy
ZŠ a MŠ Dobkovice	Dobkovice	40	25	15	malotřídní, 1. stupeň
ZŠ a MŠ Dolní Habartice, okres Děčín	Dolní Habartice	65	20	45	malotřídní, 1. stupeň
ZŠ a MŠ Heřmanov, okres Děčín	Heřmanov	40	12	28	malotřídní, 1. stupeň
ZŠ a MŠ Huntířov, p. o.	Huntířov	85	40	45	malotřídní, 1. stupeň
ZŠ Jílové, okres Děčín, p. o.	Jílové	630	340	290	
ZŠ a MŠ Ludvíkovice, p. o.	Ludvíkovice	100	48	52	malotřídní, 1. stupeň
ZŠ Malšovice, okres Děčín	Malšovice	80	46	34	malotřídní, 1. stupeň
ZŠ a MŠ Markvartice	Markvartice	184	147	37	
ZŠ a MŠ Verneřice	Verneřice	222	130	92	

Zdroj: výkazy MŠMT

ZŠ Vojanova v Děčíně je jediná základní škola v území, která má odloučené pracoviště (ZŠ Jalůvčí). Obsazeno je 61 % kapacity škol (62,5 % kapacity obecních škol). Trendem je růst počtu žáků ve městských školách, naopak celkový počet žáků malých obecních škol s 1. stupněm klesá. Vývoj počtu žáků obecních škol sleduje tab. 23.

Ze škol zřizovaných obcí vykazují nejnižší využití kapacity ZŠ Heřmanov (30,0 %), ZŠ Dolní Habartice (30,8 %) a ZŠ Vojanova Děčín (34,8 %). Nejvíce naplněnou kapacitu měly v roce 2012/2013 děčínské ZŠ Máchovo nám. (98,7 %) a ZŠ Na Stráni (96,2 %).

Tab. 35 Srovnání základních škol zřizovaných obcí mezi ČR a SO ORP Děčín (2012/2013)

	SO ORP Děčín	ČR
Počet ZŠ	22	3 577
Počet žáků	6 258	773 528
Počet žáků na školu	284,5	216,3
Počet běžných tříd	284	36 985
Počet speciálních tříd	9	982
<i>Podíl speciálních tříd ze všech tříd [%]</i>	<i>3,2</i>	<i>2,0</i>
Počet žáků na třídu	21,4	20,4
Počet pedagogů (přepočtený)	408,2	52 394,8
– z toho nekvalifikovaných pedagogů	85,2	5 818,7
<i>– podíl nekvalifikovaných pedagogů [%]</i>	<i>20,9</i>	<i>11,1</i>
Počet žáků na 1 pedagoga	15,3	14,8

Zdroj: výkazy MŠMT

Nejmarkantnějším rozdílem mezi základním školstvím na Děčínsku a ve zbytku ČR je kvalifikovanost pedagogů. Podíl nekvalifikovaných pedagogů je v SO ORP Děčín téměř dvojnásobný. Zvýšený je počet žáků připadajících na školu, na třídu a pedagoga, což lze zdůvodnit vyšším podílem dětí do 15-ti let (15,8 % populace) vůči zbytku ČR (14,8 %).

Tab. 36 Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu ORP

Počet žáků v ZŠ správního obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet žáků)	Počet žáků / kapacita v %
Kapacita všech ZŠ k 30. 9. 2013	10 619	–	–
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2018	20	–	–
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2023	0	–	–
Počet žáků k 30. 9. 2013	6 668	3 951	62,8
Předpoklad ke konci roku 2018	7 619	3 020	71,6
Předpoklad ke konci roku 2023	7 191	3 448	67,6

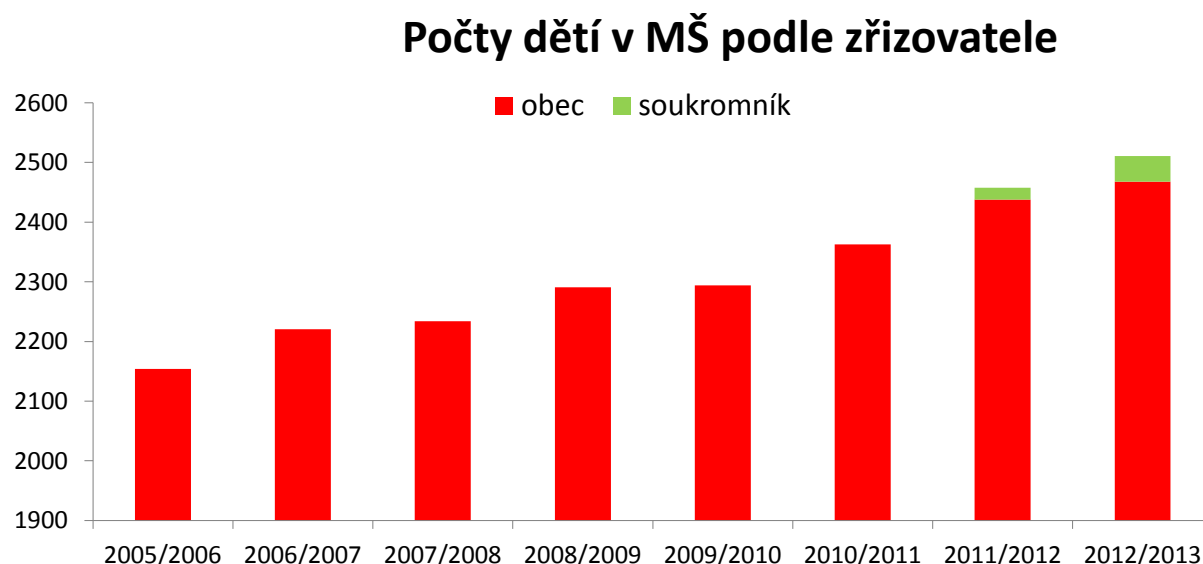
Zdroj: výkazy MŠMT

Od roku 2014/2015 bude otevřena soukromá ZŠ Jurta s kapacitou 20 dětí. Není známý žádný nárůst kapacity obecních základních škol, jejich kapacity jsou dostačující a připravené na silné ročníky, které přicházejí z mateřských škol. Tento růst by měl napomoci obsazování kapacit menších obecních škol, které se musí s problémem nízkého počtu žáků potýkat. Do roku 2018 by mohl celkový počet žáků v území stoupnout až o 1 000.

Předškolní vzdělávání

Počet obecních mateřských škol zůstává téměř neměnný, dochází k navyšování kapacit těch stávajících. Trendem je vznik soukromých mateřských škol. Od roku 2005/2006 vzrostl počet běžných tříd o 13 na současných 101 (tj. o 15 %) a počet žáků v nich o 354 na současných 2 470 (tj. o 17 %). Očekává se, že počet dětí v MŠ v nejbližších letech dosáhne maxima a poté bude klesat. Součástí stávajících MŠ jsou kromě běžných tříd také 3 speciální třídy, v roce 2012/2013 v nich bylo 41 dětí.

Graf 11 Celkové počty MŠ dle zřizovatele



Zdroj: výkazy MŠMT

Tab. 37 MŠ zřizované obcí

Školní rok	Počet MŠ	Samo- statných MŠ	Počet tříd	Počet dětí	Úvazků pedag.	Počet dětí na 1 pedagog. úvazek	Počet dětí na třídu	Počet dětí na školu
2012/2013	31	16	98	2 427	201,4	12,1	24,8	78,3
2011/2012	31	16	97	2 398	194,8	12,3	24,7	77,4
2010/2011	31	16	92	2 323	185,8	12,5	25,3	74,9
2009/2010	32	16	91	2 245	184,2	12,2	24,7	70,2
2008/2009	32	16	92	2 249	182,8	12,3	24,4	70,3
2007/2008	32	16	91	2 196	178,9	12,3	24,1	68,6
2006/2007	32	16	89	2 183	175,6	12,4	24,5	68,2
2005/2006	32	16	88	2 116	175,6	12,1	24,0	66,1

Zdroj: výkazy MŠMT

Za sledované období dosáhl v roce 2012/2013 ukazatel *Počet dětí na 1 pedagogický úvazek* svého minima, naopak maximální je ukazatel *Počet dětí na třídu* a *počet dětí na školu*. Rostoucí počet žáků v MŠ je vyvážen růstem počtu pedagogů (resp. jejich úvazků).

Tab. 38 Soukromé MŠ

Školní rok	Počet MŠ	Samostatných MŠ	Počet tříd	Počet dětí	Úvazků pedag.	Počet dětí na 1 pedag. úvazek	Počet dětí na třídu	Počet dětí na školu
2012/2013	2	1	3	43	6	7,2	14,3	21,5
2011/2012	1	1	2	20	4	5,0	10,0	20,0

Zdroj: výkazy MŠMT

Soukromé MŠ se vyznačují nízkým počtem dětí na třídu a na pedagoga, což umožňuje individuálnější přístup pedagoga k dětem. V roce 2013/2014 byla otevřena MŠ Jurta s kapacitou 20 míst. V území v minulém století figurovalo také několik firemních mateřských škol, dnes tu již žádné nejsou. Jejich případné opětovné zřízení by zástupci obcí uvítali. V SO ORP Děčín se nenacházejí žádné církevní MŠ.

Tab. 39 Pedagogičtí pracovníci v MŠ zřizovaných obcí

Školní rok	Přepočtených pedagogů	Z toho nekvalifikovaní	Podíl nekvalifikovaných
2012/2013	200,4	21,5	10,7 %
2011/2012	193,8	26,4	13,6 %
2010/2011	184,8	24,6	13,3 %
2009/2010	183,2	19,1	10,4 %
2008/2009	181,8	15,6	8,6 %
2007/2008	177,9	14,4	8,1 %
2006/2007	174,6	15,9	9,1 %
2005/2006	172,6	13,4	7,8 %

Zdroj: výkazy MŠMT

Podíl nekvalifikovaných pedagogů v MŠ přepočtených na úvazky pedagogů vzrůstal až do roku 2011, v roce 2012 klesl na 11,4 % (10,7 % u MŠ zřizovaných obcí). V roce 2012 překročil podíl úvazků nekvalifikovaných pedagogů o 0,9 % republikový průměr. Kvalifikovanost pedagogů trvale nedosahuje průměrné úrovně ČR a je jednou ze slabých stránek školství v území.

Kvalifikovanost pedagogů v soukromých školách je nízká (v r. 2012/2013 byli kvalifikovaní čtyři pedagogové ze šesti), kvůli nízkému počtu pedagogů údaj nemá vypovídající hodnotu.

Tab. 40 Přehled MŠ v SO ORP za školní rok 2012/2013

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis
Celkem		2 683	2 511	172	
MŠ Arnoltice, okres Děčín	Arnoltice	25	25	0	MŠ v budově OÚ
ZŠ a MŠ Benešov nad Ploučnicí, p. o.	Benešov	126	124	2	
MŠ, Česká Kamenice, Komenského 182, p. o.	Česká Kamenice	59	56	3	
MŠ, Česká Kamenice, Palackého 141, p. o.	Česká Kamenice	84	84	0	
MŠ Děčín XXXII, Májová 372, p. o.	Děčín	264	228	36	3 pracoviště
ZŠ a MŠ Děčín VI, Školní 1544/5, p. o.	Děčín	234	220	14	2 pracoviště
ZŠ a MŠ Děčín XXVII, Kosmonautů 177, p. o.	Děčín	84	81	3	

ZŠ a MŠ Děčín III, Březová 369/25, p. o.	Děčín	108	108	0	schváleno navýšení kapacity na 160
ZŠ a MŠ Děčín IV, Máchovo nám. 688/11, p. o.	Děčín	102	102	0	2 pracoviště
ZŠ a MŠ Děčín VIII, Vojanova 178/12, p. o.	Děčín	54	53	1	2 pracoviště
ZŠ a MŠ Děčín IX, Na Pěšině 330, p. o.	Děčín	144	144	0	2 pracoviště
MŠ Děčín II, Liliová 277/1, p. o.	Děčín	204	196	8	2 pracoviště; 1 speciální třída
MŠ Děčín II, Riegrova 454/12, p. o.	Děčín	254	254	0	2 pracoviště; 2 speciální třídy
MŠ Děčín VI, Klostermannova 1474/11, p. o.	Děčín	220	217	3	4 pracoviště
Soukromá ZŠ a MŠ Svět	Děčín	30	28	2	2 pracoviště, Montessori
MŠ Mini-Montessori	Děčín	14	15	-1	Montessori
ZŠ a MŠ Dobkovice	Dobkovice	30	28	2	
MŠ Dobrná	Dobrná	20	20	0	2013: navýšení kapacity na 23
ZŠ a MŠ Dolní Habartice, okres Děčín	Dolní Habartice	25	25	0	
ZŠ a MŠ Heřmanov, okres Děčín	Heřmanov	20	20	0	
MŠ Horní Habartice 6, okres Děčín	Horní Habartice	20	19	1	
ZŠ a MŠ Huntířov, p. o.	Huntířov	28	28	0	možnost navýšení kapacity na 38
MŠ Janov, okres Děčín	Janov	50	28	22	
MŠ Jílové, okres Děčín	Jílové	230	170	60	2 pracoviště (3 od r. 2013)
ZŠ Jílové, okres Děčín, p. o.	Jílové	25	22	3	2013: sloučení MŠ
ZŠ a MŠ Ludvíkovice, p. o.	Ludvíkovice	35	35	0	2 pracoviště
MŠ, Malá Veleň – Jedlka č. p. 46, okr. Děčín	Malá Veleň	20	20	0	MŠ v budově OÚ
MŠ Malšovice, okres Děčín	Malšovice	28	28	0	
ZŠ a MŠ Markvartice	Markvartice	40	43	-3	schváleno navýšení kapacity na 44
MŠ, Těchlovice, okres Děčín	Těchlovice	20	19	1	MŠ v budově OÚ
MŠ Valkeřice	Valkeřice	20	18	2	2013: navýšení kapacity na 22
MŠ Velká Bukovina, okres Děčín	Velká Bukovina	18	18	0	
ZŠ a MŠ Verneřice	Verneřice	48	35	13	

Zdroj: rejstřík škol

Kapacita MŠ je čerpána z rejstříku škol a je to nejvyšší povolená kapacita schválená hygienikem. Ve skutečnosti je u některých škol nižší (nejvyšší povolený počet dětí na třídu: 24 dětí plus 4 na výjimku – tj. celkem 28 dětí na třídu). Z tohoto důvodu jsou kapacity děčínských MŠ v tabulce zkrácené, ve skutečnosti je celkový počet volných míst nižší o 47. Mateřské školy v Děčíně nabízely v roce 2013 (viz tab. 40) celkem 20 volných míst (1,2 % kapacity). Nejméně naplněné kapacity měly MŠ v Jílovém, kde bylo 63 volných míst (24,7 % kapacity), i přesto se jednalo o nejvyšší míru zaplnění těchto MŠ za období let 2005–2013. Celkem bylo v území 137 volných míst, tj. 5,1 % celkové kapacity.

V posledních pěti letech se jen v děčínských mateřských školách nepodařilo umístit 140–224 dětí. Podle výkazů MŠMT bylo v rámci správního území 424 neuspokojených požadavků na umístění. Toto číslo je pouze orientační, není v něm zohledněn fakt, že někteří rodiče mohou podávat přihlášky do více MŠ a v případě nepřijetí se dítě objevuje ve statistikách několikrát.

Od roku 2010 do roku 2013 navýšilo kapacitu následujících 10 MŠ: MŠ Palackého Česká Kamenice, MŠ Riegrova Děčín, MŠ Klostermannova Děčín, MŠ Dobrná, MŠ Huntířov, MŠ Ludvíkovice, MŠ Malá Veleň, MŠ Mašovice, MŠ Markvartice a MŠ Valkeřice. V roce 2014 je očekáváno navýšení kapacity nejméně u dvou mateřských škol.

V roce 2013/2014 přibyla soukromá MŠ Jurta s kapacitou 20 míst. Na rok 2014/2015 je plánováno otevření nového pracoviště MŠ Březová, která tak poskytne dalších 52 míst. MŠ v Markvarticích navýší kapacitu o 4 místa. Studii na výstavbu nové MŠ s vývažovou zadalo v roce 2014 město Česká Kamenice. Ne všechny mateřské školy chtějí nebo mohou řešit zvýšený zájem o místa navýšením kapacity. MŠ Malá Veleň nabízí možnost střídavé docházky, tj. že o jedno místo se dělí dvě děti. MŠ Dobkovice poskytuje péči v rámci tzv. rodičovské výpomoci pro 8 dětí, čímž jednorázově vyřešila problém s kapacitou v roce 2013/2014. Od roku 2013/2014 dojde k zahájení spolupráce mezi obcemi ve vyvažování kapacity mateřských škol. Obce se navzájem budou informovat o volných místech a odmítnutých žádostech a společně řešit případný přesun dětí mezi MŠ. Dle názoru zástupců obcí je třeba problém naplněných kapacit školek řešit legislativně, tzn. zmírnit přísné hygienické předpisy. Nejvyšší počet narozených v území byl zaznamenán v roce 2009, od té doby dochází k poklesu, proto lze předpokládat, že i počet dětí nastupujících do mateřských škol se bude postupně snižovat.

Tab. 41 Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v SO ORP

Počet dětí v MŠ správního obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet žáků)	Počet žáků/kapacita (%)
Kapacita všech MŠ k 30. 9. 2013	2 708	–	–
Známý nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2018	56	–	–
Známý nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2023	0	–	–
Počet dětí v MŠ k 30. 9. 2013	2 524	184	93,2
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2018	2 304	460	83,4
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2023	2 120	644	76,7

Zdroj: výkazy MŠMT

Jak ukazuje tab. 42, do nově vzniklé soukromé MŠ Jurta nastoupilo v roce 2013 celkem 16 dětí. Ze stávajících mateřských škol zaznamenala největší meziroční přírůstek MŠ Verneřice (10 dětí), největší úbytek nastal v MŠ Jílové (18 dětí). V roce 2012 i v roce 2013 zcela naplnilo kapacitu 16 z 33 mateřských škol.

Obvyklá měsíční cena za celodenní pobyt dítěte v mateřské škole činí ve městech 300 Kč a v obcích 200 Kč. Částka v soukromých mateřských školách se pohybuje okolo 2 500 Kč. Nižší cena se v někte-

rých mateřských školách menších obcí odvíjí od úspor obce (vysvětleno na str. 58). Nízká cena v MŠ Malšovice je dána úlevou obce, která si ji může dovolit díky příjmu za skládku na území obce. Ceny za pobyt byly zjišťovány přímo na úrovni zřizujících obcí a v případě školek v Děčíně z informací publikovaných na internetu a z dat MM Děčín.

Tab. 42 Aktuální stavy MŠ (2013/2014) a cena za pobyt

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Cena celodenního pobytu dítěte [Kč za měsíc]
Celkem		2 708	2 524	
MŠ Arnoltice, okres Děčín	Arnoltice	25	25	100
ZŠ a MŠ Benešov nad Ploučnicí, p. o.	Benešov n. Pl.	126	125	300
MŠ, Česká Kamenice, Komenského 182, p. o.	Česká Kamenice	59	56	300
MŠ, Česká Kamenice, Palackého 141, p. o.	Česká Kamenice	84	84	300
MŠ Děčín XXXII, Májová 372, p. o.	Děčín	264	224	210
ZŠ a MŠ Děčín VI, Školní 1544/5, p. o.	Děčín	234	220	300
ZŠ a MŠ Děčín XXVII, Kosmonautů 177, p. o.	Děčín	84	81	300
ZŠ a MŠ Děčín III, Březová 369/25, p. o.	Děčín	108	108	300
ZŠ a MŠ Děčín IV, Máchovo nám. 688/11, p. o.	Děčín	102	102	450
ZŠ a MŠ Děčín VIII, Vojanova 178/12, p. o.	Děčín	54	53	300
ZŠ a MŠ Děčín IX, Na Pěšině 330, p. o.	Děčín	144	144	300
MŠ Děčín II, Liliová 277/1, p. o.	Děčín	204	196	300
MŠ Děčín II, Riegrova 454/12, p. o.	Děčín	254	254	300
MŠ Děčín VI, Klostermannova 1474/11, p. o.	Děčín	220	219	360
Soukromá ZŠ a MŠ Svět	Děčín	30	31	2 800 / 4 200*
MŠ Mini-Montessori	Děčín	14	14	2 310
MŠ Jurta	Děčín	20	16	2 500
ZŠ a MŠ Dobkovice	Dobkovice	30	28	0
MŠ Dobrná	Dobrná	23	22	210
ZŠ a MŠ Dolní Habartice, okres Děčín	Dolní Habartice	25	21	300
ZŠ a MŠ Heřmanov, okres Děčín	Heřmanov	20	20	200
MŠ Horní Habartice 6, okres Děčín	Horní Habartice	20	19	200
ZŠ a MŠ Huntířov, p. o.	Huntířov	28	28	400
MŠ Janov, okres Děčín	Janov	50	32	200
MŠ Jílové, okres Děčín	Jílové	255	174	300
ZŠ a MŠ Ludvíkovice, p. o.	Ludvíkovice	35	35	200
MŠ, Malá Veleň – Jedlka, č. p. 46, okres Děčín	Malá Veleň	20	20	200
MŠ Malšovice, okres Děčín	Malšovice	28	28	50
ZŠ a MŠ Markvartice	Markvartice	40	40	200
MŠ, Těchlovice, okres Děčín	Těchlovice	20	20	0
MŠ Valkeřice	Valkeřice	22	22	200
MŠ Velká Bukovina, okres Děčín	Velká Bukovina	18	18	200
ZŠ a MŠ Verneřice	Verneřice	48	45	250

* Škola nabízí dva programy. Cena je odhadnuta na základě školného 140 Kč/den, resp. 210 Kč/den.

Zdroj: výkazy MŠMT, MM Děčín, vlastní šetření, weby škol

Tab. 43 Jesle a další zařízení nabízející hlídání dětí do tří let (stav k 1. 4. 2014)

Obec	Instituce	Rozsah věku dětí		Kapacita	Volných míst
		od (v měsících)	do (v měsících)		
Celkem				57	1
Benešov nad Ploučnicí	Rodinné centrum Medvídek	12	72	15	1
Děčín	Mateřské centrum Rákosníček, o. s.	10	60	30	0
Děčín	Mateřské centrum Bělásek, o. s.	12	48	12	0

Zdroj: jednotlivá zařízení uvedená v tabulce

V území se nenachází žádné zařízení jeslového typu, avšak hlídání dětí do tří let věku nabízejí tři organizace. Děčínské Mateřské centrum Rákosníček kvůli vysoké poptávce nedávno navýšilo kapacitu z dvaceti na 30 dětí. Kapacita obou děčínských MC je plně vyčerpána. Problémem je hlídání nejmladších dětí, obě zařízení mají stanovený minimální věk k přijetí na 12 měsíců věku, přičemž MC Rákosníček je po předchozí domluvě ochotno přijmout děti od 10 měsíců.

Rodinné centrum Medvídek v Benešově nad Ploučnicí taktéž brzy zaplní kapacitu. Od září 2014 je plánováno navýšení kapacity o pět míst a rozšíření dopoledního programu na celodenní hlídání dětí. Minimální věk pro přijetí dítěte je stanoven na 12 měsíců, horní hranice striktně stanovena není.

MC Sovička, o. s. v Jílovém poskytuje pouze nárazové hlídání dětí od 2 let, podle vedení zařízení není po službě ve formě jeslí v tomto městě poptávka. MC Oáza, o. s. v České Kamenici plánuje ukončení činnosti a zánik.

Ostatní – SVČ, jídelny, školní družiny, školní kluby

Tab. 44 Školní družiny a školní kluby

ŠD a ŠK zřizované:	Počet oddělení	Počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2012/2013				
krajem	2	5	9	14
obcemi	65	2 028	446	2 474
církví	0	0	60	60
soukromou osobou	1	8	0	8
Celkem	68	2 041	515	2 556
2005/2006				
krajem	2	20	6	26
obcemi	56	1 429	3	1 432
Celkem	58	1 449	9	1 458

Zdroj: výkazy MŠMT

Od roku 2008 byl v území zaznamenán rozmach školních klubů, které slouží především žákům 2. stupně ZŠ, zatímco školní družiny jsou primárně určeny pro žáky 1. stupně. V roce 2008 byl otevřen školní klub při ZŠ Kamenická Děčín a v roce 2009 zprovozněn školní klub při ZŠ Na Stráni Děčín.

V roce 2010 byl zahájen provoz školního klubu Křesťanské ZŠ Nativity. Roku 2011 otevřela školní klub ZŠ Dr. M. Tyrše Děčín a tento klub se stal již čtvrtým otevřeným za poslední čtyři roky.

V roce 2012 bylo v území 25 školních družin (23 zřizovaných obcí) a 5 školních klubů (4 zřizované obcí). Počet účastníků od roku 2005 stoupl o více jak 1 000 (175 % původního počtu), zájem rodičů o umístění žáků do těchto zařízení trvale roste. Školní družinu nebo školní klub v roce 2012/2013 navštěvovalo 40,8 % celkového počtu žáků. Pro ilustraci změn je součástí tabulky stav ŠK a ŠD ve školním roce 2005/2006.

Tab. 45 Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK (2012/2013)

Zřizovatel ŠK či ŠD	Vychovatelé			Ostatní pedagogičtí pracovníci		
	interní		externí	interní		externí
	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav
kraj	2	2	0	1	1	0
obec	72	71	10	0	0	0
církev	3	1	14	12	8	1
soukromá osoba	1	1	1	2	2	1
Celkem	78	75	25	15	11	2

Zdroj: výkazy MŠMT

Ze statistik vyčnívá především Křesťanská ZŠ Nativity, jejíž školní klub zaměstnává především externí vychovatele a vzhledem k zaměření školy je zde zaměstnáno 12 z 15 ostatních pedagogických pracovníků v území.

V území se nacházejí dvě základní umělecké školy o celkové kapacitě 1 450 žáků. Ústecký kraj zřizuje ZUŠ v Děčíně. ZUŠ v České Kamenici je zřizovaná obcí a zaštiťuje také některé aktivity v Benešově n. Pl. Obě školy nabízí hudební, literárně-dramatické a výtvarní obory, ZUŠ Děčín navíc i taneční obory. Školy v roce 2012 v součtu zaměstnávaly 37 pracovníků (32,1 úvazků). Obě ZUŠ nezaměstnávaly žádné externí učitele. Nejvíce se ZUŠ věnují výuce hudebních oborů, v roce 2012 je vyučovalo 85,7 % přepočtených pracovníků ZUŠ.

V SO ORP Děčín jsou 4 SVČ, jmenovitě Dům dětí a mládeže Děčín IV Teplická 344/38, Středisko volného času ZŠ Jílové, Centrum dětí a mládeže Česká Kamenice a Stanice volnočasových aktivit Sedmíránska při SŠ zahradnické a zemědělské Děčín-Libverda. Poslední jmenované SVČ je jediným, které zřizuje kraj, jinak se jedná o obce. DDM Česká Kamenice vyvíjí aktivitu také v Benešově n. Pl.

Tab. 46 SVČ zřizované obcemi dle územního členění (2012/2013)

	Počet zájmových útvarů (kroužků)	Počet účastníků			
		žáci, studenti VOŠ	děti	ostatní	celkem
Celkem	222	1 930	542	326	2 798
Česká Kamenice	51	504	59	54	617
Děčín	159	1 335	483	258	2 076
Jílové	12	91	0	14	105

Zdroj: výkazy MŠMT

V posledních letech se meziročně navyšuje počet zájmových útvarů o desítky a stejně strmě stoupá počet účastníků v nich. Snižuje se počet účastníků v přepočtu na jeden útvar. Se zvyšující se poptávkou

kou tedy vzrůstá i nabídka. Pracovníci SVČ mají průměrně 0,2 úvazku, z toho pedagogičtí pracovníci jen 0,14 úvazku.

Součástí tab. 46 není krajem zřizované SVČ Sedmikráska, kterou ve čtyřech zájmových útvarech navštěvovalo 59 žáků (2012).

Spolupráce obcí v nabídce volnočasových aktivit pro děti a mládež je jedním z témat, o které byl v dotazníkovém šetření mezi zástupci obcí projevěn zájem. Možnosti spolupráce mohou být součástí návrhové části tohoto dokumentu.

Tab. 47 Údaje o pracovnících SVČ (2012/2013)

	Pedagogičtí pracovníci				Ostatní pracovníci			
	celkem	interní		externí	celkem	interní		externí
		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav
Celkem	161	23	21,8	138	20	17	14,6	3
Česká Kamenice	28	4	4,0	24	3	3	3,0	0
Děčín	128	17	15,8	111	15	14	11,6	1
Jílové	5	2	2,0	3	2	0	0	2

Zdroj: výkazy MŠMT

Tab. 48 Školní jídelny zřizované obcemi (2012/2013)

	Počet ŠJ a výdejen	Počet stravovaných žáků	Z toho v		Cílová kapacita kuchyně
			MŠ	ZŠ	
Celkem	38	9 560	2 461	4 164	13 107
Arnoltice	1	30	25	0	80
Benešov nad Ploučnicí	2	492	125	244	613
Česká Kamenice	3	598	140	289	920
Děčín	15	7 002	1 602	3 161	9 306
Dobkovice	1	70	28	16	110
Dobrná	1	29	22	0	55
Dolní Habartice	1	43	21	13	70
Heřmanov	1	36	20	10	50
Horní Habartice	1	28	19	0	30
Huntířov	1	93	28	35	80
Janov	1	31	28	0	50
Jílové	2	539	174	217	745
Ludvíkovice	1	124	35	49	185
Malá Veleň	1	23	20	0	23
Mašovice	1	77	28	0	100
Markvartice	1	111	40	58	340
Těchlovice	1	47	20	0	45
Valkeřice	1	26	23	0	25
Velká Bukovina	1	23	18	0	30
Verneřice	1	138	45	72	250

Zdroj: výkazy MŠMT

Školní jídelny v roce 2012 naplnily 72,9 % cílové kapacity. Celkem 4 jídelny (2 v Děčíně, 1 v Benešově nad Ploučnicí a 1 v České Kamenici) nejsou sloučené se ZŠ nebo MŠ, ale fungují samostatně, nebo jsou součástí jiného zařízení. Děti a žáci tvoří 69,3 % pravidelných strávníků školních jídelen. Ve školních jídelnách, jejichž zřizovatelem je obec, je výrazně podprůměrný počet přepočtených pracovníků. Na jednoho přepočteného pracovníka připadá 57,2 dětí a žáků (ČR – 42,8). To je způsobeno převahou velkokapacitních jídelen v Děčíně.

Pouze Malá Veleň má výdejnu jídel bez vlastní jídelny. V území se nacházejí další 4 výdejny, ty ale patří školám, které v nich vydávají jídlo z vlastních jídelen. Společná jídelna pro menší školy ve více obcích je námětem pro meziobecní spolupráci, v oblasti školních jídelen ale nebyly zaznamenány žádné problémy či stížnosti, které by bylo nutné řešit.

Vlastní jídelnu mají soukromé i církevní školy v Děčíně. Jedinou krajem zřizovanou jídelnou, jejíž klientelou jsou žáci ze základního školství, je jídelna při Dětském domově Země dětí v České Kamenici.

Financování školství

Tab. 49 Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi (v Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ZŠ	36 878 570	41 086 250	38 345 020	41 041 230	42 206 680	38 495 000	46 314 050	40 944 492
ZŠ (1. stupeň)	3 249 850	3 171 490	3 334 950	3 595 770	3 876 890	2 288 316	2 500 959	2 077 621
MŠ	19 554 495	22 898 196	22 070 513	24 040 876	24 011 166	21 997 462	23 169 410	21 734 258
Sloučené organizace	56 630 580	59 020 130	58 350 290	61 890 130	65 358 781	58 531 003	59 725 069	59 825 141
Jiné	9 110 860	10 081 500	11 205 590	12 532 180	13 919 130	13 928 000	15 048 370	15 652 841
Celkem	125 424 355	136 257 566	133 306 363	143 100 186	149 372 647	135 239 781	146 757 858	140 234 353

Zdroj: MF

Zdrojem dat jsou výkazy zisků a ztrát škol, zveřejněné v rámci hospodaření zřizovatelů na stránkách Ministerstva financí ČR. Celkové provozní výdaje se liší rok od roku podle aktuálních potřeb škol a tvoří je náklady za Běžnou činnost a Hospodářskou činnost snížené o mzdové náklady. Trvale rostou výdaje v položce *jiné*, kde je zahrnut provoz ZUŠ, středisek volného času apod. Tento údaj dokumentuje rostoucí počet zájmových útvarů spolu s rostoucím zájmem dětí o volnočasové aktivity.

Tab. 50 Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízeními zřízených obcemi (v Kč)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
MP celkem	227 467 528	234 880 810	238 967 000	236 618 944	251 650 349	259 602 050	284 496 276	289 750 082
z toho	platy	225 498 501	233 248 490	237 051 610	234 819 890	249 740 567	281 963 637	286 909 342
	OON	1 969 027	1 632 320	1 915 390	1 799 054	1 909 782	2 532 639	2 840 740
SO a ONV	102 733 008	94 776 300	94 693 360	92 322 868	95 398 551	95 928 485	103 015 353	109 960 409
Neinvestiční výdaje celkem	330 200 536	329 657 110	333 660 360	328 941 812	347 048 900	355 530 535	387 511 629	399 710 491

MP = mzdové prostředky; OON = ostatní osobní náklady, SO = související odvody, ONIV = ostatní neinvestiční výdaje.

Zdroj: MM Děčín.

Neinvestiční výdaje škol a školských zařízení v SO ORP trvale stoupají. Ve srovnání s rokem 2006 došlo ke zvýšení výdajů o 21 %, přičemž počet úvazků pedagogů stoupl o 5,5 %. To značí zvyšování průměrné mzdy pedagogů. Tento jev může způsobovat několik faktorů: stárnutí pedagogických sborů

(dosažení platového stropu), zařazení většiny pedagogů do 12. platové třídy (dříve měli pedagogové bez kvalifikace nižší třídu) a změna tabulkových platů ve prospěch začínajících pedagogů.

Tab. 51 Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 (v Kč)

Druh školy, školského zařízení	Přímé náklady na vzdělávání celkem	Z toho náklady na jednotku výkonu	
		Celkové náklady	ONIV
Předškolní vzdělávání	90 075 726,00	36 571,55	466,89
Základní školy	229 333 809,00	35 292,98	1 116,47
Gymnázia	5 187 706,00	43 230,88	742,64
Stravování MŠ, ZŠ	36 663 259,00	5 025,81	56,28
Školní družiny a kluby	22 087 672,00	8 651,65	56,69
Základní umělecké školy	4 334 158,00	13 294,96	114,98
Využití volného času	12 028 161,00	4 638,70	24,52
Celkem použité finanční prostředky	399 710 491,00	146 706,53	2 578,47

Zdroj: MM Děčín

Tab. 52 Financování z RUD v obcích zřizujících školu v roce 2013 (v Kč)

Obec	Finanční prostředky z RUD	Celkové skutečné náklady
Celkem	50 115 740	90 964 956
Arnoltice	225 111	36 000
Benešov nad Ploučnicí	3 500 000	5 200 000
Česká Kamenice	3 465 213	8 000 000
Děčín	34 186 247	60 974 391
Dobkovice	384 197	1 050 000
Dobrná	274 525	216 000
Dolní Habartice	315 513	612 314
Heřmanov	332 008	297 000
Horní Habartice	237 482	220 000
Huntířov	455 996	762 000
Janov	190 079	222 500
Jílové	3 120 416	7 166 623
Ludvíkovice	543 703	1 353 000
Malá Veleň	242 840	125 000
Malšovice	549 158	1 196 000
Markvartice	451 000	974 000
Těchlovice	314 309	160 000
Valkeřice	266 294	256 068
Velká Bukovina	292 408	364 060
Verneřice	769 240	1 780 000

Zdroj: dotaz jednotlivým obcím

Zdrojem dat finančních prostředků z RUD jsou rozpočty škol zveřejněné v rámci hospodaření zřizovatelů na stránkách ministerstva financí ČR. Finanční prostředky z RUD jsou určeny procentem, kterým se obce podílejí na procentuální části celostátního hrubého výnosu daní. Celkové skutečné náklady byly zjišťovány na úrovni obcí zřizujících školu. Oproti tabulce 49 se jedná pouze o neinvestiční pří-

spěvky, které zřizující obce poskytují školám ze svého rozpočtu, nejsou zde tedy zahrnuty další zařízení související se vzděláváním (SVČ, ZUŠ) a náklady na ONIV, které jsou hrazeny ze státního rozpočtu. Ze sdílených daní, které získaly jednotlivé obce v roce 2013, bylo vypočteno 7 %, což je podíl určený paragrafem zákona 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní.

Je obvyklým jevem, že finanční prostředky z RUD nepokrývají náklady a obec pak doplácí ze svého rozpočtu. Finanční prostředky z RUD stačily v roce 2013 na pokrytí 55 % celkových skutečných nákladů. Nejproblémovější financování školství vykázala obec Dobkovice, kde finanční prostředky z RUD vystačily pouze na 37,7 % nákladů. Obec je jedinou v SO ORP, která musí v roce 2014 z důvodu malého počtu žáků doplácet ze svých prostředků na mzdy učitelů. Z hlediska financování mají výhodnou pozici mateřské školy v Arnolticích, Malé Veleni a Těchlovicích, tyto MŠ se nacházejí v budově místních obecních úřadů. To se pak projevuje na úsporách finančních prostředků (úspora na energiích, údržbě budovy, tisk materiálů atd.). Nevýhodou takových školek bývá limitovaná kapacita bez možnosti navýšení.

V rámci finanční analýzy školství byli zřizovatelé škol dotazováni na investiční potřeby a investiční plány škol. Orientační částka za plánované investice všech ZŠ přesahuje 126 milionů korun, čtyři investice se pohybují kolem 20 mil. Kč. Plánované investice do mateřských škol jsou výrazně nižší, celkový odhad investic je 16 mil. Kč. Nejčastějším typem plánované investice je výměna oken a zateplení budovy školy.

Město Děčín má navržené rozpočtové akce v hodnotě 62 440 000 Kč (základní školy) a v hodnotě 4 150 000 Kč pro mateřské školy. V tabulkách dále není uvedena navrhovaná investic za 12 000 000 Kč do zateplení objektu a střechy školní jídelny Sládkova, což je samostatně fungující zařízení. V souhrnu se pro Děčín jedná o investice za 80 480 000 Kč.

Dle dotazníkového šetření využilo v minulosti 8 obcí dotace z EU, osm obcí dotace z národní úrovně a devět obcí dotace z krajské úrovně. Malšovice využily dotaci z jiných zdrojů (oranžové hřiště ČEZ). S dotací do školství má tedy podle dotazníku zkušenost celkem 16 obcí, z nichž Bynovec je jedinou obcí, která nezřizuje školu. Co se žádostí o dotace týče, aktivita obcí v oblasti školství je ze všech analyzovaných oblastí nejvyšší.

V tabulce investičních potřeb v ZŠ jsou zahrnuty i investiční potřeby týkající se MŠ, pokud je nelze jednoznačně oddělit.

Tab. 53 Investiční potřeby obcí týkající se ZŠ do roku 2023

Obec	Název a popis investice	Odhad roku	Orientační částka (tisíce Kč)	Poznámka
Celkem			126 989	
Benešov n. Pl.	zateplení a výměna oken v jedné budově ZŠ	2014	20 000	
Česká Kamenice	oprava fasády, rekonstrukce učeben, nová učebna IT, nové kabinety	2014	4 400	investice do 2. stupně ZŠ již probíhají
Děčín	ZŠ Školní – výměna oken, oprava střechy, dopravní hřiště	2014	15 000	havarijní stav střechy, zahrnuta i výměna oken v MŠ
	ZŠ Vojanova - výměna oken	2014	770	zahrnuta i výměna oken v MŠ
	ZŠ Na Pěšině – výměna oken, oprava budovy, revitalizace sportoviště	2014	20 170	zahrnuta i výměna oken v MŠ, předpokládána dotace 1 mil. Kč na sportoviště
	ZŠ Míru – výměna oken, rekonstrukce elektroinstalace, zateplení pláště střechy, rekonstrukce školního hřiště	2014	19 850	školní hřiště plánováno víceúčelové s umělým povrchem
	ZŠ Kamenická – výměna oken v ZŠ, posilovně, školní družině a školní jídelně	2014	550	
	ZŠ Vrchlického – výměna radiátorů a rozvodu topení, výměna podlahy v hale, nový potah na dvůr	2014	6 100	
	ZŠ Bezručova – pokračování realizace bezbariérové trasy	2014	2 104	předpokládaná dotace 50 % částky
Dobkovice	tepelné čerpadlo v ZŠ, spolufinancování v rámci dotace, oprava sociálního zařízení.	2014 – 2015	530	budova školy je po rekonstrukci; dotace na tepelné čerpadlo bude 1,4 mil. Kč
Dolní Habartice	renovace podlah, výměna oken a vchodových dveří	2014	1 000	
Heřmanov	herní prvky	2014	700	
Huntířov	rekonstrukce ZŠ	2015		plánováno až po ukončení rekonstrukce MŠ
Jílové	vybavení interaktivní učebny, data-projektor + plátno, vybavení hovoruny pro rodiče a sborovny, zateplení a výměna oken	2014 – 2015	28 315	menší investice v plánu na rok 2014, zateplení a výměna oken za 28 mil. Kč až v roce 2015
Ludvíkovi- ce	oprava střechy, výměna oken, modernizace kuchyně	2014	1 500	škola je nově opravena a vybavena
Malšovice				ZŠ prošla rekonstrukcí v minulých letech
Markvartice	zateplení budov, výměna oken, výměna otopného systému	2014 – 2015	4 000	probíhá postupná rekonstrukce budov ZŠ a MŠ
Verneřice	oprava střechy, fasády, vnitřní rozvody a další úpravy interiéru budov ZŠ	2015 – 2020	2 000	již proběhla výměna oken

Zdroj: dotaz jednotlivým obcím

Tab. 54 Investiční potřeby obcí týkající se MŠ do roku 2023

Obec	Název a popis investice	Odhad roku	Orientační částka (tisíce Kč)	Poznámka
Celkem			16 050	
Arnoltice	oprava střechy, zateplení	2016 – 2020	2 000	v roce 2013 proběhla částečná rekonstrukce prostor, rozšíření herny, přestěhovány šatny, vybavení novým nábytkem a rekonstrukce kuchyně.
Benešov n. Pl.	výměna rozvodů vody a rekonstrukce kotelny	2015	6 000	v MŠ je hotovo zateplení a okna, nyní je prioritou investice do ZŠ
Česká Kamenice	město neuvedlo žádné plánované investice, prioritou je ZŠ			
Děčín	MŠ Liliová – zateplení budovy	2014	2 000	
	MŠ Klostermannova – výměna střešní krytiny a okapů, odvlhčení budovy a drenáže, zateplení budovy	2014	1 800	zamýšlené investice se týkají odloučeného pracoviště MŠ Krásný Studenec
	MŠ Klostermannova – nový povrch hřiště	2014	350	
Dobkovice	výměna oken, zateplení, střecha	2014 – 2015	1 500	
Dobrná	oprava střechy (do tří let výměna otopného systému a zateplení budovy)	2014	300	špatný stav budovy, je nutná větší rekonstrukce
Dolní Habartice	renovace podlah, výměna oken a vchodových dveří	2014	1 000	
Heřmanov	herní prvky	2014		orientační částka započtena v tab. 53
Horní Habartice	zateplení budovy	2014 – 2015	200	
Huntířov	opravy MŠ, rekonstrukce právě probíhá	2014	900	budovy MŠ i ZŠ potřebují rozsáhlou rekonstrukci
Janov	rozsáhlá rekonstrukce proběhla v roce 2013, nyní již jen drobné opravy, dokoupení vybavení			v roce 2013 provedeno zateplení, výměna topného systému, nové hřiště a oplocení areálu; náklady 3,5 mil. Kč
Jílové	nákup sporáků do kuchyně, zateplení budovy a výměna oken	2014 – 2015	6 120	jako u ZŠ i zde v plánu zateplení budovy a výměna oken na rok 2015 (6 mil. Kč)
Ludvíkovi- ce	oprava střechy, výměna oken, modernizace kuchyně	2014		orientační částka započtena v tab. 53
Malá Veleň	drobné opravy			MŠ v budově OÚ, opravena roku 2006
Malšovice	MŠ je zcela nová			po povodni MŠ vybudována na jiném místě
Markvartice	zateplení budov, výměna oken, výměna otopného systému	2014 – 2015		orientační částka započtena v tab. 53
Těchlovice	oprava střechy	2015	500	

Zdroj: dotaz jednotlivým obcím

3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových (dotčených) skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Rodiče dětí	vstřícný personál školy	finanční náročnost (vybavení žáka apod.)	žakovské knížky	škola zajistí pomůcky
	možnost celodenního hlídání dítěte	nedůvěra ve školu, v pedagogy	přímý kontakt s pedagogem	zavést školní autobus
	bezplatné či finančně dostupné vzdělávání	nedostatečná rodinná výchova	elektronické výkazy o studiu	zavést elektronické výkazy o studiu
	individuální přístup pedagoga k dítěti	nezájem o chod školy	rodičovské schůzky	zapojit je do života školy
	kvalitní pedagogové, vysoká úroveň vzdělání	neadekvátní chování k pedagogům	organizace rodičů a přátel školy	prezentovat místní školu
	levné pomůcky, levné školkovně		školní web	rodičovská výpomoc
	škola blízko bydliště			
	učitel se podílí na výchově			
	dobrá vybavenost školy			
	zdravá strava v jídelně			
Děti v MŠ a žáci v ZŠ	nemusí se dojíždět	šikana (vč. pedagoga)	školní nástěnka	modernizace škol
	dostupná a chutná strava v jídelně	nebezpečná cesta do školy	školní web	rodičovské schůzky
	vstřícní učitelé	nekvalitní pedagog	školní tisk	vzdělávání učitelů
	široká nabídka volnočasových aktivit	úroveň třídy nekorresponduje s úrovní žáka	linka důvěry	zajištění dopravního spojení do škol
	škola má hřiště, dostupné i mimo výuku	nezájem rodičů o průběh vzdělávání	školní parlament	zajištění volnočasových aktivit
	dostatek pomůcek v ZŠ, hraček v MŠ	zastaralé vybavení škol		
		úrazy		
Vedení školy a pedagogové	děti mají základní společenské a hygienické návyky	odchod pedagogů za lepším	rodičovské schůzky	zvyšování a doplňování kvalifikace
	rodiče se zajímají o průběh vzdělávání	nízká úroveň výuky, učitel učí předmět bez aprobace	porady učitelského sboru	komunikace se zřizovatelem, rodiči
	kvalitní zázemí, moderní pomůcky	špatná komunikace s rodiči	učitelské noviny	výměna zkušeností, spolupráce škol
	úcta a respekt od žáků i veřejnosti	učitel je vystaven agresi, šikaně	školní parlament	
	odpovídající plat	syndrom vyčerpání	organizace rodičů a přátel školy	
	třídy nejsou přeplněné			

Zřizovatelé	optimální naplněnost tříd	málo naplněná kapacita	web, tisk	zisk sponzorů
	kvalifikovaní pedagogové	odchod pedagogů	oběžníky	využití dotací
	dobrý technický stav budov	nedostatek financí na provoz	školská rada	prezentace školy
	profesionální vedení školy	konkurence velkých městských škol	přímá komunikace s občany	výměna zkušeností, spolupráce škol
	zájem veřejnosti a rodičů o život školy	špatný stav budovy, vandalismus		
	spolupráce zřizovatelů			
	škola přispívá ke kulturnímu dění v obci			
Obce, které nezřizují školu	blízkost školy, dobrá dopravní dostupnost	obec nepřispívá na chod školy, kam z ní dojíždějí děti	setkání představitelů obcí	meziobecní spolupráce
	volná kapacita nejbližší školy			školní autobus
Partneři škol (sponzoři, NNO apod.)	škola přispívá ke kulturnímu dění v obci	ukončení partnerství	organizace rodičů a přátel školy	aktivně hledat sponzory
	škola zapojuje do chodu veřejnost		web	zapojit školu do projektů různých organizací
	dobrá pověst školy			
Stát	odpovídající platové ohodnocení zaměstnanců	nedostatek pedagogů kvůli nesplnění zákonných požadavků na kvalifikaci	školní inspekce	legislativní změny vedoucí ke kvalitnějšímu vzdělávání
	kvalifikovaní pedagogové	nevhodné legislativní změny	web, tisk	
	fungující systém školství	nedostatek peněz ve státním rozpočtu		
Média	co nejzajímavější obsah	neobjektivnost informací	tiskové agentury	informovat je o dění ve školách
	co nejširší publikum	negativní obraz zřizovatele		
		zkreslování informací		

Dotčenými skupinami rozumíme všechny skupiny aktérů, které jsou nějakým způsobem zainteresovány v oblasti školství. Klíčovou skupinou jsou zřizovatelé (tj. obvykle obce), jejichž cílem je uspokojit očekávání dalších dotčených skupin, a to především těch, jež zahrnují obyvatele obcí a právnické osoby působící v území. Zřizovatelé pak očekávají, že finanční prostředky, které poskytují škole, jsou účelně vynaloženy, škola je optimálně naplněna, působí v ní kvalifikovaní pedagogové a kvalifikované vedení školy. Zájem zřizovatelů (především menších obcí) je, aby se škola zapojovala i do veřejného života v obci, a tím přispívala k rozvoji kulturního dění. V současné situaci školství, kdy se projevuje demografický vývoj, je nezbytná velmi dobrá komunikace mezi zřizovatelem, školou a širokou veřejností. Pro oblast školství jsou rovněž podstatná očekávání žáků a jejich rodičů. Představa rodičů o kvalitě vyučování, kvalifikaci a přístupu pedagogů k žákům, vybavenosti (např. moderními technologiemi) a dalších podmínkách ovlivňuje rozhodování, jakou školu vybrat pro své dítě. Důležitou in-

formací pro rodiče je i nabídka mimoškolních aktivit, které jsou v rámci školy nabízeny. Výběr mateřské školy ovlivňuje její dostupnost, bydliště nebo místo zaměstnání rodičů, vybavenost MŠ a možnost většího rozvoje dětí (např. jazykové vzdělání, služby logopeda). S tím souvisí i mediální obraz školy, která by měla dostatečně informovat o vzdělávacím programu. Špatná pověst školy či předsudky rodičů vůči kvalitě výuky v menších školách mohou být faktorem při volbě školy. Zájem rodičů o umístění dítěte do vybrané školy ovlivňuje i kvalita pedagogů. Pro vedení školy jako další dotčené skupiny je tedy důležité zajistit dostatek kvalifikovaných učitelů a umožňovat jim neustále pracovat na zvyšování jejich kvalifikace. V rámci plánování meziobecní spolupráce je nutné klást důraz na potřeby jednotlivých obcí a jejich obyvatel a identifikovat, jaká opatření je možné realizovat na úrovni obcí. Očekávání a rizika dotčených skupin se v mnohém prolínají a navzájem ovlivňují, je tedy nutné každou problematiku řešit komplexně.

b) Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	P	D	V		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na běžný provoz a opravy	3	4	12	Tvorba rezerv, zisk sponzorů	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na investice a vybavení	3	2	6	Tvorba rezerv, využívání dotací	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na platy	2	5	10	Zlepšení podnikatelského prostředí, vyšší příjem pro stát	Stát
Organizační riziko					
Špatné rozmístění ZŠ, MŠ v rámci území	1	3	3	Analýza území	Obce daného území
Nedostatek dětí/příliš mnoho dětí (nepříznivý demografický vývoj)	4	4	16	Vytvoření podmínek pro rodiny s dětmi	Obce daného území
Rušení dopravních spojů zajišťující dopravu dětí do škol	2	3	6	Školní autobus, příspěvek dopravci	Obce, kraj
Nezájem či neochota obcí a škol spolupracovat	3	2	6	Prezentace výhod spolupráce, dobrá praxe z jiných částí ČR	Obce daného území
Nevhodně stanovené normativy na ZŠ a MŠ ze strany kraje	3	4	12	Zlepšení komunikace mezi obcemi a krajem	Obce daného území
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím (např. zpřísnění hygienických předpisů)	1	4	4	Jednotný postup (SMO), tlak na stát	Obce daného území
Reformy, které zhorší podmínky pro kvalitní výuku	1	3	3	Jednotný postup (SMO), tlak na stát	Obce daného území
Technické riziko					
Špatný technický stav budov ZŠ, MŠ	4	4	16	Monitoring technického stavu, využití dotací, strategické plánování, průběžné opravy	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Zastaralé či nevyhovující vybavení	3	2	6	Průběžná obměna vybavení, využití dotací	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Věcné riziko					
Špatné řízení školy	2	5	10	Personální politika, dohled obce	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nízká kvalita výuky	2	4	8	Rekvalifikace pedagogů, moderní postupy, moderní pomůcky	Konkrétní ZŠ, MŠ

Nezájem rodičů o umístění dětí do konkrétní ZŠ	4	5	20	Prezentace školy navenek motivace rodičů dětí, jejichž děti chodí do MŠ stejného zřizovatele, školní autobus	Konkrétní ZŠ
Nezájem rodičů o umístění dětí do konkrétní MŠ	2	5	10	Prezentace školy navenek, snížení školkovného	Konkrétní MŠ
Personální rizika (aprobovanost, fluktuace, věk)	4	4	16	zlepšení zázemí pro zaměstnance, školení	Konkrétní ZŠ, MŠ

P = pravděpodobnost, D = dopad, V = významnost

Největším rizikem je nedostatek finančních prostředků, a to nejen pro další rozvoj oblasti, ale i k pouhému udržení stávajícího stavu. Nedostatek financí vede ke zhoršování technického stavu budov, nemožnosti investování do moderních technologií, stagnaci platů kvalifikovaných pedagogů a v krajním případě k problémům se zajištěním běžného provozu. Od nedostatku finančních prostředků se odvíjejí další rizika. Nedostatek financí vede k technickému riziku, které se pak odráží ve špatném stavu budov a nedostatečném nebo zastaralém vybavení škol. V nedostatečně vybavených školách, jež jsou umístěny v chátrajících budovách, vzniká problém s úbytkem žáků kvůli nezájmu rodičů a potenciálních vyučujících o tyto školy. Oblast školství ohrožují organizační rizika, která souvisí s nepříznivým demografickým vývojem, jež ovlivňuje naplněnost škol. V současné době se nedostatek žáků projevuje především u malých vesnických škol. Současná věková struktura zároveň vede k převisu poptávky po místech v mateřských školách, tento problém se postupně řeší přirozenou cestou, silné populační ročníky se pomalu přesunují na ZŠ a porodnost nenasvědčuje prodlužování problémů MŠ s nedostatkem kapacit. Méně významná jsou v současnosti právní rizika, tj. platná legislativa, která ovlivňuje chod škol. Některé normy, především hygienické, vedou ke zhoršování situace ve školství. Tyto normy, které stanovují minimální standardy v mateřských školách, kdy je striktně určen maximální počet dětí ve třídě či počet toalet, mohou být jednou z příčin nemožnosti navýšit celkovou kapacitu mateřské školy.

3.1.4. SWOT analýza školství

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. Rozmístění a dostatečný počet škol	1. Nedostačující kapacita mateřských škol
2. Vybavenost základních škol (hřiště, tělocvičny, PC učebny atd.)	2. Rozdíl mezi finančními prostředky z RUD a skutečnými náklady obcí na školství
3. Existence mateřských center, poskytujících hlídání dětí do 3 let	3. Nedůslednost rodinné výchovy dětí v sociálně slabších rodinách
4. Výběr z různých přístupů ke vzdělávání	4. Nízká kvalifikovanost pedagogů
5. Investice zřizovatelů do škol	5. Bariérový přístup do škol
6. Kapacita ZŠ schopná pojmout silné ročníky dětí	6. Malá kapacita jeslových zařízení
7. Pravidelné setkávání představitelů obcí, ekonomů obcí a škol v DSO Benešovsko	7. Problematická doprava dětí do škol z některých spádových obcí
	8. Špatný technický stav některých budov
Příležitosti:	Hrozby:
1. Čerpání dotací a finančních prostředků z grantů a fondů EU	1. Nepříznivý demografický vývoj
2. Prohloubení vztahu rodičů ke škole, certifikát „Rodiče vítáni“	2. Existenční problémy s naplněním kapacit malých obecních škol
3. Síťování škol, komunikace škol mezi sebou	3. Odchod pedagogů z regionu
4. Přeshraniční spolupráce (Děčínsko sousedí s Německem)	4. Pokles zájmu o akce školy, snížení kulturní a sociální funkce škol
5. Meziobecní spolupráce	5. Nedostatek kvalifikovaných pedagogů
6. Výuka cizích jazyků na školách	6. Snížení kvality výuky
7. Rozšíření nabídky zájmových činností a mimoškolních aktivit využitím stávající vybavenosti škol	7. Zvýšení finanční náročnosti na provoz školy (ceny energií atd.)

Předškolní vzdělávání a základní školství je oblastí, v níž v současnosti již funguje meziobecní spolupráce. Identifikace problémů a navrhování řešení je proto činností, která může navazovat na stávající aktivity. Realizace návrhové části dokumentu by tím měla být snadnější. Ze statistik i z rozhovorů se zástupci obcí vyplývá, že hlavním problémem k řešení je nedostatečná kapacita mateřských škol. Vzhledem k prognózám vývoje počtu dětí, podle nichž v horizontu několika let dojde k uvolnění kapacit, je nutné navrhnout finančně a organizačně nenáročná řešení.

Aktuálním problémem je nekvalifikovanost pedagogů na základních školách, která výrazně převyšuje průměr ČR. Kvůli platnosti zákona definující kvalifikaci pedagogů je tento problém již řešen individuálně na jednotlivých školách souběžně s analytickými pracemi. Případná spolupráce se může týkat dalšího vzdělávání pedagogů.

Obecně lze shrnout, že slabé stránky a hrozby se týkají především financování, kapacit škol a kvality výuky a pedagogů.

3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

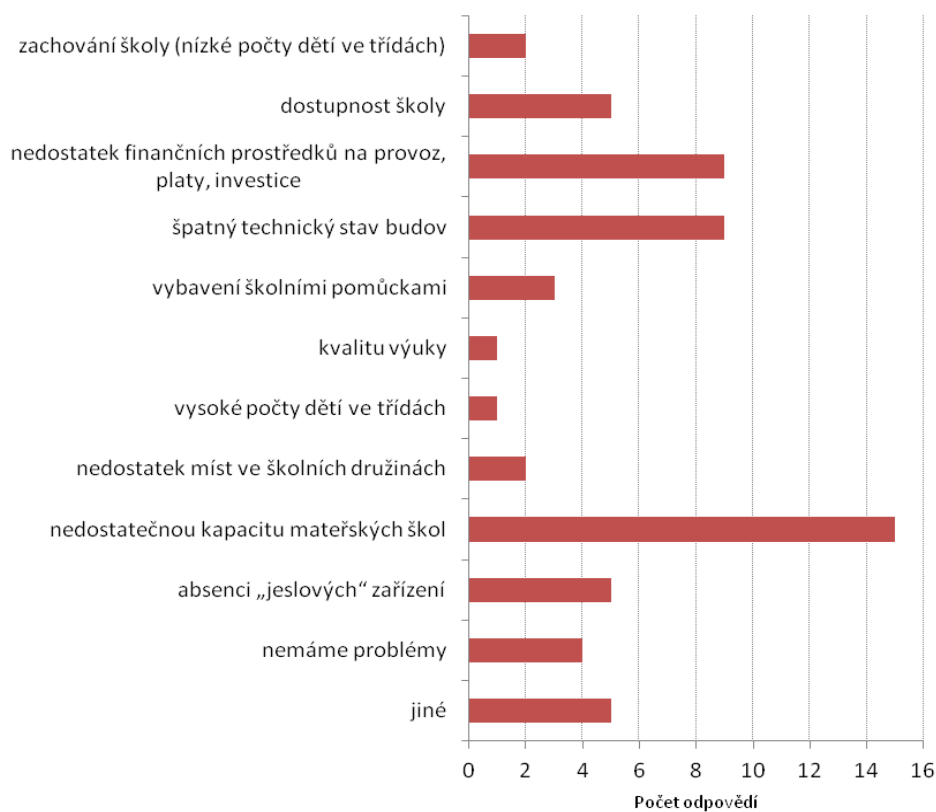
Oblast školství je v SO ORP Děčín v dobrém stavu. Vývoj statistik ukazuje dynamické změny dle aktuálních potřeb. Kromě uzavření školy v Jetřichovicích neproběhly žádné vážné negativní změny, naopak dochází k otevírání nových škol a navyšování kapacity stávajících obecních škol. S přesunem silných ročníků z MŠ do ZŠ by se mohl v nejbližších letech zmírnit tlak na dostatečné zaplnění kapacity malých obecních základních škol.

Analýza financování potvrdila trend, že financování z rozpočtového určení daní nestačí na skutečné výdaje, které obce mají s běžným provozem školy. Obce mají zkušenosti s čerpáním dotací v oblasti školství. Do nejbližších let má většina obcí plány na investice do škol. Nejčastějším typem připravovaných investic je výměna oken v budově školy.

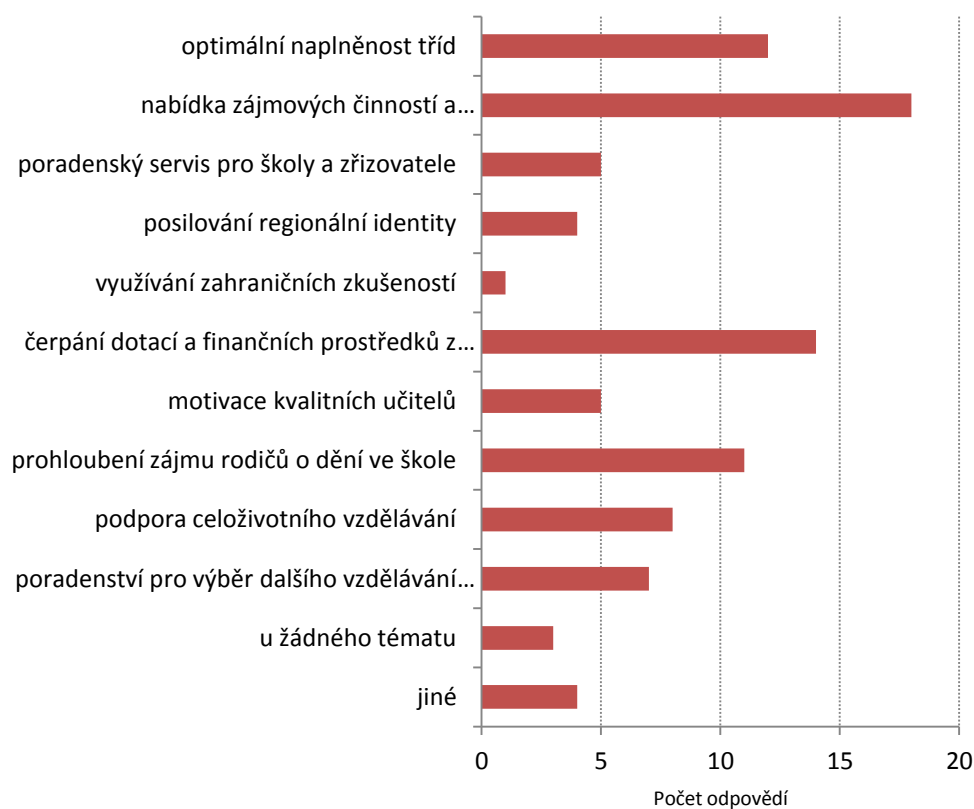
Školství patří mezi oblasti, ve kterých již funguje meziobecní spolupráce. Sdružení obcí Benešovska pořádá schůzky starostů obcí s řediteli a ekonomy škol, kde se navzájem informují o připravovaných akcích, legislativních změnách, řešených problémech apod. Zváni jsou i představitelé z obcí mimo svazek obcí. Svazek obcí Českého Švýcarska přispívá na společně pořádané akce pro děti.

V rámci dotazníkového šetření, jehož úkolem bylo zmapovat probíhající meziobecní spolupráci a zjistit možnosti další spolupráce mezi obcemi, odpovědělo 16 zástupců obcí, že je v silách stávajících svazků obcí spolupracovat v oblasti školství. Dalších 18 zástupců obcí odpovědělo negativně. Probíhající spolupráci ve školství na úrovni obcí uvedlo 29 zástupců obcí. Dále z dotazníkového šetření vyplynulo, že nejčastěji řešeným problémem je **nedostatečná kapacita mateřských škol** (15 odpovědí). Tento problém se dotýká i obcí nezřizujících MŠ. Dalšími častými problémy jsou **špatný technický stav budov** a **nedostatek finančních prostředků na provoz, platy a investice** (obě možnosti uvedlo 9 dotazovaných). Celkové výsledky zobrazuje graf č. 12 na následující straně. Při otázce, na jakých tématech by bylo účelné spolupracovat s jinou obcí (graf č. 13), uvedlo 18 respondentů **nabídku zájmových činností a mimoškolních aktivit**. Více jak 10 odpovědí obdrželo ještě **čerpání dotací** (14), **optimální naplněnost tříd** (12) a **prohloubení zájmu rodičů o dění ve škole** (11). Výsledek dotazníkového šetření je jedním z podkladů při tvorbě návrhové části dokumentu.

Graf 12 Počet odpovědí starostů obcí na dotaz „Jaké největší problémy v rámci školství v obci řešíte?“



Graf 13 Počet odpovědí starostů obcí na dotaz „U jakých témat školství může obec najít společný zájem s jinou obcí a bylo by účelné spolupracovat?“



3.2. Návrhová část pro oblast školství

3.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“. Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Školství a předškolní vzdělávání“, na jejímž základě byly připraveny Nástinů opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti školství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v SO ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Do fokusní skupiny pro oblast školství se zařadili oba motivující starostové, dále zástupce obce Arnoltice (starosta a ředitel ZŠ), starostka Ludvíkovic, ředitel ZŠ v Markvarticích, předseda komise pro výchovu a vzdělávání a tři zaměstnanci MM Děčín (odbor školství a kultury, odbor rozvoje). Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma školství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území SO ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

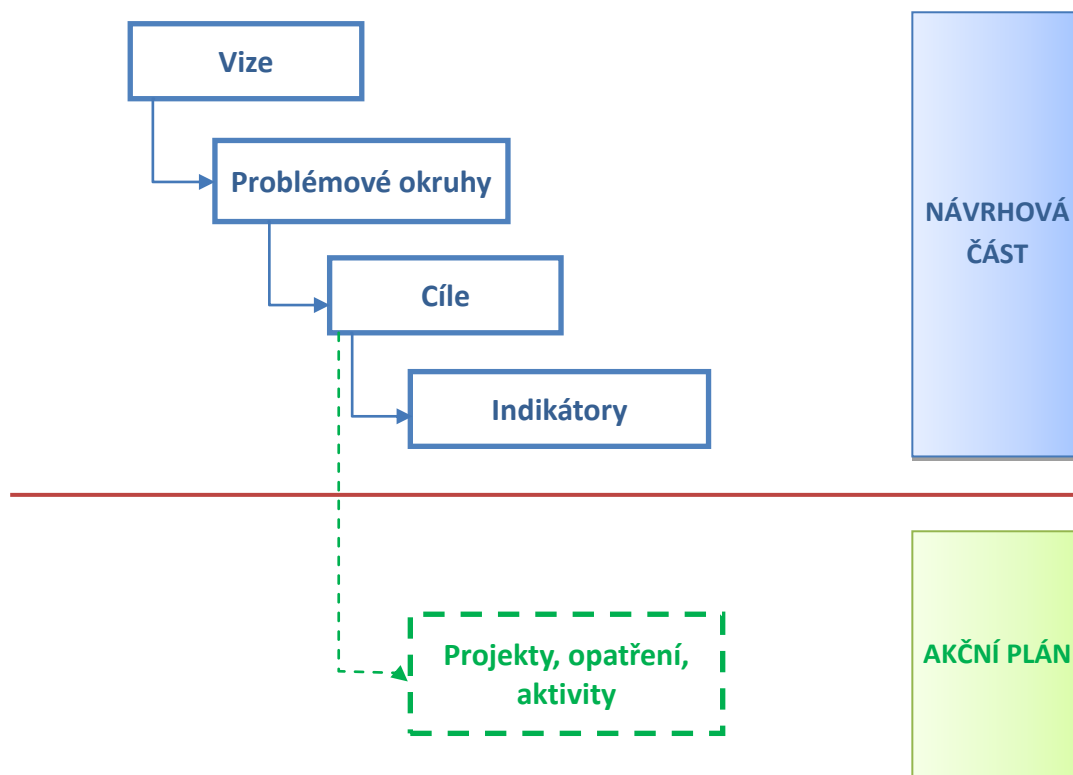
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v SO ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství a předškolního vzdělávání. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke

všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.



Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Školství“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize: V oblasti školství funguje spolupráce mezi školami a zřizovateli, jsou sdíleny zkušenosti a společně řešeny problémy.					
Školství	Problémový okruh 1: Nedostatečná nabídka mimoškolních aktivit pro děti a mládež		Problémový okruh 2: Chybějící školní psychologové, speciální pedagogové a asistenti pedagoga		Problémový okruh 3: Problematická doprava dětí do školy a ze školy
	cíl 1.1: Rozšířit a decentralizovat nabídku zájmových útvarů	cíl 1.2: Vytvořit společný informační portál o nabídce volnočasových aktivit	cíl 2.1: Zvýšit počet školních psychologů a speciálních pedagogů	cíl 2.2: Zvýšit počet asistentů pedagoga	cíl 3.1: Zajistit optimální návaznost autobusových spojů na školní vyučování

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vize

Meziobecní spolupráce obcí správního obvodu ORP Děčín vede ke zlepšení kvality života obyvatel obcí a k úspoře finančních prostředků. **V oblasti školství funguje spolupráce mezi školami a zřizovateli, jsou sdíleny zkušenosti a společně řešeny problémy.** Komunitní plánování sociálních služeb zohledňuje potřeby všech občanů v zapojených obcích. Obce snížily náklady na odpadové hospodářství díky jednotnému postupu a zvýšení podílu tříděného odpadu. Jednotná marketingová tvář území v cestovním ruchu vede ke zvyšování návštěvnosti všech částí regionu. Dopravní infrastruktura zajišťuje bezpečný pohyb cyklistů a chodců po celém území.

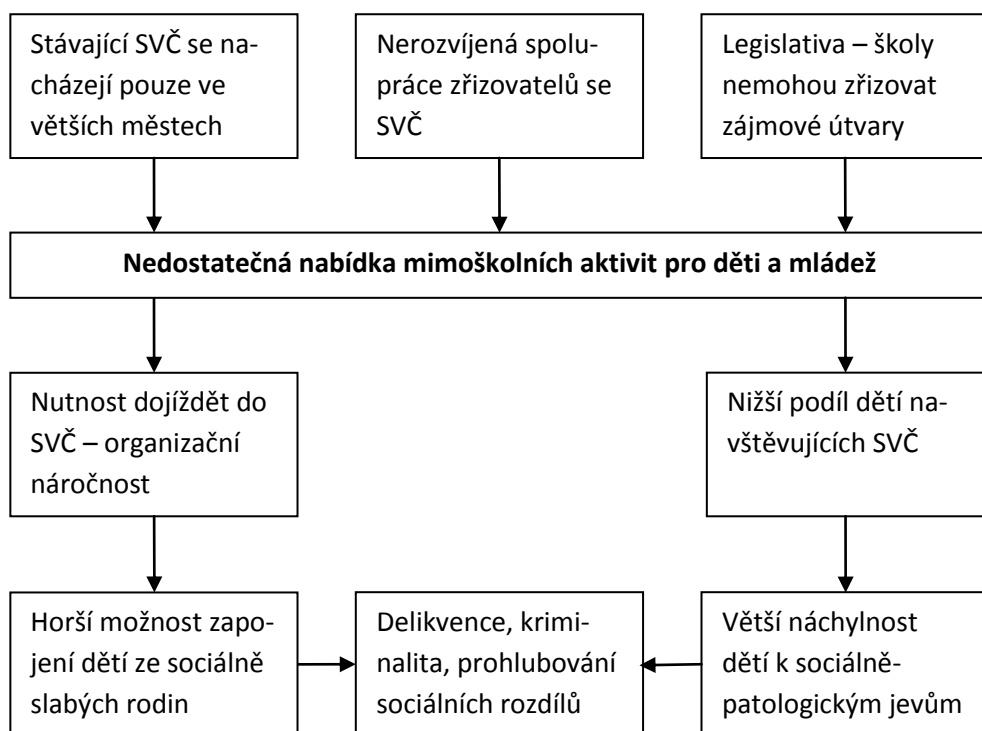
Problémové okruhy

1. Nedostatečná nabídka mimoškolních aktivit pro děti a mládež

V území se nacházejí čtyři střediska volného času ve třech městech: Dům dětí a mládeže Děčín IV Teplická 344/38, Středisko volného času ZŠ Jílové, Centrum dětí a mládeže Česká Kamenice a Stanice volnočasových aktivit Sedmikráska při SŠ zahradnické a zemědělské Děčín-Libverda. První tři jmenované SVČ jsou zřizovány obcí. DDM Česká Kamenice vyvíjí aktivitu také v Benešově nad Ploučnicí. Analýza ukazuje, že počet zájmových kroužků ve střediscích volného času (a počet dětí v nich) každoročně roste. V roce 2012/2013 provozovaly obcemi zřizované SVČ celkem 222 zájmových útvarů, které navštěvovalo 2798 účastníků. O tři roky dříve to bylo jen 190 útvarů s 2310 účastníky. Provoz těchto organizací je ale omezen na větší města v regionu a děti a mládež z okolních obcí musí dojíždět, což zástupci obcí vidí jako problém, který lze řešit meziobecní spoluprací.

Dle platné legislativy nemohou být zájmové útvary zřizovány školou, obce jsou ale ochotny zajistit zázemí pro externí zájmové kroužky SVČ a poskytnout stávající vybavení a prostory škol. Usnadnění přístupu k mimoškolním aktivitám může napomoci větší účasti dětí v takových kroužcích (bude zmírněn či eliminován problém s dojížděním). Problémový okruh byl navržen na základě dotazníkového šetření v rámci analýzy školství a potvrzen fokusní skupinou.

Indikátor: Počet zájmových útvarů v SVČ zřizovaných obcemi

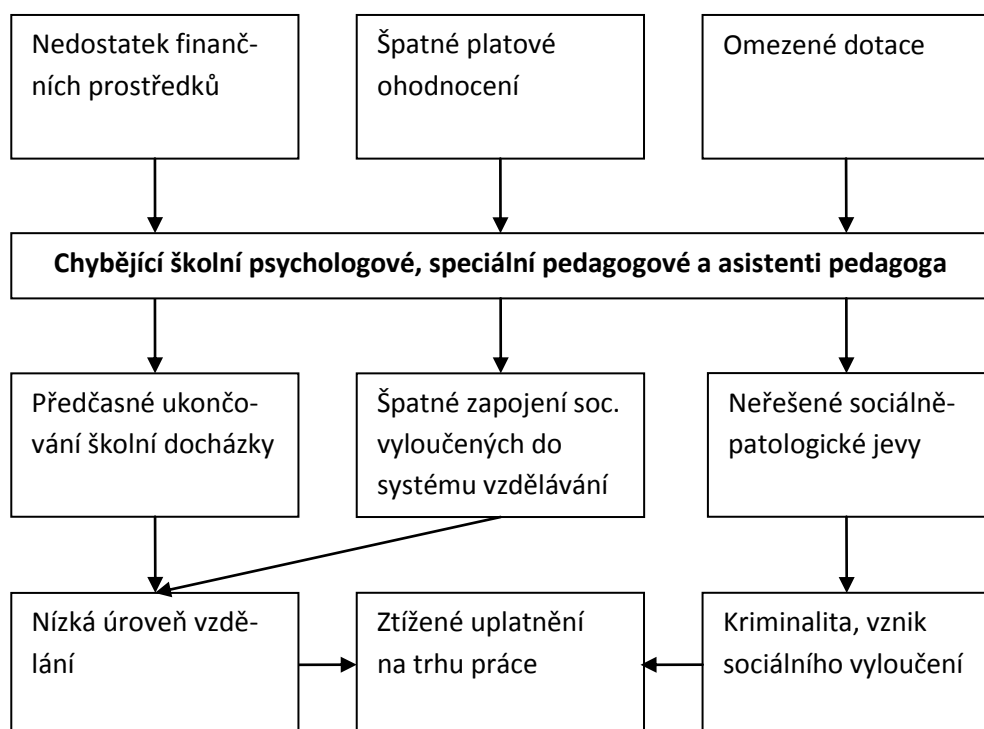


2. Chybějící školní psychologové, speciální pedagogové a asistenti pedagoga

Z analýzy vyplývá, že takřka žádné školy nezaměstnávají speciální pedagogy a školní psychology (výjimkou je od roku 2013/2014 poloviční úvazek psychologa v ZŠ Na Stráni Děčín). Tyto pracovní pozice by přitom mnoho škol uvítalo. Rodiče dětí, které potřebují pomoc, musí s dětmi dojíždět do pedagogicko-psychologické poradny v Děčíně. To má ale pouze omezenou kapacitu, což se může projevit na dlouhých čekacích lhůtách a nemusí tak dojít ke včasnému řešení problému. Spoluprací škol a jejich zřizovatelů je možné docílit participace na zaměstnání psychologa či prohloubení kvalifikace současných pedagogů, aby mohli zastávat funkci speciálního pedagoga.

Z analýzy území rovněž vyplývá nízký počet asistentů pedagoga pro žáky se sociálním znevýhodněním a zdravotním postižením na školách, které jsou zřizovány obcemi. Ve 12 školách je zaměstnáno celkem 28 asistentů pedagoga. Dle záměrů MŠMT by měl být kladen důraz na integraci žáků se sociálním znevýhodněním nebo zdravotním postižením do běžného školního kolektivu. Předpokladem pro toto začlenění je asistent pedagoga. Tito asistenti však nejsou placeni z prostředků škol, a proto je pro své děti musejí zajistit rodiče. Rodiče by uvítali možnost financování asistentů z jiných zdrojů. Zvýšení počtu asistentů pedagoga povede k snazšímu začleňování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a tím i zvýšení jejich dalších vzdělávacích možností a umožnění žákům se SVP lepší možnost uplatnění se na trhu práce. Příčinou problémového okruhu je především finanční náročnost a omezené možnosti dotací. Problém je formulován také v nové Strategickém plánu města Děčín 2014–2020. Problémový okruh nastínila analýza, jeho navržení a formulace vzešlo z jednání fokusní skupiny.

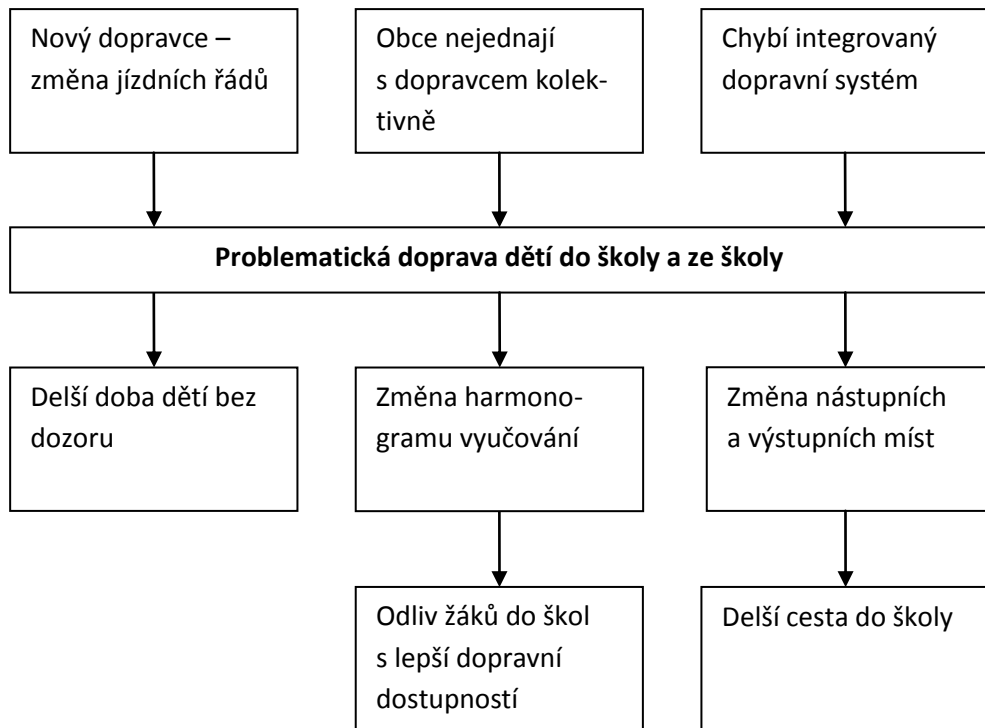
Indikátor: *Počet asistentů pedagoga, speciálních pedagogů a školních psychologů*



3. Problematická doprava dětí do školy a ze školy

Problémový okruh vyplynul z diskuze se zástupci obcí. Bezpečná a nekomplikovaná cesta do školy je jedním z faktorů při rozhodování rodičů, zda umístit dítě do konkrétní školy. V současnosti se blíží změna regionálního autobusového dopravce. V důsledku toho panují obavy, že se změny jízdních řádů negativně projeví na fungování ranních a odpoledních spojů, které vozí děti a mládež do školy a ze školy. Přáním zástupců obcí je stav, kdy spoje budou navazovat na konec výuky tak, aby prodleva nebyla příliš vysoká a děti nemusely trávit mnoho času bez dozoru mimo školu nebo domov. Starost o dítě vede mnohé rodiče k myšlence, že je jednodušší vozit dítě do místa svého zaměstnání (tj. obvykle do Děčína). Malé obecní školy tímto přicházejí o žáky. Bezproblémová doprava se tak může pozitivně projevit na vyšší obsazenosti těchto škol. Na problémovém okruhu se shodla fokusní skupina, jako možné řešení ale není viděno zřízení školního autobusu kvůli finanční náročnosti takového řešení a jednotného názoru, že zajištění dopravy žáků do školy a ze školy je povinností kraje.

Indikátor: *Zahájení společného jednání obcí s dotčenými orgány*



3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Nedostatečná nabídka mimoškolních aktivit pro děti a mládež
Cíl 1.1	Rozšířit a decentralizovat nabídku zájmových útvarů
Popis cíle	V území fungují 4 střediska volného času ve třech největších městech v území (Děčín, Česká Kamenice, Jílové). Účastníci zájmových útvarů z ostatních obcí musí proto za organizovanými volnočasovými aktivitami obvykle dojíždět. Organizace mimoškolních aktivit v menších obcích je sporadická, úzce zaměřená a probíhá pouze na neformální úrovni. Mnoho škol v regionu disponuje moderním vybavením (např. keramickou pecí) nebo novým hřištěm. Podle platné legislativy ale není možné, aby škola zřizovala zájmové útvary, a tak toto vybavení nemůže být využito v dostatečné míře. Cílem je proto zajistit spolupráci stávajících SVČ a obcí (resp. škol) tak, aby SVČ zaštitily zájmové útvary v obcích a poskytly organizační a personální zajištění. Obce mohou zajistit prostory, podílet se na financování a popř. zajistit vedoucí zájmových útvarů z řad rodičů či učitelů. Úspěšné navázaní spolupráce je z finančního hlediska relativně nenáročné řešení, které závisí především na dohodě všech zúčastněných stran.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Setkání zástupců škol v dotčených obcích a jejich zřizovatelů se zástupci středisek volného času • Analýza vybavení škol • Analýza nabídky volnočasových aktivit • Nastavení spolufinancování • Zajištění personálního vedení zájmových útvarů • Zpracování rozvrhu útvarů
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet obcí, ve kterých SVČ provozují zájmový útvar
Správce cíle	Zastupitelka Benešova nad Ploučnicí (Mgr. Dagmar Tesarčíková)

Problémový okruh 1	Nedostatečná nabídka mimoškolních aktivit pro děti a mládež
Cíl 1.2	Vytvořit společný informační portál o nabídce volnočasových aktivit
Popis cíle	Cíl navazuje na cíl 1.1 <i>Rozšířit a decentralizovat nabídku zájmových útvarů</i> . Odbor školství a kultury Magistrátu města Děčín v současnosti již zřizuje školský portál. Tento portál obsahuje souhrnné informace ze škol a školských zařízení ve správním obvodu ORP Děčín, např. přehledy škol, kontakty, aktuality, nabídku zaměstnání aj. Záměrem je vytvořit portál volnočasových aktivit. V současnosti již probíhá vytváření tohoto portálu jako součást portálu „Rodina“ v rámci Pro rodinné politiky. Vytvoření přehledu volnočasových aktivit a zájmových útvarů umožní návštěvníkům porovnat nabídku a usnadní výběr, např. z hlediska prostorového umístění aktivity. Poskytovatelům portál umožní zviditelnit zájmové útvary a zlepšit jejich naplnění. Portál může zahrnovat nejen nabídku středisek volného času, ale zahrnovat i nabídku základních uměleckých škol a upozorňovat na náборы do sportovních klubů.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Analýza nabídky volnočasových aktivit v regionu • Vytvoření platformy, shoda na podobě portálu • Stanovení zodpovědnosti za obsah
Název indikátorů k hodnocení cíle	Vytvoření portálu volnočasových aktivit
Správce cíle	Zastupitelka Benešova nad Ploučnicí (Mgr. Dagmar Tesarčíková)

Problémový okruh 2	Chybějící školní psychologové, speciální pedagogové a asistenti pedagoga
Cíl 2.1	Zvýšit počet školních psychologů a speciálních pedagogů
Popis cíle	<p>S výjimkou jedné ZŠ v Děčíně nezaměstnávají školy na Děčínsku žádné školní psychology ani speciální pedagogy, tyto pracovní pozice by přitom uvítala každá škola. Mezi úkoly těchto pozic patří např. identifikace výukových problémů žáků, identifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (např. mimořádně nadaných žáků), práci psychologa je dále řešení péče o cílové skupiny a řešení jejich výukových a výchovných problémů, poskytování poradenství učitelům aj. Přítomnost psychologa umožňuje zvýšit kvalitu vzdělávání na škole a snižovat výskyt rizikového chování, což je na Děčínsku aktuální problém. Pokud bude mít škola vlastního psychologa či speciálního pedagoga, bude to základní předpoklad k rychlejší diagnostice potřeb a problémů žáků a jejich včasnému řešení. Společným postupem škol je možné hromadně vypracovat projekt na rozšíření kvalifikace stávajících pedagogů pro funkci speciálního pedagoga. Většina škol (obzvláště mimo Děčín) není tak velká, aby se zde uplatnil psycholog zaměstnaný na plný úvazek, navíc to není ve finančních možnostech škol. Z tohoto důvodu je možné cíle dosáhnout nejlépe spoluprací škol, které by se podílely na zaměstnání psychologa. Přítomnost školního psychologa na škole se může projevit na zájmu rodičů o zapsání dítěte na takovou školu, což by řešilo problém s odlivem žáků z menších škol do Děčína. Rozvojový cíl je také součástí nové verze Strategického plánu města Děčín 2014–2020.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Systematické sledování dotačních zdrojů • Rozšíření kvalifikace stávajících učitelů na speciální pedagogiku • Vznik dohody o spolupráci mezi školami, které mají zájem o školního psychologa • Zajištění finančních prostředků • Společné vypsání výběrového řízení • Zpracování návrhu smlouvy • Vypracování harmonogramu psychologa – režim pobytu na spolupracujících školách • Zajištění zázemí
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p>Počet školních psychologů Počet škol s úvazkem školního psychologa Počet speciálních pedagogů</p>
Správce cíle	Starosta Arnoltic (Mgr. Jaroslav Skála)

Problémový okruh 2	Chybějící školní psychologové, speciální pedagogové a asistenti pedagoga
Cíl 2.2	Zvýšit počet asistentů pedagoga
Popis cíle	Dle záměrů MŠMT by měl být kladen důraz na integraci žáků se sociálním znevýhodněním nebo zdravotním postižením do běžného školního kolektivu. Předpokladem pro toto začlenění je asistent pedagoga. Jeho prostřednictvím lze umožnit kvalitnější vzdělávání mnohým žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, jejich následné lepší uplatnění na trhu práce a významné zlepšení kvality života u osob s těžkými formami zdravotního postižení. Dle dostupných údajů z roku 2012/2013 zaměstnává 12 škol alespoň jednoho asistenta pedagoga pro děti/žáky se zdravotním postižením (celkem 24 asistentů, v přepočtené podobě 16,2 úvazku), z toho 6 škol je v Děčíně. Asistenta pedagoga pro děti/žáky se sociálním znevýhodněním zaměstnávají pouhé tři školy (2 v Děčíně a 1 v České Kamenici). Cílem je navýšení počtu asistentů pedagoga tak, aby se většímu okruhu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami dostalo odborné pomoci a podařilo se je lépe začlenit do kolektivu a uspět v procesu vzdělávání. Rozvojový cíl je také součástí nové verze Strategického plánu města Děčín 2014–2020.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Systematické sledování dotačních zdrojů • Analýza potřebnosti v jednotlivých školách • Společná žádost o přidělení • Vytvoření programu dalšího vzdělávání
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet asistentů pedagoga
Správce cíle	Místostarostka Ludvíkovic (Alena Vyoralová)

Problémový okruh 3	Problematická doprava dětí do školy a ze školy
Cíl 3.1	Zajistit optimální návaznost autobusových spojů na školní vyučování
Popis cíle	Od 1. 1. 2015 dochází ke změně dopravce na Děčínsku. Území nově převezme společnost BusLine, a. s., kvůli čemuž dojde ke změně jízdních řádů. Z hlediska školství to v obcích vyvolává obavy, že změny naruší stávající systém, kdy na sebe vyučování škol a rozvoz žáků městskou dopravou plynule navazují. Zástupci obcí apelují na nutnost zkoordinovat požadavky obcí a urychleně zahájit společné jednání obcí s představiteli společnosti BusLine, a. s. Splněním cíle by se nemusely negativně měnit školní rozvrhy dotčených škol (např. dřívější začátek vyučování) a byly by zredukovány rizikové intervaly, kdy dítě bez dozoru učitele či rodiče musí čekat na autobus. Dobrá dopravní dostupnost je také jedním z faktorů při rozhodování rodičů, do které školy umístit své dítě.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zpracování požadavků obcí a konkrétních návrhů změn • Organizace setkání zástupců obcí, kraje a dopravce • Optimalizace časového harmonogramu vyučování škol v obcích, kde nebylo možné dosáhnout kompromisu
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet uspokojených obcí
Správce cíle	Místostarostka Ludvíkovic (Alena Vyoralová)

3.2.4. Indikátory

Problémový okruh 1	Nedostatečná nabídka mimoškolních aktivit pro děti a mládež		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	POČET ZÁJMOVÝCH ÚTVARŮ V SVČ ZŘIZOVANÝCH OBCEMI		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	OŠK MM Děčín		
Roky	2014	2018	2023
Plán		270	280
Skutečnost	256		
Popis měřítka:	Počet zájmových útvarů odráží nabídku organizovaných volnočasových aktivit. Distribuce zájmových útvarů do prostorů škol menších obcí zlepšuje dostupnost volnočasových aktivit pro děti z menších obcí. Spoluprací se SVČ bude dosaženo v souladu s platnou legislativou (školy nemohou zřizovat zájmové útvary). Plněním cílů by počet zájmových útvarů měl stagnovat nebo vzrůstat.		
Metodika a výpočet:	Souhrn všech zájmových útvarů v SVČ zřizovaných obcemi v SO ORP Děčín (tj. v současnosti Děčín, Jílové, Česká Kamenice)		
Zdroj čerpání dat:	výkaz Z15		

Cíl 1.1	Rozšířit a decentralizovat nabídku zájmových útvarů		
Číslo indikátoru	1.1		
Název indikátoru	POČET OBCÍ, VE KTERÝCH SVČ PROVOZUJÍ ZÁJMOVÝ ÚTVAR		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	OŠK MM Děčín		
Roky	2014	2018	2023
Plán		7	10
Skutečnost	5		
Popis měřítka:	Problémový okruh spočívá v nízkém počtu obcí, kde střediska volného času nabízejí zájmovou činnost. To vede k nutnosti dojíždět za aktivitami. Cílem je rozšířit nabídku zájmových útvarů i mimo největší města. Úspěšným plněním cíle bude indikátor vzrůstat.		
Metodika a výpočet:	Souhrn všech obcí, kde SVČ provozují zájmový útvar		
Zdroj čerpání dat:	výroční zprávy SVČ		

Cíl 1.2	Vytvořit společný informační portál o nabídce volnočasových aktivit		
Číslo indikátoru	1.2		
Název indikátoru	VYTVORENÍ PORTÁLU VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	OŠK MM Děčín		
Roky	2014	2018	2023
Plán		NE	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Vytvoření portálu je krokem, který pomůže zviditelnit a propagovat nabídku volnočasových aktivit. Potenciálním zájemcům tak poskytne lepší orientaci. Poskytovatelům volnočasových aktivit napomůže k vyšší míře zaplnění. Je předpoklad, že cíl začne být naplňován až po realizaci cíle 1.1, což se projevuje na nastavení indikátoru.		
Metodika a výpočet:	Uvedení portálu volnočasových aktivit do provozu		
Zdroj čerpání dat:	vlastní zdroj		

Problémový okruh 2	Chybějící specializovaní pracovníci ve školství		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	POČET ASISTENTŮ PEDAGOGA, SPECIÁLNÍCH PEDAGOGŮ A ŠKOLNÍCH PSYCHOLOGŮ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	OŠK MM Děčín		
Roky	2014	2018	2023
Plán		42,0	54,0
Skutečnost	29,9		
Popis měřítka:	Kvalitní vzdělávání žáků se speciálními potřebami odráží počet pracovníků, kteří se na ty to žáky zaměřují. Kromě výchovných poradců je v SO ORP obecně nedostatek těchto pracovníků. Cílem je zvýšit jejich počet, aby byly pokryty potřeby škol.		
Metodika a výpočet:	Součet úvazků školních psychologů, speciálních pedagogů a asistentů pedagoga ve školách zřizovaných obcemi v SO ORP Děčín		
Zdroj čerpání dat:	výkaz R13		

Cíl 2.1	Zvýšit počet školních psychologů a speciálních pedagogů		
Číslo indikátoru	2.1		
Název indikátoru	POČET ŠKOLNÍCH PSYCHOLOGŮ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	OŠK MM Děčín		
Roky	2014	2018	2023
Plán		3,0	6,0
Skutečnost	0,5		
Popis měřítka:	Zaměstnání školního psychologa je prostředkem, jak pomoci žákům ohroženým studijním neúspěchem či předčasným odchodem ze vzdělávání. Plnění mohou pomoci dotace MŠMT. Cíl a indikátor se souběžně objevují ve Strategickém plánu rozvoje města Děčín 2014–2020, kde je sledován na úrovni města Děčín.		
Metodika a výpočet:	Souhrn úvazků školních psychologů na školách zřizovaných obcemi v SO ORP Děčín		
Zdroj čerpání dat:	výkaz R13		

Cíl 2.1	Zvýšit počet školních psychologů a speciálních pedagogů		
Číslo indikátoru	2.2		
Název indikátoru	POČET ŠKOL S ÚVAZKEM ŠKOLNÍHO PSYCHOLOGA		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	OŠK MM Děčín		
Roky	2014	2018	2023
Plán		4	10
Skutečnost	1		
Popis měřítka:	Úspěšnost spolupráce neodráží absolutní počet psychologů, ale především počet škol, na který psycholog působí. Úspěšnou meziobecní spoluprací by pak byl stav, kdy 2 či více škol z různých obcí zaměstnává jednoho psychologa. Indikátor by měl v čase vzrůstat.		
Metodika a výpočet:	Počet škol zřizovaných obcemi v SO ORP Děčín, na nichž působí školní psycholog alespoň na 0,1 úvazku		
Zdroj čerpání dat:	výkaz R13		

Cíl 2.1	Zvýšit počet školních psychologů a speciálních pedagogů		
Číslo indikátoru	2.3		
Název indikátoru	POČET SPECIÁLNÍCH PEDAGOGŮ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	OŠK MM Děčín		
Roky	2014	2018	2023
Plán	 	7,0	10,0
Skutečnost	0,0	 	
Popis měřítka:	Speciální pedagog ve škole částečně nahrazuje školního psychologa a podílí se tak na zkvalitnění vzdělávání. Přestože byla v území zjištěna přítomnost čtyř speciálních pedagogů, nebyla tato skutečnost zahrnuta do výchozí hodnoty indikátoru, protože se neobjevuje ve výkazu R13. Indikátor by měl v čase vzrůstat. Plnění mohou pomoci dotace MŠMT.		
Metodika a výpočet:	Souhrn úvazků speciálních pedagogů na školách zřizovaných obcemi v SO ORP Děčín		
Zdroj čerpání dat:	výkaz R13		

Cíl 2.2	Zvýšit počet asistentů pedagoga		
Číslo indikátoru	2.4		
Název indikátoru	POČET ASISTENTŮ PEDAGOGA		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	OŠK MM Děčín		
Roky	2014	2018	2023
Plán	 	32,0	38,0
Skutečnost	29,4	 	
Popis měřítka:	Cílem je zvyšovat počet asistentů, kteří se věnují žákům se specifickými potřebami. To povede k vyšší úrovni vzdělání těchto skupin žáků. Plnění mohou pomoci dotace MŠMT.		
Metodika a výpočet:	Součet úvazků asistentů pedagoga pro žáky se zdravotním postižením a asistentů pedagoga pro žáky se sociálním znevýhodněním na školách zřizovaných obcemi v SO ORP Děčín		
Zdroj čerpání dat:	výkaz R13		

Problémový okruh 3	Problematická doprava dětí do školy a ze školy		
Číslo indikátoru	3		
Název indikátoru	ZAHÁJENÍ SPOLEČNÉHO JEDNÁNÍ OBCÍ S DOTČENÝMI ORGÁNY		
Měrná jednotka	SPLNĚNO/NESPLNĚNO		
Správce měřítka	manažer strategie		
Roky	2014	2018	2023
Plán		SPLNĚNO	SPLNĚNO
Skutečnost	nesledováno		
Popis měřítka:	Změny jízdních řádů nejsou konzultovány s představiteli obcí, kterých se to bezprostředně týká. Jednání obcí s dopravci je krokem k nalezení kompromisu, který zohlední požadavky dopravce a požadavky obcí.		
Metodika a výpočet:	Uskutečnění setkání obcí s dotčenými orgány		
Zdroj čerpání dat:	manažer strategie		

Cíl 3.1	Zajistit optimální návaznost autobusových spojů na školní vyučování		
Číslo indikátoru	3.1		
Název indikátoru	POČET USPOKOJENÝCH OBCÍ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	manažer strategie		
Roky	2014	2018	2023
Plán		34	34
Skutečnost	nesledováno		
Popis měřítka:	Cílem obcí je zajištění bezproblémové dopravy dětí. Ideálním stavem je uspokojení požadavků všech obcí. Pro úspěšné plnění musí obce zkoordinovat své požadavky a předložit dopravci komplexní návrh podoby autobusových linek. Ve sledovaných letech zhodnotí aktuální spokojenost s dopravní obslužností.		
Metodika a výpočet:	Dotaz na obce, jak hodnotí dopravní obslužnost z hlediska dopravy dětí do škol a ze škol		
Zdroj čerpání dat:	obce		

3.3. Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla)

3.3.1. Systém monitorování, řízení rizik a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídicí skupiny

Řídící skupina zatím nebyla určena.

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů

Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Rozšířit a decentralizovat nabídku zájmových útvarů	zastupitelka Benešova nad Ploučnicí (Mgr. Dagmar Tesarčíková)
1.2	Vytvořit společný informační portál o nabídce volnočasových aktivit	zastupitelka Benešova nad Ploučnicí (Mgr. Dagmar Tesarčíková)
2.1	Zvýšit počet školních psychologů a speciálních pedagogů	starosta Arnoltic (Mgr. Jaroslav Skála)
2.2	Zvýšit počet asistentů pedagoga	místostarostka Ludvíkovic (Alena Vyoralová)
3.1	Zajistit optimální návaznost autobusových spojů na školní vyučování	místostarostka Ludvíkovic (Alena Vyoralová)

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	Počet zájmových útvarů v SVČ zřizovaných obcemi	OŠK MM Děčín
1.1	Počet obcí, ve kterých SVČ provozují zájmový útvar	OŠK MM Děčín
1.2	Vytvoření portálu volnočasových aktivit	OŠK MM Děčín
2	Počet asistentů pedagoga, speciálních pedagogů a školních psychologů	OŠK MM Děčín
2.1	Počet školních psychologů	OŠK MM Děčín
2.2	Počet škol s úvazkem školního psychologa	OŠK MM Děčín
2.3	Počet speciálních pedagogů	OŠK MM Děčín
2.4	Počet asistentů pedagoga	OŠK MM Děčín
3.	Zahájení společného jednání obcí s dotčenými orgány	manažer strategie
3.1	Počet uspokojených obcí	manažer strategie

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.–3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.–2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

3.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

3.3.3. Akční plán realizace: opatření, odpovědnosti, harmonogram a rozpočet

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok². Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

² V případě, že se meziobecní spolupráce odehrává na bázi dobrovolného svazku obcí, musí být akční plán v souladu s rozpočtem svazku. Pokud probíhá spolupráce na smluvním základě, pak je potřeba, aby všechny aktivity uvedené v akčním plánu byly financovatelné (a tedy zahrnuté v rozpočtu) z rozpočtů jednotlivých zapojených obcí.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů.³ Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

³ V současné době jsou na www.strukturalni-fondy.cz k dispozici návrhy operačních programů, které procházejí procesem schvalování v Evropské komisi. Na základě připomínek Evropské komise budou ještě zčásti přepracovány, nicméně nepředpokládá se jejich zásadní revize. Proto je vhodné vycházet z aktuální verze operačních programů, do zdroje financování uvést nejen název operačního programu, ale i jeho konkrétní specifický cíl.

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

3.4. Závěr a postup zpracování

3.4.1. Shrnutí

Meziobecní spolupráce je nejvíce rozvinuta právě v oblasti školního a předškolního vzdělávání. Zástupci obcí a škol se pravidelně scházejí a předávají si informace a zkušenosti, v území byly vyvíjeny aktivity již před započatím tohoto projektu. O náročnější rozvojové cíle (společný nákup energií do škol, svazková škola apod.) nebyl projeven zájem, navržené cíle tak reflektují současné potřeby obcí a již probíhající spolupráci.

Jako první problémový okruh byla určena nedostatečná nabídka volnočasových aktivit pro děti a mládež, což je problém týkající se především menších obcí. Cílem spolupráce obcí se středisky volného času je rozšířit organizované volnočasové aktivity (zájmové útvary a kroužky) do obcí, které mohou poskytnout zázemí. Sekundárním cílem, na jehož realizaci se již pracuje, je vznik portálu volnočasových aktivit, který zlepší povědomí rodičů a jejich dětí o volnočasových aktivitách. Druhým problémovým okruhem je nedostatek školních psychologů, speciálních pedagogů a asistentů pedagoga. Jedná se o téma, které je vhodné řešit meziobecní spoluprací kvůli zvýšení šance na získání dotace. Tyto pozice je možné sdílet mezi školami. Problémový okruh je zahrnut také ve Strategickém plánu rozvoje města Děčín 2014–2020, na realizaci cílů se již pracuje. Okrajový problémový okruh zahrnuje problematiku dopravy dětí do škol a ze škol, což souvisí s aktuální změnou dopravce v SO ORP Děčín. Cílem je společný postup při jednání s dopravcem.

Pro vyřešení identifikovaných problémů byly stanoveny rozvojové cíle. Cíle se odvíjejí od identifikovaných příčin vzniků problémových okruhů. Hlavním cílem k řešení je cíl 1.1 *Rozšířit a decentralizovat nabídku zájmových útvarů*. Stanovení jasně formulovaných a měřitelných cílů umožní prostřednictvím pravidelně sestavovaných akčních plánů dosáhnout zlepšení či plného odstranění problémů. Každému cíli byl přiřazen gestor, jenž bude sledovat a iniciovat plnění tohoto cíle. Pro měření úspěšnosti strategie jsou stanoveny indikátory určující výchozí hodnotu a hodnotu, které má být prostřednictvím jednotlivých kroků dosaženo.

3.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Doba zpracování návrhové části strategie: 2. pololetí 2014

Zpracovatelé návrhové části: Ing. Blanka Novotná, Mgr. Daniel Redek

Při sestavování strategie byly činěny následující kroky:

- identifikace problémových okruhů na základě analýzy,
- projednání prvních návrhů problémových okruhů na 1. oficiálním setkání starostů
- ověření problémových okruhů při jednání fokusní skupiny,
- popsání problémových okruhů,
- navržení hlavních opatření, které je pro dosažení cíle nutné přijmout či postupně přijímat,
- oslovení gestorů jednotlivých cílů,
- stanovení indikátorů, které budou měřit úspěšnost nastavené strategie,
- navržení akčního plánu.

3.5. Přílohy

Seznam zkratk

BT	běžná třída
ČR	Česká republika
DDM	dům dětí a mládeže
MC	mateřské centrum
MF	Ministerstvo financí
MM	magistrát města
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství a tělovýchovy
ONIV	ostatní neinvestiční výdaje
ORP	obec s rozšířenou působností
OŠK	odbor školství a kultury
RUD	rozpočtové určení daní
ŠD	školní družina
SO	správní obvod
ST	speciální třída
SVČ	středisko volného času
ŠJ	školní jídelna
ŠK	školní klub
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola

Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4

Vazba na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) - prioritní osa 3 (PO 3) Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání

Na základě jednání s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy – odborem přípravy Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání – najdou uplatnění některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce v podporovaných oblastech a aktivitách prioritní osy 3 „Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání, jako např. podpora budování kapacit pro inkluzivní vzdělávání, vytváření kapacit pro rozvoj základních pre/gramotností v mateřských a základních školách, podpora budování kapacit pro pedagogický leadership na úrovni školy a území včetně rozvoje spolupráce školy, rodičů a mimoškolního vzdělávání, nebo podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány.

Vazba na Operační program Integrovaný regionální operační program (IROP) – specifický cíl 2.4

Uplatnění najdou některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce, a to zejména v oblastech budování infrastruktury mateřských škol, podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány s potřebami rozvoje infrastruktury pro podporu polytechnického vzdělávání nebo připojení k internetu, anebo konektivita celých škol.

4. Téma 2.: Sociální služby

4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Z pohledu obcí je zajištění sociální péče jednou z významných aktivit, kterou v rámci výkonu samostatné působnosti plní. Tato oblast je velmi široká, finančně náročná a je neustále kladen důraz na zvyšování kvality těchto služeb. Co se týče financování, veřejné zdroje zcela určitě nebudou přibývat, zatímco počet uživatelů těchto služeb bude, vzhledem k demografickému vývoji, spíše narůstat.

Při reformě veřejné správy, konkrétně při ukončení činnosti okresních úřadů k 31. 12. 2002, například převzaly mnohé obce zřizovatelské kompetence k části pobytových zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Do dnešní doby se neustále potýkají s financováním těchto zařízení. V rámci sociální reformy bylo také přeneseno břemeno zajištění poskytování sociálních služeb ve zvýšené míře na obce, a to bez dostatečného finančního zajištění.

Vývoj společnosti a demografický vývoj vyžadují kvalitativní změnu sociálních služeb a flexibilitu jejich spektra. Takto zásadní a rozsáhlé změny vyžadují dlouhodobá koncepční řešení, která berou v úvahu i širší souvislosti. Z tohoto důvodu je oblast sociálních služeb vhodným tématem pro spolupráci obcí. Společně lze nastavit efektivnější systém nejen z pohledu ekonomického, ale také humánního.

Meziobecní spolupráce na tomto poli může přinést vhodné strategie k řešení sociální problematiky, může vhodným způsobem podpořit přirozený rozvoj regionu – místního území. Obec je v této oblasti nejen v postavení poskytovatele a subjektu, který finančně přispívá ostatním poskytovatelům sociálních služeb, ale také koordinátora spolupráce s neziskovým sektorem, podnikatelskými strukturami a zájmovými sdruženími. Vhodně nastavenými strategiemi, programy, projekty je možné předejít sociální exkluzi některých skupin obyvatel, podpořit sociální začlenění již vyloučených skupin a saturovat oprávněné potřeby cílových skupin.

Nezanedbatelným bonusem spolupráce v regionu může být rozvoj tzv. sociální ekonomiky, jejíž koncept přináší nová a moderní řešení aktuálních témat, kterými jsou například integrace osob sociálně vyloučených, rozvoj místních zdrojů apod. Jeden z předpokladů, z nichž sociální ekonomika vychází, je, že stát není schopen finančně ani organizačně zajistit všechny sociální potřeby občanů. Sociální ekonomika je sociálně odpovědná, podporuje sociální soudržnost, směřuje k boji proti chudobě a sociální exkluzi.

Vzhledem k finanční náročnosti a proměnlivosti požadavků na spektrum sociálních služeb je žádoucí, aby byla vytvořena optimální síť sociálních služeb v regionu odpovídající skutečným potřebám. V této oblasti je celá řada problémů a témat, které je vhodné řešit společně v rámci meziobecní spolupráce. Nemusí se však vždy jednat přímo o sociální služby ve smyslu zákona o sociálních službách, neoddiskutovatelný přínos je i v rozvoji služeb návazných či souvisejících. Smyslem projektu rozvoje meziobecní spolupráce není tvorba komunitních plánů rozvoje sociálních služeb nebo jejich nahrazování. Cílem je najít vhodné téma pro meziobecní spolupráci, které přispěje k místnímu rozvoji, aniž by byly narušeny již funkční principy či schémata.

Základní legislativa

V roce 2006 byly schváleny zákony, které zásadním způsobem transformovaly sociální oblast a poskytování sociálních služeb v ČR. V současné době je poskytování sociálních služeb v České republice upraveno těmito základními právními předpisy:

- 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, kterým jsou upraveny podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Kromě toho zákon upravuje podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v této oblasti, včetně kontroly kvality poskytovaných sociálních služeb, předpoklady pro výkon činností v sociálních službách a předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka.
- vyhláška MPSV č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, v níž je mj. stanoven rozsah úkonů poskytovaných v rámci základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb, maximální výše úhrad za poskytování některých sociálních služeb, způsob hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby, obsah a hodnocení plnění standardů sociálních služeb atd.

4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Situační analýza sociálních služeb v území byla prováděna na základě Registru poskytovatelů sociálních služeb (dále jen Registr) a na základě vlastního průzkumu za použití dat pověřených pracovníků oddělení sociální práce a služeb Magistrátu města Děčín. Data vyhledaná v Registru jsou nepřesná a nekorespondují s reálným počtem druhů zařízení a poskytovaných služeb v SO ORP, jelikož ten není schopen přesně vyhledat zařízení na úrovni obcí. K rozporu dochází například v počtu pracovišť rané péče. Tab. 56 ukazuje zařízení působící v SO ORP se sídlem mimo území.

Při vlastním sběru dat byla zohledněna aktuální situace, jsou tedy zahrnuty i změny za první čtvrtletí roku 2014, zatímco data z Registru jsou datována ke konci roku 2013. Počet zařízení dle vlastního průzkumu je nižší než počet zařízení v registru, což odráží ukončení činnosti některých zařízení. Takovým příkladem jsou sociálně terapeutické dílny Oblastní charity Česká Kamenice či Agentury Osmý den v Děčíně.

Jedním z možných zdrojů dat pro počet zařízení sociálních služeb je Český statistický úřad (ČSÚ). Srovnáním dat z Registru s daty ČSÚ byly odhaleny pouze drobné rozdíly, spočívající v územním členění dat ČSÚ. To se projevuje u počtu domovů pro osoby se zdravotním postižením (DOZP), kde ČSÚ uvádí v Děčíně 2 DOZP (jedná se o dvě různá pracoviště), ale do tabulky vstupuje 1 DOZP (spadají pod jednoho poskytovatele). Stejný rozdíl je u DOZP Oleška-Kamenice (jeden poskytovatel dvou DOZP v Huntířově a České Kamenici).

Největším poskytovatelem sociálních služeb na Děčínsku je Centrum sociálních služeb Děčín, příspěvková organizace města Děčín (dále jen CSS Děčín). Pod tuto organizaci patří 8 zařízení sociálních služeb, aniž by bylo možné určit převažující činnost. Jedná se o denní stacionář, domov pro OZP, domov pro seniory, domov se zvláštním režimem, chráněné bydlení, azylový dům, noclehárnu a pracoviště následné péče. V České Kamenici spadá nejvíce druhů zařízení pod Oblastní charitu Česká Kamenice, konkrétně je to domov se zvláštním režimem, nízkoprahové denní centrum a chráněné bydlení. Podrobný přehled poskytovatelů sociálních služeb s přiřazenými službami je předmětem tabulky 58.

Na území Děčínska probíhá činnost osmi organizací sídlících mimo území SO ORP, z toho tři takové organizace sídlí v Ústí nad Labem. Ve čtyřech případech se jedná o sociální poradnu. Dvě zařízení poskytují ranou péči, kterou jinak neposkytuje žádné děčínské zařízení.

Tab. 55 Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci SO ORP (dle Registru) a působících v SO ORP (vlastní šetření)

Druh zařízení sociálních služeb	Počet – Registr	Počet – vlastní šetření
Centra denních služeb	1	1
Denní stacionáře	1	1
Týdenní stacionáře	0	0
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	3	3
Domovy pro seniory	3	2
Domovy se zvláštním režimem	2	2
Chráněné bydlení	2	2
Azylové domy	1	1
Domy na půl cesty	0	0
Zařízení pro krizovou pomoc	0	0
Nízkoprahová denní centra	2	2
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	2	2
Noclehárny	1	1
Terapeutické komunity	0	0
Sociální poradny	9	8
Sociálně terapeutické dílny	4	2
Centra sociálně rehabilitačních služeb	4	4
Pracoviště rané péče	0	2
Intervenční centra	1	1
Služby následné péče	1	1
Ostatní	0	0
Celkem	37	35

Zdroj: Registr

Tab. 56 Zařízení sociálních služeb se sídlem působících v rámci SO ORP

Název zařízení	Typ zařízení	Zřizovatel zařízení	Sídlo zařízení
Agentura Osmý den, o. s.	sociální rehabilitace	jiný	Ústí n. L.
Centrum pro ZP Ústeckého kraje, o. s.	sociální poradna	jiný	Ústí n. L.
Diakonie ČCE – středisko v Praze-Stodůlkách	raná péče	církev	Praha
Občanské sdružení SPIRÁLA	intervenční centrum	jiný	Ústí n. L.
OPORA, o. s.	sociální poradna	jiný	Roudnice n. L.
Poradna pro občanství, občanská a lidská práva	sociální poradna	jiný	Praha
Středisko pro ranou péči Liberec	raná péče	jiný	Liberec
Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, krajská organizace	sociální poradna	jiný	Most

Zdroj: Registr

Pozn.: V následující tabulce jsou uvedeny pouze ty služby, které v roce 2012 využíval alespoň jeden klient. Nevyužívané služby jsou uvedeny pouze v textové části.

Tab. 57 Počet jednotlivých typů sociálních služeb

	Druh sociální služby	Počet – Registr	Počet – vlastní šetření
Služby sociální péče	Sociální poradenství	9	8
	Osobní asistenství	1	2
	Pečovatelská služba	7	7
	Tísňová péče	0	0
	Průvodcovské a předčitatelské služby	0	0
	Podpora samostatného bydlení	2	1
	Odlehčovací služby	3	3
	Centra denních služeb	1	1
	Denní stacionáře	1	1
	Týdenní stacionáře	0	0
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	3	3
	Domovy pro seniory	3	2
	Domovy se zvláštním režimem	2	2
	Chráněné bydlení	2	2
	Soc. služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	2	0
	Služby sociální prevence	Raná péče	0
Telefonická krizová pomoc		0	0
Tlumočnické služby		0	0
Azylové domy		1	1
Domy na půl cesty		0	0
Kontaktní centra		1	1
Krizová pomoc		0	0
Intervenční centra		1	1
Nízkoprahová denní centra		2	2
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež		2	2
Noclehárny		1	1
Služby následné péče		1	1
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi		3	2
Soc. aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením		5	4
Sociálně terapeutické dílny		4	2
Terapeutické komunity		0	0
Terénní programy		3	2
Sociální rehabilitace		4	4
Celkem		64	57

Zdroj: Registr; vlastní šetření

Data Registru říkají, že je na území poskytováno 64 služeb sociální péče. Při vlastním šetření reálného stavu byly dle očekávání zjištěny rozdíly, protože Registr zohledňuje pouze služby se sídlem poskytovatele v území. Některé služby uvedené v Registru nejsou již poskytovány. Vlastním šetřením bylo zjištěno, že je v území poskytováno 57 sociálních služeb.

Tab. 58 Poskytovatelé jednotlivých typů sociálních služeb poskytujících služby pro obyvatele SO ORP

Poskytovatel	Poskytované služby	Forma	Sídlo
Agentura NADĚJE	odlehčovací služby	o. j. s.	Děčín
Agentura Osmý den, o. s.	centrum sociální rehabilitace	o. s.	Ústí nad Labem
Agentura osobní asistenční služby o. s.	osobní asistence	o. s.	Děčín
Anna – Agentura domácí péče	pečovatelská služba	f. o.	Děčín
Asociace vozíčkářů a zdravotně i mentálně postižených	sociální poradna	o. s.	Děčín
Centrum pro zdravotně postižené Ústeckého kraje	sociální poradenství	o. p. s.	Ústí nad Labem
	osobní asistence		
Centrum sociálních služeb Děčín, p. o.	pečovatelská služba	p. o.	Děčín
	denní stacionář		
	domov pro OZP		
	domov pro seniory		
	domov se zvláštním režimem		
	chráněné bydlení		
	azylový dům		
	kontaktní centrum		
	noclehárna		
	služby následné péče		
	terénní programy		
CINKA	nízkoprahové zařízení pro děti	z. s.	Děčín
Český červený kříž – Oblastní spolek Děčín	pečovatelská služba	o. j. s.	Děčín
„Děti a Rodina“	terénní programy	o. s.	Děčín
Diakonie ČCE – Středisko v Praze 5 – Stodůlkách	raná péče	c. o.	Praha
DOZP Kytlice	domov pro OZP	p. o.	Kytlice
DOZP Oleška – Kamenice, p. o.	domov pro OZP	p. o.	Huntířov, Česká Kamenice
DPS a pečovatelská služba Česká Kamenice	pečovatelská služba	p. o.	Česká Kamenice
	domov pro seniory		
Fokus Labe	sociální poradenství	o. s.	Ústí nad Labem
	SAS pro seniory a OZP		
	centrum sociální rehabilitace		
Charitní sdružení Děčín	sociální poradenství	o. s.	Děčín
	SAS pro rodiny		
Město Jílové	pečovatelská služba	obec	Jílové
o. s. Křesťanské společenství Jonáš	nízkoprahové denní centrum	o. s.	Děčín
Občanské sdružení Jurta	podpora samostatného bydlení	o. s.	Děčín
	sociálně terapeutické dílny		
	centrum sociální rehabilitace		
Občanské sdružení SPIRÁLA	intervenční centrum	o. s.	Ústí nad Labem
Oblastní charita Česká Kamenice	domov se zvláštním režimem	c. o.	Česká Kamenice
	chráněné bydlení		
	nízkoprahové denní centrum		
OPORA, o. s.	pečovatelská služba	o. s.	Roudnice n. L.
	odlehčovací služby		

Poradna pro občanství, občanská a lidská práva	sociální poradenství	o. s.	Praha
	SAS pro rodiny		
Prosapia, o. s., sdružení pro rodinu	sociální poradenství	o. s.	Děčín
	pečovatelská služba		
	centrum denních služeb		
	SAS pro seniory a OZP		
Romské sdružení Indigo Děčín	nízkoprahové zařízení pro děti	o. s.	Jílové
Sdružení Programy občanské pomoci a sociální intervence	sociální poradenství	o. s.	Děčín
Slunečnice, o. s.	sociálně terapeutické dílny	o. s.	Děčín
	centrum sociální rehabilitace		
Středisko rané péče Liberec	raná péče	o. p. s.	Liberec
Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR	sociální poradenství	o. s.	Most
Svaz tělesně postižených v ČR o. s. okresní org. Děčín	SAS pro seniory a OZP	o. s.	Děčín
Valerie Machová	odlehčovací služby	f. o.	Arnoltice
Židovská obec Děčín	SAS pro seniory a OZP	c. o.	Děčín

Zdroj: vlastní šetření

o. s. = občanské sdružení; p. o. = příspěvková organizace; o. p. s. = obecně prospěšná společnost; c. o. = církevní organizace; f. o. = fyzická osoba; o. j. s. = organizační jednotka sdružení; z. s. = zájmové sdružení; = sídlí mimo SO ORP

Z prostorového hlediska jsou sociální služby pochopitelně koncentrovány v Děčíně jakožto největším městě, sídlí zde 33 služeb. Ve východní části území jsou v menší míře služby doplňovány poskytovateli se sídlem v České Kamenici. V Jílovém je provozována pouze pečovatelská služba a i přes velikost města zde není žádné zařízení sociálních služeb – město je ve spádové oblasti Děčína. Spádovost Děčína se projevuje i v Benešově nad Ploučnicí, kde také nesídlí žádná sociální služba.

Z hlediska právní formy převažují obecně prospěšné společnosti. V území je 17 činných o. s. a poskytují 28 sociálních služeb. Příspěvkové organizace jsou na Děčínsku čtyři a poskytují 15 služeb. Největším poskytovatelem sociálních služeb v regionu je příspěvková organizace CSS Děčín.

Průzkum MPSV „Analýza kapacit a sítě poskytovatelů dlouhodobé péče“ z roku 2011 ukázal, že podíl služeb sociální péče na celkovém počtu sociálních služeb činí v Ústeckém kraji 49 %, což je (bez hlavního města Prahy) nejméně ze všech krajů ČR. Dle Registru MPSV i dle vlastního šetření vychází, že v SO ORP Děčín pouze 42 % sociálních služeb spadá mezi služby sociální péče. Děčínsko je tedy v této statistice hluboko pod průměrem kraje i ČR.

Následující část podrobněji analyzuje činnost, rozmístění a požadavky na kapacitu jednotlivých sociálních služeb. Tento text vychází z analýzy pro dokument „Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Ústeckém kraji na období 2014–2017“ (dále jen SPRSS).

Stav sociálních služeb v SO ORP

Odborné sociální poradenství

Odborné sociální poradenství pro osoby v krizi, ohrožené sociálním vyloučením, ohrožené návykovými látkami, užívající návykové látky, imigranty, osoby řešící vztahové problémy, problémy v manželství, výchovné problémy s dětmi apod. poskytují čtyři organizace s celkovou okamžitou kapacitou 5 klientů. Organizace, které se specializují na sociálně právní poradenství, zaznamenávají poptávku převyšující okamžité kapacity. Charitní sdružení Děčín poskytuje také dluhové poradenství, které je

na Děčínsku velmi potřebné. Sdružení Programy občanské pomoci se soustředí na rodinné, manželské a etopedické poradenství s nabídkou psychologických služeb zaměřených na děti a mládež. Organizace úzce spolupracuje s OSPOD Magistrátu města Děčín během kauz (např. rozvody, svěření dítěte do péče). Čekací doba je kolem tří týdnů. S ohledem na oblast poradenství a vysokou míru poptávky po těchto službách je nutné navýšení okamžité kapacity. Optimální okamžitá kapacita odborného sociálního poradenství v regionu by měla být 9–10 klientů.

Odborné sociální poradenství pro osoby se zdravotním postižením poskytuje v regionu 8 organizací, které mají celkovou okamžitou kapacitu 12 osob. Poradenství je poskytováno osobám se širokým spektrem zdravotního postižení. Tato kapacita odpovídá poptávce.

Osobní asistence

Osobní asistence je dostupná zejména v Děčíně, popř. v blízkém okolí. Úplně pak chybí na Českokamenicku. Poskytují ji dva registrované subjekty. Dle poskytovatelů není o tuto službu tak velký zájem, přičemž důvodem je pravděpodobně vysoká finanční náročnost služby pro klienty, nedostatečná informovanost občanů o službě a její nedostupnost v okrajových částech regionu. Navíc jsou rodinami využívány i vlastní zdroje, které nahrazují osobní asistenci, nebo je suplována pečovatelskou službou. Osobní asistence je poskytována zejména osobám se zdravotním postižením, seniorům a rodinám s dětmi se zdravotním postižením. Služba s okamžitou kapacitou 17 osob dostatečně pokrývá poptávku zejména v okolí Děčína, v případě zvýšeného zájmu jsou poskytovatelé schopni pružně reagovat.

Pečovatelská služba

Jedná se o sociální službu s největším počtem registrovaných poskytovatelů v regionu a s největším počtem klientů. Poskytují ji v nějaké formě nejen všechna města regionu, ale i některé obce jako neformální formu pomoci, kdy obec zaměstnává v rámci všestranné péče o občany pracovníka, který má na starost zejména dovoz obědů a domácí výpomoc (Těchlovice, Dobkovice). Klienty pečovatelské služby jsou především senioři.

Děčín a Jílové mají v majetku objekty, ve kterých je provozována registrovaná pečovatelská služba v ambulantní i terénní formě. Terénní forma je provozována v nejbližším okolí těchto měst v přirozeném domácím prostředí klientů. Některé obce zřizují tzv. „domy s pečovatelskou službou“, ale v podstatě jde spíše o neoficiální podporované sociální bydlení (Janov, Růžová). V některých obcích je zajištěn místní samosprávou dovoz teplých jídel, který se stává v poslední době komerční záležitostí a je doplňkovou službou subjektů nabízejících vaření pro veřejnost. Součástí některých pečovatelských služeb je domácí ošetřovatelská péče.

Okamžitá kapacita pečovatelské služby v terénní formě je 154 osob. Kapacita v domech v majetku měst je dle SPRSS 405 míst, ve kterých je poskytována služba v ambulantní nebo terénní formě. Kapacita dostatečně zajišťuje poptávku po pečovatelské službě v regionu. Služba je velmi dobře dostupná zejména ve městech a větších obcích, v okrajových částech regionu je službou známou, ale méně využívanou vzhledem k sociálním aktivitám obcí a sousedské a rodinné výpomoci. Dle dotazníkového šetření čtvrtina zástupců obcí považuje kapacitu pečovatelské služby pro své občany jako nedostatečnou a spatřuje v ní možnost k meziobecní spolupráci.

Podpora samostatného bydlení

Službu poskytuje v Děčíně Občanské sdružení Jurta. Cílovou skupinou jsou osoby s mentálním postižením. Služba je zaměřená na zvýšení dovedností nutných pro budoucí samostatné bydlení, probíhá

zejména v přirozeném prostředí a ve vlastních nebo nájemných bytech klientů. Podpora samostatného bydlení je službou, která není veřejnosti příliš známa nebo se zaměřuje za jiné formy pobytových služeb, zejména za chráněné bydlení. Okamžitá kapacita činí celkem 9 osob, což je vzhledem k poptávce dostačující. Centrum sociálních služeb Děčín 2 místa z této kapacity zajišťuje, v roce 2013 ale neevidovalo žádného klienta.

Odlehčovací služby

Sociální služba je určena osobám, které se nacházejí v péči rodiny nebo příbuzných, kteří z důvodu nemoci, dovolené nebo služební cesty nemohou péči poskytovat, a rovněž osobám, které se nemohou po hospitalizaci v nemocnici vrátit hned do domácího prostředí a na přechodnou dobu se ocitli v situaci, která jim brání v plné soběstačnosti. V regionu působí dva registrované subjekty poskytující jak pobytovou, tak terénní formu služby. Pobytová služba je dobře dostupná v Děčíně a terénní i v okolí města, ale jde o druh sociální služby, jež není příliš známý. Terénní služba není proto příliš využívána. Na Českokamenicku není dostupná ani známá vůbec, důvodem je pravděpodobně malá informovanost o smyslu služby a možnostech jejího využití. Cílovou skupinou jsou zejména osoby se zdravotním postižením a senioři. Služba s kapacitou pobytové formy 27 osob dostatečně zajišťuje poptávku v okolí města Děčín. V roce 2014 bude kapacita dále navýšena, službu bude nově poskytovat také Český červený kříž – Oblastní spolek Děčín.

Centra denních služeb

V regionu je provozováno jediné zařízení, které nabízí služby zejména pro seniory, aktivizační programy, „Kavárničku pro seniory“, služby ordinací gerontopsychiatrie, psychiatrie a psychosomatické medicíny. Jako fakultativní služby nabízí zajištění dopravy osob a dovoz obědů. Na Českokamenicku není tato služba provozována, důvodem je poměrně malá aktivita poskytovatele a neinformovanost širší veřejnosti. Aktuální okamžitou kapacitou 5 osob dostatečně pokrývají poptávku v Děčíně.

Denní stacionáře

Tuto službu poskytuje pouze jeden subjekt v regionu, cílovou skupinou jsou osoby s mentálním postižením nebo s chronickým psychickým onemocněním. Poskytovatel podporuje zejména rozvoj schopností uživatelů vést běžný způsob života, včetně podpory jejich nezávislosti v rozhodování o osobních záležitostech. Stacionář umožňuje klientům trávit čas aktivním způsobem dle jejich individuálních potřeb v době, kdy se jim jejich blízcí nemohou věnovat. Tuto službu využívají kromě občanů Děčína i občané okolních obcí a měst. Do budoucna je avizován zájem zejména ze strany rodin, ve kterých mají děti po ukončení školní docházky (kolem dvaceti let věku). Maximální okamžitou kapacitou 15 osob služba dostatečně pokrývá poptávku v regionu, přičemž v současné době službu využívá 10 klientů.

Týdenní stacionáře

Tato služba není v regionu poskytována a za poslední rok není ani poptávána.

Domovy pro osoby se zdravotním postižením (DOZP)

V regionu jsou tři registrované subjekty poskytující tuto službu ve čtyřech obcích (Děčín, Česká Kamenice, Huntířov a Kytlice). Všichni poskytovatelé nabízejí standardní fakultativní služby, např. odvoz klientů služebními vozidly v rámci města i mimo něj. Celková kapacita služby k 1. 1. 2014 byla 208 lůžek. V rámci krajského projektu transformace pobytových zařízení skončilo k 1. 4. 2014 poskytování služby v DOZP Děčín-Březová (kapacita zařízení 30 lůžek), klienti se přestěhovali do nových bytů

chráněného bydlení. Dle výročních zpráv jsou kapacity téměř plné a poptávka vysoká. Analýza v SPRSS uvádí kapacitu 121 a navrhuje transformaci služby spočívající ve snížení kapacity o 40 míst z důvodu minimálního počtu žadatelů o službu, což je přesný opak vlastního šetření projektového týmu MOS. Námětem ke změně je zřízení nového zařízení pro osoby s poruchou kognitivních funkcí (např. Alzheimer), jelikož takové zařízení zde úplně chybí, ale poptávka po něm je poměrně vysoká.

Domovy pro seniory (DPS)

Službu v regionu poskytují dva registrované subjekty, jeden v Děčíně a jeden v České Kamenici. V současné době se jedná o celkové rekonstrukci obou objektů, protože svým charakterem a původním určením již budovy nevyhovují současným nárokům na kvalitu poskytování sociální služby. Oba poskytovatelé nebudou i po případné rekonstrukci navyšovat kapacitu služby. Cílovou skupinou jsou senioři od 62 let věku. Službu využívají především občané obou měst a v menší míře i obyvatelé okolních obcí. Celková kapacita obou zařízení činí 133 lůžek. V evidenci obou poskytovatelů je v současnosti více než 80 žadatelů o službu, přičemž více převažují ženy.

Službu poskytuje od 1. 5. 2012 také DOZP Kytlice. K 1. 1. 2014 činí kapacita 4 lůžka a plánuje se postupně navýšení na 6 lůžek. Počet lůžek je navyšován na úkor lůžek v DOZP. Kvůli nízkému počtu lůžek není tato služba zohledněna v tabulkách.

S ohledem na vysoký počet dlouhodobě neuspokojených žádostí o umístění a podle demografického vývoje obyvatel regionu bude nutné kapacitu navýšit o několik desítek pro optimální uspokojení poptávky po této službě.

Domovy se zvláštním režimem (DZR)

Tuto službu provozují v regionu dva subjekty, jeden v Děčíně, který je součástí domova pro seniory, a jeden v České Kamenici. Děčínský domov se zvláštním režimem slouží obyvatelům Děčína z nejbližšího okolí. Kapacita je 36 lůžek, ale v současné době má zařízení 46 žadatelů o službu. Služba je určena pro osoby od 65 let věku, pro osoby s různými typy demencí včetně Alzheimerovy choroby. Poskytovatel v České Kamenici disponuje kapacitou 28 lůžek. Cílovou skupinou jsou muži, ženy nad 45 let ohrožení závislostí nebo závislí na alkoholu nebo chronicky duševně nemocní s různými typy demencí vyjma Alzheimerovy. Poskytují fakultativní služby nákupy a doprovody bez úhrady. V současné době má zařízení 96 aktuálních žádostí, což mnohonásobně převyšuje možnosti poskytovatele. Přijímání jsou zejména žadatelé, u kterých je předpokládána schopnost v budoucnu přejít do návazných komunitních služeb jako je chráněné bydlení nebo podpora samostatného bydlení. S ohledem na vysoký počet neuspokojených žadatelů o službu u obou poskytovatelů a vzhledem k nárůstu počtu osob nemocných Alzheimerovou chorobou je současná celková kapacita 64 osob nedostatečná. Bude potřeba navýšit kapacitu u obou cílových skupin cca o 60–70 míst, což je spíše otázkou nového zařízení než navyšování kapacity u současných poskytovatelů. Řešením je využití objektu bývalého dětského tábora v Jetřichovicích v majetku obce, pro nějž je přestavba k takovému účelu navrhována.

Chráněné bydlení

Službu poskytují v regionu dva subjekty, přičemž jeden subjekt prochází transformací pobytové služby a klienty chráněného bydlení jsou bývalí klienti domova pro osoby se zdravotním postižením. Uživatelé služby druhého subjektu jsou především bývalí obyvatelé domova se zvláštním režimem, kteří mají dostatečné schopnosti pro bydlení ve vlastní domácnosti. Všechny subjekty postupně navyšují kapacitu služby pro osoby s mentálním nebo kombinovaným postižením v souladu s národní strategií transformace a deinstitucionalizace pobytových služeb. Zvyšuje se kapacita chráněného bydlení

oproti službě domov pro osoby se zdravotním postižením, což je v souladu s optimalizací sítě sociálních služeb. V souvislosti s počínající transformací psychiatrické péče v ČR dochází ke zvýšení poptávky i po službě chráněného bydlení pro cílovou skupinu osob s dlouhodobým duševním onemocněním. Dle SPRSS kapacita služby nepokrývá poptávku. K 1. 4. 2014 proběhlo otevření nových bytů chráněného bydlení, čímž došlo k navýšení kapacity v Děčíně na 27 lůžek. Celková kapacita činí 47 lůžek.

Další služby sociální péče

V území jsou také poskytovatelé takových služeb sociální prevence, po kterých v současnosti není žádná poptávka. Kvůli nulové poptávce momentálně nefunguje služba terapeutické komunity a domu na půl cesty. Kapacita domu na půl cesty je využita k jiným službám, po kterých je poptávka. Dále zde fungují služby, jejichž využití je sporadické, jedná se jmenovitě o krizovou pomoc (poskytuje občanské sdružení SPIRÁLA, o. s. se sídlem v Ústí nad Labem) a tlumočnické služby (poskytuje Svaz neslyšících a nedoslýchavých se sídlem v Mostě). Tyto služby nejsou započítány v souhrnné tabulce.

Azylové domy

Všechna azylová lůžka v regionu jsou přímo v Děčíně. Jediným poskytovatelem služby je CSS Děčín. Službu azylového domu v České Kamenici částečně doplňuje nízkoprahové denní centrum.

Azylový dům pouze pro ženy v celém správním obvodu není žádný, ale poptávka po této službě trvá celoročně. Na tento fakt upozorňují pracovníci terénních programů i nízkoprahových denních center. Částečně tuto situaci zlepšuje azylový dům pro muže a matky s dětmi, v němž je jedna bytová jednotka se dvěma lůžky určena pro mladé ženy od 18 do 30 let. Dle analýzy, která proběhla v roce 2011, by poptávku uspokojilo alespoň 8–10 lůžek. Pro muže je v regionu pouze 6 lůžek. Všechna lůžka poskytuje jedna organizace ve dvou zařízeních. Optimální počet lůžek je taktéž 8–10. Pro matky s dětmi je zajištěno 7 pokojů, kapacita je určena pro sedm matek a optimálně 14 dětí (tento počet se může měnit, lze přidat dětské postýlky). Dále je zde 1 pokoj pro otce s dětmi (3 děti). Kapacita se celkově jeví jako optimální, přechodně je zájem vyšší a kapacita nedostačuje. V regionu chybí azylové zařízení pro rodiny s dětmi. Pracovníci azylového domu by takovou možnost uvítali. Průměrně během roku pracují se čtyřmi rodinami, které v současné době musí rozdělit – matky jsou ubytovány společně s dětmi a otcové zvláště, když je volná kapacita, tak v azylovém domě, jinak v noclehárně. Rodiny, které nechtějí být rozděleny, využívají služeb mnoha ubytoven, které v regionu fungují. Tyto ubytovny však nejsou ideálním místem pro výchovu dětí. Optimální kapacitu azylových domů pro rodiny je tak těžké stanovit. Pracovníci sociálních služeb považují za vhodné, aby v regionu vznikl alespoň jeden azylový dům pro rodiny s dětmi o kapacitě 10 rodin.

Azylový dům Kompas, který je určen mladým lidem, zajišťuje 4 lůžka. Tlak na kapacity u obou typů azylových domů snižuje zvýšená nabídka míst v ubytovnách. Tyto ubytovny poskytují bydlení, které je sice finančně náročnější, ale tento fakt obvykle klientům nevadí, protože poplatek za ně převážně hradí úřady práce. Klientům v ubytovnách vyhovuje volnější režim (např. konzumace alkoholu, hygiena, finanční hospodaření atd.).

Kontaktní centra

Uživatelům návykových látek a jejich blízkým slouží v regionu jedno zařízení přímo v Děčíně. Zařízení kombinuje dvě sociální služby – kontaktní centrum a terénní programy, přičemž se tým pracovníků částečně prolíná. Kontaktní centrum může v jediném okamžiku navštívit až 15 klientů, kteří mohou využít možnosti výměny injekčního materiálu, drobného ošetření, poradenství, koupání, praní a sušení osobních věcí, potravinového servisu, vyhledávání práce na internetu apod. Klientům se v daný

okamžik mohou vždy věnovat dva pracovníci, proto je okamžitá kapacita 2 klienti, ostatní mohou využívat kontaktní místnosti či sociálního zařízení pod dohledem pracovníků, ale nikoliv v přímé práci s pracovníky. Uvedená kapacita kontaktního centra je dlouhodobě považována za optimální. Dle vyjádření CSS Děčín je terénní služba nabízena obcím ve spádové oblasti Děčína, ty o ni ale nejeví zájem, přestože jsou na jejich území identifikováni potenciální klienti.

Nízkoprahová denní centra

Tato služba je poskytována v Děčíně a České Kamenici. Kapacita v Děčíně je 30 klientů, v České Kamenici 60 klientů. Kapacita v České Kamenici je plně využívána především v zimních měsících, kdy zařízení částečně supluje služby chybějícího azylového domu. Kapacita v Děčíně je optimální v případě, že organizace, která službu poskytuje, má dostatek finančních prostředků. V posledních letech se však již několikrát stalo, že služba musela být právě pro nedostatek financí omezena. V takovém případě není v blízkosti žádné zařízení, které by dokázalo službu zastoupit.

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež (NZDM)

Služby NZDM jsou v regionu poskytovány dvěma organizacemi. Obě služby se snaží pracovat především s dětmi a mládeží ve věku 6–26 let ze sociálně vyloučených lokalit přímo v Děčíně – městské části Boletice nad Labem a Podmokly. Celková současná kapacita je 50 míst. V menších městech jsou služby poskytovány především jinou formou, a to hlavně díky klubům, které vznikají převážně při školách. Česká Kamenice chce zahájit provoz NZDM, ale zatím se mu nepodařilo zajistit dostatek financí. V této lokalitě by zařízení tohoto typu bylo vítáno, protože jiné formy zde nabízené jsou nedostatečné jak kapacitou, tak kvalitou. Ve městě Děčíně, především vzhledem k rozrůstajícím se vyloučeným lokalitám, by bylo vhodné vybudovat NZDM v Děčíně 3 a Děčíně 1. Optimální okamžitá kapacita NZDM by byla 120–130 míst.

Noclehárny

Noclehárny pro ženy v regionu nejsou, je to podobná situace jako u azylových domů pro ženy. Ve velkých mrazech se v Děčíně do noclehárny pro muže přidává alespoň jedno lůžko pro ženy. V České Kamenici a někdy i v Děčíně pak vypomáhají v krizových situacích nízkoprahová denní centra, kde je možné spát na židlích. Je potřebné, aby vznikla alespoň jedna z těchto služeb pro ženy o kapacitě 8–10 lůžek.

Noclehárna pro muže v Děčíně má kapacitu 8 lůžek, jejich počet není celoročně plně využíván, ale v zimním období je někdy nutné přidat jedno přenosné lůžko. Optimální by bylo zřízení noclehárny v České Kamenici o kapacitě 6–8 míst.

Služby následné péče

CSS Děčín je jediným poskytovatelem této služby. Děčínské doléčovací centrum má kapacitu ambulantní služby 13 osob, pobytová služba zahrnuje 11 lůžek. Služba je určena patologickým hráčům a lidem, kteří jsou závislí na drogách a alkoholu. Kapacita je dostačující. Jednou z činností služby ve spolupráci s dalšími institucemi je také osvěta a přednášky pro prevenci před závislostí, kterou organizace pořádá na školách.

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

Tuto sociální službu poskytují v regionu Děčínsko dvě organizace, a to terénní formou v Děčíně a přilehlých obcích. Celková kapacita je 7 rodin, což neodpovídá zájmu o službu. Také pracovníci OSPOD

by uvítali navýšení kapacity a dojezd především do vyloučených lokalit a do vzdálenějších obcí. Optimální okamžitá kapacita by byla 15 rodin.

Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením

Služba je v regionu poskytována čtyřmi organizacemi. Okamžitá kapacita ambulantních služeb, které jsou poskytovány především přímo ve městě Děčín, je 44 klientů. Terénní služby mají celkovou okamžitou kapacitu 3 klienty. Současná kapacita odpovídá poptávce.

Sociálně terapeutické dílny

Sociálně terapeutické dílny jsou v regionu dvě. Jejich kapacita činí 35 osob. Dílna v České Kamenici je určena pro uživatele domova se zvláštním režimem a chráněného bydlení i uživatele z domácího prostředí. Současnou kapacitu by bylo třeba navýšit v Děčíně o dílny pro osoby s duševním onemocněním (10–15 míst), pro které je velmi obtížná doprava do tohoto zařízení (přesto někteří dojíždí do Ústí nad Labem).

Terénní programy

V regionu působí dva terénní programy. CSS Děčín poskytuje terénní program osobám ohroženým návykovými látkami, „Děti a Rodina“ pak především osobám ze sociálně vyloučených lokalit. Adiktologické terénní programy fungují v Děčíně a v České Kamenici a jejich kapacita (2) je zatím dostatečná. Mnohdy ale dochází k situaci, kdy je služba nabízena okolním obcím, které o ni nejeví zájem, přestože jsou si vědomy osob ohrožených návykovými látkami. Obce nemají zájem podílet se na financování služby a problémy neřeší, nebo je řeší svépomocí. Ostatní terénní programy jsou poskytovány především v Děčíně v sociálně vyloučených lokalitách, ale také v přilehlých obcích. Vzhledem k omezenému množství pracovníků není možné služby poskytovat v takové frekvenci a ve všech lokalitách, ve kterých by bylo třeba. Celková okamžitá kapacita těchto služeb je 6 osob. Terénní práci provádí také oddělení sociální práce a služeb Magistrátu města Děčín. Pracovníci většiny sociálních služeb se shodli na tom, že v regionu chybí terénní pracovníci pro cílovou skupinu osob bez přístřeší. Optimální kapacita služby v regionu je 20–25 osob.

Sociální rehabilitace

Sociální rehabilitaci poskytují na Děčínsku čtyři organizace. Ambulantní formu poskytují tři organizace o celkové kapacitě 23 osob a terénní formu také tři organizace o celkové kapacitě 10 osob. Okamžitá kapacita služeb je optimální a není potřeba ji navyšovat či snižovat.

Komunitní plánování v SO ORP Děčín

Dvě největší sídla Děčín a Česká Kamenice, které hrají z hlediska umístění sociálních služeb klíčovou roli v regionu, mají obě zpracovaný vlastní komunitní plán sociálních služeb a komunitní plánování zde funguje. Dle dotazníkového šetření 16 dalších obcí komunitní plán zpracovává nebo ho bude zpracovávat v horizontu příštích dvou let. Komunitní plán pro celý správní obvod neexistuje. Výsledek dotazníkového šetření ukázal nejednotné povědomí o stavu a existenci takového komunitního plánu. Podle šesti respondentů existuje, dalších šest respondentů se domnívá, že se plán zpracovává nebo se bude zpracovávat v příštích dvou letech. Dle vyjádření pověřených osob tento komunitní plán neexistuje, ale jeho vznik je v blíže neurčeném časovém horizontu plánován.

Sociální služby podle zřizovatele

Tab. 59 Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele

Druh zařízení	Zřizovatel					
	MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
Centra denních služeb			(1)			1
Denní stacionáře			1			
Týdenní stacionáře						
Domovy pro osoby se zdravotním postižením		1	2			
Domovy pro seniory			3 (2)			
Domovy se zvláštním režimem			1	1		
Chráněné bydlení			1	1		
Azylové domy			1			
Domy na půl cesty						
Zařízení pro krizovou pomoc						
Nízkoprahová denní centra				1		1
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež						2
Noclehárny			1			
Terapeutické komunity						
Sociální poradny						9 (8)
Sociálně terapeutické dílny				1 (0)		3 (2)
Centra sociálně rehabilitačních služeb						4
Pracoviště rané péče				(1)		(1)
Intervenční centra						1
Služby následné péče			1			
Ostatní						
Celkem	0	1	11 (10)	4	0	21 (22)

Pozn.: V kolonkách, kde se liší údaj z Registru a z vlastního šetření, je údaj z vlastního šetření uveden v závorce.

Zdroj: Registr

Ve správním obvodu není žádné zařízení zřizováno fyzickou osobou nebo MPSV. Ústecký kraj zřizuje pouze domov pro OZP Oleška-Kamenice. Obce jsou jedním z hlavních zřizovatelů co do počtu zařízení (CSS Děčín, DPS Česká Kamenice, DOZP Kytlice). Zřizovatelem DOZP Kytlice je hlavní město Praha. Církevním zřizovatelem se rozumí Oblastní charita Česká Kamenice, která podle Registru zřizuje čtyři zařízení. Nejvíce zařízení spadá do kategorie „jiný“ (tj. zejména občanská sdružení). Jedná se především o sociální poradny a centra sociálně rehabilitačních služeb.

Fyzické osoby sice nezřizují v regionu žádné zařízení, poskytují však některé terénní sociální služby, konkrétně odlehčovací služby a pečovatelskou službu. Největším poskytovatelem služeb je CSS Děčín s jedenácti službami, následuje Prosapia o. s. Děčín, jenž se zabývá odborným sociálním poradenstvím, pečovatelskou službou, centrem denních služeb a sociálně aktivizačními službami (SAS) pro seniory a OZP. Je přirozené, že zatímco kraj a obce zřizují pobytové sociální služby, občanská sdružení se zabývají především ambulantními a terénními službami.

Tab. 60 Počet sociálních služeb dle zřizovatele

Typ sociální služby		Zřizovatel					
		MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
Služby sociální péče	Sociální poradenství						9
	Osobní asistence						1
	Pečovatelská služba			3		1	3
	Tísňová péče						
	Průvodcovské a předčitatelské služby						
	Podpora samostatného bydlení				1		1
	Odlehčovací služby					1	2
	Centra denních služeb						1
	Denní stacionáře			1			
	Týdenní stacionáře						
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením		1	2			
	Domovy pro seniory			3			
	Domovy se zvláštním režimem			1	1		
	Chráněné bydlení			1	1		
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče						2
Služby sociální prevence	Raná péče						
	Telefonická krizová pomoc						
	Tlumočnické služby						
	Azylové domy			1			
	Domy na půl cesty						
	Kontaktní centra			1			
	Krizová pomoc						
	Intervenční centra						1
	Nízkoprahová denní centra				1		1
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež						2
	Noclehárny			1			
	Služby následné péče			1			
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi						3
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením				1		4
	Sociálně terapeutické dílny				1		3
	Terapeutické komunity						
	Terénní programy			1			2
Sociální rehabilitace						4	
Celkem		0	1	16	6	2	39

Zdroj: Registr

Finanční analýza

Tab. 61 Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012

Druh zařízení sociálních služeb	Finanční prostředky [Kč]							
	dotace MPSV	dotace kraj	dotace obec	příspěvek zřizovatele	úhrady uživatelů	sponzorské dary	jiné finanční zdroje	finanční prostředky celkem
Centra denních služeb	1 470 000							1 470 000
Denní stacionáře	400 000			862 279	453 511	35 902	480	1 752 172
Týdenní stacionáře								
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	11 608 000			20 556 903	36 374 789	299 333	5 974 539	74 813 564
Domovy pro seniory	3 934 500	241 119		893 130	24 386 055	310 903	4 354 145	34 119 852
Domovy se zvláštním režimem	2 970 000				7 828 817	16 297	1 292 681	12 107 795
Chráněné bydlení	579 000			358 255	320 456	12 810	480	1 271 001
Azylové domy	879 000	155 000		1 371 176	500 230	20 523	4 718	2 930 647
Domy na půl cesty								
Zařízení pro krizovou pomoc								
Nízkoprahová denní centra	1 410 000		187 000				13 050	1 610 050
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	655 000						150 000	805 000
Noclehárny	390 000			308 460		68 950		767 410
Terapeutické komunity								
Sociální poradny	2 403 422	11 450	108 000		101 810	221 810	489 783	3 336 275
Sociálně terapeutické dílny	1 596 000	80 000	44 842			75 000	607 144	2 402 986
Centra sociálně rehabilitačních služeb	2 273 000		116 027		27 293	111 562	743 108	3 270 990
Pracoviště rané péče								
Intervenční centra								
Služby následné péče	619 000	50 000		1 113 784		210 880	764	1 994 428
Ostatní								
Celkem za všechna zařízení	31 186 922	537 569	455 869	25 463 987	69 992 961	1 383 970	13 630 892	142 652 170

Zdroj: vlastní šetření

Jiné finanční zdroje zahrnují úhrady stravného od zaměstnanců, úhrady za vyúčtování úkonů zdravotním pojišťovnám, tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb atd.

Téměř polovinu souhrnu finančních prostředků získaly sociální služby úhradami uživatelů, což je dáno podílem finančně náročných pobytových služeb – DOZP, DPS a DZR. Jen tyto tři služby pohltily v roce 2012 zhruba 85 % všech prostředků. Nízkoprahová centra a zařízení, noclehárny a služby následné péče jsou poskytovány bezúplatně. Z pozice zřizovatele investovalo nejvíce finančních prostředků město Děčín, a to především díky příspěvkové organizaci CSS Děčín. Sponzorské dary jsou jen malým zdrojem finančních prostředků, ale většina organizací nějaký dar v roce 2012 obdržela. V případě

noclehárny, služeb následné péče a sociálních poraden se jedná o více než 6,5 % všech prostředků, u ostatních druhů služby netvoří ani 4 %.

Data a uvedený komentář mají pouze orientační charakter z následujících důvodů:

Tabulka uvádí financování všech organizací se sídlem v SO ORP Děčín a organizace Fokus Labe. Z financování organizací se sídlem mimo území většinou není možné určit, kolik finančních prostředků bylo do služby vloženo právě na Děčínsku. Zdrojem dat jsou výroční zprávy organizací a informace od dotazovaných organizací. Některé organizace informace neposkytly. Údaje byly v takovém případě čerpány z centrálního registru dotací (CEDR III) a nezahrnují tedy všechny finanční zdroje. Jedná se o šest organizací: Charitní sdružení Děčín, Indigo Děčín, Oblastní charita Česká Kamenice, CINKA, Prosapia, o. s. a Sdružení Programy občanské pomoci a sociální intervence.

Službu sociální rehabilitace poskytuje v Děčíně a Ústí nad Labem občanské sdružení Jurta. Tato organizace dostává dotace jako celek. V tabulce jsou uvedeny jen příjmy služby poskytované občanům města Děčín a spádových obcí. Jedná se o přibližnou kalkulaci, jelikož všechny výdaje služby není možné jednoznačně oddělit. Služba sociálně terapeutické dílny v o. s. Jurta je poskytována a financována až od 1. 1. 2013, v tabulce se proto neobjevuje.

Většina organizací nebyla schopna podat informaci o nákladech na uživatele zařízení sociálních služeb. Obvykle je nelze vypočítat, protože se liší rozsah služby u jednotlivých uživatelů a liší se i měrná jednotka. Ze vzorku získaných dat vyplývá, že pobytové služby jsou nákladnější než ambulantní a terénní. Nejnákladnější je pobyt v DOZP, nejnákladnější ambulantní službou je denní stacionář.

Kapacita sociálních služeb

Současné kapacity zařízení sociálních služeb jsou (zejména u pobytových) nedostačující. Jedná se o domovy pro OZP, domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem i azylové domy. V případě ambulantních sociálních služeb převyšuje poptávka kapacitu nízkoprahových zařízení pro děti a mládež. Kapacita sociálně terapeutických dílen vyžaduje navýšení pro osoby s duševním onemocněním. Terénní služba odborného sociálního poradenství se potýká s neúměrnou poptávkou především u sociálně právního poradenství.

V rámci analýzy byly zjišťovány příjmy a výdaje seniorů a OZP na terénní a ambulantní služby a počet neuspokojených žadatelů těchto služeb. Vzhledem k vysokému podílu poskytovatelů, od kterých se nám nepodařilo tato data získat, nejsou konečné výsledky zveřejněny. Na základě zjištěného vzorku dat lze konstatovat, že počet terénních a ambulantních služeb pro seniory a OZP je v Děčíně dostačující, pouze u sociální služby podpora samostatného bydlení by bylo vhodné mírně navýšit kapacitu. Organizace, které informace poskytly, většinou neevidují neuspokojené uchazeče a tvrdí, že poptávka po terénních a ambulantních službách tohoto typu je plně uspokojena.

Pozn.: Kapacita jednotlivých zařízení byla předmětem hodnocení u charakteristiky sociálních služeb v regionu. Zdrojem hodnot v této tabulce je Registr MPSV, a proto nemusí být shoda mezi údaji v předchozím textu a v následující tabulce.

Tab. 62 Kapacita zařízení sociálních služeb (2013)

Služba	pobytová					ambulantní					terénní				
	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory
Centra denních služeb						6									
Denní stacionáře						15									
Týdenní stacionáře															
Domovy pro OZP	3			178											
Domovy pro seniory				133											
Domovy se zvláštním režimem				64											
Chráněné bydlení				20											
Azylové domy				33											
Domy na půl cesty															
Zařízení pro krizovou pomoc															
Nízkoprahová denní centra						90									
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež						38									
Noclehárny									8						
Terapeutické komunity															
Sociální poradny						5		5			54		2		
Sociálně terapeutické dílny						53									
Centra soc. rehabilitačních služeb						18					9				
Pracoviště rané péče															
Intervenční centra	1														
Služby následné péče				11		2									

Zdroj: Registr

Tab. 63 Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Denní stacionáře			Nízkoprahová denní centra			Noclehárny		
Děti a mládež do 18 let	Dospělí		Děti a mládež do 18 let	Dospělí		Děti a mládež do 18 let	Dospělí	
	muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
	8	2		158	30		53	
Sociální poradny			Sociálně terapeutické dílny			Sociální rehabilitace		
Děti a mládež do 18 let	Dospělí		Děti a mládež do 18 let	Dospělí		Děti a mládež do 18 let	Dospělí	
	muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
29	726	669	1	11	8	5	40	36
Služby následné péče			Domov pro OZP			Domovy pro seniory		
Děti a mládež do 18 let	Dospělí		Děti a mládež do 18 let	Dospělí		Děti a mládež do 18 let	Dospělí	
	muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
	29	9		109	110		55	96
Domovy se zvláštním režimem			Chráněné bydlení			Azylové domy		
Děti a mládež do 18 let	Dospělí		Děti a mládež do 18 let	Dospělí		Děti a mládež do 18 let	Dospělí	
	muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
	19	79		8	11		21	30

Obsahem tabulky jsou jen takové typy zařízení, které v území fungují a byla za ně poskytnuta data. Zdroj: vlastní šetření

Údaje mají pouze orientační význam. Je velmi složité udat přesný počet uživatelů a rozdělit je do kategorií, a to hlavně u služeb sociální poradenství a raná péče, jelikož pro organizace, jež tuto službu poskytují, není relevantní měrná jednotka. V praxi platí, že organizace evidují uživatele různě. Buď nerozdělují klienty na muže a ženy (pouze „uživatel, klient“), nebo je měrnou jednotkou například „rodina“. Z tohoto důvodu nemohly uvést přesný počet klientů, zvláště pak dále dělených na děti, ženy a muže.

V roce 2012 evidovala zařízení sociálních služeb celkem 2 296 klientů, z toho 52,8 % mužů a 45,7 % žen. Děti a mládež tvořily pouze 1,5 % klientů. Nejvíce neuspokojených žadatelů v roce 2012 evidovali domovy pro seniory – 92 DPS v České Kamenici a 87 v DPS v Děčíně.

Projekty dobrovolnické péče

Tab. 64 Počet organizací vykonávajících dobrovolnickou péči a počet jejich projektů v letech 2010–2012

	Počet organizací sídlících ve SO ORP			Počet projektů		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Dobrovolnická činnost v SO ORP	1	2	1		2	
z toho Občanská sdružení		2				
z toho Církevní právnické osoby						
z toho Obecně prospěšné společnosti						
z toho krátkodobá						
z toho dlouhodobá		1				
z toho krátkodobá i dlouhodobá	1	1	1			

Zdroj: MVČR (Seznam akreditovaných projektů)

Tab. 65 Zaměření dobrovolnických projektů v letech 2010, 2011 a 2012

Pomoc:	Počet projektů		
	2010	2011	2012
nezaměstnaným			
osobám sociálně slabým	1	1	1
osobám zdravotně postiženým	1		1
příslušníkům národnostních menšin	1		1
imigrantům	1		1
osobám po výkonu trestu odnětí svobody	1		1
osobám drogově závislým	1		
osobám trpícím domácím násilím	1		
při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase	1	2	
při přírodních, ekologických nebo humanitárních katastrofách			
při ochraně a zlepšování životního prostředí		1	
při péči o zachování kulturního dědictví			1
pořádání kulturních akcí		1	1
při sbírkových charitativních akcích		1	1
uskutečňování rozvojových programů			

Zdroj: MVČR (Seznam akreditovaných projektů)

V seznamu akreditovaných projektů v letech 2010–2012 jsou za SO ORP Děčín uvedeny tři organizace, a to Slunečnice, o. s., Charitní sdružení Děčín a CSS Děčín, p. o. Nejvýznamnější organizací z hlediska dobrovolníků na Děčínsku je Slunečnice, o. s. Sídlí zde její dobrovolnické centrum, jež rozesílá dobrovolníky do ostatních organizací a pořádá různé dobrovolnické akce. Je nutné také zohlednit

činnosti Asociace vozíčkářů a zdravotně i mentálně postižených, Agentury osobní asistenční služby a Křesťanského společenství Jonáš, které každoročně realizují projekty pro své klienty týkající se sportovních akcí, rekondičních pobytů, kurzů pro znevýhodněné osoby atd.

V oblasti dobrovolnické pomoci na národní úrovni dále působí Český červený kříž, který sídlí i v Děčíně. Předmětem je pomoc při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase, pomoc při přírodních, ekologických nebo humanitárních katastrofách, pomoc při pořádání kulturních akcí a pomoc při sbírkových charitativních akcích.

Předpokládaný vývoj

Vývoj sociálních služeb bude probíhat podle poptávky a dostupných finančních prostředků. Poptávka po sociálních službách bude ovlivněna především demografickými změnami a ekonomickou situací v území. Z hlediska finančních prostředků je prioritním zájmem obcí zajištění fungování stávajících poskytovatelů služeb. Větší investice jsou závislé na grantech a na ochotě obcí investovat. Není v silách většiny obcí zajistit nákladnou stavbu nového pobytového zařízení.

Sociální situace v území se částečně odvíjí od ekonomické situace v území a míře nezaměstnanosti. Důsledkem vysokého počtu nezaměstnaných je větší množství obyvatel, kteří jsou ohroženi sociálním vyloučením. V případě růstu nezaměstnanosti lze očekávat vyšší poptávku po službách sociální prevence a poradenství. Další skupinou, u které lze predikovat zvýšení poptávky po sociálních službách, jsou senioři. Důsledkem stále se lepších životních podmínek a zlepšování zdravotní péče je zvyšující se dosažený věk obyvatel. Růst podílu seniorů na celkové populaci pak logicky klade větší nároky na služby pro seniory, tj. na terénní služby, pobytová zařízení, odlehčovací služby apod. Vzhledem ke zvyšujícímu se počtu seniorů, kteří budou závislí na pobytových službách, bude nutné rozšířit počet míst v domovech pro seniory či domech s pečovatelskou službou, problémem ale zůstává financování, proto jsou odborníci skeptičtí k růstu míst v nejbližších letech. Prioritou zůstává udržení seniorů co nejdéle v přirozeném prostředí za asistence terénních služeb. S růstem počtu seniorů se zvyšuje počet osob, které trpí některým typem demence a potřebují zvláštní péči. Takové zařízení ve správním obvodu chybí úplně a jeho případné vybudování je opět závislé na možnostech financování.

V rámci meziobecní spolupráce je příležitostí pro rozvoj sociálních služeb zpracování komunitního plánu, který by poskytl ucelený přehled všech poskytovatelů a služeb a zmapoval potenciální uživatele na celém správním území. Rovněž se nabízí možnost navázání užší spolupráce mezi jednotlivými obcemi a poskytovateli sociálních služeb, a to především v oblasti sociální prevence a terénních služeb, které by byly poskytovány přímo na území dané obce. Díky takovéto úzké spolupráci by mohlo dojít ke zvýšení podílu těch nejmenších obcí na financování sociálních služeb.

4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových (dotčených) skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Poskytovatelé sociálních služeb	dostatek finančních prostředků	nízká kvalita služeb	pravidelná setkání	spolupráce s obcemi
	zájem uživatelů, optimálně naplněné kapacity	nedostatek finančních prostředků	webové stránky	organizovat setkávání s veřejností
	podpora zřizovatele	nedostatek kvalifikovaných pracovníků	komunitní plánování	průběžná komunikace se zřizovatelem
	dobré legislativní podmínky	přílišná administrativa	běžná komunikace	zpětná vazba klientů
		nedostatečná kapacita		
		špatná legislativa		
		zánik poskytované služby		

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Klienti	kvalita poskytovaných služeb	nezájem o služby	osobní jednání	zlepšení komunikace
	široký rozsah služeb	nedostatek financí	tisk	zvýšení informovanosti
	dostupnost služeb	malá informovanost	informační letáky	
	nízká cena	neochota za službu platit	webové stránky	
	milý a kvalifikovaný personál	zneužívání soc. služby		
Veřejnost a potenciální klienti	možnost využití soc. služby	nedostatek informací	webové stránky	informační kampaň
	široký rozsah služeb	nepřiměřená očekávání	informační letáky	zlepšení komunikace s veřejností
	kvalita poskytovaných služeb je odpovídající	nezájem o služby	média	informování veřejnosti prostřednictvím příslušných úřadů
	nízké náklady		informace od úřadů	
	dostupnost služeb			
Rodinní příslušníci klientů	dostupnost služeb	vysoké nároky na službu	osobní jednání	zvýšení informovanosti
	vysoká kvalita a nízká cena	nedostatek financí	informační letáky	zlepšení komunikace
	individuální přístup poskytovatele	nedostatek informací	webové stránky	
		nezájem o služby	média	
Dobrovolníci	zájem poskytovatelů	nesplněná očekávání	webový portál	náborové akce
	dobrý pocit ze sebe sama	ztráta zájmu	média	motivace
	ocenění práce	nezájem poskytovatelů	informační letáky	vzdělávací akce
	osobní růst, zisk zkušeností	nedostatečná podpora		osobní komunikace
Zřizovatelé sociálních služeb	zájem o poskytované služby	špatná legislativa	interní komunikace	proces komunitního plánování
	příznivé legislativní podmínky	nedostatek financí	komunitní plánování	pečlivý výběr vedení PO
	dostatek finančních prostředků	nekvalifikovaní zaměstnanci, nedostatek zaměstnanců	ostatní komunikační kanály	interní komunikace s organizacemi
Obce	dostupné sociální služby	nepodílejí se na úhradách služeb	přímá komunikace obyvatel s obcí	komunitní plánování
	široký rozsah služeb	neochota spolupráce	webové stránky	meziobecní spolupráce
	uspokojení poptávky	nereálná očekávání	média	
Kraj	fungující síť sociálních služeb	špatná lokace služeb	interní komunikace se zřizovateli	komunikace se zřizovateli a poskytovateli, pravidelná setkávání
		nedostatečná síť služeb	běžné komunikační kanály	komunitní plánování na úrovni kraje
Stát	fungující síť sociálních služeb	nevhodné legislativní změny	web, tisk, oběžníky	vhodné legislativní změny
	komplexní síť sociálních služeb	nedostatek peněz ve státním rozpočtu	interní komunikace, kontroly	
Média	co nejširší publikum	negativní obraz poskytovatele	tiskové agentury	využít média k prezentaci sociálních služeb
	co nejzajímavější obsah	nevhodná manipulace s informací		

b) Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	P	D	V		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na provoz včetně mezd	2	5	10	hledání sponzorů a jiných náhradních zdrojů financování	NNO, zřizovatelé
Nedostatek financí na investice a vybavení	4	2	8	využití dalších dostupných zdrojů financování (dotace, granty)	NNO, zřizovatelé
Přerušování toku financí z obvyklých zdrojů, změna systému financování	1	5	5	monitoring potenciálních zdrojů financování (fondy EU, stát, kraj)	NNO, zřizovatelé
Organizační riziko					
Poptávka po službě převyšuje kapacitu zařízení	4	4	16	rozšíření kapacity stávajících zařízení; zřízení nového zařízení	poskytovatelé, zřizovatelé, řídicí skupina komunitního plánování
Finanční nedostupnost sociálních služeb pro klienty	4	3	12	kofinancování z dalších zdrojů	poskytovatelé
Stárnutím populace se prudce zvýší poptávka po službách pro seniory	4	2	8	postupné navyšování kapacit služeb pro seniory s ohledem na prognózy	obce, řídicí skupina komunitního plánování
Neochota dotčených subjektů zapojit se do komunitního plánování	1	4	4	zvýšení informovanosti odborné veřejnosti o komunitním plánování a jeho výhodách	poskytovatelé
Rozmístění sociálních služeb v SO ORP nevyhovuje potřebám	2	2	4	rozvoj terénních služeb a služeb spojených s přepravou klientů	obce, řídicí skupina komunitního plánování
Umístění klienta v pobytové službě neodpovídá diagnóze	1	2	2	oddělování specifických skupin klientů v rámci zařízení	poskytovatelé
Právní riziko					
Změny v důsledku plánované sociální reformy	2	3	6	připomínkování pověřenými organizacemi; zavedení přechodových opatření	NNO, zřizovatelé
Změna legislativy vedoucí ke zvýšení administrativní a finanční zátěže	2	2	4	stanovení priorit v rámci investičních akcí	NNO, zřizovatelé
Technické riziko					
Zhoršení technického stavu budov sociálních zařízení	3	3	9	využívání dotací k opravám	NNO, zřizovatelé
Zastaralé vybavení	2	2	4	průběžné investice	NNO, zřizovatelé
Věcné riziko					
Nedostatek kvalifikovaných pracovníků	4	3	12	pravidelná školení, motivování pracovníků	zřizovatelé, poskytovatelé
Hrozba syndromu vyhoření u stávajících pracovníků	4	3	12	střídání cílových skupin klientů	zřizovatelé, poskytovatelé
Potenciální klienti nevědí o poskytované službě	3	3	9	využití lokálních médií k prezentaci a zviditelnění stávajících služeb	zřizovatelé, poskytovatelé
Nízká kvalita poskytovaných služeb	2	4	8	kontrolní činnost, kvalifikované vedení, přidělování financí dle kvality	zřizovatelé, poskytovatelé
Nezájem o dobrovolnickou činnost	4	2	8	medializace dobrovolnické činnosti, inzerce poptávky	poskytovatelé
Neodborné vedení sociálních zařízení	2	3	6	kvalitní výběrová řízení, kontrolní činnost, školení vedoucích pracovníků	NNO, zřizovatelé
Nedodržování pořadí v pořadníku sociálních služeb	3	1	3	kontrolní činnost	zřizovatelé, poskytovatelé

P = pravděpodobnost, D = dopad, V = významnost

4.1.4. SWOT analýza oblasti

Silné stránky	Slabé stránky
1. Komunitní plánování Děčína a České Kamenice	1. Chybějící sociální bydlení
2. Existence doplňkových služeb (sociální přeprava aj.)	2. Obecný nezájem menších obcí a veřejnosti o služby
3. Dostatečná síť sociálních služeb	3. Nedostatečná kapacita některých soc. služeb
4. Vzájemná spolupráce organizací provozujících sociální služby	4. Chybějící denní centrum pro osoby s kognitivními poruchami
5. Poskytovatelé mají zavedené standardy kvality	5. Nedostatek finančních zdrojů pro soc. služby
6. Fungující poradenství	6. Technický stav budov
7. Velké množství terénních služeb - lidé zůstávají déle v přirozeném domácím prostředí	7. Nedostatečná informovanost o poskytovaných službách
Příležitosti	Hrozby
1. Komunitní plán celého SO ORP Děčín	1. Nepříznivý demografický vývoj (stárnutí populace)
2. Provázání kvality a přidělených finančních prostředků od MPSV a kraje	2. Nestabilita financování, chybí systém víceletého financování
3. Zvýšení zájmu o dobrovolnické aktivity	3. Neprůhlednost rozdělování finančních zdrojů
4. Čerpání dotací z fondů EU a dalších fondů, vícezdrojové financování	4. Meziroční snižování financí proudících do sociálních služeb
5. Medializace a prezentace služeb veřejnosti	5. Nevhodná legislativa
6. Rozšíření kapacity pečovatelské služby formou meziobecní spolupráce	6. Zvyšující se počet neregistrovaných poskytovatelů služeb
7. Zřízení pobytových zařízení v menších obcích, spolupráce obcí ve financování	7. Nízké platy pracovníků, odchod kvalifikovaných pracovníků z regionu

Analýza ukazuje, že silnou stránkou je dostatečná síť sociálních služeb, které jsou poskytovány v odpovídající kvalitě, protože poskytovatelé mají zavedené standardy kvality. Takřka všechny poptávané služby zde fungují, i když u některých kapacita nepokrývá poptávku. Velké množství terénních služeb zmírňuje potřebu pobytových zařízení, klienti tak mohou déle zůstat v domácím prostředí, a tím se snižuje i nákladnost poskytované péče. Vytíženost některých terénních služeb (program pro osoby ohrožené návykovými látkami) je ale nižší než reálná potřeba v území.

Silnou stránkou v oblasti sociálních služeb je existence komunitního plánování měst Děčína a České Kamenice a s tím související dobré zmapování všech dostupných služeb. Přestože v území existuje rozsáhlá síť služeb, nemají občané dostatek informací o dostupných službách, tento problém však souvisí především s nezájmem veřejnosti a některých obcí. Příležitostí je rozšíření komunitního plánování na celý region a vytvoření společného plánu pro SO ORP Děčín.

Slabou stránkou je chybějící denní centrum pro osoby s kognitivními poruchami a absence sociálního bydlení. Problémem, který může ohrozit rozsah poskytovaných služeb, je nedostatek financí, a to nejen na zajištění služeb, ale i na zlepšení technického stavu budov, ve kterých jsou poskytovány. Zlepšení financování sociálních služeb může přinést větší důraz na kvalitu v návaznosti na poskytované dotace z MPSV či kraje. Možností financování je využití dalších zdrojů, jako jsou evropské fondy či poskytnuté příspěvky od menších obcí. U menších obcí je však předpokladem pro získání finančních prostředků komunikace s celým zastupitelstvem a jasné vymezení způsobu využití poskytnutých finančních prostředků. S financováním souvisí i jeho nestabilita, která je důsledkem legislativních změn a přesunem povinnosti financování ze státu na kraj. Snižování příjmů státního rozpočtu vede

i k menším příjmům krajských rozpočtů, a tím dochází k meziročnímu poklesu finančních prostředků určených na sociální služby. Zároveň neexistují jasná pravidla pro jejich rozdělování jednotlivým poskytovatelům. Nedostatek finančních prostředků pak vede k hrozbě snižování nebo stagnaci odměn pracovníků. Nízké platy pak mohou vést k odchodu kvalifikovaných pracovníků, a tím může dojít ke zhoršení kvality poskytovaných služeb. Příležitostí je zlepšení povědomí obyvatel o dobrovolnických službách a jejich prostřednictvím rozšířit nabídku asistenčních služeb.

4.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Sociální služby jsou oblastí, v níž spolupráce příliš neprobíhá. Jsou logicky koncentrovány do větších sídel (tj. Děčín a Česká Kamenice), ostatní obce (kromě Jílového) se nepodílejí na nabídce sociálních služeb (nejsou zřizovatelem žádných příspěvkových organizací). Z hlediska potřeb je potenciál viděn především ve zřízení pobytových služeb, ale vzhledem k finanční náročnosti je příležitost ke spolupráci spatřována spíše v terénních službách (pečovatelská služba, prevence patologických jevů aj.).

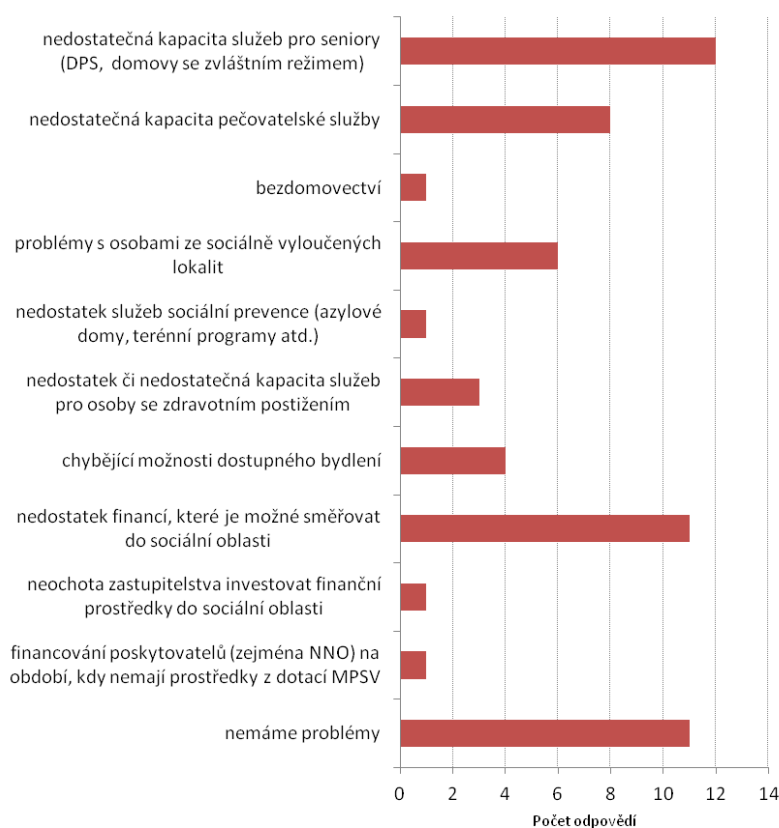
Nejčastějším problémem sociálních služeb, se kterým se obce dle dotazníkového šetření musejí potýkat, je **nedostatečná kapacita pobytových služeb pro seniory** (odpovědělo 12 zástupců obcí), 8 odpovědí se týkalo **nedostatečné kapacity pečovatelské služby**. 11 respondentů upozornilo na nedostatek financí pro sociální oblast. Oproti ostatním analyzovaným oblastem zájmu zde vysoký počet zástupců obcí (11) uvedl, že **nemají žádné problémy**. Tato odpověď je obvykle spjatá s malými obcemi, které si spojují řešení této problematiky s jádrovými městy, popř. se je problematika netýká (nemají sociálně vyloučené lokality, žádné zdravotně postižené občany apod.). Z vlastního průzkumu vyplývá jako problém také nedostatek levného dostupného bydlení (tzv. startovacích bytů).

14 respondentů označilo stávající svazek obcí jako schopný koordinace spolupráce v oblasti sociálních služeb. Hlavní příležitostí meziobecní spolupráce dle názoru představitelů obcí je **možnost pro aktivní zapojení seniorů do veřejného života** (15 odpovědí). Hranice 10 odpovědí dosáhla ještě možnost **spolupráce v terénních a ambulantních službách a vytváření nových pracovních míst**. Pouze 5 obcí nevidí příležitost ke spolupráci u žádného tématu sociálních služeb.

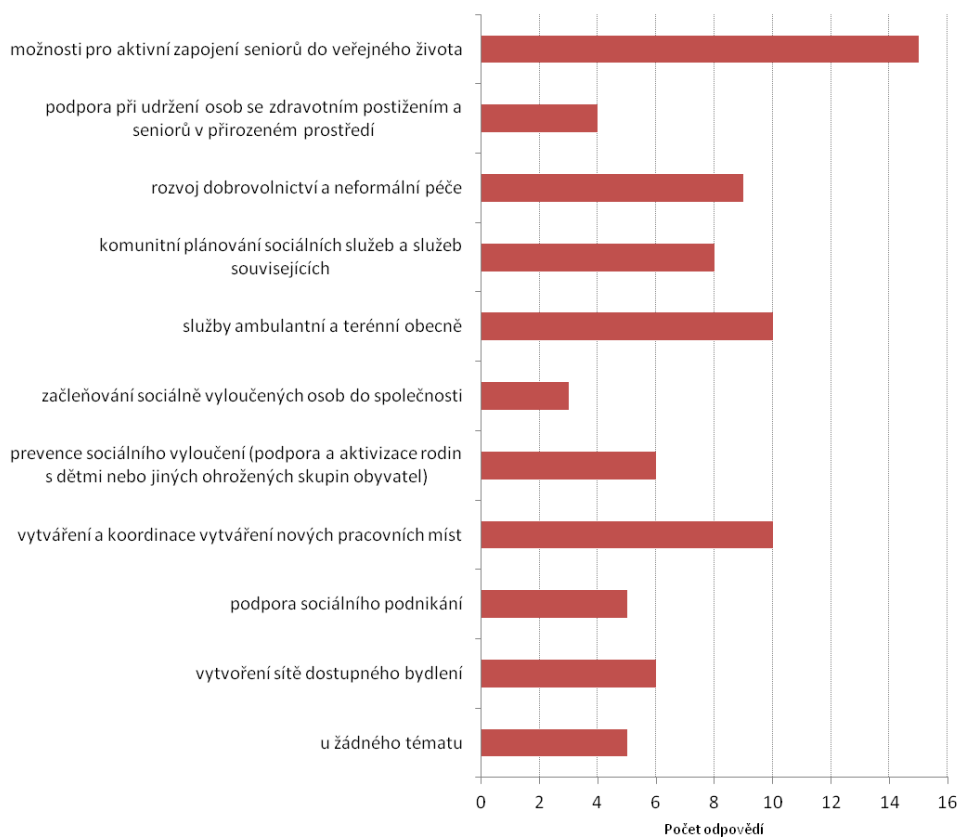
Do diskuze nad rozšiřováním sociálních služeb přispívaly obce návrhy konkrétních budov na jejich území, jež by byly vhodné pro zřízení sociální služby. V Jetřichovicích je v majetku obce budova bývalého letního tábora, již je možné přestavět na domov pro osoby s kognitivními poruchami. Ve Františkově nad Ploučnicí je v době vzniku analýzy na prodej objekt, který splňuje technické a stavební požadavky na zřízení DPS nebo DOZP. Na území Bynovce je objekt bývalé pekárny, jehož úprava na domov pro seniory by vyřešila kapacitní problémy v okolí. Město Verneřice může získat objekt bývalých vojenských skladů do svého majetku, ten by poté mohl být využit k zajištění některé ze sociálních služeb.

Na základě vlastního šetření a odpovědí zástupců obcí lze situaci shrnout tak, že největší příležitostí pro meziobecní spolupráci jsou sociální služby pro osoby se zdravotním postižením a pro seniory – řešení kapacit pobytové služby, zřízení pečovatelské služby a společná koordinace aktivit seniorů, resp. zajištění účasti na stávajících akcích pro seniory. Další možností meziobecní spolupráce je zaměstnání občanů v evidenci Úřadu práce formou veřejně prospěšných prací nejen v úklidových pracích v ulicích obcí, ale i v dalších činnostech pro obce či svazky obcí. Může se jednat o řízení pracovních skupin, práce na projektech obcí, budování naučných stezek, pořadatelské či průvodcovské činnosti u různých akcí, úklidy obecních lesů, údržbu cyklostezek a turistických stezek, zajišťování provozu sběrných dvorů nebo sběrných míst formou třídění druhotných surovin, likvidace invazivních rostlin v katastrech obcí, údržbu veřejné zeleně a další.

Graf 14 Odpověď představitelů obcí na dotaz „Jaké největší problémy v oblasti soc. služeb v obci řešíte?“



Graf 15 Odpověď představitelů obcí na dotaz „U jakých témat sociálních služeb může obec najít společný zájem s jinou obcí a bylo by účelné spolupracovat?“



4.2. Návrhová část pro oblast sociálních služeb

4.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“. Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Sociální služby“, na jejímž základě byly připraveny Nástinů opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti sociálních služeb.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v SO ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupina byla složena z obou motivujících starostů, dvou pracovníků CSS Děčín, ředitelky OS ČČK Děčín, dvou pracovníků z odboru sociální péče (MěÚ Česká Kamenice), dvou pracovníků MM Děčín (odbor rozvoje), starosty města Verneřice a ředitele OHK. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma sociálních služeb.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území SO ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

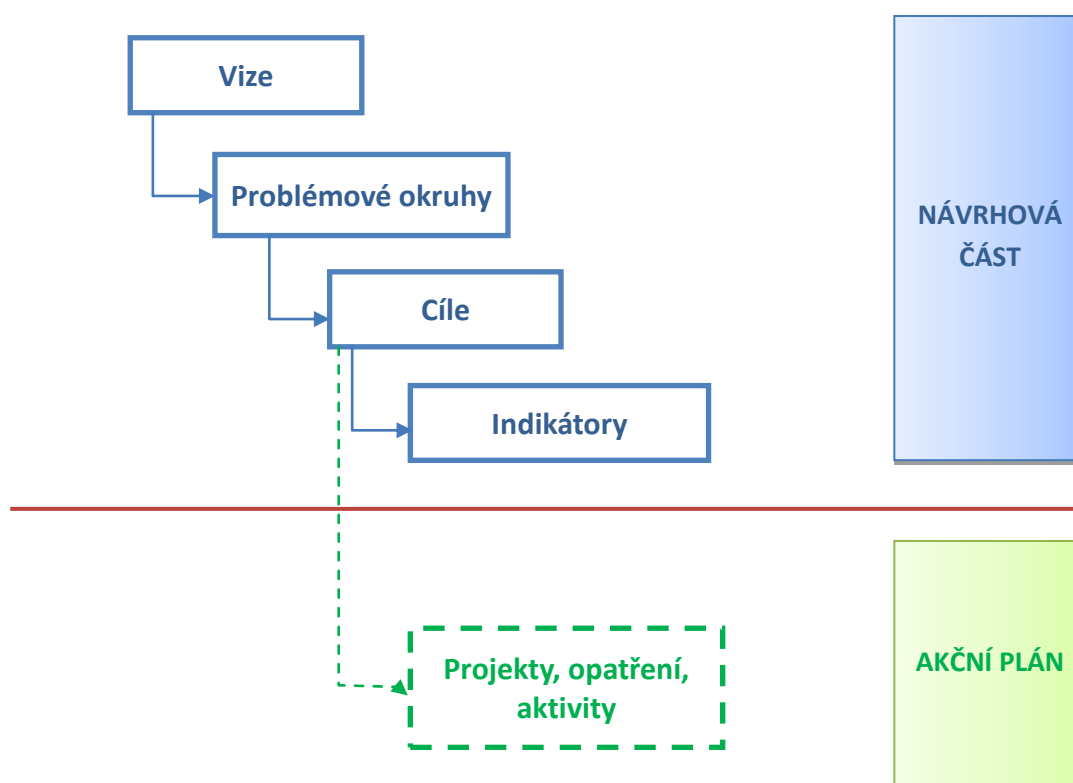
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v SO ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným

tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.



Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Sociální služby“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize: *Komunitní plánování sociálních služeb zohledňuje potřeby všech občanů v zapojených obcích.*

Sociální služby	Problémový okruh 1: Nízké zapojení menších obcí do řešení sociálně-patologických jevů	Problémový okruh 2: Absence komunitního plánování pro celý správní obvod ORP Děčín	
	cíl 1.1: Rozšířit programy prevence sociálně-patologických jevů do obcí	cíl 1.2: Rozšířit poskytování stávajících terénních sociálních služeb do obcí	cíl 2.1: Vytvořit komunitní plán SO ORP Děčín

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

4.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vize

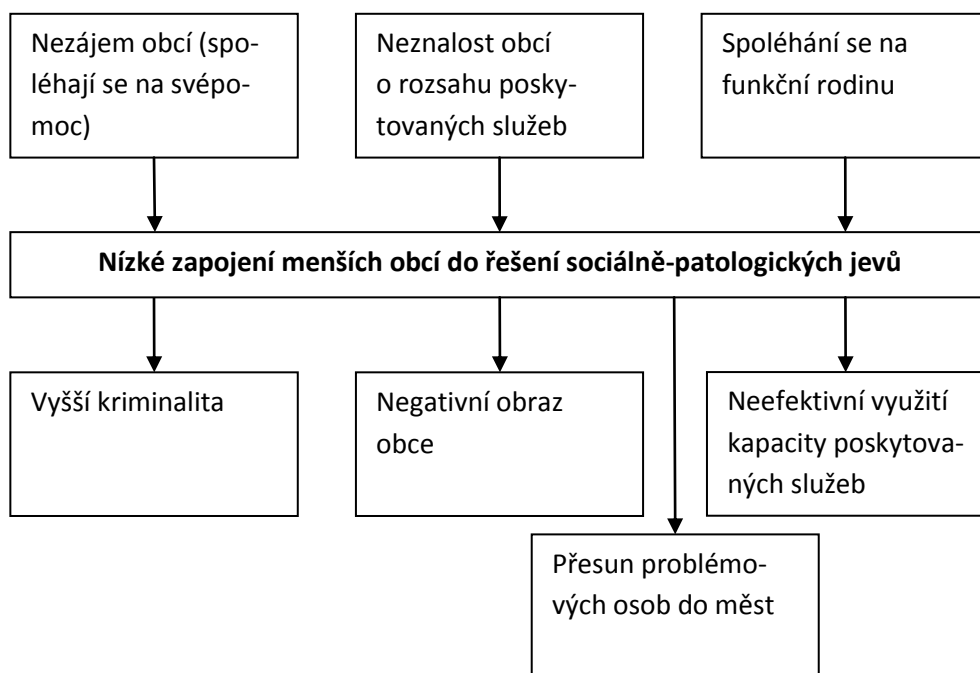
Meziobecní spolupráce obcí správního obvodu ORP Děčín vede ke zlepšení kvality života obyvatel obcí a k úspoře finančních prostředků. V oblasti školství funguje spolupráce mezi školami a zřizovateli, jsou sdíleny zkušenosti a společně řešeny problémy. **Komunitní plánování sociálních služeb zohledňuje potřeby všech občanů v zapojených obcích.** Obce snížily náklady na odpadové hospodářství díky jednotnému postupu a zvýšení podílu tříděného odpadu. Jednotná marketingová tvář území v cestovním ruchu vede ke zvyšování návštěvnosti všech částí regionu. Dopravní infrastruktura zajišťuje bezpečný pohyb cyklistů a chodců po celém území.

Problémové okruhy

1. Nízké zapojení menších obcí do řešení sociálně-patologických jevů

Analytické práce ukázaly, že je mezi zástupci obcí zájem o meziobecní spolupráci v oblasti terénních sociálních služeb. V rámci sociálních služeb obecně není v současnosti spolupráce příliš rozvíjena, starost o služby je kladena na Děčín a Českou Kamenici jakožto mikroregionální centra. Většina obcí se nepodílí na financování sociálních služeb. Příčinou je neochota obcí z důvodu nejistoty, zda se případný příspěvek nějak projeví v konkrétní obci, popř. je příčinou nedostatek finančních prostředků (jiné priority obcí při tvorbě rozpočtu). V důsledku dochází k opomíjení prevence sociálně-patologických jevů a intervence, obce nevyužívají nabídek poskytovatele této sociální služby, kterou v území zřizuje Centrum sociálních služeb Děčín, p. o. Původně navržený okruh cílil obecně na nedostatečné pokrytí obcí terénními sociálními službami, fokusní skupina upřesnila potřebu věnovat se především prevenci a řešení sociálně-patologických jevů. Neřešením problému dojde v obcích ke stagnaci či růstu počtu lidí se sociálně-patologickými problémy. Na straně poskytovatelů služeb je důsledkem nedostatečné využití kapacity příslušné sociální služby.

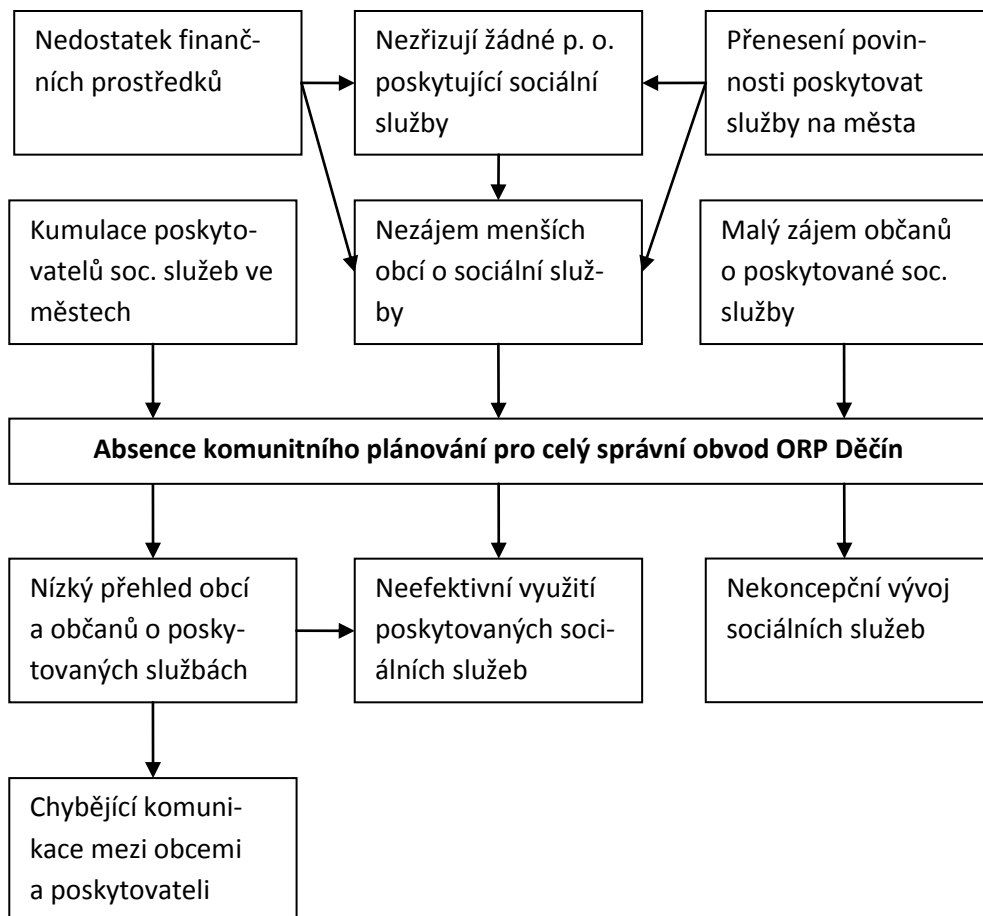
Indikátor: *Výdaje menších obcí na služby sociální prevence*



2. Absence komunitního plánování pro celý správní obvod ORP Děčín

Komunitní plánování sociálních služeb existuje v Děčíně a České Kamenici, v rámci celého SO ORP Děčín ale dosud nebylo realizováno. Příčinou je nízký zájem obcí (zejména těch méně lidnatých), které nezřizují žádné sociální služby, nijak se nepodílejí na jejich financování, nejsou si vědomy potenciálních uživatelů sociálních služeb na svém území a nevidí pro sebe v komunitním plánování užitek. Zapojením obcí do společného komunitního plánování by bylo možné lépe identifikovat potřebu konkrétních sociálních služeb a pokrýt ji i mimo větší města. Obce zapojené do komunitního plánování mohou v budoucnosti snáze prohloubit spolupráci v oblasti sociálních služeb. Okruh byl navržen na základě analýzy a potvrzen fokusní skupinou.

Indikátor: *Počet zapojených obcí*



4.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Nízké zapojení menších obcí do řešení sociálně-patologických jevů
Cíl 1.1	Rozšířit programy prevence sociálně-patologických jevů do obcí
Popis cíle	<p>V současnosti se stále častěji setkáváme s nejrůznějšími projevy sociálně-patologického chování, které se týkají dětí. Jedná se především o rizikové chování v souvislosti se záškoláctvím, agresí, šikanou apod. Zabránit vzniku a šíření těchto nežádoucích způsobů chování u žáků mají Minimální preventivní programy ZŠ, které jsou tvořeny podle specifických podmínek dané školy. Pro zlepšení informovanosti žáků i pedagogických pracovníků by bylo dobré navázat spolupráci s Centrem sociálních služeb Děčín, které nabízí program primární prevence. Doléčovací centrum v Děčíně nabízí, kromě jiného, pro děčínské základní školy program zaměřený na primární prevenci sociálně patologických jevů. Program je zaměřen na problematiku závislostí na návykových látkách, gamblingu, závislosti na počítači, internetu, dále pak oblast šikany a kyberšikany. Součástí programu je i základní poradenství určené pedagogickým pracovníkům a rodičům s dětmi. Problematika rizikového chování (sociálně-patologických jevů) se nevyhýbá ani menším obcím. Je třeba zvýšit úroveň primární prevence i na menších školách, a tím předcházet vzniku rizikového chování či ho řešit v jeho počátcích. Zapojení škol, zřizovatelů a poskytovatele sociálních služeb zlepší základní informovanost a povědomí o možnostech řešení krizových situací a předcházení jejich vzniku.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Monitoring potřebnosti – zaměření na ZŠ • Nabídka programu školám • Spolupráce ZŠ a CSS Děčín
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p>Počet realizovaných programů Počet účastníků programů</p>
Správce cíle	Starosta Ludvíkovic (Jiří Šturma)

Problémový okruh 1	Nízké zapojení menších obcí do řešení sociálně-patologických jevů
Cíl 1.2	Rozšířit poskytování stávajících terénních sociálních služeb do obcí
Popis cíle	Stále se zvyšující množství osob ohrožených sociálním vyloučením a vznik lokalit se sociálním vyloučením kladou vyšší nároky na poskytování terénních služeb. V minulosti byl toto problém spíše velkých měst, ale za současné ekonomické situace tyto problémy zasahují i do menších obcí. Na terénní služby, které pomáhají řešit sociálně patologické jevy vzniklé v souvislosti s užíváním drog, se v regionu zaměřuje CSS Děčín a jeho K-Centrum. Tyto služby jsou však provozovány pouze na území měst Děčín a Česká Kamenice, ostatní obce o tuto službu nemají zájem. Nezájem menších obcí vychází především z přesvědčení, že se jich drogová problematika a s ní související rizikové chování netýká, nebo že jsou ji schopny vyřešit vlastními silami. Cílem je navázání spolupráce poskytovatelů terénních služeb se samosprávou, na základě spolupráce zlepšit informovanost občanů o poskytovaných službách a zlepšit jejich dostupnost v menších obcích. Cílem je dále přesvědčit obce o přínosu preventivních programů a zvýšení ochoty podílet se na financování služeb díky tomu, že obce zaplatí za konkrétní službu a uvidí její výsledky přímo na území obce.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Jednání CSS Děčín s obcemi • Monitoring potřebnosti v obcích • Nastavení spolupráce (financování, zázemí, specializace)
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet malých obcí, které za uplynulý rok využily nabídku sociálních služeb
Správce cíle	Starosta Verneřic (Ing. Daniel Zygula)

Problémový okruh 2	Absence komunitního plánování pro celý správní obvod ORP Děčín
Cíl 2.1	Vytvořit komunitní plán SO ORP Děčín
Popis cíle	V SO ORP Děčín provozuje sociální služby 32 poskytovatelů. Pouze dva poskytovatelé jsou příspěvkové organizace obcí v území (CSS Děčín a DPS a pečovatelská služba Česká Kamenice). V jednom případě službu poskytuje přímo obec (Pečovatelská služba Jílové). Komunitní plánování sociálních služeb existuje jen v Děčíně a České Kamenici. Společné komunitní plánování vytvoří platformu pro komunikaci mezi jednotlivými obcemi, poskytovateli služeb a cílovými skupinami obyvatel. Komunitní plán zároveň poskytne ucelený pohled na problematiku sociálních služeb v celém správním území. Zároveň umožní přípravu koncepčních řešení v regionu. Komunitní plán by měl navázat na právě zpracovávaný <i>3. Komunitní plán statutárního města Děčín</i> a využít zkušeností zpracovatelů. Tím by se zvýšil zájem obcí o sociální služby, zlepšila informovanost obcí i občanů a lépe se identifikovala poptávka po jednotlivých sociálních službách. Společné komunitní plánování umožní efektivnější spolupráci mezi jednotlivými zadavateli, a tím i zapojení širšího okruhu obcí do financování služeb. Komunitní plánování zároveň umožní pružné reagování na změny v demografické struktuře obyvatel. V případě zájmu mohou obce zapojené do komunitního plánování snáze prohloubit další spolupráci v oblasti sociálních služeb.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Setkání zúčastněných stran • Nastavení spolupráce • Sestavení pracovních skupin • Sběr dat z terénu • Vlastní zpracování komunitního plánu
Název indikátorů k hodnocení cíle	Existence společného komunitního plánu
Správce cíle	Zastupitelka Benešova nad Ploučnicí (Andrea Kulíková)

Problémový okruh 2	Absence komunitního plánování pro celý správní obvod ORP Děčín
Cíl 2.2	Zanalyzovat poptávku po sociálních službách v menších sídlech
Popis cíle	Poskytování a plánování sociálních služeb se odvíjí od poptávky. Poskytovatelé služeb na Děčínsku ale nemají přehled o výskytu některých jevů a možných klientech sociálních služeb. V poptávce po sociálních službách se odráží současná socioekonomická situace. Nabízené služby by tedy měly odrážet skutečný stav potřeb obyvatel, který se průběžně mění. Požadavkem poskytovatelů proto je, aby obce zmonitorovaly potenciální klienty. Ucelený pohled na současné potřeby obyvatel SO ORP Děčín lze získat na základě analýzy potřeb sociálních služeb celého území. Na základě zpracované analýzy lze efektivně plánovat a zároveň optimalizovat již poskytované sociální služby. Analýza by měla navázat na již zpracovaný dokument „Analýza potřeb a situační analýza sociálních služeb“, který byl zpracován pro statutární město Děčín v prosinci 2013. Cílem tedy je s pomocí zástupců obcí oslovit co nejvíce možných klientů sociálních služeb a prostřednictvím dotazníků zjistit jejich požadavky (současné i budoucí) na poskytované sociální služby. Cíl je předstupněm cíle 2.1 <i>Vytvořit komunitní plán SO ORP Děčín</i> , ale s ohledem na jeho oddělenou realizaci a sledování úspěšného plnění byl definován samostatně.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Setkání zúčastněných stran • Sestavení pracovní skupiny • Zpracování dotazníkového šetření • Distribuce dotazníku do obcí • Zpracování studie
Název indikátorů k hodnocení cíle	Analýza poptávky po sociálních službách
Správce cíle	Ředitelka OS ČČK Děčín (Irena Cachová)

4.2.4. Indikátory

Problémový okruh 1	Nízké zapojení menších obcí do řešení sociálně-patologických jevů		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	VÝDAJE MENŠÍCH OBCÍ NA SLUŽBY SOCIÁLNÍ PREVENCE		
Měrná jednotka	Kč		
Správce měřítka	CSS Děčín, p. o.		
Roky	2014	2018	2023
Plán		10 000	10 000
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Mezi poskytovateli terénních sociálních služeb a obcemi panuje špatná komunikace a nezájem ze strany obcí. Menší obce nevydávají téměř žádné prostředky na sociální služby, přestože řešení sociálně-patologických jevů je téma, které se některých obcí bezprostředně týká. Zvýšení celkových výdajů bude indikovat zvýšení zájmu o sociální služby.		
Metodika a výpočet:	Objem finančních prostředků z rozpočtu obcí (bez Děčína a České Kamenice), vydaných na služby sociální prevence, pododdíl 437		
Zdroj čerpání dat:	rozpočty obcí < http://monitor.statnipokladna.cz/2013/kraje/detail/CZ042 >		

Cíl 1.1	Rozšířit programy prevence sociálně-patologických jevů do obcí		
Číslo indikátoru	1.1		
Název indikátoru	POČET NOVĚ ZAPOJENÝCH ŠKOL		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	CSS Děčín, p. o.		
Roky	2014	2018	2023
Plán		5	8
Skutečnost	-		
Popis měřítka:	Indikátor bude hodnotit, kolik škol se od začátku sledovaného období do realizace těchto programů nově zapojilo. Programy je možné uskutečnit za pomoci dotace z vnějších zdrojů. Problém se týká zejména mimoděčínských škol, na žádné není momentálně program realizován.		
Metodika a výpočet:	Počet škol s druhým stupněm zřizovaných obcí, kde je od roku 2014 realizován program prevence sociálně-patologických jevů		
Zdroj čerpání dat:	CSS Děčín, p. o.		

Cíl 1.2	Rozšířit poskytování stávajících terénních sociálních služeb do obcí		
Číslo indikátoru	1.2		
Název indikátoru	POČET MALÝCH OBCÍ, KTERÉ ZA UPLYNULÝ ROK VYUŽILY NABÍDKU SOCIÁLNÍCH SLUŽEB		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	CSS Děčín, p. o.		
Roky	2014	2018	2023
Plán		3	5
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Z mnoha dříve popsaných důvodů nevyužívají menší obce nabízené sociální služby, zaměřující se na sociálně-patologické jevy (alkoholismus, gamblerství, braní návykových látek, domácí násilí aj.). Cílem je nastavit takové podmínky, aby se obce v případě potřeby nezdráhaly využít sociální služby. Indikátor by měl růst, ale je nutné vzít v úvahu situaci, kdy většina obcí skutečně nebude evidovat žádné sociálně-patologické jevy, což by se promítlo na stagnaci či poklesu ukazatele.		
Metodika a výpočet:	Počet obcí (kromě Děčína a České Kamenice), které využily sociální službu zaměřené na sociálně-patologické jevy		
Zdroj čerpání dat:	obce, poskytovatelé služeb		

Cíl 1.2	Rozšířit poskytování stávajících terénních sociálních služeb do obcí		
Číslo indikátoru	1.3		
Název indikátoru	POČET KLIENTŮ Z MALÝCH OBCÍ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	CSS Děčín, p. o.		
Roky	2014	2018	2023
Plán		15	20
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Úspěšnost řešení problémového okruhu není dána jen počtem zapojených obcí (nemusí na svém území řešit tuto problematiku), ale také počtem lidí, kterým je služba poskytnuta.		
Metodika a výpočet:	Počet klientů z obcí (kromě Děčína a České Kamenice), kterým byla poskytnuta sociální služba zaměřená na sociálně-patologické jevy		
Zdroj čerpání dat:	obce, poskytovatelé služeb		

Problémový okruh 2	Absence komunitního plánování pro celý správní obvod ORP Děčín		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	POČET OBCÍ ZAPOJENÝCH DO KOMUNITNÍHO PLÁNOVÁNÍ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	OSVZ MM Děčín		
Roky	2014	2018	2023
Plán		nesledováno	34
Skutečnost	nesledováno		
Popis měřítka:	Společné komunitní plánování je procesem, který nastartuje komunikaci mezi poskytovateli soc. služeb, obcemi a obyvateli napříč celým územím SO ORP. To by mělo zlepšit efektivitu sociálních služeb, které se tak mohou přizpůsobit reálným požadavkům obcí a jejich občanů. Cílem je dosáhnout zapojení co nejvyššího počtu obcí z území.		
Metodika a výpočet:	Souhrn obcí zapojených do společného komunitního plánování		
Zdroj čerpání dat:	obce		

Cíl 2.1	Vytvořit komunitní plán SO ORP Děčín		
Číslo indikátoru	2.1		
Název indikátoru	EXISTENCE SPOLEČNÉHO KOMUNITNÍHO PLÁNU		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	OSVZ MM Děčín		
Roky	2014	2018	2023
Plán		NE	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Komunitní plán je dokument, který podrobně analyzuje stav soc. služeb v území a vytyčuje směr dalšího rozvoje. Je základem další spolupráce.		
Metodika a výpočet:	Úspěšné vytvoření komunitního plánu SO ORP Děčín		
Zdroj čerpání dat:	OSPS MM Děčín		

Cíl 2.2	Zanalyzovat poptávku po sociálních službách v menších sídlech		
Číslo indikátoru	2.2		
Název indikátoru	ANALÝZA POPTÁVKY PO SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH		
Měrná jednotka	SPLNĚNO/NESPLNĚNO		
Správce měřítka	OS ČČK Děčín		
Roky	2014	2018	2023
Plán		SPLNĚNO	SPLNĚNO
Skutečnost	NE SPLNĚNO		
Popis měřítka:	Analýza potřebnosti služeb a poptávky po službách je prvním krokem, který poskytovatelé soc. služeb ve spolupráci s obcemi provedou. Analýza pomůže poskytovatelům soc. služeb přizpůsobit svoji nabídku obcím podle skutečných potřeb.		
Metodika a výpočet:	Realizace analýzy ve všech obcích SO ORP Děčín		
Zdroj čerpání dat:	OSPS MM Děčín		

4.3. Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla)

4.3.1. Systém monitorování, řízení rizik a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídicí skupiny

Řídící skupina zatím nebyla určena.

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů

Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Rozšířit programy prevence sociálně-patologických jevů do obcí	starosta Ludvíkovic (Jiří Šturma)
1.2	Rozšířit poskytování stávajících terénních sociálních služeb do obcí	starosta Verneřic (Ing. Daniel Zygula)
2.1	Vytvořit komunitní plán SO ORP Děčín	zastupitelka Benešova nad Ploučnicí (Andrea Kulíková)
2.2	Zanalyzovat poptávku po sociálních službách v menších sídlech	ředitelka OS ČČK Děčín (Irena Cachová)

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	Výdaje menších obcí na služby sociální prevence	CSS Děčín, p. o.
1.1	Počet nově zapojených škol	CSS Děčín, p. o.
1.2	Počet malých obcí, které za uplynulý rok využily nabídku sociálních služeb	CSS Děčín, p. o.
1.3	Počet klientů z malých obcí	CSS Děčín, p. o.
2	Počet obcí zapojených do komunitního plánování	OSVZ MM Děčín
2.1	Existence společného komunitního plánu	OSVZ MM Děčín
2.2	Analýza poptávky po sociálních službách	OS ČČK Děčín

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 4.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.– 3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.–2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

4.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je

nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, nebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

4.3.3. Akční plán realizace: opatření, odpovědnosti, harmonogram a rozpočet

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok⁴. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

⁴ V případě, že se meziobecní spolupráce odehrává na bázi dobrovolného svazku obcí, musí být akční plán v souladu s rozpočtem svazku. Pokud probíhá spolupráce na smluvním základě, pak je potřeba, aby všechny aktivity uvedené v akčním plánu byly financovatelné (a tedy zahrnuté v rozpočtu) z rozpočtů jednotlivých zapojených obcí.

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů.⁵ Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být

⁵ V současné době jsou na www.strukturalni-fondy.cz k dispozici návrhy operačních programů, které procházejí procesem schvalování v Evropské komisi. Na základě připomínek Evropské komise budou ještě zčásti přepracovány, nicméně nepředpokládá se jejich zásadní revize. Proto je vhodné vycházet z aktuální verze operačních programů, do zdroje financování uvést nejen název operačního programu, ale i jeho konkrétní specifický cíl.

zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

4.4. Závěr a postup zpracování

4.4.1. Shrnutí

Oblast sociálních služeb figuruje v Projektu MOS na pokraji zájmu většiny obcí, v současnosti spolupráce téměř neprobíhá a o navázání spolupráce není mezi obcemi příliš zájem. Tato situace je důsledkem stavu, kdy obce obvykle nezřizují žádné sociální služby, nemyslí si, že by sociální služby potřebovaly, sdílí názor, že o sociální služby by se měl starat Děčín a Česká Kamenice a nejsou ochotny uvolňovat na sociální služby finanční prostředky ze svých rozpočtů. Identifikace problémových okruhů a volba rozvojových cílů proto proběhla nejen s ohledem na ochotu obcí spolupracovat, ale i s ohledem na potřeby poskytovatelů sociálních služeb, které chtějí obcím nabízet jimi poskytované služby.

Jako první problémový okruh byla identifikována problematika řešení sociálně-patologických jevů v menších obcích. Obce nevyužívají nabídek poskytovatelů sociálních služeb na pomoc občanům v nouzi (lidé zasažení závislostmi, alkoholismem, gamblerstvím apod.). Snahou všech zúčastněných stran je nastavení formy spolupráce a způsobu financování tak, aby obce byly motivované využívat nabízené služby. Druhým problémovým okruhem je absence komunitního plánování za celý správní obvod. Cílem je zapojit co nejvíce obcí a zlepšit komunikaci mezi Děčínem a Českou Kamenicí, což jsou střediska sociálních služeb v území.

Pro vyřešení identifikovaných problémů byly stanoveny rozvojové cíle. Odvíjejí se od identifikovaných příčin vzniků problémových okruhů. Stanovení jasně formulovaných a měřitelných cílů umožní prostřednictvím pravidelně sestavovaných akčních plánů dosáhnout zlepšení či plného odstranění problémů. Každému cíli byl přiřazen gestor, jenž bude sledovat a iniciovat plnění tohoto cíle. Pro měření úspěšnosti strategie jsou stanoveny indikátory určující výchozí hodnotu a hodnotu, které má být prostřednictvím jednotlivých kroků dosaženo.

4.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Doba zpracování návrhové části strategie: 2. pololetí 2014

Zpracovatelé návrhové části: Ing. Blanka Novotná, Mgr. Daniel Redek

Při sestavování strategie byly činěny následující kroky:

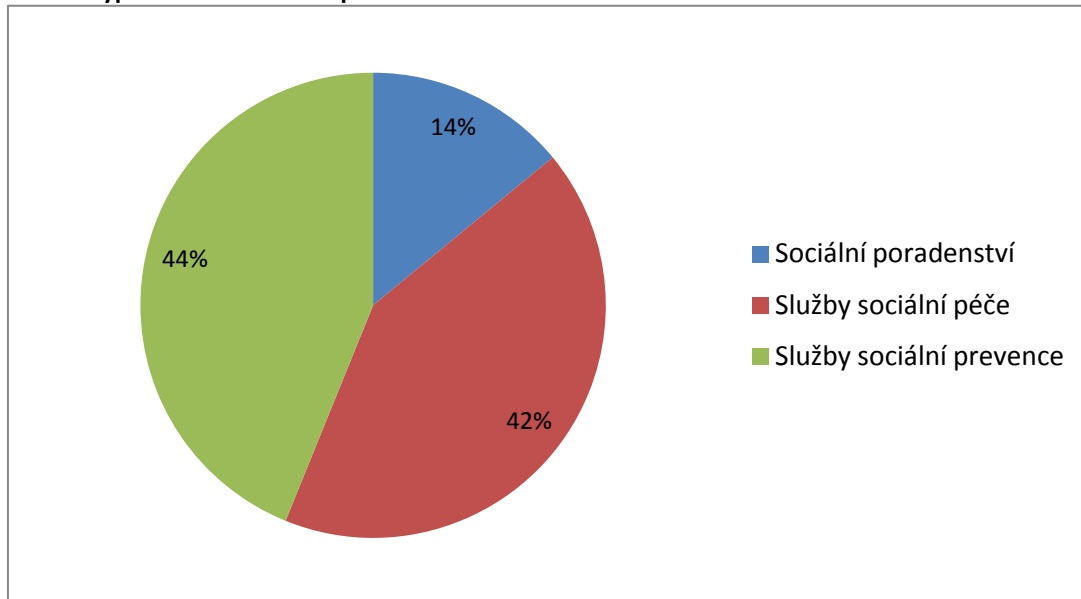
- identifikace problémových okruhů na základě analýzy,
- projednání prvních návrhů problémových okruhů na 1. oficiálním setkání starostů
- ověření problémových okruhů při jednání fokusní skupiny,
- popsání problémových okruhů,
- navržení hlavních opatření, které je pro dosažení cíle nutné přijmout či postupně přijímat,
- oslovení gestorů jednotlivých cílů,
- stanovení indikátorů, které budou měřit úspěšnost nastavené strategie,
- navržení akčního plánu.

4.5. Přílohy

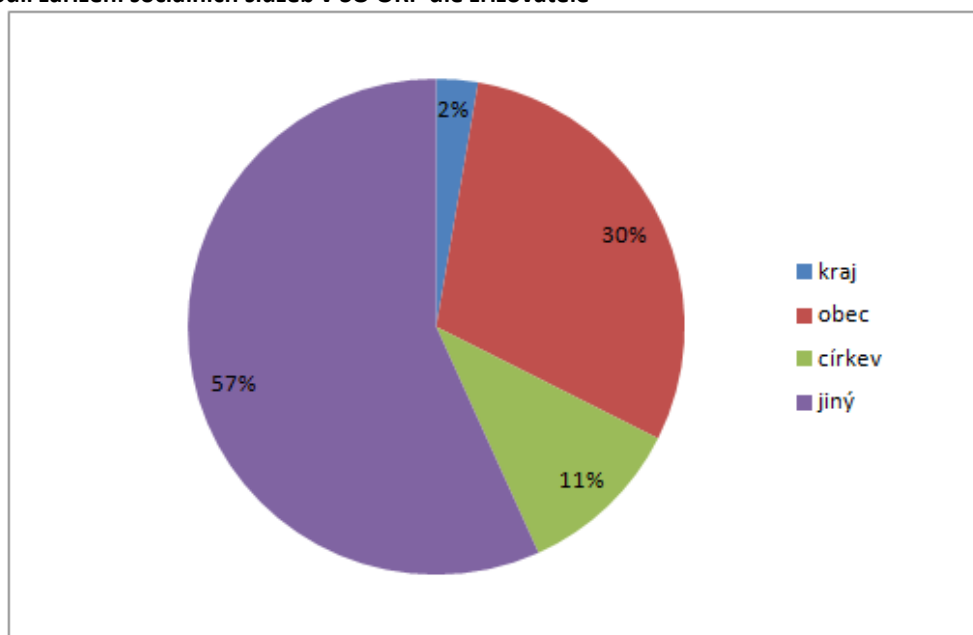
Seznam zkratk

CSS	Centrum sociálních služeb Děčín, příspěvková organizace
ČČK	Český červený kříž
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DOZP	domov pro osoby se zdravotním postižením
DPS	domov pro seniory
DZR	domov se zvláštním režimem
EU	Evropská unie
MOS	meziobecní spolupráce
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MVČR	Ministerstvo vnitra České republiky
NNO	nestátní nezisková organizace
NZDM	nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
ORP	obec s rozšířenou působností
OS	oblastní spolek
OSPOD	Oddělení sociálně-právní ochrany dětí
OSPS	Oddělení sociální práce a služeb
OSVZ	odbor sociálních věcí a zdravotnictví
OZP	osoba zdravotně postižená
SAS	sociálně aktivizační služby
SO	správní obvod
SPRSS	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb

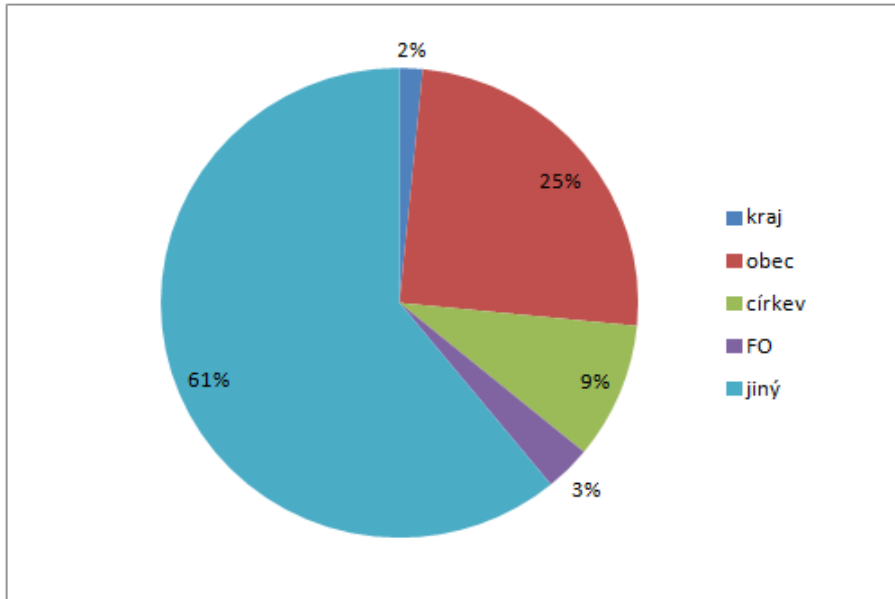
Graf 16 Podíl typů sociálních služeb působících v rámci SO ORP



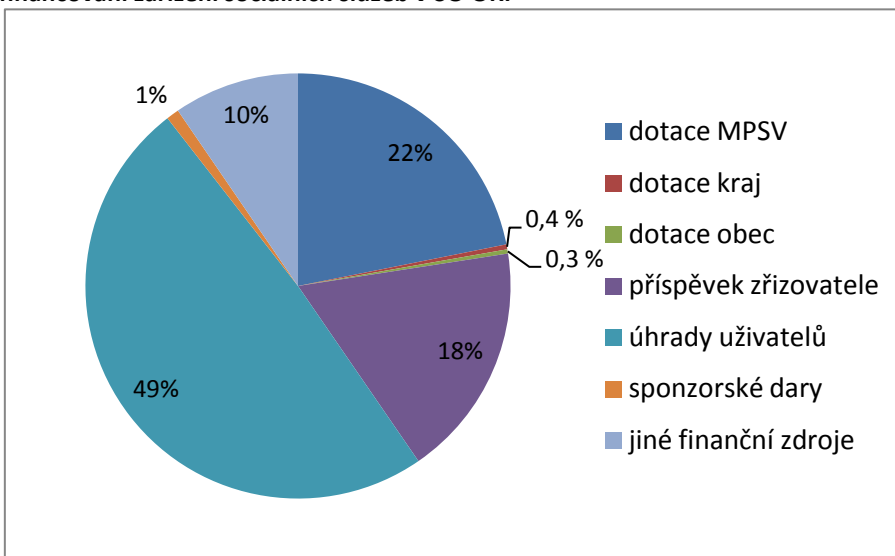
Graf 17 Podíl zařízení sociálních služeb v SO ORP dle zřizovatele



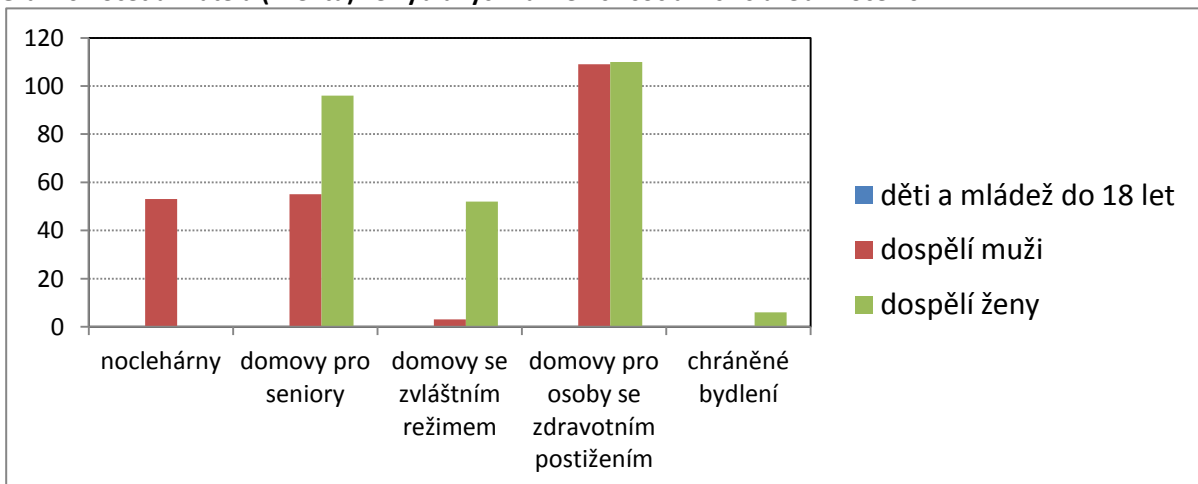
Graf 18 Podíl sociálních služeb v SO ORP dle zřizovatele



Graf 19 Podíl financování zařízení sociálních služeb v SO ORP



Graf 20 Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012



5. Téma 3.: Odpadové hospodářství

5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Odpadové hospodářství je jednou z mnoha problematik, které v současné době většina obcí a měst řeší v samostatné působnosti. Jedná se hlavně o povinnosti obcí a měst jako původců odpadů a také povinnosti při zajištění nakládání s odpady, zajištění jeho financování a mnohé další. Obce jsou dle zákona o odpadech původci odpadů od jejich občanů. Mají tedy povinnosti při zajištění svozu odpadů, zajištění sběrných míst pro odkládání odpadů, zajištění veškerých nádob na odpad (i tříděný), zajištění dalšího nakládání s odpadem apod.

Obce a města mají povinnost zajistit nakládání s:

- odpady pocházejícími od občanů žijících na jejich území,
- odpady vzniklémi při jejich samotné činnosti,
- odpady pocházejícími od malých firem a živnostníků, kteří jsou zapojeni do jejich systému odpadového hospodářství.

Nakládání s odpady hradí obce z finančních prostředků zahrnutých v jejich rozpočtech, tj. příjmy z poplatků od občanů, příjmy od živnostníků zapojených do systému odpadového hospodářství obce, odměny za zajištění tříděného sběru (EKO-KOM, a. s.), odměny za zajištění zpětného odběru výrobků (kolektivní systémy) apod.

Obce jsou samosprávnými subjekty, které mají širokou míru pravomocí v nastavení systému svého odpadového hospodářství a v oblasti nakládání s odpady. Meziobecní spolupráce by mohla být dobrým nástrojem ke zlepšení komunikace v území, propojení jednotlivých potřeb obcí, společnému řešení problémů, úspoře finančních prostředků a v neposlední řadě k posunu v naplňování cílů Plánu odpadového hospodářství ČR.

Základní legislativa

Výčet nejdůležitějších právních předpisů ČR souvisejících s problematikou odpadového hospodářství je uveden níže.

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění
- Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, v platném znění
- Vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění
- NV č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky
- Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, v platném znění
- Vyhláška č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění
- Vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s PCB, v platném znění
- Vyhláška č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky, v platném znění

5.1.2. Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Svoz komunálního odpadu v SO ORP obstarávají především dvě svozové společnosti, a to Technické služby Děčín, a. s. (dále jen TS Děčín; spadající pod nadnárodní společnost Marius Pedersen, a. s., která v roce 2008 odkoupila od Děčína většinový podíl akcií) a AVE CZ odpadové hospodářství, s. r. o. (dále jen AVE; jedná se o provozovnu v České Lípě). 28 obcí má smlouvu s TS Děčín, 7 obcí (oblast Českokamenicka) s AVE. Tři nádoby z okrajové části města Jílové sváží firma Marius Pedersen, a. s. (provozovna Teplice). Svoz tříděného odpadu v Benešově nad Ploučnicí obstarává Pro EKO Varnsdorf (taktéž člen koncernu Marius Pedersen). Na území čtyř obcí zařizuje svoz komunálního odpadu více než jedna svozová společnost. Pokrytí území svozovými společnostmi je znázorněno v příloze č. 12. V nejbližším okolí SO ORP působí AVE CZ (provozovna Ústí nad Labem), Marius Pedersen, a. s. a Pro EKO Varnsdorf, s. r. o.

Ve čtyřech obcích probíhá svoz komunálního odpadu formou uzavření smlouvy obce s občanem. Bynovec a Těchlovice mají stanoven fixní poplatek za uzavření smlouvy, který pokryje náklady na svoz, resp. je nutné doplatit jen minimální částku na občana. Obce Kámen a Ludvíkovice určují cenu v závislosti na četnosti svozu a objemu popelnice, celkové náklady na svoz jsou pak pokryty příjmy od občanů. V Horních Habarticích a Kytlicích je zaveden známkový svoz, tj. že občané zakupují známky, které lepí na popelnice. Cena za známku činí v Horních Habarticích dle objemu nádoby 40 nebo 70 Kč, v Kytlicích je to 52 nebo 279 Kč. Dle zástupců obcí výdělek za prodej známek plně kryje náklady obce na svoz komunálního odpadu.

Zbýlých 28 obcí vybírá od občanů poplatek za sběr, svoz a nakládání s odpady. Tento poplatek se obvykle pohybuje v rozmezí 400–600 Kč, průměr činí 490 Kč. Výjimkou jsou Malšovice, kde se nízká cena odvíjí od provozu skládky na území obce a tím souvisejících výhod. Devět obcí má poplatek pod průměrem SO ORP a v dalších 12 obcích činí poplatek právě 500 Kč. Doplatek obcí na občana se pohybuje v širokém rozmezí 79–987 Kč při průměru 340 Kč za obec (dle hodnot udávaných představiteli obcí). V součtu se tedy jedná o průměrnou částku 830 Kč za obyvatele, čtyři obce platí v součtu poplatek a doplatek více jak 1 000 Kč na obyvatele. Tyto obce mají různou polohu v rámci SO ORP, a tedy i v rámci vzdálenosti od koncových zařízení, také nasmlouvaná svozová společnost se různí, v tomto tedy nelze identifikovat příčinu rozdílů. Vzhledem k různým místním podmínkám, různému rozsahu systému a možné nepřesnosti v uváděných informacích nejsou údaje o nákladech spolehlivě porovnatelné a mají pouze orientační charakter.

Při pohledu na správní obvod jako celek a zohlednění, že většina obyvatel žije v Děčíně, vychází náklady na odpadové hospodářství (v přepočtu na obyvatele) za rok 2012 na 954 Kč. Dle studie *Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR v roce 2012*, zpracovanou v roce 2013 Institutem pro udržitelný rozvoj měst a obcí, o. p. s. (IURMO) spadá SO ORP Děčín do kategorie 946–1 096 Kč/obyv., což je nadprůměrné vůči ČR a průměrné vůči Ústeckému kraji. Většina obcí není schopna identifikovat, jakou částku platí za nakládání s 1 t SKO a 1 t tříděného odpadu. Subjektivně však v rámci dotazníkového šetření vyjádřila většina obcí nespokojenost s cenami své svozové společnosti.

Cenu za svoz 1 t odpadu nelze mezi svozovými společnostmi průměrovat a srovnávat, protože používají jiný způsob výpočtu ceny. Ceník TS se odvíjí od četnosti vývozu a objemu nádoby, zatímco AVE cenu vztahuje k osobě za rok. Dle výše zmíněné studie IURMO patří ceny za sběr, svoz a odstranění tříděného odpadu v SO ORP Děčín k výrazně nadprůměrným oproti ČR a ceny za sběr, svoz a odstranění SKO ke spíše nadprůměrným.

Identifikace problémů

Nejčastěji zmiňovaným problémem v oblasti odpadového hospodářství je vysoká cena za sběr, svoz a nakládání s odpady. V rámci dotazníkového šetření tento problém zmínilo 24 zástupců obcí. Předmětem kritiky je také zákon o místních poplatcích, který neřeší podporu třídění komunálního odpadu na druhotné suroviny. Není tak občanům legislativně dána motivace k třídění na druhotné suroviny. Většina obcí nemá přehled o přesném množství sváženého odpadu. V současné době se neprovádí vážení sběrných nádob na místě, resp. není prováděna evidence k jednotlivým sběrným nádobám co do hmotnosti nebo objemu odpadu. Účtovány jsou tak většinou objemy celých nádob a jejich počet v obci bez ohledu na jejich skutečné využití. Vykazované hmotnosti odpadů se pak tedy přepočítávají na množství odpadu v jednotlivých obcích.

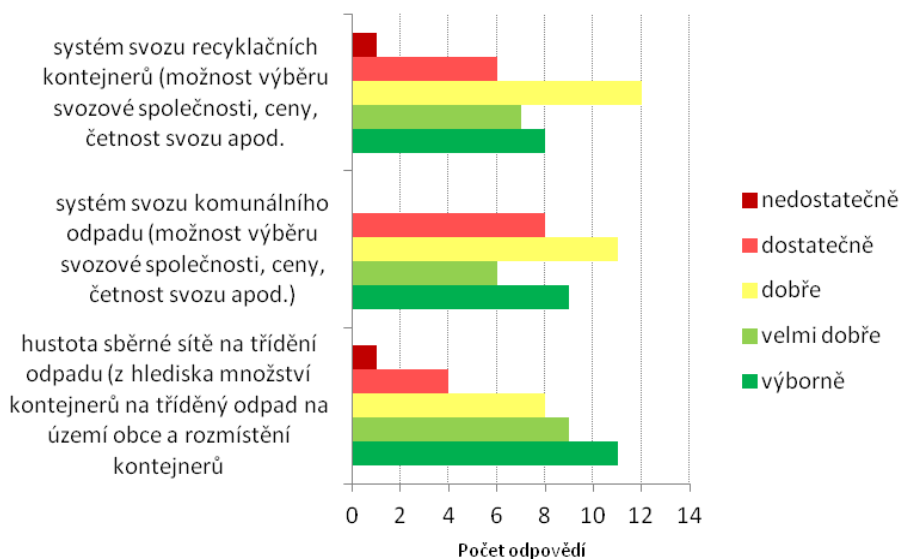
Mezi finanční zátěže obecních rozpočtů patří také výdaje za likvidace černých skládek. Současná legislativa nedává prostor pro rychlé řešení postihů těch, kteří černé skládky vytvářejí. Problémem příhraničních obcí je odpad z německých domácností, který je do Čech dovážen a pramení z něj zakládání černých skládek. Z Německa může pocházet až 50 % všech odpadů na černých skládkách.

Méně zmiňovaným, ale přesto důležitým, tématem je špatná vybavenost území zařízeními k nakládání s odpady. Konkrétním problémem řešeným v území je chybějící sběrný dvůr ve Verneřicích. Zde byl učiněn pokus o využití dotačního titulu, podaný projekt ale nebyl úspěšný. Sběrný dvůr by pomohl nejen Verneřicím, využívat by ho mohly i sousední obce Valkeřice a Merboltice. V oblasti realizace projektů zařízení k nakládání s odpady by byly obce ochotny spolupracovat, v dotazníkovém šetření to uvedlo 18 z 34 obcí.

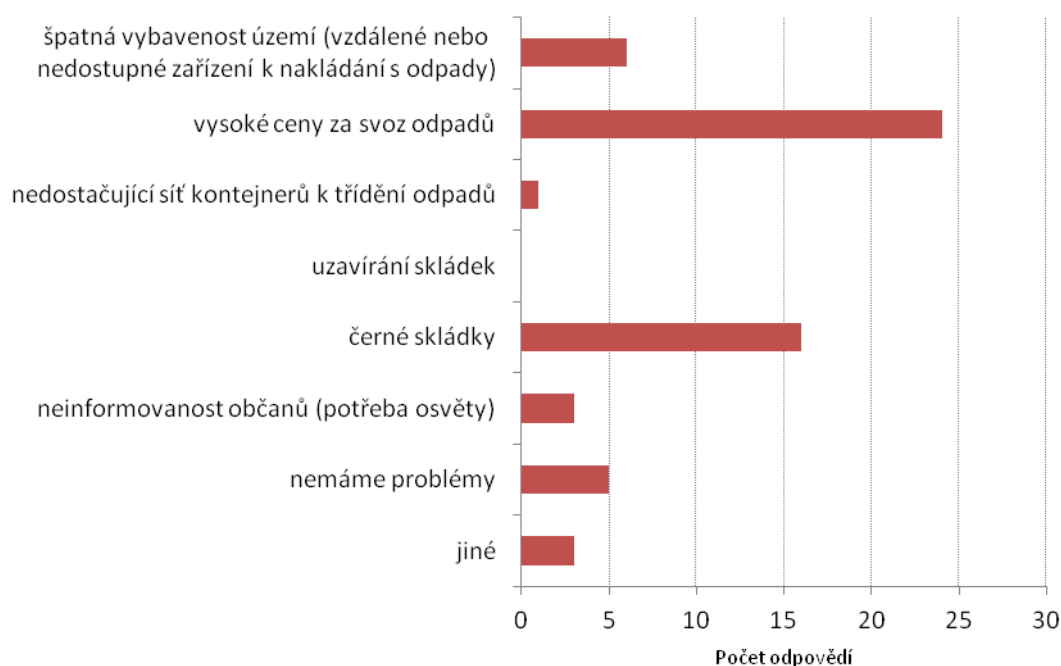
Svazky obcí, které již spolupracují v oblasti odpadového hospodářství na území SO ORP a typ spolupráce

V rámci dobrovolných svazků obcí je oficiální spolupráce v odpadovém hospodářství sporadická. Sice zde proběhly dva pokusy o společné vybudování kompostárny pro řešení biologických odpadů, ale tyto projekty nakonec nebyly realizovány. Jediná forma spolupráce je tak společné využívání sběrných dvorů a sběrných míst. Příkladem probíhající spolupráce je sběr starých pneumatik v obci Malá Veleň, odkud se staré pneumatiky odvázejí do sběrného dvora v Benešově nad Ploučnicí.

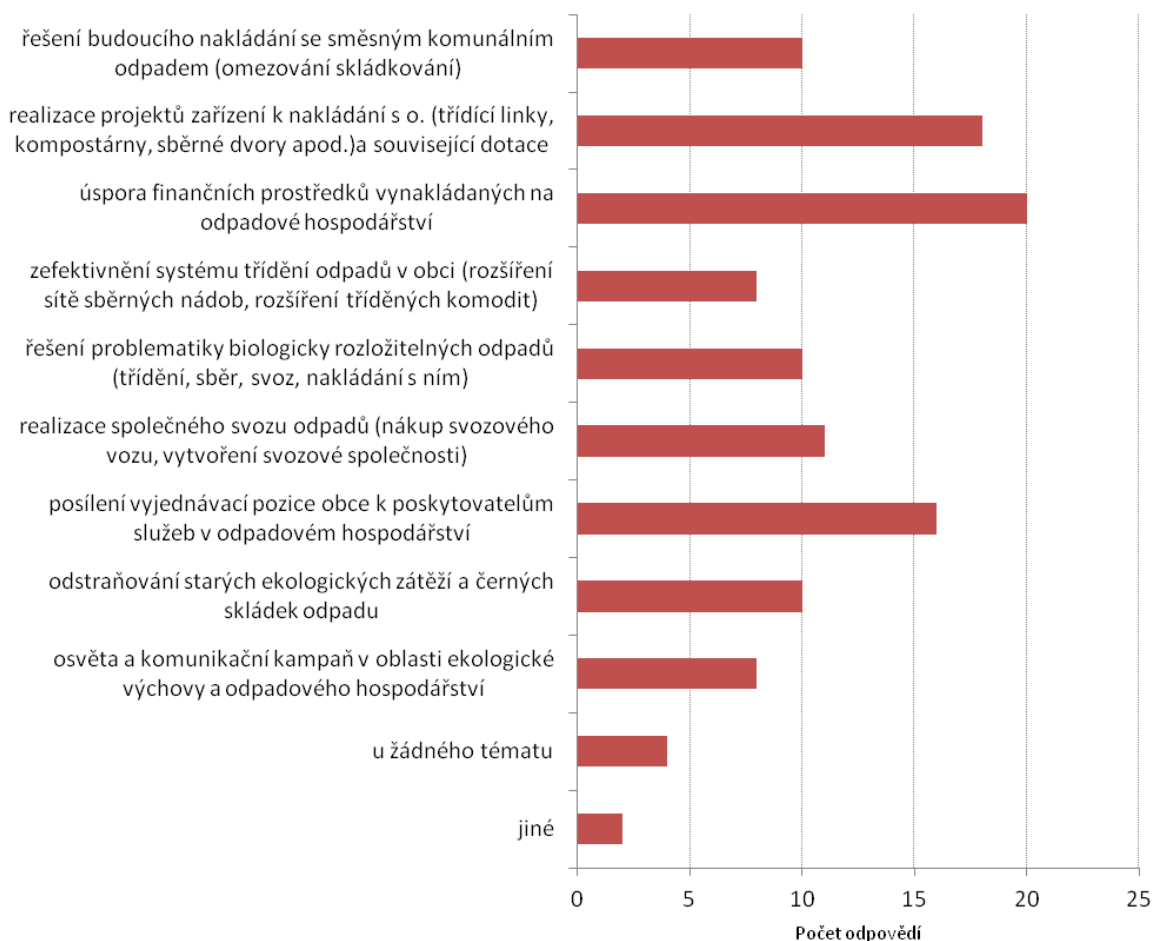
Graf 21 Hodnocení vybraných témat problematiky odpadového hospodářství představiteli obcí



Graf 22 Odpověď představitelů obcí na dotaz „Jaké největší problémy odpad. hospodářství v obci řešíte?“



Graf 23 Odpověď představitelů obcí na dotaz „V jaké oblasti odpadového hospodářství může obec najít společný zájem s jinou obcí a bylo by účelné spolupracovat?“



Význam jednotlivých zařízení pro obecní systémy nakládání s odpady

Sběrné dvory, sběrná místa, výkupny odpadů
Sběrné dvory jsou důležitým prvkem odpadového hospodářství obcí, který může sloužit nejen občanům obce, ve které je situován, ale také občanům dalších obcí, když tento vztah bude smluvně zajištěn. Ošetřením smluvních vztahů mezi obcí, která vlastní a zajišťuje provoz sběrného dvora a obcemi, které jej využívají, lze dosáhnout např. spolufinancování provozních nákladů.
Sběrná místa plní v obci funkci sběrného dvora, ale nejsou povoleným zařízením dle zákona o odpadech. Mají tedy v systému odpadového hospodářství také podobný význam. Z hlediska využití sběrného místa pro více obcí by bylo nutno dořešit legislativní překážky z hlediska evidence odpadů (evidovat množství odpadu zvláště za občany jednotlivých obcí, tak jak je tomu u sběrného dvora). Dále pak je potřeba ošetřit odevzdání nebezpečných odpadů od občanů ostatních obcí, protože toto je ze zákona nemožné.
Výkupny odpadů mohou být po dohodě s provozovatelem, zařazeny obcí do jejího systému nakládání s komunálními odpady obce. Jedná se ale o nestabilní prvek v odpadovém hospodářství, protože odpad vykupují pouze, když je o něj zájem na trhu. Mají z hlediska odpadového hospodářství obcí diskutabilní význam. Část vykupovaných odpadů pochází z trestné činnosti.
Třídící linky
Přítomnost třídící linky v blízkosti území má pro obce velký význam, a to z hlediska úpravy odpadů k jejich dalšímu využití. Z hlediska provozních nákladů je nutno dimenzovat třídící linku pro obsluhu většího území (především většího počtu obyvatel) než je území SO ORP. Rentabilní se jeví zařízení dimenzovaná pro spádovou oblast 70–100 tisíc obyvatel (Zdroj: Strategie rozvoje odpadového hospodářství měst a obcí ČR, aktualizace 2011 (SMO ČR)).
Zařízení pro nakládání s BRO a BRKO
Z hlediska zařízení pro nakládání s BRKO mají význam kompostárny, které jsou schopny zpracovat vytříděné bioodpady od obcí (především rostlinné zbytky z domácností a z údržby zahrad) a dále bioodpady z údržby veřejné zeleně. Komunitní/obecní kompostárna není zařízením pro nakládání s odpady ve smyslu zákona o odpadech a nemůže sloužit více než jedné obci. Pro některé obce může být vhodným řešením.
Zemědělské bioplynové stanice většinou nemohou přijímat odpady z komunální sféry, zpracovávají pouze zemědělské odpady, tudíž nejsou prvkem, který lze využít v odpadovém hospodářství obcí.
Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadu
Ze spaloven odpadů mají pro obce potenciální význam jen ty, určené pro spalování nebezpečných odpadů. Nebezpečných odpadů ale obce produkují minimum.
Zařízení pro energetické využití odpadů má pro obce klíčový význam proto, že tímto způsobem lze řešit nakládání se směsným komunálním odpadem, tedy jeho využití namísto skládkování. Směsný komunální odpad je majoritní složkou v produkci odpadů obcí a možný zákaz skládkování, který se objevil v připravované legislativě, by byl tímto způsobem řešitelný. ZEVO by však mělo být vzhledem k jeho náročnosti na financování velkokapacitním zařízením, které rozhodně nemůže sloužit pouze malému území s malým počtem obyvatel. Efektivní kapacity ZEVO se pohybují od 90 000 t/rok výše. Spádová oblast musí mít stovky tisíc obyvatel. U menších zařízení je obtížné zajistit přijatelné náklady a stabilní provoz v průběhu roku tak, aby splňovala podmínky pro ZEVO. Je nutné se proto zamýšlet do budoucna nad efektivní dopravou odpadů (např. pomocí překládacích stanic).
Skládky odpadů
Skládky odpadů jsou velmi důležitým prvkem v systému nakládání s odpady. Dochází na nich k odstraňování téměř veškerého směsného komunálního odpadu, který tvoří ze 70 % právě odpad původem z obcí. Skládkování je nejrozšířenější způsob nakládání se směsným komunálním odpadem zvláště proto, že v ČR dosud nejsou dostatečné kapacity k jiným způsobům nakládání s ním.

Sběrné dvory, sběrná místa a výkupny odpadů

Tab. 66 Sběrné dvory na území SO ORP, současný stav

Provozovatel zařízení	Adresa provozu			RMK [t]	PVRK [t]	Provozo- vatel (vlastník)
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
AVE CZ odpadové hospodář- ství, s. r. o.	Dolní 105	Česká Kamenice	562394	800,0	800,0	S
Kovošrot Group CZ, a. s.	Nábřeží 107	Jílové	562564	50,0	–	S
Technické služby Děčín, a. s.	Březová 402	Děčín	562335	není limit	5 200,0	S
Technické služby Děčín, a. s.	Poděbradská	Děčín	562335			
Služby města Benešov nad Ploučnicí	Děčínská 691	Benešov nad Pl.	562351	317,6	–	O
obec Růžová	Růžová 30	Růžová	566900	6,0	–	O

ZÚJ = základní územní jednotka; RMK = roční maximální kapacita; PVRK = průměrně využitá roční kapacita;

S = soukromník; O = obec. Zdroj: MM Děčín, vlastní šetření, ČSÚ

Podle databáze souhlasů KÚ k nakládání s odpady mají sběrný dvůr pouze Děčín, Česká Kamenice, Jílové, Benešov nad Ploučnicí a Růžová. Největší sběrný dvůr provozuje TS Děčín. Suroviny jsou odvá-
ženy průběžně podle potřeby, maximální roční kapacita tedy není určena. Využití každoročně stoupá
a je rozšiřována škála odebíraných odpadů a využitelných složek odpadů. Na základě obchodního
vztahu mohou sběrný dvůr využívat i okolní obce. Chybějící údaje v tab. 66 nebyly poskytnuty.

Tab. 67 Sběrná místa na území SO ORP, současný stav

Provozovatel zařízení (obec)	Adresa provozu			RMK [t]	Provo- zovatel (vlastník)	Poznámky
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
Malšovice	Malšovice 95	Malšovice	562718	50,0	O	NO; funguje jednou mě- síčně; nově otevřený
Dolní Habartice	Dolní Habartice 178	Dolní Habartice	545856	–	O	TDO, objemný odpad, pneumatiky, kov
Malá Veleň	Malá Veleň 75	Malá Veleň	562700	9,1	O	funguje jednou měsíčně
Dobrná	Dobrná	Dobrná	545783	12,0	O	nefunguje přes zimu
Františkov nad Ploučnicí	Františkov nad Pl. 79	Františkov nad Pl.	545899	–	O	elektrozařízení
Horní Habartice	Horní Habarti- ce 128	Horní Habartice	545929	–	O	biopad, pneumatiky, sklo, kov, objemný odpad
Markvartice	Markvartice 35	Markvartice	545678	–	O	NO, objemný odpad
Veselé	Veselé 153	Veselé	562939	–	O	elektrozařízení
Dobkovice	Dobkovice	Dobkovice	562408	–	O	kontejner – kapacita 2 t, vyvezení odpadu 5x za měsíc
Jetřichovice	Jetřichovice 24	Jetřichovice	562556	–	O	kontejner – kapacita 2 t, nepravidelný svoz
Kytlice	Kytlice	Kytlice	562645	–	O	2 kontejnery 2 x 2 t, svoz nepravidelný (cca 1x měsíčně)
Koutecký, s. r. o., Duchcov	5. května	Česká Kamenice	562394	–	S	kontejner 1x1x2,2 m

Chybějící údaje nebyly poskytnuty (nejsou sledovány). Zdroj: sberne-dvory.cz, vlastní šetření, ČSÚ.

Dalších 8 obcí provozuje sběrné místo, alespoň jedno takové zařízení má tedy třináct obcí z celkových 34. Dobkovice, Jetřichovice a Kytlice nemají sběrný dvůr, místo toho na svém území obstarávají alespoň kontejnery na objemný odpad. Verneřice nedostaly na vybudování sběrného dvora dotaci a fungují zde zatím pouze kontejnery, které místní občané mohou po předchozí domluvě za úplatu využít. Ve Verneřicích a okolních obcích se tak nenachází žádná sběrná zařízení a výkupny odpadů, situaci by zlepšilo přiznání dotace na sběrný dvůr. Celkově lze ale považovat počet sběrných dvorů a míst jako nadprůměrný. Rozmístění sběrných dvorů, sběrných míst a výkupen sleduje obr. 6. Tato zařízení a místa jsou koncentrována především ve větších městech a v obcích v jádru území. Kolem Benešova nad Ploučnicí jsou sběrná místa nahuštěna tak, že vzdálenosti mezi nimi činí pouze 2–4 km. Vzhledem k nákladům vyplývajícím z provozu takového zařízení se nabízí diskuze nad možnostmi spolupráce v řízení sběrných míst nebo zřízení jednoho sběrného dvora pro všechny obce se společným financováním.

Kromě sběru odpadu slouží všechna sběrná místa a sběrné dvory jako místo pro zpětný odběr elektrozařízení, popř. baterií. Dle databáze společnosti ASEKOL je v některých obcích se školou bez vlastního sběrného dvora alespoň místo pro sběrný odběr elektrozařízení ve škole (Dobkovice, Ludvíkovice, Těchlovice). Sběrná místa v menších obcích mají obvykle omezenou provozní dobu. Jak ukazují prázdná místa v tabulce, kapacita u těchto míst většinou není sledována.

Tab. 68 Výkupny odpadů na území SO ORP, současný stav

Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			RMK [t]	PVRK [t]	Provozovatel	Poznámky
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
Dempra Jan Vrabec	Březová 412	Děčín	562335	4 500	2 500	S	kovový odpad
Kelib Financial Group	Litoměřická	Děčín	562335	1 000	800	S	kovový odpad
Kovošrot Group CZ, a. s.	Papírnická 604/3	Děčín	562335	20 000	–	S	železné šroty, barevné kovy, likvidace autovraků
Kovošrot Group CZ, a. s.	Slepá 132/21	Děčín	562335	300	–	S	papír, plasty, barevné kovy, železné šroty
Kovošrot Group CZ, a. s. (Jiří Brejla)	Vítězství 51	Děčín	562335	220	150	S	kovový odpad, barevné kovy, papír
Kovošrot Group CZ, a. s.	Fügnerova 309	Děčín	562335	50	–	S	papír, plasty, barevné kovy, železné šroty
Kovošrot Group CZ, a. s.	Tyršova 800	Česká Kamenice	562394	130	–	S	papír, plasty, barevné kovy, železné šroty
Uhelné sklady Česká Kamenice	Děčínská 361	Česká Kamenice	562394	1 000	800	S	kovový odpad
Jiří Vrabec	Palackého 130	Benešov nad Pl.	562351	1 000	500	S	kovový odpad
Kovošrot Group CZ, a. s.	Heřmanovská 232	Benešov nad Pl.	562351	100	–	S	papír, plasty, barevné kovy, železné šroty
Jiří Brejla	Ludvíkovice 228	Ludvíkovice	546496	200	150	S	kovový odpad, barevné kovy
Auto-Extra, spol. s r. o.	Malšovice 7	Malšovice	562718	100	–	S	likvidace autovraků

Zdroj: MM Děčín, vlastní šetření, ČSÚ

V rámci výkupen byly sledovány pouze ty, které přejímají odpad od veřejnosti a zabývají se výkupem nejobvyklejších druhů odpadů (kovy, papír, plasty). Většinu výkupen a sběren odpadu v území provozuje společnost s nadregionální působností Kovošrot Group, a. s. V Jílovém provozuje spolu s výkup-

nou i sběrný dvůr. Firma Kovošrot, a. s. není ochotna poskytnout informaci o maximální a průměrné kapacitě jednotlivých zařízení. Zdrojem uvedených kapacit je OŽP MM Děčín.

V území fungují dvě společnosti, které ekologicky likvidují autovraky. Kromě Kovošrotu v Děčíně je jedna taková společnost v Malšovicích (Auto-Extra, spol. s r. o.).

Třídící linky

Tab. 69 Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad, využívané obcemi v SO ORP), současný stav

Provozovatel zařízení	Adresa provozu			Výčet obcí v území, které využívají koncové zařízení	Provozovatel	Vzdálenost z Děčína	Poznámka
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
Marius Pedersen, a. s.	Nádražní	Teplice	567442	obce se smlouvou s TS Děčín, a. s.	S	35 km	papír, plast
AVE sběrné suroviny, a. s.	Cihelná 775	Štětí	565709	obce se smlouvou s AVE CZ	S	48 km	papír, plast
Pro EKO Varnsdorf, s. r. o.	Gen. Svobody 1905	Varnsdorf	562882	obce se smlouvou s AVE CZ	S	41 km	sklo

Zdroj: svozové společnosti, ČSÚ, mapy.cz

Na území SO ORP nejsou žádné třídící linky, nejbližší je v Ústí n. L. Technické služby Děčín, a. s. využívají pro papír a plast třídící linku mateřské firmy Marius Pedersen, a. s. v Teplících. Tříděný odpad (papír a plast), který sváží AVE CZ, končí na třídící lince ve Štětí, již tato společnost vlastní. Sklo je odváženo do Varnsdorfu. Nepřítomnost třídící linky zvyšuje náklady na svoz odpadu, při její případně výstavbě je ale nutné vyhodnotit její rentabilitu (zaplnění kapacity, zajištění odběratele materiálu).

V budoucnosti může dojít ke zřízení recyklační linky v průmyslové zóně v České Kamenici v areálu místní papírny. Projekt počítá se zpracováním komunálního odpadu novou metodou, tzv. vakuovou pyrolýzou. Dle lokálních médií projekt vzbudil v obyvatelích obavy, že se v konečném důsledku bude jednat o výstavbu spalovny. Záměr byl poprvé zveřejněn v roce 2013 a jeho realizace je momentálně na mrtvém bodě.

Zařízení pro nakládání s bioodpady

Tab. 70 Zařízení pro nakládání s BRO na území SO ORP, současný stav

Provozovatel zařízení	Adresa provozu			RMK [t]	Provozovatel (vlastník)	Poznámky
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
Zemní a dopravní stavby Hrdý Milan, s. r. o.	Dobkovice	Dobkovice	562408	30 000	S	kompostárna, zprovoznění v r. 2014
obec Růžová	Růžová	Růžová	566900	–	O	malá kompostárna, není v provozu
BPS Bukovina, s. r. o.	Velká Bukovina	Velká Bukovina	562891	17 246	S	zemědělská BPS
BPS Lesná, s. r. o.	Lesná 24	Děčín	562335	10 000	S	zemědělská BPS

Zdroj: vlastní šetření, ČSÚ

V území a v blízkém okolí byla zjištěna přítomnost čtyř zařízení pro nakládání s bioodpady. V Dobkovicích se v současnosti otevírá nová kompostárna, což bude první fungující zařízení tohoto druhu na území. Její kapacita bude 30 000 tun biologicky rozložitelného odpadu. Okruh obcí, odkud do ní bude svážen odpad, není pevně vymezen. Provozovatel předpokládá, že vzhledem k poloze kom-

postárny se bude jednat obecně o obce z Ústeckého kraje. Zřízení kompostárny je v souladu s cílem **Plánu odpadového hospodářství České republiky (POH ČR) snížit maximální množství BRKO ukládaných na skládky**. V Růžové se nachází malá kompostárna, ale obec nemá finance na to, aby dokoupila technické vybavení a spustila provoz. Žádná obec neprovozuje komunitní kompostárnu, obce neposkytují domácnostem kompostéry, bioodpad z domácností je sbírán sporadicky (viz graf 24, s. 154). Nádoby na bioodpad jsou přibližně na čtvrtině území města Děčín, k dispozici je má 2 300 domácností. Bioodpad je možné odevzdávat do sběrných dvorů.

Ve Velké Bukovině a v Lesné (městská část na jihu Děčína) se nacházejí bioplynové stanice (BPS), jejichž provoz byl zahájen v letech 2010 a 2011. Stavba obou BPS byla podpořena v rámci výzvy prioritní osy 4 OPŽP *Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží*. Tyto BPS zpracovávají hovězí hnůj, travní senáž a kukuřičnou siláž ze soukromých zemědělských subjektů v okolí. Výkon BPS Lesná činí 400 kW, výkon BPS Bukovina byl v roce 2013 navýšen z 300 kW na stávajících 650 kW. Město Děčín zvažuje možnost využití BPS v Lesné ke zpracování vytríděného komunálního bioodpadu. Kooperace zemědělců a obcí v nakládání s BRO je jednou z možností meziobecní spolupráce. Bylo by ale nutné splnit související legislativní podmínky (zisk povolení k nakládání s odpady), zajistit volnou kapacitu pro příjem odpadu z obcí a provést provozní zkoušky technologie.

Skládky odpadů

Tab. 71 Koncová zařízení (skládky odpadů z obcí území SO ORP), současný stav

Provozovatel zařízení	Adresa provozu			Typ skládky	Stav skládky	Provozovatel (vlastník)
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
Technické služby Děčín, a. s.	Malšovice 7	Malšovice	562718	OO	předpokládaný provoz: 1996–2035	S
EKO Volfartice, a. s.	Volfartice 150	Volfartice	562220	OO	předpokládaný provoz: 2007–2030	S
Marius Pedersen, a. s.	Modlany 34	Modlany	567710	OO		S

Zdroj: vlastní šetření, ČSÚ

Skládka Orlík IV v Malšovicích je jediná skládka v provozu v území. Tato skládka má rozlohu 6,5 ha a jsou na ní ukládány ostatní odpady. Končí zde odpady ze všech obcí, které mají smlouvu se společností Technické služby Děčín, a. s. Skládkový plyn je využíván k výrobě elektrické energie. Předpokládaným rokem ukončení provozu dle platné dokumentace je rok 2035, k tomu je ale nutné otevřít další kazetu skládky. Prodloužení doby provozu může napomoci stále se zvyšující míra separovaných odpadů a legislativní změny, které nařídí zamezení skládkování směsného komunálního odpadu. V těsném sousedství území (obec Volfartice v SO ORP Česká Lípa, viz obr. 6) je skládka EKO Volfartice, která je taktéž koncovým zařízením nakládání s odpady v SO ORP Děčín. Odpad na ni sváží AVE ČR odpadové hospodářství, s. r. o. I tato skládka by při současné rychlosti zaplňování mohla vydržet déle, než bylo původně plánováno. Od roku 2012 část odpadů TS Děčín končí na skládce v Modlanech (okres Teplice). Náklady obcí na skládkování se podle dat IURMO (2012) pohybují okolo průměru ČR.

Spalovny a další zařízení pro nakládání s odpady

Tab. 72 Další zařízení pro nakládání s odpady v SO ORP a v jeho blízkosti, současný stav

Provozovatel zařízení	Adresa provozu		Specifikace typu zařízení pro nakládání s odpady	Provozovatel (vlastník)	Poznámky
	Obec	ZÚJ			
Zemní a dopravní stavby Hrdý Milan, s. r. o.	Dobkovice	562408	Drcení odpadu	S	recyklace stavebních odpadů
Kalivoda DC, s. r. o.	Malšovice	562718	Drcení odpadu	S	recyklace stavebních odpadů

Zdroj: vlastní šetření, ČSÚ

V území se nacházejí dvě další zařízení k nakládání s odpady. V obou případech se jedná o zařízení k recyklaci stavebních odpadů. Odpady dále využívá firma WEISS, spol. s r. o., která provozuje kame-nolom a odpad využívá k terénním úpravám.

V území či v blízkém okolí se zatím nenachází spalovna ani zařízení pro energetické využití odpadů (ZEVO), což je pochopitelné i vzhledem k přísným požadavkům na ochranu krajiny. Území využívá 70 km vzdálené ZEVO v Liberci. Předpokládá se, že toto zařízení bude využito při likvidaci černé sklád-ky v Arnolticích. Lze odhadovat, že v budoucnosti bude růst význam tohoto zařízení pro Děčínsko, dojde ke zvýšení podílu směsného komunálního odpadu, který tam bude odvážen. V souvislosti s takovým vývojem je třeba zvážit zřízení překládací stanice v území SO ORP Děčín. V Čížkovicích se nachází zařízení na spalování odpadů. Z Děčína je vzdáleno cca 50 km.

Rozmístění zařízení pro nakládání s odpady je předmětem přílohy č. 11.

Doplňující informace – černé skládky odpadu a ekologické zátěže, současný stav

Podle územně analytických podkladů SO ORP Děčín se v roce 2012 nacházelo v území 162 starých ekologických zátěží, přičemž alespoň jednu starou ekologickou zátěž mělo na svém území 29 obcí z celkových 34. Problémem je aktuální přehled obcí o černých skládkách na svém území. K inventari-zaci může posloužit projekt zmapujto.cz, do něhož se smí zapojit i veřejnost. Z rozpočtů obcí za rok 2013 vyplývá, že do ostatního nakládání s odpady (tj. zejména sanace starých skládek; § 3729) vložily finanční prostředky města Děčín, Benešov nad Ploučnicí a Česká Kamenice. Při dotazníkovém šetření označila polovina obcí černé skládky jako problém, se kterým se musí potýkat. Likvidace černé sklád-ky je obvykle nákladná záležitost, a protože se obvykle nepodaří dopadnout původce skládky, musí být likvidace financována z rozpočtu obce nebo jiných zdrojů. Děčínsko jakožto příhraniční oblast sužuje problém se zakládáním černých skládek občany Německa, kteří vyvážejí přes hranice komu-nální odpad. Mediálně známá je kauza obří černé skládky v Arnolticích, kam byl z Německa odpad dovážen již v roce 2005 (plasty, textil aj.). Odpad je v nerecyklovatelném stavu. Proběhlo odstranění té poloviny skládky, u níž se podařilo prokázat původ z Německa. Vzhledem k soudním sporům a špatné vymahatelnosti postihů za černou skládku neměla česká strana dostatek financí na okamžité odstranění zbytku skládky. S likvidací se čeká na vypsání dotačního programu.

Produkce všech odpadů v letech 2008–2012

Tab. 73 Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO)

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR – rozdíl oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Produkce odpadů [t]						
Produkce ostatních odpadů (OO)	250 703,43	207 754,87	158 721,63	159 104,27	249 702,47	220 884,64
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	14 171,99	9 648,55	8 157,48	8 434,14	9 166,52	8 466,63
Celková produkce (OO a NO)	266 209,15	217 403,41	166 879,10	167 538,42	258 868,99	229 351,27

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP)

Produkce odpadů byla nejnižší v roce 2009, což je patrně způsobeno světovou finanční krizí a útlumem aktivit soukromých osob, a tedy i produkce odpadu. Trend klesající celkové produkce odpadů byl přerušen v roce 2011, kdy došlo ke skokovému nárůstu produkce odpadu 17 05 04 *Zemina a kamení neuvedená pod číslem 17 05 03* a odpadu 19 12 02 *Železné kovy*. Produkce ostatních odpadů (OO) v tomto roce dosáhla maxima ve sledovaném období a produkce nebezpečných odpadů (NO) byla nejvyšší od roku 2008. Produkce OO byla ve srovnání s dopočtenou produkcí roku 2000 snížena, ale ve zmíněném roce 2011 činil tento pokles pouze 2,8 %. V současnosti (2012) je Děčínsko nad průměrem ČR (2 857 kg/obyv.), v území bylo vyprodukováno 2 918 kg odpadu přepočteného na obyvatele. Ve sledovaném období došlo ke snížení podílu NO na celkové produkci odpadu pod 3,7 %. Měrnou produkci NO se podařilo trvale snížit o více jak 60 % a v tomto směru je **soulad s cílem POH ČR**.

Tab. 74 Celková a měrná produkce NO, OO a všech odpadů, jejichž původcem je obec (2012)

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Celková produkce NO [t]	Měrná produkce NO [kg/obyv.]	Celková produkce OO [t]	Měrná produkce OO [kg/obyv.]	Celková produkce všech odpadů (NO+OO) [t]	Měrná produkce všech odpadů (NO+OO) [kg/obyv.]
SO ORP Děčín	78 588	1 086,23	13,82	39 638,25	504,38	40 724,48	518,20
Ústecký kraj	826 764	9 729,62	11,77	474 709,62	574,18	484 439,25	585,95

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP)

Tab. 74 zobrazuje produkci odpadů za rok 2012 vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce všech odpadů od obcí tvoří 17,8 % z celkové produkce odpadů, vyprodukovaných v celém území SO ORP všemi původci odpadů. Produkce nebezpečných odpadů od obcí tvoří 12,8 % z produkce NO vyprodukovaných všemi původci v SO ORP. Z těchto hodnot je patrné, že 82,2 % z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právníky osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území SO ORP. Největší množství nebezpečných odpadů pochází z produkce těchto subjektů. Jak je z tabulky zřejmé, v porovnání s průměrnými hodnotami za Ústecký kraj vykazuje SO ORP Děčín vyšší měrnou produkci nebezpečných odpadů a výrazně nižší měrnou produkci ostatních odpadů, které byly vyprodukovány v obcích. Z hlediska měrné produkce všech odpadů se správní obvod pohybuje pod průměrnou hodnotou za kraj. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území SO ORP o 1,7 kg vyšší hodnoty měrné produkce nebezpečných odpadů a o 24,6 kg nižší hodnoty měrné produkce všech odpadů, které byly vyprodukovány obcemi.

Tab. 75 Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařizeními a elektroodpady, v platném znění na území SO ORP

Skup. odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	19 973,58	0	0	0	0
02	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	11 120,01	8 785,10	7 873,14	8 576,25	9 092,00
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	10 377,53	7 103,84	8 157,03	8 566,34	7 894,62
04	Odpady z kožedělného, kožešnického a textilního průmyslu	125,26	162,14	138,04	163,92	134,45
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	0	0,61	0	0,60	0
06	Odpady z anorganických chemických procesů	1,35	2,72	3,84	3,30	7,04
07	Odpady z organických chemických procesů	139,27	132,38	218,70	244,58	293,54
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnících materiálů a tiskařských barev	911,32	887,10	896,13	1 091,52	1 157,15
09	Odpady z fotografického průmyslu	14,37	15,80	13,00	10,11	13,90
10	Odpady z tepelných procesů	2 821,91	2 382,17	2 616,44	2 693,48	2 850,35
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	2 166,12	1 554,76	1 464,86	1 517,48	1 352,20
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů	3 238,76	2 340,90	2 895,21	2 947,61	3 248,82
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)	847,76	1 003,30	920,95	1 412,82	977,92
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve skupinách 07 a 08)	14,35	13,84	14,16	36,22	19,32
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	5 203,25	3 641,61	4 127,16	4 801,53	5 240,87
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	1 261,37	1 619,52	2 973,38	4 084,65	2 007,84
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	87 479,23	85 869,59	79 968,45	144 273,26	136 701,73
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a/nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisejí se zdravotní péčí)	153,73	198,54	204,14	198,81	205,12
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	35 473,30	16 214,14	23 380,68	47 219,46	23 596,99
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru	36 080,96	34 951,05	31 673,10	31 027,07	34 557,41
50	Odpady vzniklé z elektroodpadů	0	0	0	0	0,01
Celková produkce odpadů [t]		217 403,41	166 879,10	167 538,42	258 868,99	229 351,27

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP)

Ještě v letech 2009 a 2010 činil podíl Děčínska na produkci odpadu v ČR 0,52 %, v roce 2011 to bylo už 0,84 % a v roce 2012 0,76 %. To je vůči rozloze území a počtu obyvatel nadprůměrná produkce. Není tak reflektována skutečnost, že se správní obvod nachází ve velkoplošných chráněných územích. Pro území jsou charakteristické často se opakující záplavy, i tento fakt se projevuje na statistikách (v závislosti na síle konkrétních povodní), protože nárazově může dojít ke zvýšení produkce souvisejících druhů odpadů (kaly, stavební a demoliční odpady apod.).

Jak ukazuje tab. 75, v roce 2012 bylo v SO ORP Děčín zastoupeno nejvíce následujících 5 skupin odpadů: **[17]** Stavební a demoliční odpady; **[20]** Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek odděleného sběru; **[19]** Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z ČOV pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely; **[02]** Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin; **[03]** Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky.

Vysoký podíl skupin odpadu 17, 20 a 19 na celkové produkci je shodný s podílem těchto odpadů na produkci odpadu v ČR, nejedná se o specifikum území. Do skupiny 17 spadá 59,6 % odpadu vyprodukovaného v roce 2012, z toho většina do kategorie 17 05 04 *Zemina a kamení neuvedena pod číslem 17 05 03*. Jeho produkce ovlivňuje statistiku celkové produkce odpadů. Výrazně nad průměr ČR vyčnívá skupina odpadů 02, téměř celé množství je tvořeno kategorií 02 01 06 *Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalné odpady, soustředované odděleně a zpracovávané mimo místo vzniku*. Tento odpad je produktem živočišné výroby zemědělců v jižní části území. Skupina odpadů 03 je v území zastoupena především kategorií 03 03 08 *Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci*, a to kvůli papírenskému průmyslu v České Kamenici. Naopak podprůměrný podíl na produkci ČR vykazuje produkce odpadů ze skupiny 10 *Odpady z tepelných procesů*. Vyčnívající hodnotou v časových řadách je produkce odpadního štěrku a kameniva v roce 2008 (v rámci skupiny odpadů 01). Tento odpad vznikl jednorázově při stavebních pracích společnosti GEOSAN dopravní stavby, a. s.

Produkce komunálního odpadu a odpadu podobného komunálnímu v letech 2008–2012

V následující části o produkci odpadů, jejichž původcem je obec (hodnocení produkce KO a SKO, separovaných odpadů) se objevují data ze dvou databází. Hodnoty jsou vyjádřeny z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH) MŽP a z databáze společnosti EKO-KOM, a.s. Tyto databáze vznikají rozdílným způsobem sběru dat, jejich výpočtu a kontrolních mechanismů.

Do ISOH se informace sbírají komplexně, tedy za všechny odpady vyprodukované v území ČR, včetně způsobů nakládání s těmito odpady, jednou ročně, dle ohlašovací povinnosti stanovené zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění. Databáze je tvořena prostřednictvím ohlášených údajů, ke kterým jsou vytvořeny dle dané metodiky dopočty odpadů těch subjektů, které nemají ohlašovací povinnost nebo ohlašovací povinnost nesplnily apod. Co se týče výpočtu produkce odpadů, data z ISOH jsou sečtena z produkce obcí (způsob nakládání A00 a AN60) a od všech občanů (způsob nakládání BN30, partner = občan obce), kteří odevzdali odpad v zařízení k tomu určeným (tedy ve sběrných dvorech, sběrných místech, výkupnách odpadů apod.). Dále jsou v produkci započítány odpady od subjektů, zapojených do systému sběru a nakládání s odpady obce (tzn. malých firem a živnostníků). Kontrolní mechanismy probíhají v několika stupních (kontroly vykazovaných množství předávaných odpadů, výkyvy v časové řadě apod.) nad veškerým objemem ohlášených dat (od všech ohlašovatelů) a v časové řadě.

Informace sdělované společnosti EKO-KOM, a. s. především za účelem řízení systému zpětného odběru obalů, včetně stanovení finančních odměn obcím, se sbírají čtvrtletně formou Výkazu o celkovém množství a druzích komunálního odpadu vytríděných, využitých a odstraněných obcí. Jedná se o veškeré odděleně sbírané využitelné komunální odpady, se kterými obec nakládá v rámci svého systému odpadového hospodářství (sběrná síť nádob, pytlový sběr, sběrné dvory, sběrná místa, výkupny, školní sběry, mobilní sběry apod.) Na rozdíl od databáze ISOH získává EKO-KOM, a. s. údaje od všech obcí v ČR jednotlivě (více než 97 % obcí ČR). Databáze EKO-KOM tedy nepracuje s dopočtenými údaji jako ISOH, ale s absolutními údaji za všechny obce. Dalším podkladem pro hodnocení je Dotazník o nakládání s komunálním odpadem v obci, se zaměřením na tříděný sběr, který se sbírá jednou ročně. Kontrolní mechanismy poté v databázi probíhají nad sbíranými daty o produkci jednotlivých druhů vytríděných odpadů a nad vybranými daty, např. o směsném komunálním odpadu (tedy v užším výběru dat, než u MŽP) v časové řadě.

V rámci hodnocení produkce odpadů od obcí lze použít obě databáze, ty však vykazují některé odlišnosti kvůli výše zmíněným faktům. Odlišnost je dána zejména množstvím odpadů vykazovaných do ISOH při výkupu odpadů (zejména kovy, částečně papír). Je ale potřeba poznamenat, že výkup odpadů je v praxi velmi obtížně kontrolovatelný a obce nemohou žádným zásadním způsobem ovlivňovat nebo plánovat nakládání s odpady, které jsou předmětem komerčního prodeje.

Tab. 76 Celková produkce odpadů v území (produkce KO a SKO)

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce odpadů	217 403,41	166 879,10	167 538,42	258 868,99	229 351,27
Celková produkce KO	41 138,23	38 424,42	35 654,21	35 661,71	39 618,78
Celková produkce SKO	21 600,49	18 406,39	18 322,16	17 627,33	19 954,52

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP)

Produkce komunálního odpadu a směsného komunálního odpadu od roku 2008 klesala, v posledním sledovaném roce 2012 ale došlo k nárůstu produkce KO o 11,1 % a SKO o 13,2 %. Vzhledem ke stagnujícímu počtu obyvatel vykazuje měrná produkce odpadů podobný skok. Lze pozitivně hodnotit, že měrná produkce KO je v roce 2012 na Děčínsku o 70 kg/obyv. nižší než celorepublikový průměr. Měrná produkce SKO je nižší o 25 kg/obyv. Produkce KO a SKO nekolísá tak výrazně, jako kolísá celková produkce odpadu. Je to způsobeno charakterem odpadu a tím, že původcem převážné části KO jsou obce (resp. občané obcí, viz tab. 77) a na jejich produkci nemá takový vliv podniková sféra.

V roce 2012 bylo v SO ORP Děčín nejvíce zastoupeno následujících 5 druhů komunálního odpadu (celkový přehled viz příloha 2):

- [200301] Směsný komunální odpad (50,4 %),
- [200307] Objemný odpad (9,7 %),
- [200140] Kovy (9,5 %),
- [150101] Papírové a lepenkové obaly (7,5 %),
- [200201] Biologicky rozložitelný odpad (6,5 %).

Při posledním srovnání mezi lety 2011 a 2012 zaznamenalo pouze 8 druhů KO pokles vyprodukovaného množství. Směsný komunální odpad tvoří polovinu veškerého vyprodukovaného KO. Region je nadprůměrným producentem objemného odpadu (20 03 07) a kovů (20 01 40). Produkce papírových a lepenkových obalů (15 01 01), které jsou druhou největší složkou KO v ČR, je naopak podprůměrná. *Biologicky rozložitelný odpad* (20 02 01) se řadí do pětice největších druhů KO teprve od nedávných

let, jeho produkce (resp. zařazení do této kategorie) strmě stoupá. Důvodem je nejspíše zvýšení separace bioodpadů. Na začátku sledovaného období mezi nejvíce množstevně zastoupené druhy KO patřily *Uliční smetky* (20 03 03), v roce 2012 jejich množství kleslo o více než 90 % při srovnání s rokem 2009.

Tab. 77 Celková a měrná produkce KO a SKO, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce odpadů) za rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31. 12. 2012	Celková produkce KO (20+1501) [t]	Měrná produkce KO [kg/obyv.]	Celková produkce SKO (200301) [t]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]
Zdroj dat	ČSÚ	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	EKO-KOM, a. s.
SO ORP Děčín	78 588	29 653,88	377,33	15 595,52	198,45	204,73
Ústecký kraj	826 764	308 947,74	373,68	183 100,71	221,47	206,01

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP), EKO-KOM a. s.

V tabulce 77 je zobrazena produkce komunálních odpadů (KO) za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce KO od obcí tvoří 74,8 % celkové produkce KO v území SO ORP. Produkce SKO z obcí tvoří 78,2 % z celkové produkce SKO vyprodukovaných v celém území SO ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že 25,2 % z celkové produkce komunálních odpadů bylo vyprodukováno právníky osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území SO ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce, tyto odpady se tedy zařazují do odpadu podobného komunálnímu.

Vyhodnotíme-li data z ISOH, měrná produkce KO od obcí v SO ORP Děčín je srovnatelná s průměrnou hodnotou za kraj. Měrná produkce SKO je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území SO ORP o 7,73 kg vyšší hodnoty měrné produkce KO a o 11,8 kg nižší hodnoty měrné produkce SKO, které byly vyprodukovány v obcích. Hodnoty z databáze ISOH a hodnoty vykazované společností EKO-KOM, a. s. se liší kvůli způsobu sběru a výpočtu dat, jak je popsáno výše. Odlišnost je dána zejména tím, že v hodnotách z ISOH započítání producenti odpadů (malé firmy a živnostníci), kteří jsou zapojeni do systému sběru a nakládání s odpady v obci.

Produkce separovaného sběru odpadů

Tab. 78 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008–2012 od všech původců odpadu

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	5 500,58	2 648,04	3 434,40	4 371,62	4 579,16
Sklo	150107, 200102	710,58	737,08	629,84	675,61	732,73
Plast	150102, 200139	799,30	561,81	567,96	715,93	637,15
Nápojové kartony	150105	18,94	15,58	17,87	21,01	19,35
Celkem separovaný sběr		7 029,39	3 962,51	4 650,07	5 784,17	5 968,39

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP)

Tab. 79 Srovnání produkce tříděného odpadu v ČR a SO ORP Děčín (2012) od všech původců odpadu

Odpad	Katalogové číslo		ČR	SO ORP Děčín
Papír	150101, 200101	produkce [t]	955 847,46	4 579,16
		- měrná [kg/obyv.]	90,91	58,27
Sklo	150107, 200102	produkce [t]	162 188,60	732,73
		- měrná [kg/obyv.]	15,43	9,32
Plast	150102, 200139	produkce [t]	225 465,30	637,15
		- měrná [kg/obyv.]	21,44	8,11
Nápojové kartony	150105	produkce [t]	7 189,70	19,35
		- měrná [kg/obyv.]	0,68	0,25
Tříděné odpady celkem		produkce [t]	1 350 691,05	5 968,39
		- měrná [kg/obyv.]	128,47	75,95

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP)

Největší podíl na produkci separovaného odpadu má papír, jehož bylo v roce 2012 vytríděno 4 579 tun. To je třikrát více než plastu a skla dohromady. Celkový vývoj růstu separovaného odpadu proto závisí především na vývoji množství separovaného papíru. Mezi lety 2008/2009 došlo k poklesu množství vytríděného odpadu o 43,6 %, od té doby jeho míra roste. Děčínsko ve srovnání s ČR zůstává v měrné produkci všech druhů tříděných odpadů.

Tříděné odpady tvoří v ČR 22,4 % komunálního odpadu, v SO ORP Děčín je to pouhých 15,1 %. V údajích jsou započteny všechny subjekty produkující odpad v SO ORP. Přesto nelze plošně označit systém třídění za nedostatečný. Česká Kamenice se pravidelně umísťuje na předních příčkách krajské soutěže v třídění odpadu mezi městy. Lze se domnívat, že příčinou podprůměrné míry třídění je špatná morálka občanů vyplývající z neochoty třídít, z neznalosti a kvůli chybějícím návykům. To může pramenit z relativně nižší vzdělanostní struktury obyvatel vůči jiným regionům a z vyššího podílu sociálně slabších obyvatel. Jak ukazuje graf č. 3 v příloze, třídění odpadů vykazuje mírně rostoucí trend.

Tab. 80 Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytríděných odpadů), rok 2012

Odpad	Katalogové číslo	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Celková produkce za SO ORP [t]	Měrná produkce za SO ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	150101, 200101	78 588	2 192,69	27,90	28,41
Plast	150102, 200139		478,28	6,09	8,90
Sklo	150107, 200102		642,36	8,17	8,13
Nápojové kartony	150105		15,66	0,20	0,08
Kovy	150104, 200140		3 975,04	50,58	23,31

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP)

V tabulce 80 je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, vyprodukovaného v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce papíru od obcí tvoří 47,9 %, produkce skla tvoří 87,7 %, produkce plastů tvoří 75,1 % a produkce nápojových kartonů tvoří 80,9 %, z celkové produkce těchto odpadů, vyprodukovaných v celém území SO ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že většinu vytríděných odpadů vyprodukovaných na území SO ORP tvoří odpady z obcí.

Měrná produkce papíru a plastu je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce skla a nápojových kartonů je v tomto srovnání vyšší. Měrná produkce kovů je výrazně vyšší, než průměrná hodnota za kraj. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty vzhledem k průměrným hodnotám ČR nižší u papíru, skla, plastů a nápojových kartonů, nadprůměrná je pouze měrná produkce kovů, přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vyříděných odpadů v ČR jsou u papíru 29,56 kg/obyv., skla 10,96 kg/obyv., plastů 10,01 kg/obyv., nápojových kartonů 0,28 kg/obyv. a kovů 40,61 kg/obyv. Třídění v SO ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na horší úrovni.

Tab. 81 Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí (2012)

Odpad	Katalogové číslo	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	150101, 200101	78 588	16,70	17,63
Plast	150102, 200139		5,91	7,66
Sklo	150107, 200102		7,99	7,85
Nápojové kartony	150105		0,22	0,13
Kovy	150104, 200140		31,89	29,95

Zdroj: EKO-KOM, a. s.

V tabulce 81 je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, jehož producentem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů) podle databáze EKO-KOM, a.s., která popisuje výsledky tříděného sběru organizovaného obcí. Při porovnání údajů z databáze ISOH a EKO-KOM, a. s. se některé hodnoty liší. Důvod spočívá v různých metodách výpočtu jednotlivých měrných produkcí, kdy je v produkci odpadů z ISOH počítáno s veškerými vyříděnými odpady na území ORP včetně těch, které byly odevzdány občany obce mimo systém sběru odpadů obce (jedná se především o výkupny, které nejsou zapojeny do systému sběru odpadů obce). V hodnotách ze zdroje EKO-KOM, a. s. jsou započítány jen ty odpady, které byly vyříděny v rámci systému sběru odpadů organizovaných obcí. Největší rozdíly vykazují komodity papír a kovy, jak je vidět z porovnání s tabulkou výše, což de facto potvrzuje hypotézu o rozdílu hodnot způsobeného produkcí odpadů od občanů z výkupu, které nefungují v rámci systému obce.

Porovnáním hodnot z databáze EKO-KOM, a. s. lze zjistit, že měrná produkce papíru, plastu a kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce skla a nápojových kartonů je v tomto srovnání vyšší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty měrné produkce tříděných odpadů vzhledem k průměrným hodnotám ČR nižší u papíru, skla, plastů a nápojových kartonů, nadprůměrná je pouze měrná produkce kovů, přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vyříděných odpadů v ČR jsou u papíru 18,08 kg/obyv., skla 10,97 kg/obyv., plastů 9,72 kg/obyv., nápojových kartonů 0,32 kg/obyv. a kovů 19,98 kg/obyv. Třídění v SO ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na horší úrovni, což potvrzuje i předcházející tabulka.

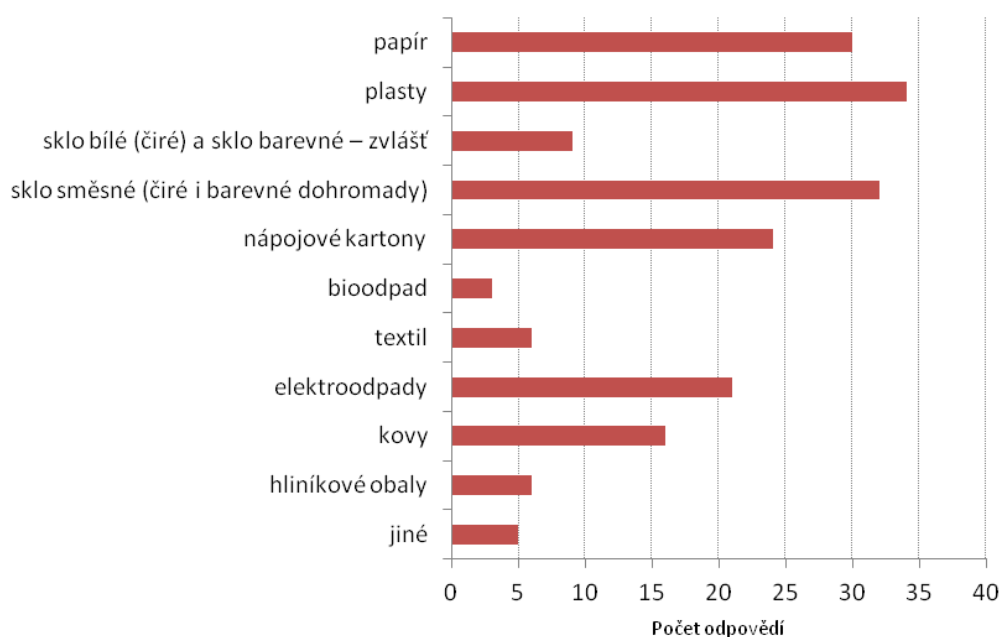
Tab. 82 Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v Ústeckém kraji (2013) [kg/obyv.]

Kategorie měst podle počtu obyvatel	Papír	Plast	Sklo	Nápojový karton	Kov	Celkový součet
Ústecký kraj	18,26	8,01	8,18	0,14	26,72	61,31
0 až 500 obyvatel	9,97	13,13	12,69	0,17	1,40	37,36
501 až 1 000 obyvatel	9,73	11,54	11,70	0,21	2,67	35,84
1 001 až 4 000 obyvatel	11,38	9,91	9,68	0,15	3,02	34,14
4 001 až 10 000 obyvatel	15,30	6,60	7,78	0,15	44,02	73,84
10 001 až 20 000 obyvatel	16,98	6,76	7,22	0,14	30,81	61,92
20 001 až 50 000 obyvatel	14,89	7,55	7,26	0,08	6,19	35,98
50 001 až 100 000 obyvatel	28,01	6,67	6,90	0,13	49,92	91,63
Celkový součet – ČR	18,21	10,08	11,08	0,33	17,56	57,26

Zdroj: EKO-KOM, a. s.

Z hlediska velikostních skupin obcí v Ústeckém kraji produkují nejméně tříděného odpadu občané v obcích od 1 001 do 4 000 obyvatel (ze SO ORP Děčín sem spadají Benešov n. Pl. a Verneřice). Nejvíce odpadu vytrídí občané v obcích od 50 001 do 100 000 obyvatel. Do této velikostní skupiny spadá i Děčín. Hustota sběrné sítě je v SO ORP Děčín podprůměrná vůči kraji i ČR. Na jedno průměrné sběrné hnízdo (obsahuje kontejner na papír, plast a sklo) připadá 192 obyvatel, přičemž hustota sběrné sítě v Ústeckém kraji je 160 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo a průměrná hodnota za ČR je 148 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo. Horší hustotu sítě mají už jen SO ORP Rumburk (266 obyv./hnízdo) a Varnsdorf (338 obyv./hnízdo), tedy zbývající správní obvody okresu Děčín. Ve srovnatelně velkém SO ORP Chomutov připadá na jedno průměrné hnízdo pouze 123 obyvatel. Některé obce kompenzují nízký počet kontejnerů zavedením pytlového sběru. Specifikem mnoha obcí v SO ORP Děčín je liniový tvar zastavěného území. V obcích s liniovou či rozptýlenou zástavbou by bylo nutné vytvořit vyšší počet sběrných hnízd pro zachování optimální průměrné vzdálenosti obyvatel k hnízdu. Pytlový sběr (resp. kombinace obou způsobů sběru) je proto pro takové obce vhodnější.

Graf 24 Odpověď představitelů obcí na dotaz „Jaké komodity třídíte na území Vaší obce?“



Významné zastoupení mezi vytríděnými odpady mají kovy, jichž je každoročně vyprodukováno kolem 4 000 tun. Prudce vzrostla produkce biologicky rozložitelného odpadu, v roce 2012 to bylo již 2 559 tun, což je téměř o 1 000 tun více než rok předtím. Z druhu odpadů 20 01 08 *BRO z kuchyní* pocházelo každoročně cca 20 tun, v roce 2012 se ale jednalo již o 178 tun. Nárůstu napomohlo rozšíření sběrných nádob na bioodpad a svoz odpadu. Dalším separovaným odpadem v území je textil. Dohodou s obcemi obstarává umístování kontejnerů i svoz soukromá firma na své náklady.

Obecně lze shrnout, že ochota obyvatel regionu třídit odpad vzrůstá. Školy prohlubují vzdělání dětí a žáků v oblasti třídění a recyklace odpadů (např. zapojení do projektu Recyklohraní), což pak může mít pozitivní vliv i na jejich rodiče. Environmentálním vzděláním od útlého věku lze docílit vytvoření správných návyků, které se v budoucnosti promítnou na míře vytríděného odpadu. Školy se do třídění odpadů v obci mohou aktivně zapojit tím, že sami zorganizují sběr odpadu. Například v případě tenkostěnného (kuchyňského) hliníku většina výkupen nejeví o tuto surovinu zájem, protože výkup malého množství pro ni nemá ekonomický smysl. Pokud však škola hromadně dosáhne určitého množství, stává se surovina u výkupen akceptovatelná. V SO ORP Děčín takto třídí hliník např. školy v Jílovém a v Dolních Habarticích. Rozšíření škály tříděných odpadů prostřednictvím škol může být jedním z výstupů návrhové části projektu.

Města a obce napomáhají třídění odpadu nasmlouváním sběrných nádob a rozdáváním pytlů na tříděný odpad se zajištěným odvozem. Svážení tříděného odpadu je sice nákladnější, ale to je kompenzováno snížením nákladů na skládkování a ve většině obcí také vyplacením částky za suroviny a odměnou za provoz zpětného odběru obalů, kterou vyplácí autorizovaná obalová společnost EKO-KOM, a. s. Zvyšováním podílu vytríděného a recyklovaného odpadu klesá množství SKO, jež končí na skládkách. Při pomalejším plnění kapacity skládky se prodlužuje doba, po kterou lze skládku využívat.

Produkce biologicky rozložitelného odpadu v letech 2008–2012

Tab. 83 Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území SO ORP

Katalogové číslo odpadu	Druh biologicky rozložitelného odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalné odpady, soustředované odděleně a zpracováváné mimo místo vzniku	9 498,34	8 357,20	7 648,00	8 419,81	8 860,33
030308	Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci	9 925,15	7 058,02	8 022,02	8 519,93	7 869,68
200201	Biologicky rozložitelný odpad	667,00	1 033,35	767,79	1 581,08	2 558,68
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	8 470,56	955,96	1 163,28	829,19	836,36
190903	Kaly z dekarbonizace	521,00	605,00	0	407,00	418,00

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP)

Tab. 78 byla sestavena na základě identifikovaných pěti množství nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území SO ORP (vyjma: 15 01 01 *papírové a lepenkové obaly*, 20 01 01 *papír a lepenka*, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 20 03 01 *směsný komunální odpad* a 20 03 07 *objemný odpad*).

Největší podíl na produkci BRO má skupina odpadů 02 01 06. Producentem jsou farmy zabývající se živočišnou výrobou (chov dobytka). Produkce tohoto odpadu má stoupající tendenci. Charakteristická pro území je také produkce odpadu 03 03 08. Tento odpad pochází z papírny Apis v České Kamenici,

kteřá druhotně zpracovává papír. Kolísání produkce kalů z čištění komunálních odpadních vod (19 08 05) je způsobeno povodněmi a způsobem jejich evidence. Biologicky rozložitelné odpady tvoří 21,8 % celkové produkce odpadu, což je ve srovnání s ČR (19,2 % všech odpadů) relativně vysoká hodnota, proto je nutné věnovat nakládání s nimi zvýšenou pozornost.

Tab. 84 Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu na celkové produkci BRO v SO ORP

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce BRO [t]	64 075,15	45 524,22	45 520,83	46 857,24	50 087,89
z toho celková produkce BRKO [t]	29 290,78	25 979,54	25 713,70	25 384,30	28 517,59
<i>Podíl BRKO na celkové produkci BRO [%]</i>	<i>45,7</i>	<i>57,1</i>	<i>56,5</i>	<i>54,2</i>	<i>56,9</i>
Měrná produkce BRO [kg/obv.]	796,77	565,49	569,14	596,38	637,35
Měrná produkce BRKO [kg/obv.]	364,23	322,71	321,49	323,08	362,87

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP)

V tabulce č. 84 (Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území SO ORP za období 2008–2012) jsou do produkce BRKO zahrnuty takové druhy komunálních odpadů, které jsou biologicky rozložitelné nebo v sobě zahrnují určitý podíl biologicky rozložitelné složky. Jedná se katalogová čísla 20 01 01, 20 01 08, 20 01 10, 20 01 11, 20 01 25, 20 01 38, 20 02 01, 20 03 01, 20 03 02, 20 03 07. Tato skupina BRKO je ve výpočtech zahrnuta jako součást BRO (tedy druhy odpadů zahrnuté jako komunální biologicky rozložitelné odpady příp. odpady v sobě zahrnující určitý podíl biologicky rozložitelné složky a dále katalogová čísla BRO z jiných skupin katalogu odpadů (např. zemědělství, potravinářství apod.). Tato tabulka zobrazuje souhrnnou produkci BRKO, bez ohledu na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu. Přepočtení na obsah biologicky rozložitelné složky odpadu byl proveden podle Zpracování metodiky matematického vyjádření soustavy indikátorů OH a je uveden v Příloze č. 2 – Celková produkce KO na území SO ORP za období 2008–2012 podrobně. Data v této tabulce č. 84 primárně vystihují, jaký podíl zaujímají z celkové produkce BRO odpady komunální (tzv. BRKO). Zavedené systémy sběru BRKO v obcích, kde se produkce odpadů dostává do evidence (tj. vyjma domácího kompostování a komunitního kompostování v obcích), se pak odrážejí jako evidovaná produkce pod katalogovým číslem 200201 – biologicky rozložitelný odpad (viz Příloha č. 2 – Celková produkce KO na území SO ORP za období 2008–2012 podrobně). V souvislosti s cíli POH ČR (Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (dále jen BRKO) ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75 % hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50 % hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995) je žádoucí zvyšování využití BRKO, čímž se sníží podíl BRKO ukládaného na skládky. Zvýšení produkce BRKO (zejména 20 02 01) signalizuje lepší třídění a jednodušší materiálové využití těchto odpadů. Interpretace dat se odvíjí rovněž od zavedených systémů domácího a komunitního kompostování, kdy nárůst odpadu 20 02 01 nemusí být patrný.

Produkce BRO v roce 2009 klesla o 29 % oproti předcházejícímu roku. Od té doby mírně stoupá. Mezi lety 2011 a 2012 došlo k nárůstu produkce BRO o 3 231 tun, přičemž 97 % z tohoto množství je BRKO (zvláště proto, že do skupiny BRKO je započítána produkce nejvíce zastoupeného druhu KO, a to SKO). V roce 2012 činil podíl BRKO na BRO 56,9 % (v ČR to bylo 87,1 %). Tento nepoměr je dán vysokým množstvím BRO pocházejícího z průmyslu a zemědělství. Podíl BRKO na BRO se poslední čtyři roky stále pohybuje kolem 56 %.

Na skládku bylo v roce 2012 uloženo 9 233 tun odpadů, které obsahují biologickou složku (započítávají se do BRKO), tj. 32,4 % celkové produkce BRKO. Cílem POH ČR je skládkovat v roce 2010 nejvýše 75 % hmotnosti a v roce 2013 nejvýše 50 % hmotnosti BRKO vzniklého v roce 1995. Z výpočtu *měrného skládkování BRKO přepočteného na obsah biologicky rozložitelné složky (tj. hmotnost skládkovaného BRKO na obyvatele)* vyplývá, že až do roku 2011 tento ukazatel převyšoval hodnotu z roku 1995 (řádově o 50 %), teprve díky výraznému poklesu skládkování v roce 2012 nastal pokles tohoto ukazatele o 36 % vůči roku 1995. Toto hodnocení je ale potřeba brát vzhledem k přepočteným hodnotám pouze orientačně. Zřízení kompostárny a třídění bioodpadu obyvateli může napomoci dalšímu zlepšování situace. Příležitostí na zefektivnění systému nakládání s BRKO je zavedení domácího kompostování či rozšíření využití zemědělských bioplynových stanic na komunální bioodpad. Ve správním obvodu zatím nedochází ke spalování ani energetickému využití BRKO.

Tab. 85 Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 – biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec (2012)

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Celková produkce BRKO (vybrané kódy sk. 20) [t]	Měrná produkce BRKO [kg/obyv.]	Celková produkce BRO (200201) [t]	Měrná produkce BRO (200201) [kg/obyv.]
SO ORP Děčín	78 588	21 226,04	270,09	903,77	11,50
Ústecký kraj	826 764	249 410,57	301,67	14 397,61	17,41

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP)

Produkce BRKO od obcí tvoří 74,4 % celkové produkce BRKO v území SO ORP vyprodukovaných všemi původci. Z těchto hodnot je patrné, že 25,6 % z celkové produkce BRKO bylo vyprodukováno právníky osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území SO ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce.

Měrná produkce BRKO i BRO (kat. č. 20 02 01) vyprodukovaného obcemi je v porovnání s krajem nižší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území SO ORP o 18,06 kg nižší měrnou produkci BRKO a o 8,03 kg nižší měrnou produkci odpadu 20 02 01, které byly vyprodukovány v obcích. Na měrné hodnoty BRKO a odpadu 20 02 01 má vliv zavedený systém kompostování v domácnostech, komunitního kompostování a systém třídění BRKO v domácnostech a na sběrných dvorech a sběrných místech. V SO ORP Děčín není realizováno komunitní kompostování, bioodpad je sbírán ve sběrných dvorech a na sběrném místě v Horních Habarticích. Povinnost sbírat bioodpad od občanů nejspíše povede k rozšíření počtu sběrných míst, která budou do systému nakládání s bioodpadem zařazena.

Nakládání s odpady v území v letech 2008–2012

Data v následujících tabulkách identifikují nakládání s odpady, které je ohraničeno územní jednotkou správního obvodu ORP. Hodnoty tedy odrážejí pouze množství odpadů, využitého či odstraněného na území SO ORP, a to v zařízeních k tomuto určených a situovaných pouze na území SO ORP. Z dat proto nelze odvozovat komplexní nakládání s odpady z území SO ORP zvláště v situacích, kdy se odpad využívá nebo odstraňuje mimo území, ve kterém byl vyprodukován. Toto platí pro všechny tabulky týkající se nakládání s odpady uvedené níže.

Tab. 86 Nakládání s odpady celkově na území SO ORP za období 2008–2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR – diference oproti roku 2000		DZ produkce, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]							
Využití	Materiálové využití	89 219,63	148 378,66	136 312,65	108 842,60	134 090,61	129 816,41
	Energetické využití	0,17	0,15	0	0	0	1,59
	Celkem vybrané způsoby využití	88 317,81	148 378,81	136 312,65	108 842,60	134 090,61	129 817,99
	Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓		33,18	68,25	81,68	64,97	51,80
Celková produkce odpadů		266 209,15	217 403,41	166 879,10	167 538,42	258 868,99	229 351,27
Odstranění	Skládkování	70 432,24	34 380,07	34 574,62	34 976,80	30 721,83	12 859,37
	Spalování		0	0	0	0	0
	Jiné uložení		0	0	0	0	0
	Celkem vybrané způsoby odstranění		34 380,07	34 574,62	34 976,80	30 721,83	12 859,37

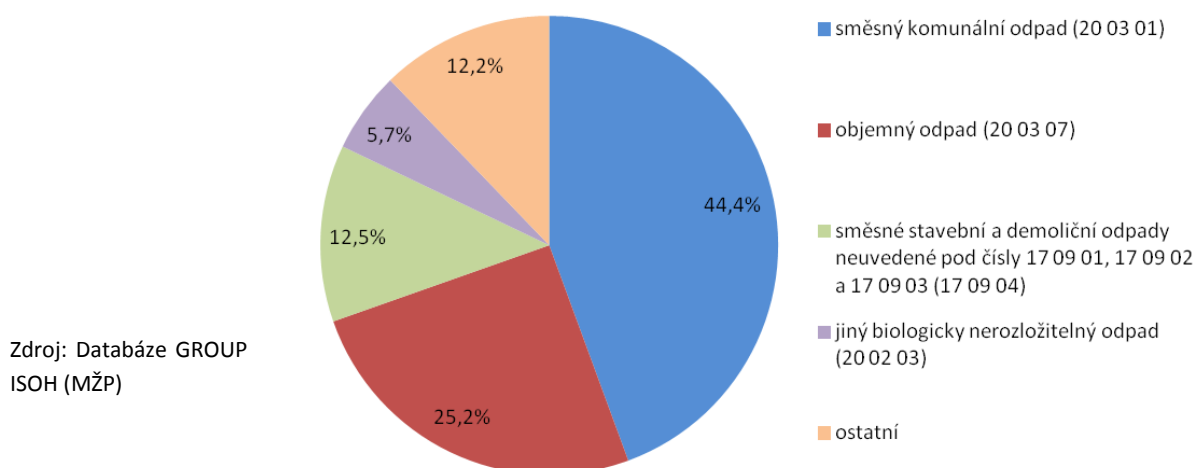
Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP)

Hlavním způsobem nakládání s odpady je materiálové využití. V roce 2012 bylo takto naloženo s 56,6 % odpadů (vztaženo k celkové produkci odpadů na území SO ORP). Cíl POH ČR *zvýšit využívání odpadů s upřednostněním recyklace na 55 % všech vznikajících odpadů roku 2012* je tak plněn. Ve sledovaném období množství materiálově využitých odpadů stagnuje. V roce 2010 došlo k poklesu kvůli zasažení území povodněmi. Přes 92 % materiálově využitého odpadu spadá do skupiny odpadů *17 stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)*. Materiálově využito je 87 % stavebních odpadů.

Míra energetického využití se týká topných olejů, motorové nafty a motorového benzínu a je svým množstvím zanedbatelná pro sledování nakládání s odpady (obce tyto odpady téměř neprodukují).

V roce 2012 proběhlo výrazné snížení míry skládkování v rámci území, podíl skládkovaného odpadu na území SO ORP klesl pod 10 %, zatímco v ČR se skládalo 16,7 % odpadu. Na skládce skončilo o 17 800 tun méně než předchozí rok, z toho pokles skládkovaného SKO činil 10 800 tun i přesto, že produkce SKO vzrostla. Příčinou je odvoz odpadu do koncových zařízení mimo území (skládka Modlany, ZEVO Liberec). Protože se v území nenachází žádná třídící linka, neprojevuje se lepší třídění odpadu na míře materiálového využití.

Graf 25 Složení odpadu skládkovaného na území SO ORP Děčín (2012)



Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP)

Tab. 87 Nakládání s komunálními odpady a se směsným komunálním odpadem na území SO ORP za období 2008–2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR – diference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Nakládání s odpady [t]								
KO	Využití	Materiálové využití	2 878,21	13 362,70	7 387,17	14 230,23	21 458,43	5 291,41
		Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓						
			10,98	32,48	19,23	39,91	60,17	13,36
		Energetické využití	0	0,15	0	0	0	0
		Celkem vybrané způsoby využití	2 645,29	13 362,85	7 387,17	14 230,23	21 458,43	5 291,41
	Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓							
		10,09	32,48	19,23	39,91	60,17	13,36	
	Celková produkce KO [t]		26 222,44	41 138,23	38 424,42	35 654,21	35 661,71	39 618,78
	Odstranění	Skládkování		23 397,38	23 987,29	25 236,81	22 728,50	10 234,31
		Spalování		0	0	0	0	0
Jiné uložení			0	0	0	0	0	
SKO	Využití	Materiálové využití		0	0	0	0	0
		Energetické využití		0	0	0	0	0
		Celkem vybrané způsoby využití		0	0	0	0	0
	Odstranění	Skládkování		17 944,48	17 779,21	17 551,16	16 497,69	5 706,44
		Spalování		0	0	0	0	0
		Jiné uložení		0	0	0	0	0

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP)

Při nakládání s KO se na území SO ORP projevuje především skládkování. Upřednostňování skládkování je dáno přítomností skládky Orlík v Malšovicích. To je také důvodem, proč je jediným způsobem nakládání se SKO na území skládkování. Odpad vyprodukovaný na území SO ORP se skládkuje také mimo SO ORP a z malé části je energeticky využit v ZEVO Liberec. Lze tedy říci, že podstatná část SKO z území SO ORP je skládkována.

Na hmotnosti materiálového využití komunálního odpadu v roce 2012 (5 291,41 tun) mají největší podíl 20 01 40 *Kovy* (29,4 % z toho), 20 02 01 *Biologicky rozložitelné odpady* (28,3 %) a 20 01 36 *Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísly 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35* (21,3 %).

Tab. 88 Nakládání se separovaným sběrem na území SO ORP za období 2008–2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	12 899,15	7 166,44	7842,99	964,54	772,75
		Energetické využití	0	0	0	0	0
		Odstranění	6,54	22,88	5,72	2,90	0
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	0	0	0	0	0
		Energetické využití	0	0	0	0	0
		Odstranění	0	0	0	0	0
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	356,92	220,73	4,64	17,25	1,71
		Energetické využití	0	0	0	0	0
		Odstranění	13,90	6,54	0	0	3,66
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	6,63	0	5,03	5,09	1,58
		Energetické využití	0	0	0	0	0
		Odstranění	0	0	0	0	0

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP)

Materiálové využití odpadu je spojeno s přítomností papírny v území. Hlavním materiálovým využitím papíru v letech 2008–2009 bylo *získání/regenerace organických látek* (kód nakládání BR3). Tento způsob nakládání ale ustal a v roce 2010 spadalo takřka všechno materiálové využití do *prodeje jakožto druhotné suroviny* (kód nakládání BN10). Od roku 2011 je využití oproti předchozím rokům mizivé. Převažujícím způsobem je *předúprava odpadu k aplikaci pod označením R1 až R11* (kód BR12). V letech 2008 a 2009 byla BR12 hlavním způsobem materiálového využití plastů, od roku 2010 je ale zanedbatelná. Sklo není využíváno vůbec, tak jako ostatní separované odpady končí mimo území SO ORP, kde je recyklováno. Svozové společnosti svážejí odpad do třídících linek ve Štětí a v Teplicích. Vytříděný odpad je po dotřídění na třídících linkách na využitelné komodity dále prodáván k recyklaci. Lze tedy říci, že téměř veškerý vytříděný odpad je materiálově využit.

Tab. 89 Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem na území SO ORP za období 2008–2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR – difference oproti roku 1995		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	
Nakládání s BRO a BRKO [t]									
BRO	Využití	Materiálové využití		15 326,26	7 184,44	13 574,24	6 482,06	6 948,81	
		Energetické využití		0,15	0	0	0	0	
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)		22 235,38	22 317,74	23 220,07	21 366,72	9 236,91	
		Spalování		0	0	0	0	0	
		Jiné uložení		0	0	0	0	0	
BRKO	Využití	Materiálové využití		1 325,65	8,41	2 077,96	429,32	1 654,87	
		Energetické využití		0,15	0	0	0	0	
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu	22 102,38	22 260,96	23 175,07	21 349,02	9 233,37	
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu	9 800,78	17 748,21	17 875,55	18 609,58	17 143,26	7 414,39
			Měrné skládkování – porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)	148,00	220,70	222,05	232,67	218,19	94,35
		Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg. obyv. ⁻¹] ↓							
		Spalování			0	0	0	0	0
	Jiné uložení			0	0	0	0	0	

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP)

Z tab. 89 plyne, že převážnou část skládkovaného odpadu zaujímají odpady ze skupiny BRKO. Jeho součástí je i SKO, který tvoří převážnou část BRKO (v roce 2012 tvoří cca 62 % skládkovaného BRKO). Jak již bylo zmíněno, v roce 2012 vzrostlo množství odpadu skládkovaného mimo SO ORP, což se projevuje i v této tabulce na poklesu skládkovaného BRO, resp. BRKO v tomto roce. Nejčastějším způsobem materiálového využití BRO v roce 2012 bylo *získání/regenerace organických látek* (kód nakládání BR3), naloženo tak bylo s 88,9 % BRO (90,4 % BRKO).

Finanční analýza a realizované projekty

Tab. 90 Příjmy z odpadového hospodářství v letech 2010–2013 v území SO ORP

Podskupení položek	Položky	Příjmy v Kč/rok			
		2010	2011	2012	2013
1333	Poplatky za uložení odpadů	14 370 340	12 969 580	6 869 098	7 812 630
1337	Poplatek za komunální odpad	32 169 970	32 767 870	1 837 022	1 782 490
1338	Registrační a evidenční poplatky za obaly	0	0	0	0
1340*	Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů	0	0	31 006 421	31 817 979
1359	Ostatní odvody z vybraných činností a služeb jinde neuvedené	0	0	0	0
Celkové příjmy		46 540 310	45 737 450	39 712 541	41 413 099

* Položka 1340 byla do rozpočtové skladby přidána v roce 2012, proto se v letech 2010 a 2011 neobjevuje.

Zdroj: MF

Tab. 91 Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010–2013 v území SO ORP

Paragraf	Název	Náklady v Kč/rok			
		2010	2011	2012	2013
3721	Sběr a svoz nebezpečných odpadů	1 956 960	2 334 430	2 883 870	2 482 608
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	34 825 460	34 805 830	36 693 340	37 852 461
3723	Sběr a svoz ostatních odpadů (jiných než nebezpečných a komunálních)	9 618 760	10 430 590	10 719 760	9 292 951
3724	Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů	27 190	13 870	20 210	723 175
3725	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	18 595 030	18 754 850	20 520 410	21 016 840
3726	Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	83 040	92 920	85 310	66 747
3727	Prevence vzniku odpadů	0	0	0	0
3728	Monitoring nakládání s odpady	0	0	0	0
3729	Ostatní nakládání s odpady	2 722 460	8 450 100	4 019 800	1 528 351
Celkové náklady		67 828 900	74 882 590	74 942 700	72 963 133

Zdroj: MF

Údaje v příjmech obcí nezahrnují poplatky za KO u obcí, které nevybírají od občanů poplatky na základě vyhlášky. U těchto obcí je poplatek stanoven na základě smluvního vztahu a vybírá se do výše nákladu na svoz. Příjem se pak zařazuje pod paragraf 2111. Jedná se o obce Bynovec, Janov, Kámen, Kytlice, Ludvíkovice a Těchlovice. V tabulce také nejsou zahrnuty odměny za provoz systému zpětného odběru obalů od autorizované společnosti EKO-KOM, a. s. a dále příjmy od kolektivních systémů, které se zabývají zpětným odběrem elektrozařízení. Do tabulek 84 a 85 se také mohlo promítnout nezahrnutí některých položek kvůli nejednotnému účtování. Z těchto důvodů je nutné považovat tabulku jen za orientační, nelze přesně spočítat rozdíl mezi příjmy a výdaji obcí v této oblasti.

Celkové náklady obcí za sběr a svoz komunálního odpadu ve sledovaných letech stagnovaly. Příjem z poplatku za uložení odpadů se týká pouze obce Mašovice, kde je jediná skládka ve správním obvodu. Tato suma se v roce 2012 výrazně snížila, protože se do nakládání s odpadu zapojila další zařízení mimo území SO ORP. Náklady obcí na sběr a svoz nebezpečných odpadů (§ 3721) stoupají, protože se zvyšuje počet sběrných míst provozovaných obcemi. V roce 2013 dosáhla maxima suma za sběr a svoz KO (§ 3722), stejně tak vzrostl celkový příjem za poplatky (položky 1337 a 1340). Vysoké náklady na sběr a svoz odpadu jsou považovány za problém, který je možné řešit meziobecní spoluprací.

Tab. 92 Podpořené projekty OPŽP v SO ORP Děčín

Název projektu	Příjemce	Náklady (v Kč)		Celková výše podpory (v Kč)	Stav	Výzva OPŽP
		celkové	celkové uznatelné			
Analýza rizik staré skládky v k. ú. Mezná	Správa NP České Švýcarsko	1 011 500	836 000	752 400	Výdaje projektu certifikovány	I.
Bioplynová stanice Lesná	BPS Lesná, s. r. o.	54 021 762	45 018 135	22 959 248	Výdaje projektu certifikovány	V.
Bioplynová stanice Verneřice	AGROKOM SEVER, s. r. o.	58 214 800	47 400 000	24 174 000	Schválen k financování	V.
Realizace analýzy rizik staré skládky odpadů v k. ú. Horní Kamenice	Město Česká Kamenice	943 608	943 608	849 207	Výdaje projektu certifikovány	XXVII.
JPP Trans, s. r. o. – svoz bioodpadu II	JPP Trans, s. r. o.	7 699 351	5 900 000	3 009 000	Výdaje projektu certifikovány	XL.
Svážíme bioodpad z města Č. Kamenice	Město Česká Kamenice	3 014 166	3 014 166	2 562 041	Schválen k financování	LII.

Zdroj: opzp.cz

V rámci operačního programu Životní prostředí bylo v databázi podpořených projektů identifikováno 6 projektů s příjemcem ze SO ORP Děčín. Největší investicí byla stavba bioplynových stanic. Z hlediska počtu projektů se Děčínsko řadí spíše mezi podprůměrné oblasti.

Předpokládaný vývoj odpadového hospodářství v nejbližších letech

Očekávaný vývoj v dalších letech souvisí především s úpravou legislativy. Ke konci roku proběhla novelizace Zákona o odpadech z roku 2001. Ta stanovila pro obce povinnost zajistit oddělený sběr papíru, plastů a skla a nově zavést sběr kovů a biologicky rozložitelného odpadu rostlinného původu. V období vegetačního klidu není sběr BRKO dle zákona povinný. Současně je připravován nový zákon, který by měl vstoupit v platnost v roce 2016. Od roku 2015 také platí nový POH ČR a připravuje se Program předcházení vzniku odpadů. Změna legislativy by měla vycházet ze strategických cílů v odpadovém hospodářství, kterými dle POH ČR jsou:

- Předcházení vzniku odpadů a snižování měrné produkce odpadů.
- Minimalizace negativních vlivů na lidské zdraví a životní prostředí, způsobených vznikem odpadů a nakládání s nimi.
- Udržitelný rozvoj společnosti a přiblížení se k evropské „recyklační společnosti“.
- Maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů.

Legislativní změny by měly vycházet z POH ČR a odpovídat Evropské směrnici o odpadech.

Cílem odpadového hospodářství v ČR je omezit vznik odpadů. Toho lze dosáhnout větším důrazem na třídění odpadů, závazek ČR do roku 2020 je 50% podíl vytríděného a dále recyklovatelného odpadu. Zvýšením podílu tříděného odpadu dojde ke snížení nákladů na skládkování. Motivačním prvkem pro zlepšení situace v třídění odpadu budou zvýšené poplatky za uložení odpadu na skládku. Bylo navrženo zvýšení tohoto poplatku z dnešních 500 Kč až na 1 000 Kč v roce 2015. Záměrem státu je postupné omezování skládkování odpadů, zákaz skládkování směsného komunálního odpadu, recyklovatelných a využitelných odpadů by mohl platit od roku 2024. Odpady dnes běžně skládkované by měly být v budoucnu více energeticky využívány.

Aby mohly být všechny záměry státu v odpadovém hospodářství splněny, je třeba klást důraz na motivaci občanů, aby byli ochotni více třídit. Motivačním prvkem je především výše poplatku za tříděný domovní odpad, který jednotlivé obce vybírají. Nejvyšší náklady obcí souvisí s poplatkem za uložení odpadu na skládku. Pokud obec bude více třídit, vznikne menší potřeba skládkování, tím se dosáhne snížení nákladů a v důsledku lze snížit i výši poplatku placeného obyvateli.

5.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	P	D	V = P*D		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na zajištění běžného provozu systému odpadového hospodářství	2	5	10	optimalizace systému svozu, změna svozové firmy, změna systému výběru plateb, meziobecní spolupráce	Obec
Zvyšování nákladů na svoz KO	3	3	9	změna svozové firmy, společné jednání, obcí se svozovou společností	Obec
Občané a původci komunálního odpadu neplatí za odpad	4	2	8	změna systému výběru plateb	Obec
Nedostatek financí na investice a vybavení	3	2	6	využití fondů EU či jiných dotací, společný nákup obcí	Obec
Výdaje na mimořádné záležitosti, např. na odstranění černé skládky	2	2	4	prevence – zajištění sběrných míst, sankce a medializace	Obec
Organizační riziko					
Vzdálenost koncových zařízení (kromě skládek)	4	2	8	zřízení třídící linky v území, Využití BPS na komunální bioodpad, zprovoznění komunální kompostárny	Obce
Nezájem či neochota obcí spolupracovat	3	2	6	profesionalizace DSO, motivace ze strany státu	Obce
Vyčerpání kapacity skládek	2	4	8	dotřídňování odpadu, motivace občanů ke třídění	Obce
Špatný systém svozu v SO ORP	2	2	4	meziobecní spolupráce	Obce
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím nebo zvýšení provozních nákladů	5	3	15	upozornění na dopady změn legislativy	Obec
Oddalování přijetí nového zákona o odpadech a POH ČR, nevhodná podoba zákona	3	2	6	tlak na zákonodárce	Stát
Technické riziko					
Špatný technický stav zařízení k nakládání s odpady a jeho vybavení	2	2	4	využití fondů EU či jiných dotací, společné financování obcemi	Vlastník zařízení
Věcné riziko					
Občané netřídí odpad	4	3	12	větší hustota sběrných nádob, motivace ke třídění, osvěta	Obec
Kriminalita – ničení sběrných nádob, krádež odpadu z nádob	4	2	8	finanční postihy, monitoring rizikových lokalit policií	Obec
Občané a původci odpadu porušují zákon (např. černé skládky, nakládání s NO apod.)	4	2	8	systém kontroly	Obec
V obci se netřídí BRKO	4	3	12	zavedení svozu BRKO, zajištění koncového zařízení, spolupráce s BPS, zavedení domácího kompostování	Obec
Špatné řízení svozové firmy nebo porušování podmínek smlouvy a rizika spojená se zaměstnanci firmy (stížnosti občanů)	2	2	4	stanovení jasných podmínek ve smlouvě	Obec

Nejvýznamnějším rizikem v oblasti odpadového hospodářství jsou legislativní změny. V souvislosti s připravovaným zákonem o odpadech a procesem schvalování nového Plánu odpadového hospodářství ČR je situace nejistá. Významným rizikem je netřídění odpadu občany. Právě legislativní změny mohou pomoci zmírnit významnost tohoto rizika tím, že obyvatele ke třídění motivují úlevou na poplatcích. Jako jedno z hlavních rizik bylo identifikováno netřídění biologicky rozložitelného komunálního odpadu. Protože BRKO tvoří podstatnou část komunálního odpadu, mělo by být jeho třídění a další využití prioritou k řešení pro obec.

b) Analýza cílových (dotčených) skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Občané a subjekty zapojené do svozu KO	blízkost sběrných nádob na TDO, svážení TDO spolu se SKO	netřídí odpad	web, místní tisk, úřední deska	ekologická osvěta
	levný a pravidelný svoz odpadu	neplatí za svoz	letáková kampaň	monitoring černých skládek
	pohodlný způsob placení	míchají NO do KO		zajištění sběrných nádob na TDO
	platí za skutečnou váhu odpadu, ne za objem popelnice	zakládají černé skládky		medializace OH obce
	dostupný sběrný dvůr			vytvořit letáky
Fyzické osoby jako producenti odpadu	odpad se dá opětovně využít	tvoří ekologické zátěže	jednání s obcí	kontrola pověřenými orgány
	levný a pravidelný svoz odpadu			
Obce	participace občanů na čistotě obce	nemá prostředky na likvidaci černých skládek	jednání mezi obcemi	meziobecní spolupráce
	férová cena svozové spol.	nemonitoruje černé skládky	výměna informací s krajem	změna svozové společnosti
	občané platí poplatky	OH obce není v souladu s POH ČR	výměna informací se SMO	ekologická osvěta
	občané třídí odpad	liší se zájmy školy a obce, obec nepomáhá		
	optimalizované výdaje do OH	není zájem o MOS		
Chataři	blízkost sběrných nádob na TDO, svážení TDO spolu se SKO	zakládají černé skládky	obecní web, úřední deska	monitoring černých skládek
	levný a pravidelný svoz odpadu	míchají NO do KO		cedule Zákaz skládky
	dostupný sběrný dvůr	neplatí za svoz		
	pohodlný způsob placení	netřídí odpad		
Turisté, návštěvníci území	dostatek odpadkových košů	odhazují odpadky mimo koše	web	dostatek košů na odpadky
	čistota obcí	netřídí odpad		
Svozové společnosti	maximalizace zisku	uzavírají smlouvy nevýhodné pro obce	jednání s obcí/s více obcemi naráz	spolupráce s obcemi
	dostatek zakázek	porušují smlouvu		
	efektivní systém svozu	nezodpovědní zaměstnanci		
	naplněná kapacita zařízení	staré technické vybavení		
Koncová zařízení pro nakládání s odpady	maximalizace zisku	nenaplněná kapacita, nerentabilní	pravidelná jednání s řediteli	monitoring ze strany pověřeného OŽP
	dostatek zakázek	tvoří ekologické zátěže		nové technologie
	naplněná kapacita zařízení	mohou ohrozit ŽP		
		porušují zákony		

Školy	účastní se environmentálních akcí (např. Uklidme svět)	nezájem učitelů, dětí, rodičů	pravidelná jednání obcí s řediteli	motivovat školy ke třídění
	děti se účastní třídění odpadu		web, tisk	zapojit je do aktivit
	třídění má přenesený vliv i na rodiče		rodičovské schůzky	spolupráce škol
	výhodný svoz odpadu ze škol			
Ekologické neziskové organizace	je zájem o jejich akce	neodborné připomínkování	setkání s představenstvem obcí	zapojení do ekologického vzdělávání
	připomínkují záměry obcí	brzdí budování staveb	web, tisk	
	ekologická výchova na školách			
	osvěta veřejnosti			
Kraj	je dodržován zákon	neodborné vedení	setkání s představiteli nižších samosprávních celků (SO ORP, obce)	informování obcí o legislativních změnách
	jsou plněny cíle POH kraje	rozhodnutí vedoucí k ohrožení ŽP	web, oběžníky	činnost v rámci osvěty
Stát	na skládce končí minimum odpadu	nevhodné legislativní změny	jednání s dotčenými skupinami (svozové spol., NNO atd.)	legislativní usnadnění spolupráce v OH
	tříděno je maximum odpadu	ohrožení ŽP v důsledku OH	média	
	jsou plněny cíle POH ČR	zájmy politiků nekorespondují se zájmy občanů		
Média	co nejširší publikum	nevhodná manipulace s informací	tiskové agentury	financování vlastního obecního webu/tisku
	co nejzajímavější obsah	negativní obraz obce		využit k publikaci informací o OH, k ekologické osvětě

Z hlediska odpadového hospodářství obcí jsou nejdůležitějšími cílovými skupinami občané, obce a společnosti, které zajišťují služby. Efektivní chod odpadového hospodářství obce se odvíjí od uspokojení potřeb obce a jejích občanů. Některé tyto potřeby se navzájem podmiňují (od obce se očekává zajištění sběrných nádob na tříděný odpad či pytlového svozu, od občanů se čeká ochota třídít odpad). Potenciál pro zlepšení skýtá spolupráce obce se školou, např. formou environmentální výchovy, což může zasáhnout i rodiče dětí, a zapojení školy do systému třídění odpadu (např. sběr tenkostěnného hliníku či kuchyňského oleje, umístění sběrného místa pro baterie a elektroodpad apod.).

5.1.4. SWOT analýza oblasti

Silné stránky	Slabé stránky
1. Kvalitní systém sběru tříděného odpadu	1. Nadprůměrné ceny za svoz a nakládání s odpadem vůči ČR
2. Vysoký počet sběrných dvorů a sběrných míst	2. Vzdálená některá zařízení pro nakládání s odpady (třídící linka, ZEVO)
3. Environmentální výchova na školách, zapojení škol do třídění odpadu	3. Nízká míra domácího kompostování, zaostalá infrastruktura pro nakládání s bioodpadem
4. Klesající množství vyprodukovaného nebezpečného odpadu	4. Neplacení poplatků občany obcím za sběr, svoz a nakládání s odpadem
5. Blízkost a rozmístění skládek	5. Náklady na provoz sběrného místa
6. Rostoucí podíl vyříděného odpadu	6. Návyky některých obyvatel v třídění odpadů
Příležitosti	Hrozby
1. Využití nově zprovozněné kompostárny	1. Staré ekologické zátěže
2. Vyšší míra zapojení podnikatelských subjektů do třídění odpadu	2. Vznik černých skládek a náklady na jejich odstranění
3. Lepší informovanost občanů, vzdělávání dětí	3. Zvyšování produkce odpadu
4. Rozšíření spektra tříděných odpadů v obcích	4. Nevhodné změny legislativy
5. Využití BPS k energetickému využití BRKO	5. Vyčerpání kapacity stávajících skládek
6. Společné vyjednávání obcí se společnostmi poskytujícími služby v odpadovém hospodářství	6. Odkládání odpadu v sociálně vyloučených lokalitách
7. Zapojení občanů do environmentálních akcí	7. Stále rostoucí výdaje obcí a občanů na OH

Silnou stránkou obcí v území je především systém sběru tříděného odpadu, což umožňuje tředit odpad všem občanům, kteří o to mají zájem. Nižší hustota sběrných kontejnerů je kompenzována pytlovým sběrem. Díky tomu je silnou stránkou rostoucí podíl vyříděného odpadu, přestože v celostátním srovnání Děčínsko zaostává. Pozitivním faktem je množství sběrných dvorů a míst, spekulativní je vhodnost jejich rozmístění a efektivnost řízení. Blízkost a rozmístění skládek je v současnosti další silnou stránkou území, ale do budoucna je nutné se orientovat na další zařízení pro nakládání s odpady (třídící linky, ZEVO), která se nenacházejí v území nebo v nejbližším okolí. Z pohledu představitelů obcí je hlavním negativem výše cen za svoz a nakládání s odpadem, která závisí na několika parametrech (např. šíře služeb, které obce využívají, vzdálenost obcí od zařízení k nakládání s odpady, firemní politika odpadových společností, apod.). Slabou stránkou jsou návyky některých obyvatel (lenost a nezájem třdit, znehodnocení obsahu kontejnerů vhozením nevhodného odpadu apod.).

Obcím se naskýtá několik příležitostí, jakým způsobem začít řešit nakládání s BRKO. V území vznikla nová soukromá kompostárna a obce mají příležitost využít jejich služeb nebo usilovat o dotaci k vybudování vlastní malé kompostárny. Další možností je rozšíření kapacity stávajících bioplynových stanic a jejich využití k nakládání s BRKO od obcí. Příležitostí k meziobecní spolupráci je společné vyjednávání se společnostmi, poskytujícími služby v odpadovém hospodářství, ale organizační a finanční náročnost může způsobit nezájem obcí. Přímou či nepřímou hrozbou ve zvyšování výdajů na odpadové hospodářství. Růst výdajů může být zapříčiněn růstem produkce směsného komunálního odpadu (a tedy např. výdajů za skládkování odpadu), cenovou politikou svozových společností a legislativními změnami (např. podstatnou změnou ve způsobu nakládání se SKO, jako je omezení jeho skládkování). Stále hrozícím problémem jsou též výdaje na likvidaci černých skládek.

5.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Vzhledem k získaným statistickým datům a k výsledkům dotazníkového řešení vyplývá, že celkové náklady na odpadové hospodářství v obcích SO ORP Děčín jsou nadprůměrné. Samy obce označily při dotazníkovém šetření vysokou cenu společností nabízejících služby v odpadovém hospodářství jako problém k řešení. Obce se společnostmi jednají samostatně a v oblasti odpadového hospodářství zatím spíše nespolupracují. Stávající koncová zařízení uspokojují většinu požadavků odpadového hospodářství, chybí třídící linka na komunální odpad. Příležitostí pro odpadové hospodářství je využívání nově zřízené kompostárny. V území nefunguje žádná forma komunitního kompostování, také neprobíhá žádná spolupráce s provozovateli bioplynových stanic. Dle dotazníkového šetření projevila polovina obcí zájem o meziobecní spolupráci ohledně společné realizace projektů zařízení k nakládání s odpady.

SO ORP Děčín je nadprůměrným producentem odpadu. Složení vyprodukovaného odpadu dle katalogu odpadů se výrazněji neliší od průměru ČR, pouze se projevuje skladba ekonomických aktivit v území (zemědělství, papírenský průmysl). Materiálové využití odpadu je hlavním způsobem nakládání s odpady realizovaným na území správního obvodu. Na území SO ORP se rovněž snižuje množství skládkovaného odpadu. To se ale děje obzvláště proto, že odpad je skládkován na skládkách mimo SO ORP. Menší část odpadu (zvláště SKO) se energeticky využívá v ZEVO v Liberci. Množství separovaného odpadu každým rokem roste, ale měrná produkce papíru, plastu, skla i nápojových kartonů zůstává pod průměrem ČR. Také třídění bioodpadu není optimální a nedaří se být v souladu s cíli Plánu odpadového hospodářství ČR. Vytríděný komunální odpad není zpracováván na Děčínsku, suroviny končí mimo území.

Při otázce dotazníkového šetření ze začátku roku 2014, *jsou-li stávající svazky obcí schopny koordinovat spolupráci v oblasti odpadového hospodářství*, uvedlo pouze 8 zástupců obcí, že ano. Tento názor přitom není koncentrován do jedné části území, tj. do jednoho svazku obcí. V rámci každého svazku lze tedy nalézt názor, že je spolupráce možná. Je konkretizována jako **nutná k prosazení společných zájmů obcí, možnosti výběru svazové společnosti a optimalizace služeb za cílem úspor**. Nejčastěji opakujícím se názorem, proč spolupráci není možné koordinovat, je **nedostatek personálních kapacit**. Při otázce na spolupráci v odpadovém hospodářství na úrovni obcí uvedlo pouze 8 respondentů, že již probíhá a dalších 13, že se jí nepodařilo navázat. 18 zástupců obcí projevilo zájem o kooperaci do budoucna. Z dotazníkového šetření plyne, že ve srovnání s ostatními oblastmi zájmů je spolupráce v odpadovém hospodářství nejméně úspěšnou, ale obce o ni jeví zájem. Z výsledků dotazníkového šetření a z provedené analýzy bude vyplývat návrhová část dokumentu.

5.2. Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství

5.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“. Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Odpadové hospodářství“, na jejímž základě byly připraveny Nástinů opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti odpadového hospodářství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v SO ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Do fokusní skupiny se zapojili oba motivující starostové, koordinátor projektu MOS za SO ORP Rumburk a Varnsdorf, starosta obce Malšovice, vedoucí odboru OMH MM Děčín. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma odpadového hospodářství.

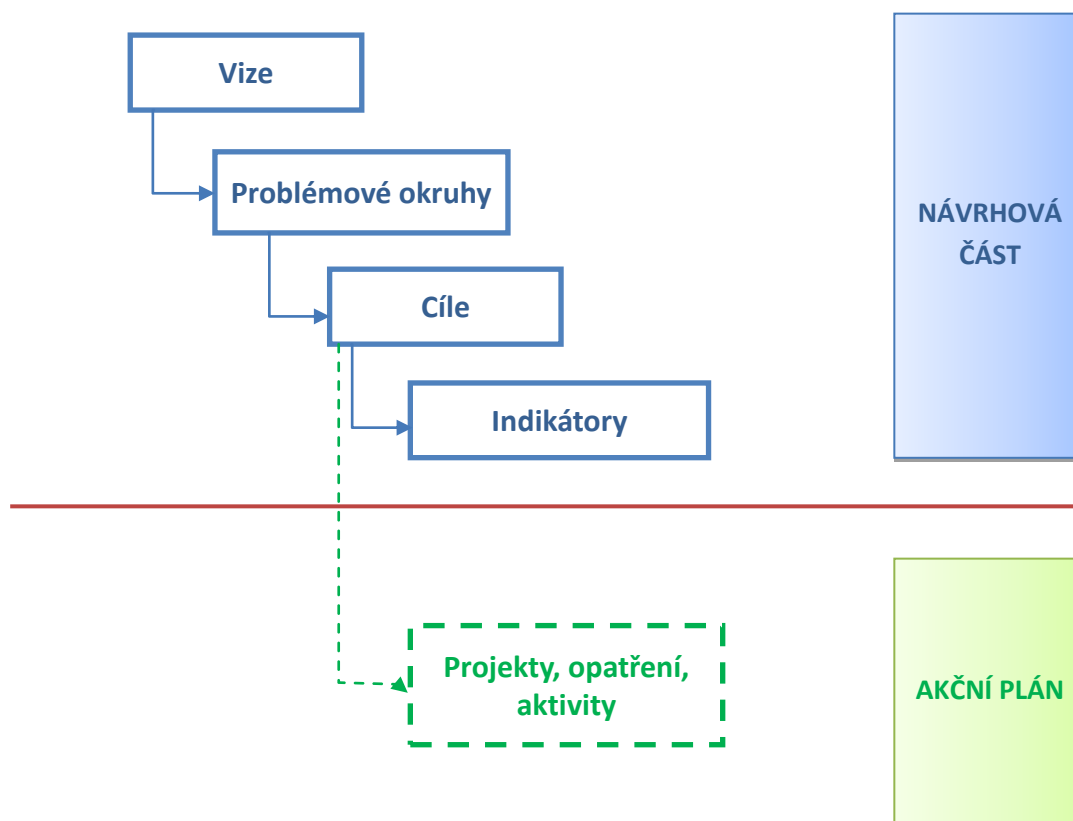
Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území SO ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v SO ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno. Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.



Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Odpadové hospodářství“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize: <i>Obce snížily náklady na odpadové hospodářství díky jednotnému postupu a zvýšení podílu tříděného odpadu.</i>						
Odpadové hospodářství	Problémový okruh 1: Vysoké výdaje na odpadové hospodářství			Problémový okruh 2: Chybějící koncepce pro třídění a nakládání s bioodpady		Problémový okruh 3: Absence dlouhodobého plánování nakládání s odpady
	cíl 1.1: Společně vypsát výběrové řízení na svozovou společnost	cíl 1.2: Zvýšit příjmy obcí z třídění odpadu	cíl 1.3: Společně vybudovat třídící linku	cíl 2.1: Zanalyzovat produkci bioodpadu v jednotlivých obcích	cíl 2.2: Zajistit odběratele bioodpadu	cíl 3.1: Vytvořit společnou koncepci odpadového hospodářství v dlouhodobém časovém horizontu

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

5.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vize

Meziobecní spolupráce obcí správního obvodu ORP Děčín vede ke zlepšení kvality života obyvatel obcí a k úspoře finančních prostředků. V oblasti školství funguje spolupráce mezi školami a zřizovateli, jsou sdíleny zkušenosti a společně řešeny problémy. Komunitní plánování sociálních služeb zohledňuje potřeby všech občanů v zapojených obcích. **Obce snížily náklady na odpadové hospodářství díky jednotnému postupu a zvýšení podílu tříděného odpadu.** Jednotná marketingová tvář území v cestovním ruchu vede ke zvyšování návštěvnosti všech částí regionu. Dopravní infrastruktura zajišťuje bezpečný pohyb cyklistů a chodců po celém území.

Problémové okruhy

1. Vysoké výdaje na odpadové hospodářství

Problémový okruh vyplývá z analytických prací i z jednání se zástupci obcí a jeho příčiny byly prodiskutovány v rámci fokusní skupiny.

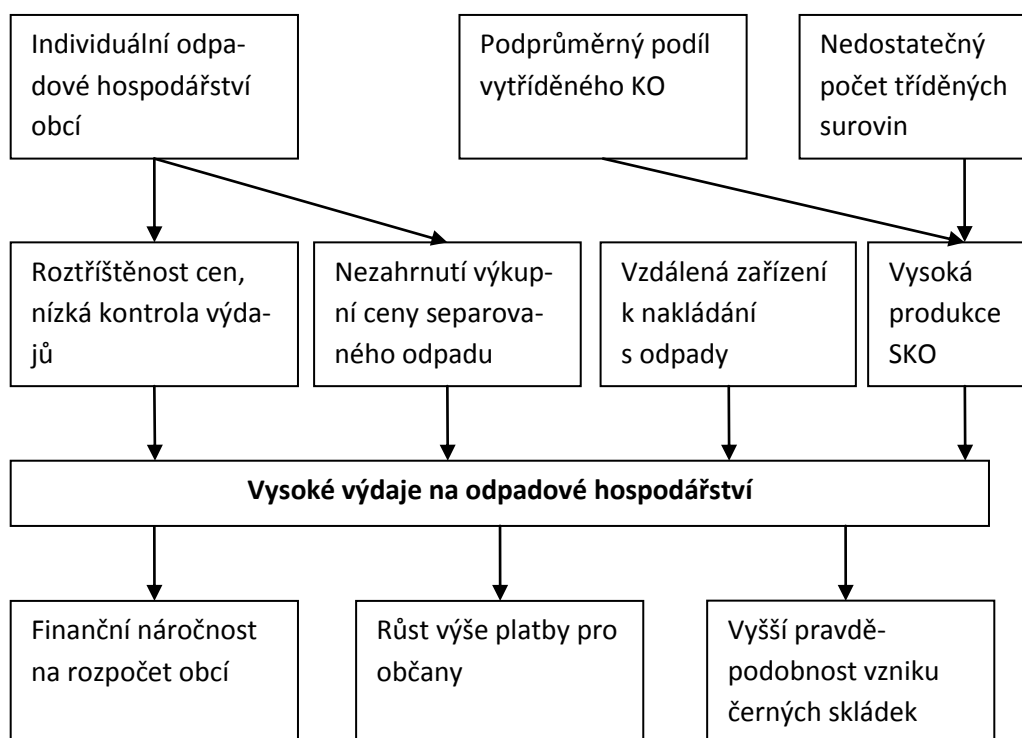
Většina obcí je nespokojena s výší výdajů, které z rozpočtu vyplácí svozovým společnostem za sběr, svoz a nakládání s odpady. Analýza prokázala každoroční růst těchto výdajů. V obcích, kde se vybírá poplatek, činí výdaje v průměru 830 Kč/ob. (tj. poplatek za komunální odpad od občana + doplatek z obecního rozpočtu na občana). Studie IURMO *Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR z roku 2013* ukázala, že cenová hladina na Děčínsku je ve srovnání s jinými okresy ČR nadprůměrná. Obce také nejsou spokojeny se způsobem vyúčtování částky za separovaný odpad. Některé obce kvůli způsobu vyúčtování se svozovou společností nemají žádné příjmy za tříděný odpad. Důsledkem jsou chybějící finance v rozpočtu, ze kterých obce doplácí odpadové hospodářství. V území zatím neprobíhá žádná forma spolupráce při jednání se svozovými společnostmi či společné řešení výběrového řízení na služby v odpadovém hospodářství.

Příčinou problémů je především špatná vyjednávací pozice obcí, které mají při individuálním jednání slabší vyjednávací pozici při smlouvání o ceně. Ta je účtována dle platných ceníků, které jsou pro obce jednotné a určují cenu dle frekvence svozu a objemu nádob. Území spravují dvě svozové společnosti, které spadají pod velké koncerny. Vyjednávací pozice obcí se v důsledku projevuje na konečných výdajích za odpadové hospodářství, které obce nepovažují za přiměřené.

Dalšími příčinami růstu výdajů je každoročně se zvyšující produkce komunálního odpadu, délka svozové trasy a cena pohonných hmot. Vzhledem k podprůměrné míře třídění odpadu jsou důsledkem rostoucí výdaje obcí na skládkování odpadu. Pro území je typická delší vzdálenost k některým zařízením k nakládání s odpady (třídící linky, ZEVO), což navyšuje cenu služeb, kterou svozové společnosti mohou obcím nabídnout. V důsledku plánovaných legislativních změn může pomínout výhoda skládky v území a v blízkosti území a odpad by musel být odvážen do větší vzdálenosti, což by opět navýšilo finanční náročnost odpadového hospodářství pro obce.

Neřešení problému povede k dalšímu růstu výdajů na odpadové hospodářství z obecních rozpočtů. To se může projevit zdražením poplatku (popř. jiného způsobu výběru financí) za sběr, svoz a nakládání s odpady, čímž se důsledky promítnou přímo na občany.

Indikátor: *Výdaje obcí na odpadové hospodářství na obyvatele*



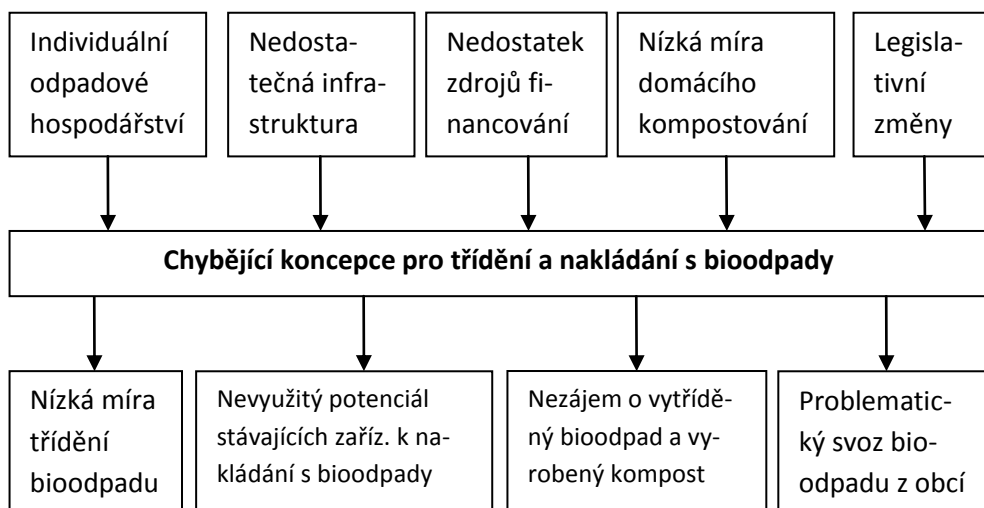
2. Chybějící koncepce pro třídění a nakládání s bioodpady

Problémový okruh vyplývá z analytické části dokumentu a z jednání fokusní skupiny, kde bylo jeho znění zformulováno na základě jednotlivých problémů s biologicky rozložitelnými odpady.

V dotazníkovém šetření odpověděly pouze tři obce, že na jejich území probíhá třídění bioodpadu. Novela zákona o odpadech přitom nařizuje rozšíření separovaných komodit mimo kovy i na bioodpad rostlinného původu v období od března do října. Jak ukázala analýza, i v současnosti tvoří biologicky rozložitelné složky odpadu nezanedbatelnou část celkové produkce odpadů. Biologicky rozložitelný odpad tvoří 21 % celkové produkce a podíl BRKO se pohybuje kolem 60 % BRO. Infrastruktura pro nakládání s BRO začala vznikat teprve nedávno. V letech 2010 a 2011 vznikly bioplynové stanice ve Velké Bukovině a v Lesné, které ale vznikly pro potřebu zemědělských družstev, nedochází zde ke zpracování odpadu z obcí. V roce 2014 byla nově zprovozněna kompostárna v Dobkovicích, která ale nemůže přijímat znečištěný bioodpad (tj. nemůže přijímat biologicky rozložitelný komunální odpad kvůli nejistému složení).

Současné potřeby obcí zbavit se svého odpadu a povinnost třídít bioodpad zvyšují nutnost vytvoření systému, který by vyřešil základní problémy s nakládáním s ním (tj. způsob třídění, zajištění odběratele odpadu a způsob jeho využití). Neřešení problematiky může mít různé následky: neefektivní třídění bioodpadu, což se promítne na vysokém objemu skládkovaného komunálního odpadu, hrozbu nesplnění zákonných povinností, malý zájem o bioodpad jako surovinu pro výrobu kompostu (zemědělcům se více vyplatí využívat vlastní zdroje) či nevyužitou kapacitu nové kompostárny v Dobkovicích.

Indikátory: *Vznik koncepce pro třídění a nakládání s bioodpady; Podíl materiálového a energetického využití bioodpadu*



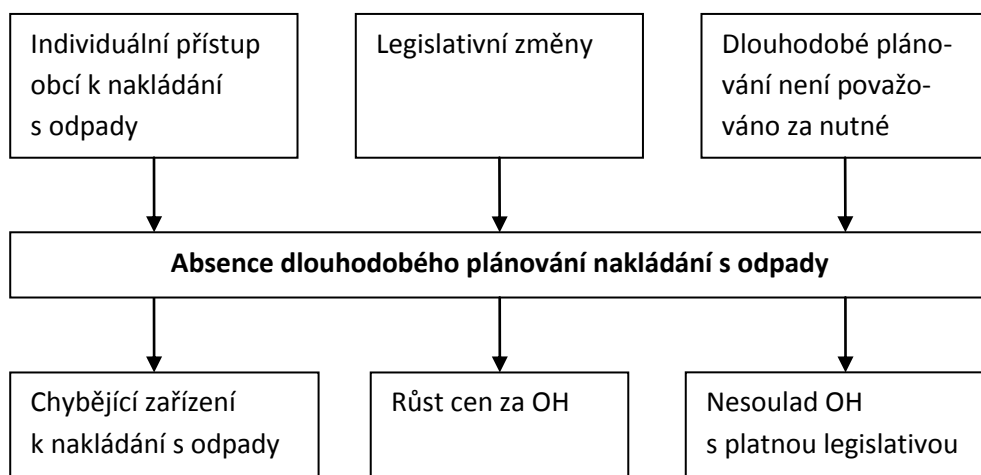
3. Absence dlouhodobého plánování odpadového hospodářství

Problémový okruh byl navržen fokusní skupinou na základě stávajících poměrů v území a probíhajících legislativních změn.

Na základě Plánu odpadového hospodářství ČR a Směrnice Evropského parlamentu se předpokládá výrazné omezení skládkování směsného komunálního odpadu po roce 2024. Vzhledem k tomuto termínu je nutné co nejdříve začít plánovat, jakým způsobem bude probíhat nakládání s odpady (zvláště pak s SKO) z území správního obvodu. Přestože se jedná o očekávanou situaci, v území dosud neproběhlo žádné jednání, které by prodiskutovalo možnosti a východiska odpadového hospodářství v dlouhodobém horizontu. Nutnost řešit problém je umocněna faktem, že na Děčínsku se nenachází žádné zařízení k energetickému využití odpadů nebo spalovna. ZEVO komunálního odpadu v Liberci je z Děčína vzdáleno 70 km. Vzhledem k náročnosti takového projektu (náročnost projektového a stavebního řízení) by bylo vhodné začít co nejdříve analyzovat situaci a vybírat nejlepší řešení, a to nejlépe pro široký region, aby bylo možno dimenzovat technologie na rentabilní kapacitu.

Možným důsledkem neřešení problémového okruhu je také absence variant v případě, že do roku 2025 nevystačí kapacita skládek pro ukládání odpadu. Plochy skládky Orlík IV v Malšovicích, které jsou v územním plánu vytyčené k dalšímu rozšíření skládky, není možné využívat bez příslušných povolení ze strany CHKO České středohoří. Je nutné také brát v potaz možnost, že dojde k posunu omezení skládkování na pozdější rok.

Indikátor: *Vznik společné koncepce odpadového hospodářství*



5.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Vysoké výdaje na odpadové hospodářství
Cíl 1.1	Společně vypsát výběrové řízení na svozovou společnost
Popis cíle	Svoz komunálního odpadu ve 28 obcích SO ORP Děčín obstarávají především Technické služby Děčín, a. s. (část koncernu Marius Pedersen, a. s.), sedm obcí má smlouvu s AVE CZ odpadové hospodářství, s. r. o. Tyto svozové společnosti mají přibližně podobné ceny. Většina obcí je s cenou nespokojena. Jednou z možných příčin vysokých výdajů obcí na odpadové hospodářství jsou mj. samostatná výběrová řízení. Nabízená cena pro jednotlivé obce není příliš výhodná, ale obce nejsou v pozici, ve které by mohly smlouvat. Problém by vyřešilo společné výběrové řízení, díky čemuž by se území stalo atraktivnějším pro vyjednávání o lepší ceně. Předpokladem výhodné ceny pro obce je zapojení města Děčín do výběrového řízení. V Děčíně bydlí 64 % obyvatel správního obvodu, město je tak samo o sobě atraktivním klientem. Pro splnění cíle je proto důležité, aby město Děčín, jež momentálně chystá vypsání výběrového řízení, nezažadovalo plánovaný víceletý kontrakt. Ten by značně znesnadnil výchozí pozici ostatních obcí. Snižování nákladů na odpadové hospodářství je jedním z cílů Děčína dle Strategického plánu města Děčín 2014–2020.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Nastavení spolupráce • Analýza právních a ekonomických aspektů stávajících smluv a možností jejich ukončení • Dohoda právní formy spolupráce (popř. vznik či transformace DSO za účelem spolupráce v odpadovém hospodářství) • Dohoda parametrů společné smlouvy • Sestavení harmonogramu ukončování stávajících smluv • Příprava a realizace společného výběrového řízení
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet obcí zapojených do společného výběrového řízení
Správce cíle	Starosta Jílového (Miroslav Kalvas)

Problémový okruh 1	Vysoké výdaje na odpadové hospodářství
Cíl 1.2	Zvýšit příjmy obcí z třídění odpadu
Popis cíle	Náklady na nakládání s komunálním odpadem jsou rok od roku vyšší. Snížení nákladů na svoz a skládkování směsného komunálního odpadu lze dosáhnout především správnou motivací obyvatel ke třídění odpadů. Pokud lidé odpad třídí, a vyhodí toho tedy logicky méně do nádob na směsný odpad, existuje prostor pro snížení nákladů na skládkování. Zástupci obcí považují zisk za prodej separovaných odpadů jako nedostatečný a neodpovídající úsilí obcí v třídění odpadu. Některé obce vzhledem k formulaci smlouvy se svozovou společností nedostávají žádnou finanční kompenzaci. Pro většinu obcí platí, že za odpad obdrží sumu nižší, než jaká by mohla být nabídnuta. Vyšší příjem z druhotných surovin může pak obec odrazit na stanovení výši poplatku za komunální odpad, což může vést k lepší motivaci občanů dále třídít odpad. Cílem je tedy provést kroky, které by vedly k navýšení příjmů za třídění odpadu a za prodej vytríděných surovin, tedy přímé fakturování se společností EKO-KOM, a. s. bez účasti svozové firmy a dohodnutí společného postupu při prodeji surovin. Zvýšení příjmů ze systému zpětného odběru lze dosáhnout maximálním využitím všech možností, které nabízí, tj. základních i bonusových složek odměn, jež jsou popsány ve smlouvách.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Nastavení spolupráce • Vznik či transformace DSO za účelem spolupráce v odpadovém hospodářství • Analýza smluv se svozovými společnostmi a současného hospodaření obcí • Zavedení přímého fakturování s firmou EKO-KOM, a. s. všemi obcemi • Důsledné využívání všech smluvních podmínek ke stanovení odměny • Zavedení Inteligentního systému nakládání s odpady • Informační kampaň pro obyvatele
Název indikátorů k hodnocení cíle	Příjem obcí z bonusů za třídění odpadu a prodeje druhotných surovin na obyvatele Počet obcí, ve kterých vzrostl příjem z třídění odpadu
Správce cíle	Starosta Jílového (Miroslav Kalvas)

Problémový okruh 1	Vysoké výdaje na odpadové hospodářství
Cíl 1.3	Společně vybudovat třídící linku
Popis cíle	Vzdálenost k zařízením k nakládání s odpady je jedním z faktorů, který se projevuje na výši výdajů na odpadové hospodářství. Čím blíže se koncové zařízení nachází, tím méně stojí svozovou společností doprava odpadu do něj a tím výhodnější cenu může nabídnout při výběrovém řízení. V současnosti končí separovaný odpad na lince v Teplicích nebo ve Štětí (35, resp. 50 km z Děčína). Trendem je rostoucí množství vytříděného odpadu a je předpoklad, že tento stav potrvá i nadále. V takovém případě by mohlo dojít k vyčerpání kapacity stávajících linek a jevílo by se jako reálné, že kapacita nové třídící linky by byla dostatečně využita a projekt udržitelný. Dle Strategie rozvoje odpadového hospodářství měst a obcí ČR (SMO ČR, 2011) se jeví jako rentabilní zařízení dimenzované pro spádovou oblast 70–100 tisíc obyvatel, což je rozmezí, kam SO ORP Děčín spadá (78 tisíc obyvatel), kapacitu zařízení lze ale naplnit také odpadem z obcí mimo SO ORP Děčín. Cíl volně navazuje na řešení problémového okruhu 3 „Absence dlouhodobého nakládání s odpady“.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Nastavení spolupráce • Vznik či transformace DSO za účelem spolupráce v odpadovém hospodářství • Studie proveditelnosti projektu na třídící linku • Vyhledání vhodné lokality pro realizaci projektu • Vyhledání vhodných zdrojů financování • Příprava a realizace projektu
Název indikátorů k hodnocení cíle	Vybudování třídící linky Průměrně využitá kapacita třídící linky
Správce cíle	Starostka Dobrné (Libuše Šrámková)

Problémový okruh 2	Chybějící koncepce pro třídění a nakládání s bioodpadem
Cíl 2.1	Zanalyzovat produkci bioodpadu v jednotlivých obcích
Popis cíle	<p>Novela zákona o odpadech stanovuje obcím povinnost od ledna 2015 zajistit sběr bioodpadu vzniklého na jejich území. Povinnost snižování BRKO vyplývá i z Plánu odpadového hospodářství ČR. Podle statistických zjištění tvoří plně recyklovatelný bioodpad 40 % obsahu domácích nádob na směsný komunální odpad. Je třeba se především zaměřit na efektivní oddělení bioodpadu ze směsného komunálního odpadu, aby byly pokryty náklady na zavedení odděleného sběru bioodpadu. Jednotlivé obce však nemají přesnou představu o množství vyprodukovaného bioodpadu a o tom, jaké množství může být vyprodukováno po povinném zavedení odděleného sběru BRKO z domácností. Tyto údaje jsou přitom základem k vytvoření optimální koncepce pro nakládání s bioodpadem. Na základě množství a objemu bioodpadu je možné plánovat využití stávajících zařízení k nakládání s bioodpadem a zahájení spolupráce s odběrateli surovin (zemědělci). Při úvahách o vybudování nového zařízení je taktéž nutné vzít v potaz množství bioodpadu, které by se zde zpracovávalo, aby mohl být projekt označen za udržitelný. Cílem je tedy zpracovat analýzu vzniku bioodpadu v celém správním území, která by zahrnovala produkci domácností, samotných obcí (údržba zeleně), příspěvkových organizací a dalších subjektů, které projeví zájem o zapojení se do systému nakládání s bioodpadem.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Sestavení pracovní skupiny • Zvolení vhodné metodiky • Zpracování analýzy
Název indikátorů k hodnocení cíle	Zpracování analýzy produkce bioodpadu
Správce cíle	Starostka Dobrné (Libuše Šrámková)

Problémový okruh 2	Chybějící koncepce pro třídění a nakládání s bioodpadem
Cíl 2.2	Zajistit odběratele bioodpadu
Popis cíle	<p>Pro fungující systém třídění bioodpadu je třeba zajistit poptávku po produktech třídění. Vytříděný bioodpad je možné využít jako zdroj v bioplynových stanicích či v zařízeních pro energetické využití odpadu. Je též možné ho kompostovat. V území se nachází nová kompostárna s roční maximální kapacitou 30 000 tun a dále dvě zemědělské bioplynové stanice. Všechna tři zařízení náleží soukromníkům. Je proto nutné zahájit jednání se zemědělskými subjekty a dohodnout podmínky, za jakých by bylo možné spolupracovat na zpracování odpadu, např. využití kapacity kompostárny v Dobkovicích, nebo rozšíření kapacity BPS a získání krajského souhlasu k nakládání s odpady. V případě, že by některé obce chtěly zpracovávat bioodpad ve vlastním zařízení – komunitní kompostárně, je nutné zajistit u svých občanů zájem o odebírání vyprodukovaného kompostu.</p> <p>Cíl je v souladu se Strategickým plánem města Děčín 2014–2020, dle kterého chce město „<i>ve vazbě na legislativu vytvořit ekonomicky výhodný model využití bioodpadu pro město</i>“.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Analýza potenciálních odběratelů kompostu a nezpracovaného bioodpadu • Oslovení potenciálních odběratelů • Dohodnutí podmínek a nastavení spolupráce s odběrateli • Smluvní zajištění
Název indikátorů k hodnocení cíle	Množství prodaného kompostu
Správce cíle	Starostka Dobrné (Libuše Šrámková)

Problémový okruh 3	Absence dlouhodobého plánování nakládání s odpady
Cíl 3.1	Vytvořit společnou koncepci odpadového hospodářství v dlouhodobém časovém horizontu
Popis cíle	<p>Problematika nakládání s odpady se týká všech obcí. Každá obec musí řešit, jakým způsobem zajistí nakládání s komunálním odpadem vzniklým na jejím území. Ve většině případů je se vzniklými odpady nakládáno na území jiné obce, proto je vhodné k této oblasti přistupovat jednotně v rámci celého regionu. Obec na Děčínsku spolu nespolupracují v žádném aspektu odpadového hospodářství, což zahrnuje i společné plánování nakládání s odpady. Vzhledem k současným trendům, které předpokládají výrazné omezení skládkování směsného komunálního odpadu, se ukazuje jako nezbytnost společně jednat o podobě odpadového hospodářství v území v roce 2025 a dále. Hlavním cílem je tedy zahájení dialogu mezi zástupci obcí a dalšími dotčenými subjekty. Výstupem by pak byl dokument, který by zhodnotil současný stav odpadového hospodářství a zanalyzoval možná řešení pro splnění nových legislativních podmínek. Tato koncepce může sloužit také jako podklad k získání dotace na vybudování nového zařízení pro nakládání s odpady, například překládací stanice. Koncepci je možné vytvořit v širším územním kontextu, nejen pro správní obvod (konkrétně za okres Děčín). Při zpracování koncepce je nutné vycházet z Plánů odpadového hospodářství ČR a Ústeckého kraje, kde jsou specifikovány podmínky pro nakládání s odpady v příštím období.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Nastavení spolupráce • Analýza současného stavu • Návrh možných východisek • Vytvoření Dlouhodobé koncepce odpadového hospodářství pro okres či SO ORP
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet zapojených obcí
Správce cíle	Starosta Jílového (Miroslav Kalvas)

5.2.4. Indikátory

Problémový okruh 1	Vysoké výdaje na odpadové hospodářství		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	VÝDAJE OBCÍ NA ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ NA OBYVATELE		
Měrná jednotka	Kč/obyvatel		
Správce měřítka	OMH MM Děčín		
Roky	2014	2018	2023
Plán		920	900
Skutečnost	933		
Popis měřítka:	Neinvestiční výdaje obcí na odpadové hospodářství jsou ve srovnání s ČR nadprůměrné. Cílem je učinit taková opatření, které povedou ke snížení výdajů, popř. zamezí jejich dalšímu navyšování. Indikátor by měl mít klesající trend.		
Metodika a výpočet:	Součet neinvestičních výdajů obcí v odpadovém hospodářství (paragrafy 3721–3729) vztažené na jednoho obyvatele k 31. 12. uplynulého roku		
Zdroj čerpání dat:	veřejná databáze ČSÚ ⁶ , rozpočty obcí ⁷		

Cíl 1.1	Společně vypsát výběrové řízení na svozovou společnost		
Číslo indikátoru	1.1		
Název indikátoru	POČET OBCÍ ZAPOJENÝCH DO SPOLEČNÉHO VÝBĚROVÉHO ŘÍZENÍ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	OMH MM Děčín		
Roky	2014	2018	2023
Plán		34	-
Skutečnost	nesledováno		
Popis měřítka:	Společné výběrové řízení je krokem, který by měl zvýšit atraktivitu zakázky a snížit ceny stávajících svozových společností (zejména v menších obcích) nebo přilákat do území novou svozovou společnost s výhodnější nabídkou. Zapojení co nejvyššího počtu obcí se pozitivně projeví na celkových výdajích obcí na odpadové hospodářství (indikátor č. 1)		
Metodika a výpočet:	Počet obcí, které se zapojily do výběrového řízení na svozovou společnost alespoň s jednou další obcí		
Zdroj čerpání dat:	OMH MM Děčín		

⁶http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?cislotab=UAP6030UU_OR&kapitola_id=327&voa=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&pro_1_89=4202

⁷ <http://monitor.statnipokladna.cz/2013/kraje/detail/CZ042>

Cíl 1.2	Zvýšit příjmy obcí z třídění odpadu		
Číslo indikátoru	1.2		
Název indikátoru	PŘÍJEM OBCÍ Z BONUSŮ ZA TŘÍDĚNÍ ODPADU A PRODEJE DRUHOTNÝCH SUROVIN NA OBYVATELE		
Měrná jednotka	Kč		
Správce měřítka	manažer strategie		
Roky	2014	2018	2023
Plán		5 000 000,00	5 500 000,00
Skutečnost	3 934 303,72		
Popis měřítka:	Cílem je vyšší příjem obcí za prodej separovaných surovin a vyšší bonusy za třídění odpadu od EKO-KOM, a. s. a od kolektivních systémů pro zpětný odběr elektrozařízení. Indikátor hodnotí reálný příjem obcí, popř. organizací, kam tyto finance putují. Meziobecní spoluprací lze dosáhnout výhodnější výkupní ceny druhotných surovin, čímž by došlo k růstu indikátoru.		
Metodika a výpočet:	Součet finančních prostředků, které obce obdržely za prodej druhotných surovin a za třídění odpadu		
Zdroj čerpání dat:	rozpočty obcí dotazem na jednotlivé obce (vzhledem k lišící se metodě zaúčtování)		

Cíl 1.2	Zvýšit příjmy obcí z třídění odpadu		
Číslo indikátoru	1.3		
Název indikátoru	POČET OBCÍ, VE KTERÝCH VZROSTL PŘÍJEM Z TŘÍDĚNÍ ODPADU		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	manažer strategie		
Roky	2014	2018	2023
Plán		25	34
Skutečnost	-		
Popis měřítka:	Cílem není jen růst absolutní hodnoty finančních prostředků, které obce z třídění odpadů získávají, ale také co nejvyšší počet obcí, kde tento růst může nastat. Výrazné zvýšení příjmu může pomoci nejen hospodaření obcí, ale také motivování jejich občanů ke třídění odpadu. Indikátor bude měřen srovnáním s rokem 2013 a plánem je zvýšení příjmu ve všech obcích SO ORP.		
Metodika a výpočet:	Počet obcí, ve kterých od začátku projektu vzrostl příjem od EKO-KOMu alespoň o 10 % ve srovnání s výchozí hodnotou z roku 2013		
Zdroj čerpání dat:	rozpočty obcí ⁸		

⁸ <http://monitor.statnipokladna.cz/2013/analyza-info/>

Cíl 1.3	Společně vybudovat třídící linku		
Číslo indikátoru	1.4		
Název indikátoru	VYBUDOVÁNÍ TŘÍDICÍ LINKY		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	OŽP MM Děčín		
Roky	2014	2018	2023
Plán		NE	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Vzdálenost ke koncovým zařízením k nakládání s odpady je jedním z aspektů, jenž má vliv na cenu za svoz odpadu, kterou svozové společnosti mohou nabídnout. Vzhledem k současným trendům se jeví jako nejvhodnější vybudování třídící linky. Cílem je postavit do konce roku 2020 na Děčínsku třídící linku, která by splňovala všechny legislativní požadavky, a mohl v ní končit odpad ze všech obcí Děčínska.		
Metodika a výpočet:	Realizace linky na třídění komunálního odpadu na území správního obvodu		
Zdroj čerpání dat:	< http://websouhlas.y.kr-ustecky.cz/ >, obce		

Cíl 1.4	Společně vybudovat třídící linku		
Číslo indikátoru	1.5		
Název indikátoru	PRŮMĚRNĚ VYUŽITÁ KAPACITA TŘÍDICÍ LINKY		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	OŽP MM Děčín		
Roky	2014	2018	2023
Plán		-	80
Skutečnost	-		
Popis měřítka:	V případě úspěšné realizace projektu na výstavbu třídící linky je potřeba sledovat podíl průměrné roční využití kapacity z celkové roční maximální kapacity. Nízké zaplnění kapacity může indikovat nerentabilitu linky, zbytečně velkou kapacitu linky či nízkou míru třídění komunálního odpadu.		
Metodika a výpočet:	Podíl průměrné roční využití kapacity z roční maximální kapacity linky		
Zdroj čerpání dat:	provozovatel třídící linky		

Problémový okruh 2	Chybějící koncepce pro třídění a nakládání s bioodpady		
Číslo indikátoru	2a		
Název indikátoru	VZNIK KONCEPCE PRO TŘÍDĚNÍ A NAKLÁDÁNÍ S BIOODPADY		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	manažer strategie		
Roky	2014	2018	2023
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Území nemá dáno jasný směr, kterým se ubírat při plnění zákonných požadavků na nakládání s bioodpady. Plněním jednotlivých cílů by mělo dojít ke vzniku koncepce pro třídění a nakládání s bioodpady.		
Metodika a výpočet:	Existence koncepce pro třídění a nakládání s odpady		
Zdroj čerpání dat:	manažer strategie		

Problémový okruh 2	Chybějící koncepce pro třídění a nakládání s bioodpady		
Číslo indikátoru	2b		
Název indikátoru	PODÍL MATERIÁLOVÉHO A ENERGETICKÉHO VYUŽITÍ BIOODPADU		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	OŽP MM Děčín		
Roky	2014	2018	2023
Plán		20	50
Skutečnost	12,97		
Popis měřítka:	Vlivem chybějící infrastruktury je v SO ORP Děčín v současnosti nízká úroveň nakládání s bioodpady. Splněním dílčích cílů by tato úroveň měla znatelně vzrůst. Cílem je alespoň 50% využití vyprodukovaných a vytríděných bioodpadů.		
Metodika a výpočet:	Podíl materiálů a energeticky využitých bioodpadů z celkové produkce bioodpadů od obcí		
Zdroj čerpání dat:	hlášení o produkci a nakládání s odpady obcí, informace o koncovém zařízení z obcí		

Cíl 2.1	Zanalyzovat produkci bioodpadu v jednotlivých obcích		
Číslo indikátoru	2.1		
Název indikátoru	ZPRACOVÁNÍ ANALÝZY PRODUKCE BIOODPADU		
Měrná jednotka	SPLNĚNO/NESPLNĚNO		
Správce měřítka	manažer strategie		
Roky	2014	2018	2023
Plán		SPLNĚNO	SPLNĚNO
Skutečnost	NESPLNĚNO		
Popis měřítka:	Analýza produkce bioodpadu je výchozím bodem při plánování nakládání s bioodpady. Jedná se krok, na jehož základě může dojít k optimalizaci systému nakládání s bioodpady nebo ke vzniku nových zařízení k nakládání s bioodpady. Tato analýza je důležitá vzhledem k nové povinnosti obcí třídit bioodpad rostlinného původu ve vegetačním období.		
Metodika a výpočet:	Realizace analýzy produkce bioodpadu		
Zdroj čerpání dat:	vlastní		

Cíl 2.2	Zajistit odběratele bioodpadu		
Číslo indikátoru	2.2		
Název indikátoru	MNOŽSTVÍ PRODANÉHO KOMPOSTU		
Měrná jednotka	tuny		
Správce měřítka	manažer strategie		
Roky	2014	2018	2023
Plán		1000	2000
Skutečnost	-		
Popis měřítka:	Pro vybudování fungující infrastruktury pro nakládání s bioodpadem je nutné zajistit koncové odběratele bioodpadu. Je potřeba zajistit zájem o odběr kompostu tak, aby nemohla příčina nedostatečné míry materiálového a energetického využití bioodpadu spočívat v nízké poptávce po kompostu jako druhotné surovině.		
Metodika a výpočet:	Součet množství prodaného kompostu od všech zdrojů v území		
Zdroj čerpání dat:	kompostárna v Dobkovicích, obce		

Problémový okruh 3	Absence dlouhodobého plánování nakládání s odpady		
Číslo indikátoru	3		
Název indikátoru	VZNIK SPOLEČNÉ KONCEPCE ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	manažer strategie		
Roky	2014	2018	2023
Plán		NE	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Neexistence společné koncepce odpadového hospodářství způsobuje, že není dán jasný směr, kam by se měl vývoj odpadového hospodářství v území ubírat a do jakých zařízení by obce měly investovat. Vzhledem k legislativním změnám (novela zákona o odpadech č. 185/2001, Sb.) je nutné přizpůsobit infrastrukturu odpadového hospodářství novým požadavkům.		
Metodika a výpočet:	Úspěšný vznik dokumentu, který bude sloužit jako závazný plán pro změny v infrastruktuře odpadového hospodářství		
Zdroj čerpání dat:	manažer strategie		

Cíl 3.1	Vytvořit společnou koncepci odpadového hospodářství v dlouhodobém časovém horizontu		
Číslo indikátoru	3.1		
Název indikátoru	POČET ZAPOJENÝCH OBCÍ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	manažer strategie		
Roky	2014	2018	2023
Plán		-	34
Skutečnost	-		
Popis měřítka:	Ideální koncepce odpadového hospodářství je taková, do jejíhož vzniku se zapojí co nejvíce obcí. Společné rozhodování o budoucnosti v odpadovém hospodářství umožní najít nejlepší řešení pro co nejširší okruh obcí a představitelé obcí budou s koncepcí lépe ztotožnění.		
Metodika a výpočet:	Počet obcí zapojených do společné dlouhodobé koncepce nakládání s odpady		
Zdroj čerpání dat:	manažer strategie		

5.3. Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla)

5.3.1. Systém monitorování, řízení rizik a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídicí skupiny
Řídící skupina zatím nebyla určena.

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Společně vypsát výběrové řízení na svozovou společnost	starosta Jílového (Miroslav Kalvas)
1.2	Zvýšit příjmy obcí z třídění odpadu	starosta Jílového (Miroslav Kalvas)
1.3	Společně vybudovat třídící linku	starostka Dobrné (Libuše Šrámková)
2.1	Zanalyzovat produkci bioodpadu v jednotlivých obcích	starostka Dobrné (Libuše Šrámková)
2.2	Zajistit odběratele bioodpadu	starostka Dobrné (Libuše Šrámková)
3.1	Vytvořit společnou koncepci odpadového hospodářství v dlouhodobém časovém horizontu	starosta Jílového (Miroslav Kalvas)

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	Výdaje obcí na odpadové hospodářství na obyvatele	OMH MM Děčín
1.1	Počet obcí zapojených do společného výběrového řízení	OMH MM Děčín
1.2	Příjem obcí z bonusů za třídění odpadu a prodeje druhotných surovin na obyvatele	manažer strategie
1.3	Počet obcí, ve kterých vzrostl příjem z třídění odpadu	manažer strategie
1.4	Vybudování třídící linky	OŽP MM Děčín
1.5	Průměrně využitá kapacita třídící linky	OŽP MM Děčín
2a	Vznik koncepce pro třídění a nakládání s bioodpady	manažer strategie
2b	Podíl materiálového a energetického využití bioodpadu	OŽP MM Děčín
2.1	Analýza produkce bioodpadu	manažer strategie
2.2	Množství prodaného kompostu	manažer strategie
3	Vznik společné koncepce odpadového hospodářství	manažer strategie
3.1	Počet zapojených obcí	manažer strategie

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 5.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.–3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.–2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

5.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit, bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

5.3.3. Akční plán realizace: opatření, odpovědnosti, harmonogram a rozpočet

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok⁹. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

⁹ V případě, že se meziobecní spolupráce odehrává na bázi dobrovolného svazku obcí, musí být akční plán v souladu s rozpočtem svazku. Pokud probíhá spolupráce na smluvním základě, pak je potřeba, aby všechny aktivity uvedené v akčním plánu byly financovatelné (a tedy zahrnuté v rozpočtu) z rozpočtů jednotlivých zapojených obcí.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů.¹⁰ Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

¹⁰ V současné době jsou na www.strukturalni-fondy.cz k dispozici návrhy operačních programů, které procházejí procesem schvalování v Evropské komisi. Na základě připomínek Evropské komise budou ještě zčásti přepracovány, nicméně nepředpokládá se jejich zásadní revize. Proto je vhodné vycházet z aktuální verze operačních programů, do zdroje financování uvést nejen název operačního programu, ale i jeho konkrétní specifický cíl.

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

5.4. Závěr a postup zpracování

5.4.1. Shrnutí

Odpadové hospodářství je téma, které se týká všech obcí a nabízí mnoho možností ke zlepšování stávajících podmínek a prohlubování meziobecní spolupráce. V současnosti obce v této oblasti příliš nespolupracují, ale mají o navázání spolupráce zájem. Hlavním identifikovaným problémem z hlediska obcí je vysoká cena za služby v odpadovém hospodářství. Tento problém je možné řešit meziobecní spoluprací, zástupci obcí spatřují příležitost ve společném postupu při zadání výběrového řízení na svozovou společnost. Práce směřující k dosažení cíle začaly již v průběhu prací na tomto strategickém dokumentu. Další navržený cíl, který by měl vést ke zmírnění finanční náročnosti odpadového hospodářství, spočívá v plošném zvýšení příjmů obcí z tříděných odpadů a elektrozařízení. Tento cíl by měl být realizován v první polovině období. Dlouhodobějším cílem je pak vybudování třídící linky. K lepší šanci na získání dotace na takové zařízení je spolupráce obcí nutností. Vybudování třídící linky sníží vzdálenost k tomuto zařízení, což se pozitivně projeví na ceně, jíž mohou svozové společnosti nabídnout obcím.

Další problémové okruhy a cíle k jejich řešení se odvíjejí od legislativních změn, které ovlivňují povinnosti obcí v oblasti odpadového hospodářství. Od roku 2015 jsou obce povinny třídit alespoň bioodpad rostlinného původu v období od 1. dubna do 31. října kalendářního roku. Na tuto povinnost ale není připravena infrastruktura. Společným úsilím je nutné určit nejvhodnější způsob nakládání s bioodpady, podle výsledků nově zavedených povinností je realizovat a postupně optimalizovat. Podobným problémem pro obce je výrazné omezení skládkování od roku 2024. Je třeba s předstihem začít plánovat podobu odpadového hospodářství v roce 2025 a včas vybudovat potřebnou infrastrukturu.

Pro vyřešení identifikovaných problémů byly stanoveny rozvojové cíle. Cíle se odvíjejí od identifikovaných příčin vzniků problémových okruhů. Stanovení jasně formulovaných a měřitelných cílů umožní prostřednictvím pravidelně sestavovaných akčních plánů dosáhnout zlepšení či plného odstranění problémů. Každému cíli byl přiřazen gestor, jenž bude sledovat a iniciovat plnění tohoto cíle. Pro měření úspěšnosti strategie jsou stanoveny indikátory určující výchozí hodnotu a hodnotu, které má být prostřednictvím jednotlivých kroků dosaženo.

5.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Doba zpracování návrhové části strategie: 2. pololetí 2014

Zpracovatelé návrhové části: Ing. Blanka Novotná, Mgr. Daniel Redek

Při sestavování strategie byly činěny následující kroky:

- identifikace problémových okruhů na základě analýzy,
- projednání prvních návrhů problémových okruhů na 1. oficiálním setkání starostů
- ověření problémových okruhů při jednání fokusní skupiny,
- popsání problémových okruhů,
- navržení hlavních opatření, které je pro dosažení cíle nutné přijmout či postupně přijímat,
- oslovení gestorů jednotlivých cílů,
- stanovení indikátorů, které budou měřit úspěšnost nastavené strategie,
- navržení akčního plánu.

5.5. Přílohy

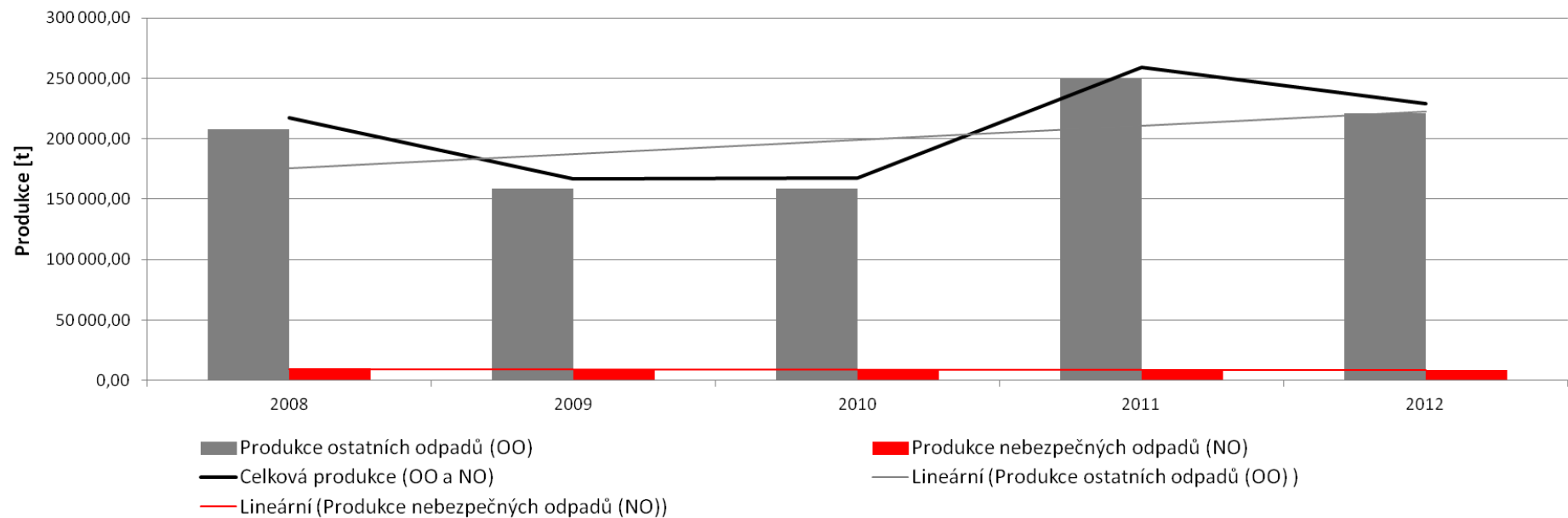
Seznam zkratk

BPS	bioplynová stanice
BRKO	biologicky rozložitelný komunální odpad
BRO	biologicky rozložitelný odpad
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DZ	datová základna
DSO	dobrovolný svazek obcí
EU	Evropská unie
ISOH	Informační systém odpadového hospodářství
IURMO	Institut pro udržitelný rozvoj měst a obcí
KO	komunální odpad
MOS	meziobecní spolupráce
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NO	nebezpečný odpad
OH	odpadové hospodářství
OMH	odbor místního hospodářství
OO	ostatní odpad
OPŽP	operační program životního prostředí
ORP	obec s rozšířenou působností
POH	Plán odpadového hospodářství
PVRK	průměrně využitá roční kapacita
RMK	roční maximální kapacita
SKO	směsný komunální odpad
SO	správní obvod
TDO	tříděný domovní odpad
TS	Technické služby Děčín, a. s.
ZEVO	zařízení pro energetické využití odpadů
ŽP	životní prostředí

Pozn. k následujícím tabulkám a grafům: Vzhledem k dostupnosti datových zdrojů v oblasti odpadového hospodářství nebylo možno pracovat v časové řadě 2008 až 2012 s daty o produkci a nakládání s odpady, které pochází pouze od obcí a jejich občanů. Proto tabulky obsahují data o produkci a nakládání s odpady jak od obcí a jejich občanů, tak od firem a společností produkcí odpadů v SO ORP. Měrné produkce na obyvatele SO ORP jsou pak počítány z produkce jednotlivých druhů odpadů od obcí i firem a společností. Nejsou tedy znázorňujícím ukazatelem toho, kolik odpadů produkuje občan jako takový, ale spíše odrazem míry produkce jednotlivých druhů odpadů za celé SO ORP vyjádřené na jednoho obyvatele.

Hodnoty datové základny za rok 1995 a 2000 (v tabulkách zkráceně „DZ“) za území ORP jako správní celek neexistují. Vzhledem k tomu, že do roku 2001 neexistoval současný Katalog odpadů, byla datová základna stanovena pouze teoreticky na základě výpočtu. Důvodem přepočtu datové základny za území SO ORP je fakt, že relevantní data (konkrétní datové základny pro porovnání s Plánem odpadového hospodářství České republiky za roky 2000 a 1995) jsou veřejně dostupná pouze za celou ČR. Datová základna pro území ČR byla proto upravena přepočtovým koeficientem daným poměrem průměrné produkce odpadů na území SO ORP za roky 2008 až 2012 vůči průměrné produkci odpadů za ČR za roky 2008 až 2012. Vzhledem k provedeným přepočtům datové základny a metodice získání dat je hodnocení z hlediska plnění cílů POH ČR pouze ORIENTAČNÍM UKAZATELEM. Datová základna pro území SO ORP je tedy hypotetickým odhadem pro prodloužení časového trendu a možnosti porovnání hodnot v delší časové řadě. Tyto orientační hodnoty byly vypočteny pouze pro potřeby tohoto projektu a nelze s nimi porovnávat plnění cílů POH ČR. Vypočtená hodnota datové základny území SO ORP se nemusí přibližovat skutečné situaci v letech 1995 a 2000. Dále je důležité připustit, že zvolené vymezení území (SO ORP) je pro hodnocení plnění cílů POH ČR nevyhovující (zvláště pak pro hodnocení nakládání s odpady). Jsou proto vždy slovně hodnoceny jen trendy, které se projevují v období 2008–2012.

Graf 26 Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území SO ORP (2008–2012)



Zdroj: Databáze Group ISOH (MŽP)

Příloha č. 1 Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008–2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl produkce jednotlivých let k datové základně 2000 [%] ↓				
							2008	2009	2010	2011	2012
Produkce odpadů [t]											
Produkce ostatních odpadů (OO)	250 703,43	207 754,87	158 721,63	159 104,27	249 702,47	220 884,64	82,87	63,31	63,46	99,60	88,11
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	14 171,99	9 648,55	8 157,48	8 434,14	9 166,52	8 466,63	68,08	57,56	59,51	64,68	59,74
	Změna produkce NO oproti DZ 2000 [%] →						-31,92	-42,44	-40,49	-35,32	-40,26
Celková produkce (OO a NO)	266 209,15	217 403,41	166 879,10	167 538,42	258 868,99	229 351,27	81,67	62,69	62,93	97,24	86,15
	Změna produkce odpadů oproti DZ 2000 [%] →						-18,33	-37,31	-37,07	-2,76	-13,85
Podílové ukazatele [%]		2008	2009	2010	2011	2012					
Podíl ostatních odpadů na celkové produkci odpadů		95,56	95,11	94,97	96,46	96,31					
Podíl nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů		4,44	4,89	5,03	3,54	3,69					
Měrné produkce odpadů na obyvatele [kg/obyv.]		2008	2009	2010	2011	2012					
Měrná produkce všech odpadů (OO a NO)		2 703,38	2 072,93	2 094,70	3 294,80	2 918,40					
Měrná produkce OO		2 583,41	1 971,60	1 989,25	3 178,13	2 810,67					
Měrná produkce NO	300,20	119,98	101,33	105,45	116,67	107,73					
Podíl měrné produkce NO k DZ 2000 [%] →		39,97	33,75	35,13	38,86	35,89					
Změna měrné produkce NO oproti DZ 2000 [%] →		-60,03	-66,25	-64,87	-61,14	-64,11					

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP)

Příloha č. 2 Celková produkce KO na území SO ORP za období 2008–2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200101	Papír a lepenka (BRKO)	O	2 389,35	756,19	986,09	1 441,46	1 590,24
200102	Sklo	O	25,06	49,45	2,26	5,41	6,83
200108	BRO z kuchyní (BRKO)	O	20,72	15,45	31,82	2,07	177,83
200110	Oděvy (BRKO)	O	16,59	17,16	12,67	9,27	12,52
200111	Textilní materiály (BRKO)	O	24,53	53,27	68,19	78,42	88,19
200113	Rozpouštědla	N	1,66	0,88	1,09	1,20	2,04
200114	Kyseliny	N	0,20	0,24	0,12	0,14	0,19
200115	Zásady	N	0,31	0,45	0,50	0,72	1,10
200117	Fotochemikálie	N	0	0	0	0	0,03
200119	Pesticidy	N	0,47	0,37	0,31	0,67	0,74
200121	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť	N	2,08	0,64	0,34	0,28	0,29
200123	Vyřazená zařízení obsahující chlorfluoruhlodíky	N	50,45	15,59	8,75	15,32	20,55
200125	Jedlý olej a tuk (BRKO)	O	2,76	0,98	2,37	2,15	12,88
200126	Olej a tuk neuvedený pod číslem 200125	N	6,73	6,27	5,85	4,72	4,11
200127	Barvy, tiskařské barvy, lepidla	N	47,13	41,54	35,06	48,93	56,16
200128	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice neuvedené pod č. 200127	O	0	0	0	0	0
200129	Detergenty obsahující nebezpečné látky	N	0,01	0,01	0,02	0	0,02
200130	Detergenty neuvedené pod číslem 200129	O	0	0	0	0	0
200131	Nepoužitelná cytostatika	N	0	0	0	0	0
200132	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 200131	N	1,58	1,56	1,72	1,59	3,29
200133	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísla 160601, 160602 nebo pod číslem 160603 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie	N	7,59	2,46	2,88	0,95	0,01
200134	Baterie a akumulátory neuvedené pod číslem 200133	O	0	0	0	0	0
200135	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísly 200121 a 200123	N	48,72	26,92	27,02	25,73	33,28
200136	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísly 200121, 200123 a 200135	O	1,88	6,05	62,46	70,05	1 127,34
200137	Dřevo obsahující nebezpečné látky	N	0	6,30	0	0	0

200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137 (BRKO)	O	8,09	0	9,17	1,53	9,54
200139	Plasty	O	90,33	31,09	51,58	41,57	25,75
200140	Kovy	O	3 869,98	2 690,91	4 682,16	4 374,58	3 763,50
200141	Odpady z čištění komínů	O	0	0	0	0	0
200199	Další frakce jinak blíže neurčené	O	0	0	0	0	0
200201	Biologicky rozložitelný odpad (BRKO)	O	667,00	1 033,35	767,79	1 581,08	2 558,68
200202	Zemina a kameny	O	139,23	3 225,35	0	0	1,96
200203	Jiný biologicky nerozložitelný odpad	O	324,53	475,10	327,92	463,57	620,56
200301	Směsný komunální odpad (BRKO)	O	21 600,49	18 406,39	18 322,16	17 627,33	19 954,52
200302	Odpad z tržišť (BRKO)	O	342,96	350,26	340,30	245,88	289,33
200303	Uliční smetky	O	1 375,57	2 360,85	718,88	573,36	206,14
200304	Kal ze septiků a žump	O	788,01	0	0	0	0
200306	Odpad z čištění kanalizace	O	0,48	29,49	30,50	14,00	165,94
200307	Objemný odpad (BRKO)	O	4 218,29	5 346,51	5 173,14	4 395,10	3 823,86
200399	Komunální odpady jinak blíže neurčené	O	8,19	0	0	0	0
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	3 111,23	1 891,85	2 448,31	2 930,16	2 988,92
150102	Plastové obaly	O	708,97	530,72	516,38	674,37	611,41
150103	Dřevěné obaly	O	50,21	21,97	33,30	27,80	42,80
150104	Kovové obaly	O	8,32	5,99	11,19	11,11	11,86
150105	Kompozitní obaly	O	18,94	15,58	17,87	21,01	19,35
150106	Směsné obaly	O	283,42	147,04	135,31	122,66	169,52
150107	Skleněné obaly	O	685,53	687,63	627,59	670,19	725,90
150109	Textilní obaly	O	0	0,30	0	0	0
150110	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	N	190,54	171,79	189,46	177,07	491,09
150111	Kovové obaly obsahující nebezpečnou výplňovou hmotu (např. azbest) včetně prázdných tlakových nádob	N	0,12	0,50	1,71	0,27	0,54
Celková produkce KO			41 138,23	38 424,42	35 654,21	35 661,71	39 618,78
Celková produkce BRKO (vybrané kódy ze skupiny 20), původní hmotnost odpadu [t]			29 290,78	25 979,54	25 713,70	25 384,30	28 517,59
Hmotnost BRKO přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky odpadu [t]			15 009,70	12 560,50	12 459,69	13 058,12	15 367,03

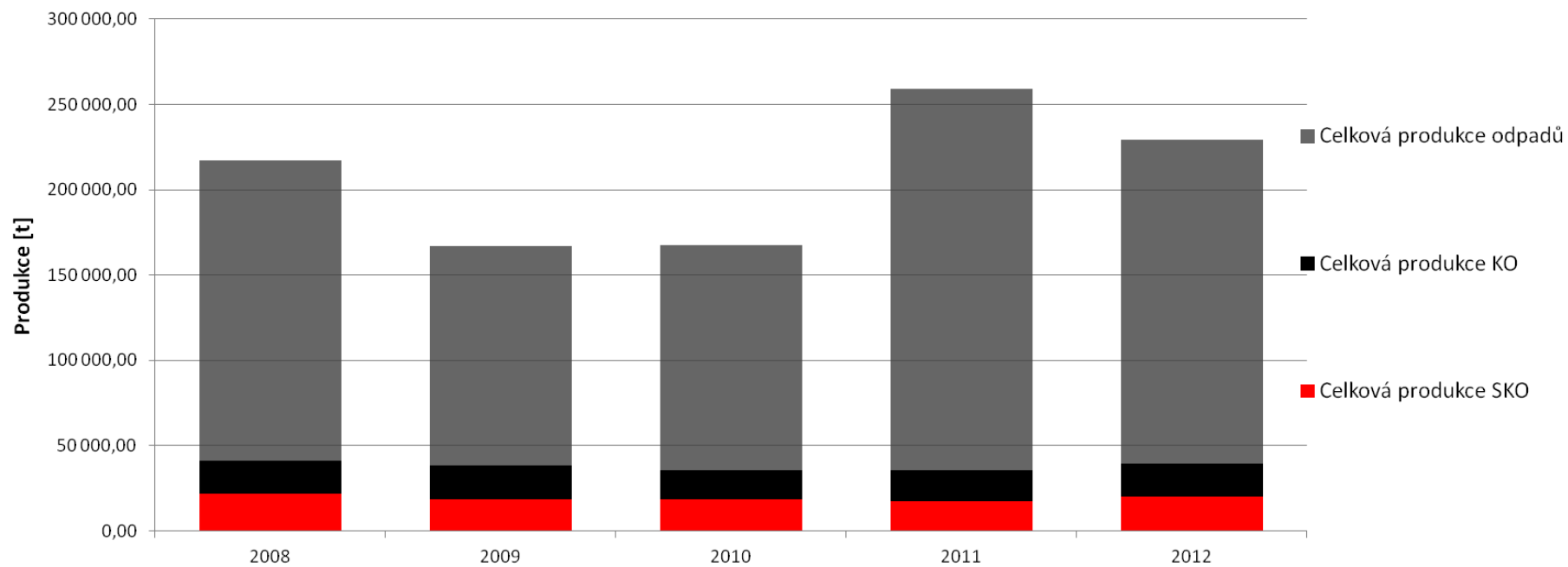
Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP)

Příloha č. 3 Celková produkce odpadů na území SO ORP (produkce KO a SKO) za období 2008–2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓				
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
Celková produkce odpadů	217 403,41	166 879,10	167 538,42	258 868,99	229 351,27	-23,24	0,40	54,51	-11,40	
Celková produkce KO	41 138,23	38 424,42	35 654,21	35 661,71	39 618,78	-6,60	-7,21	0,02	11,10	
Celková produkce SKO	21 600,49	18 406,39	18 322,16	17 627,33	19 954,52	-14,79	-0,46	-3,79	13,20	
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012	
Podíl KO na celkové produkci odpadů	18,92		23,03		21,28		13,78		17,27	
Podíl SKO na produkci KO	52,51		47,90		51,39		49,43		50,37	
Měrné produkce odpadů [kg/obyv]	2008		2009		2010		2011		2012	
Měrná produkce KO	511,55		477,30		445,78		453,89		504,13	
Měrná produkce SKO	268,60		228,64		229,08		224,35		253,91	

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP)

Graf 27 Podíl KO a SKO na celkové produkci odpadů na území SO ORP (2008–2012)



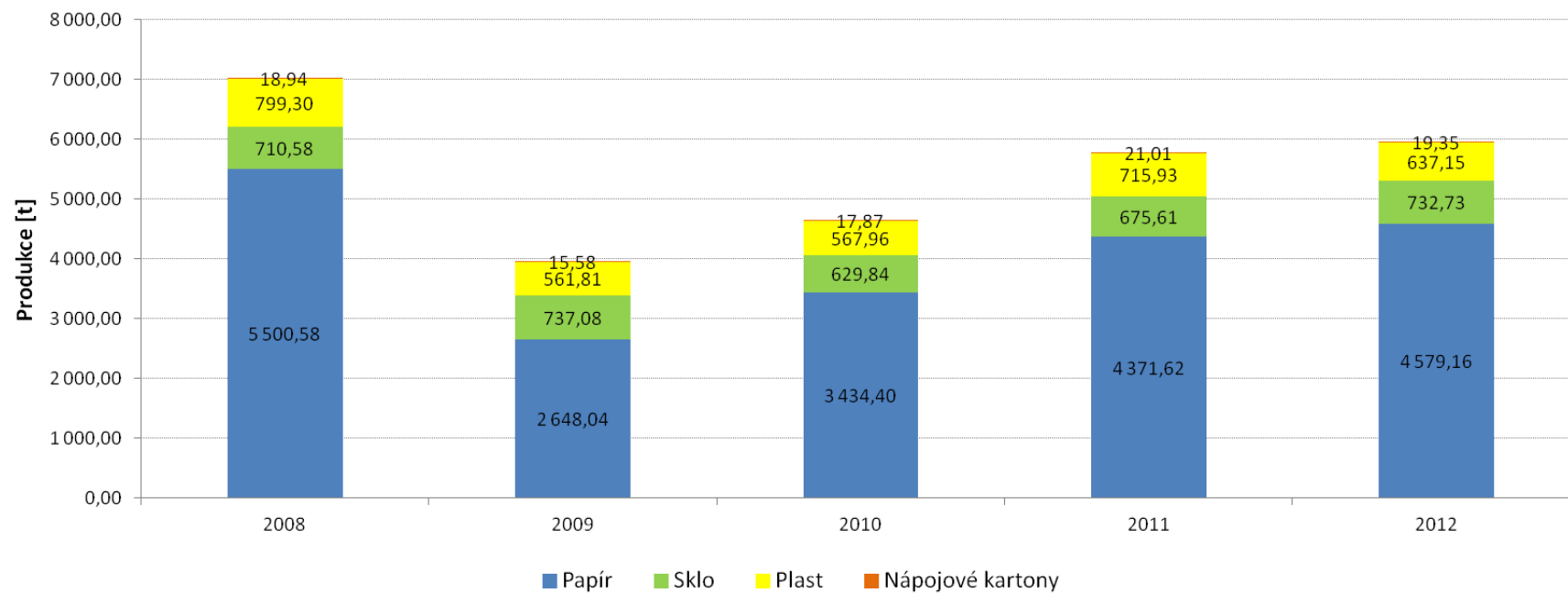
Zdroj: Databáze Group ISOH (MŽP)

Příloha č. 4 Separovaný sběr odpadů na území SO ORP za období 2008–2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
							2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	5 500,58	2 648,04	3 434,40	4 371,62	4 579,16	-51,86	29,70	27,29	4,75
Sklo	150107, 200102	710,58	737,08	629,84	675,61	732,73	3,73	-14,55	7,27	8,46
Plast	150102, 200139	799,30	561,81	567,96	715,93	637,15	-29,71	1,09	26,05	-11,00
Nápojové kartony	150105	18,94	15,58	17,87	21,01	19,35	-17,70	14,67	17,57	-7,90
Celkem separovaný sběr		7 029,39	3 962,51	4 650,07	5 784,17	5 968,39	-43,63	17,35	24,39	3,18
Měrné produkce odpadů [kg/obyv]		2008	2009	2010	2011	2012				
<i>Počet obyvatel v území ORP</i>			80 419	80 504	79 982	78 569	78 588			
Měrná produkce tříděného papíru			68,40	32,89	42,94	55,64	58,27			
Měrná produkce tříděného skla			8,84	9,16	7,87	8,60	9,32			
Měrná produkce tříděného plastu			9,94	6,98	7,10	9,11	8,11			
Měrná produkce tříděných nápojových kartonů			0,24	0,19	0,22	0,27	0,25			
Měrná produkce tříděného odpadu			87,41	49,22	58,14	73,62	75,95			

Zdroj: Databáze Group ISOH (MŽP)

Graf 28 Separovaný sběr odpadů na území SO ORP (2008–2012)



Zdroj: Databáze Group ISOH (MŽP)

Příloha č. 5 Celková produkce BRO na území SO ORP za období 2008–2012 podrobně

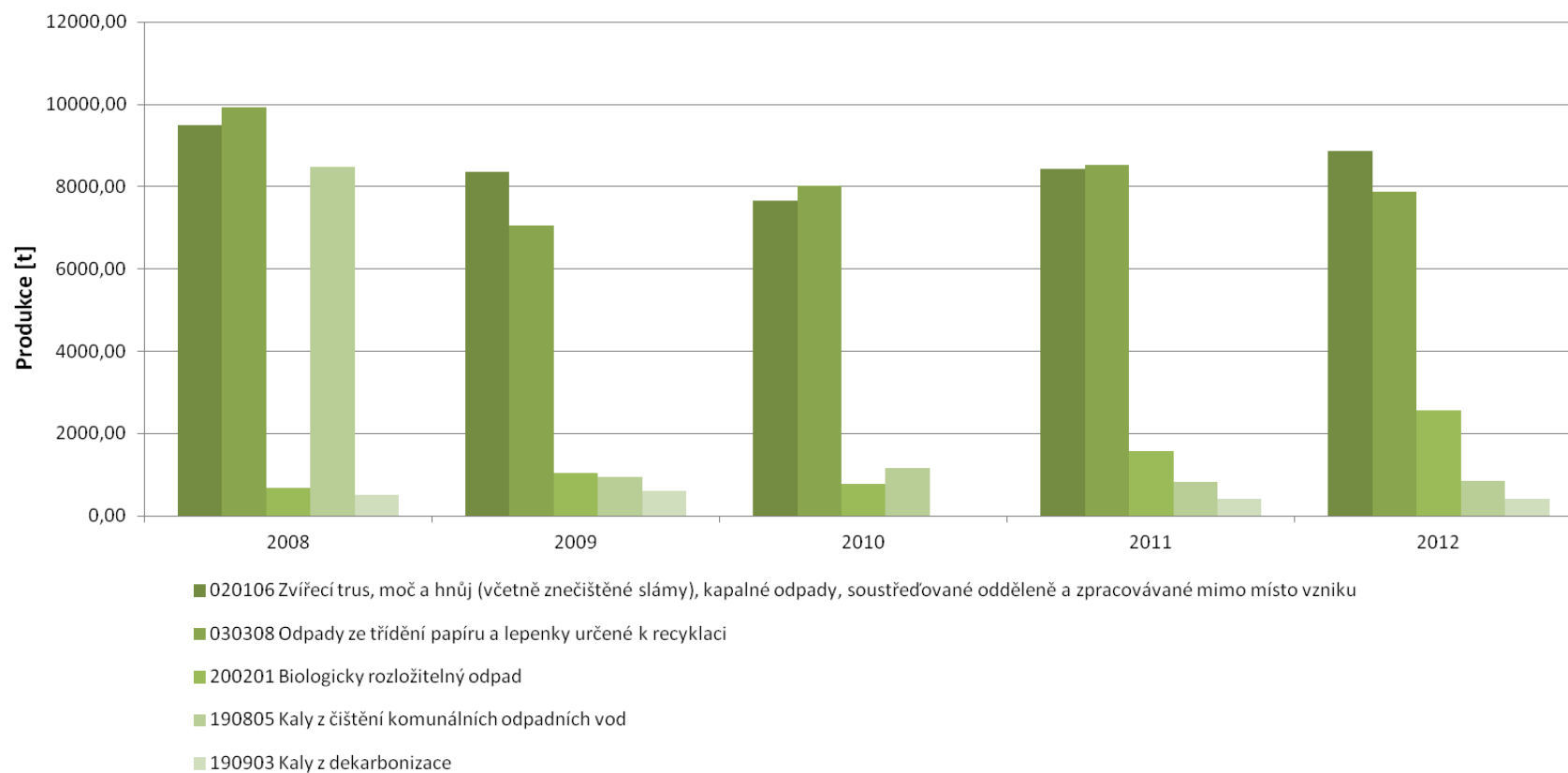
Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
020101	Kaly z praní a z čištění	O	264,00	224,00	0	0	0
020103	Odpad rostlinných pletiv	O	1 269,50	26,00	0	1,54	18,00
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (vč. znečištěné slámy), kapalné odpady, soustředované odděleně a zpracováváné mimo místo vzniku	O	9 498,34	8 357,20	7 648,00	8 419,81	8 860,33
020107	Odpady z lesnictví	O	0	0	0	0	0
020201	Kaly z praní a z čištění	O	0	0	0	0	0
020203	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0	0	0	0	0
020204	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	11,11	0	0	0	0
020301	Kaly z praní, čištění, loupání, odstředování a separace	O	0	0	0	0	8,00
020304	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	64,80	104,64	154,62	101,67	66,89
020399	Odpady jinak blíže neurčené	O	0	0	0	0	0
020305	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0	0	0	0	0
020401	Zemina z čištění a praní řepy	O	0	0	0	0	0
020403	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0	0	0	0	0
020501	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	8,81	33,49	27,96	24,57	1,78
020502	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0	0	0	0	0
020601	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	2,94	39,57	42,39	28,59	16,67
020603	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0	0	0	0	0
020701	Odpad z praní, čištění a mechanického zpracování surovin	O	0	0	0	0	0
020702	Odpad z destilace lihovin	O	0	0	0	0	120,00
020704	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0	0	0	0	0
020705	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0	0	0	0	0
030101	Odpadní kůra a korek	O	0	0	0	0	0
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	O	49,20	21,18	104,69	33,01	24,94
030301	Odpadní kůra a dřevo	O	0	0	0	0	0
030307	Mechanicky oddělený výmět z rozvláknování odpadního papíru a lepenky	O	403,18	24,64	30,32	13,40	0
030308	Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci	O	9 925,15	7 058,02	8 022,02	8 519,93	7 869,68

030309	Odpadní kaustifikační kal	0	0	0	0	0	0
030310	Výmětová vlákna, kaly z mechanického oddělování obsahující vlákna, výplně povrchové vrstvy z mechanického třídění	0	0	0	0	0	0
030311	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod číslem 030310	0	0	0	0	0	0
040101	Odpadní klišovka a štípenka	0	0	0	0	0	0
040107	Kaly neobsahující chrom, zejména kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	0	0	0	0	0	0
040210	Organické hmoty z přírodních produktů (např. tuk, vosk)	0	0	0	0	0	0
040220	Ostatní kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod 040219	0	0	0	0	0	0
040221	Odpady z nezpracovaných textilních vláken	0	0	0	0	0	0
040222	Odpady ze zpracovaných textilních vláken	0	0,76	2,04	0	0	0
150101	Papírové a lepenkové obaly	0	3 111,23	1 891,85	2 448,31	2 930,16	2 988,92
150103	Dřevěné obaly	0	50,21	21,97	33,30	27,80	42,80
160306	Organické odpady neuvedené pod číslem 160305	0	0	0	0	0	0
170201	Dřevo	0	181,88	49,26	24,73	23,50	104,38
190503	Kompost nevyhovující jakosti	0	0	0	0	0	0
190603	Extrakty z anaerobního zpracování komunálního odpadu	0	0	0	0	0	0
190604	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování komunálního odpadu	0	0	0	0	0	0
190605	Extrakty z anaerobního zpracování odpadů živočišného a rostlinného původu	0	0	0	0	0	0
190606	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování živočišného a rostlinného odpadu	0	0	0	0	0	0
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	0	8 470,56	955,96	1 163,28	829,19	836,36
190809	Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky	0	134,00	129,86	102,94	112,50	189,52
190812	Kaly z biologického čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190811	0	15,00	0	0	0	0
190814	Kaly z jiných způsobů čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190813	0	12,70	0	0	0	0

190901	Pevné odpady z primárního čištění (z česlí a filtrů)	0	0	0	0	0	0
190902	Kaly z čištění vody	0	0	0	0	0	0
190903	Kaly z dekarbonizace	0	521,00	605,00	0	407,00	418,00
191201	Papír a lepenka	0	1,98	0	4,58	0,28	4,02
191207	Dřevo neuvedené pod číslem 191206	0	0	0	0	0	0
200101	Papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet	0	2 389,35	756,19	986,09	1 441,46	1 590,24
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	0	20,72	15,45	31,82	2,07	177,83
200110	Oděvy	0	16,59	17,16	12,67	9,27	12,52
200111	Textilní materiály	0	24,53	53,27	68,19	78,42	88,19
200125	Jedlý olej a tuk	0	2,76	0,98	2,37	2,15	12,88
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	0	8,09	0	9,17	1,53	9,54
200201	Biologicky rozložitelný odpad	0	667,00	1 033,35	767,79	1 581,08	2 558,68
200301	Směsný komunální odpad	0	21 600,49	18 406,39	18 322,16	17 627,33	19 954,52
200302	Odpad z tržišť	0	342,96	350,26	340,30	245,88	289,33
200304	Kal ze septiků a žump	0	788,01	0	0	0	0
200307	Objemný odpad	0	4 218,29	5 346,51	5 173,14	4 395,10	3 823,86
Celková produkce BRO			64 075,15	45 524,22	45 520,83	46 857,24	50 087,89

Zdroj: Databáze Group ISOH (MŽP)

Graf 29 Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území SO ORP (2008–2012)



Zdroj: Databáze Group ISOH (MŽP)

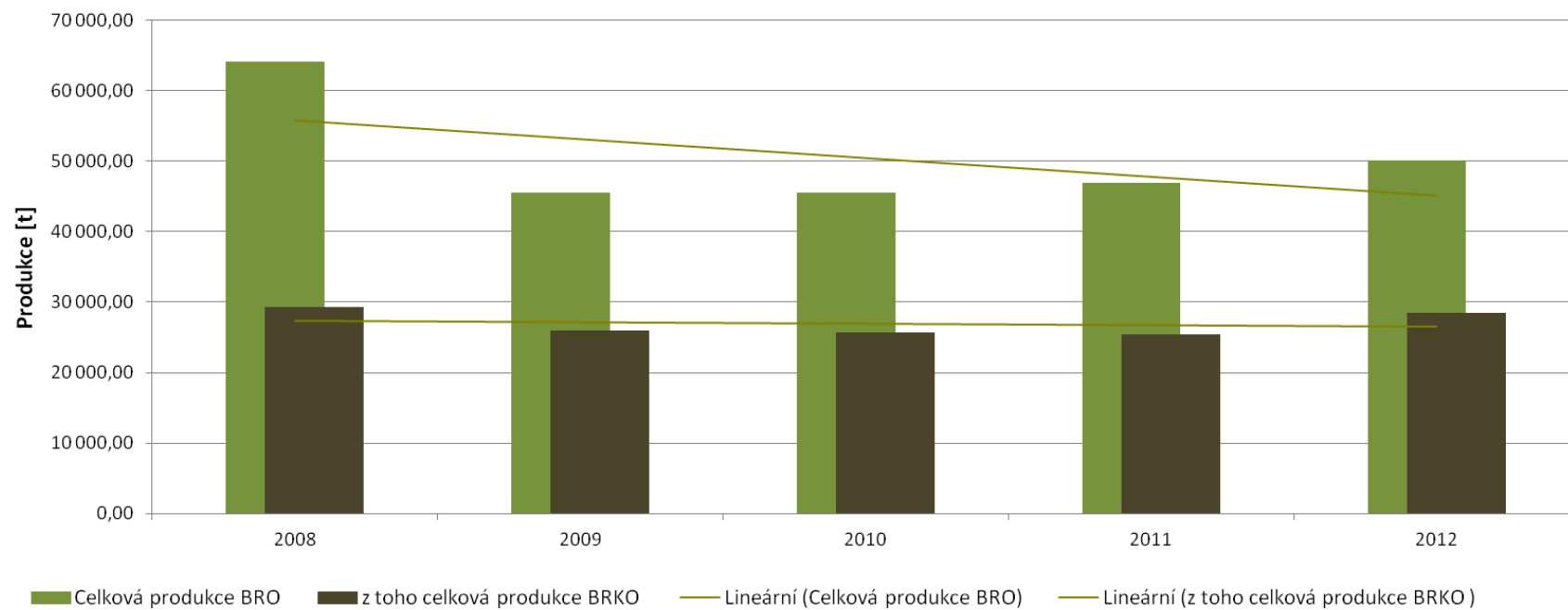
Graf č. 4 byl sestaven na základě identifikovaných pěti množství nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území SO ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad).

Příloha č. 6 Podíl (BRKO) na celkové produkci BRO na území SO ORP za období 2008–2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce BRO	64 075,15	45 524,22	45 520,83	46 857,24	50 087,89	-28,95	-0,01	2,94	6,89
z toho celková produkce BRKO	29 290,78	25 979,54	25 713,70	25 384,30	28 517,59	-11,30	-1,02	-1,28	12,34
Podílové ukazatele [%]	2008	2009	2010	2011	2012				
Podíl BRKO na celkové produkci BRO	45,71	57,07	56,49	54,17	56,94				
Měrná produkce [kg/obyv.]	2008	2009	2010	2011	2012				
Měrná produkce BRO	796,77	565,49	569,14	596,38	637,35				
Měrná produkce BRKO	364,23	322,71	321,49	323,08	362,87				

Zdroj: Databáze Group ISOH (MŽP)

Graf 30 Podíl množství BRKO na množství BRO na území SO ORP (2008–2012)



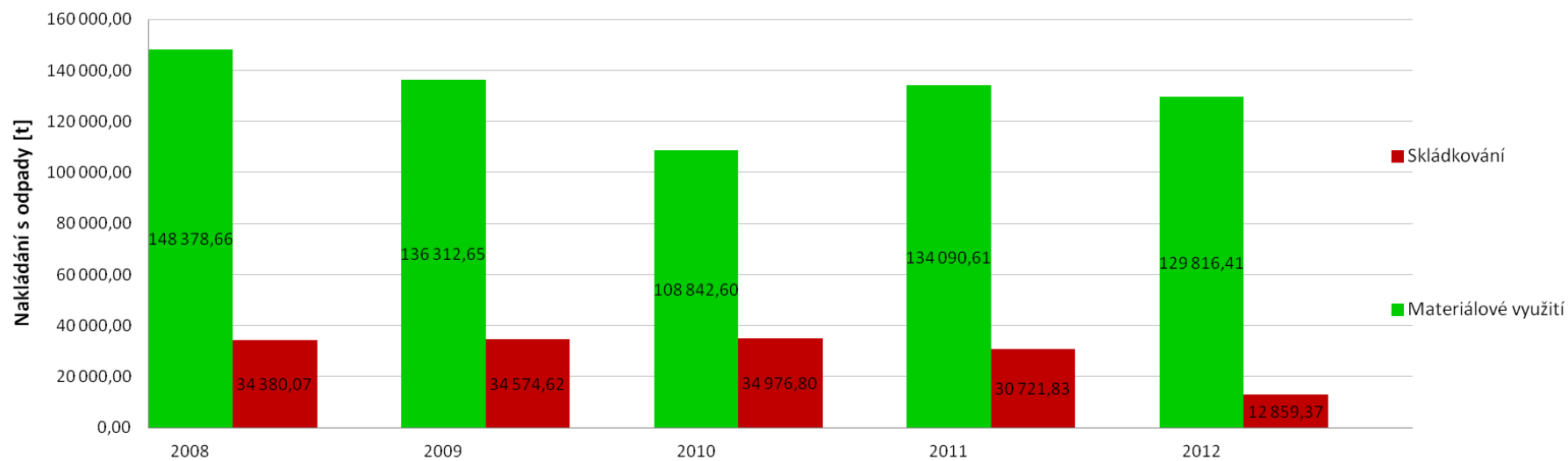
Zdroj: Databáze Group ISOH (MŽP)

Příloha č. 7 Nakládání s odpady celkově na území SO ORP za období 2008–2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR – difference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓			
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]								2008	2009	2010	2011
Využití	Materiálové využití	89 219,63	148 378,66	136 312,65	108 842,60	134 090,61	129 816,41	166,31	152,78	121,99	150,29
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓									
		33,51	68,25	81,68	64,97	51,80	56,60				
		Energetické využití	0,17	0,15	0	0	1,59	88,47	0	0	0
	Celkem vybrané způsoby využití	88 317,81	148 378,81	136 312,65	108 842,60	134 090,61	129 817,99	168,01	154,34	123,24	151,83
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓									
	33,18	68,25	81,68	64,97	51,80	56,60					
Celková produkce odpadů		266 209,15	217 403,41	166 879,10	167 538,42	258 868,99	229 351,27				
Odstranění	Skládkování	70 432,24	34 380,07	34 574,62	34 976,80	30 721,83	12 859,37	48,81	49,09	49,66	43,62
		Změna skládkování odpadů oproti DZ 2000 [%] →									
								Meziroční změna [%] ↓			
		Spalování	0	0	0	0	0	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
		Jiné uložení	0	0	0	0	0	-	-	-	-
		Celkem vybrané způsoby odstranění		34 380,07	34 574,62	34 976,80	30 721,83	12 859,37	0,57	1,16	-12,17

Zdroj: Databáze Group ISOH (MŽP)

Graf 31 Nakládání s odpady celkově na území SO ORP (2008–2012), využití a odstranění



Zdroj: Databáze Group ISOH (MŽP)

Příloha č. 8 Nakládání s KO a s SKO na území SO ORP za období 2008–2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR – diference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓				
Nakládání s odpady [t]									2008	2009	2010	2011	
KO	Využití	Materiálové využití	2 878,21	13 362,70	7 387,17	14 230,23	21 458,43	5 291,41	464,27	256,66	494,41	745,55	
		Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓							Změna materiálového využití KO oproti DZ 2000 [%] ↓				
			10,98	32,48	19,23	39,91	60,17	13,36	364,27	156,66	394,41	645,55	
		Energetické využití	0	0,15	0	0	0	0	3 619,25	0	0	0	
		Celkem vybrané způsoby využití	2 645,29	13 362,85	7 387,17	14 230,23	21 458,43	5 291,41	505,16	279,26	537,94	811,19	
	Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓							Meziroční změna [%] ↓					
		10,09	32,48	19,23	39,91	60,17	13,36						
	Celková produkce KO [t]			26 222,44	41 138,23	38 424,42	35 654,21	35 661,71	39 618,78	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
	Odstranění	Skládkování	23 397,38	23 987,29	25 236,81	22 728,50	10 234,31	2,52	5,21	-9,94	-54,97		
		Spalování	0	0	0	0	0	-	-	-	-		
Jiné uložení		0	0	0	0	0	-	-	-	-			
Celkem vybrané způsoby odstranění		23 397,38	23 987,29	25 236,81	22 728,50	10 234,31	2,52	5,21	-9,94	-54,97			
SKO	Využití	Materiálové využití	0	0	0	0	0	-	-	-	-		
		Energetické využití	0	0	0	0	0	-	-	-	-		
		Celkem vybrané způsoby využití	0	0	0	0	0	-	-	-	-		
	Odstranění	Skládkování	17 944,48	17 779,21	17 551,16	16 497,69	5 706,44	-0,92	-1,28	-6,00	-65,41		
		Spalování	0	0	0	0	0	-	-	-	-		
		Jiné uložení	0	0	0	0	0	-	-	-	-		
		Celkem vybrané způsoby odstranění	17 944,48	17 779,21	17 551,16	16 497,69	5 706,44	-0,92	-1,28	-6,00	-65,41		

Zdroj: Databáze Group ISOH (MŽP)

Graf 32 Nakládání s KO na území SO ORP (2008–2012), využití a odstranění KO



Zdroj: Databáze Group ISOH (MŽP)

Příloha č. 9 Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008–2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	12 899,15	7 166,44	7 842,99	964,54	772,75	-44,44	9,44	-87,70	-19,88
		Energetické využití	0	0	0	0	0	-	-	-	-
		Odstranění	6,54	22,88	5,72	2,90	0	249,85	-75,00	-49,30	-100,00
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	0	0	0	0	0	-	-	-	-
		Energetické využití	0	0	0	0	0	-	-	-	-
		Odstranění	0	0	0	0	0	-	-	-	-
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	356,92	220,73	4,64	17,25	1,71	-38,16	-97,90	271,61	-90,08
		Energetické využití	0	0	0	0	0	-	-	-	-
		Odstranění	13,90	6,54	0	0	3,66	-52,95	-100,00	-	-
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	6,63	0	5,03	5,09	1,58	-100,00	-	1,23	-68,95
		Energetické využití	0	0	0	0	0	-	-	-	-
		Odstranění	0	0	0	0	0	-	-	-	-

Zdroj: Databáze Group ISOH (MŽP)

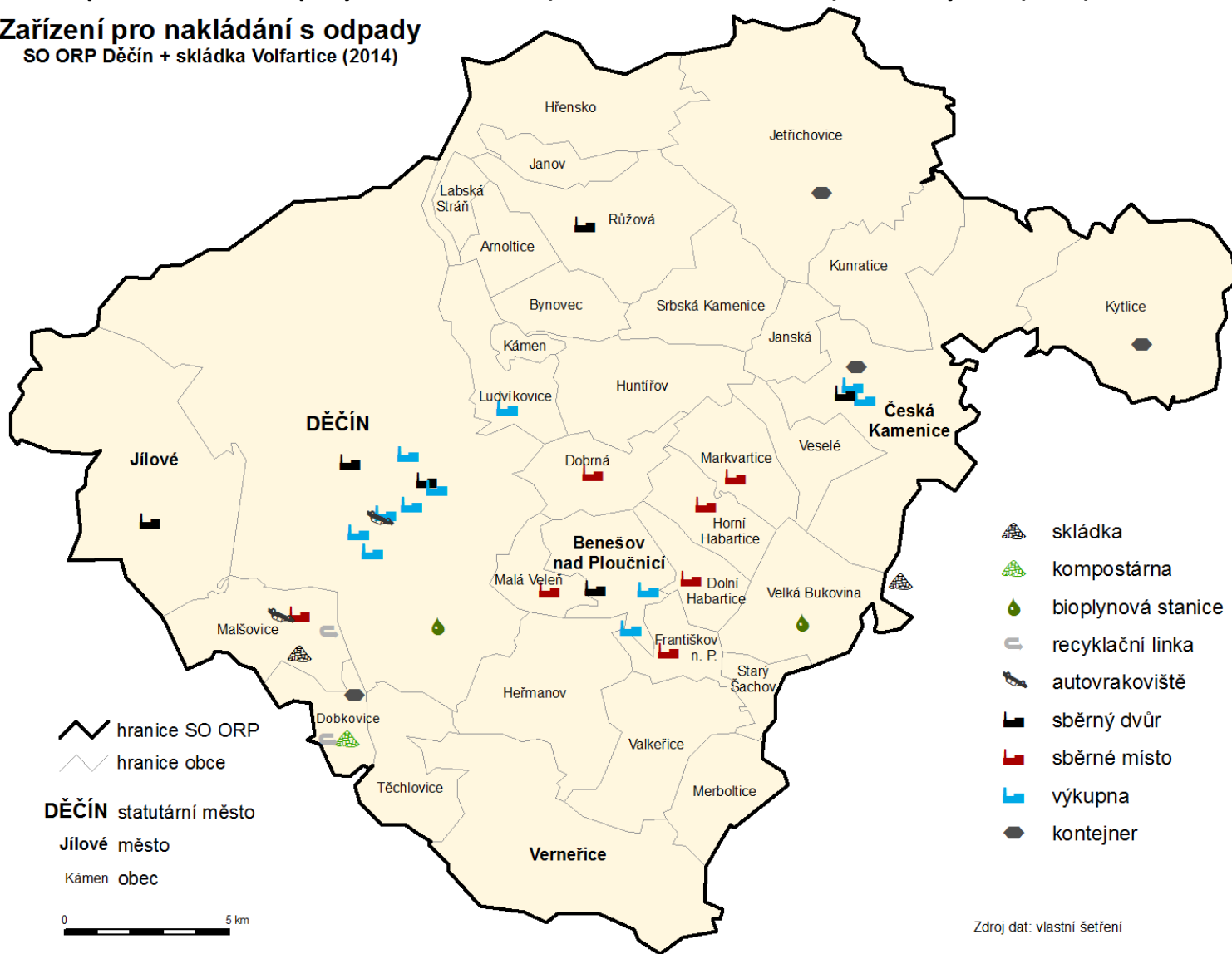
Příloha č. 10 Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem na území SO ORP za období 2008–2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR – diference oproti roku 1995		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓						
									2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012			
Nakládání s BRO a BRKO [t]															
BRO	Využití	Materiálové využití		15 326,26	7 184,44	13 574,24	6 482,06	6 948,81	-53,12	88,94	-52,25	7,20			
		Energetické využití		0,15	0	0	0	0	-100,00	–	–	–			
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)		22 235,38	22 317,74	23 220,07	21 366,72	9 236,91	0,37	4,04	-7,98	-56,77			
		Spalování		0	0	0	0	0	–	–	–	–			
		Jiné uložení		0	0	0	0	0	–	–	–	–			
BRKO	Využití	Materiálové využití		1 325,65	8,41	2 077,96	429,32	1 654,87	-99,37	24622,93	-79,34	285,47			
		Energetické využití		0,15	0	0	0	0	-100,00	–	–	–			
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu		22 102,38	22 260,96	23 175,07	21 349,02	9 233,37	2009	2010	2011	2012		
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu		9 800,78	17 748,21	17 875,55	18 609,58	17 143,26	7 414,39	182,39	189,88	174,92	75,65	
			Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)		Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg/obyv.] ↓					148,00	220,70	222,05	232,67	218,19	94,35
					Změna měrného skládkování BRKO na obyvatele oproti DZ 1995 [%] →					50,03	57,21	47,43	-36,25		
		Spalování		0	0	0	0	0	Meziroční změna [%] ↓						
		Jiné uložení		0	0	0	0	0	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012			
								–	–	–	–				
								–	–	–	–				

Zdroj: Databáze Group ISOH (MŽP)

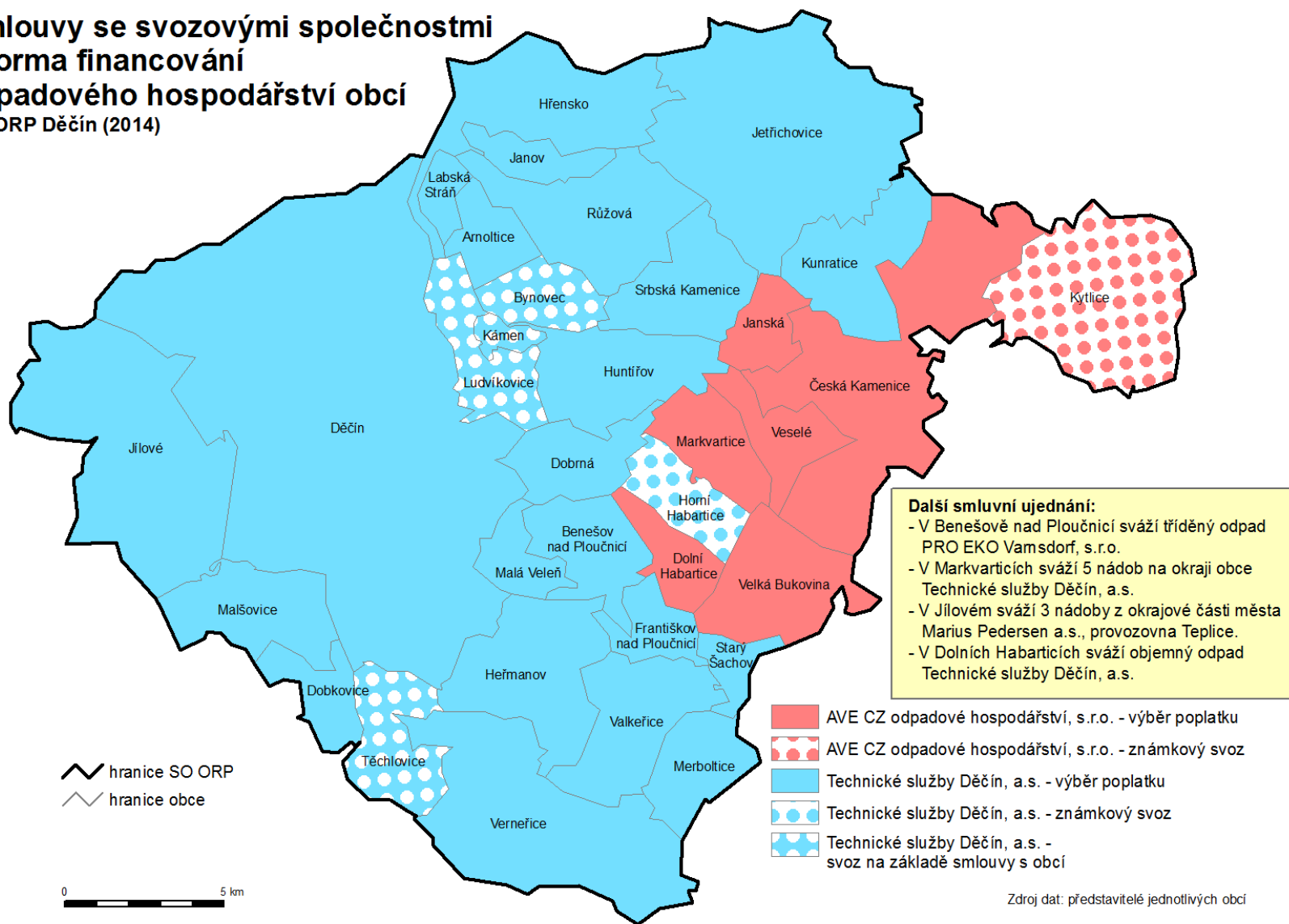
Příloha č. 11 Zařízení pro nakládání s odpady v SO ORP Děčín (+ skládka ve Volfarticích), současný stav (2014)

Zařízení pro nakládání s odpady
SO ORP Děčín + skládka Volfartice (2014)



Příloha č. 12 Smlouvy se svozovými společnostmi a forma financování odpadového hospodářství obcí v SO ORP Děčín (2014)

**Smlouvy se svozovými společnostmi
a forma financování
odpadového hospodářství obcí
SO ORP Děčín (2014)**



6. Téma 4.: Rozvoj cestovního ruchu

6.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

6.1.1. Základní vymezení oblasti jako destinace cestovního ruchu

6.1.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Cestovní ruch je tématem, které pramení z potřeb a zájmů obcí na Děčínsku. Území je spojováno s dlouhodobou tradicí cestovního ruchu. Vzhledem ke struktuře místní ekonomiky je toto téma některými obcemi charakterizováno jako „existenčně důležité“. Téma je v současnosti řešené různými orgány a organizacemi, ale dosud nebylo koordinováno v podobě meziobecní spolupráce. Formou MOS je možné dosáhnout nových cílů a realizovat aktivity, kterým destinační agentury a další aktéři cestovního ruchu nevěnují pozornost. Mimo rámec projektu vzniklo memorandum o spolupráci jednotlivých obcí v oblasti cestovního ruchu, jehož prostřednictvím je možné realizovat rozvojové plány, které vzejdou z analýzy. Cílem analýzy je definovat potenciál území pro cestovní ruch a určit možné směry MOS v oblasti marketingu cestovního ruchu.

6.1.1.2. Vymezení řešeného území

Ústecký kraj je pro účely koordinace aktivit cestovního ruchu rozdělen do čtyř destinačních oblastí. Děčínsko je styčným bodem dvou turistických oblastí – Českého Švýcarska a Českého středohoří. Tyto dvě oblasti zcela pokrývají území SO ORP Děčín. Z hlediska rozlohy převažuje České Švýcarsko (viz obr. 7), které pokrývá 70 % plochy SO ORP (388 km²), to je zhruba polovina rozlohy celé této turistické oblasti. Oproti tomu turistická oblast České středohoří sem zasahuje pouze zlomkem své rozlohy, tj. 163,7 km² (30 % SO ORP). Hranicí mezi těmito oblastmi jsou vodní toky Ploučnice a Jílovského potočka. Hranice nekorespondují s hranicemi velkoplošných chráněných oblastí, což do jisté míry znesnadňuje koordinaci aktivit managementu cestovního ruchu. Šest měst a obcí včetně Děčína leží na pomezí turistických oblastí. Destinační agentury České Švýcarsko, o. p. s. a České středohoří, o. p. s. patří mezi klíčové aktéry v oblasti cestovního ruchu.

Území správního obvodu leží v příhraniční oblasti. Destinační agentura České Švýcarsko spolupracuje s Turistickým svazem Saské Švýcarsko (*Tourismusverband Sächsische Schweiz*), který působí na německé straně. V rámci sousedícího území v Libereckém kraji koordinuje aktivity v oblasti cestovního ruchu Sdružení Českolipsko.

Tab. 93 Charakteristika turistických oblastí na území SO ORP Děčín

Turistická oblast	Rozloha (km ²)	Počet dotčených obcí	Přibližný počet bydlících obyvatel (2012)
České Švýcarsko	388,0	27	50 000
České středohoří	163,7	12	30 000

Zdroj: vlastní výpočet

Obr. 6 Vymezení území – působnost destinačních agentur



6.1.2. Analýza nabídky cestovního ruchu v turistické oblasti

6.1.2.1. Potenciál kulturně-historických a technických atraktivit

Potenciál přírodních podmínek pro cestovní ruch na Děčínsku dále navyšují kulturně historické památky. Komplexnost turistických atraktivit zvyšuje žádanost lokality u potenciálních návštěvníků. Jedná se především o zámky a technické památky, v menší míře pak muzea a vojenské či církevní památky. Vysoce atraktivní je zoologická zahrada.

Tab. 94 Bodové hodnocení potenciálu atraktivit v území SO ORP Děčín dle metodiky ÚÚR

Typ	Bodové hodnocení
Přírodní pozoruhodnosti	240
Historické městské soubory	60
Historické vesnické soubory	60
Zámky	155
Hrady, tvrze, zříceniny	15
Křesťanské památky	30
Židovské památky	15
Vojenské památníky	55
Technické památky	95

Zdroj: ÚÚR (2010)¹¹

¹¹ BÍNA, J. Aktualizace potenciálu cestovního ruchu v České republice. 2010. Dostupné z:

Hrady, zámky, zříceniny, tvrze

Zámky jsou v rámci kulturně historických památek jedním z hlavních lákadel regionu. Statut národní kulturní památky má Státní zámek v Benešově nad Ploučnicí, který je tvořen komplexem sedmi budov. Pro propagaci Děčínska má větší význam Zámek Děčín. Přestože je jeho historická hodnota nižší, zaznamenává až dvojnásobnou průměrnou roční návštěvu oproti zámku v Benešově n. Pl. Patří tak mezi nejnavštěvovanější kulturní památky v Ústeckém kraji.

Veřejnosti přístupný je rekonstruovaný Jílovský zámek, jeho návštěvnost je zatím nízká. Další zámek se nalézá v České Kamenici, dosud byl ale ve špatném technickém stavu a nebyl využíván pro cestovní ruch. Město pracuje na zpřístupnění této kulturní památky.

Na území není žádný hrad. Žádná zřícenina či tvrz nemají větší než regionální význam a jejich význam pro cestovní ruch není vysoký. Největší takovou památkou je zřícenina hradu Ostrý u Františkova n. Pl., která je na seznamu kulturních památek. Turistické trasy v Českém Švýcarsku zpestřují pozůstatky skalních hrádků Falkenštejna a Šaunštejna, v Českém středohoří je to zřícenina Vrabinec. Všechny tyto zříceniny jsou celoročně volně přístupné. Specifické zařazení má restaurace Pastýřská stěna, jež byla v 19. století postavena jakožto napodobenina malého hradu se záměrem zvýšení cestovního ruchu.

Zámky a hrady mají význam pro marketing regionu jako celku a skýtají příležitost pro meziobecní spolupráci v nadregionálním smyslu. Jednou z možností spolupráce je například jednotná vstupenka pro všechny zámky nebo snížené vstupné na základě navštívení více zámků.

Lidová architektura a památkové zóny

V území převažuje venkovská sídelní struktura. Většina obcí má liniový půdorys, kdy je zástavba koncentrována kolem hlavní silnice procházející obcí. Rozložení zástavby obcí odlišuje region svým charakterem od okolních regionů (Ústecko, Českolipsko). Lidová architektura je velmi specifická, protože se v území prolínají typologické oblasti lidových domů. V důsledku toho je skladba architektury pestrá (roubené, hrázděné, zděné domy) a časté jsou pak především podstávkové domy, které vznikaly kombinací architektonických přístupů.

Dvě z pěti měst v SO ORP disponují městskou památkovou zónou – Česká Kamenice a Benešov nad Ploučnicí (vyhlášeny v roce 1992). Kromě městských zón jsou v území tři vesnické památkové zóny (VPZ). V roce 1995 byla vyhlášena VPZ v osadě Kamenická Stráň na území obce Růžová a v osadě Vysoká Lípa na území Jetřichovic. Od roku 2004 je VPZ i v obci Merboltice. Tyto zóny chrání unikátní soubor lidové architektury. V SO ORP se nenachází žádné území vyššího stupně ochrany (tj. městská a vesnická památková rezervace). Z tohoto hlediska mohou působit jako konkurence sousední regiony, zejména Litoměřicko.

Česká Kamenice se může pyšnit titulem Historické město roku 2005. V roce 2013 vyhrála Srbská Kamenice krajské kolo soutěže Vesnice roku, v roce 2014 totéž dokázala obec Růžová. Tyto úspěchy je možné zúročit při propagaci obcí a celého regionu.

Církevní a sakrální památky

Na Děčínsku nemají křesťanské církevní památky příliš velký význam pro cestovní ruch. Území je pokryto spoustou drobných sakrálních památek (křížky, boží muka, kaple atd.) i množstvím kostelů, avšak jejich počet nijak nepřevyšuje jiné regiony České republiky a většinou mají pouze lokální význam pro danou obec. Alespoň jeden kostel se nalézá na území patnácti obcí, obvykle nejsou veřej-

nosti přístupné. V letní sezóně je pro turisty přístupná Thunská hrobní kaple sv. Jana Nepomuckého v Děčíně.

Kromě křesťanských církevních památek zvyšuje potenciál území pro cestovní ruch jedna židovská památka – Děčínská synagoga. Jedná se o jedinou dochovanou synagogu na severu Čech. Děčínská židovská obec zde pořádá výstavy a prohlídky synagogy. Její každoroční návštěvnost činí zhruba 2 600 návštěvníků.

Meziobecní spolupráce může spočívat ve společné údržbě sakrálních památek, v rámci turistického ruchu využitelnost může spočívat v zahrnutí památek do naučných stezek.

Technické památky

Ve správním obvodu je poměrně vysoké množství technických památek. Mezi nimi převažují takové, které jsou vázány na členitý reliéf a přírodní podmínky, tj. rozhledny a mlýny. V Děčíně patří mezi významné technické památky mosty, zejména Tyršův most a Ovčí můstek. Obecným problémem některých technických památek je jejich technický stav a nepřístupnost veřejnosti.

V území je vysoká hustota rozhleden, nalézá se tu 11 rozhleden: Sněžník (Jílové), Velký Chlum (Děčín), Pastýřská stěna (Děčín), Sokolí vrch (Dobrná), Kohout (Valkeřice), Strážný vrch (Merboltice), Zámecký vrch (Česká Kamenice), Studenec (Česká Kamenice), Patevní vrch (Růžová) a od roku 2013 nově rozhledna Janov a soukromá rozhledna Heřmanov. Nejznámější a nejstarší je rozhledna Sněžník. Rozhledna na Pastýřské stěně je přístupná pouze po dohodě s provozovatelem restaurace, jíž je rozhledna součástí. Stejně podmíněná je návštěva nové soukromé rozhledny v Heřmanově. Rozhledna na Zámeckém vrchu je v době vzniku analýzy nepřístupná kvůli poničení vandaly. Rozhledny Sněžník a Sokolí vrch mají zpoplatněný vstup, zbylé jsou volně přístupné. V bezprostřední blízkosti jižní hranice SO ORP leží také Vířova rozhledna v Náchkovicích. Sítování rozhleden a jejich společná propagace je jednou z možností meziobecní spolupráce.

Fyzickogeografické poměry zapříčinily, že v oblasti Labských pískovců hojně vznikaly větrné a vodní mlýny. Vodní mlýny zastupuje Grieslův mlýn v Jetřichovicích a zřícenina Dolského mlýnu (mlýniště bez mlýna). Tento oblíbený turistický cíl obohacuje romantické prostředí Českého Švýcarska v okolí Kamenické Stráně (část obce Růžová). Stavba je volně přístupná. V současnosti probíhá rekonstrukce této kulturní památky.

V minulosti byla na Děčínsku největší hustota větrných mlýnů v Čechách, což platí i v současnosti, přestože je dochována jen část z nich. V okrese Děčín se nachází pozůstatky šesti takových mlýnů, čtyři jsou na území SO ORP Děčín (v obcích Arnoltice, Huntířov, Janov a Růžová). Ve všech případech se zachovala pouze původní kónická stavba bez větrného kola. Atrapa větrného kola je součástí mlýnu v Růžové. Žádný z těchto mlýnů není využit jako turistická atrakce, všechny jsou v soukromém vlastnictví a slouží jako ubytovací zařízení nebo objekty individuální rekreace. Z hlediska cestovního ruchu je proto tento unikát hůře využitelný, může sloužit pouze jako zastávka naučných stezek.

Muzea, galerie a skanzeny

Na Děčínsku je možné navštívit několik muzeí, co do návštěvnosti je jejich význam pro cestovní ruch okrajový (viz tab. 96). Nejstarším a největším je Oblastní muzeum v Děčíně (příspěvková organizace kraje), které se věnuje vývoji lodní dopravy na Labi a regionální historii. Samostatná expozice muzea na děčínském zámku pak představuje mj. zámeckou zbrojnicí. Většinu roku v Děčíně funguje železniční muzeum sdělovací a zabezpečovací techniky. Soukromé sbírky vystavuje Muzeum psacích strojů v České Kamenici a Muzeum a galerie v Benešově n. Pl. (v současnosti uzavřené).

Sudetskou polohu Děčínska a s ní spojené události druhé světové války dokumentuje Muzeum koncentračního tábora letecké továrny Rabštejn v Janské a Skanzen lehkého opevnění z roku 1938 v Srbské Kamenici. Za skanzen lze označit indiánskou vesnici Rosehill v obci Růžová. Jeho program cílí více než předchozí muzea na mladší věkovou kategorii. Skanzen je dobrým příkladem, jak lze využít prostředí národního parku soukromým sektorem ke zpestření nabídky volnočasových aktivit. Do budoucna se připravuje otevření plovoucí muzejní lodi.

V Děčíně, České Kamenici a Benešově nad Ploučnicí jsou provozovány galerie, ale jedná se o menší galerie s návštěvností pod 1 000 lidí ročně. Největší galerií je Městská galerie Česká Kamenice.

Zoologické a botanické zahrady

Zoologické zahrady jsou typem kulturní atraktivity, která je obzvláště vhodná pro cílovou skupinu rodin s dětmi. To se projevuje na vysoké návštěvnosti. V Ústeckém kraji se nachází několik známých zoologických zahrad a jedna taková je i v Děčíně. Její návštěvnost v posledních letech pravidelně přesahuje 90 000 návštěvníků ročně. Přestože není tak velká a navštěvovaná jako ZOO Ústí nad Labem, řadí se mezi nejoblíbenější cíle Ústeckého kraje. Objektem turistického zájmu je také chovná stanice lam, oslů a další zvířeny v Malé Veleni.

V území se nenachází botanická zahrada s významem pro cestovní ruch. Střední škola zahradnická a zemědělská A. E. Komerse Děčín – Libverda zřizuje malou botanickou zahradu s volným vstupem, která slouží primárně pro potřebu školy. Pro zvýšení potenciálu pro cestovní ruch jsou nutné investice. Botanicky zajímavá je dále Růžová zahrada na děčínském zámku.

6.1.2.2. Potenciál přírodních atraktivit

Reliéf

Děčínská vrchovina

Z geomorfologického hlediska se NP České Švýcarsko a CHKO Labské pískovce nacházejí na území Děčínské vrchoviny (podcelky Děčínské stěny a Jetřichovické stěny). Z hlediska typologie krajiny se v území nejčastěji vyskytují krajiny skalních měst (východ), krajiny rozřezaných tabulí (západ) a krajiny zaříznutých údolí (údolí Labe). Reliéf skýtá vysoký potenciál pro cestovní ruch. Ten je do značné míry naplňován, není však plně využit. Pro území je charakteristická vysoká lesnatost. V území se nachází nejvyšší bod celého správního obvodu a zároveň nevyšší stolová hora v ČR (Děčínský Sněžník, 723 m n. m.) a nejnižší položený bod celé ČR (ústí Labe ve Hřensku, 115 m n. m.), což působí jako turistické atraktivity nadregionálního významu.

Pro cestovní ruch mají význam především krajiny skalních měst v oblasti Českého Švýcarska. V důsledku eroze v pískovci vznikly skalní útvary, které jsou v rámci Evropy unikátní. Turisticky vyhledávané jsou skalní brány, věže, stěny, města, rokle a hluboce zařezané kaňony řek Labe a Kamenice. Tyto jevy mnohdy doprovází turistické vyhlídky (např. vyhlídka Belvédér).

Hojně navštěvovaným je jetřichovické skalní město, jehož součástí je mnoho vyhlídek (Mariina skála, Rudolfův kámen aj.). Nejznámějším skalním útvarem je Pravčická brána (území obce Hřensko), která je symbolem národního parku České Švýcarsko. Je to největší přirozená skalní brána na území Evropy. V roce 2012 zaznamenala dle agentury CzechTourism 120 000 návštěvníků. Vyšší návštěvnost v SO ORP evidovaly pouze Soutěsky Kamenice (180 000 návštěvníků). Plavby Divokou a Edmundovou soutěskou patří k hlavním turistickým lákadlům. Pro cestovní ruch má význam také Ferdinandova soutěska, která spojuje Srbskou Kamenici a Dolský mlýn.

Tab. 95 Návštěvnost významných lokalit Č. Švýcarska v letních měsících 2013 podle sloupkových sčítačů

	červen 2013	červenec 2013	srpen 2013	celkem
Tři prameny	6 214	24 271	27 760	58 245
Edmundova soutěska	7 813	32 871	38 852	79 536
Jetřichovické vyhlídky	3 637	10 333	9 816	23 786

Zdroj: Zpráva o stavu a vývoji návštěvnosti v regionu České Švýcarsko, srpen 2013

České středohoří

České středohoří je geomorfologickým celkem, který do SO ORP Děčín zasahuje podcelkem Verneřické středohoří. Z hlediska typologie krajiny jsou pro děčínskou část Českého středohoří charakteristické krajiny zaříznutých údolí (údolí Labe a Ploučnice), krajiny hornatin (sever) a krajiny sopečných pohorí (jih). Význam pro cestovní ruch je ve srovnání s Českým Švýcarskem nižší. Členitý terén je využit ke stavbě rozhleden. Typická je nízká lesnatost.

Dominantou Verneřického středohoří je Buková hora, pro turisty je atraktivní Humboldtova vyhlídka s výhledem na kaňon Labe a přírodní jev Ledové jámy (trhliny v čediči, ve kterých se celoročně udržuje sníh a led). Dalšími atraktivitami jsou např. Bobří soutěska s vodopády či národní přírodní památka Březinské tisy, jejich součástí je naleziště zkamenělin Bechlejovice. Mezi Benešovem nad Ploučnicí a Františkovem nad Ploučnicí se v blízkosti Ploučnice nalézá celoročně navštěvovaný vodopád, který zejména v zimním období láká na mrazem vzniklé ledopády. Ledové jámy jsou jedním z předmětů ochrany přírodní rezervace Kamenná hůra.

Lužické hory

Východním cípem zasahuje správní obvod do Lužických hor (podcelek Kytlická hornatina). Pro Lužické hory jsou typické krajiny kuželů a kup. Výjimkou je malá oblast skalních měst mezi Kytlicemi a Českou Kamenicí. Nejvýznamnější přírodní památkou je NPP Zlatý vrch, předmětem ochrany je mimořádně vyvinutá sloupcová odlučnost čediče. Tento jev je charakteristický i pro další lokality Kytlické hornatiny (např. skalní vyhlídka Jehla). Za hranicemi správního obvodu leží známá NPP Panská skála.

Vodstvo

Děčínsko je relativně chudé na vodní plochy. Pro aktivity cestovního ruchu má význam Olešský rybník v obci Huntířov. Rybník je vhodný pro sportovní rybaření a přírodní koupání. Rybník Huníkov u České Kamenice je také využíván k rybaření.

Význam vodních toků je pro cestovní ruch výrazně vyšší. Labe skýtá potenciál k vyhlídkovým plavbám lodí, vodáctví a k přírodnímu koupání, uskutečnění těchto aktivit ale závisí na aktuálních podmínkách (stav vody, čistota vody). Ploučnice je vhodná pro vodáctví, to ale platí především pro horní tok (tj. mimo území SO ORP). Vyšší počet jezů snižuje na Děčínsku atraktivitu Ploučnice pro vodáctví. Jak již bylo dříve zmíněno, soutěsky Kamenice jsou využívány k plavbám na lodičkách. Z hlediska přírodního koupání není potenciál Kamenice a Ploučnice naplněn. Geomorfologické jevy vázané na vodní toky (meandry, kaňony, vodopády) patří k vyhledávaným turistickým cílům. V území správního obvodu je evidováno 9 vodopádů, osm jich je přístupných. Jedná se spíše o menší vodopády, nejmohutnějšími jsou Bobří vodopád (Bobří potok, území Verneřic) a Kachní vodopád (Kachní potok, území Hřenska).

Mnoho vodních toků na Děčínsku je využíváno k rybaření. Labe ho umožňuje v celé své délce, území je rozděleno do tří revírů. Dále je možné využít Jílovský potok, Bystrou, Bobří potok, Merboltický potok, Chříbskou Kamenici a částečně Ploučnici a Kamenici.

Ochrana území

Aspekty ochrany území byly charakterizovány v předchozích částech dokumentu. Z hlediska cestovního ruchu je zachovalá krajina jedním z hlavních faktorů vytvářející potenciál pro cestovní ruch. Zájmy cestovního ruchu a ochrany krajiny mají tendenci se navzájem vylučovat a je tedy důležité je koordinovat tak, aby nedocházelo k poškozování zájmů jednoho z těchto odvětví.

Tab. 96 Chráněná území v SO ORP Děčín – současný stav

	Chráněná území:					
	velkoplošná		maloplošná			
	NP	CHKO	NPR	PR	NPP	PP
počet	1	3	2	14	3	14
celková rozloha na území SO ORP [ha]	5 509,00	49 817,00	536,09	498,10	40,42	67,52
podíl na ploše SO ORP [%]	9,95	89,97	0,97	0,90	0,07	0,12

Zdroj: ÚAP, vlastní výpočet

Naučné stezky

Potenciálu přírodního prostředí je využito zřizováním naučných stezek. Ve sledovaném území se nachází 7 naučných stezek. Tři tyto stezky procházejí územím národního parku. NS Okolím Karlovských rybníků a NS Zapomenuté pohraničí se nacházejí převážně v sousedních SO ORP a Děčínskem prochází jen malá část. Budování naučných stezek a jejich použití v marketingu je prostorem pro meziobecní spolupráci.

NS pod Kvádrberkem se nachází na území města Děčína a vznikla v roce 2009 na základě projektu Základní školy Miroslava Tyrše v Děčíně. Všechny potřebné materiály týkající se zvířat, stromů a rostlin připravili žáci a učitelé školy. Trasa naučné stezky se nachází pod pískovcovou stolovou horou, vede parkem a jsou zde umístěny informační tabule. Trasa zahrnuje vyhlídkovou terasu, rybníček a součástí je i dvacet stromů s informačními tabulkami.

NS Okolím Pravčické brány vznikla již během sedmdesátých let dvacátého století a prochází kolem nejzajímavějších míst Českého Švýcarska. Tvoří okruh, který začíná v obci Hřensko, pokračuje k Pravčické bráně a do obcí Mezní Louka a Mezná, dále k Edmundově soutěsce a zpět do Hřenska. Informační tabule přibližují lesy, rostliny a pískovce oblasti Labských pískovců. Okruh tvoří 12 informačních tabulí a délka činí cca 6 km.

NS Jetřichovické skály vede okolím obce Jetřichovice. Stezka provádí návštěvníky přes trojici známých vyhlídek z Jetřichovic (Mariina vyhlídka, Vilemínina stěna a Rudolfův kámen) a okolo skalního hrádku Šaunštejn do Vysoké Lípy. Šestnáct dvojjazyčných česko-německých informačních tabulí informuje o kulturně-historických a přírodních tématech. Naučná stezka vede středně náročným terénem s množstvím výhledů do okolní krajiny. Stezka netvoří okruh, pro návrat k výchozímu místu však v sezóně pomůže turistická autobusová linka okolo národního parku. Stezka je přístupná od r. 1985.

NS Růžová je okružní trasa vedoucí mezi obcemi Růžová a Jetřichovice. Prochází územím Národního parku České Švýcarsko a CHKO Labské pískovce a zasahuje i do NPR Růžovský vrch. Stezka vede mj. kolem objektu lehkého opevnění z roku 1938, kde se návštěvník seznámí s historií a důvodem budování linie opevnění v těchto místech a s vybavením a technickým řešením zdejší vojenské pevnosti, a kolem Dolského mlýna, což je jedna z nejstarších dochovaných staveb na území parku. Součástí je také jedna z nejkrásnějších vyhlídek do soutěsky říčky Kamenice hluboké 80 metrů. Stezka byla zpřístupněna v roce 2001 a její délka je cca 12 km.

NS Okolím Studence se nachází v Kytlické hornatině. Začátek naučné stezky je u železničních zastávek v Mlýnech a v Horní Kamenici. Stezka vede kolem nejzajímavějších geomorfologických útvarů této oblasti (NPP Zlatý Vrch, PP Líska, PR Studený Vrch), dále ukazuje lesy Lužických hor a říční nivu Kamenice. Stezku tvoří 20 dvojjazýčných tabulí. Celková délka je 22,5 km.

NS Okolím Karlovských rybníků začíná u osady Karlovka, která spadá do Velké Bukoviny. Prochází po břehu Velkého rybníka a přibližuje návštěvníkům život vodního ptactva a funkčnosti lesa sedmi informačními tabulemi a veřejnosti přístupnou pozorovatelnou. Většina stezky leží v Libereckém kraji. Naučnou stezku vytvořily Lesy ČR při rekonstrukci Velkého a Malého rybníka v letech 2004–2007.

NS Zapomenuté pohraničí začíná na vrchu Děčínského Sněžníku u rozhledny. Celou stolovou horu lze obejít po stezkách s výhledy na všechny světové strany. Stezka pokračuje přes obce mimo SO ORP Děčín. Stezka vznikla v rámci Programu rozvoje venkova v roce 2013. Celková délka činí cca 20 km.

V současnosti vzniká další naučná stezka – NS Kaňon Labe. Zvažuje se vybudování NS Kamenná hůra v oblasti stejnojmenné přírodní rezervace na území Valkeřic, Merboltic a Starého Šachova.

Shrnutí

Přírodní podmínky lze celkově shrnout jako velmi příznivé pro cestovní ruch. Skladba reliéfu je velmi pestrá a v rámci České republiky jedinečná. Na území jsou vhodné podmínky pro pěší turistiku a cykloturistiku. Dalšími aktivitami cestovního ruchu, které jsou vázané na prostředí, jsou horolezectví, hipoturistika, přírodní koupání, vodáctví, montánní turistika, speleologické exkurze a lyžování. Jedná se spíše o aktivity, které jsou vázány k jedné konkrétní lokalitě (např. běžkování a montánní turistika na Děčínském Sněžníku), i přesto lze jejich výčet hodnotit jako početný a různorodý, atraktivní pro různé zájmové skupiny. Na území nejsou podmínky pro vysokohorskou turistiku a pro lyžování ve větším měřítku, je ale možné využít podmínek v sousedním území (Jiřetín pod Jedlovou, Tisá aj.). Přírodní podmínky nenabízejí širší spektrum možností přírodního koupání. Charakter přírodního prostředí a na něj vázaných aktivit způsobuje, že počet turistů v letní sezóně výrazně převyšuje počet turistů v zimní sezóně.

Tab. 97 Hodnocení potenciálu využití ploch a linií krajinně rekreačních ploch

	Km ² , resp. km	Body
Rekreační a turistická krajina I	60	180,0
Rekreační a turistická krajina II	455	682,5
Rekreační a turistická krajina III	25	12,5
Toky pro splouvání	21	84,0

Zdroj: ÚÚR (2010)¹²

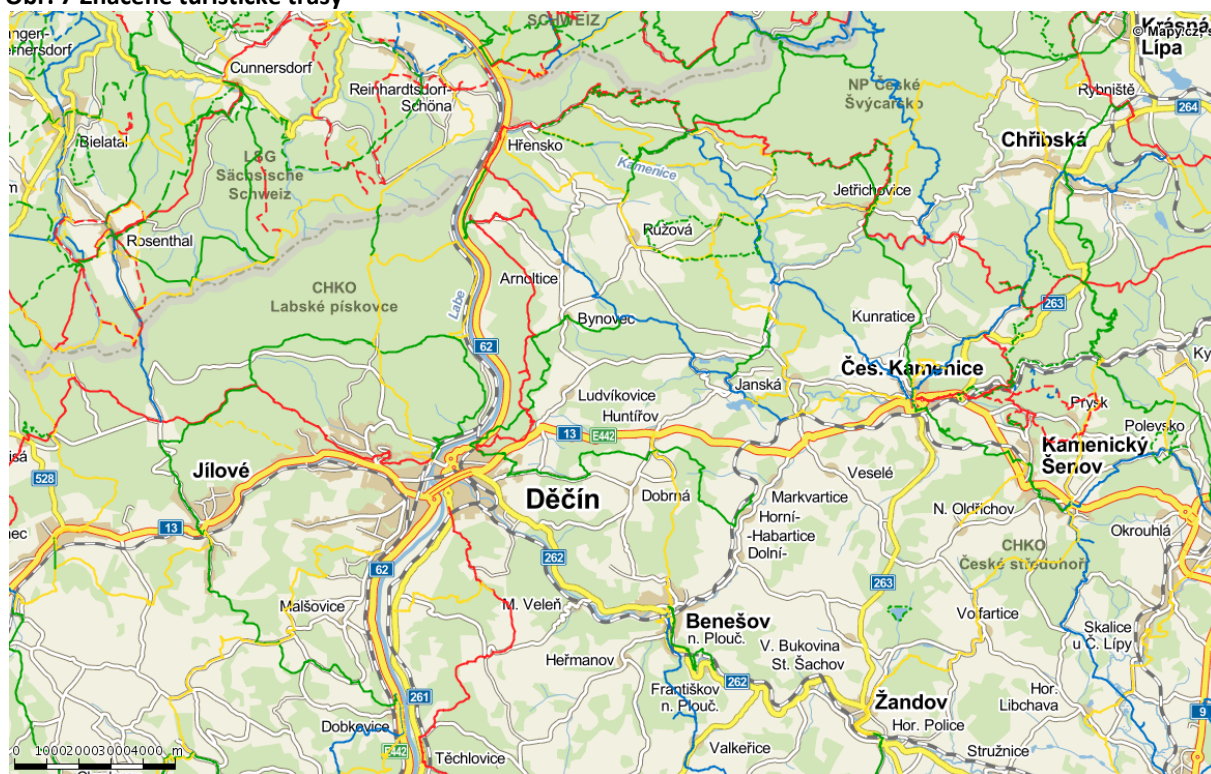
6.1.2.3. Podmínky pro turistiku (pěší turistika, cykloturistika, hipoturistika aj.)

Pěší turistika má v území kvalitní zázemí, přestože místy existují rezervy ve vybavení území lavičkami, záchody apod. V Českém Švýcarsku se nachází relativně hustá síť kvalitně značených cest, zatímco v Českém středohoří je tato síť řidší. V rámci SO ORP Děčín je evidováno Klubem českých turistů přes 380 km turisticky značených tras. V území je rozvinuté široké spektrum služeb (ubytování, pohostinství, volnočasové aktivity), jejichž kvalita ale bývá zpochybňována (nízké standardy, přístup a jazykové vybavení zaměstnanců aj.). KČT má zpracovanou pasportizaci turistických tras, na jejímž základě DA České Švýcarsko zpracovala studii optimalizace turistických tras v Českém Švýcarsku.

¹² BÍNA, J. *Využití potenciálu cestovního ruchu v České republice, závěrečná zpráva prosinec 2010*. Dostupné z: <http://www.uur.cz/images/3-cestovni-ruch/vyuziti-potencialu-cestovniho-ruchu/vyuziti-potencialu-cr-zprava-2010.pdf>

Většina tras vznikala v minulém století a neodpovídá současným trendům v pěší turistice. Tyto trasy jsou vhodné především pro zdatné turisty a celodenní výlety. Často se stává, že vedou k vyhlídkovým místům, které již z důvodu absence údržby neexistují. Turistické trasy jsou často vedeny po nevyhovujících komunikacích a cestách, kde nejsou vyjasněny majetkové vztahy a není zajištěna pravidelná údržba. V některých úsecích dochází ke střetům s cyklistickou a silniční dopravou. Především při kolizi se silniční dopravou může docházet k nebezpečným situacím. V území národního parku převažují delší trasy, které vedou do míst, kde je zachován původní ráz přírody. Mimo přísně chráněné zóny je vhodnější vyznačit kratší okružní trasy, které jsou tematicky zaměřené. Takto koncipované trasy jsou vhodné pro rodiny s dětmi a méně zdatné turisty. Více tak odpovídají současným trendům cestování, které lze charakterizovat jako „výlety od auta k autu“. Pěší trasy, jež byly v minulosti vytyčeny, nejsou přizpůsobené současné veřejné dopravě. Kvůli změnám v dopravní obslužnosti je nutné zlepšit síť nástupních míst pro zajímavé výlety v regionu. Problémem je rovněž slabé turistické propojení české a německé strany (kromě propojení území národních parků, které je dostatečné a odpovídá limitům ochrany přírody).

Obr. 7 Značené turistické trasy



Zdroj: mapy.idnes.cz (mapy.cz)

Cykloturistika má pro území nezanedbatelný význam. Problematika sítě cyklotras a cyklostezek je součástí analýzy dopravní infrastruktury. Tato síť je relativně rozvinutá, ale potřebuje dořešit propojení cyklotras, budování dalších cyklostezek a doprovodné služby. Mezi doprovodné služby pro rekreační cyklisty patří stravování a ubytování, opravy jízdních kol, poskytování turistických informací, půjčování, úschova a přeprava jízdních kol a zavazadel.

Dle Koncepce cykloturistiky Ústeckého kraje z roku 2012 je stravovacích zařízení dostatečné množství, problémem ale bývá hlavně kvalita vybavení pro cyklisty (nevhodné typy stojanů na kola, které neumožňují bezpečné uzamčení a poškozují výplety kol, složitý přístup, nedostatek venkovních zahrádek). Pro snadné vyhledání vhodného zařízení vzniknul celostátní systém certifikace turistických

cílů a služeb „Cyklisté vítání“, který garantuje minimální rozsah služeb pro cyklisty (úschova kol a zavazadel, náradí pro drobné opravy, cyklistické informace a jiné). Na Děčínsku je držitelem tohoto certifikátu celkem 13 ubytovacích zařízení a dvě informační centra. Dvě z těchto ubytovacích zařízení jsou kempy orientované primárně na cyklisty. Tabulka 91 potvrzuje předpoklad, že rozložení služeb pro cyklisty je vázáno na cyklotrasy vyšších tříd. Službami jsou dobře pokryté stezky č. 2 (Labská stezka) a č. 21 (Hřensko – Jetřichovice – Česká Kamenice), naopak certifikované služby u stezky č. 15 (Ploučnická stezka) jsou omezeny pouze na počátek stezky v Děčíně. Certifikát mají také dvě turistická centra, která poskytují doprovodné služby (např. nabídky výletů s vhodnými trasami pro kola a úschovnu kol). K úschově kol je od roku 2013 možné využívat také novou úschovnu v Hřensku – Mezní louce.

Tab. 98 Držitelé certifikátu „Cyklisté vítání“ podle vybraných kategorií poskytovaných služeb

Služba	Počet	Obec
Ubytování	7	Děčín 5x, Jetřichovice 2x
Ubytování + stravování	7	Děčín 4x, Jetřichovice, Kunratice, Janov
Informační centra	2	Děčín, Jetřichovice

Zdroj: cyklistevitani.cz

Koncepce cykloturistiky ÚK dále upozorňuje, že opravy kol v regionu obvykle zajišťují subjekty, jejichž služby nejsou nijak garantovány ani evidovány v některé turistické databázi a často je problémem nízké povědomí o existenci služby a nevyhovující otevírací doba opraven, které mívají o víkendu zavřeno. Předmětem kritiky byl nedostatek půjčoven kol v regionu, ale v roce 2013 proběhlo rozšíření nabídky o nové subjekty. Při propagaci regionu je nutné lépe zviditelnit služby pro cyklisty.

Tab. 99 Subjekty poskytující a zprostředkovávající služby pro cyklisty

Subjekt	Obec	Služba poskytovaná cyklistům			
		Prodej	Servis	Půjčovna	Úschova kol
Cyklocentrum KUR sport	Benešov n. Pl.	x	x	x	
V+ Cyklo Eduard Vilkus	Česká Kamenice		x	x	
Cyklocentrum KUR sport	Děčín	x	x		
Cykloservis KL sport	Děčín	x	x	x	
Cykloservis Petr Hladík	Děčín	x	x		
CK Enthusia	Děčín			x	
Půjčovna kol Ondřej Smíšek	Děčín			x	
Kemp Děčín + Cyklostop	Děčín			x	x
Cykloservis Jiří Misík	Dolní Habartice		x		
Kemp Mezní louka	Hřensko			x	x

Zdroj: vlastní šetření

Vodní turistika spočívá ve využívání vodních ploch a toků k plavbě na lodích všech typů. V území je vodní turistika provozována v několika formách. První formou je vodáctví, což se týká zejména Ploučnice. Při vyšším vodním stavu je sjížděna na kajakách, kanoích a raftech. Z celkových 86 km sjížděné řeky se na území Děčínska nachází cca 16 km při obtížnostech ZW C a WW I. Bez ohledu na vodní stav je k vodáctví využíváno Labe. Druhá forma zahrnuje sportovní využívání Labe, zejména plachetnicemi, skify, veslicemi atd. Další formou je využívání řeky Labe motorovými plavidly pro individuální a pro hromadnou dopravu. Do vodní turistiky lze zahrnout také vyhlídkové plavby v soutěskách Kamenice. Aktivity vodní turistiky je možné zužitkovat v pobytových balíčcích.

Hipoturistika má v SO ORP vzrůstající vývoj zejména v posledních letech, chov koní má v regionu již dlouholetou tradici. Podmínky pro hipoturistiku jsou nadstandardní. K dispozici jsou značené jezdecké stezky (průběžné) a jízdárenské okruhy. Nejznámější a nejvyužívanější je Polabská jezdecká stezka, která spojuje Děčínsko s Litoměřickem. Tato stezka prochází skrz CHKO České středohoří, CHKO Labské pískovce a NP České Švýcarsko. Její délka na území SO ORP Děčín je 26,5 km. V území se nachází 18 poskytovatelů hipoturistických aktivit. Nejčastější takovou aktivitou jsou rekreační vyjížďky a jezdecké kurzy, tři z těchto subjektů organizují dětské letní tábory. Jízdárny, ranče a kluby mnohdy primárně provozují další aktivity (výcvik koní, výcvik jezdců, účast na sportovních akcích atd.) a komerční vyjížďky jsou jen okrajovou aktivitou. Silnou stránkou je vysoký počet stájí a jízdáren, slabou stránkou je absence katalogu těchto služeb. Propagace regionu jako místa zaslíbenému jízdám na koni pro začátečníky i pokročilé a koordinace aktivit je příležitostí ke spolupráci těchto subjektů a obcí.

Tab. 100 Poskytovatelé hipoturistických aktivit pro veřejnost

Obec	Poskytovatel	Popis provozovaných aktivit
Česká Kamenice	Petra Veselá	vyjížďky, letní tábory
Česká Kamenice	Lenka Zachariášová	vyjížďky
Děčín	WRC Profi ranč	vyjížďky, hipoterapie
Děčín	Jezdecký klub Větrný ranč Rychnov	vyjížďky, jezdecký klub
Děčín	Letní stráň Velká Veleň	vyjížďky, drezura
Děčín	SK Bačkovská	vyjížďky, jezdecký klub, jezdecké kurzy
Dolní Habartice	Appaloosa Farm G. H.	jezdecké kurzy, akce
Horní Habartice	Stáj Šoupal	vyjížďky
Janská	JS Vlčí ranč Janská	vyjížďky, letní tábory
Jetřichovice	Jezdecký klub Všemily	vyjížďky, jezdecké kurzy, jezdecký klub
Jetřichovice	Ranch Okavango	vyjížďky
Ludvíkovice	Vojtěch Novák	vyjížďky
Ludvíkovice	Parkur klub Děčín	vyjížďky, jezdecké kurzy
Markvartice	Ranch Hacienda	vyjížďky
Markvartice	Wanted Ranch	vyjížďky, jezdecké kurzy
Těchlovice	Jezdecký klub Těchlovice	vyjížďky, jezdecký klub
Verneřice	Stáj Loučky u Bobřího potoka	vyjížďky, letní tábory, jezdecké kurzy
Veselé	Ranč Radana	vyjížďky, jezdecké kurzy, skijöring

Zdroj: vlastní šetření

Agroturistika je dalším typem cestovního ruchu, který je rozvíjen v území. Spočívá v pobytu na venkově na rodinných farmách a hlavní náplní je poznávání způsobu života v blízkém kontaktu s přírodou, účast na zemědělských činnostech a chovu zvířat a účast na výrobě zemědělských produktů či jejich konzumaci. Posiluje se tak sounáležitost k zemědělské krajině. Agroturistické aktivity nabízí Hospodářství pod Strážným Vrchem v Merbolticích (kozí farma), Ekofarma Lesní stráň v Děčíně – Velké Veleni, Kozí farma pod Bukovou horou (území obce Verneřice) či některé ranče (např. WRC Profi ranč Děčín). Agroturistické farmy jsou koncentrovány mimo hlavní těžiště cestovního ruchu v jižní části správního obvodu. Slabou stránkou je jejich zviditelnění.

Horolezectví je specifickou formou cestovního ruchu, která je v oblasti Českého Švýcarska rozvíjena více než 100 let. I z důvodu této tradice zde existuje množství míst vyhrazených pro horolezectví správou NP či CHKO. Horolezectví je tak možné provozovat i na některých místech v I. zóně národní-

ho parku na cestách vyznačených před rokem 2000. Mezi nejatraktivnější místa k lezení patří skály na levém a pravém břehu Labe mezi Děčínem a Dolním Žlebem a Děčínský Sněžník. Některé skály jsou přístupné pouze v letní sezóně. Lezení po pískovcových skalách (tj. na všech mimo oblast České středohoří) je možné jen za suchého počasí. Dle databáze skal a cest ČR je v území pět horolezeckých oblastí, členěných na 22 sektorů, v jejichž rámci se nachází celkem 1180 skal. Lézt je možné na území třinácti obcí. Za hranicemi regionu jsou oblíbeným cílem Tiské stěny.

V roce 2014 byla v Děčíně otevřena první městská via ferrata. Tato jištěná lezecká trasa je umístěna na Pastýřské stěně a umožňuje vystoupat po pěti vyznačených trasách s různým stupněm obtížnosti. V záměrech Děčina je vybudování ferraty také na stěně pod děčínským zámkem. V městské části Děčín – Bělá je k dispozici lezecká stěna.

Pro začátečníky jsou k dispozici kurzy všech lezeckých odvětví (na pískovcových skalách, na stěně, ferratové lezení), čímž se těchto aktivit mohou jednorázově zúčastnit turisté, kteří region navštívili za jiným účelem. Tradici horolezectví je možné využít k propagaci.

Tab. 101 Horolezecké oblasti na území SO ORP Děčín

Horolezecká oblast	Sektory	Území obce	Počet skal	Počet cest
Bělá	Bělá	Děčín	61	379
České středohoří	Malá Veleň	Malá Veleň	2	7
	Merboltice	Merboltice	1	7
	Ptačí stěny	Verneřice	49	216
	Vrabinec	Těchlovice	8	88
České Švýcarsko	Jetřichovice	Jetřichovice	137	609
	Hřensko	Hřensko	94	641
	Na Tokání	Jetřichovice	130	566
	Soutěsky	Hřensko, Janov	85	315
	Srbská Kamenice, Všemily	Srbská Kamenice, Jetřichovice	76	378
	Vřesová Dolina	Bynovec, Huntířov	22	103
	Vysoká Lípa	Jetřichovice	75	254
Děčínský Sněžník	Stěny nad silnicí	Jílové	30	181
	Stěny pod rozhlednou	Jílové	30	242
	Severní stěny	Jílové	33	96
	Skály u Sporného potoka	Jílové	3	20
Labské údolí	Levý břeh	Děčín	147	1 307
	Pravý břeh – U hranic	Hřensko	7	26
	Pravý břeh – Suchá Kamenice	Labská Stráň	18	145
	Pravý břeh – Centrální část	Ludvíkovice	196	1 523
	Pravý břeh – Růžové hřebeny	Ludvíkovice	26	195
	Pravý břeh – Loubí	Děčín	35	143
Celkem			1 180	7 126

Zdroj: Databáze skal a cest ČR

Zimní turistika má pro region pouze okrajový význam. Stávající tratě a sjezdovky slouží více místním obyvatelům než turistům. Sjezdové lyžování bylo provozováno na malé sjezdovce na Ptačím vrchu u České Kamenice, ale v současnosti je z důvodu vandalismu mimo provoz. Lyžovat je možné na Bukové hoře u Děčínské boudy, sjezdovka ale nedisponuje vlekem. Za sjezdovým lyžováním se proto jezdí do sousedních regionů, které skýtají vhodnější podmínky. Běžeckému lyžování slouží trasa ko-

lem Děčínského Sněžníku, kudy vede okruh Tisá – Rájec – Ostrov – Děčínský Sněžník. Prostor pro běžkování dále nabízejí trasy ve Verneřicích a Merbolticích. Další příležitostí k běžkování je golfové hřiště v Janově, které se v zimě stává běžkařským areálem.

6.1.2.4. Ostatní atraktivity

Kulturní, společenské a sportovní akce

Význam kulturních, společenských a sportovních akcí spočívá převážně v zábavě pro místní obyvatele než pro účastníky cestovního ruchu, ale i tak je lze využít k dalšímu zviditelnění regionu. Společné pořádání akcí je příležitostí k meziobecní spolupráci.

Mezinárodní hudební festival v České Kamenici je kulturní akcí nadregionálního významu. Program festivalu je realizován nejen v České Kamenici, ale i v dalších sídlech okresu Děčín (Děčín, Arnoltice, Růžová aj.). Dalším příkladem obecního přesahu při pořádání akce je Dřevosochání v Ludvíkovicích, kterého se účastní i další obce Českého Švýcarska.

Nejdéle pravidelně pořádanou společenskou událostí v regionu jsou Městské slavnosti Děčín. V jejich rámci je pro veřejnost připraven různorodý program (Děčínská kotva, hudební festival, ohňostroj, sportovní turnaje aj.). Dalšími akcemi jsou např. městské slavnosti Benešovský slunovrat, Zámecké slavnosti města Jílové, mistrovství ČR v jízdě na pákových drezínách v Děčíně a další. Význam těchto akcí je jak vnější (přitáhne návštěvníky z jiných regionů, přínos pro cestovní ruch), tak vnitřní (kulturní využití pro různé zájmové skupiny, posílení regionální identity).

Gastronomie, regionální produkty a průmysl

S Děčínskem není spojený žádný produkt gastronomie, který by přitahoval návštěvníky do území. Z území pochází 5 produktů s certifikátem *České Švýcarsko regionální produkt* a další 4 produkty s certifikátem *Regionální potraviny Ústeckého kraje*, ale jejich význam pro cestovní ruch je zatím nízký. Zahrnutí charakteristických produktů do marketingu CR začíná být v současnosti rozvíjeno, existuje předpoklad, že se významnost regionálních produktů pro CR zvýší. Na území v současnosti nefunguje žádná průmyslová tradice s celorepublikovým významem, která by byla využitelná v cestovním ruchu.

Rodáci

Významným regionálním rodákem je zakladatel organizace Sokol Dr. Miroslav Tyrš. Jeho jméno může být využito v souvislosti s propagací místních sportovních akcí. Obecně je ale nutné konstatovat, že Děčínsko nedisponuje rodáky, kteří by byli známí široké veřejnosti a které by bylo možné využít pro potřeby cestovního ruchu.

6.1.2.5. Návštěvnost vybraných atraktivit a objektů

Návštěvnost je klíčovým indikátorem při hodnocení významu jednotlivých atraktivit a cílů pro cestovní ruch v daném území. Návštěvnost odráží počet návštěvníků v regionu a jejich preference při trávení volného času. Celkově lze zhodnotit, že návštěvnost většiny atraktivit roste či stagnuje. Nejvyšší návštěvnost zaznamenal děčínský aquapark. Lze ale předpokládat, že u sportovních zařízení je poměr zákazníků za řad turistů a z řad místních obyvatel více ve prospěch místních, než u přírodních a kulturních památek.

Tab. 102 Návštěvnost vybraných atrakcí a turistických cílů v SO ORP Děčín (2013)

Obec	Atraktivita cestovního ruchu	Návštěvnost
Benešov n. Pl.	Státní zámek Benešov nad Ploučnicí	13 728
Česká Kamenice	Muzeum psacích strojů	111
Děčín	Muzeum sdělovací a zabezpečovací techniky (železniční muzeum)	370
Děčín	Oblastní muzeum v Děčíně + expozice na zámku	6 072
Děčín	Zámek Děčín	47 344
Děčín	Zoologická zahrada Děčín	90 373
Děčín	Plavecký areál (aquapark) Děčín	220 640
Děčín	Double Decker Leyland	613
Děčín	Děčínská synagoga	2 600
Děčín	Labská cyklostezka	79 247
Děčín	Kozí dráha	9 417
Děčín	Lodní doprava po Labi	18 522
Dobruška	Rozhledna Sokolí vrch	4 135
Hřensko	Soutěsky Hřensko (Edmundova + Divoká)	160 000
Hřensko	Pravčická brána	135 000
Janská	Muzeum koncentračního tábora podzemní letecké továrny Rabštejn	2 500
Jílové	Zámek Jílové	578
Jílové	Rozhledna Děčínský Sněžník	5 267
Růžová	Indiánská vesnice Rosehill	4 000
Srbská Kamenice	Skanzen lehkého opevnění z roku 1938	221

Zdroj: Strategická analýza a komplexní socioekonomická analýza města Děčín; vlastní šetření

6.1.2.6. Finanční analýza

Na základě ustanovení zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích mohou obce stanovovat poplatky za předpokladu vydané obecně závazné vyhlášky, za lázeňský nebo rekreační pobyt a z ubytovací kapacity. Prostřednictvím těchto místních poplatků získávají obce do svého rozpočtu finanční prostředky. Těmito poplatky se návštěvníci podílejí na úhradě nákladů na veřejné statky, které jsou plně hrazeny z rozpočtů obce (veřejné osvětlení, údržba komunikací, apod.), nebo se jedná o náklady, na kterých se podílejí i trvale žijící občané (poplatky za svoz TDO).

Z následující tabulky vyplývá, že ve správním území mělo v letech 2011–2013 pouze 16 obcí příjem z ubytovací kapacity a za rekreační pobyt. Nejvyšší příjem mělo město Děčín a obec Jetřichovice. Další významné částky za tyto poplatky získaly do svého rozpočtu obce Huntířov, Kunratice, Kytlice a Hřensko. Zákon stanovuje maximální výši poplatků, a to za rekreační pobyt max. 15 Kč za osobu a den a poplatek za ubytovací kapacitu může být max. ve výši 6 Kč za lůžko a den. Obce ve většině případů nestanovují poplatky v jejich maximální možné výši. Průměrný poplatek za rekreační pobyt činí 8,40 Kč a průměrný poplatek z ubytovací kapacity činí 3,80 Kč. Některé obce umožňují hradit poplatky z ubytovací kapacity, na základě dohody s poskytovatelem služby, roční paušální částkou, ta se na základě obecně závazné vyhlášky pohybuje v rozmezí 200 Kč až 750 Kč. Z těchto údajů vyplývá, že obce plně nevyužívají možnosti dané zákonem, ale při stanovování poplatku je třeba postupovat uvážlivě. Vysoký poplatek může návštěvníka odradit a to je nežádoucí stav.

Tab. 103 Příjmy z ubytovacích kapacit a rekreačního pobytu v letech 2011–2013 v Kč

Obec	Položka	2011	2012	2013
Arnoltice	Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	4 435	7 157	5 334
	Poplatek z ubytovací kapacity	4 756	8 883	6 576
Benešov n. Pl.	Poplatek z ubytovací kapacity	846	956	806
Děčín	Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	226 308	296 535	289 615
	Poplatek z ubytovací kapacity	179 609	201 156	224 068
Heřmanov	Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	1 470	2 060	1 395
Huntířov	Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	81 510	95 393	92 007
	Poplatek z ubytovací kapacity	0	0	3 600
Hřensko	Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	24 365	9 641	2 005
	Poplatek z ubytovací kapacity	9 381	28 605	40 449
Janov	Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	3 465	0	0
	Poplatek z ubytovací kapacity	38 210	43 746	45 971
Jetřichovice	Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	244 443	217 952	233 018
	Poplatek z ubytovací kapacity	157 273	159 228	132 636
Jílové	Poplatek z ubytovací kapacity	5 266	10 533	7 788
Kunratice	Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	59 830	96 932	85 042
	Poplatek z ubytovací kapacity	11 966	28 953	20 134
Kytlice	Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	55 260	76 880	76 700
	Poplatek z ubytovací kapacity	31 782	34 886	48 904
Labská Stráň	Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	2 120	13 650	7 168
	Poplatek z ubytovací kapacity	7 710	7 620	3 910
Růžová	Poplatek z ubytovací kapacity	24 353	18 978	24 004
Srbská Kamenice	Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	28 896	37 602	22 652
	Poplatek z ubytovací kapacity	7 784	8 302	6 706
Veselé	Poplatek z ubytovací kapacity	0	140	52
Česká Kamenice	Poplatek z ubytovací kapacity	14 620	16 254	9 720

Zdroj: MFČR

Příjmy a výdaje spojené s cestovním ruchem jsou v rozpočtech obcí uvedeny v paragrafu 2143 – Cestovní ruch, který zahrnuje výdaje spojené s provozem městských turistických informačních středisek, instalací turistických map a značek, účastí na veletrzích CR, realizací a distribucí propagačních materiálů, příspěvků centrálním CR apod. Ve svém rozpočtu účtuje na tuto položku pouze 11 obcí (Česká Kamenice, Děčín, Dobkovice, Dobrná, Janov, Jetřichovice, Jílové, Kytlice, Merboltice, Růžová, Srbská Kamenice). Příjmy a výdaje obecních rozpočtů v oblasti CR tvoří ve většině případů pouze malou část celkových výdajů jednotlivých obcí. Výjimkou je pouze obec Hřensko, která díky svému umístění a vlastnictví pozemků má celkové příjmy i výdaje na vyšší úrovni, vzhledem k jejich charakteru a množství má obec zřízenou hospodářskou činnost. Stručná finanční analýza obce je uvedena samostatně. Příjmy jsou tvořeny především příjmy z poskytovaných služeb a z prodeje zboží. Nejvyšší náklady jsou spojené s provozem informačních center (mzdové prostředky, spotřeby energií, telekomunikací apod.). Významnými výdaji obcí jsou náklady na výrobu propagačních materiálů (informační brožury a tabule, mapy apod.), propagaci v tisku a veletrzích, náklady na zpracování studií, analýz, případně právních služeb. Dalšími náklady jsou výdaje na opravy a udržování rozhleden, parkovacích ploch, turistických tras apod. Statutární město Děčín poskytuje dotace na provoz výletní lodi.

Tab. 104 Příjmy a výdaje paragrafu 2143 v letech 2011–2013 (zaokrouhлено na celé Kč)

Položka		2011	2012	2013
2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	268 251	262 748	259 759
2112	Příjmy z prodeje zboží (již nakoupeného za účelem prodeje)	342 394	338 305	382 679
	Celkem	610 645	601 053	642 438
5011	Platy zaměstnanců v pracovním poměru	762 404	803 953	636 447
5021	Ostatní osobní výdaje	52 500	52 325	96 130
5031	Povinné pojistné na soc. zabezpečení	186 036	192 108	159 751
5032	Povinné pojistné na veřejné zdravotní poj.	67 782	69 157	56 614
5131	Potraviny	391	0	0
5137	Drobný hmotný dlouhodobý majetek	155 484	333 277	361 001
5138	Nákup zboží (za účelem dalšího prodeje)	247 281	269 909	329 698
5139	Nákup materiálu jinde nezařazený	13 986	2 627	67 739
5161	Služby pošt	0	5 512	0
5162	Služby telekomunikací a radiokomunikací	25 952	72 888	16 984
5163	Služby peněžních ústavů	200	100	1 250
5166	Konzultační, poradenské a právní služby	90 000	317 114	289 737
5167	Služby školení a vzdělávání	5 780	3 350	0
5169	Nákup ostatních služeb	1 853 572	1 115 413	890 898
5171	Opravy a udržování	0	883 686	106 326
5172	Programové vybavení	2 520	0	0
5173	Cestovné	10 455	12 545	14 252
5175	Pohoštění	38 217	23 774	8 469
5194	Věcné dary	350 296	572 390	555
5213	Neinvestiční transfery nefinančním podnikatelským subjektům – p. o.	400 000	400 000	129 000
5221	Neinvestiční transfery o. p. s.	14 000	42 000	14 000
5229	Ostatní neinvestiční transfery NNO	14 000	0	14 000
5424	Náhrady mezd v době nemoci	0	689	1 502
	Celkem	4 290 856	5 172 817	3 194 353
6121	Budovy, haly a stavby	50 000	84 086	0
6122	Stroje, přístroje a zařízení	0	104 640	0
	Celkem	50 000	188 726	0

Zdroj: MFČR

Jak již bylo výše řečeno, specifickou obcí v oblasti cestovního ruchu je Hřensko. Tato obec leží v centru Národního parku České Švýcarsko a provozuje plavbu na lodičkách v Edmundově a Divoké soutěsce, které jsou největší atrakcí národního parku, a několik parkovišť. Vzhledem k tomu má peněžní toky související s provozem lodiček a pronájemem parkovišť odděleny od běžné činnosti ve veřejné správě a samosprávě.

Hospodářská činnost zajišťuje pracovníky nejen pro všechna tato zařízení tj. převozníky v Soutěškách, pokladní, výběřci na parkovištích (v sezóně zaměstnává více jak 30 pracovníků), ale i na jejich údržbu a na údržbu přístupových stezek. Nedílnou součástí hospodářské činnosti je výběr vstupného v těchto provozech, které je významnou součástí v rozpočtu obce. Následující tabulka ukazuje rozložení příjmů a výdajů obce Hřensko, jedná se pouze o část Výkazu zisků a ztrát, proto jednotlivé účty nákladů a výnosů neodpovídají celkovému součtu.

Tab. 105 Náklady a výnosy obce Hřensko v období 2011–2013 (zaokrouhлено na celé Kč)

Účet		2011	2012	2013
501	Spotřeba materiálu	55 745	387 789	172 729
502	Spotřeba energií	17 420	72 461	37 375
511	Opravy a udržování	348 974	1 119 312	4 938 711
512	Cestovné	5 844	0	1 408
518	Ostatní služby	301 621	389 843	242 483
521	Mzdové náklady	3 383 092	4 723 658	4 776 760
524	Zákonné sociální poj.	1 141 985	30 933	0
525	Jiné sociální poj.	41 227	12 159	19 257
527	Zákonné soc. náklady	62 442	132 421	167 089
528	Jiné soc. náklady	27 440	0	12 010
538	Jiné daně a poplatky	0	0	113 340
549	Ostatní náklady z činnosti	32 400	126 202	442 512
602	Výnosy z prodeje služeb	50 383	16 000 397	12 726 326
603	Výnosy z pronájmu	8 374 039	0	23 853
606	Výnosy z místních poplatků	1 020 133	541 180	0
649	Ostatní výnosy z činnosti	650 862	759 768	0
	Náklady	5 701 936	7 226 331	6 424 090
	Výnosy	10 109 520	16 786 169	13 044 324

Zdroj: Výkaz zisku a ztrát

Tab. 106 Jiné položky související s cestovním ruchem v roce 2013 v Kč

Paragraf		Obec	Kč
3326	Pořízení, zachování a obnova hodnot místního kulturního, národního a historického povědomí	Jílové	161 150
3399	Ostatní záležitosti kultury, církví a sdělovacích prostředků	Benešov n. Pl. Děčín	150 628 925 000
3322	Zachování a obnova kulturních památek	Benešov n. Pl.	18 864
3321	Činnosti památkových ústavů, hradů a zámků	Děčín	12 713 998
3741	Ochrana druhů a stanovišť (ZOO)	Děčín	12 225 792
2242	Provoz veřejné železniční dopravy	Děčín	507 000
2141	Vnitřní obchod	Česká Kamenice	847 000
2219	Ostatní záležitosti pozemních komunikací	Děčín Benešov n. Pl.	10 000 52 635

Zdroj: MFČR a závěrečné účty obcí

S cestovním ruchem souvisí řada nákladů, které sice lze označit jako náklady cestovního ruchu, ale svou povahou náleží do jiného odvětví rozpočtové skladby. Tyto náklady se týkají např. cyklostezek, které se účtují v dopravě; údržba památek, organizace kulturních akcí spadají pod kulturu; propagace na veletrzích, provoz informačních systémů a podávání informací lze účtovat i na paragraf vnitřní obchod. Vzhledem k rozsáhlosti možných zdrojů dat jsou uvedeny v následující tabulce pouze některé údaje, a to za rok 2013. Tyto výdaje najdeme pouze v rozpočtech několika obcí, ve většině případů se jedná o náklady spojené s provozem zámků (Děčín, Jílové), pořádáním městských slavností

v Benešově n. Pl. (Benešovský slunovrat) a v Děčíně (Městské slavnosti a příspěvek na hudební festivaly). Statutární město Děčín je zřizovatelem zoologické zahrady, jejíž provoz financuje a podílí se na financování obnovy provozu na „Kozí dráze“. Město Jílové vykazuje náklady na provoz a údržbu rozhledny na Děčínský Sněžník. Česká Kamenice provozuje informační centrum, které je financováno z rozpočtu města. Město Benešov n. Pl. opravilo svah k vyhlídce nad městem a zadalo vypracování projektové dokumentace k cyklostezce.

6.1.2.7. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza rizik

Mezi nejvýznamnější identifikovaná rizika v území patří neukázněnost turistů v chráněných oblastech. Toto riziko cestovního ruchu na něj nemá přímý dopad, ale hrozba spočívá ve škodách na životním prostředí, které je na Děčínsku pro cestovní ruch tolik podstatné. Dalším věcným rizikem je nedostatečná jazyková vybavenost poskytovatelů služeb CR. Pokud chceme plně využívat potenciálu návštěvníků ze zahraničí, je základním předpokladem dobrá jazyková vybavenost. Dalšími významnými riziky jsou rizika související s dopravou (řešena v analýze dopravy). Rozvoj CR závisí na dobré spolupráci všech zainteresovaných stran. Proto je nutné přistupovat k rozvoji CR koordinovaně, a tím se vyhnout duplicitní činnosti. Vzhledem k tomu, že se nacházíme v konkurenčním prostředí a spolupráce mezi jednotlivými poskytovateli služeb může být chápána jako omezující faktor konkurence, je třeba zdůrazňovat, že spolupráce přinese výhody všem zapojeným subjektům. Rizikem, které se objevuje ve všech oblastech činnosti, je riziko finanční. V oblasti CR je toto riziko spojené mimo jiné s neochotou turistů utracet za nabízené služby. Proto je potřeba vytvořit dostatečně lákavou komplexní nabídku služeb, která zaujme co nejvyšší počet návštěvníků.

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	P	D	V = P*D		
Finanční riziko					
Nedostatek financí aktérů CR pro marketing regionu	2	3	6	využití dotací	aktéři CR
Nízká ochota turistů utracet, nízká kupní síla návštěvníků	2	4	8	produktové balíčky	poskytovatelé služeb v CR
Organizační riziko					
Duplictní činnost aktérů cestovního ruchu	4	2	8	koordinace činnosti	aktéři CR
Nedostatečná kapacita HUZ	1	2	2	monitoring HUZ a jejich využití	aktéři CR
Nejednotná marketingová tvář obcí	4	2	8	společný internetový portál; koordinace aktivit	obce
Nezájem aktérů o spolupráci	3	3	9	pravidelné setkávání a komunikace	aktéři CR
Špatná dopravní dostupnost atraktivit o víkendů a svátcích	3	4	12	vyšší četnost spojů na vytipovaných trasách	obce, dopravní podniky
Právní riziko					
Nelegální aktivity v NP, CHKO (těžba dřeva, černé stavby atd.)	2	3	6	postihy	správy NP a CHKO
Technické riziko					
Chátrání památek	2	4	8	využití dotací k opravám a údržbě	vlastníci památek
Nížší návštěvnost regionu kvůli špatné dopravní dostupnosti	3	2	6	integrace hromadné dopravy do krajského systému, napojení regionu na dálnici	obce, kraj

Věcné riziko					
Špatná jazyková vybavenost pracovníků v sektoru služeb	3	3	9	přeshraniční spolupráce škol; rozšíření výuky německého jazyka; jazykové kurzy pro zaměstnance	poskyvatelé služeb v CR, školy
Neukázněnost turistů v chráněných oblastech	3	4	12	omezený přístup do rizikových míst; osvěta; hlídky správy NP a CHKO	správy NP a CHKO
Nezájem turistů o konkrétní atraktivitu a akce	2	3	6	posílení marketingu	aktéři CR
Upřednostňování Saského Švýcarska před Českým Švýcarskem	4	2	8	marketing zaměřený na České Švýcarsko	aktéři CR
Ztráta významné atraktivity (např. zřícení Pravčické brány)	1	5	5	monitoring; regulace cestovního ruchu v rizikových lokalitách	vlastníci památek, správy NP a CHKO
Vandalismus	2	4	8	Kamerové systémy v centrech měst a u významných památek	obce

P = pravděpodobnost, D = dopad, V = významnost

b) Analýza dotčených skupin

CR je závislý na návštěvnicích dané oblasti. Návštěvníci tvoří různé skupiny, z nichž každá má různá očekávání a požadavky. Pro dobrou propagaci území je třeba určit společné znaky pro jednotlivé skupiny a na základě těchto údajů vytvořit různé produktové balíčky a další ucelené nabídky, které budou přesně cíleny na danou skupinu. V podmínkách SO ORP Děčín by základními cílovými skupinami mohli být turisté z ČR a turisté z blízkého zahraničí, specifickou skupinou jsou pak cykloturisté. Tyto základní skupiny je vhodné rozčlenit na několik podskupin, např. rodiny s dětmi, senioři, individuální turisté a organizované výpravy. Na takto definované skupiny poté zaměřit marketing, který je prostředkem ke zlepšení atraktivity území a zvýšení jeho návštěvnosti.

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Poskyvatelé ubytovacích a stravovacích služeb	vysoké tržby	nekvalifikovaný a jazykově nevybavený personál	internetové portály, rozcestníky	spolupráce s OCR MM Děčín, s obcemi
	spokojení zákazníci	nízká kvalita služeb	vlastní web	kontroly kvality
		nedostatečný marketing	tištěné materiály (průvodci, letáky...)	
		šizení zákazníků	pravidelná setkání podnikatelů	
Čeští turisté	široká nabídka aktivit a výletních míst	neukázněnost, porušování předpisů NP a CHKO	tištěné materiály (průvodci, letáky...)	portál cestovního ruchu
	široká nabídka služeb v odpovídající kvalitě	krátkodobý pobyt v území	web	
	dobrá dopravní dostupnost, infrastruktura	nízká kupní síla, nižší ochota utrácet	cestovní kanceláře	
Zahraniční turisté	široká nabídka aktivit a výletních míst	neukázněnost, porušování předpisů NP a CHKO	tištěné materiály (průvodci, letáky...)	jazykové mutace portálu cestovního ruchu
	široká nabídka služeb v odpovídající kvalitě	upřednostnění Saského Švýcarska před Českým	web	
	dobrá dopravní dostupnost, infrastruktura		cestovní kanceláře	
	jazyková vybavenost pracovníků v sektoru služeb			
Cyklisté	hustá síť cyklostezek	vedení cyklotrasy po silnici	sdělovací prostředky	rozšíření certifikovaných míst „Cyklisté vítání“
	bezpečný pohyb po městě	neohleduplnost řidičů, chodců	dopravní značení	umožnění snadného pohybu cyklistů po městě
	široká nabídka doplňkových služeb pro cyklisty	cíle nedostupné na kole, neprovázané cyklostezky	tištěné materiály (průvodci, letáky...)	rozšíření nabídky služeb pro cyklisty
		jízda bez helmy	cestovní kanceláře	sčítače u cyklostezek

Obce	být atraktivní destinací pro cestovní ruch	nedostatečně využití webové stránky	setkání subjektů působících v CR	společné jednání obcí s krajem, dopr. podniky
	široká nabídka služeb	obec nemá co nabídnout	sdělovací prostředky	meziobecní spolupráce
	dobrý technický stav památek			vybudování parkovacích míst
	dostatek parkovacích míst			
Stát, kraj	vysoká návštěvnost všech regionů	Snížení důrazu na propagaci Českého Švýcarska před jinými destinacemi	sdělovací prostředky	benchmarking
	spolupráce mezi regiony			
Další aktéři CR (destinační agentury, oddělení CR MM Děčín aj.)	vysoká návštěvnost území	duplicitní činnost	sdělovací prostředky	vytvoření jednotné marketingové tváře
	vysoká úroveň služeb	nedostatek finančních prostředků	tištěné materiály (průvodci, letáky...)	koordinace aktivit všech zapojených subjektů
	rozvinutý marketing		web	
Média	co nejširší publikum	nedostatek jazykových mutací	tiskové agentury	využití médií ke komunikaci s veřejností
	co nejzajímavější obsah	neaktualizování informací		

6.1.3. Charakteristika potenciálu a možnosti rozvoje meziobecní spolupráce v oblasti cestovního ruchu

Podkladem pro hodnocení potenciálu cestovního ruchu byly využity dokumenty Ústavu územního rozvoje z roku 2010, a to Aktualizace potenciálu cestovního ruchu v České republice (duben) a Využití potenciálu cestovního ruchu v České republice (prosinec). Oba tyto materiály se zaměřují na potenciál CR ve správních územích jednotlivých ORP v ČR. Aktualizace potenciálu se zabývá hodnocením územních podmínek a předpokladů pro rozvoj CR v daném území a Využití potenciálu pak hodnotí využití možností, které nabízí dané území.

Hodnocení potenciálu CR je prováděno ze dvou hledisek, a to hodnocení atrakcí a atraktivit a ploch a linií, které jsou rozděleny podle různých hledisek a jsou jim přiděleny body (přesné hodnocení hledisek a bodování je uvedeno v následující tabulce). Pro SO ORP Děčín byly atraktivita CR ohodnoceny celkovým počtem 1 085 bodů a plochy a linie dostaly 720 bodů, celkový potenciál je tedy 1 805 bodů. Při porovnání všech SO ORP je to jeden z nejvyšších potenciálů, vyšší mají Praha, Český Krumlov, Sušice a Plzeň. Na stejné úrovni je potenciál v České Lípě, Českých Budějovicích a Znojmu. Na základě tohoto srovnání z roku 2010 lze konstatovat, že ORP Děčín má velmi dobré předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. Vzhledem k charakteru hodnocených skutečností, které jsou ve většině případů neměnné či je jejich změna komplikovaná, je možno říci, že potenciál rozvoje CR v SO ORP v roce 2014 je na stále stejné či podobné úrovni.

Tab. 107 Bodové ohodnocení atraktivit cestovního ruchu dle metodiky ÚÚR

Atraktivita cestovního ruchu	A	B	C	Body
Přírodní pozoruhodnosti	3	3		240
Historické městské soubory		2		60
Historické vesnické soubory		3		60
Zámky	1	1	3	155
Hrady, tvrze, zříceniny			1	15
Křesťanské sakrální památky			2	30
Židovské památky			1	15
Vojenské památky	1			55
Technické památky	1		4	95
Muzea, galerie			3	30
Zoologické zahrady, zooparky	1			60
Aquaparky, plavecké bazény		1		25
Golfová hřiště	1			35
Jiné atraktivita CR		3		60
Turistická informační centra	10			150
Úhrn				1 085

Zdroj: ÚÚR (2010)¹³

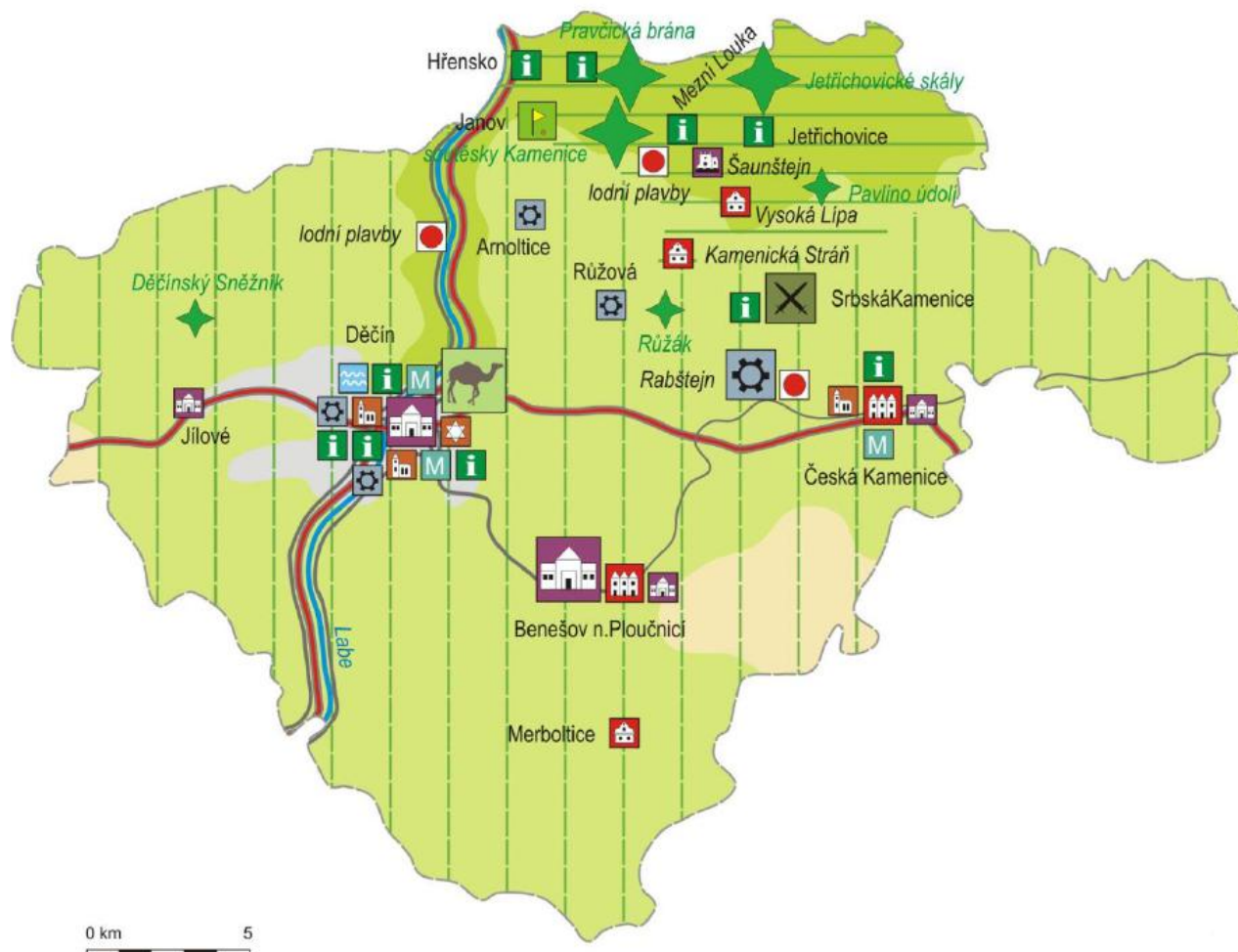
Tab. 108 Bodové ohodnocení atraktivit cestovního ruchu dle metodiky ÚÚR

Plochy a linie	A	B	C	D	E	Body
Rekreační a turistická krajina I				×		140
Rekreační a turistická krajina II	×					200
Urbanizovaný prostor				×		-40
Řeky vhodné pro splouvání				×		60
Silnice I. třídy		×				80
Železnice I		×				80
Železnice II				×		20
Přidaná hodnota: národní park				×		80
Přidaná hodnota: CHKO	×					100
Úhrn						720
Potenciál cestovního ruchu v území SO ORP						1 805

Zdroj: ÚÚR (2010)

¹³ BÍNA, J. *Aktualizace potenciálu cestovního ruchu v České republice*. 2010. Dostupné z: <<http://www.uur.cz/images/uzemnirozvoj/cestovniuruch/potencialCR/PotencialCR-text.pdf>>

Obr. 8 Atraktivita zahrnuté do výpočtu potenciálu cestovního ruchu dle metodiky ÚÚR



Zdroj: ÚÚR (2010)

Bodové hodnocení jednotlivých atraktivit CR a ploch a linií, které se nacházejí na území SO ORP Děčín, dosahuje nejvyšších hodnot z celého území Ústeckého kraje. Tento stav odráží přírodní podmínky území. Následující tabulka ukazuje potenciál jednotlivých ORP Ústeckého kraje.

Tab. 109 Bodové hodnocení potenciálu cestovního ruchu v Ústeckém kraji dle metodiky ÚÚR

SO ORP	Potenciál cestovního ruchu			SO ORP	Potenciál cestovního ruchu		
	celkový	atraktivit	ploch a linií		celkový	atraktivit	ploch a linií
Bílina	185	195	-10	Most	255	275	-20
Děčín	1 085	365	720	Podbořany	340	200	140
Chomutov	660	410	250	Roudnice n. L.	705	635	70
Kadaň	1 030	695	335	Rumburk	560	240	320
Litoměřice	1 520	1 060	460	Teplice	1 215	850	365
Litvínov	410	260	150	Ústí nad Labem	1 500	950	550
Louny	745	515	230	Varnsdorf	650	140	510
Lovosice	835	395	440	Žatec	155	235	-80

Zdroj: ÚÚR (2010)

Pro cestovní ruch je důležité dobře využít potenciál, který je v daném území. Využití potenciálu CR v ORP Děčín hodnotí závěrečná zpráva Ústavu územního rozvoje ČR z prosince 2010. Ve zprávě je hodnocen počet jednotlivých atraktivit v území (rozhledny, ubytovací zařízení, turistické trasy, cyklotrasy, apod.) v porovnání s průměrných – standardizovaným počtem atraktivit na celém území ČR, respektive na 100 km². Z údajů uvedených ve zprávě vyplývá, že využití potenciálu správního území je ve většině případů na vysoké úrovni, to znamená, že v porovnání se standardizovanými hodnotami jsou sledované hodnoty v daném území nadprůměrné, případně průměrné. Z vybraných ukazatelů je pouze využití potenciálu značených cyklotras na nízké úrovni. Hodnocení využití potenciálu vybraných zařízení je uvedeno v příloze č. 3.

6.1.3.1. Infrastruktura

Předpokladem pro rozvoj cestovního ruchu je dobrá úroveň vybavenosti území základní a doprovodnou infrastrukturou. Dalším nezbytným předpokladem je odpovídající dopravní infrastruktura. Lze konstatovat, že doprava podmiňuje existenci cestovního ruchu a rekreace. Pokud nebudou přírodní a kulturní atraktivity přístupné, není možná existence turistického ruchu. Mezi základní turistickou infrastrukturu patří ubytovací a stravovací zařízení, která jsou předpokladem pro zajištění poskytovaných služeb. Doprovodná zařízení turistické infrastruktury jsou nezbytná pro uspokojení potřeb návštěvníků. Dalším významným faktorem je poskytování turistických informací.

Tab. 110 Infrastruktura cestovního ruchu podle Halla a Page (2002)

Turistické zdroje přírodní zdroje kulturně-historické zdroje	Zábavní a sportovní zařízení rekreační a kulturní zařízení sportovní zařízení dopravně turistická zařízení
Obecná a turistická infrastruktura dopravní infrastruktura a dostupnost sociální infrastruktura technická infrastruktura telekomunikace	Další turistické služby cestovní kanceláře propagační a marketingové služby informační centra průvodci, tlumočníci další služby
Ubytovací a stravovací zařízení hotely, penziony ostatní druhy hromadných ubytovacích zařízení ubytovací zařízení pro personál pracující v odvětví CR	

Zdroj: ESF – Průmysl cestovního ruchu (2008)

Základní turistická infrastruktura (ubytovací a stravovací zařízení)

Základní turistickou infrastrukturu tvoří ubytovací a stravovací zařízení. Tato zařízení mají různou úroveň kvality ubytování a doprovodných služeb. Počet ubytovacích zařízení v regionu odráží význam cestovního ruchu pro dané území. Nejvíce ubytovacích zařízení na Děčínsku je v oblasti Českého Švýcarska (zejména na území Hřenska a Jetřichovic), což dokumentuje význam cestovního ruchu pro tuto lokalitu. Ze struktury typů jednotlivých zařízení vyplývá, že nejčastějším typem ubytovacího zařízení je penzion. Označení penzion nesou i zařízení, která neodpovídají standardu takového zařízení. Ve většině případů se tak jedná o ubytování v soukromých domech, kde se pronajímají jednotlivé pokoje. Dalším možným ubytováním je pronájem nevyužívaných soukromých rekreačních chat a chalup. Vzhledem k tomu, že oblast Českosaského Švýcarska byla i v minulosti často navštěvována, existuje zde několik bývalých podnikových rekreačních zařízení. Problémem je jejich velká kapacita a s tím související neefektivní provoz. Nejvíce hromadných ubytovacích zařízení v rámci celého správního obvodu je v Děčíně, což odpovídá velikosti města a jeho významu pro cestovní ruch.

Tab. Počet hromadných ubytovacích zařízení v SO ORP Děčín (2012)

	Celkem v obci	Hotel, motel, hotel				Penzion	Kemp	Chatová osada	Turistická ubytovna	Ostatní HUZ jinde neuvedená
		****	***	**	*					
Celkem	83	4	11	7	4	37	6	1	4	9
Arnoltice	1					1				
Benešov n. Pl.	2			1			1			
Česká Kamenice	1					1				
Děčín	21	2	5	3	2	6			2	1
Hřensko	10	2		1	1	3	1		2	
Huntířov	5					1	2	1		1
Janov	4		1			3				
Jetřichovice	17		2	1	1	11	1			1
Jílové	5		1	1		2				1
Kunratice	1					1				
Kytlice	7					3				4
Labská Stráň	2		1			1				
Růžová	3		1			2				
Srbská Kamenice	4					2	1			1

Zdroj: ČSÚ

Další nezbytnou součástí turistické infrastruktury jsou stravovací zařízení, která bývají součástí ubytovacích zařízení. Stravovací zařízení slouží k uspokojování potřeb nejen návštěvníků, ale i trvale žijícího obyvatelstva. Zařízení, jež nejsou součástí ubytovacích zařízení, jsou koncentrována především ve městech nebo jsou umístěna podél významných komunikací a přístupových cest k atraktivitám a atrakcím v regionu. Zařízení jsou často výchozím bodem pro návštěvu lokality, např. zámeček Sokolí hnízdo u Pravčické brány. Kromě restaurací (samotných i součástí hotelů či penzionů) lze pro občerstvení využít různé stánky s rychlým občerstvením, které jsou především v turisticky zajímavých lokalitách.

Tab. 111 Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení V SO ORP Děčín (2000–2012)

Rok	Počet příjezdů hostů		Počet přenocování		Průměrný počet přenocování	Průměrná doba pobytu
	celkem	z toho rezidenti	celkem	z toho rezidenti		
2000	61 244	36 947	217 309	116 499	3,5	4,5
2001	76 808	48 164	191 090	107 374	2,5	3,5
2002	75 160	45 308	226 138	136 201	3,0	4,0
2003	61 691	33 365	171 059	92 790	2,8	3,8
2004	57 918	30 004	148 364	79 492	2,6	3,6
2005	70 526	36 185	169 132	90 484	2,4	3,4
2006	69 580	36 927	175 430	99 113	2,5	3,5
2007	70 155	41 852	173 061	110 505	2,5	3,5
2008	61 678	39 306	148 645	98 769	2,4	3,4
2009	57 233	38 426	135 800	96 006	2,4	3,4
2010	41 472	25 922	95 444	62 379	2,3	3,3
2011	důvěrné	důvěrné	důvěrné	důvěrné	důvěrné	důvěrné
2012	63 181	41 330	154 667	106 722	2,4	–

Zdroj: ČSÚ

Doprovodná turistická infrastruktura

Doprovodná infrastruktura dotváří široký komplex turistické nabídky destinací. Tato zařízení jsou nedílnou součástí nabídky volnočasových aktivit a služeb pro návštěvníky regionu i pro místní obyvatele. Mezi doprovodnou infrastrukturu patří:

- dopravně turistická infrastruktura (vleky, lanovky, cyklostezky atd.),
- rekreační a kulturní zařízení (muzea, galerie, divadla, zoologické a botanické zahrady apod.),
- sportovní zařízení (kryté bazény, sauny, lanová centra, golfová hřiště, sportovní areály apod.),
- informační centra.

Dopravně turistická infrastruktura

Dopravně turistická infrastruktura je v území reprezentována především sítí turisticky značených cest a cyklostezek s potenciálem dalšího rozvoje, čemuž byla věnována pozornost v předešlých kapitolách. Stávající cyklostezky je možné doplnit o singltreky, které by umožnily pohyb mimo vyznačené stezky a jejich prostřednictvím by byly na kole dostupné některé, pro kola doposud nepřístupné, atrakce. Vybudování singltrekových stezek na vhodných lesních cestách je příkladem možné meziobecní spolupráce v oblasti cestovního ruchu.

Pro účely cestovního ruchu je v letní sezóně v provozu regionální železniční trať „Kozí dráha“ vedoucí z Děčína do Jílového a dále na jihozápad (více viz kapitola 7 – Doprava) a lokální trať Česká Kamenice – Kamenický Šenov. V letních měsících je atrakcí pro turisty využití Double Deckeru Leyland k dopravě v Děčíně mezi nádražími a zámekem. V srpnu lze v Děčíně využít minibus k přepravě mezi ZOO a zámekem. Jedním z velkých lákadel regionu jsou plavby výletní lodí po Labi na trasách z Děčína do Hřenska či některého německého přístavu. Plavby jsou podmíněny splavností Labe.

Sportovní zařízení

Pro cestovní ruch jsou důležitá i sportovní zařízení, která dobře doplňují turistické cíle a dochází tak k rozšíření sportovně rekreačních možností pro turisty. Pro sportovní vyžití návštěvníků lze využít různá sportovní zařízení v jednotlivých obcích. Všechna tato zařízení jsou zařízeními občanské vybavenosti.

Pro koupání jsou využitelná přírodní koupaliště (rybníky) v Huntířově – Staré Olešce, Děčíně – Maxičkách, koupaliště v kempu Jetřichovice, termální koupaliště hotelu Bellevue v Jetřichovicích, Benešově n. Pl., koupaliště v Děčíně – Nebočadech (součást hotelu Formule), České Kamenici, Malšovicích a Plavecký areál – aquapark (krytá plavecká hala a venkovní bazény) – v Děčíně. Na jednotlivých koupalištích jsou poskytovány pouze základní služby (občerstvení). Možnost ubytování nabízí pouze koupaliště, která jsou součástí kempů či hotelových areálů. Ubytovat se lze i u rybníka ve Staré Olešce, v jehož těsné blízkosti se nachází chatová osada a autokemp. Rybník lze využít i pro rybaření. Ucelenou nabídku služeb včetně ubytování nabízí plavecký areál v Děčíně. Zde lze k rekreaci využít také hřiště na plážový volejbal a streetballové hřiště, saunu, fitness, masáže i solárium.

Možnost sportovního vyžití nabízí Sport Areál SK Děčín, kde lze pronajmout tenisové kurty, zápasové a tréninkové hřiště (ty lze rozdělit až na 4 menší hřiště), v areálu je i restaurace. V Děčíně se rovněž nachází Sportovní hala, která nabízí možnost využít tenisové kurty a je doplněna o dětský koutek, klubovnu a možnost zakoupení občerstvení. Další tenisové kurty jsou provozovány v Benešově n. Pl. a České Kamenici, ve které je možno navštívit i sportovní halu.

Další veřejně přístupná sportoviště jsou i ve většině menších obcí, jedná se především o fotbalová a volejbalová hřiště, která nemají svého správce a běžně jsou přístupná veřejnosti.

V regionu lze navštívit golfové hřiště v obci Janov. Golfový areál nabízí kromě golfové hry i ubytování a možnost občerstvení v klubové restauraci. Turisté dále mohou vyhledat minigolf v Růžové nebo

bowlingové dráhy v Růžové či Děčíně. Všechna sportovní zařízení mají pouze doprovodný význam a nejsou pro rozvoj CR podstatná, ale je dobré na ně upozornit při propagaci regionu.

Informační centra

Informační centra (IC) plní funkci výchozích bodů turistických a cykloturistických tras. Jejich funkce spočívá v poskytování informací a poskytování doplňkových služeb. Mezi tyto služby spadá např. prodej turistických průvodců a map, prodej upomínkových předmětů a pohlednic, úschovna kol a půjčování náradí k opravě kola (IC Děčín a IC Jetřichovice) či umožnění přístupu k internetu. V roce 2014 bylo otevřeno IC v Benešově nad Ploučnicí. Současná síť infocenter tedy nyní pokrývá turisticky nejrušnější lokality. Informační centra jsou rozprostřena především po Českém Švýcarsku a Labských pískovcích. Při analýze návštěvnosti infocenter a informačních míst za rok 2013 vzešlo najevo, že většina těchto subjektů návštěvnost neeviduje, nebo by z různých důvodů informace nebyla vypovídající (např. snížená návštěvnost děčínského infocentra v důsledku povodní).

Tab. 112 Informační centra a informační místa v SO ORP Děčín (2013)

Obec	Název informačního centra	Adresa
Benešov n. Pl.	Horní zámek	Zámecká ul.
Děčín	Městské informační centrum Atlantik	Karla Čapka 1441/3
	Zámek Děčín	Dlouhá jízda 1254
	CK Jatour	Masarykovo nám. 190/17
	Oblastní muzeum Děčín	Čs. Mládeže 1/31
	Pobočka Městské knihovny Děčín v Podmoklech	Mírové nám. 1175/5
	Magistrát města Děčín, odd. cestovního ruchu	Mírové nám. 1175/5
	CK Dezka	Prokopa Holého 808/8
	Hotel S-centrum	Ústecká 10
	CK Enthusia	Labské nábřeží 307/39
	ČD centrum / Městské informační centrum Nádraží	Čs. mládeže 89/4
Česká Kamenice	Informační centrum Česká Kamenice	Náměstí Míru 73
Hřensko	České Švýcarsko – turistické informace, s. r. o.	Hřensko 82
Janov	Hotel U zeleného stromu	Janov 5
Jetřichovice	Informační středisko Jetřichovice	Jetřichovice 91
Jílové	Jílovský zámek	Jílovský zámek
	Městský úřad Jílové	Mírové náměstí 280
Srbská Kamenice	Informační středisko Srbská Kamenice	Srbská Kamenice 224

Zdroj: idecin.cz, vlastní šetření

Tab. 113 Návštěvnost informačních center Českého Švýcarska v letních měsících (2013)

Informační centrum	Červen			Červenec			Srpen			Celkem 6–8/2013
	Češi	cizinci	celkem	Češi	cizinci	celkem	Češi	cizinci	celkem	
Krásná Lípa	3 551	353	3 904	4 726	380	5 106	5 821	586	6 407	15 417
Jetřichovice	1 914	439	2 353	7 058	903	7 961	8 703	1 104	9 807	20 121
Dolní Chříbská-Saula	832	261	1 093	1 983	346	2 329	2 077	328	2 405	5 827
Varnsdorf	590	35	625	619	72	691	575	52	627	1 943
Jiřetín p. J.	1 607	55	1 662	2 651	109	2 760	2 582	88	2 670	7 092
Děčín	61	25	86	297	86	383	254	77	331	800
Česká Kamenice	2 736	482	3 218	6 296	1 111	7 407	7 457	1 315	8 772	19 397
IS Rumburk		2 248	2 248		3 656	3 656		3 905	3 905	9 809
IS Šluknov		1 597	1 597		1 117	1 117		1 243	1 243	3 957

Převzato z: Zpráva o stavu a vývoji návštěvnosti v regionu České Švýcarsko, srpen 2013

Dopravní infrastruktura

Dopravní infrastruktura představuje významnou oblast, na které je závislá existence cestovního ruchu. Doprava umožňuje propojení účastníků a poskytovatelů CR. V rámci CR existují dvě oddělené oblasti, pro jejichž propojení je nutná doprava, a to oblast, ve které se nachází turistická atraktivita, a oblast, ze které přichází návštěvník. V této souvislosti je platná obecná zásada (především u krátkodobého CR), že s přibývajícím vzdáleností, časem a náklady klesá přitažlivost oblastí pro návštěvníky.

Území SO ORP Děčín není napojeno na síť dálnic a rychlostních komunikací. Nejdůležitější spojnici s okolními kraji tvoří komunikace I. třídy číslo I/13, která je spojnici mezi Karlovarským a Libereckým krajem, druhou důležitou komunikací je silnice I/62, která spojuje Ústí nad Labem s hraničním přechodem ve Hřensku a dále navazuje na silniční síť v Německu. Tyto páteřní komunikace pak doplňují silnice II. a III. třídy.

Železniční doprava v rámci regionu má pro CR nižší význam než autobusová doprava, protože většina turistických cílů není přístupná po železnici. U železničních zastávek však často začínají značené turistické trasy. Význam železniční dopravy spočívá především v dopravě do regionu jako celku. Pro návštěvu turistických cílů je důležitá návaznost na autobusovou dopravu a přístup ke značeným trasám pro pěší a cyklisty.

Dopravní obslužnost v území je na dobré úrovni, ale dostupnost turistických cílů prostřednictvím hromadné dopravy má velké rezervy. Veřejná doprava zajišťuje relativně kvalitní dostupnost turistických cílů ve středních a velkých městech, ale daleko horší je situace v atraktivních venkovských regionech. Tato místa obvykle neobsluhují žádné spoje nebo je rozsah provozu natolik omezený, že neumožňuje odpovídající plánování výletů či návštěvu turistického cíle. Rozbor dopravní obslužnosti jednotlivých obcí je uveden v části týkající se aglomeračního tématu Doprava, počty vlakových a autobusových spojů jsou uvedeny v tabulce č. 114 – Počet autobusových a vlakových spojů jednotlivých obcí s Děčínem.

Velkým problémem je také nedostatečný rozsah nabízené přepravy jízdních kol, která se v podmínkách Ústeckého kraje až na výjimky omezuje pouze na železnici a několik polopravidelně provozovaných cyklobusových linek. V celém regionu ORP existuje pouze jediný spoj, ve kterém je umožněna přeprava jízdních kol. V období duben–říjen je na lince MHD s cílovou stanicí Děčínský Sněžník, kterou provozuje Dopravní podnik města Děčín, zaveden provoz cyklobusů. Tento cyklobus jezdí pouze o víkendech a svátcích, jeho kapacita čítá 16 jízdních kol. Pro individuální automobilovou dopravu je problémem nedostatek parkovacích míst v blízkosti turistických cílů a špatná kvalita komunikací nižších tříd.

Pro rozvoj CR je v regionu důležitá i osobní lodní přeprava po Labi a výletní plavby po říčce Kamenici. Osobní přeprava na Labi zaznamenala nárůst díky rostoucímu zájmu turistů a vzrostl tak i počet osobních lodí. Nejčastější plavby směřují z Děčína do Hřenska a dále do Bad Schandau, Königsteinu a Drážďan. Novinkou je zavedení plavby osobní lodí do Míšně. Potenciálem využití řeky Labe je vybudování přístavišť pro malá rekreační plavidla, vybudovat síť můstků, která by mohla umožnit zavedení kontinuální přepravy osob a jízdních kol po Labi. Mezi turisticky atraktivní služby patří využívání přívozů. Ve správním obvodu ORP Děčín je v současné době funkční přívoz v Dolním Žlebu. Tento přívoz patří mezi ukotvené a slouží také k přepravě osobních motorových vozidel. Uvažuje se o obnovení v minulosti zrušených přívozů v Děčíně.

V dotazníkovém šetření, které bylo prováděno při zpracování Koncepce cestovního ruchu v Českém Švýcarsku v roce 2005, bylo zjišťováno, jaký dopravní prostředek byl využit pro cestu do regionu a jaké dopravní prostředky jsou využívány při cestách po regionu. Ze získaných odpovědí vyplývá, že nejčastějším dopravním prostředkem je osobní automobil, a to jak při cestě do regionu, tak i při

cestách po regionu. Druhým nejčastějším prostředkem při cestě do regionu je vlak. Vlak však při turistických cestách po regionu využívají v průměru pouze 3 % návštěvníků. Během pobytu návštěvníci nejčastěji použijí kolo nebo jdou pěšky.

6.1.3.2. Lidské zdroje pro cestovní ruch (odbornost – střední a vysoké školy)

Cestovní ruch je kromě přírodních a kulturních atraktivit a atrakcí závislý na dostupných lidských zdrojích, protože se jedná o druh služby a ty jsou závislé na tom, kdo je poskytuje. Pracovníci v oblasti cestovního ruchu komunikují s návštěvníky a mohou zásadně ovlivnit jejich spokojenost či nespokojenost. Proto by zaměstnanci či podnikatelé v této oblasti měli mít odborné znalosti v oblasti marketingu služeb, zjednodušeně řečeno být dobrými prodejci. Vzdělávání personálu je nezbytným předpokladem pro zvýšení kvalitativní úrovně nabízených služeb.

Ve správním území se nachází dvě střední školy poskytující vzdělání, které je možno následně využít při poskytování služeb cestovního ruchu. Znalosti lze získat při studiu v tříletých učebních oborech a v čtyřletých oborech zakončených maturitní zkouškou. Další možnosti vzdělávání tohoto typu se nacházejí mimo správní území.

Tab. 114 Obory se zaměřením na služby cestovního ruchu v SO ORP Děčín a okolí

Název školy	Forma studia	Obor	Zaměření	Lokalita
Střední škola obchodu, řemesel, služeb a Základní škola	Denní	Cestovní ruch	Cestovní ruch	Ústí nad Labem
		Gastronomie	Gastronomie	
		Kuchař – číšník	Kuchař	
		Kuchař – číšník	Číšník – servírka	
Vyšší odborná škola a střední škola Varnsdorf	Denní, dálkové	Hotelnictví	Řízení hotelového provozu	Varnsdorf
	Denní	Cestovní ruch	Průvodce cestovního ruchu	
		Kuchař – číšník	Kuchař	
		Kuchař – číšník	Číšník – servírka	
SŠ lodní dopravy a technických řemesel	Denní	Stravovací a ubytovací služby	Stravovací a ubytovací služby	Děčín
Střední škola řemesel a služeb, Ruská	Denní	Gastronomie	Gastronomie	Děčín
		Kuchař – číšník	Kuchař	
		Kuchař – číšník	Číšník – servírka	
Euroškola Česká Lípa	Denní	Hotelnictví	Hotelnictví a cestovní ruch	Česká Lípa
	Dálkové, nástavbové	Gastronomie	Gastronomie	
Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Česká Lípa	Denní	Kuchař – číšník	Číšník – servírka	Česká Lípa
		Kuchař – číšník	Kuchař – číšník	
		Gastronomie	Gastronomie	
		Hotelnictví	Hotelnictví	

Zdroj: vlastní šetření

Zřizovateli středních škol a učilišť jsou buď Ústecký kraj, nebo soukromý provozovatel, a proto nabídku oborů nelze z pozice obcí ovlivňovat. Kromě školských zařízení je možno pro profesní rozvoj a odborný rozvoj pracovníků využít různé odborné kurzy Asociace hotelů a restaurací ČR. Prostřednictvím CzechTourism a s podporou z Evropského sociálního fondu jsou realizovány projekty profesního vzdělávání pracovníků i zástupců organizačních struktur, jsou pořádány vzdělávací akce specializované na rozšíření znalostí v konkrétním oboru nabízených služeb. Tyto akce jsou ve většině případů připravovány oborovými asociacemi.

Pro poskytování kvalitních služeb nejen v oblasti cestovního ruchu je nutné, aby je poskytovali kvalifikovaní pracovníci. Z dat získaných při sčítání lidu v roce 2011 vyplývá, že ve správním území je zaměstnáno 29 766 s obvyklým pobytem, z toho v oblasti ubytování, stravování a pohostinství (oblasti, které mohou poskytovat služby spojené s CR) je zaměstnáno 949 osob, tj. 3,18 % zaměstnaných. Vzhledem k možnostem, které poskytuje CR, resp. potenciál CR v regionu, je zaměstnanost v této oblasti malá. Na nízké zaměstnanosti se podílí struktura nabízeného vzdělání a nevyužité možnosti rozvoje cestovního ruchu.

6.1.3.3. Marketing cestovního ruchu

Obecná definice marketingu říká, že je to proces plánování a provádění koncepce, tvorby cen, propagace a distribuce myšlenek, zboží a služeb s cílem vytvářet směny, které uspokojují cíle jednotlivce a organizace. Marketing cestovního ruchu je aplikovaným marketingem služeb a má tedy svá specifika vycházející ze specifických vlastností služeb jako je nehmotnost, nedělitelnost, proměnlivost/různorodost a pomíjivost.

Vzhledem k tomu, že cestovní ruch je specifickou službou, kterou turistický region prodává, je třeba, aby se jednotlivé obce chovaly jako komerční subjekty. V regionu je mnoho přírodních atraktivit a dalších atrakcí, ke kterým je třeba přistupovat jako ke zboží a aktivně ho nabízet k „prodeji“. Předpokladem dobrého prodeje je soustředit se na klíčové produkty (atraktivita a atrakce v území), spojit nejvýznamnější a nejsilnější partnery (poskytovatelé služeb spojených s CR) a řídit distribuční cesty s orientací na rychlý a přímý prodej. U prodeje služeb je potřeba brát v úvahu, že rozhodování kupujících (návštěvníků) je spontánní a často rozhodují maličkosti v tom, zda dotyčný navštíví nějaký region či nikoliv.

Proto je při marketingu cestovního ruchu důležité využít nástroje marketingového mixu, tedy souhrnu nástrojů, který se používá k dosažení stanovených cílů. Základní mix tvoří 4 nástroje:

- výrobek – produkt (co se propaguje),
- cena (zpoplatnění služeb, slevové systémy),
- propagace (forma komunikace s potenciálními návštěvníky),
- místo (pro jaké cílové skupiny se nabídka propaguje).

U marketingu služeb je marketingový mix rozšířen o:

- lidské zdroje (poskytovatelé služeb, zaměstnanci),
- partnerství (spolupráce mezi poskytovateli),
- tvorba programů (projekty, jejichž cílem je propojit různé organizace v oblasti cestovního ruchu).

Z pohledu cestovního ruchu ve správním území se výrobkem (produktem) rozumí přírodní i kulturní atraktivita území (např. Pravčická brána, jízda na lodičkách v soutěškách říčky Kamenice, zámky v Děčíně, Benešově n. Pl., Jílovém apod.), dále jsou to poskytovatelé doprovodných služeb (např. ubytovatelé, provozovatelé stravovacích zařízení, informační centra). Marketing cestovního ruchu je zaměřen na propagaci tradičních forem, tj. pěší turistiku a cykloturistiku kombinovanou s relaxací a poznáváním. Na marketingu se v území podílejí:

- obce,
- podnikatelé,
- regionální sdružení.

Obce

Obce v regionu propagují především atraktivitu, které se nacházejí na jejich území, často však bez vazby na doprovodné služby (ubytování, dopravní spojení apod.). Z obcí spadajících do správního území má pouze 15 na svých webových stránkách nějaké základní informace o možnostech v oblasti CR. Z těchto obcí má pouze obec Hřensko ucelenou nabídku služeb v oblasti CR. Několik obcí má na svých stránkách pouze odkazy na infocentra, případně stránky destinačních agentur. Dále město Děčín provozuje webovou stránku, která je zaměřena na služby CR ve městě i blízkém okolí. Při propagaci jsou však ve většině případů nabízeny atrakce a atraktivita, které se bezprostředně týkají pouze dané obce, přitom některé z těchto atraktivit a atrakcí mají pouze lokální význam. Pro potenciálního návštěvníka mohou být mnohem méně lákavé než atrakce v okolních obcích. Přitom obce s pouze lokálními atrakcemi a atraktivitami by mohly dosáhnout většího počtu návštěvníků propagací atraktivit v okolních obcích ve vazbě na služby, které jsou poskytovány v jejich obci („prohlédněte si okolí, spěte, jezte a sportujte u nás“).¹⁴ Na základě „Memoranda o spolupráci mezi obcemi na Děčínsku“, jež bylo podepsáno v roce 2012, došlo k dohodě o propagaci v oblasti CR, kterou bude zajišťovat statutární město Děčín. V současné době se začíná pracovat na společných propagačních materiálech, webové stránce a dalších aktivitách, které zviditelní všechny zapojené obce. Děčín pak bude propagovat celý region na veletrzích CR, kterých se bude účastnit.

Pro komunikaci s potenciálním návštěvníkem jsou využívány kromě webových stránek také propagační letáky a tiskoviny, které jsou distribuovány převážně na území dané obce. V těchto materiálech jsou uváděny základní informace o území a dostupných atrakcích a atraktivitách, historii a kontaktech. Z dostupných informací vyplývá, že v převážné většině obcí nejsou marketingové aktivity cíleny na konkrétní cílové skupiny návštěvníků. Na základě způsobu propagace lze konstatovat, že cílovými skupinami jsou především individuální návštěvníci. Vzhledem k příhraniční poloze správního území a vysokému počtu návštěvníků z Německa bývají propagační materiály kromě češtiny také v němčině.

Podnikatelé

Nejběžnějším podnikatelem v oblasti CR v území je poskytovatel ubytovacího a stravovacího zařízení, ve většině případů se jedná o kombinaci obou. Dále jsou zde podnikatelé, kteří nabízejí doprovodné služby: informační centra, půjčovny sportovního vybavení, provozovatelé sportovních zařízení. Většina podnikatelů poskytuje pouze omezený počet služeb, a to v závislosti na své velikosti. Spolupráce mezi podnikateli spočívá ve vzájemném doporučování se. Existuje zde i několik subjektů, které poskytují více služeb, případně poskytují informace o všech dostupných službách v regionu (CZ Tour – stravovací a ubytovací služby, doprava, turistické trasy, cyklostezky a ROUL, s. r. o. – ubytování, jízdárna, sauna, sportoviště).¹⁵

Ani u podnikatelů nelze s výjimkou agroturistiky vysledovat zaměření na specifickou cílovou skupinu. Většinou jsou zaměřeni, stejně jako obce, na individuální turistiku. Marketing nabízených služeb pak vychází z jejich rozsahu. Se zákazníky probíhá komunikace tradičními formami (informační letáky, kalendáře, pohlednice), pomocí webových stránek či sociálních sítí a účastí na veletrzích cestovního ruchu. K propagaci někteří využívají turistické portály a spolupracují s cestovními kancelářemi. Některé subjekty jsou zapojeny i do projektů mimo region (např. do projektu Putování po Tolštejnském panství).

¹⁴ Dle Konceptu rozvoje cestovního ruchu v Českém Švýcarsku

¹⁵ Dle konceptu Cestovního ruchu v Českém Švýcarsku

Regionální sdružení

Ve správním obvodu ORP Děčín neexistuje ucelený marketing CR, který by zahrnul všechny obce, což ovšem neznamená, že zde není žádná forma regionálního marketingu. Celé správní území je rozděleno mezi dvě destinační agentury, a to Destinační agenturu České Švýcarsko a Destinační agenturu České středohoří. Dále zde působí dobrovolné svazky obcí (DSO), do kterých jsou zapojeny téměř všechny obce a dvě místní akční skupiny. Z DSO byl CR cíleně propagován pouze v rámci území Sdružení obcí Českokamenicka. V roce 2005 získal grant na projekt „Rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu Českokamenicko“. V rámci tohoto projektu byly zhotoveny propagační materiály (tiskoviny, keramické výrobky, DVD), informační tabule, vznikl informační portál. V současné době však projekt nadále nepokračuje.

Nejdůležitějšími aktéry v marketingu CR jsou destinační agentury (jedním ze zakladatelů je Ústecký kraj). Větší část území obsluhuje Destinační agentura České Švýcarsko, o. p. s. (garant rozvoje CR v Ústeckém kraji), část regionu v oblasti Verneřic pak zasahuje do Destinační agentury České středohoří, o. p. s. Na jejich webových stránkách lze získat ucelené informace o dostupných atraktivitách i atrakcích v regionu. Nabízejí výletní okruhy, zážitkové balíčky, informace o dopravní dostupnosti, možnostech ubytování a stravování i pořádaných akcích. DA České Švýcarsko nabízí průvodcovskou službu, zajišťuje ekologickou dopravu národním parkem a vede vlastní ekologickou poradnu. K propagaci využívají různé tištěné materiály (brožury, kalendáře, letáky), které jsou k dispozici v informačních centrech, kde kromě těchto tištěných materiálů lze získat další doplňující informace o doprovodných službách a dalších možnostech využití volného času v regionu. Marketing je zaměřen na dvě základní cílové skupiny, a to na návštěvníky z České republiky a na návštěvníky z Německa. U návštěvníků z ČR je propagace zaměřena na individuální turistiku a na malé skupiny. Typickým návštěvníkem z ČR je menší skupina (dvojice nebo rodina), která region navštíví individuálně, a to na jednodenní výlet nebo krátkodobou návštěvu. Typickým návštěvníkem ze sousedního Německa je návštěvník seniorského věku, proto se nabídka služeb a zážitků zaměřuje na tuto cílovou skupinu návštěvníků jak v individuální, tak v organizované turistice. Přestože návštěvníci ze sousedního Německa mají z cizojazyčných turistů nejvyšší zastoupení, mohl by být jejich potenciál lépe využit.

Míra propagace jednotlivých obcí v rámci Destinačního fondu České Švýcarsko se odvíjí od výše příspěvků, které jsou zaplacené do fondu. Chybou je zaměření na propagaci a organizaci výletů především do Saské části národního parku. Tímto způsobem nastává odliv návštěvníků z regionu. Působením destinačních agentur by mělo docházet spíše k navýšení počtu turistů v území. Odlišný přístup k propagaci regionu zastává DA České středohoří, která nemá zřízený destinační fond, a tím má i zcela jiný přístup k propagaci území. Její snahou je přispívat ke zvyšování návštěvnosti atraktivit. DA České středohoří spolupracuje s městem Děčín, jehož prostřednictvím získává informace o dění v ostatních obcích správního obvodu ORP. Míra propagace je nezávislá na finančních prostředcích od jednotlivých obcí.

Na propagaci regionu se podílejí i správy národního parku a chráněných krajinných oblastí. Vzhledem k charakteru těchto subjektů se však jedná o propagaci přírodních atraktivit území.

Problémem marketingu v území je neexistence jasně definovaných společných cílů, nejsou stanoveny cílové skupiny návštěvníků a formy CR. Propagační kampaně jsou spíše obecné (chybí tematické zaměření marketingu), koordinace environmentálních aktivit je slabá, nabídka produktů izolovaná. Problémem celého Ústeckého kraje je špatný mediální obraz, poukazuje se především na špatné životní prostředí. Společný marketing zaměřený na propagaci celého správního obvodu ORP je proto vhodným tématem pro meziobecní spolupráci v rámci cestovního ruchu.

Produktové balíčky

Pro rozvoj cestovního ruchu v destinaci je důležitá kvalitní nabídka, která je schopna přilákat návštěvníky a následně uspokojit jejich potřeby a požadavky. Jedním z prostředků pro přilákání návštěvníků je poskytování různých produktových balíčků, které k pobytu v regionu nabízejí různé doplňkové služby, a tím umožňují propojit více atraktivit nejen v regionu, ale i v blízkém okolí.

Balíček služeb představuje soubor služeb nabízený návštěvníkovi za určitou cenu, tj. sestavení vzájemně se doplňujících služeb do ucelené nabídky za stanovenou cenu, která je nižší než součet jednotlivých cen služeb.

Produkt destinace cestovního ruchu by měl splňovat následující:¹⁶

- Naplňuje produktové priority destinace, které jsou stanoveny na základě jejich konkurenčních výhod (klíčové produkty destinace a vedlejší nabídka). Zároveň je zohledněna sezónnost.
- Má profesionální management, jsou stanoveny cíle produktu, cílové skupiny a zdrojové trhy (součástí produktu jsou odpovídajícím způsobem diferencovány).
- Je nutné jej realizovat bez spolupráce s klíčovými subjekty v destinaci (poskytovatelé služeb, profesní asociace, organizace apod.) včetně společné prezentace.
- Opírá se o marketingový průzkum nabídky a poptávky destinace (dostupnosti dílčích služeb a dalších komponentů produktu), SWOT analýzu produktu.
- Odděluje fyzickou rovinu produktu od symbolické (symbolická rovina, tj. očekávání, je pro klienta skutečnou hodnotou a musí být v marketingové komunikaci vhodně prezentována).
- Má několik „vrstev“ (úrovní) a využívá synergií širokého spektra podproduktových součástí (inspirativní programy pro různé cílové skupiny, slevové karty, certifikace služeb atd.) s cílem prodloužit pobyt návštěvníka v destinaci.

Zážitkové balíčky nabízí Destinační agentura DA České Švýcarsko, která je nabízí s atraktivitami i v Saském Švýcarsku. Většina akcí se však pořádá mimo správní obvod ORP Děčín. Další produktové balíčky poskytuje cestovní kancelář Enthusia. Tyto balíčky jsou ve většině případů kombinací různých druhů výletů (např. jízda na lodi + cyklovýlet), ubytování a stravování (degustační menu) a doplňkových služeb (masáže, vstup do termálních lázní).

Produktové balíčky CK Enthusia:

Via Ferrata s průvodcem
Na raftu po Labi a na kole
Kolo a plavba lodí
Prohlídka městem Děčín s průvodcem
Nordic walking v kraji pískovcových skal
To nejlepší z Českého Švýcarska na kole
Noční prohlídka Děčína na kole
Labská cyklostezka in-line do Míšně pohodově

Zážitkové balíčky DA České Švýcarsko:

Historické Drážďany
Nejkrásnější výhledy na Saské Švýcarsko
Pobyt & outdoor
Saské Švýcarsko
Na lodičky do soutěsky Křinice
O prázdninách do Saského Švýcarska
Parníkem ze skal
Parním vlakem do skalního hradu
Po skalních římsách na Šrámové kameny
Tramvají do skal
Z rozhledny do Edmundovy soutěsky
Za ledopády na sněžnicích
Za divočinou Českosaského Švýcarska aneb dálková trasa Zadním Švýcarskem

¹⁶ http://issuu.com/dringconsulting/docs/manual_produkту_v_cestovnim_ruchu?e=7125351/1306965

Tyto zážitkové výlety jsou zaměřeny na poznávání Saského Švýcarska, které je v Německé spolkové republice. Jedná se o pobyty v přírodě a návštěvu Drážďan, výlety jsou organizovány DA, na všech je připravený program a je zajištěn doprovod certifikovaného průvodce. Balíček Pobyt & outdoor je „šitý na míru“ dané skupině, program je sestaven na základě sdělených požadavků. Všechny zážitkové balíčky se dají zakoupit i formou dárkových poukazů.

Lezení

Vhodné podmínky k lezení DA využívá k organizaci lezeckých výprav po zajištěných skalních cestách v celé oblasti Českosaského Švýcarska a Lužických horách.

Golf

Na území národního parku v obci Janov se nachází devítijamkové golfové hřiště. Ve spolupráci s golfovým klubem organizuje DA kurzy pro začátečníky a nabízí i možnost zakoupení golfového balíčku, který zahrnuje kromě vstupu na hřiště, 50 míčů na cvičném hřišti a občerstvení. Pro uzavřenou skupinu je v nabídce program **Golf Enjoy**, zahrnuje speciální program na golfovém hřišti. Golfový program lze provázat i s aktivitami mimo golfové hřiště, např. návštěva lázní Toskana Therme, adrenalinovými túrami apod.).

Pobytové balíčky

- **Cykloturistický pobyt** – lze si vybrat z několika vícedenních cyklistických dovolených s různým zaměřením, náročností v lokalitách Českosaského Švýcarska a Lužických hor. Vždy se jedná o balíček zahrnující ubytování a celodenní tematické výlety na horských kolech s průvodcem. Lze zakoupit i pobyt pro rodiny s dětmi, který je zaměřený na dětskou zábavu.
- **Cyklovýlety** – jednodenní výlety na kolech do různých částí Českosaského Švýcarska a Lužických hor (různé náročnosti) s průvodcem.

V rámci meziobecní spolupráce je možné vytvořit návštěvnické okruhy zaměřené na vybrané cílové skupiny, které by zahrnuly více obcí v regionu a turista by tak získal i informace o možnosti návštěvy jiných částí území. Návštěvnost by tak nebyla omezena pouze na území národního parku. Do návštěvnických okruhů lze zapojit rozsáhlou síť rozhleden, které jsou rozmístěny po velké části správního území. Dále zde existuje několik naučných stezek, jejichž propagace jako celku by byla přínosem. Marketing lze zaměřit i na hipoturistiku a horolezectví, pro obě tyto činnosti jsou v regionu příznivé podmínky. Všechny oblasti lze propojit s cykloturistikou.

6.1.3.4. Management cestovního ruchu

Pod pojmem management cestovního ruchu neboli destinační management se rozumí soubor technik, nástrojů a opatření používaných při koordinovaném plánování, organizaci, komunikaci, rozhodovacím procesu a regulaci cestovního ruchu v dané destinaci (území). V širším pojetí lze destinační management chápat jako spolupráci a kooperaci poskytovatelů služeb za účelem efektivnějšího řízení cestovního ruchu v území.¹⁷

Při řízení destinace je třeba počítat se specifickými rysy:

- nejsou zcela jasně definované a obtížně měřitelné cíle destinace,
- management má omezené možnosti ovlivnit jednotlivé aktéry CR (nezávislost jednotlivých subjektů),
- existují různorodé zájmové skupiny, často s protichůdnými zájmy.

¹⁷ Výkladový slovník cestovního ruchu

Pro dobré řízení destinace je klíčová spolupráce všech zainteresovaných subjektů, která je založena na nalezení společných cílů a zájmů. Pro dobré fungování destinace je vhodné zapojit všechny subjekty jak podnikatelské, tak veřejnoprávní organizace.

Pro prosazení na trhu produktů CR je třeba, aby se destinace začala chovat jako komerční subjekt. To znamená vytvořit fungující marketingové strategie a aplikovat manažerské postupy osvědčené u podnikatelských subjektů.

Destinační řízení (management) ve správním obvodu ORP Děčín existuje na celokrajské úrovni, které zajišťuje Ústecký kraj, v regionu Českého Švýcarska řízení provádí o. p. s. České Švýcarsko a na místní úrovni probíhá řízení pouze na úrovni měst. Problémem území je nedostatečná spolupráce místní samosprávy. Rovněž koordinace spolupráce samosprávy s podnikatelskými subjekty neprobíhá vůbec nebo funguje nahodile a nekoncepčně. Důsledkem neexistence nebo špatně fungující spolupráce je pak sporadická komunikace se správami většiny CHKO a slabé zapojení podnikatelských subjektů do destinačního řízení.

Na základě již dříve zmíněného Memoranda by řízení CR ve správním území ORP mělo převzít statutární město Děčín. V současné době probíhají pokusy o zapojení podnikatelských subjektů do organizace CR. Bohužel podnikatelé nejeví větší zájem o společné projekty. Ve větší míře se do spolupráce se samosprávou při rozvoji CR zapojuje pouze CK Enthusia.

Jedním z problémů nedostatečného řízení regionu je nestabilní finanční situace. U Destinační agentury České Švýcarsko, která je hlavním koordinátorem v území, je dalším problémem slabý mandát k naplnění role hlavního koordinátora. Financování rozvojových aktivit je závislé především na jednorázových dotacích. Dalšími zdroji jsou národní dotace a prostředky získané z fondů EU, u těchto prostředků však hrozí útlum. V řízení regionu také nejsou k dispozici adekvátní nástroje k hodnocení návštěvnosti a účinnosti rozvojových aktivit. Důležitým nástrojem je systém monitoringu a hodnocení návštěvnosti, který je na území omezen pouze na průzkumy prováděné především s ohledem na zájmy ochrany přírody.¹⁸

6.1.3.5. Charakteristika stávající meziobecní spolupráce

Meziobecní spolupráce v oblasti cestovního ruchu prakticky v území neexistuje nebo je na velmi nízké úrovni. Představitelé obcí jsou si tohoto stavu vědomi, proto na přelomu let 2011 a 2012 podepsali již zmíněné „Memorandum o spolupráci mezi obcemi na Děčínsku“, ke kterému přistoupila většina obcí správního obvodu ORP Děčín. Tímto Memorandem by se měly sjednotit aktivity v oblasti regionálního rozvoje CR, které povedou k využití potenciálu CR v území, ke zkvalitnění infrastruktury a služeb CR, zvýšení návštěvnosti regionu a navýšení pracovních příležitostí. Prostřednictvím ustavené Regionální koordináční komise pro cestovní ruch na Děčínsku bude mimo jiné vytvořen společný turistický portál a učiní se kroky ke sjednocení propagačních nástrojů, materiálů a souvisejících předmětů. Záměrem je vytvořit jednotný marketing celého území tak, aby získal jednotný styl typický pro děčínský region. Vzhledem k tomu, že doposud neexistoval žádný společný postup, bylo nutné začít s pracemi v oblasti CR od úplného začátku, koordinaci všech aktivit má na starosti oddělení cestovního ruchu Magistrátu města Děčín, které však nemá dostatečné personální obsazení. V současné době (srpen 2014) je připravován turistický portál, který bude kromě odkazů na jednotlivé obce obsahovat interaktivní mapu s rozbalovací nabídkou turistických cílů u jednotlivých obcí a dále se připravuje tisk společných informačních materiálů.

¹⁸ Dle Koncepce rozvoje cestovního ruchu v Českém Švýcarsku do roku 2020

Předpokládaný vývoj

Oblast cestovního ruchu v území nabízí mnoho možností pro další rozvoj aktivit. V současné době se připravují různé další aktivity, které by mohly přivést do regionu více návštěvníků a prodloužit jejich pobyt. Pro budoucí rozvoj oblasti je důležitá spolupráce s podnikatelskými subjekty. Statutární město připravuje ve spolupráci s Dopravním podnikem města Děčín „Děčínskou kartu“, kterou by mohl obdržet každý návštěvník v ubytovacím zařízení a umožňovala by využívat různé slevy, např. na přepravu po městě, ubytování, sloužila by jako jednotná vstupenka apod. Zároveň by jejím prostřednictvím mohla být sledována návštěvnost města a využití služeb cestovního ruchu.

Záměrem do budoucna je spolupráce s o. s. Hradý České středohoří. Předmětem činnosti této společnosti je výzkum, restaurování, provozování, propagace a popularizace vybraných hradů, eventuelně zámek, tvrzí či jiných nemovitých památek v oblasti Českého středohoří, a veškeré s tím související činnosti. Cílem činnosti sdružení je propagace Českého středohoří prostřednictvím vybraných památkových objektů a podpora turistického ruchu v této oblasti. V současné době probíhá jednání o zařazení zřícenin hradů, které se nacházejí ve správním území do „sítě“ hradů propagovaných tímto sdružením.

Dalšími podnikatelskými subjekty, se kterými je připravována spolupráce, je ŘVC a lodní společnost EVD. Tato spolupráce by měla zlepšit využití řeky Labe. Záměrem je provozovat plovoucí muzejní loď Beskydy, vybudovat maríny pro malá rekreační plavidla a síť můstků, které by umožnily kontinuální přepravu lidí a jízdních kol po řece.

Statutární město Děčín leží na křižovatce tří nadregionálních cyklostezek a existuje zde hustá síť cyklostezek, proto je vhodné lépe využívat toto výhodné umístění. Jedním z kroků, jak zvýšit využití cyklostezek i v odlehlejších nebo hůře přístupných částech území, je rozšíření nabídky cyklobusů. V současné době jezdí v letní sezóně pouze jedna linka, proto se připravuje provoz dalších linek cyklobusů především do okolí Verneřic. České dráhy plánují zavedení služby ČD Bike v prostorách Hlavního nádraží Děčín. Tato služba zahrnuje půjčovnu kol s možností vrátit kolo na jiném nádraží, přepravu kol vlaky a další možnosti pro cykloturisty.

6.1.4. SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
1. Zachovalá a atraktivní krajina – NP a CHKO s velkým množstvím přírodních zajímavostí	1. Lidské zdroje (nedostatečná kvalifikace, jazyková vybavenost, nízká podnikatelská aktivita)
2. Dobrá dopravní dostupnost regionu po železnici	2. Chybí regionální produkt nadregionálního významu
3. Vysoký počet kulturních a technických památek	3. České středohoří jako periferní oblast CR
4. Zoologická zahrada jako významný turistický cíl	4. Podprůměrná délka pobytu turistů v území
5. Početná síť ubytovacích a stravovacích zařízení	5. Frekvence veřejné dopravy o víkendech a svátcích
6. Řeka Labe	6. Koordinace aktivit cestovního ruchu mezi aktéry
7. Výhodná poloha u německých hranic	7. Sezónní charakter cestovního ruchu
8. Rozvinutá síť cyklotras a cyklostezek	8. Chybějící propojení některých cyklostezek
9. Významní aktéři cestovního ruchu (destinační agentury, oddělení cestovního ruchu MM Děčín)	9. Nerozvinutý marketing CR

Příležitosti	Hrozby
1. Rozvinutí sítě cyklotras a cyklostezek, investice do vnitroměstské sítě v Děčíně	1. Poškození přírodního prostředí lidskou činností (turismus, zemědělství, lesnictví aj.)
2. Integrace dopravy do krajského systému	2. Nezájem turistů, neúspěšná propagace Děčína
3. Udržitelný rozvoj krajiny	3. Chátrání památek, nedostatek financí na opravy
4. Jednotná marketingová tvář Děčína	4. Duplicitní činnost subjektů působících v CR
5. Oslovení nových cílových skupin turistů	5. Ztráta významné atraktivity (např. zřícení Pravčické brány, zavření ZOO apod.)
6. Rozvoj ekoturistiky a agroturistiky	6. Nedostatek financí na investice do CR
7. Přeshraniční spolupráce	7. Špatný mediální obraz
8. Doplnění kvalifikace zaměstnanců CR	8. Povodně

Děčínsko má výborné lokalizační předpoklady pro cestovní ruch, což vyplývá z výčtu silných stránek. Silnou stránkou je poloha území v německém příhraničí. Ideální přírodní podmínky reflektují velkoplošné chráněné oblasti pokrývající celé území a velké množství přírodních zajímavostí střeoevropského významu (Pravčická brána aj.). Charakteristickým přírodním prvkem, se kterým je region navenek spojován, je Labe. Příležitostí je rozvoj ekoturistiky a agroturistiky, která bude v souladu s ochranou přírody v území. Hrozbou pro přírodní podmínky je nevratné poškození přírodního prostředí, které způsobují lidské aktivity (např. nadměrný turismus).

Přínosem pro cestovní ruch je bezesporu široká škála kulturních a technických památek, mezi něž patří zoologická zahrada či zámek. Mezi významné, i když méně pravděpodobné hrozby, patří ztráta některé z významných atraktivit. Každoroční hrozbou jsou pak povodně, jejichž průběh a následky snižují zájem o návštěvu území.

V rámci realizačních předpokladů cestovního ruchu je silnou stránkou množství ubytovacích a stravovacích zařízení. Rezervy ale existují v lidských zdrojích, které někdy neodpovídají standardům vyspělých zemí. Silnou stránkou je dobrá dopravní dostupnost po železnici i silnicích. Problémem je však špatná dopravní obslužnost turisticky atraktivních částí regionu městskou hromadnou dopravou, což platí především o víkendech a prázdninových měsících (některé tzv. školní autobusové spoje nejezdí o prázdninách). Dopravně-turistickým přínosem je množství cyklotras a cyklostezek regionálního i neregionálního významu, slabou stránkou je ale místy jejich propojení.

Kladně lze hodnotit, že se na Děčínsku se v cestovním ruchu angažuje mnoho subjektů. Na Magistrátu města Děčín samostatně působí oddělení cestovního ruchu. Slabou stránkou je koordinace některých aktivit, které byly prováděny duplicitně. Negativem je také nedostačující marketing cestovního ruchu. Příležitostí je vytvoření jednotné marketingové tváře území. Při úspěšné realizaci se může zlepšit povědomí turistů o jednotlivých atraktivitách, což může mít kladný vliv na prodloužení délky pobytu turistů v území.

6.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

SO ORP Děčín má velmi silný potenciál pro rozvoj cestovního ruchu. Tento potenciál je založen na poloze regionu, který se rozkládá na území tří chráněných krajinných oblastí a v jádrové zóně Národního parku České Švýcarsko. V regionu se nacházejí přírodní atraktivity, hustá síť cyklostezek a turistických tras, množství rozhleden a naučných stezek, městských a vesnických památkových zón. Všechny tyto atrakce a atraktivity lze velmi dobře využít pro cestovní ruch. Možnosti, které se pro rozvoj cestovního ruchu nabízejí, však nejsou využívány v maximální možné míře. Nedostatečně využitý potenciál je jedním z důsledků chybějící ucelené marketingové koncepce a jednotného obrazu správního území jako turistického cíle. Kromě jednotné marketingové tváře regionu chybí i jednotné řízení, které je jedním ze základních předpokladů úspěšného rozvoje oblasti.

Území je dostatečně vybaveno z hlediska základní i doprovodné turistické infrastruktury. Existuje zde hustá síť komunikací, které umožňují příjezd do regionu. Nedostatkem je chybějící napojení regionu na síť dálnic a rychlostních komunikací a technický stav silnic. Výhodou je přímé napojení na silniční síť sousedního Německa i přímé vlakové spojení. Veřejná doprava není plně dostačující pro potřeby cestovního ruchu. Chybí víkendové spoje do některých částí regionu a je provozována jen jedna linka cyklobusu, a to pouze o víkendech a svátcích. Po celém území je dostatek ubytovacích a stravovacích zařízení různé úrovně. Stravovací zařízení, která jsou primárně určena pro turisty, jsou ve většině případů součástí ubytovacích zařízení.

K dopravně turistické infrastruktuře v území patří především rozsáhlá síť cyklostezek a cyklotras a značených turistických cest, což patří mezi silné stránky území, ale i tak v této oblasti existuje mnoho možností k rozvoji (viz kap. 7 – Doprava). Pro cestovní ruch jsou využitelné i kulturní zařízení, která mají pro svou nízkou návštěvnost pouze okrajový význam. Okrajový význam mají i městské slavnosti, které jsou pořádány městy Děčín, Benešov n. Pl. a Jílové. Tyto slavnosti však lze využít v rámci nové marketingové tváře, a tím docílit i jejich větší návštěvnosti a přínosu pro cestovní ruch. Sportovních zařízení, resp. hřišť a koupališť, je v území dostatek, ale jsou určena především pro sportovní vyžití obyvatel. V každém městě a každé obci s významem pro cestovní ruch funguje informační centrum.

Jak již bylo výše zmíněno, výstupem analýzy je především zjištění chybějící jednotné marketingové koncepce území jako celku. Existuje zde pouze oddělená propagace jednotlivých obcí, regionálních sdružení a podnikatelů. Jejich aktivity se ale zaměřují jen na propagaci části regionu (Národní park České Švýcarsko) nebo na prodej jednotlivých služeb. Pro zvýšení návštěvnosti a prodloužení délky pobytu je vhodné zapojit do propagace co nejširší okruh zainteresovaných subjektů, a tím vytvořit ucelenou nabídku služeb. S nedostatečnou marketingovou koncepcí souvisí druhý problém, kterým je nedostatečně využitý potenciál atraktivit území. V území existuje pouze minimum produktových balíčků, které by zahrnovaly celou šíři dostupných služeb. V regionu se nachází celá řada naučných stezek, je zde velké množství rozhleden, síť cyklostezek a turistických tras. Tyto atrakce a atraktivity však nejsou pro cestovní ruch dostatečně využívány. Při správné identifikaci cílových skupin lze dosáhnout jejich větší návštěvnosti a rozvoje. Přestože v současné době ve správním území probíhají jednání o jednotné koncepci a připravují se další kroky pro rozvoj stávající spolupráci, která probíhá od roku 2012, je propagace správního území jako celku na začátku a je nutné ji neustále prohlubovat. Proto je toto téma vhodné pro projekt meziobecní spolupráce. Kooperace by však kromě jednotlivých obcí měla zahrnovat i různé podnikatelské subjekty, protože na rozvoji cestovního ruchu nelze pracovat pouze na úrovni samosprávy.

6.2. Návrhová část pro oblast rozvoje cestovního ruchu

6.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“. Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Rozvoj cestovního ruchu“, na jejímž základě byly připraveny Nástinů opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti rozvoje cestovního ruchu.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v SO ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma rozvoj cestovního ruchu.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Jednání fokusní skupiny se účastnili oba motivující starostové, člen MAS Labské skály a pracovnice MM Děčín z oddělení cestovního ruchu. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma rozvoj cestovního ruchu.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

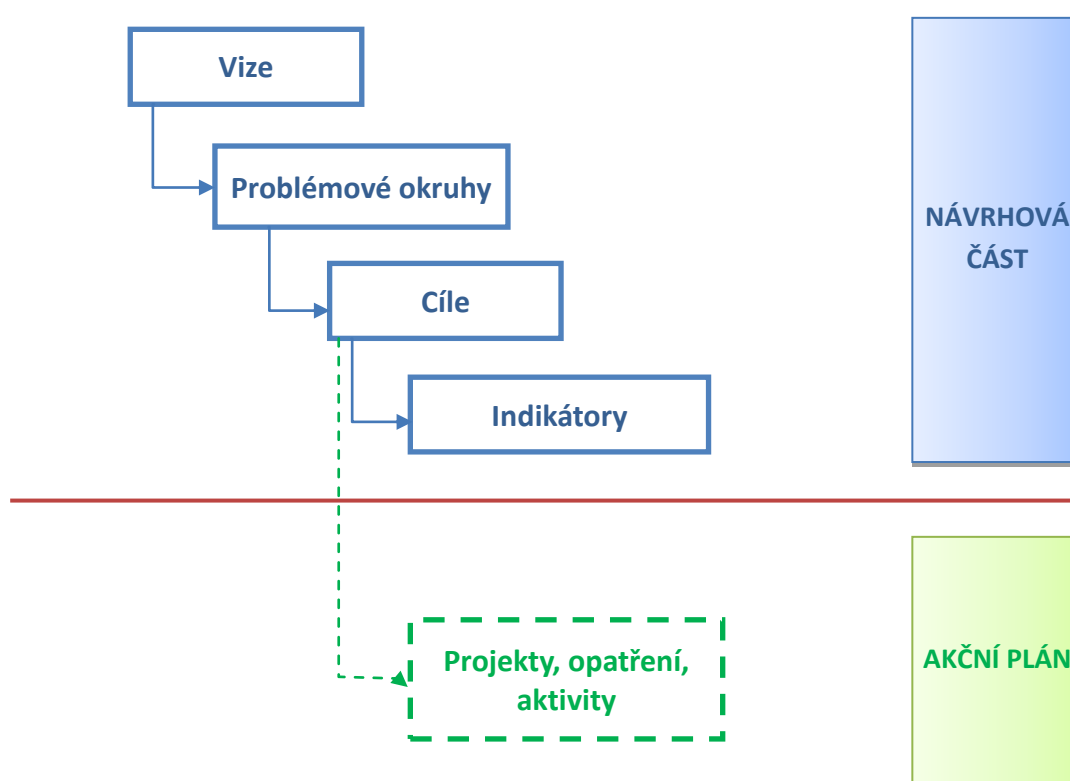
Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území SO ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v SO ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma rozvoj cestovního ruchu. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.



Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Rozvoj cestovního ruchu“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize: Jednotná marketingová tvář území v cestovním ruchu vede ke zvyšování návštěvnosti všech částí regionu.					
Rozvoj cestovního ruchu	Problémový okruh 1: Nedostačující management a marketing cestovního ruchu		Problémový okruh 2: Nedostatečný rozsah a kvalita nabídky produktů cestovního ruchu		
	cíl 1.1: Zpracovat marketingovou koncepci celého území	cíl 1.2: Zřídít pozici „manažer cestovního ruchu regionu“	cíl 2.1: Vytvořit nové turisticky atraktivní produktové balíčky	cíl 2.2: Sestavit nabídkový katalog produktů a aktivit CR	cíl 2.3: Zlepšit dopravní dostupnost turistických cílů

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

6.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vize

Meziobecní spolupráce obcí správního obvodu ORP Děčín vede ke zlepšení kvality života obyvatel obcí a k úspoře finančních prostředků. V oblasti školství funguje spolupráce mezi školami a zřizovateli, jsou sdíleny zkušenosti a společně řešeny problémy. Komunitní plánování sociálních služeb zohledňuje potřeby všech občanů v zapojených obcích. Obce snížily náklady na odpadové hospodářství díky jednotnému postupu a zvýšení podílu tříděného odpadu. **Jednotná marketingová tvář území v cestovním ruchu vede ke zvyšování návštěvnosti všech částí regionu.** Dopravní infrastruktura zajišťuje bezpečný pohyb cyklistů a chodců po celém území.

Problémové okruhy

1. Nedostatečný management a marketing cestovního ruchu

Cestovní ruch je jednou z oblastí služeb, která se v posledních letech rychle rozvíjí. Cestovní ruch může být významným odvětvím pro rozvoj regionu, a to především z pohledu místní ekonomiky. Jeho větší rozvoj může díky tvorbě nových pracovních míst značně posílit trh práce. Z analytické části zaměřené na marketing CR vyplývá, že v území neexistuje jednotná marketingová koncepce, jež by byla zaměřena na propagaci celého správního území. Vzhledem k charakteru oblasti je k ní třeba přistupovat jako k jakémukoliv výrobku či službě, která je prodávána.

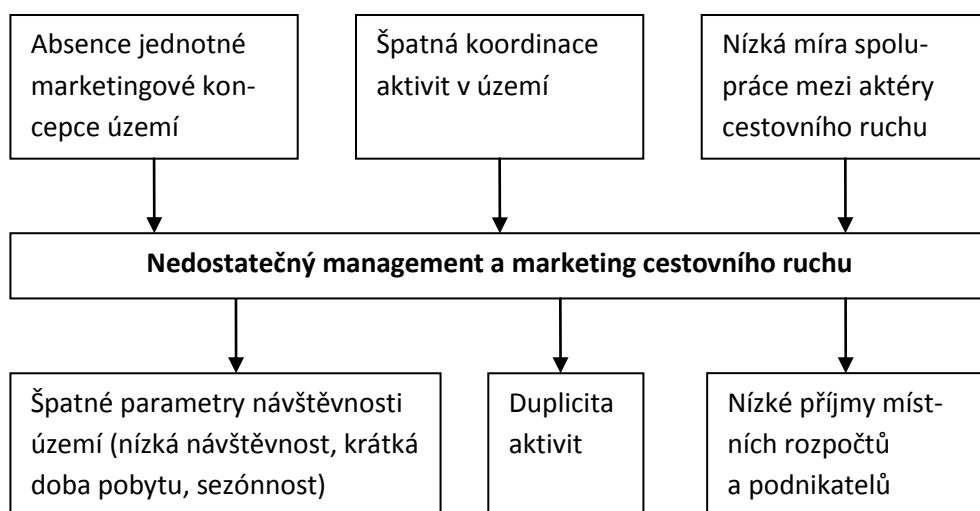
Příčinou je především chybějící spolupráce mezi jednotlivými aktéry cestovního ruchu, tj. mezi provozovateli služeb, obcemi, destinačními agenturami a místními akčními skupinami. Každý z těchto aktérů přistupuje k propagaci rozdílně a klade důraz na jiné postupy. Současná propagace území se odvíjí od organizace, která poskytuje službu. Jednotlivé subjekty propagují pouze konkrétní službu. Nejdůležitějšími aktéry CR jsou destinační agentury České středohoří a České Švýcarsko, každá z těchto agentur přistupuje k propagaci území jiným způsobem. DA České Švýcarsko propaguje především německou část národního parku, a tím přispívá k odlivu návštěvníků a zkracování jejich pobytu na území ČR. Propagace jednotlivých obcí je pak závislá na výši příspěvku, který platí do destinačního fondu. Pro region je výhodnější přístup DA České středohoří, jejímž cílem je přivést návštěvníky do regionu. Jednotlivé obce se marketingem CR nezabývají vůbec. Na svých stránkách propagují především atraktivitu, které se nacházejí na jejich území, často však bez vazby na doprovodné služby. Výjimkou je obec Hřensko, která má na svých webových stránkách obsáhlé turistické informace. Rozšířené informace pro návštěvníky lze získat na stránkách měst, i zde se však jedná především o seznamy památek a turistických cílů v daném městě.

Představitelé obcí si uvědomují, že rozvoj regionu v oblasti cestovního ruchu jim může přinést změnu k lepšímu, proto se rozhodli uzavřít dohodu o spolupráci. Na základě této dohody bylo pověřeno statutární město Děčín převzetím řízení regionu v oblasti CR. Vzhledem k omezeným personálním možnostem města se však spolupráce rozvíjí velmi pomalu. Pro rozvoj je důležitým předpokladem také ucelené destinační řízení, které však existuje pouze na krajské úrovni a na území Českého Švýcarska. Roztříštěné řízení vede ke slabé koordinaci rozvojových aktivit místních samospráv a podnikatelských subjektů a nedostatečné komunikaci s ostatními aktéry.

Důsledkem chybějícího managementu a marketingu je pak nízká návštěvnost či krátkodobý pobyt návštěvníků a jejich koncentrace do turisticky exponovaných míst (Národní park České Švýcarsko). Nízká návštěvnost vede k nevyužívání všech služeb, které poskytují jednotliví podnikatelé, proto do-

cháží ke snižování jejich příjmů a v důsledku toho jsou nižší i příjmy místních rozpočtů, a to z poplatků za ubytování a pobyt či z podílů na rozpočtovém určení daní. Důsledkem chybějící koordinace jednotlivých aktérů je nejednotný postup při propagaci i pořádání různých akcí, které by v případě lepšího rozložení v čase přineslo nejen více návštěvníků pro jednotlivé události, ale i zlepšení povědomí o celém území. Důsledkem nedostatečného řízení je i jistá, až nezdravá, soutěživost mezi jednotlivými subjekty. S tím souvisí i neefektivní vynakládání finančních prostředků. V případě spolupráce by mohly být finanční prostředky sdruženy a využity mnohem účelněji.

Indikátor: *Zavedení jednotného řízení a společné propagace území z hlediska cestovního ruchu*



2. Nedostatečný rozsah a kvalita nabídky produktů cestovního ruchu

Správní obvod ORP Děčín je podle analýzy „Potenciál cestovního ruchu v ČR“ jednou z oblastí, která má vysoký potenciál cestovního ruchu. V území se nachází mnoho přírodních atraktivit a atrakcí, které lze pro rozvoj CR využít. Celý region se rozkládá na území tří chráněných krajinných oblastí a na jeho území leží také jádrová zóna Národního parku České Švýcarsko. Existuje zde několik naučných stezek, mnoho rozhleden, vesnické a městské památkové zóny, zoologická zahrada, síť cyklostezek a další turistické zajímavosti využitelné v cestovním ruchu. Celý správní obvod má tedy atraktivní přírodní podmínky, doplněné řadou kulturních a technických památek. Pořádají se zde různé kulturně společenské akce. Všechny tyto atrakce a atraktivity mohou přilákat nové návštěvníky a nabídnout jim další možnosti k trávení volného času.

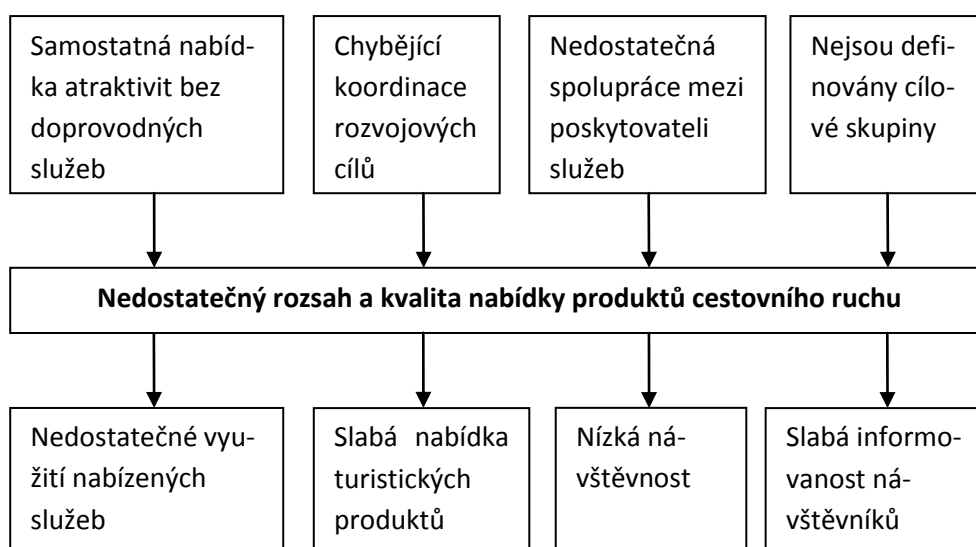
Přestože zde existuje mnoho příležitostí k aktivnímu trávení volného času, nejsou dostatečně nabízeny turistům a potenciálním návštěvníkům. Turistům je nabízeno pouze omezené množství produktů cestovního ruchu. Jednotlivé atrakce a atraktivity jsou propagovány odděleně bez nabídky další návazných služeb. Příčinou slabé nabídky turistických produktů je chybějící nebo nedostatečná spolupráce mezi jednotlivými poskytovateli služeb. Slabá spolupráce vede i k nízké informovanosti turistů o možnostech, které region nabízí k aktivnímu prožití dovolené. Nejsou jasně definovány cílové skupiny potenciálních návštěvníků a jejich požadavky na trávení volného času. Důsledkem nedostatečné spolupráce a chybějící definice cílových skupin je obtížné vytvoření marketingových kampaní zaměřených na konkrétní typ návštěvníků.

Další důvodem, proč není dostatečně využíván potenciál území, je chybějící koordinace rozvojových plánů jednotlivých aktérů cestovního ruchu. Subjekty především na úrovni samospráv, destinačních agentur a místních akčních skupin zpracovávají své rozvojové cíle, které se od sebe navzájem liší jen

velmi málo, takže často dochází k duplicitě, a tím i k neefektivnímu vynakládání finančních prostředků. Důsledkem nedostatečné koordinace rozvojových aktivit je kromě neefektivního hospodaření také nedostatečně řešená turistická infrastruktura. Často dochází ke zdvojení umístování informačních panelů, vydávání stejných nebo velmi podobných informačních materiálů apod.

Kvalita nabídky produktů cestovního ruchu úzce souvisí i s dostupností atrakcí a atraktivit. Ve správním území je na dobré úrovni základní dopravní obslužnost. Z hlediska cestovního ruchu má však velké rezervy. Turistické cíle ve městech jsou prostřednictvím veřejné dopravy dobře dostupné, ale dopravní obslužnost umožňující přístup k atraktivitám venkovských oblastí není dostačující. Chybí víkendové spoje, do některých atraktivních oblastí je doprava velmi omezená a nabídka přepravy jízdních kol minimální, kvůli omezené kapacitě ve vlakové přepravě a nízkému počtu cyklobusů. Důsledkem špatné dopravní obslužnosti je obtížné plánování výletů a návštěv turistických cílů.

Indikátor: *Realizace vedoucí ke zlepšení rozsahu a kvality nabídky produktů cestovního ruchu*



6.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Nedostatečný management a marketing území
Cíl 1.1	Zpracovat marketingovou koncepci celého území
Popis cíle	Správní obvod ORP Děčín má v oblasti cestovního ruchu díky své poloze velmi vysoký potenciál pro rozvoj. Rychlejšímu rozvoji brání nedostatečný marketing, který by prezentoval celý region jako turistický cíl. Aktéři CR, kteří působí v území, propagují pouze sami sebe nebo jen omezený okruh subjektů a existuje zde pouze minimální koordinace aktivit spojených s CR. Meziobecní spolupráce v této oblasti je velmi slabá a nezapojuje podnikatelské subjekty. Zpracovaná koncepce bude dlouhodobým nástrojem koordinace aktivit a prezentace potřeb regionu pro využívání potenciálu cestovního ruchu. Je třeba přesně vymezit cílové skupiny návštěvníků, zjistit jejich potřeby a na základě těchto zjištění cílit kampaně na konkrétní typy návštěvníků. Spoluprací jednotlivých subjektů lze předcházet vzájemně si konkurujícím aktivitám, které jsou provozovány na relativně malém území, odčerpávají finanční prostředky z rozpočtů a snižují počet návštěvníků jednotlivých akcí. Společný postup při propagaci území umožní jeho rychlejší rozvoj, zvýší počet návštěvníků, prodlouží jejich pobyt, zlepší mediální obrazu regionu a zvýší příjem jednotlivých aktérů cestovního ruchu v regionu.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Nastavení spolupráce mezi aktéry • Zajištění financování z vnějších zdrojů • Stanovení cílů • Stanovení cílových skupin • Navržení nových produktů • Vytvoření značky
Název indikátorů k hodnocení cíle	Marketingová koncepce
Správce cíle	Starostka Dobrné (Libuše Šrámková)

Problémový okruh 1	Nedostatečný management a marketing území
Cíl 1.2	Zřídit pozici „manažer cestovního ruchu regionu“
Popis cíle	<p>Pomalý rozvoj cestovního ruchu v regionu je jedním z důsledků chybějícího jednotného řízení území jako turistického cíle. Ve správním území existuje několik organizací cestovního ruchu, které se podílejí na rozvojových aktivitách cestovního ruchu. Jsou to především obě destinační agentury a místní akční skupiny, cestovnímu ruchu se rovněž věnují i DSO. Tyto organizace však nepostupují jednotně a jejich aktivity jsou většinou zaměřeny pouze na území jejich působnosti. Jednotné řízení regionu jako celku měla přinést dohoda jednotlivých obcí správního území o společném postupu v oblasti cestovního ruchu. Na základě této dohody bylo pověřeno statutární město Děčín zastupováním obcí a koordinací všech aktivit. Funkci koordinátora převzalo oddělení cestovního ruchu MM Děčín, které má ovšem pouze minimální personální obsazení, proto jsou aktivity zahrnující celé území na minimální úrovni. Manažer cestovního ruchu by měl koordinovat jednotlivé rozvojové aktivity a zajistit vzájemnou komunikaci mezi jednotlivými subjekty na všech úrovních. Přínosem této pozice pro celé území je sjednocení všech aktivit, což povede zefektivnění řízení regionu. Zároveň dojde k jednotnému postupu při vytváření strategických dokumentů obcí a dalších organizacích zabývajících se rozvojem cestovního ruchu.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zajištění zázemí • Dohoda o financování pozice • Definice kompetencí, pravomocí, úkolů • Zařazení do organizační struktury • Zadání výběrového řízení
Název indikátorů k hodnocení cíle	Manažer cestovního ruchu
Správce cíle	Vedoucí oddělení cestovního ruchu MM Děčín (Ing. Barbora Růžičková)

Problémový okruh 2	Nedostatečný rozsah a kvalita nabídky produktů cestovního ruchu
Cíl 2.1	Vytvořit nové turisticky atraktivní produktové balíčky
Popis cíle	Pro propagaci území je důležité vytvářet ucelené produkty, které zvýší atraktivitu území pro návštěvníky a mohou přispět k prodloužení doby jejich pobytu. Pro tvorbu produktů je klíčovým předpokladem spolupráce různých subjektů (z veřejné i podnikatelské sféry), která však v současné době v regionu příliš nefunguje. Jednotliví aktéři CR působící v regionu nabízejí jen velmi malé množství produktů cestovního ruchu, jež by zahrnovaly ucelenou nabídku služeb. Nabízeny jsou ve většině případů pouze jednotlivé atraktivity území bez další návaznosti. V souvislosti s chybějícím definováním cílových skupin nejsou produkty dostatečně diferencované. Vzhledem k relativně krátké průměrné době pobytu návštěvníků je potřeba vytvářet provázané komplexní produkty (specificky zaměřené na různé cílové skupiny návštěvníků), které v sobě zahrnují široké spektrum služeb či aktivit a vytvářejí tak podmínky pro to, aby se návštěvníci v území zdrželi déle. Turistické produkty by měly mít širší územní dosah. Při tvorbě nových produktů je třeba využít moderních forem cestovního ruchu. Vytvořené produkty je potřeba prezentovat formou intenzivních marketingových kampaní cílených na jednotlivé cílové skupiny včetně využívání různorodých nástrojů prodeje. Spolupráce v této oblasti může významným způsobem ovlivnit návštěvnost území a dobu pobytu návštěvníků.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Stanovení cílových skupin • Koordinace aktérů CR • Příprava nového produktu • Distribuce a propagace nového produktu
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet nových produktů
Správce cíle	Aktér cestovního ruchu (Ing. Dana Štechová)

Problémový okruh 2	Nedostatečný rozsah a kvalita nabídky produktů cestovního ruchu
Cíl 2.2	Sestavit nabídkový katalog produktů a aktivit CR
Popis cíle	Pro rozvoj cestovního ruchu jsou nezbytné informace, které poskytují ucelený pohled na region jako celek. Dostatek turistických informací poskytovaných návštěvníkům je důležitým předpokladem pro jejich rozhodování, jak prožít čas strávený v regionu. Poskytování turistických informací v regionu je na velmi dobré úrovni, chybí však jednotná forma a spolupráce mezi jednotlivými aktéry. Zlepšení spolupráce by turistům i potenciálním návštěvníkům regionu přineslo lepší přehled o všech aktivitách, které lze využít k aktivnímu prožití dovolené. V regionu nabízejí někteří aktéři produktové balíčky, pořádá se zde řada kulturně společenských a sportovních akcí, které lze využít pro cestovní ruch. Přes tyto skutečnosti však neexistuje propagační materiál, který by poskytl souhrnné informace o všech stávajících i nových produktech a volnočasových aktivitách. Společná prezentace všech podnikatelských subjektů a nabídka všech dostupných služeb spolu s informacemi o atraktivitách území rozšíří informovanost návštěvníků o aktivitách v celém regionu a přispěje i ke zvýšení návštěvnosti. Dalším přínosem spolupráce na propagaci jednotlivých aktivit je zvýšení atraktivity pro potenciální návštěvníky regionu.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Analýza současné nabídky • Koordinace aktérů CR • Dohoda na podobě katalogu • Sestavení katalogu • Distribuce
Název indikátorů k hodnocení cíle	Katalog produktů a aktivit
Správce cíle	Vedoucí oddělení cestovního ruchu MM Děčín (Ing. Barbora Růžičková)

Problémový okruh 2	Nedostatečný rozsah a kvalita nabídky produktů cestovního ruchu
Cíl 2.3	Zlepšit dopravní dostupnost turistických cílů
Popis cíle	Využití potenciálu cestovního ruchu je v některých částech území (zejména okrajových) svázáno špatnou dopravní dostupností. Jako způsob dopravy v současnosti převažuje individuální automobilová doprava. Problémem je nedostatek parkovacích míst v docházkové vzdálenosti turistických cílů a u dopravních uzlů hromadné dopravy. Obslužnost hromadnou dopravou je nedostatečná především o víkendech a v době prázdnin. Rozsah linkové dopravy je místy natolik omezený, že neumožňuje plánování výletů. V době rychlého rozvoje cykloturistiky není většina atraktivních cílů dostupná na jízdním kole, nefunguje zde ani systém provozu cyklobusů. Spoluprací při objednávání dopravní obslužnosti lze dosáhnout zlepšení dostupnosti nejen turistických cílů, ale i zlepšení využívání veřejné dopravy pro běžné cesty do zaměstnání, škol apod.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Analýza dostupnosti turistických cílů • Specifikace požadavků na změnu jízdních řádů • Společné jednání s krajem a dopravcem • Vymezení nových parkovacích ploch • Navýšení počtu cyklobusů • Vytvoření okružních turistických cest
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet víkendových autobusových meziměstských spojů Počet cyklobusů/skibusů
Správce cíle	Starostka Huntířova (Renata Fajáková)

6.2.4. Indikátory

Problémový okruh 1	Nedostatečný marketing a management území		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	ZAVEDENÍ JEDNOTNÉHO ŘÍZENÍ A SPOLEČNÉ PROPAGACE ÚZEMÍ Z HLEDISKA CESTOVNÍHO RUCHU		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	oddělení cestovního ruchu MM Děčín		
Roky	2014	2018	2023
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Obce SO ORP Děčín v roce 2011 deklarovaly prostřednictvím „Memoranda o spolupráci mezi obcemi Děčínska“ spolupráci v oblasti CR. Toto Memorandum se však naplňuje velmi pozvolna. Cílem je tedy naplňovat již uzavřenou dohodu o spolupráci prostřednictvím zřízení pozice manažer území, který bude koordinovat jednotlivé aktivity v území a bude činit kroky vedoucí k vytvoření jednotné marketingové tváře území.		
Metodika a výpočet:	Zavedení jednotného řízení a společné propagace území ANO/NE		
Zdroj čerpání dat:	oddělení cestovního ruchu MM Děčín		

Cíl 1.1	Zpracovat marketingovou koncepci celého území		
Číslo indikátoru	1.1		
Název indikátoru	VZNIK MARKETINGOVÉ KONCEPCE		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	oddělení cestovního ruchu MM Děčín		
Roky	2014	2018	2023
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Pro rozvoj cestovního ruchu i zlepšení využití potenciálu území z hlediska CR je důležitý jednotný postup při propagaci území jako celku a koordinace všech aktivit v území. Prostřednictvím zpracované marketingové koncepce lze dosáhnout zlepšení spolupráce mezi jednotlivými aktéry i koordinace jednotlivých aktivit. Cílem je tedy vytvořit jednotný obraz území a přesně definovat rozvojové cíle v oblasti cestovního ruchu.		
Metodika a výpočet:	Zpracovaná marketingová koncepce ANO/NE		
Zdroj čerpání dat:	oddělení cestovního ruchu MM Děčín		

Cíl 1.2	Zřídit pozici „manažer cestovního ruchu regionu“		
Číslo indikátoru	1.2		
Název indikátoru	MANAŽER CESTOVNÍHO RUCHU		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	oddělení cestovního ruchu MM Děčín		
Roky	2014	2018	2023
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	V území neexistuje jednotné řízení cestovního ruchu, což je příčinou pomalého rozvoje správního území v této oblasti. Zřízením pozice manažera, který bude koordinovat aktivity a zajišťovat komunikaci mezi jednotlivými aktéry, lze dosáhnout zefektivnění řízení regionu.		
Metodika a výpočet:	Uzavřená pracovní smlouva nebo jiný typ smluvního vztahu, na jehož základě bude vykonávána práce manažera cestovního ruchu SO ORP Děčín.		
Zdroj čerpání dat:	oddělení cestovního ruchu MM Děčín		

Problémový okruh 2	Nedostatečný rozsah a kvalita nabídky produktů cestovního ruchu		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	REALIZACE VEDOUcí KE ZLEPŠENí ROZSAHU A KVALITY NABíDKY PRODUKTŮ CESTOVNíHO RUCHU		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	oddělení cestovního ruchu MM Děčín		
Roky	2014	2018	2023
Plán		3	3
Skutečnost	nezjišťováno		
Popis měřítka:	Mezi realizace vedoucí k zlepšení rozsahu a kvality nabídky produktů cestovního ruchu patří zlepšení dopravní dostupnosti turistických cílů, a to především o víkendech, dále pak zvýšení informovanosti potenciálních návštěvníků a prodejců pobytů o možnostech strávení aktivní dovolené v regionu. Dále sestavení turistických produktů, které budou zaměřeny na přesně definované cílové skupiny návštěvníků.		
Metodika a výpočet:	Mezi realizace budou započítány všechny dokončené projekty v CR, které budou zaměřeny na zlepšení informovanosti návštěvníků, zavedení ucelených produktových balíčků a povedou k rozvoji CR v území.		
Zdroj čerpání dat:	obce SO ORP, podnikatelé v CR		

Cíl 2.3	Zlepšit dopravní dostupnost turistických cílů		
Číslo indikátoru	2.3		
Název indikátoru	POČET MEZIMĚSTSKÝCH SPOJŮ O VÍKENDECH A SVÁTCÍCH		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	manažer strategie		
Roky	2014	2018	2023
Plán		53	55
Skutečnost	51		
Popis měřítka	V současné době je dopravní dostupnost jednotlivých obcí zajištěna o víkendech 51 spoji. Vzhledem ke změnám, které budou v hromadné dopravě od roku 2015, je třeba zajistit, aby v roce 2015 nedošlo ke snížení počtu spojů, které region obsluhují. V dalších letech je cílem zajistit postupné zvyšování víkendových spojů.		
Metodika a výpočet:	K výpočtu budou použity jízdní řády dopravců. Započítán bude počet sobotních spojů na jednotlivých autobusových linkách v době od 6.00 do 22.00 hod., do výpočtu nebudou zahrnuty vlakové spoje.		
Zdroj čerpání dat:	jízdní řády dopravců		

Cíl 2.3	Zlepšit dopravní dostupnost turistických cílů		
Číslo indikátoru	2.4		
Název indikátoru	POČET CYKLOBUSŮ/SKIBUSŮ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	manažer strategie		
Roky	2014	2018	2023
Plán		3	5
Skutečnost	1		
Popis měřítka:	Region má velký potenciál pro cykloturistiku, který je však nedostatečně využíván. Je zde síť místních cyklotras, některé z nich jsou však v odlehlejších částech regionu a často nejsou napojeny na páteřní cyklotrasy, které vedou centrem regionu. Pro vyšší využití těchto tras je vhodné zřídit cyklobus, který by zajistil přepravu cyklistů i k těmto cyklostezkám. V zimním období lze využít výše umístěné cyklotrasy jako běžkařské trasy a zavedené cyklobusy by byly využity pro přepravu lyží.		
Metodika a výpočet:	Počet speciálních linek, které budou zajišťovat v letním období přepravu jízdních kol a v zimě přepravu lyží. K výpočtu budou využity jízdní řády dopravců, kde je přesně uvedeno, že se jedná o cyklobus či skibus.		
Zdroj čerpání dat:	dopravní podniky působící v SO ORP Děčín		

6.3. Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla)

6.3.1. Systém monitorování, řízení rizik a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny

Řídící skupina zatím nebyla určena.

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů

Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Zpracovat marketingovou koncepci celého území	starostka Dobrné (Libuše Šrámková)
1.2	Zřídít pozici „manažer cestovního ruchu regionu“	vedoucí oddělení cestovního ruchu MM Děčín (Ing. Barbora Růžičková)
2.1	Vytvořit nové turisticky atraktivní produktové balíčky	aktér cestovního ruchu (Ing. Dana Štechová)
2.2	Sestavit nabídkový katalog produktů a aktivit CR	vedoucí oddělení cestovního ruchu MM Děčín (Ing. Barbora Růžičková)
2.3	Zlepšit dopravní dostupnost turistických cílů	starostka Huntířova (Renata Fajáková)

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	Zavedení jednotného řízení a společné propagace území z hlediska CR	oddělení CR MM Děčín
1.1	Vznik marketingové koncepce	oddělení CR MM Děčín
1.2	Manažer cestovního ruchu	oddělení CR MM Děčín
2	Realizace vedoucí ke zlepšení rozsahu a kvality nabídky produktů CR	oddělení CR MM Děčín
2.1	Počet nových produktových balíčků	Ing. Dana Štěchová
2.2	Sestavení katalogu produktů a aktivit CR	oddělení CR MM Děčín
2.3	Počet meziměstských spojů o víkendech a svátcích	manažer strategie
2.4	Počet cyklobusů/skibusů	manažer strategie

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 6.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.–3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.–2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

6.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

6.3.3. Akční plán realizace: opatření, odpovědnosti, harmonogram a rozpočet

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok¹⁹. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

¹⁹ V případě, že se meziobecní spolupráce odehrává na bázi dobrovolného svazku obcí, musí být akční plán v souladu s rozpočtem svazku. Pokud probíhá spolupráce na smluvním základě, pak je potřeba, aby všechny aktivity uvedené v akčním plánu byly financovatelné (a tedy zahrnuté v rozpočtu) z rozpočtů jednotlivých zapojených obcí.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava		■												
Realizace					■									
Vyhodnocení									■					
Akční plán na r. 2017														
Příprava					■									
Realizace									■					
Vyhodnocení													■	

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů.²⁰ Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

²⁰ V současné době jsou na www.strukturalni-fondy.cz k dispozici návrhy operačních programů, které procházejí procesem schvalování v Evropské komisi. Na základě připomínek Evropské komise budou ještě zčásti přepracovány, nicméně nepředpokládá se jejich zásadní revize. Proto je vhodné vycházet z aktuální verze operačních programů, do zdroje financování uvést nejen název operačního programu, ale i jeho konkrétní specifický cíl.

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

6.4. Závěr a postup zpracování

6.4.1. Shrnutí

Návrhová část dokumentu navazuje na zpracovanou analýzu oblasti, ve které byly identifikovány dva základní problémové okruhy, jež lze řešit prostřednictvím meziobecní spolupráce. Prvním je nedostatečný marketing a management cestovního ruchu, druhým pak nedostatečný rozsah a kvalita nabídky produktů cestovního ruchu.

Nedostatečný management se projevuje především slabou koordinací aktivit cestovního ruchu v území, které jsou uskutečňovány jednotlivými subjekty. To je příčinou pomalého rozvoje oblasti cestovního ruchu. S nedostatečným řízením regionu úzce souvisí i malá propagace správního území jako celku z hlediska možnosti jeho využití v cestovním ruchu. Návštěvníci směřují převážně do národního parku České Švýcarsko, přestože se v regionu nachází celá řada turisticky zajímavých atrakcí, což vede k nižší návštěvnosti, krátké době pobytu a sezónnosti.

Druhý problémový okruh zahrnuje rozsah a kvalitu nabízených produktů cestovního ruchu. Pro zvýšení atraktivity území pro návštěvníky i podnikatele je cílem předložit ucelenou nabídku všech dostupných služeb. Tato nabídka v regionu téměř chybí. Většinou se informace týká pouze konkrétní atraktivity bez doplňujících služeb. Toto způsobuje slabá spolupráce mezi poskytovateli služeb. Další z příčin je chybějící vytyčení cílových skupin, díky kterým je možno sestavit turistický program na míru jasně definované skupině návštěvníků.

Pro vyřešení identifikovaných problémů byly stanoveny rozvojové cíle. Cíle se odvíjejí od identifikovaných příčin vzniků problémových okruhů. Stanovení jasně formulovaných a měřitelných cílů umožní prostřednictvím pravidelně sestavovaných akčních plánů dosáhnout zlepšení či plného odstranění problémů. Každému cíli byl přiřazen gestor, jenž bude sledovat a iniciovat plnění tohoto cíle. Pro měření úspěšnosti strategie jsou stanoveny indikátory určující výchozí hodnotu a hodnotu, které má být prostřednictvím jednotlivých kroků dosaženo.

6.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Doba zpracování návrhové části strategie: 2. pololetí 2014

Zpracovatelé návrhové části: Ing. Blanka Novotná, Mgr. Daniel Redek

Při sestavování strategie byly činěny následující kroky:

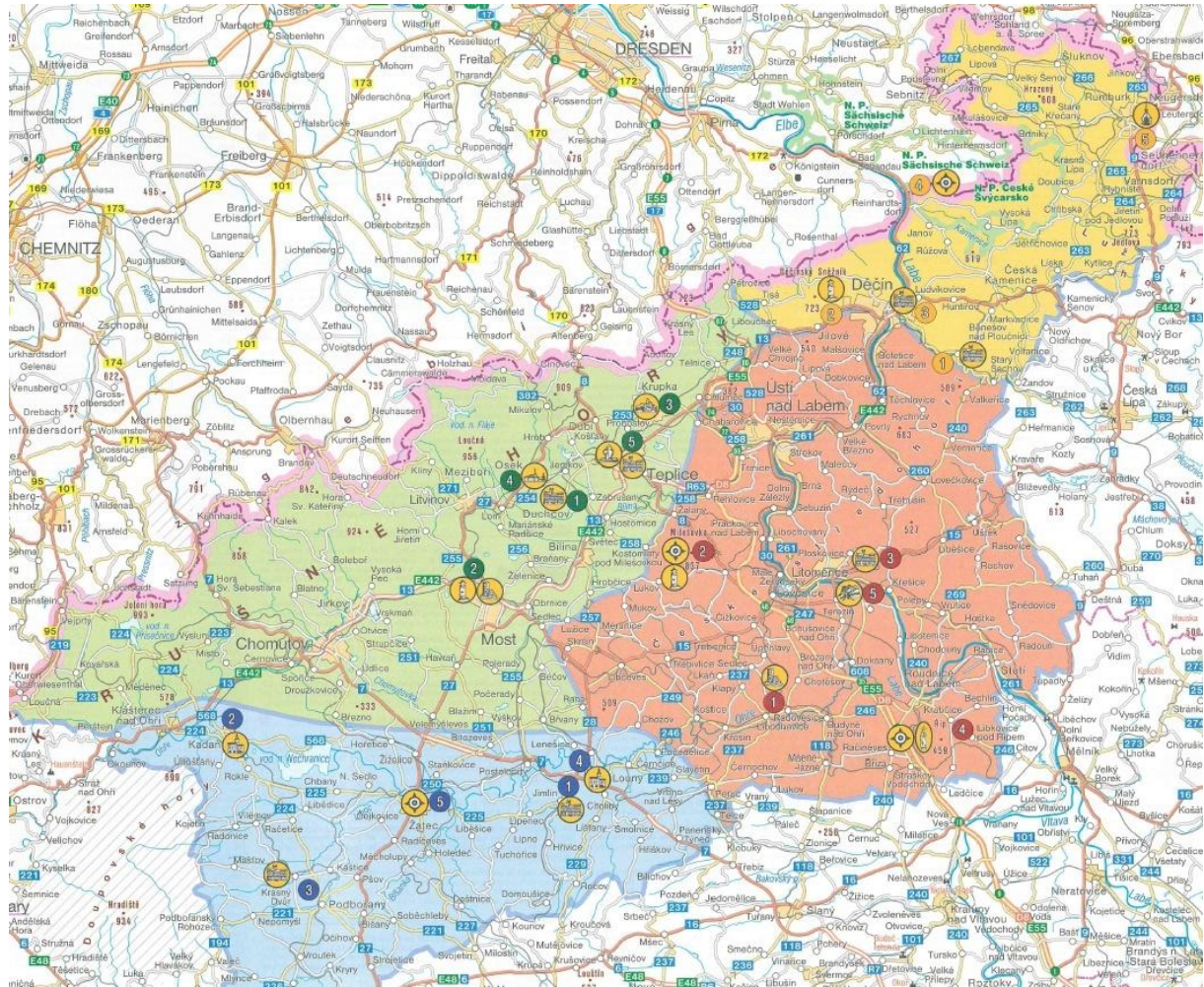
- identifikace problémových okruhů na základě analýzy,
- ověření problémových okruhů při jednání fokusní skupiny,
- popsání problémových okruhů,
- navržení hlavních opatření, které je pro dosažení cíle nutné přijmout či postupně přijímat,
- oslovení gestorů jednotlivých cílů,
- stanovení indikátorů, které budou měřit úspěšnost nastavené strategie,
- navržení akčního plánu.

6.5. Přílohy

Seznam zkratk

CK	cestovní kancelář
CR	cestovní ruch
ČR	Česká republika
ČS	České Švýcarsko
ČSÚ	Český statistický úřad
DA	destinační agentura
DSO	dobrovolný svazek obcí
ESF	Evropský sociální fond
HUZ	hromadné ubytovací zařízení
CHKO	chráněná krajinná oblast
IC	informační centrum
KČT	Klub českých turistů
MFČR	Ministerstvo financí České republiky
MM	magistrát města
MOS	meziobecní spolupráce
NNO	nestátní nezisková organizace
NP	národní park
NPP	národní přírodní památka
NPR	národní přírodní rezervace
NS	naučná stezka
OCR	oddělení cestovního ruchu
o. p. s.	obecně prospěšná společnost
ORP	obec s rozšířenou působností
PP	přírodní památka
PR	přírodní rezervace
ŘVC	Ředitelství vodních cest
SK	sportovní klub
SO	správní obvod
SŠ	střední škola
TDO	tříděný domovní odpad
TZT	turisticky značená trasa
ÚAP	územní analytické podklady
ÚK	Ústecký kraj
ÚÚR	Ústav územního rozvoje
VPZ	vesnická památková zóna
ZCT	značené cyklotrasy

Příloha 1: Působnost destinačních agentur na území Ústeckého kraje



Zdroj: Brána do Čech

Příloha 2: Turistické značené trasy (bez cyklotras) v SO ORP dle evidence Klubu českých turistů

Druh	Číslo trasy	Průběh trasy	Délka trasy [km]	
			v SO ORP Děčín	celkem
JZT	0104	Buková Hora → Markvartice	26,5	56,5
PZT	0308	Děčín, Staré Město → Velký Chlum → Těchlovice	11,2	11,2
PZT	0310	Děčín, Tyršův most → Děčínský Sněžník → Tiské Stěny → Tisá	19,0	19,5
PZT	0311	Děčín → Růžový hřeben → Hřensko – nábreží	18,6	18,6
PZT	0312	Hřensko – nábreží → Pravčická brána → Mezní Louka	11,0	11,0
PZT	0317	Jetřichovice → Pavlino údolí → Jedlová (žst)	13,5	23,1
PZT	0331	Mezní Louka → Šaunštejn → Jetřichovice	13,6	13,6
PZT	0355	Česká Kamenice (nám.) – Líska	5,3	6,7
PZT	1604	Česká Kamenice → Chřibská → Chřibská	10,5	16,1
PZT	1614	Veselé pod Rabštejnem → Nová Oleška → Suchá Kamenice	12,0	12,0
PZT	1631	Pavlino údolí → Na Tokání → Brtníky	12,0	22,5
PZT	1640	Česká Kamenice → Mezní Louka	15,7	15,7
PZT	1644	Benešov n. Pl. → Valkeřice – Merboltice – Strážný vrch	11,9	11,9
PZT	1655	Sněžník – křižovatka → Soví brána – Eulenthor	2,5	2,5
PZT	3903	Česká Kamenice → Panská skála	9,1	9,1
PZT	3912	Dobkovice → Javory → Děčínský Sněžník	18,0	18,0
PZT	3918	Děčín, Tyršův most → Děčínský Sněžník	16,5	16,5
PZT	3928	Děčín → Sokolí vrch → Markvartice	13,0	13,0
PZT	3942	Česká Kamenice → Jetřichovice → Pohovka	9,5	9,5
PZT	3943	Děčín → Nad Loubím → Bynovec	10,3	10,3
PZT	3950	Hájenky → Mezní Louka → Panenská jedle	14,0	14,0
PZT	3957	Mlýny → Pod Chřibským vrchem → Rybníště	4,0	33,2
PZT	4007	Ústí Suché Kamenice – Belvédér	3,5	3,5
PZT	4008	U Buku – Gliedenbachweg	1,3	1,5
PZT	4011	Hřensko – nábreží → Janovský vrch	3,5	3,5
PZT	4012	Srbská Kamenice – Nad Starou Oleškou	3,5	3,5
PZT	4013	Benešov n. Pl. → Františkov n. Pl.	4,6	4,6
PZT	6907	Sokolský vrch → Brložec → Huntířov	8,0	8,0
PZT	6917	Mezná → Tři prameny	3,5	3,5
PZT	6920	Hřensko – nábreží → Růžovský vrch → Srbská Kamenice → Olešský rybník	22,8	22,8
PZT	6921	Děčín, Tyršův most → Maxičky → Čertova Voda → Čertova voda	17,5	17,5
PZT	6924	Chřibská → Doubice → Purkartický les	1,5	12,4
PZT	6938	Bratrské oltáře → Veselé pod Rabštejnem	9,0	9,0
PZT	6952	Pod Suchým vrchem → Královský smrk → Pod Růžovským vrchem	9,9	9,9
PZT	7001	Boletice n. L. → Velký Chlum	4,0	4,0
PZT	7005	Mezní Louka → Vysoká Lípa → Vysoká Lípa	5,0	5,0
PZT	7017	Děčín, Chrochvice → Javory	8,7	8,7
PZT	7022	Hřensko → Mezní můstek → Divoká soutěska → Divoká soutěska	5,0	5,0
PZT	7044	Dobkovice – Pod Bradlem	3,0	4,0
NS	9390	Růžová NS → Linie opevnění z r. 1938 → Dolský mlýn → Růžová NS	11,5	11,5
NEZ	9813	U Karlovky → Velký rybník	2,3	2,3
NEZ	9814	Na hrázi → Volfartická silnice	0,8	0,8
NEZ	9815	Nad Svinským dolem → Pod Strážištěm	1,2	1,2
Pěší trasy celkem			381,3	450,2

JZT = jezdecká značená trasa; PZT = pěší značená trasa; NS = naučná stezka; NEZ = neznačená trasa (pouze směrovky).

Zdroj: KČT, vlastní šetření

Příloha 3: Potenciál území pro cestovní ruch a jeho využití dle metodiky ÚÚR (2010)

Ubytovací zařízení	
Počet ubytovacích zařízení	80
Standardizovaný počet ubytovacích zařízení	51
Koeficient počtu ubytovacích zařízení (s. p. = 100)	156,7
Stupeň koeficientu	4
Stupeň potenciálu cestovního ruchu	5
Rozdíl (využití potenciálu)	-1/mírné snížené využití potenciálu danou aktivitou
Typ využití potenciálu	A/rozsáhlý potenciál, silná aktivita
Ekonomické subjekty pohostinství a veřejného stravování	
Počet subjektů	1019
Standardizovaný počet subjektů	592,4
Koeficient počtu subjektů (s. p. = 100)	172
Stupeň koeficientu	5
Stupeň potenciálu cestovního ruchu	5
Rozdíl (využití potenciálu)	0
Typ využití potenciálu	A/rozsáhlý potenciál, silná aktivita
Kulturní zařízení	
Počet bodů za kulturní zařízení	90
Standardizovaný počet bodů za kulturní zařízení	114,99
Koeficient počtu bodů (s. p. = 100)	78,3
Stupeň koeficientu	3
Stupeň potenciálu územně zakotvených atraktivit	5
Rozdíl (využití potenciálu)	-2/ slabé využití potenciálu danou aktivitou
Typ využití potenciálu	B/rozsáhlý potenciál, slabá aktivita
Sportovně rekreační zařízení	
Počet bodů za sportovně rekreační zařízení	60
Standardizovaný počet bodů za sportovně rekreační zařízení	74,69
Koeficient počtu bodů (s. p. = 100)	850,3
Stupeň koeficientu	3
Stupeň krajinně rekreačního potenciálu	5
Rozdíl (využití potenciálu)	-2/slabé využití potenciálu danou aktivitou
Typ využití potenciálu	B/rozsáhlý potenciál, slabá aktivita
Turisticky značené cesty	
Délka značených turistických tras (TZT)	395 km
Standardizovaná délka TZT	253,6 km
Koeficient délky TZT (s. d. = 100)	155,8
Stupeň koeficientu	5
Stupeň potenciálu CR	5/velmi rozsáhlý potenciál
Rozdíl (využití potenciálu)	0
Typ využití potenciálu	A/rozsáhlý potenciál, silná aktivita
Značené cyklotrasy	
Délka značených cyklotras (ZCT)	155 km
Standardizovaná délka ZCT	237 km
Koeficient délky TZT (s. d. = 100)	65,4
Stupeň koeficientu	2
Stupeň potenciálu CR	5/rozsáhlý potenciál
Rozdíl (využití potenciálu)	-3
Typ využití potenciálu	C/rozsáhlý potenciál, slabá úroveň aktivity

7. Téma 5.: Doprava

7.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

7.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

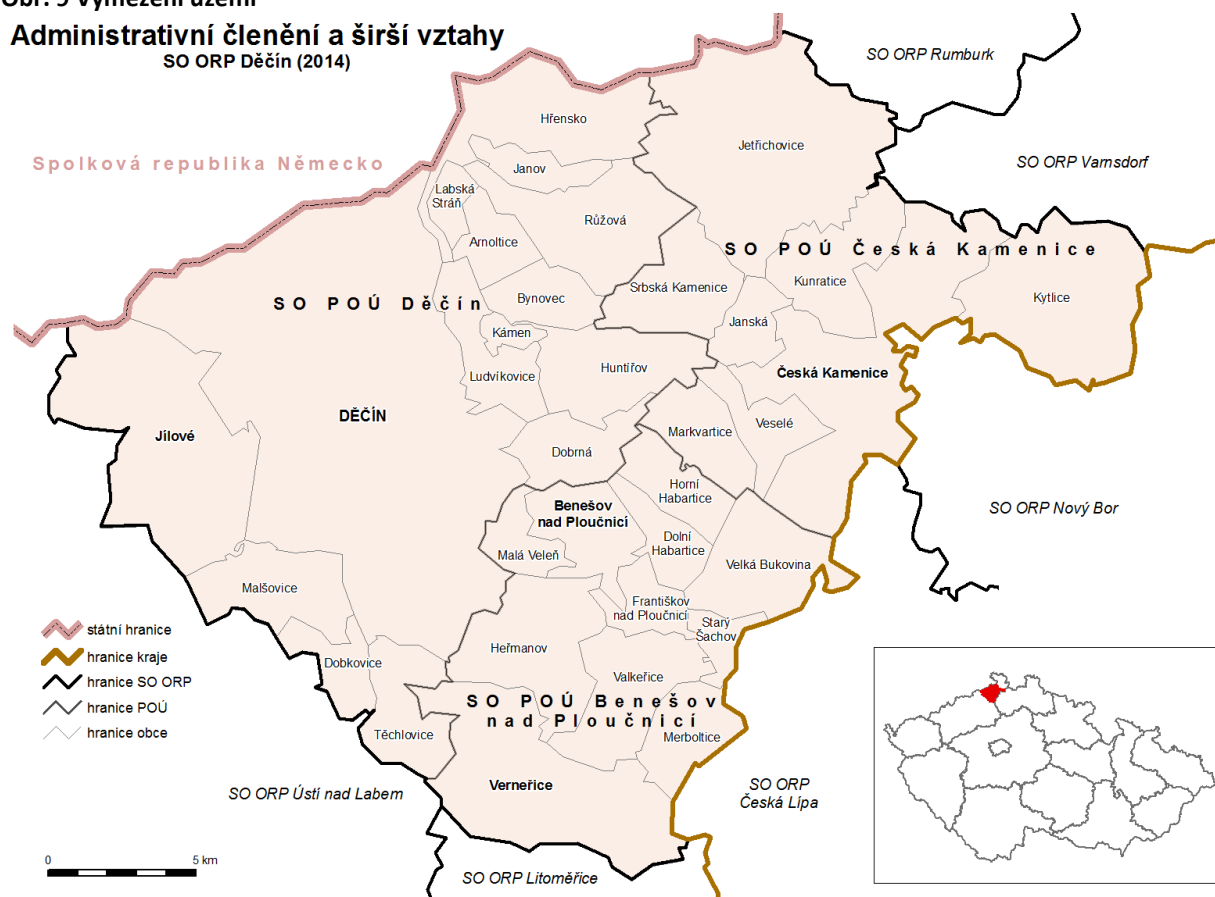
Jedním z nejvýznamnějších rozvojových pilířů je téma udržitelné dopravy. Řešení problémů týkajících se dopravy patří ke klíčovým tématům rozvoje regionů. Mezi hlavní aspekty v dopravě patří řešení dopravní infrastruktury, optimalizace dopravního systému a plánování zlepšení dopravní obslužnosti, zvyšování bezpečnosti a řešení rizik v dopravě.

Doprava je vhodnou oblastí pro rozvoj meziobecní spolupráce. Společným postupem lze dosáhnout zlepšení dopravní obslužnosti regionu, zkvalitnění a optimalizace dopravního systému a dopravního plánování, zkvalitnění a dořešení dopravní infrastruktury, zlepšení podmínek pro nemotorovou dopravu, zvyšování bezpečnosti nebo řešení negativních vlivů, emisí, energetických úspor v dopravě a v neposlední řadě i optimalizace výdajů.

Oblast dopravy jako téma pro Děčínskou aglomeraci vyplynulo z jednání s jednotlivými starosty obcí, které spadají do území SO ORP Děčín. Toto téma je důležité i pro rozvoj jádrového města Děčín. Vychází z připravovaných ITI Ústecké aglomerace na programové období 2014–2020, kde je jedním z klíčových rozvojových pilířů udržitelná doprava. Dalším dokumentem obsahující téma dopravy je Strategie rozvoje města na období 2014–2020. Doprava je v tomto dokumentu obsažena v několika cílech (Dálniční přivaděč a tranzitní doprava, Cyklostezky jako potenciál rozvoje města a Integrovaná doprava).

Obr. 9 Vymezení území

Administrativní členění a širší vztahy SO ORP Děčín (2014)



Zdroj: ArcČR 500, vlastní zpracování

Oblast dopravy je důležitá pro celé správní území. Největším problémem území je chybějící připojení na dálniční síť, nedostatečná kapacita páteřní komunikace I/13, vysoká intenzita tranzitní dopravy a absence vnitroměstských cyklotras (bezpečných pro cyklistickou dopravu). Vzhledem k tomu, že tyto problémy se týkají celého regionu, bylo určeno, že analýza této oblasti se bude zabývat celým správním územím správního obvodu ORP Děčín.

7.1.2. Úvod do problematiky

7.1.2.1. Zlepšení dopravní obslužnosti regionu

Kvalitní dopravní obslužnost přispívá výrazně ke kvalitě života. Jde nejen o počet a četnost spojů, ale také např. návaznosti městské hromadné dopravy na integrované dopravní systémy kraje. Dopravní obslužnost by měla zajistit nejen spojení do škol, zaměstnání, úřadů či k lékaři, ale i usnadnit cestu za kulturou nebo turistikou.

Dopravní obslužnost v rámci SO ORP Děčín je zajištěna prostřednictvím závazků veřejné služby. Do konce roku 2014 provozují autobusovou dopravu dva dopravci, a to Dopravní podnik města Děčína, a. s. a BusLine, a. s. Vlakovou přepravu v regionu zajišťují pouze České dráhy, a. s.

Lze konstatovat, že dopravní obslužnost je na vysoké úrovni a chystané změny, které začnou platit od 1. ledna 2015, podmínky ještě zlepší. Změní se dopravci, způsob odbavování cestujících, dojde k úpravám jízdních řádů, a tím k zlepšení návazností mezi jednotlivými druhy dopravy. I přes tyto změny se najdou slabá místa, která je nutné řešit.

7.1.2.2. Zkvalitnění či optimalizace dopravního systému a plánování

Moderní dopravní systém území je důležitým prvkem podpory růstu a zaměstnanosti. Základem udržitelné mobility je vytváření integrovaných dopravních systémů, optimalizace využívání všech druhů dopravy (včetně nemotorové), součinnost hromadné a individuální dopravy a soulad nákladní a osobní dopravy s cílem vytvořit prostředí pro všechny druhy dopravy tak, aby byla zaručena mobilita, chráněno životní prostředí a zachovány ekonomické funkce území.

Správní oblast obce s rozšířenou působností Děčín obsluhuje 15 linek MHD a 19 linek příměstské dopravy, které provozují dva výše zmínění dopravci. Území je obsluhováno čtyřmi vlakovými spoji. K přepravě lze také využít mezinárodní vlakové rychlíkové spoje. Tyto linky zastavují pouze ve stanici Děčín hlavní nádraží a mají proto význam pouze pro meziregionální dopravu.

Při plánování dopravní obslužnosti je nutné brát v úvahu i požadavky jednotlivých obcí. Ty je vhodné hodnotit z pohledu ekonomické efektivity. Ve venkovských oblastech se v této souvislosti mluví o tzv. začarovaném kruhu veřejné dopravy, který lze zjednodušeně popsat následovně: malá populační velikost obsluhovaných sídel podmiňuje malou ekonomickou efektivitu spojů, a tak nutnost dotací z veřejných fondů; snaha o zvýšení rentability vede k redukci málo využívaných spojů, čímž dojde ke snížení nabídky a kvality obslužnosti, a část uživatelů se proto přesune na jiné druhy dopravy (zpravidla automobil); snížení počtu uživatelů však dále sníží rentabilitu spojů.²¹

7.1.2.3. Zkvalitnění a dořešení dopravní infrastruktury

Pojem dopravní infrastruktury zahrnuje dopravní cesty, dopravní zařízení a dopravní prostředky. Stav dopravní infrastruktury je především ovlivněn finančními možnostmi. Do značné míry určuje její rozsah i prostorové možnosti.

²¹ <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6470710>

Dopravní infrastruktura musí²²:

- zajistit bezpečnost všech účastníků dopravy,
- podílet se aktivně na tvorbě a ochraně krajiny a veřejných prostorů,
- být službou pro rozvoj území,
- minimalizovat nároky na zábor území, rozrůstání a nadměrný zábor nezastavěného území, tzv. sprawling,
- chránit životní prostředí, minimalizovat, až téměř zcela odstranit negativní dopady dopravy,
- zabezpečit všechny nároky na přepravu,
- dokonale obsluhovat území.

Problémem území je neuspokojivý stav komunikací a nadměrné zatížení tranzitní kamionovou dopravou. Přeprava nákladů probíhá v mnoha obcích jejich centrální částí, tento problém se týká především obcí ležících u silnice č. II/262, která zajišťuje spojení mezi Děčínem a Českou Lípou, a spojnice mezi Děčínem a Libercem komunikací č. I/13.

Tranzitní doprava je bezpečnostním rizikem pro obyvatele jednotlivých obcí. Ohrožuje bezpečnost chodců a má negativní vliv na stav budov v dotčené oblasti komunikace a zejména na zdraví obyvatel žijících v blízkosti. Vytlačení nebo omezení tranzitní kamionové dopravy z center obcí nelze provést jednoduchým krokem. Jsou nutné nákladné investice do infrastruktury. Lze najít i levnější varianty řešení, ale u těchto možností je nutná spolupráce obcí a vzhledem k tomu, že obě komunikace mají krajský přesah, tak je nutný také společný postup Ústeckého a Libereckého kraje, a to vše v souladu se zájmy státu.

Neuspokojivý stav komunikací je problémem pro všechny obce, přitom stav komunikací I. a II. třídy, které jsou ve vlastnictví státu a kraje, nemohou ovlivnit. Obce mají ve svém vlastnictví pouze místní komunikace. Investice do silnic jsou však značně zatěžující pro každý rozpočet, a proto je nutné usilovat o zajištění financování jinak než z obecních rozpočtů. Mnoho místních komunikací bylo v posledních letech poškozeno opakovanými povodněmi (2002, 2009, 2010 a 2013). Tyto škody byly ve většině případů odstraněny za pomoci „povodňových dotací“, které dosahovaly až 100 % nákladů. Obce, které tuto možnost využily, mají část komunikací ve svém vlastnictví opravenou, ale stále zbývá dost komunikací, jež potřebují opravu.

7.1.2.4. Zlepšení podmínek pro nemotorovou dopravu

Součástí dopravy je i tzv. nemotorová doprava, která zahrnuje cyklistickou dopravu a komunikace pro pěší, případně pro bruslaře. S rozmachem cyklistů a in-line bruslařů se začíná klást větší důraz na vytvoření návaznosti na hromadnou dopravu. Dále je vhodné omezit těsné propojení s automobilovou dopravou, tzn. vést cyklotrasy i trasy pro pěší mimo komunikace s velkou dopravní intenzitou, případně vést nemotorovou dopravu po komunikacích s malou dopravní intenzitou.

Rozvoj nemotorové dopravy klade mnohem větší důraz na bezpečnost. Chodci a cyklisté jsou při střetu s motorovým vozidlem velmi ohroženi. Proto je nutné vytvořit bezpečné křižovatky a vytvořit takové podmínky, aby docházelo k minimálnímu křížení motorové a nemotorové dopravy. Pro pěší je pak nutné budovat přechody pro chodce a pro cyklisty a tím jim usnadnit pohyb po komunikacích.

V turisticky zajímavé oblasti, jakou je i většina území Děčínska, je vhodné rozšiřovat turistické trasy a umožnit k nim přístup prostřednictvím automobilové dopravy. Proto je vhodné klást důraz na do-

²² <http://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/internetove-prezentace/principy-a-pravidla-uzemniho-planovani/kapitolaC/C7-2012.pdf>

pravu v klidu. Mnoho obcí, které jsou vstupní branou do turistických center, nemá vyřešené parkování pro návštěvníky a má nedostatečnou síť chodníků. Chybějící chodníky jsou v kombinaci s hustou dopravou značným bezpečnostním rizikem.

7.1.2.5. Zvyšování bezpečnosti a řešení negativních vlivů emisí v dopravě

Bezpečnost dopravního provozu je jedním z nejdůležitějších problémů zvolené oblasti. Na komunikacích se kromě motorových vozidel pohybují i chodci a cyklisté. Tyto subjekty jsou nejvíce ohroženy účastníky provozu. Proto je třeba při analýze dopravy klást důraz na jejich bezpečnost. Ta je zajištěna především kvalitní dopravní infrastrukturou. Pro její zvýšení je nutné lepší skloubení motorové a nemotorové dopravy. Při budování nebo rekonstrukcích komunikací je tak třeba počítat i s umístěním nemotorové dopravy.

Automobilová doprava způsobuje zvýšený provoz a s tím související negativní dopady motorové dopravy. Komunikace v SO ORP jsou přetíženy nákladní (především tranzitní) dopravou, která přináší kromě snížení bezpečnosti chodců i poškozování majetku jak obecního, tak soukromého. Mnoho komunikací vede centrem obcí, tím dochází ke zhoršování životního prostředí a hlavně může vysoký podíl emisí, vibrací a hluku poškozovat zdraví občanů. Proto je vhodné odsunout nákladní dopravu mimo centra obcí. Omezení dopravy v centrech přinese znatelné zlepšení bezpečnosti i kvality života občanů.

7.1.2.6. Optimalizace výdajů na dopravu

Náklady na dopravu v rámci obecních rozpočtů jsou tvořeny především náklady na údržbu (zimní i letní), opravy, technickou obnovu, náklady související se zabezpečením dopravní obslužnosti, bezpečností silničního provozu. Nejvyšší částky jsou vynakládány na údržbu komunikací, případně technickou obnovu. Možnost optimalizace nákladů je vhodným tématem pro meziobecní spolupráci, a to především z toho důvodu, že komunikace přesahují hranice jednotlivých obcí, a proto je vhodné sjednotit postup při jejich rekonstrukci. Problémem je však vlastnictví a s tím spojené povinnosti se o komunikaci starat. Ve vlastnictví obcí jsou pouze místní komunikace sloužící především občanům dané obce. Silnice I. a II. třídy jsou pak ve vlastnictví kraje, resp. státu. Financování nákladů spojených s těmito komunikacemi pak není záležitostí místních rozpočtů. U těchto komunikací je problém s údržbou přilehlých pozemků, které již nespádají do tělesa silnice.

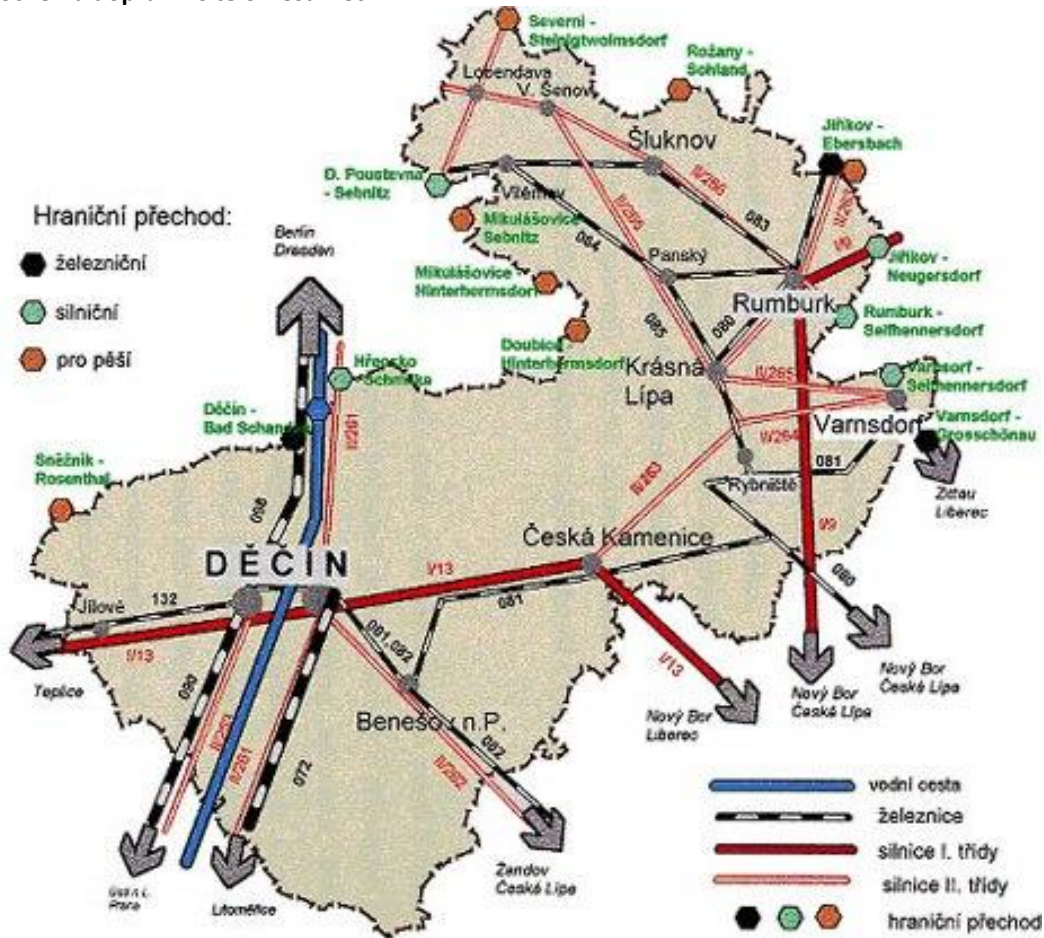
7.1.3. Situační analýza na území SO ORP

Český statistický úřad (ČSÚ) nemá v současné době zpracované žádné relevantní statistické informace na úrovni SO ORP, data vhodná pro zpracování některých částí budou použita na úrovni okresu. Jedná se především o délky komunikací a železničních tratí (s tím souvisí srovnání v rámci celé ČR) a hustoty silniční a železniční sítě.

Obrázek č. 11 ukazuje schéma dopravní sítě okresu Děčín, která zahrnuje komunikace I. a II. třídy, železnici a vodní cestu. Na území okresu je (dle ČSÚ k 31. 12. 2012) 618 km silnic, z toho je 71 km komunikací I. třídy, 147 km komunikací II. třídy a 399 km komunikací III. třídy²³. Není zde žádná rychlostní komunikace ani dálnice. Ve srovnání s celkovou délkou silniční sítě ČR (55 716 km dálnic a silnic), tvoří komunikace na území okresu Děčín 1,1 % silniční sítě ČR, na krajské úrovni (4 200 km komunikací) to pak je 14,7 % komunikací. Hustota silniční sítě na 10 000 obyvatel je 46,83 km a vzhledem k rozloze okresu (909 km²) je hustota silniční sítě 67,98 km/100 km².

²³ Dle vlastního výpočtu je v samostatném SO ORP Děčín cca 300 km silnic, z toho je 54 km I. třídy a 53 km II. třídy.

Obr. 10 Schéma dopravní sítě okresu Děčín



Zdroj: MM Děčín

7.1.3.1. Silniční infrastruktura

Území SO ORP Děčín není napojeno na síť dálnic a rychlostních komunikací. Nejdůležitějšími spojnícemi s okolními kraji tvoří komunikace I. třídy číslo I/13, která je spojnící mezi Karlovarským a Libereckým krajem, druhou důležitou komunikací je silnice I/62, která spojuje Ústí nad Labem s hraničním přechodem ve Hřensku a dále navazuje na silniční síť v Německu. Tyto páteřní komunikace doplňují silnice II. a III. třídy.²⁴

Na území se nacházejí následující silnice II. třídy:

II/261 – vedoucí po střešovské straně Labe z Děčína do Ústí nad Labem

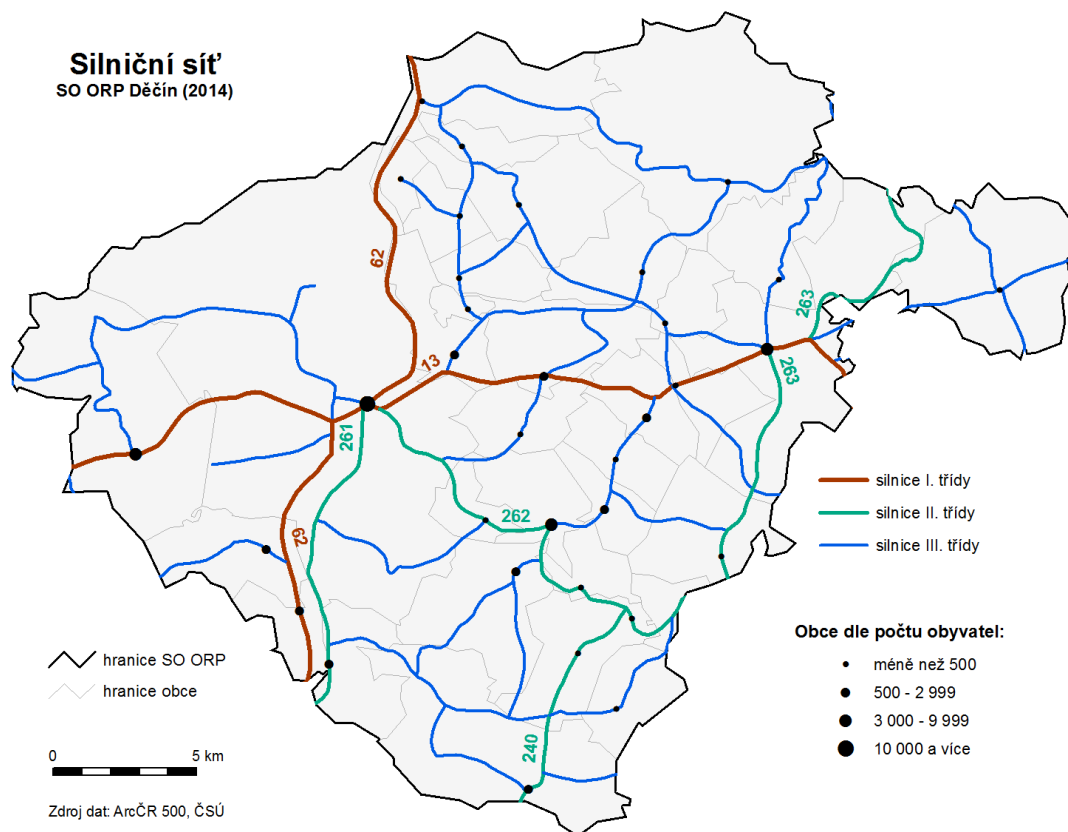
II/262 – Děčín – Česká Lípa

II/263 – Česká Kamenice – Velká Bukovina – Žandov,

II/240 – Verneřice – Valkeřice – napojuje se na II/262 mezi Františkovem n. Pl. a Starým Šachovem,

²⁴ 2. úplná aktualizace Územně analytických podkladů SO ORP Děčín 2012

Obr. 11 Silniční síť na území SO ORP Děčín



Na správním území se nenachází žádná rychlostní komunikace, přesto Děčín představuje významný komunikační uzel. Protínají jej silnice I/13 a I/62, z pohledu historického i současného vývoje města je zásadní jeho významná pozice v oblasti lodní dopravy. Děčín leží na trase nejvýznamnějšího železničního spojení ČR se západní Evropou. Železniční trať Praha – Drážďany je přitom jedním z nejdůležitějších dopravních koridorů v ČR. Město je rovněž zastávkou mezinárodních vlaků do celé Evropy (Německo, Holandsko, Švýcarsko, Francie)²⁵.

V blízkosti hranice mezi okresy Děčín a Ústí nad Labem je vedena dálnice D8 v úseku Trmice – státní hranice Česko/Německo. Na tuto komunikaci však Děčín dlouhodobě chybí napojení. Vzdálenost mezi centrem Děčína a nájездem na dálnici D8 je 24 km a doba dojezdu je 24 minut. Tento nájезд na dálnici je vhodný spíše pro spojení se Spolkovou republikou Německo. Přímé dálniční spojení s hlavním městem Prahou je díky chybějícímu úseku dálnice D8 v úseku Lovosice – Řehlovice komplikované. Tato 16km část dálnice je vedena přes CHKO České středohoří, a proto zde vznikl téměř neřešitelný problém ve vztahu k ochraně životního prostředí. V uvedeném úseku má rozestavěná D8 historicky největší podíl ochranných opatření na území ČR.

V Děčíně již řadu let probíhá diskuze o vybudování dálničního přivaděče. Dosud se však nenašla shoda na trase. Určení trasy přivaděče je problematické z mnoha důvodů. Největším problémem je samotná poloha města, které se nachází ve dvou chráněných krajinných oblastech, členitý terén vyžaduje specifický přístup a rozložení města nenabízí žádnou variantu, která by se zcela vyhnula zastavěným územím.

Chybějící napojení na dálniční síť je komplikací pro rozvoj nejen města Děčín, ale i pro rozvoj celého území. Při napojení by mohl být lépe využit potenciál města, a tím by mohlo dojít ke zvýšení zaměstnanosti a rozvoje cestovního ruchu.

²⁵ Strategická analýza pro čtyři rozvojové oblasti města Děčín a komplexní socioekonomická analýza

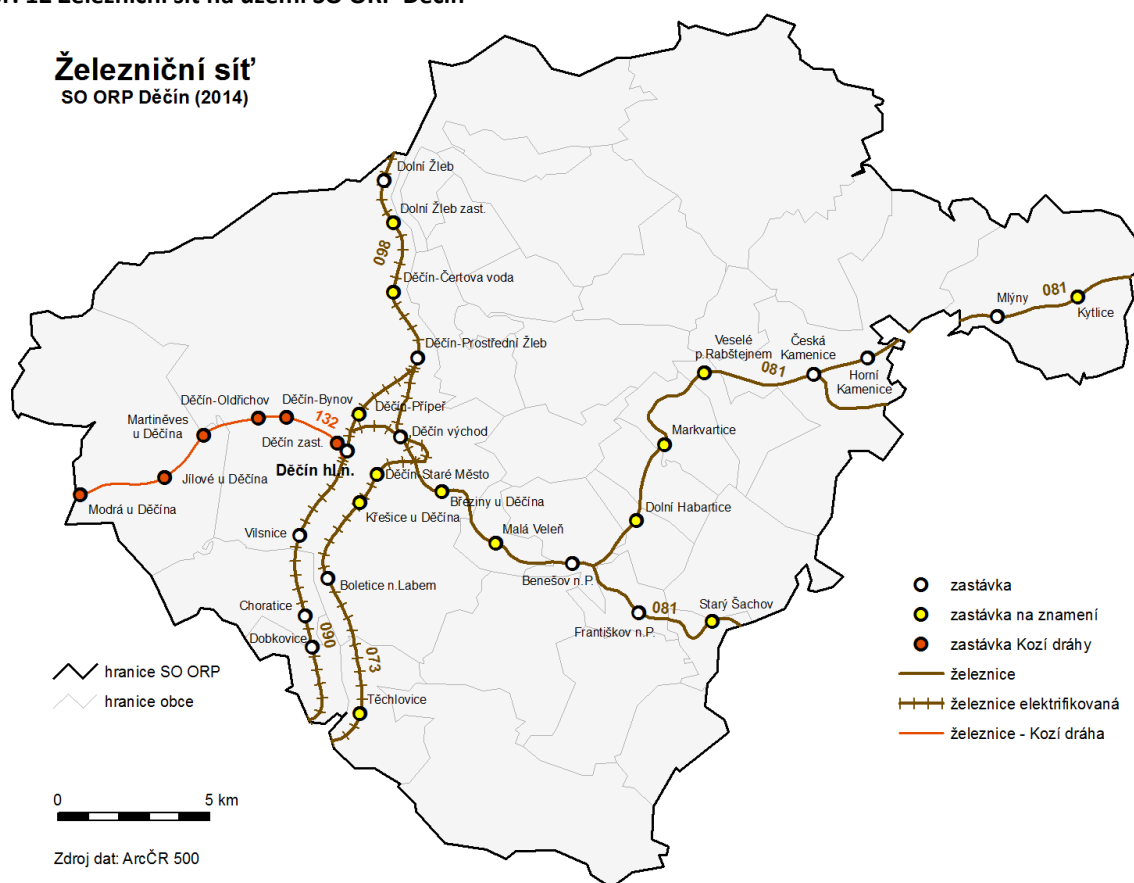
7.1.3.2. Železniční infrastruktura

Město Děčín je významným vnitrostátním i mezinárodním železničním uzlem.

Děčínem procházejí následující tratě:

- 090 Praha – Ústí nad Labem – Děčín, elektrifikovaná dvoukolejná trať s mezinárodním provozem, vedena po levém břehu Labe, součást 1. železničního koridoru.
- 073 Ústí nad Labem (Střekov) – Děčín, elektrifikovaná dvoukolejná trať s hustým nákladním provozem, vedena po pravém břehu Labe.
- 081 Děčín – Benešov nad Ploučnicí – Rumburk / Česká Lípa, neelektrifikovaná jednokolejná trať s regionálním významem.
- 098 Děčín – Dolní Žleb st. hr. (Bad Schandau DB), elektrifikovaná, dvoukolejná mezinárodní trať vedoucí do Německa, součást 1. železničního koridoru.²⁶
- 132 Děčín – Oldřichov u Duchcova – tzv. Kozí dráha, neelektrifikovaná regionální jednokolejná trať.

Obr. 12 Železniční síť na území SO ORP Děčín



V SO ORP Děčín je 88,2 km železniční tratě, z toho 34,2 km je dvoukolejná trať. Elektrifikováno je 39,3 km trati (tj. 44,6 %). Na Děčínsku je v současnosti obsluhováno 26 železničních stanic, dalších šest stanic přísluší „Kozí dráze“, která vzhledem k sezónnímu využívání nemá pro dopravní obslužnost území takový význam. V posledních deseti letech byly zrušeny dvě stanice. Vlakovou stanicí má na svém území 13 obcí (není započítáno Jílové), stanici v Markvarticích využívají také občané

²⁶ Od července 2014 bude v provozu nová linka U28, která vede z Děčína hl. n. do Rumburku (přes Bad Schandau, Saským Švýcarskem na staronový železniční přechod Sebnitz – Dolní Poustevna).

z Horních Habartic. Na území Děčína je 11 zastávek (+3 zastávky „Kozí dráhy“), což je dáno rozlohou a vysokým počtem místních částí. Na Děčínsku funguje 13 stanic se systémem zastávky na znamení. Pouze v šesti stanicích je možné zakoupit jízdenku, ve zbylých funguje odbavování ve vlaku. SO ORP Děčín má ve svých železničních uzlech pouze tři rychlíkové zastávky (Děčín hlavní nádraží, Děčín východ a Benešov nad Ploučnicí).

„Kozí dráha“ je regionální železniční trať s pozastavenou dopravou od roku 2007. Provoz na této trati byl opět zahájen v roce 2013 a zatím je pouze sezónní s víkendovým provozem. Trať má přínos především pro cestovní ruch. Trať končí v Oldřichově u Duchcova a z celkových 40,3 km trati se na území SO ORP Děčín nachází 11 km.

7.1.3.3. Lodní doprava

Děčínskem protéká řeka Labe, která je významnou říční cestou. Labe je jedinou splavnou řekou pro nákladní a osobní přepravu na správním území. Děčín je tradičním centrem lodní dopravy, je zde důležité překladiště, ochranný přístav, přístaviště pro osobní lodě a loděnice. Labe nabízí mnoho možností, které lze využít pro rozvoj území. Labská vodní cesta je pomocí průplavů napojena na celou Západní Evropu, Odru, a tím i na Baltské moře a průplavem Rýn – Mohan – Dunaj i na Balkán. Z Děčína proti proudu je Labe využívanou vodní cestou do dalších průmyslově důležitých měst, jako jsou Ústí nad Labem, Lovosice, Litoměřice, Roudnice, Štětí, Mělník, Neratovice, Brandýs nad Labem, Nymburk, Poděbrady, Kolín a Přelouč. Po dostavbě vodního stupně v Přelouči, bude možná nákladní doprava až do Pardubic. Od Mělníka pak je vodní cesta využívána zejména pro Kralupy nad Vltavou a Prahu.

Osobní přeprava na Labi zaznamenala nárůst díky rostoucímu zájmu turistů a vzrostl tak i počet osobních lodí. Nejčastější plavby směřují z Děčína do Hřenska a dále do Bad Schandau, Königsteinu a Drážďan. Novinkou je zavedení plavby osobní lodí do Hamburku. V rámci ČR jsou osobní lodě využívány i k plavbě proti proudu, zejména do Litoměřic, Mělníka a Prahy. Potenciálem využití řeky Labe je vybudování přístavišť pro malá rekreační plavidla, vybudovat síť můstků, která by mohla umožnit zavedení kontinuální přepravy osob a jízdních kol po Labi. Mezi turisticky atraktivní služby patří využívání přívozů. Ve správním obvodu ORP Děčín je v současné době funkční přívoz v Dolním Žlebu. Tento přívoz patří mezi ukotvené a slouží také k přepravě osobních motorových vozidel. Uvažuje se o obnovení v minulosti zrušených přívozů v Děčíně.

Lodní doprava má pro oblast SO ORP Děčín velký historický význam. S ohledem na současný růst významu lodní nákladní dopravy zejména v západní části Evropy a zařazení vodních cest Labe a Vltavy do systému TEN-T je to záležitost, kterou i přes současný útlum lodní nákladní dopravy v České republice nelze opomíjet. Útlum je způsoben zejména nízkým stavem hladiny vody, pro kterou na území ČR nemohou plavidla plout s potřebným ekonomickým využitím. Hlavním důvodem, proč výrobci hledají jiné způsoby přepravy nebo výrobu nadrozměrných nákladů utlumili či převedli jinam, je fakt, že pro nepříznivé plavební podmínky nelze do vyřešení celoroční splavnosti garantovat dodržení přepravního času do námořních přístavů a zpět. Na základě mezinárodního práva jsou pro ČR vodní cesty až do moře nezaplatněny.

Obr. 13 Labská vodní cesta



Zdroj: ÚAP SO ORP Děčín (2012)

7.1.3.4. Cyklistická doprava

Rozvoj cyklistické dopravy je trend posledních let, který se nevyhnul ani území SO ORP Děčín. Postupně dochází k budování cyklostezek a cyklotras. U již vybudovaných komunikací se projevuje jistá nekoordinovanost. Chybí zde zpětná vazba, která by dokumentovala skutečnou míru využití tras (tato situace se postupně mění, a to díky nainstalovaným měřičům). Cyklistická síť v regionu Ústeckého kraje téměř nenavazuje na napojení na cyklistické koridory v blízkosti krajské hranice.²⁷ Problémem je též absence cyklostezek, které by propojovaly některé menší obce (např. Ludvíkovice, Bynovec, Arnoltice, Labskou Stráň, Merboltice, Valkeřice, Verneřice apod.). Vybudováním chybějících cyklostezek v těchto obcích by se zlepšila návaznost na páteřní cyklostezky. Dalším problémem je nedostatek vnitroměstských cyklotras, které by zajistily bezpečný průjezd městy a zajistily by propojení jednotlivých tras.

Ve správním obvodu ORP Děčín jsou evidovány následující cyklotrasy a cyklostezky (uvedené délky jsou uvedeny dle Cykloportálu ÚK):

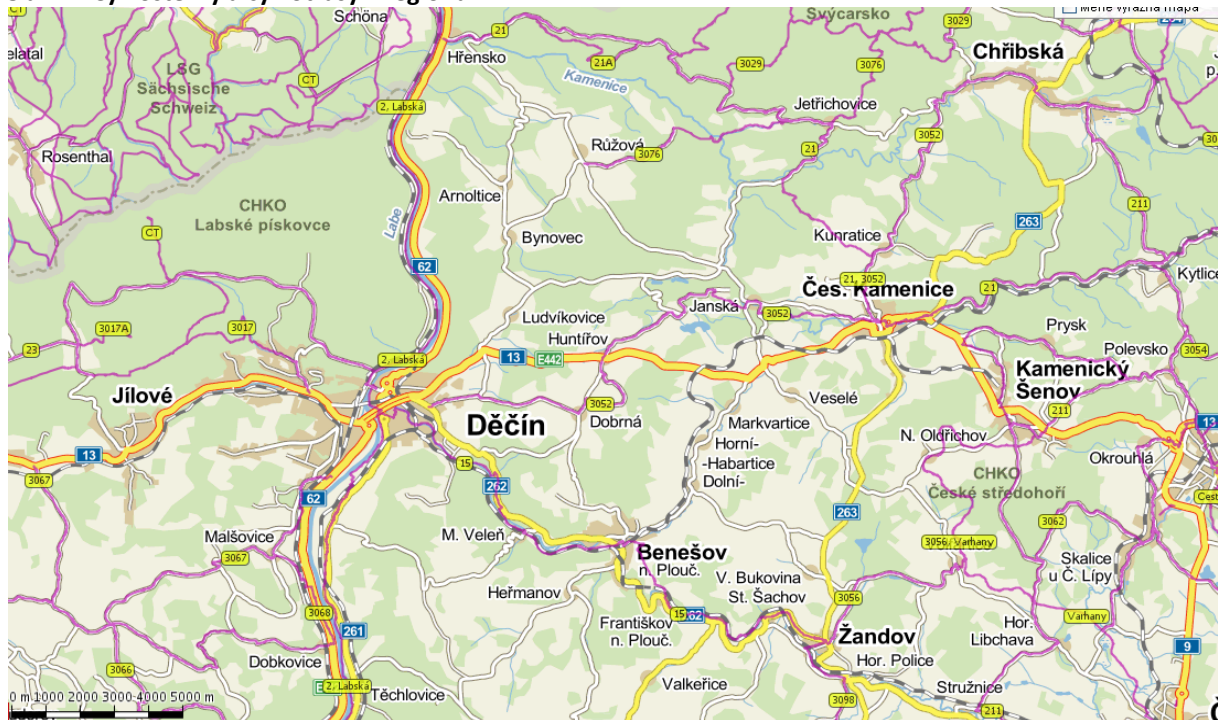
- 2** „Labská stezka“ – délka cca 22 km, od státní hranice po Přerov,
- 15** „Ploučnice“ – délka cca 20 km, od Staroměstského mostu do Starého Šachova,
- 21** délka cca 36 km, z Hřenska, přes Mezní Louku, Vysokou Lípu, Jetřichovice, Všemily (ke křižovatce s 3052 je to 23 km), Českou Kamenici, Mlýny, Kytlice
- 23** „Krušnohorská magistrála“ – délka cca 21 km, z Přípeře do Tisé,
- 3017** délka cca 15 km, z Bělé na Sněžník,
- 3052** délka cca 20 km, z Benešova na Dobrou, Huntřívov, Starou Olešku, Českou Kamenici (tj. cca 17,5 km), dále směr Chřibská ke Kunraticím (další cca 3 km),

²⁷ Koncepce cykloturistiky ÚK

- 3067** délka cca 16 km, z Kamence do Černé, Slavošova, Javorů a Malšovic,
- 3068** délka cca 11,5 km, ze Slavošova na Šachov, Panský Mlýn, Prosetín, Dobkovice, Chora-tice a Malšovice,
- 3076** délka cca 10 km, z Arnoltic do Růžové na Kamenickou Stráň, končí křižovatkou s trasou č. 21 mezi Vysokou Lípou a Jetřichovicemi.

Z těchto údajů vyplývá, že přibližná délka značených cyklotras ve správním území Děčína je cca 176 km. Jako nejvýznamnější značené cyklotrasy lze označit cyklotrasy „Ploučnice“, „Krušnohorská magistrála“ a zejména pak „Labská stezka“. Uvedené trasy tvoří páteřní síť, na kterou navazují další stezky jak v oblasti ORP Děčín, tak v okolí.

Obr. 14 Cyklostezky a cyklotrasy v regionu



Zdroj: mapy.idnes.cz (mapy.cz)

Cyklotrasa č. 15 „Ploučnice“ vede téměř souvisle zastavěným úzkým údolím řeky Ploučnice a je po celé své délce v EVL Dolní Ploučnice. První návrhy na její výstavbu jsou datovány do roku 1977 v Benešově n. Pl. a ze strany Českého svazu ochránců přírody bylo v roce 1980 provedeno první šetření na této trase, jehož cílem bylo propojit cyklotrasu s naučnou stezkou. Výstavba stezky nakonec iniciovaly místní akční skupiny Podještědí a Podralsko, samotnou výstavbu a financování zajistil Ústecký kraj.

Cyklotrasa č. 21 vede z Hřenska územím Českého Švýcarska a poté přes CHKO Lužické hory až k Hraničnímu rybníku 3 km za obcí Kytlice. Tato trasa je v katastru ORP Děčín dlouhá 36 km. Celková délka této cyklotrasy je 84,5 km a končí na území Českého severu v Chrastavě.

Cyklotrasa č. 23 „Krušnohorská magistrála“ vede z Děčína přes Děčínský Sněžník a Tisou dále přes celou délku Krušných hor až do Chebu. Její celková délka je 242 km. Tato trasa je oproti ostatním koncipována nejen pro letní využití cyklisty, ale i pro zimní využití běžkaři.

Nejvýznamnější je mezinárodní cyklostezka č. 2 „Labská stezka“ (především v úseku Děčín – Bad Schandau). Tato cyklotrasa je vedena od pramene Labe až k moři, kde končí v městě Cuxhaven. Trasa z Děčína směrem na Německo je vedena po levém břehu řeky Labe přes Bad Schandau do Kö-

nigsteinu a dále přes Magdeburg do Hamburgu. Na ni navazuje pravobřežní vedení německých cyklostezek Saského Švýcarska a všechny příčně vedené cyklistické trasy na obou březích Labe. Z Děčína vede cyklostezka č. 2 po pravém břehu do Ústí nad Labem a dále. Má celkovou délku 1 270 km. I přes poškození povodněmi a záplavami bylo v úseku Děčín – Ústí nad Labem za pouhých 8 měsíců (květen až prosinec) 2013 pomocí elektronických sčítačů spočítáno 185 000 uživatelů (pěších a cyklistů) této cyklotrasy, čímž se Labská cyklostezka řadí mezi významné stavby cestovního ruchu v regionu.

Všechny páteřní cyklostezky na území Ústeckého kraje byly vybudovány Ústeckým krajem a nadále se pokračuje v jejich výstavbě.

7.1.3.5. Bariérovost v dopravě

Pro využití prostředků hromadné dopravy cestujícími s omezenou možností pohybu, a to nejen zdravotně postiženými cestujícími, je důležitá její bezbariérovost. Míra přístupnosti veřejné dopravy je jedním z hledisek hodnocení kvality života a sociální citlivosti.

Bezbariérovost dopravy se kromě prostředků autobusové a vlakové dopravy vztahuje i na dopravní infrastrukturu jako jsou autobusové zastávky, přechody pro chodce, přístupnost chodníků včetně vodících prvků pro nevidomé a slabozraké. Statutární město Děčín má zpracovaný Generel bariérových tras Děčín – Podmokly, který byl zpracován v roce 2012 a jehož součástí je Audit bezbariérovosti, jež mapuje přístupnost veřejných budov a prvků dopravní infrastruktury. Z tohoto auditu vyplývá, že především chodníky a přechody přes komunikace jsou z hlediska bezbariérovosti nevyhovující. U chodníků je ve většině případů problémem vysoká hrana obrubníků, chybějící nebo nedostačující vodící a varovné pásy. U přechodů pro chodce jsou umístěny překážky v trase, např. sloupy veřejného osvětlení či vysokého napětí, často jsou úseky pro přecházení velmi dlouhé a u světelných semaforů jsou špatně umístěna tlačítka semaforů. Autobusové zastávky jsou rovněž většinou bariérové, problémem je špatná výška obrubníků, chybí hmatové a kontrastní úpravy. V ostatních obcích se chodníky, přechody pro chodce a autobusové zastávky nachází v obdobném stavu.

Hlavní vlakové nádraží v Děčíně je bodem, kde se sbíhají veškeré železniční linky v regionu. Dobré podmínky pro bezbariérový přístup odpovídají jeho významu. Nádraží je vybaveno mobilní zvedací plošinou. Většina stanic má pro tělesně postižené spíše nepříznivé podmínky, výjimkou jsou stanice na trati Děčín – Ústí nad Labem. WC je dostupné pouze v pěti stanicích a kromě Děčína hl. n. se jedná o bariérová WC. Současný stav bariérovosti pravidelně obsluhovaných stanic ukazuje tab. 107.

Z hlediska linkové autobusové dopravy je bezbariérový přístup méně komplikovaný. Na pravidelné příměstské linky, které jsou provozovány Dopravním podnikem města Děčín, a. s. jsou nasazovány nízkopodlažní autobusy, k výjimce může ale dojít v případě nepříznivého stavu komunikací. Také v rámci městské autobusové dopravy v Děčíně nabízí většina linek možnost bezbariérové přepravy. Na lince Děčín – Sněžník funguje bezbariérový cyklobus. Autobusové spojení Děčína se Šluknovským výběžkem (Varnsdorf, Rumburk, Dolní Poustevna) není v současné době obsluhováno nízkopodlažními autobusy. Tato situace se po zavedení nového systému dopravní obslužnosti Ústeckého kraje zlepšila. Od roku 2015 budou na všech linkách provozovány nízkopodlažní autobusy.

Přívoz přes Labe v Dolním Žlebu je na obou březích bezbariérový. Bariérovost lodní linky Děčín – Drážďany závisí na místě nástupu a aktuálním stavu vodní hladiny.²⁸

²⁸ brožura Obecně prospěšné společnosti České Švýcarsko: Českosaské Švýcarsko bezbariérově, 2012

Tab. 115 Současný stav pravidelně obsluhovaných stanic v SO ORP Děčín ve vztahu k bezbariérovosti

Železniční stanice	Bezbariérový přístup:		Přístupnost pro zrakově postižené	WC	Odbavení	Možný přestup na bus
	do budovy	na nástupiště				
Benešov nad Ploučnicí	b2	n0	–	bariérové	ano	ano
Boletice nad Labem	b0	n0	–	ne	ve vlaku	ano
Březiny u Děčína	b0	n0	–	ne	ve vlaku	ano
Česká Kamenice	b2	n0	–	bariérové	ano	ano
Děčín – Čertova voda	b0	n0	–	ne	ve vlaku	ne
Děčín hlavní nádraží	b1	n3	z2	bez bariér	ano	ano
Děčín – Prostřední Žleb	b0	n3	z2	ne	ve vlaku	ne
Děčín – Přípeř	b0	n0	–	ne	ve vlaku	ano
Děčín – Staré Město	b0	n0	–	ne	ve vlaku	ano
Děčín – východ	b2	n0	–	bariérové	ano	ano
Dobkovice	b2	n1	z2	ne	ve vlaku	ne
Dolní Habartice	b0	n0	–	ne	ve vlaku	ano
Dolní Žleb	b0	n0	z2	bariérové	ano	ne
Dolní Žleb zastávka	–	n0	–	ne	ve vlaku	ne
Františkov nad Ploučnicí	b0	n0	–	ne	ve vlaku	ano
Horní Kamenice	b0	n0	–	ne	ve vlaku	ano
Choratice	b2	n3	z2	ne	ve vlaku	ne
Křešice u Děčína	b2	n0	–	ne	ve vlaku	ano
Kytlice	b0	n0	–	ne	ve vlaku	ano
Malá Veleň	b0	n0	–	ne	ve vlaku	ano
Markvartice	b0	n0	z2	ne	ano	ano
Mlýny	b0	n0	–	ne	ve vlaku	ano
Starý Šachov	b0	n0	–	ne	ve vlaku	ano
Těchlovice	–	n0	–	ne	ve vlaku	ano
Veselé	b0	n0	–	ne	ve vlaku	ano
Vilsnice	b0	n3	z2	ne	ve vlaku	ano

Zdroj: ČD. Význam zkratk:

Přístup do budovy: b0 = není bezbariérový; b1 = je bezbariérový včetně přístupné pokladní přepážky; b2 = je bezbariérový.

Přístup na nástupiště (dle ČSN 73 4959): n0 = není bezbariérový na žádné nástupiště; n1 = bezbariérový na všechna nástupiště; n3 = bezbariérový na jedno nástupiště. Přístupnost pro zrakově postižené: z2 = stanice je vybavena vodící linií.

7.1.3.6. Vyjíždějící (dojíždějící) do zaměstnání a škol

Následující tabulky ukazují strukturu dojíždějících, dobu strávenou na cestě do zaměstnání nebo školy a použitý prostředek. V rámci správního území dojíždí, podle údajů vycházejících ze Sčítání lidu, bytů a domů z roku 2011, do zaměstnání téměř 12 000 zaměstnanců a 4 500 tisíce žáků a studentů. Nejčastěji se za zaměstnáním a do školy dojíždí do jiné obce v rámci okresu, této skutečnosti odpovídá i průměrná doba dojíždění, která činí zhruba 32 minut. Nadprůměrný je počet dojíždějících za zaměstnáním do zahraničí, což je logickým vyústěním příhraniční polohy Děčínska. U použitých dopravních prostředků mírně převažuje využívání osobních automobilů (5 414), prostředek hromadné dopravy používá k cestě do zaměstnání a školy 5 258 lidí.

Tab. 116 Vyjíždějící, doba cesty

Vyjíždějící, doba cesty	Zaměstnaní	Žáci a studenti
vyjíždějící do zaměstnání a škol	11 986	4 416
v tom:		
v rámci obce	5 343	2 085
do jiné obce okresu	2 787	967
do jiného okresu kraje	1 681	667
do jiného kraje	1 393	647
do zahraničí	782	50
vyjíždějící denně mimo obec	4 772	1 637
z toho doba cesty:		
do 14 minut	717	240
15–29 minut	1 899	521
30–44 minut	1 126	368
45–59 minut	584	274
60–89 minut	269	164
90 a více minut	159	59

Zdroj: ČSÚ, Sčítání lidu, bytů a domů 2011

Tab. 117 Vyjíždějící – použité dopravní prostředky

Vyjíždějící celkem		15 327	
z toho dopravní prostředek	autobus	2 882	
	vlak	1 183	
	MHD	1 193	
	automobil:	6 629	
	z toho	řidič	5 414
		spolucestující	1 215
	motocykl	18	
	kolo	166	
	jiný dopravní prostředek	44	
	vlak + autobus	313	
	autobus + MHD	176	
	vlak + MHD	619	
	autobus + vlak + MHD	136	
	auto – řidič + MHD	45	
žádný dopravní prostředek	411		

Zdroj: ČSÚ, Sčítání lidu, bytů a domů 2011

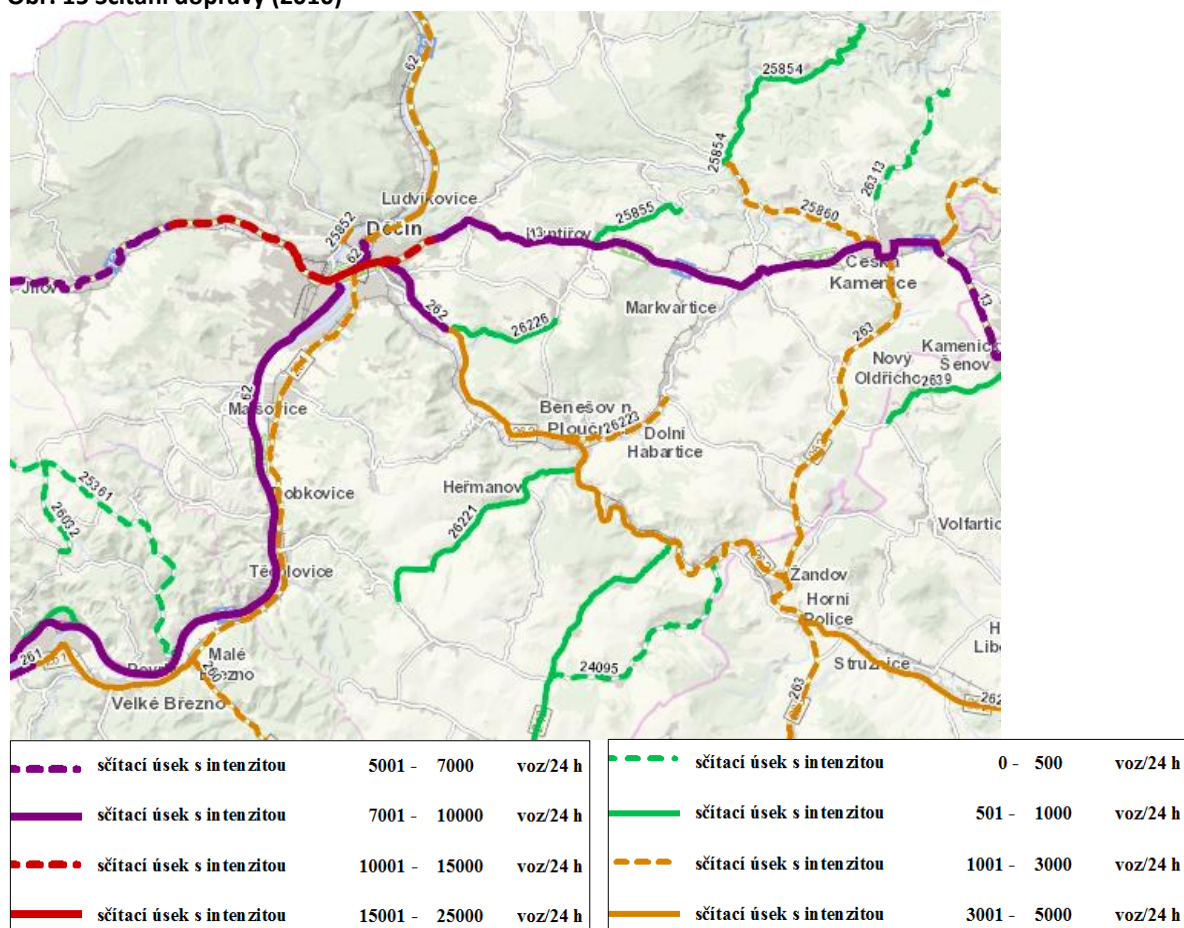
7.1.3.7. Intenzita dopravy

Správním územím procházejí tři páteřní komunikace, a to silnice I/13, I/62 a II/262, na které navazují další komunikace druhé a třetí třídy, v obcích pak místní komunikace.

Vzhledem ke stížnostem na velký rozsah tranzitní dopravy využívající komunikaci II/262 došlo v průběhu září 2013 k měření intenzity dopravy ve vybraných úsecích této komunikace. Celkový tranzit po komunikaci II/262 v úseku Děčín – Česká Lípa činil za 12 hodin měření 240 kamionů, v opačném směru projelo za stejnou dobu měření 245 kamionů.

Nejvydatnějším zdrojem zbytné tranzitní kamionové dopravy na komunikaci II/262 v úseku Česká Lípa – Děčín ve směru od Děčína jsou vozidla, která vstupují do města Děčína po komunikaci č. 13 ve směru Libouchec – Děčín. Intenzita dopravního proudu kamionů ve směru Libouchec – Děčín dosáhla hodnoty 334 vozidel nad 12 tun celkové hmotnosti za 12 hodin. Druhým zdrojem pro zbytnou tranzitní kamionovou dopravu na komunikaci II/262 v úseku Česká Lípa – Děčín ve směru od Děčína jsou vozidla, která vstupují do města Děčín po komunikaci č. 13 ve směru Česká Kamenice – Děčín. Intenzita dopravního proudu kamionu ve směru Česká Kamenice – Děčín dosáhla hodnoty 128 vozidel nad 12 tun celkové hmotnosti za 12 hodin.²⁹ Na základě zmíněné analýzy byl navrhnout Ústeckým krajem zákaz průjezdu tranzitní dopravy na všech silnicích II. a III. třídy. Tento návrh se však nesetkal s pozitivní odezvou děčínské a českolipské dopravní policie a ani některých starostů menších obcí.³⁰ Následující obrázek ukazuje intenzitu dopravy na jednotlivých úsecích komunikací na území ORP v době sčítání dopravy v roce 2010, kterou provádělo ŘSD. Nejvyšší dopravní intenzita je na komunikaci I/13 při průjezdu Děčína, dalšími úseky se silným dopravním provozem jsou příjezdové komunikace do Děčína, tj. komunikace č. I/62 od Ústí n. L., příjezd od České Kamenice po silnici I/13 a příjezd od Benešova nad Ploučnicí po komunikaci II/262, vždy se jedná o části komunikací na území statutárního města Děčín.

Obr. 15 Sčítání dopravy (2010)



Zdroj: ŘSD

²⁹ Analýza výsledků měření podílu zbytné tranzitní kamionové dopravy na komunikaci II/262 v úseku Česká Lípa – Děčín

³⁰ Zpravodaj města Děčín 9/2014 dostupný z http://www.mmdecin.cz/dokumenty/cat_view/67-zpravodaj-mesta-decin/271-2014

Dalším důležitými informacemi jsou údaje o dopravní intenzitě ve vybraných úsecích komunikací. Pro stanovení dopravní intenzity byly vybrány úseky komunikací, které procházejí zastavěným územím, případně centrem měst. Jedná se o komunikace I. třídy č. 13, která prochází městy Děčín, Jílové a Česká Kamenice, silnice I/62 napojující se na I/13 v Děčíně a komunikací II. třídy č. 262, která vede z Děčína do Benešova n. Pl. a dále směrem na Českou Lípu. Z tabulky lze vyčíst, že těžkých motorových vozidel s hmotností nad 10 t projede po silnici I/13 v rozmezí 24 h cca 1 400 a nejvyšší dopravní zátěž tvoří osobní a dodávková vozidla, kterých ve sledované době projelo centrem Děčína 8 700. O něco menší dopravní zátěž je na Ústecké ulici, kde bylo zachyceno necelý 1 000 nákladních vozů a 7 500 osobních a dodávkových vozů. Dopravní intenzita na komunikaci II/262 je nejvyšší v úseku Děčín – Benešov n. Pl. kde za 24 hodin projelo 780 těžkých nákladních vozidel a 4 098 osobních a dodávkových vozidel, samotným Benešovem n. Pl. pak projelo 666 těžkých vozidel a 2 878 osobních a dodávkových vozidel. Problémem je, že se v těchto úsecích jedná o komunikaci II. třídy, která je primárně určena k obsluze sídel v jejím dosahu. Jak již bylo dříve řečeno, velkou část provozu na této komunikaci tvoří tranzitní kamionová doprava.³¹

Při řešení problémů s tranzitní kamionovou dopravou, která sužuje především obce ležící u komunikace II/262, je na vysoké úrovni kooperace všech dotčených obcí. Tato spolupráce spočívá v koordinaci při jednání s dotčenými orgány, kterými jsou Policie ČR a Ústecký kraj. Vzhledem k tomu, že komunikace pokračuje do Libereckého kraje, jsou do jednání zapojeny i obce ze sousedního okresu Česká Lípa. Soustředěný tlak vedl ke zpracování výše uvedené analýzy zbytného tranzitu, jež je podkladem pro další jednání.

Tab. 118 Dopravní intenzita v roce 2010

Komunikace	Těžká motorová vozidla	Osobní a dodávková vozidla	Jednostopá vozidla	Vozidla celkem	Měřený úsek
I/13	1 425	8 704	99	10 228	Děčín, Teplická ul.
I/13	1 369	8 744	56	10 169	Děčín, Kamenická ul.
I/13	1 303	6 962	35	8 300	Děčín – Huntířov
I/13	1 359	6 021	21	7 401	Huntířov – Markvartice
I/13	1 433	6 194	59	7 686	Markvartice – Č. Kamenice
I/13	1 292	6 804	79	8 175	průjezd Č. Kamenicí
I/13	1 357	7 782	34	9 173	Č. Kamenice, Janáčkova ul.
I/13	1 393	4 374	37	5 804	průjezd Jílovým
II/262	780	4 097	28	4 905	Děčín – Benešov n. Pl.
II/262	666	2 878	21	3 565	průjezd Benešovem n. Pl.
II/262	662	2 385	47	3 094	průjezd Františkovem n. Pl.
I/62	916	7 527	30	8 473	Děčín, Ústecká ul.

Zdroj: ŘSD

Z těchto údajů vyplývá nutnost řešit dopravní situaci na území statutárního města Děčín. Projevuje se zde chybějící přeložka silnice I/13 a vybudování tzv. Vilsnické spojky, která zlepší propustnost města v oblasti kolem Ústecké ulice. Všechny tyto problémy budou zmíněny v další části analýzy.

Problematika vysoké dopravní intenzity je ve správním území častým tématem k diskuzi. Je zde mnoho možností, jak by se problém s provozem na komunikacích měl řešit. V současné době probíhají přípravy na zahájení stavby „Vilsnické spojky“, která odvede provoz z Ústecké ulice. Existuje několik

³¹ <http://scitani2010.rsd.cz/pages/results/section/default.aspx?l=%C3%9Asteck%C3%BD%20kraj>

variant přeložky I/13 (dálničního přivaděče), např. tunel pod Pastýřskou stěnou, využití železniční trasy tzv. Kozí dráhy nebo údolím Chrochvického potoka, rozšíření komunikace I/62. V současné době probíhají jednání zástupců samosprávy s občanskými sdruženími, které by měly vést ke shodě na trase přeložky silnice I/13. Územní plán města Děčína řeší průjezd městem ve dvou variantách, a to vybudováním tunelu Pastýřskou stěnou a údolím Chrochvického potoka. Na posledním jednání Dopravní komise města Děčína byla navržena občanským sdružením „zelená varianta“, která by navazovala na budovanou Vilsnickou spojku. Problém s tranzitní dopravou na silnici II. třídy by se mohl vyřešit zákazem průjezdu kamionové tranzitní dopravy po silnicích nižší třídy. Odvedení dopravy ze zastavěných území by pak bylo možné vyřešit přeložkou silnice I/13.

Všechny uvedené problémy a jejich možná řešení nejsou však jen v kompetenci dotčených obcí, je zde nutná součinnost Policie ČR, krajského úřadu, jednotlivých obcí a ŘSD.

7.1.3.8. Informace o dopravní obslužnosti

Zákon o veřejných službách v přepravě cestujících (194/2010 Sb.), hlava I, §2, vymezuje dopravní obslužnost následujícím způsobem:

Dopravní obslužností se rozumí zabezpečení dopravy po všechny dny v týdnu především do škol a školských zařízení, k orgánům veřejné moci, do zaměstnání, do zdravotnických zařízení poskytujících základní zdravotní péči a k uspokojení kulturních, rekreačních a společenských potřeb, včetně dopravy zpět, přispívající k trvale udržitelnému rozvoji územního obvodu.

Ze zkušeností, které byly získávány na základě skutečného využití veřejné dopravy lze konstatovat, že existuje určitá velikost sídel, kde nelze přepravní vztahy podchytit na hromadném principu a kde je zajišťování veřejné dopravy silně neefektivní. Z toho vyplývá, že tyto obce nebudou obsluhovány na základě veřejné služby.

Velikost sídel, kde je veřejná doprava nevhodná stanovují obecné podmínky uvedené v Plánu dopravní obslužnosti Ústeckého kraje. V dokumentu jsou uvedena následující obecná pravidla³²:

- Obce a místní části obcí, které jsou obývány trvale žijícími obyvateli, jejichž počet nepřesahuje 30–35 nebudou veřejnou dopravou principiálně obsluhována.
- Pro obce a místní části v rozmezí cca 35–100 trvale žijících obyvatel bude dopravní obslužnost zajišťována pouze tehdy, pokud bude výměna cestujících alespoň 5 cestujících za den na příslušné zastávce. Podmínky minimálního počtu obyvatel a minimálního využití cestujícími musí platit současně. Na železnici je tato hranice s ohledem na větší kapacitu posunuta na 10 cestujících denně v případě, že obec / místní část nemá jinou dopravní obsluhu a na 20 cestujících denně, má-li obec / místní část zajištěnu i jinou dopravní obsluhu.
- Obce a místní části s alespoň 100 trvale žijícími obyvateli budou obsluhovány alespoň 4 páry spojů v pracovní dny.
- Železniční stanice a zastávky budou obsluhovány pouze tehdy, pokud hranice osídlení leží nejvýše 1 000 m od stanice/zastávky. Za standardní docházkovou vzdálenost v drážní i linkové dopravě je považováno 500 m.

Rozhodnutí o stanovení minimálního počtu obyvatel obcí a cestujících pro určení, zda bude daná oblast obsluhována, vychází ze zkušeností s optimalizací spojů v Ústeckém kraji. Z těchto zkušeností vyplývá, že náklady spojené s obsluhou neodpovídají celospolečenskému efektu, který se očekává od zajištění dopravní obslužnosti.

³² Plán dopravní obslužnosti Ústeckého kraje

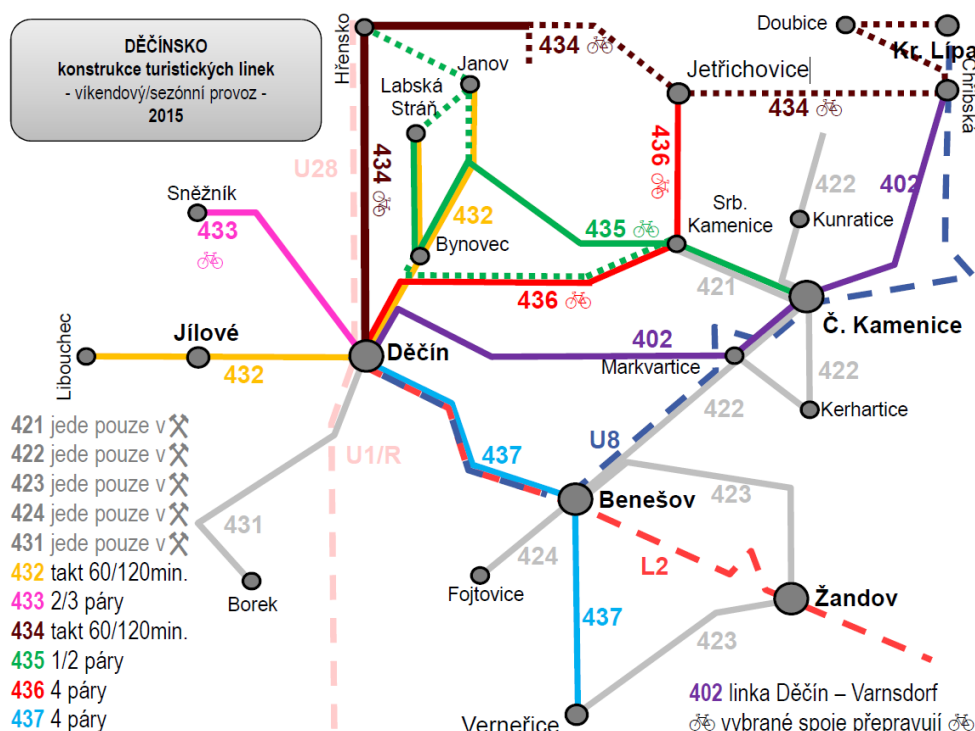
V rámci Ústeckého kraje jsou rozlišovány dva druhy linek, páteřní a obslužné. Mezi páteřní linky autobusové dopravy, které obsluhují území ORP Děčín patří spoje Dolní Poustevna – Děčín a Varnsdorf – Děčín, tyto linky zajišťují regionální spojení Děčínska se Šluknovským výběžkem. Správní území obsluhuje 15 venkovských a příměstských linek, které mají za úkol zajistit základní dopravní obsluhu obcí, především dopravu žáků do škol a zajištění přepravních potřeb obyvatel menších obcí.

V současné době Ústecký kraj pracuje na novém systému dopravní obslužnosti celého kraje, od roku 2015 se připravuje zavedení Integrovaného dopravního systému, který by měl optimalizovat dopravu v celém kraji.

Záměrem optimalizace dopravy v oblasti Děčínska je:

- Linkové vedení a frekvence spojů přizpůsobit očekávané poptávce a zohlednit velikost sídel.
- Zpravidelnění dopravy, jednodušší trasy, pravidelné intervaly, síťové návaznosti.
- Optimalizace dopravy do menších sídel se zohledněním současného využívání spojů.
- Zefektivnit provoz nasazením menšího počtu vozidel při zachování přibližně stávajícího objemu vozokilometrů.
- Více reflektovat turisticky atraktivní oblasti, integrovat cyklobusy.
- Pravidelným provozem nového vlakového spoje z Děčína do Rumburku přes Bad Schandau a Sebnitz – Dolní Poustevnu zkrátit cestovní čas na polovinu.

Obr. 16 Schéma plánovaných linek



Zdroj: Změny dopravního systému v ÚK (2014)

Jak bylo v úvodu řečeno, ve sledovaném území působí dva autobusoví dopravci a vlakové spojení provozují pouze České dráhy. Tabulka č. 111 shrnuje počet spojů jádrového města s obcemi, které spadají do jeho správního území. Pro její sestavení byl využit portál IDOS.cz. Vyplývá z ní, že každá obec má spojení prostřednictvím hromadné dopravy (vlak, autobus) s jádrovým městem. Do 15 obcí zajíždí pouze autobus, 4 obce (Horní Habartice, Janská, Velká Bukovina a Verneřice) nemají přímé

spojení, ve většině spojů s přestupy do těchto obcí je ovšem čas strávený v navazujícím spoji minimální.

Specifickým případem je obec Veselé, přestože sem existuje přímé vlakové spojení, je využití tohoto spojení nereálné. Vlakové nádraží se sice nachází na katastru obce Veselé, ale od zástavby je vzdáleno cca 2 km, proto je vhodnější využít při cestě autobusové spojení do sousedních Markvartic, vzdálenost nejbližšího domu od autobusové zastávky v Markvarticích je cca 200 m. Přímá autobusová linka tuto obec neobsluhuje. Vzhledem k tomu, že autobusy zajíždějí do sousedních obcí (Markvartice, Kerhartice), bylo by vhodné zvážit možnost prodloužení linky a přidání zastávky v obci Veselé. Dalším zajímavým příkladem je obec Dobkovice, která je obsluhována pouze vlaky.

První ranní spoje vyjíždějí mezi 4:00–6:00 hodinou, poslední spoj kolem 22:00 hod. Je však několik obcí, kdy poslední spoj přijíždí kolem 15:00 hod., poslední spoj do Horních Habartic a Kunratic dokonce kolem 14:00 hod. Čas strávený na cestě se odvíjí od vzdálenosti a u přestupových spojů dojezdové časy zvyšuje doba čekání na návazný spoj. Problémem je i absence víkendových spojů do Staré Olešky, jedná se o velmi využívanou rekreační oblast především v letním období.

Obecně lze konstatovat, že nedostatkem autobusové dopravy je nízký počet víkendových spojů do menších obcí a omezený počet prázdninových spojů. V době prázdnin dochází k prodloužení intervalů mezi jednotlivými spoji, které jsou důsledkem vynechání linek, jež jsou primárně určeny pro dopravu dětí ze škol.

Tab. 119 Počet autobusových a vlakových spojů jednotlivých obcí s Děčínem

	Vlaky			Autobusy		
	délka (km)	doba (min)	počet spojů mezi 6–20 hod	délka (km)	doba (min)	počet spojů mezi 6–20 hod
Arnoltice				12	30	18
Benešov n. Pl.	11	15	24	12	25	18
Bynovec				10	26	18
Česká Kamenice	25	33	10	19	35	20
Dobkovice	7	8	16			
Dobrná				10	23	8
Dolní Habartice	14	20	11	14	25/33	1/4
Františkov n. Pl.	15	20	7	15	31	7/3
Heřmanov				19/15	35/33	2/4
Horní Habartice	15	60	2 (komb. s busem)	18	45	3
Hřensko				23	38	5
Huntířov				9/12	18/28	28
Janov				18	38	7
Janská				21	42-85	11
Jetřichovice				20	45–100	10/3
Jílové				9	19	24
Kámen				8	22	19
Kunratice				23	58	2
Kytlice	35	44	10	+ 5 kombinovaných spojů (dlouhý čas a délka)		
Labská Stráň				15	35	10/3
Ludvíkovice				7	18	32
Malá Veleň	8	12	17	9	18	16
Malšovice	6	6	15	6	15	7
Markvartice	17	24	10	14	27	16
Merboltice				20–28	60–80	5

Růžová				22	42	8
Srbská Kamenice				13/33	30/60	5/3
Starý Šachov	17/45	32/60	7/7	25	50	2
Těchlovice	14	23	6	14	29	10
Valkeřice				20	44	6
Velká Bukovina	21	39	2	20–25	45–60	4
Verneřice	51	94	6	25	54	7
Veselé	21	28	9	+ 3 kombinované spoje (25 km, 66 min)		

Zdroj: IDOS, vlastní šetření

Zjištění spokojenosti s úrovní dopravní obsluhy veřejnou dopravou bylo součástí dotazníkového šetření, které proběhlo v roce 2008 v obcích Sdružení obcí Českokamenicka. Toto šetření je součástí Integrovaného strategického plánu mikroregionu Českokamenicka z roku 2008.³³ Informace z tohoto šetření jsou více jak 6 let staré, přesto tato data ve většině případů odpovídají i zjištěným údajům o počtu spojů, které obsluhují jednotlivé obce v současné době.

Tab. 120 Spokojenost s dopravní obslužností

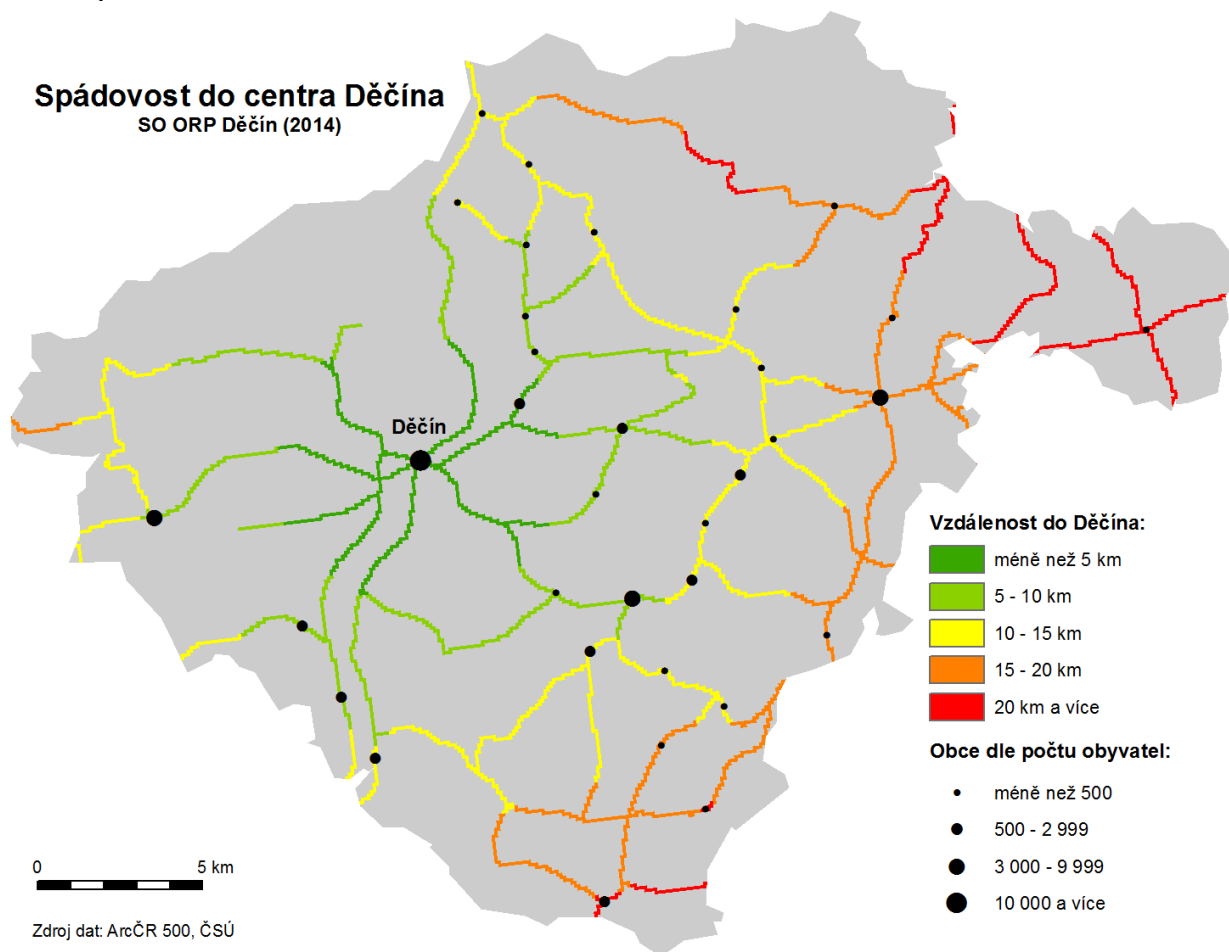
Obec	Dopravní obsluha	Chybí spojení do obce (části obce)
Česká Kamenice	nevyhovuje	Kerhartice (9–10 h, 16–17 h) – lékaři, úřady, návrat dojíždějících)
Janská	vyhovuje	Děčín – školy, úřady
Jetřichovice	nevyhovuje	Děčín po 19 h – návrat z odpolední směny, kultura
Kunratice	vyhovuje	
Kytlice	nevyhovuje	
Markvartice	nevyhovuje	Česká Kamenice, Benešov n. Pl. (17–19 h) – kultura, děti kroužky
Růžová	nevyhovuje	Kamenická Stráň – místní část je bez spojení
Srbská Kamenice	nevyhovuje	Dopolední a večerní spoje do České Kamenice, Děčína a Hřenska
Velká Bukovina	vyhovuje	
Veselé	nevyhovuje	

Zdroj: Integrovaný strategický plán mikroregionu Českokamenicko

Vzhledem k rozloze správního obvodu přesahuje vzdálenost z nejzazších částí území do centra Děčína 20 km. To se týká obcí Verneřice, Merboltice a Kytlice. Dalších pět obcí leží ve vzdálenosti 15 až 20 km od Děčína.

³³ dostupný z <http://www.mikroregion.net/ceskokamenicko/cz/dokumenty/strategicke-dokumenty/>

Obr. 17 Spádovost města Děčína



7.1.3.9. Informace ze Zásad územního rozvoje kraje a územních plánů měst

Jedním z cílů uvedených v aktualizovaných „Zásadách rozvoje Ústeckého kraje 2014–2020“³⁴ je *Zvyšováním kvality dopravní infrastruktury a dopravních služeb, podporovat udržitelný ekonomický růst a pracovní mobilitu.*

Dosažení tohoto cíle lze dosáhnout následujícími opatřeními:

- Dobudování nezbytné dopravní infrastruktury, zejména páteřní silniční sítě a obchvatů měst.
- Vytvoření kvalitních integrovaných dopravních systémů, jejichž základem bude železniční a autobusová přeprava osob na střední a dlouhé vzdálenosti. Páteřní systém musí být na vhodných místech doplňován nemotorovými druhy dopravy.
- Zajištění managementu systému kombinované dopravy na území Ústeckého kraje a vytvoření podmínek pro převedení zejména tranzitní nákladní dopravy na železnici a loď.
- Zajištění bezpečného parkování na odstavných parkovištích s dostatečnou kapacitou v dosahu hromadné dopravy – systém „park and ride“.
- Zkvalitnění inteligentního dopravního systému zvyšující bezpečnost a ochranu obyvatelstva.
- Zajištění dostupnosti prostředků veřejné dopravy pro osoby se specifickými potřebami (osoby se zhoršenou schopností pohybu a orientace).

³⁴ <http://www.kr-ustecky.cz/aktualizace-strategie-udrzitelneho-rozvoje-uk/ds-98527/archiv=0&p1=204666>

Ze zpracovaného Územního plánu ORP Děčín z roku 2012 vyplývají následující důležité záměry v oblasti dopravní infrastruktury:

- Přeložka silnice I/13, jejíž koridor je vymezen i v ZÚR Ústeckého kraje.
- Zlepšení splavnosti Labe jako vodní cesty.

Oba tyto záměry budou mít pozitivní dopad na rozvoj regionu. Přeložkou silnice I/13 dojde ke zlepšení hlukových a emisních podmínek u obcí, kterými tato komunikace prochází. Zlepšení splavnosti Labe je důležité pro mezinárodní obchod ČR.

Územně plánovací dokumentace SO ORP Děčín identifikuje jako nejčastější závady v oblasti dopravní infrastruktury v rámci celého území tyto závady:

- Nedostatečné technické parametry místních komunikací – zejména šířkové, směrové a kapacitní parametry a nevyhovující technický stav.
- Nedostatek parkovacích míst – toto je nejen problém měst, ale i jednotlivých obcí, a to především proto, že část obcí se nachází v turisticky zajímavých oblastech a návštěvníci nemají možnost vhodného parkování.
- Absence chodníků.
- Nepřehledné křižovatky.
- Komunikace s vysokou dopravní intenzitou, které procházejí zastavěným územím – toto je problém především měst Děčín, Benešov n. Pl., Jílové, Česká Kamenice a obcí Malá Veleň, Markvartice, Františkov n. Pl., Huntířov, Ludvíkovice.

Ze zpracovaných územních plánů jednotlivých obcí v úseku dopravy vyplývají především požadavky na úpravu úzkých dopravních vazeb, tj. změnu dopravních podmínek na místních komunikacích, vybudování stykových křižovatek či zlepšení současného zatížení místních komunikací. Obce, kterými prochází silnice I/13, řeší v územním plánu její přeložku, která je v souladu s ZÚR Ústeckého kraje a s plány ŘSD.

7.1.3.10. Informace ze strategických dokumentů

Vymezení oblasti dopravy jako jednoho z pilířů strategického rozvoje je uvedena ve zpracované „Studii využití ITI v Ústecké aglomeraci v programovém období 2014–2020“. Ústeckou aglomerací se v tomto dokumentu rozumí správní území měst Kadaň, Chomutov, Most, Litvínov, Bílina, Teplice, Ústí nad Labem a Děčín.

Zde je udržitelná doprava nejvýznamnějším pilířem pro rozvoj aglomerace. V rámci tohoto období budou prováděna opatření, kterými se dosáhne zlepšení dopravní dostupnosti v Ústecké aglomeraci. Jednotlivá opatření budou prováděna za účelem lepšího propojení měst v aglomeraci a sektorů poskytujících pracovní místa (tj. vazba na trh práce – dostupnost průmyslových zón, brownfields). Snahy o napojení měst na TEN-T (včetně vybudování obchvatů) pak mají za cíl omezit dopravu v centrech měst, zvýšit v nich tak bezpečnost provozu a zlepšit životní prostředí (a kvalitu života).

Město Děčín je tradičním centrem železniční, silniční a lodní dopravy jak v osobní, tak i nákladní dopravě.

Strategie rozvoje města Děčína 2014–2020 stanovuje pět cílů rozvoje týkajících se dopravy, a to:

- využití potenciálu řeky Labe,
- dálniční přivaděč a tranzitní doprava,
- cyklostezky jako potenciál rozvoje města,
- integrovaná doprava,
- využití potenciálu železniční dopravy na území města Děčína.

Tyto cíle jsou zaměřeny na posílení hospodářského rozvoje města, zlepšení konkurenceschopnosti a podporu cestovního ruchu.

„Strategie rozvoje mikroregionu“, kterou v roce 2004 zpracovalo Sdružení obcí Benešovska a „Integrovaný strategický plán rozvoje území mikroregionu Českokamenicko“ z roku 2008 mají společný cíl Rozvoj sídel, s kterým úzce souvisí růst investic do infrastruktury, která zahrnuje i zlepšení dopravní dostupnosti mikroregionu a vylepšení technické kvality dopravní infrastruktury.

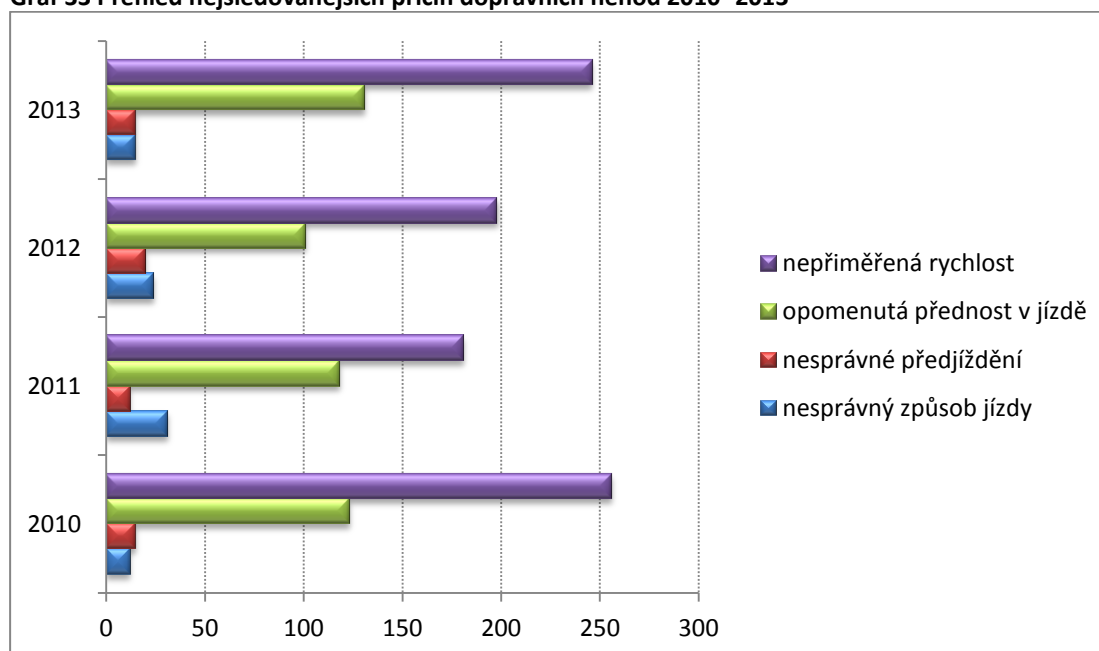
7.1.3.11. Statistika nehodovosti policie

Dopravní nehodovost je sledována Policií ČR celorepublikově v rámci jednotlivých krajů a po jednotlivých okresech.

V roce 2013 vyjžděli děčínští policisté na území celého okresu Děčín (ORP Děčín, Varnsdorf a Rumburk) k 1 143 dopravním nehodám, při nichž zahynulo 9 osob. Během dopravních nehod bylo zraněno 192 osob těžce a 27 osob utrpělo lehká zranění. Nejčastější příčinou nehod byla v roce 2013 rychlost, jež se objevila ve 246 případech, přednost v jízdě nerespektovalo 131 řidičů a nesprávný způsob jízdy a nevhodné předjíždění bylo dohromady příčinou 30 dopravních nehod. V kategorii ostatních blíže nesledovaných příčin policisté zaznamenali 736 případů. Alkohol byl zjištěn u 72 řidičů.

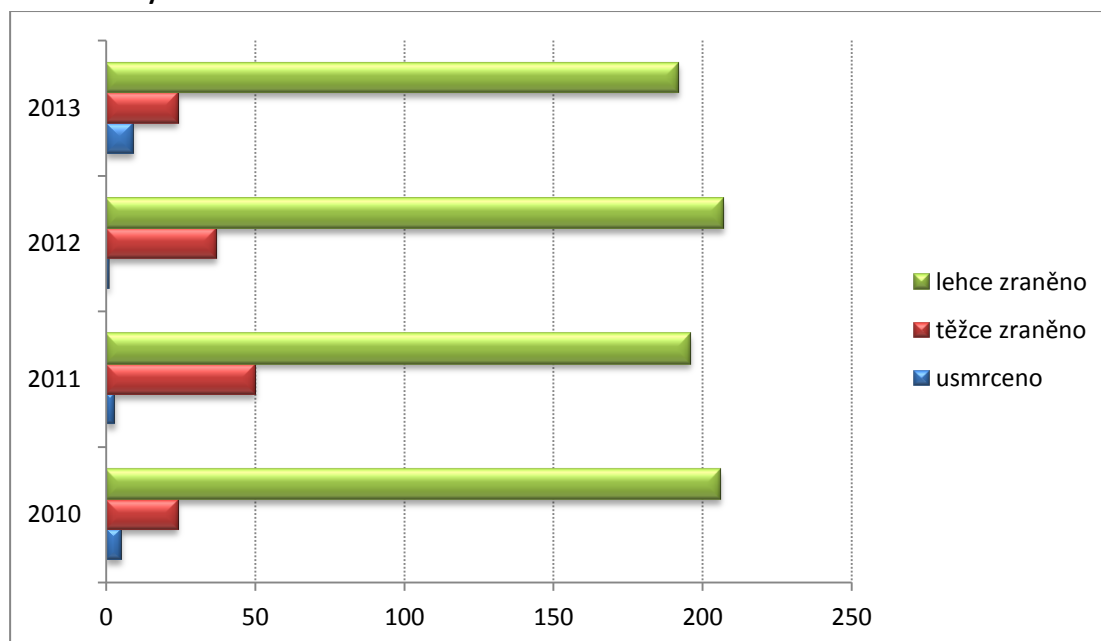
Následující obrázky grafů ukazují porovnání nejsledovanějších příčin dopravních nehod a počty úmrtí a zranění v období let 2010–2013 na území okresu Děčín.

Graf 33 Přehled nejsledovanějších příčin dopravních nehod 2010–2013



Zdroj: Policie ČR

Graf 34 Počty úmrtí a zranění 2010–2013



Zdroj: Policie ČR

Ze statistik nehodovosti vedených Policií ČR³⁵ lze získat údaje o počtu nehod, počtu zraněných a usmrcených, příčinách nehod, dnech a hodinách, kdy se nehoda udála. Na základě těchto statistik lze konstatovat, že v roce 2013 se ve správním území ORP Děčín stalo celkem 1 122 dopravních nehod, při kterých bylo 10 osob usmrceno. V porovnání s rokem 2012 došlo k navýšení o 212 nehod a zemřelo o 9 osob více než v roce 2013. Nejčastěji se v roce 2013 bouralo v úterý (196 nehod), nejvíce nehod se událo mezi 15.00–17.00 hodin (209 nehod).

Tabulka č. 113 ukazuje počet nehod v období 2010 až 2013 podle místa nehody a oddělení Policie ČR, pod které místo nehody přísluší dle katastru nemovitostí. Nejvíce nehod se stalo ve sledovaném období v obci a silnicích I. třídy a nejčastěji se bouralo na území města Děčína. V roce 2013 došlo k největšímu nárůstu v Děčíně, bylo zde o 181 nehod více než v roce 2013. To je zapříčiněno nejen nárůstem počtu nehod, ale i přidáním nehod, které se udály ve spádové oblasti oddělení Policejní stanice Hřensko, jejíž statistika nehod byla v předešlých letech vedena samostatně. K navýšení počtu nehod v roce 2013 došlo ve všech sledovaných oblastech, nejčastější příčinou dopravní nehody byl způsob jízdy (597 nehod). Údaje o nehodovosti v jednotlivých obcích a jejich částí jsou kvůli rozsahu tabulky uvedeny v příloze č. 1.

Tab. 121 Počet dopravních nehod dle oddělení a místa nehody (2010–2013)

	2010	2011	2012	2013
Oddělení Policie ČR				
Benešov n. Pl.	56	45	50	67
Česká Kamenice	76	75	88	113
Děčín	520	347	362	543
Hřensko	54	50	50	–
Místo nehody				
železniční přejezd	8	7	4	5
obec	833	648	693	884

³⁵ Statistika nehodovosti Oddělení Policie ČR v Děčíně

mimo obec	213	201	217	238
silnice I. třídy	281	175	207	257
silnice II. třídy	224	202	233	236
silnice III. třídy	153	146	154	169
místní komunikace	376	315	310	450
ostatní komunikace	12	11	6	10

Zdroj: Policie ČR

Největšími problémy v oblasti bezpečnosti na pozemních komunikacích na Děčínsku jsou podle Dopravního inspektorátu Policie ČR v Děčíně především chybějící chodníky v zastavěných částech některých obcí (problém vyplývá i z Územně analytických podkladů SO ORP Děčín), nedostatečně řešené nebo zcela chybějící přechody pro chodce. Zejména u školských zařízení je tento nedostatek velkým bezpečnostním rizikem. V souvislosti s přechody pro chodce vznikl na několika místech problém s řešením autobusových zastávek, kde mohou vznikat nebezpečné situace.

Chybějící dopravní značení cyklotrasy v Malé Veleni v úseku mezi mostním tělesem a obytnou zastavbou směrem na Benešov n. Pl. i Děčín způsobuje nebezpečné situace nejen pro cyklisty, ale i pro řidiče. Problémem jsou některé křižovatky v Děčíně a Benešově n. Pl. a chybějící parkovací místa. Mezi nebezpečné úseky na komunikacích patří úsek Malá Veleň – Jedlka, kde je několik nebezpečných zatáček a nedostatečné šířkové poměry v Benešově n. Pl. u firmy Elecom (nejnebezpečnější úsek silnice II/262). Bližší specifikace nebezpečných míst je uvedena v příloze č. 2.

Další závady na komunikacích jsou:

- poškozená dopravní značení,
- vegetací zarostlé dopravní značení,
- chybějící vodorovné značení,
- poškození povrchu komunikací,
- nevyhovující propustky,
- nebezpečné stromy apod.

V těchto případech je za současný stav zodpovědný správce komunikace a DI PČR požaduje po správcích odstranění zjištěných závad. Přestože se ve většině těchto případů jedná o méně finančně nákladné opravy, dochází k jejich uskutečnění po dlouhé době a často zůstává závada neodstraněna s odvoláním na nedostatek finančních prostředků.

7.1.3.12. Finanční analýza

Pro finanční analýzu byly vybrány z rozpočtů jednotlivých obcí paragrafy rozpočtové skladby, které souvisí s výdaji na dopravu, jejichž hodnoty byly sledovány z hlediska rozdělení na běžné a kapitálové výdaje (tedy výdaje na běžný provoz a investiční výdaje). Srovnání s jiným regionem je možné prostřednictvím přepočtení výdajů na 1 000 obyvatel.

Běžnými výdaji se rozumí každoročně se opakující výdaje sloužící k běžné údržbě, užitek z těchto výdajů je realizován v daném roce. Nejčastěji sem spadají běžné výdaje na zimní a letní údržbu. Meziroční nárůst těchto výdajů je relativně malý, odvíjí se především od růstu cen. Kapitálové výdaje slouží k financování dlouhodobého majetku a souvisí i se splácením půjček, které byly na jejich pořízení získány.

Následující tabulka popisuje vývoj běžných a kapitálových nákladů spojených s dopravou ve všech obcích SO OPR Děčín v období 2010–2013. Z tabulky vyplývá, že nejvyšší náklady jsou spojené

se správou a údržbou komunikací, přičemž největší náklady pak tvoří zimní údržba. Paragraf 2212 zahrnuje i technickou obnovu komunikací. Vysoké částky na běžné výdaje u tohoto paragrafu v letech 2010 a 2011 odrážejí opravy komunikací po povodních. Dalším vysokým nákladem jsou dotace ve veřejné silniční dopravě – náklady na provoz MHD.

Tab. 122 Běžné a kapitálové výdaje obcí v období 2010–2013 (zaokrouhleno na celé Kč)

Paragraf	Druh položek	2010	2011	2012	2013
2212	příjmy	2 242 930	727 876	315 439	337 068
	běžné výdaje	126 738 730	170 821 665	64 965 338	61 299 637
	kapitálové výdaje	23 793 980	63 239 002	14 794 664	10 473 134
2219	příjmy	5 754 010	6 611 221	7 984 565	7 145 018
	běžné výdaje	2 537 440	45 396 073	8 120 291	1 529 200
	kapitálové výdaje	1 628 920	11 187 232	4 503 736	3 616 184
2221	příjmy	168 480	53 061 494	48 668 864	26 000
	běžné výdaje	52 875 780	0	154 750	48 161 419
	kapitálové výdaje	618 790	0	0	131 192
2223	běžné výdaje	79 670	7 000	138 432	43 532
	kapitálové výdaje	0	89 720	471 004	76 158
2229	příjmy	105 090	102 525	20 827	69 424
	běžné výdaje	3 951 450	3 159 329	2 592 588	1 843 341
	kapitálové výdaje	0	0	89 909	0
2232	příjmy	2 410	1 000	1 000	1 594
	běžné výdaje	587 080	742 232	627 603	609 088
	kapitálové výdaje	0	0	0	0
2242	běžné výdaje	10 000	0	10 000	506 854
	kapitálové výdaje	0	0	0	0

Zdroj: MF

§2212 Silnice – činnosti spojené se správou, údržbou (včetně zimní údržby), opravami, technickou obnovou a výstavbou silniční sítě a jejích součástí, včetně komunálních komunikací.

§2219 Ostatní záležitosti pozemních komunikací – zahrnuje i výdaje spojené se správou, údržbou a výstavbou chodníků, odstavných ploch, parkovišť a cyklistických stezek.

§2221 Provoz veřejné silniční dopravy – dotace veřejné silniční dopravě (meziměstská i městská) či její přímé provozování. Patří sem zejména činnosti autobusové dopravy. Zahrnuje i dotace k zabezpečení územní dopravní obslužnosti a cenové dotace.

§2223 Bezpečnost silničního provozu – zahrnuje výdaje na úseku bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích, informační tabule ke zpomalení, měření rychlosti, upozornění na radar, tabule BESIP.

§2229 Ostatní záležitosti v silniční dopravě – zahrnuje i výdaje spojené s dopravním značením, odtažením vraků a jiných předmětů bránících silniční dopravě.

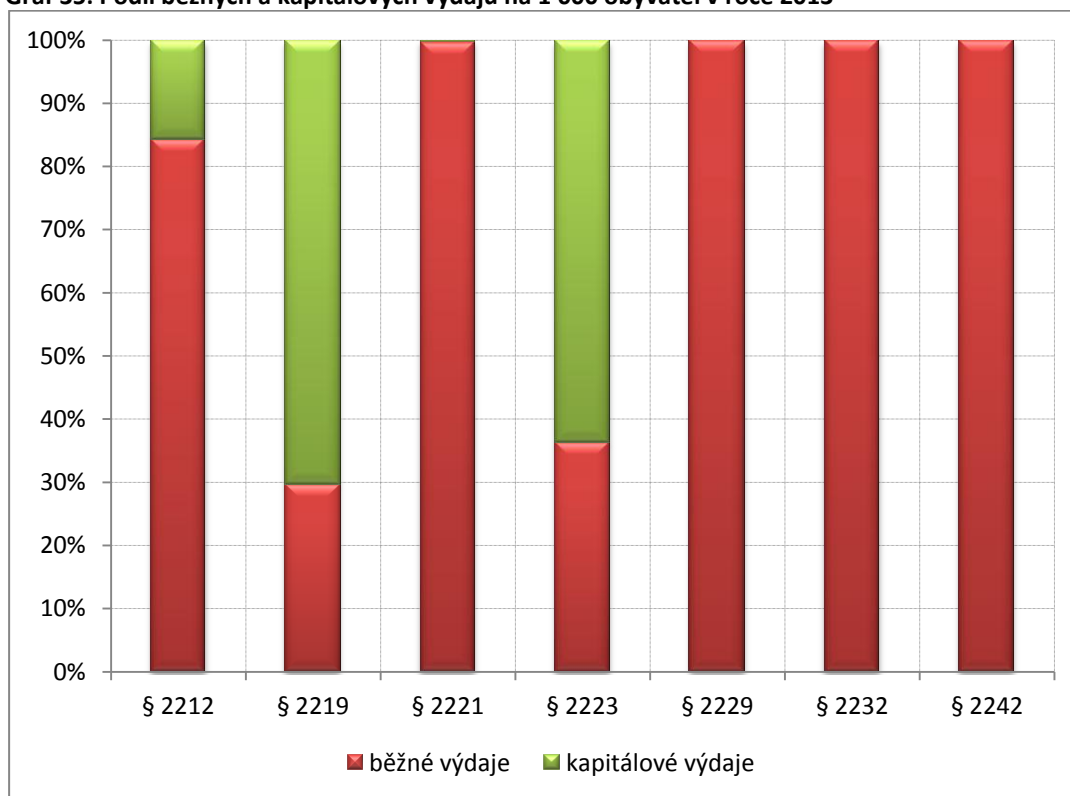
§2232 Provoz vnitrozemské plavby – přímé provozování či dotace k provozování vnitrozemské plavby, tj. poskytování dopravních služeb.

§2242 Provoz veřejné železniční dopravy – činnosti spojené s přímým provozováním veřejné železniční dopravy, tj. poskytováním dopravních služeb. Provozní a investiční dotace drahám a zajištění dopravní obslužnosti.

Následující graf ukazuje podíl běžných a kapitálových nákladů v roce 2013 na 1 000 obyvatel ve správním území. Poměr výdajů u jednotlivých paragrafů je závislý na jeho věcném obsahu. Převa-

ha běžných výdajů souvisejících s provozem vnitrozemské plavby (§ 2232) a veřejné železniční dopravy (§ 2242) odráží skutečnost, že ve správním území jsou poskytovány pouze provozní dotace na tyto služby, které jsou poskytovány v souvislosti s cestovním ruchem. Provozní dotace veřejné silniční dopravě – náklady na dopravní obslužnost (§ 2221) – jsou rovněž běžnými výdaji a jsou převážně tvořeny náklady na provoz MHD, resp. na úhradu prokazatelné ztráty. Kapitálové výdaje souvisely v roce 2013 s výstavbou či technickým zhodnocením komunikací, především v souvislosti s řešením povodňových škod v minulých letech, pořízení radarů na měření rychlosti, informačních tabulí. Nejvyšší podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích paragrafu je u ostatních záležitostí pozemních komunikací (§ 2219), kapitálové výdaje zde souvisí s výstavbou chodníků, parkovišť a cyklostezek.

Graf 35: Podíl běžných a kapitálových výdajů na 1 000 obyvatel v roce 2013



Zdroj: vlastní výpočet

Nejvýznamnějšími položkami pro hodnocení celkových běžných výdajů v oblasti dopravy jsou paragrafy 2212 – Silnice a 2221 – Provoz veřejné silniční dopravy za rok 2013 u všech obcí správního území. Běžné výdaje paragrafu 2221 – Provoz veřejné silniční dopravy, ukazuje tabulka č. 124. Nejvyšší částku tvoří položka 5213 – Neinvestiční transfery nefinančním podnikatelským subjektům – PO. Do této položky patří úhrada prokazatelné ztráty z provozu městské autobusové dopravy, kterou má ve svém rozpočtu město Děčín a tímto se podílí na úhradě provozní ztráty Dopravního podniku města Děčín, a. s. Druhou nejvyšší položkou jsou výdaje na dopravní obslužnost (položka 5193), které vynakládalo 11 obcí na úhradu nákladů s dopravní obslužností.

Tab. 123 Celkové běžné výdaje paragrafu 2221 za rok 2013

Paragraf	Položka		Výsledek od počátku roku v Kč
2221	5139	nákup materiálu jinde nezařazený	2 507,00
	5161	služby pošt	100,00
	5169	nákup ostatních služeb	148 622,00
	5171	opravy a udržování	52 905,07
	5193	výdaje na dopravní územní obslužnost	324 920,32
	5213	neinvestiční transfery nefinančním podnikatelským subjektům – PO	47 500 000,00
	5323	neinvestiční transfery krajům	35 640,00
	5329	ostatní neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	96 725,00
		celkem	

Zdroj: MF

Běžné výdaje paragrafu 2212 – Silnice ukazuje tabulka č. 125. Nejvýznamnější položky tohoto paragrafu tvoří nákup ostatních služeb a opravy a udržování. Tyto dvě položky zahrnují náklady spojené s opravami místních komunikací, mostků, propustí, opravy kavern, zábradlí u místních komunikací, odvodnění místních komunikací, zpracování projektových dokumentací k opravám většího rozsahu. V těchto položkách jsou rovněž zahrnuty náklady na zimní a letní údržbu. Velikost výdajů v jednotlivých obcích úzce souvisí s jejich rozlohou a délkou místních komunikací, které jsou v jejich správě. Nejvyšší náklady u obou paragrafů má tedy statutární město Děčín, nákup ostatních služeb činil 24 688 463 Kč a náklady na opravy a udržování 14 290 746 Kč.

Tab. 124 Celkové běžné výdaje paragrafu 2212 za rok 2013

Paragraf	Položka		Výsledek od počátku roku v Kč
2212	5011	platy zaměstnanců v pracovním procesu	100 503,00
	5021	ostatní osobní výdaje	46 222,00
	5031	povinné pojistné na sociální zabezpečení	25 136,12
	5032	povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění	9 043,77
	5132	ochranné pomůcky	26 465,00
	5137	drobný hmotný dlouhodobý majetek	93 240,30
	5139	nákup materiálu jinde nezařazený	1 977 416,52
	5141	úroky vlastní	180 068,53
	5149	ostatní úroky a ostatní finanční výdaje	2 581,16
	5154	elektrická energie	5 548,00
	5156	pohonné hmoty a maziva	524 000,20
	5162	služby telekomunikací	4 760,00
	5163	služby peněžních ústavů	11 698,50
	5164	nájemné	910 458,48
	5166	konzultační, poradenské a právní služby	48 164,00
	5167	služby školení a vzdělávání	13 304,50
	5169	nákup ostatních služeb	27 329 871,83
	5171	opravy a udržování	28 319 846,31

5178	nájemné za nájem s právem koupě	461 736,00
5191	zaplacené sankce	50 000,00
5361	nákup kolků	1 000,00
5362	platby daní a poplatků státnímu rozpočtu	33 710,00
5363	úhrady sankcí jiným rozpočtům	1 124 863,00
celkem		61 299 637,22

Zdroj: MF

Kapitálové výdaje v rozpočtech obcí v rámci dopravy jsou nejčastěji spojovány s paragrafem 2212 – Silnice. O kapitálových výdajích mluvíme v okamžiku, kdy cena pořízení zařízení nebo souboru samostatných movitých věcí je vyšší než 40 000 Kč a doba použitelnosti delší než jeden rok. Dále to je i pořízení nemovitých věcí, a to včetně technického zhodnocení.

V roce 2013 byla nejčastějším kapitálovým výdajem jednotlivých obcí položka 6121 – Budovy, haly a stavby, která zahrnuje investiční položky spojené s vybudováním nebo technickým zhodnocením komunikací, mostů, chodníků apod. Náklady spojené s jednotlivými položkami paragrafu jsou předmětem tabulky č. 126.

Tab. 125 Celkové kapitálové výdaje paragrafu 2212 pro rok 2013

Paragraf	Položka		Výsledek od počátku roku v Kč
2212	6121	budovy, haly, stavby	10 103 378,55
	6122	stroje, přístroje a zařízení	56 365,00
	6123	dopravní prostředky	313 390,00
	celkem		10 473 133,55

Zdroj: MF

Nejvyšší náklady spojené s položkou 6121 měl Benešov nad Ploučnicí, který v roce 2013 provedl opravy místních komunikací a mostu v celkové výši 4 376 024 Kč. Další náklady pak mělo dalších osm obcí v rozmezí od 90 tis. Kč do necelých 2 mil. Kč. Rozpis nákladů v jednotlivých obcích je uveden v tabulce č. 127.

Investiční náklady spojené s pořízením zařízení mělo město Jílové, které pořídilo užitkové vozidlo, a Benešov nad Ploučnicí za nákup radaru.

Tab. 126 Celkové kapitálové výdaje paragrafu 2212 pro rok 2013 za jednotlivé obce

Položka	Obec		Výsledek od počátku roku v Kč
6121	Benešov nad Ploučnicí	budovy, haly, stavby	4 376 024,20
	Česká Kamenice		60 150,00
	Děčín		1 981 574,10
	Janov		1 097 576,98
	Jílové		1 103 576,26
	Kámen		1 120 922,22
	Kunratice		146 750,00
	Kytlice		89 218,79
	Starý Šachov		127 586,00
	6122	Benešov nad Ploučnicí	stroje, přístroje a zařízení
6123	Jílové	dopravní prostředky	313 390,00

Zdroj: MF

7.1.3.13. Očekávaný vývoj

Podle údajů ŘSD je na území SO ORP plánováno několik projektů dopravní infrastruktury. Jedná se o velké dopravní stavby, které by v budoucnu měly pozitivně ovlivnit dopravu, a tím vyřešit několik problémových míst.

Plánované dopravní stavby podle ŘSD jsou:

1. Přestavba stykové křižovatky Benešovské a Folknářské ulice v Děčíně na okružní křižovatku s úpravou navazující komunikace II/262. Tato stavba je předpokladem pro vyvedení silnice I/13 z centra města.
2. Úprava komunikace I/62 směřující k hraničnímu přechodu Hřensko – jedná se o důležitou spojnici s hraničním přechodem Hřensko – Schmilka. Stávající směrové vedení a šířkové uspořádání komunikace neodpovídá současným požadavkům na bezpečnost dopravy. Úprava komunikace probíhá po etapách v rámci oprav stávajícího stavu.

Pro dané území jsou zároveň zpracovávány studie přeložky silnice I/13. Tyto studie se zabývají možnostmi přeložení této významné dopravní trasy, která je spojnici mezi Karlovarským, Ústeckým a Libereckým krajem. Jedná se o jednu z nejvíce zatížených komunikací. Stávající vedení komunikace je nevyhovující, a to vzhledem k směrovým a spádovým poměrům, ale především kvůli tomu, že komunikace prochází obytnou zástavbou.

Všechny navrhované dopravní stavby v budoucnu sníží intenzitu dopravy v dotčených územích, a tím dojde i ke zvýšení bezpečnosti a plynulosti dopravy, snížení hlukové zátěže a snížení emisí v obytné zástavbě. Pro automobilovou dopravu selepší komfort jízdy a plynulost dopravy.

V současné době se připravuje výstavba tzv. Vilsnické spojky (stavba je připravena k realizaci, očekávají se pouze dvě dílčí stavební povolení), která odkloní dopravu mezi Libercem a Ústím nad Labem z přetížené Ústecké ulice. Jedná se o vybudování nové komunikace, která bude navazovat na Nový most. Investorem je ŘSD a stát bude téměř 600 mil. Kč. Tato stavba ulehčí městu od tranzitu, zrychlí průjezdnost městem a při povodních bude zajištěno propojení obou břehů řeky Labe.

Výše uvedené projekty jsou stavby velkého rozsahu a jsou mimo pravomoc samosprávy. Jejich realizace je závislá na rozhodnutí státu (resp. ŘSD) a finančních možnostech státního rozpočtu.

V závislosti na možnostech využití finančních prostředků, a to nejen z místních rozpočtů, ale především z fondů Evropské unie, by měl v budoucnu být kladen důraz na bezpečnost rychle se rozšiřující nemotorové dopravy a chodců. Větší bezpečnosti lze dosáhnout budováním cyklostezek pro zvýšení zájmu o kolo jakožto dopravního prostředku. Zvýšení bezpečnosti na komunikacích lze dosáhnout zklidněním dopravní intenzity nejen odvedením dopravy z center obcí, ale i vybudováním různých bezpečnostních prvků, které motorovou dopravu zpomalí. Tím lze dosáhnout snížení počtu nehod, při kterých dojde ke střetu chodce či cyklisty s autem či jiným motorovým dopravním prostředkem. Vyřešením bezpečnosti chodců a cyklistů se sníží počet dopravních nehod, jichž jsou účastníky.

V souvislosti se změnou dopravní obslužnosti Ústeckého kraje je nutná koordinace požadavků jednotlivých obcí na pokrytí území základní dopravní obslužností. Zavedení integrovaného systému dopravy od roku 2015 přinese zjednodušení veřejné dopravy na území celého kraje. Důležitou změnou bude zavedení jednotné jízdenky pro všechny spoje. Další možností rozvoje veřejné dopravy je spolupráce mezi jednotlivými přepravci, resp. propojení linkové a městské dopravy. Nově navržený systém linkové dopravy umožní lepší návaznost jednotlivých regionálních spojů autobusové i vlakové dopravy a jejich propojení s dálkovou železniční dopravou. Ve většině případů jsou změny v autobusové dopravě pro správné území přínosem. U některých nově navrhovaných spojů by však mohlo dojít ke

zhoršení dopravy žáků do škol (především prodloužením intervalu mezi jednotlivými spoji), a tím k prodloužení pobytu dětí u frekventovaných komunikací. Problémem je také požadovaná kapacita a délka autobusů, které budou obsluhovat linky v okolí obcí Hřensko, Janov, Bynovec, Arnoltice aj., jež je vzhledem k šířkovým poměrům komunikací a členitosti terénu nevhodná. Rovněž lze předpokládat, že taková kapacita autobusů nebude u některých linek efektivně využita např. v úseku Děčín – Janov.

7.1.4. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza rizik

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	P	D	V = P*D		
Finanční riziko					
Nadřazené orgány (stát, kraj) neposkytnou finance na chystané záměry	2	5	10	lobování, jasná specifikace stavebních záměrů	obce
Finanční zátěž oprav místních komunikací na rozpočty obcí	4	3	12	snížení intenzity dopravy, vytvoření rezerv	obce
Nedostatek financí na investice do dopravní infrastruktury	4	4	16	využití grantů	stát, kraj, obce
Růst cen pohonných hmot, zvyšování cen veřejné dopravy	4	3	12	využití alternativních paliv	dopravní podniky, občané
Organizační riziko					
Nevyžitost či přetíženost spojů veřejné dopravy	2	4	8	plán optimalizace veřejné dopravy	dopravní podniky
Nedostatečná dopravní obslužnost obcí/částí obce	2	4	8	dopravní plán	dopravní podniky, obce
Prostorová a časová nenávaznost autobusových a vlakových spojů	2	4	8	plán optimalizace veřejné dopravy, přesun autobusové zastávky k nádraží	dopravní podniky
Nedostatek parkovacích míst	4	3	12	rozšíření parkovacích míst, využití dotací	obce
Právní riziko					
Zatížení obcí novými povinnostmi	3	4	12	Připomínkování zákonů prostřednictvím poslanců	obce
Technické riziko					
Zastaralý vozový park	2	3	6	využití dotací k obnově	dopravní podniky
Nevyhovující stav vlakových nástupišť a staničních budov	4	3	12	využití dotací k opravě	vlastník budov
Bariérový přístup na zastávky a do dopravních prostředků	4	2	8	Odstraňování bariér, investice do nástupišť, rozšíření nízkopodlažních autobusů	stát, kraj, obce
Věcné riziko					
Vandalismus v MHD	3	2	6	legislativní zpřísnění postihů, kamerový systém	dopravní podniky
Nevyřešení tranzitu vedeného přes obce, hlukové znečištění	3	4	12	lobování	stát, kraj, obce
Upřednostňování osobní automobilové dopravy před veřejnou dopravou	4	1	4	zajištění dostatečného počtu spojů	občané, dopravní podniky
Nevyhovující či chybějící infrastruktura pro chodce	3	2	6	monitoring rizikových lokalit, investice do infrastruktury	obce
Nezodpovědní řidiči	4	2	8	kontrolní akce policie,	policie

P = pravděpodobnost, D = dopad, V = významnost

Na základě sestavené analýzy rizik lze konstatovat, že největším rizikem v oblasti dopravy na sledovaném území je finanční a organizační riziko. Dostatek financí je z obecného hlediska základním předpokladem k řešení jakéhokoliv problému. Investice do dopravní infrastruktury jsou jedněmi z nejnáročnějších jak po finanční, tak i organizační stránce. Největším investorem v oblasti dopravy je stát. Z tohoto důvodů nemají jednotlivé obce moc možností ovlivnit rozhodnutí státu, aby se přistoupilo k vybudování důležité stavby. Obce mohou ovlivnit plánování určité dopravní stavby pouze společným tlakem – lobováním prostřednictvím volených zástupců v Parlamentu ČR. U velkých infrastrukturních staveb totiž neplatí, že se „dům staví do základů“, naopak v těchto případech se „začíná od střechy“, tzn., pokud není potřebná stavba zahrnuta ve strategických dokumentech státu, je tedy problematické stavět. Z toho vyplývá důležitost organizačního rizika. Při plánování budoucích investic je nutné přihlížet k reálným finančním možnostem, stanovit vize a cíle a stanovit jednotlivé kroky, které povedou k danému cíli. Pokud se nevěnuje organizačnímu hledisku dostatek pozornosti, mohou vznikat nekonceptní řešení. Zvláště u velkých investičních akcí tak dochází k nevhodnému a neefektivnímu nakládání s finančními prostředky státu.

b) analýza dotčených skupin

Cílem aktérů regionálního rozvoje je taková organizace dopravy v území, která splní očekávání všech dotčených skupin. Obce mají v oblasti dopravy pouze omezené pole působnosti, aktivity tedy směřují tam, kde je možné něco změnit. Hlavní roli v organizaci dopravy hrají vyšší orgány státní správy (kraj, stát).

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Řidiči automobilů	vyhovující stav komunikací	neohledupnost řidičů	sdělovací prostředky	kontroly dopravní policíí
	snadná, rychlá a ekonomická cesta	porušování dopravních předpisů	dopravní značení	průběžné opravy komunikací
	nedochází k dopravním zácpám	hluk, zejména nákladních automobilů		sčítání dopravy
	přehledné dopravní značení			
Uživatelé veřejné dopravy	dobry stav zastávek, nástupišť	neochota využívat veřejnou dopravu	sdělovací prostředky	průzkum veřejného mínění
	zastávka v místě bydliště	vandalismus		dotování veřejné dopravy
	je dodržován jízdní řád			
	komfortní doprava			
	rozumná cena			
Dopravní podniky	plně využívané spoje	nevhodně nastavené jízdní řády	web DP	využití dotací k modernizaci
	moderní vozový park	nevytíženost či přetíženost spoje	jednání obcí s DP	monitoring vytíženosti spojů
	rentabilita spojů	zvyšování cen		
		růst cen pohonných hmot		
		technické závady		
Dopravci (kamionová doprava)	snadná, rychlá a ekonomická cesta	nadlimitní náklad – rychlé opotřebování vozovky	národní sdělovací prostředky	kontroly dopravní policíí
	vyhovující stav komunikací	nezodpovědní zaměstnanci		vedení tranzitní dopravy mimo obce
	dostatek zakázek	technické závady vozidel		
Chodci	bezpečné komunikace s chodníky a přechody	neohledupnost řidičů	sdělovací prostředky	budování a údržba prvků pěší dopravy
	řidiči dodržují předpisy	neohledupnost chodců	dopravní značení	

Cyklisté	hustá síť cyklostezek a cyklotras	vedení cyklotrasy po silnici	sdělovací prostředky	sčítače u cyklostezek
	bezpečný pohyb po městě	neohleduplnost řidičů, chodců, cyklistů	dopravní značení	umožnění snadného pohybu cyklistů po městě
		jízda bez helmy		budování související infrastruktury (servisy atd.)
Obce	pravomoc rozhodovat o komunikacích na svém území	nedostatek financí	sdělovací prostředky	společné jednání obcí s krajem, dopravními podniky
	vyhovující stav komunikací	nezájem kraje, státu o obec	přímá komunikace obce s občany	vybudování parkovacích míst
	bezpečné komunikace		setkání obcí	využití dotací
	dobrá dopravní dostupnost			
	nízká hluková zátěž			
	dostatek parkovacích míst			
Stát, kraj	vyhovující stav komunikací	korupce, tunelování	sdělovací prostředky	tvorba strategických plánů
	realizace rozvojových plánů	nedostatek peněz v rozpočtu	interní komunikace, kontroly	spolupráce napříč kraji/rezorty (MŽP, MF)
	co nejmenší finanční náročnost	lobování zájmových skupin		využití dotací z OP
Média	co nejširší publikum	šíření nepravdivých či neověřených zpráv	tiskové agentury	využití médií ke komunikaci s veřejností
	co nejzajímavější obsah	nevhodná manipulace s informací		

7.1.5. SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
1. Existence tří druhů dopravy (železniční, silniční, vodní)	1. Nedostatečně řešené nebo chybějící přechody pro chodce
2. Síť cyklostezek s nadregionálním významem	2. Absence integrace dopravy
3. Přítomnost páteřního mezinárodního tahu celostátní železnice	3. Chybějící propojení místních cyklostezek na páteřní cyklostezky a neexistence vnitroměstských tras
4. Průtok řeky Labe – součást transevropského multimodálního koridoru	4. Neexistence napojení na dálniční síť
5. Nadprůměrný podíl elektrizovaných železnic	5. Tranzit nákladní dopravy obytnou zástavbou
6. Společný postup obcí při řešení tranzitní dopravy vedené přes obce	6. Špatná splavnost Labe
	7. Doprava je zátěží pro životní prostředí
	8. Úzká místa dopravních komunikací
	9. Nedostatek parkovacích míst
	10. Absence chodníků v některých obcích
Příležitosti	Hrozby
1. Vybudování infrastruktury pro lodní dopravu (včetně turistické lodní dopravy)	1. Nedořešení stávajících problémů (napojení na dálniční síť, problém s tranzitní dopravou atd.)
2. Výstavba dálničního přivaděče	2. Nevyhovující změny v jízdních řádech v důsledku příchodu nového dopravce
3. Další rozvoj cyklostezek, dobudování Labské cyklostezky a cyklostezky Ploučnice	3. Nadužívání osobní automobilové dopravy na úkor veřejné dopravy
4. Revize dopravního značení	4. Zhoršení dopravní obslužnosti – rušení spojů
5. Ekologická veřejná doprava	5. Zastavení vodní dopravy
6. Integrace dopravy do krajského systému	6. Zhoršování stavu dopravní infrastruktury (nedostatek financí na údržbu komunikací)
7. Investice do dopravy prostřednictvím ITI	7. Růst znečištění ŽP
8. Dořešení přeložky I/13 Děčín – Manušice	8. Zvyšování dopravní zatíženosti obcí
9. Spolupráce obcí ve zlepšení bezpečnosti dopravy (např. zadání studie)	9. Nedostatek financí na spoluúčasť obcí při zisku dotace

Silnou stránkou je skutečnost, že jádrové město Děčín je historickým dopravním uzlem. Jsou zde zastoupena všechna nejdůležitější odvětví dopravy silniční, železniční i lodní. Děčín leží na řece Labi, která by mohla být mnohem lépe využívána jak pro nákladní lodní dopravu, tak pro rekreační plavbu. U nákladní dopravy je problém nízká hladina po větší část roku a pro rekreační plavbu není vybudována potřebná infrastruktura. Silniční dopravu pak ovlivňuje mnoho let se řešící přeložka silnice I/13 – dálniční přivaděč. Slabou stránkou správního území je vysoká dopravní intenzita, především tranzitní doprava obytnou zástavbou. Tato komplikace je momentálně řešena společným postupem dotčených obcí. Obecně lze u silniční dopravy konstatovat, že je jejím největším problémem nedostatek financí na údržbu a zlepšování technického stavu komunikací v jednotlivých obcích. Další silnou stránkou je síť cyklostezek s nadregionálním významem. Územím procházejí kromě páteřních cyklotras I. třídy i místní cyklotrasy III. třídy. Tyto trasy však nejsou dostatečně propojeny a chybí i vnitroměstské trasy, které by zajistily bezpečný průjezd cyklistů městy a zlepšily propojení jednotlivých tras. Další ze slabých stránek území jsou nedostatečně řešené nebo chybějící přechody pro

chodce a absence chodníků, tyto slabiny území vedou ke vzniku dopravních nehod, ve kterých jsou účastníky chodci. Bezpečnost chodců a cyklistů souvisí s vysokou dopravní intenzitou a tranzitní dopravou. Situaci lze vyřešit zaměřením se na zlepšení bezpečnosti. K tomuto může vést vybudování vnitroměstských cyklostezek a umístění bezpečnostních prvků dopravní infrastruktury. Příležitostí pro rozvoj dopravy, resp. dopravní obslužnosti území, je integrovaný dopravní systém, který umožní cestovat na jednu jízdenku po celém území. Změna IDS Ústeckého kraje však kromě pozitivních změn přinese i změny v jízdních řádech, které nemusí odrážet skutečnou potřebu cestujících.

7.1.6. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Z předešlého textu vyplývá mnoho problémů, které je nutné v rámci sledovaného území řešit. Je však také nutné je rozdělit z hlediska kompetencí. Některé z nedostatků lze vyřešit na úrovni samospráv, jiné jsou v kompetenci státu, resp. jím pověřených institucí. Na problémy, které nejsou řešitelné na úrovni samospráv je však vhodné kompetentní orgány upozorňovat. Do této skupiny patří např. absence napojení na dálniční síť (přeložka silnice I/13), tranzit nákladní dopravy a integrace dopravy. Na uvedené problémy je však nutné neustále upozorňovat a společný tlak všech dotčených obcí a dalších zainteresovaných stran (Hospodářská komora, Hospodářská a sociální rada, apod.) by mohl pomoci k řešení stávající nepříznivé situace.

V současné době probíhají jednání mezi Ústeckým krajem, jednotlivými obcemi a Policií ČR k možnému řešení potíží s tranzitní kamionovou dopravou. Pro tranzitní dopravu jsou využívány komunikace II. a III. třídy, jež nejsou přizpůsobeny vysoké dopravní intenzitě, která je na nich dosahována. Pro řešení tohoto problému Ministerstvo dopravy od roku 2013 připravuje legislativu. Tento zákon by měl zakázat tranzitní dopravu po silnicích II. a III. třídy. Na základě jednání mezi Ústeckým a Libereckým krajem bylo rozhodnuto, že na dotčených komunikacích bude zakázána noční jízda tranzitní dopravy.³⁶

Dalším problémem na nadregionální úrovni je dálniční přivaděč – přeložka silnice I/13 v úseku Děčín – Manušice, i tento problém je v řešení, bohužel jak bylo zmíněno v předešlém textu, již mnoho let. V Zásadách územního rozvoje Ústeckého kraje jsou stanoveny body, kterými by měla tato komunikace procházet za hranicemi města Děčín. Nyní je potřeba vyřešit průjezd Děčínem, což je úkolem představitelů města ve spolupráci s občanskými iniciativami. Z posledních jednání vyplývá, že by mohla být nalezena shoda na vedení přeložky údolím Chrochvického potoka v „zelené variantě“, která by mohla vést v úseku mezi Malšovicemi a Děčínem přes Bohyni a ústít v Horním Jílovém. V Děčíně by navazovala na plánovanou Vilsnickou spojku, jejíž výstavba bude zahájena v druhé polovině roku 2014.

Problematiku, kterou lze řešit na úrovni samospráv a formou meziobecní spolupráce je zhuštění sítě cyklostezek a cyklotras, vybudování vnitroměstských tras, řešení bezpečnosti na místních komunikacích (chybějící chodníky a přechody pro chodce). S rozšiřováním cyklistické dopravy se zvyšuje potřeba dovybavení území o infrastrukturu pro cyklisty, jako jsou stojany na kola u úřadů, obchodů, úschovny kol u škol a zaměstnavatelů, případně vybudování systému Bike&Ride, který umožňuje dlouhodobé parkování. Stávající cyklostezky vznikaly často na málo frekventovaných komunikacích, tyto silnice se však nárůstem motorové dopravy staly pro cyklisty nebezpečnými. Proto je třeba zaměřit se na budování moderních tras, které kladou důraz na bezpečnost cyklistů. Na základě zvýšení bezpečnosti veškeré nemotorové dopravy lze očekávat navýšení využívání jízdního kola jako doprav-

³⁶ http://decinsky.denik.cz/zpravy_region/zakaz-kamionu-alespon-v-noci-bude-klid-tesi-lidi-20140702.html

ního prostředku pro cestu do zaměstnání a školy. Tím lze dosáhnout zlepšení kvality životního prostředí.

Bezpečnost na silnicích lze zlepšit údržbou příkopů a krajnic podél silnic. Příkopy a krajnice jsou často neudržované a vzrostlá zeleň (tráva, keře, stromy) brání ve výhledu, na některých místech nejsou vidět dopravní značky. Nebezpečí na komunikacích se s ubývajícím světlem zvyšuje, proto je vhodné doplnit komunikace o reflexní prvky, které by zlepšily viditelnost. Častým důvodem dopravních nehod, kdy dochází ke střetům s chodcem či cyklistou, bývá nedodržení povolené rychlosti. Do komunikací procházejících obytnou zástavbou je proto vhodné zasadit bezpečnostní prvky, které zpomalí rychlost projíždějících vozidel, např. informační radary, zpomalující semaforey nebo stavební úpravy komunikací, které zúží silnici, a tím donutí řidiče ke zpomalení. Všechny tyto úpravy je však nutné řešit komplexně a s ohledem na současnou situaci na komunikaci, aby místo ke zlepšení bezpečnosti nedocházelo díky odvedení pozornosti řidiče k nebezpečným střetům.

Společnými silami lze vybudovat i více parkovacích míst. Všechny tyto problémy lze řešit meziobecní spoluprací a lze na ně získat finanční prostředky z rozpočtu kraje, státu či EU, případně z jiných zdrojů (např. Nadace ČEZ). Pro obce, které mají společný zájem – problém, by mohl být vytvořen integrovaný projekt, který by pak byl základem pro řešení stávající nevyhovující situace. Úspora finančních prostředků potřebných k realizaci by mohla být dosažena společným výběrovým řízením. Vzhledem k zákonným úpravám by bylo vhodné pro výběrové řízení využít stávající DSO nebo založit nový, který by byl zřízen za daným účelem.

V současné době je komplikované získat finanční prostředky, jež by obcím umožnily investovat do dopravní infrastruktury. Kromě tohoto problému, který se však dotýká širokého spektra oblastí v systému financování projektů samospráv, je častou komplikací zdouhavý proces stavebního řízení a s tím související zadávání veřejných zakázek. Obce by uvítaly zjednodušení obou procesů. Výtky představitelů obcí se týkají především procesu stavebního řízení, který je kvůli vyjadřování velkého množství dotčených orgánů a osob takřka nekonečný.

Ve správním území je dopravní obslužnost na vysoké úrovni, přesto je pro dopravce obsluha některých obcí neefektivní, a proto některá spojení chybí. Chybějící převážně autobusové spojení se týká ve většině případů víkendových a prázdninových spojů, kdy se projevuje absence „školních“ autobusů, které obsluhují území v době školního roku. Se změnou systému dopravní obslužnosti, které vstoupí v platnost v roce 2015, se začíná diskutovat o přínosech změny v jízdních řádech. Tyto změny mají zlepšit návaznosti jednotlivých linek autobusové a železniční dopravy. V některých případech u „školních“ autobusů však dojde k porušení návaznosti začátku a konce vyučování ZŠ, které se bude muset přizpůsobovat dojíždějícím žákům tak, aby netrávili mnoho času čekáním na otevření budovy školy či na odjezd autobusu po konci vyučování.

V současné době není dostatečně využíván potenciál řeky Labe. Chybí zde infrastruktura pro malá rekreační plavidla, jsou nevhodně řešené sjezdy. Řeku lze využít nejen pro plavbu, při zlepšení údržby břehů lze rozšířit pobřežní promenády. Vzhledem k současné situaci splavnosti Labe pro nákladní lodě by měl být potenciál řeky vztahován spíše k využití v rámci cestovního ruchu. Možnostmi, jak řeku více využít, se zabývá analýza rozvoje cestovního ruchu.

7.2. Návrhová část pro oblast aglomeračního tématu

7.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“. Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Doprava“, na jejímž základě byly připraveny Nástinů opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových okruzích v oblasti dopravy.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v SO ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma dopravy.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze dvou motivujících starostů, tří zaměstnanců magistrátu (odbor rozvoje, dopravní a silniční úřad), předsedy Okresní hospodářské komory a dopravního inženýra policie ČR. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma dopravy.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území SO ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

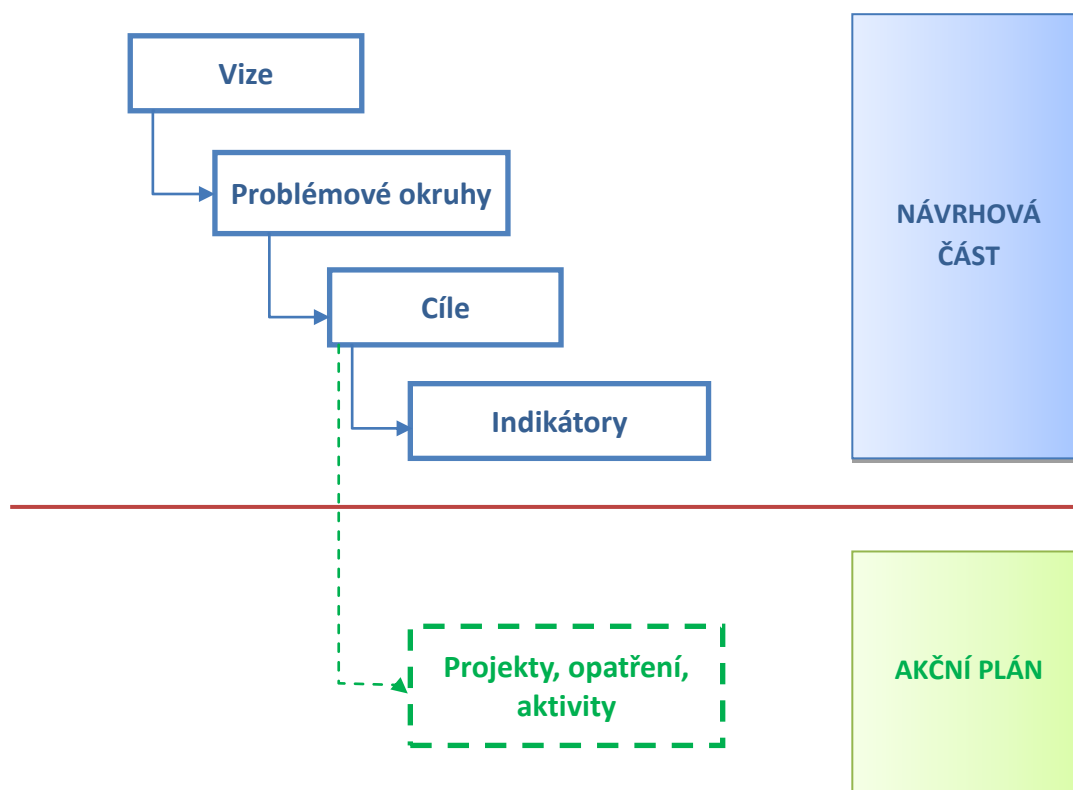
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v SO ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma doprava. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých

cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.



Struktura problémových oblastí a cílů tématu „Doprava“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize: Dopravní infrastruktura zajišťuje bezpečný pohyb cyklistů a chodců po celém území.

	Problémový okruh 1: Nevyhovující podmínky pro rozvoj cyklo dopravy			Problémový okruh 2: Bariérovost a problémy v bezpečnosti chodců		
Doprava	cíl 1.1: Vybudovat síť vnitroměstských cyklotras a cyklostezek včetně doprovodné infrastruktury	cíl 1.2: Dobudovat síť místních cyklostezek	cíl 1.3: Uzávěřit dohodu o správě a údržbě cyklostezky Ploučnice	cíl 2.1: Zpracovat generel bezpečnosti dopravy na komunikacích s vysokou dopravní intenzitou	cíl 2.2: Zvýšit počet bezpečných přechodů pro chodce	cíl 2.3: Zlepšit bezbariérovost dopravní infrastruktury

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

7.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vize

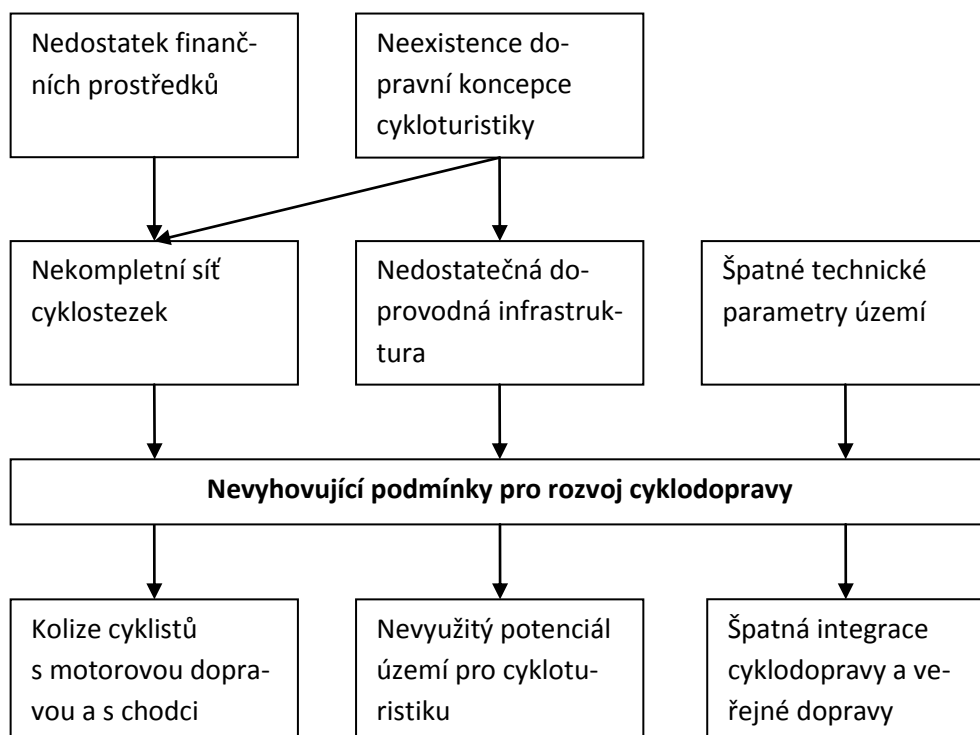
Meziobecní spolupráce obcí správního obvodu ORP Děčín vede ke zlepšení kvality života obyvatel obcí a k úspoře finančních prostředků. V oblasti školství funguje spolupráce mezi školami a zřizovateli, jsou sdíleny zkušenosti a společně řešeny problémy. Komunitní plánování sociálních služeb zohledňuje potřeby všech občanů v zapojených obcích. Obce snížily náklady na odpadové hospodářství díky jednotnému postupu a zvýšení podílu tříděného odpadu. Jednotná marketingová tvář území v cestovním ruchu vede ke zvyšování návštěvnosti všech částí regionu. **Dopravní infrastruktura zajišťuje bezpečný pohyb cyklistů a chodců po celém území.**

Problémové okruhy

1. Nevyhovující podmínky pro rozvoj cyklo dopravy

Analytická část dokumentu potvrdila vzrůstající trend zájmu o cyklo dopravy. V posledních letech se rozšířila síť cyklostezek a roste využití jízdního kola jako dopravního prostředku pro cestu do škol, zaměstnání, na nákup apod. Pro větší rozšíření cyklo dopravy pro běžné denní využití však chybí vnitroměstské trasy, které by umožnily bezpečný pohyb. Dalším předpokladem rozvoje cyklo dopravy je dostatečná infrastruktura, resp. parkování kol. Kromě vyznačení bezpečných tras je třeba se rovněž zabývat umístěním stojanů na kola pro krátkodobé a střednědobé parkování a zavedení systému Bike & Ride pro dlouhodobé stání kol. Rozvoj cyklo dopravy po celém správním území je podmíněn ucelenou sítí cyklotras. V regionu je celá řada cyklotras místní úrovně, které však netvoří ucelenou síť a často nenavazují ani na páteřní cyklostezky. Je tedy vhodné vybudovat chybějící cyklostezky pro úplné propojení stávající sítě. V současné době probíhají jednání mezi Krajským úřadem Ústeckého kraje a obcemi, jejichž územími jsou vedeny cyklostezky, o převodu jednotlivých částí cyklostezek do správy dotčených obcí. Obcím proto vzniká problém s financováním a následnou údržbou. Rozpočty obcí budou zatíženy vysokými náklady na zimní i letní údržbu, proto je nutné najít východisko, které by pomohlo řešit správu a údržbu v době, kdy bude majetek svěřen do správy obcí.

Indikátor: *Počet projektů podporujících cyklo dopravy a doprovodnou infrastrukturu*

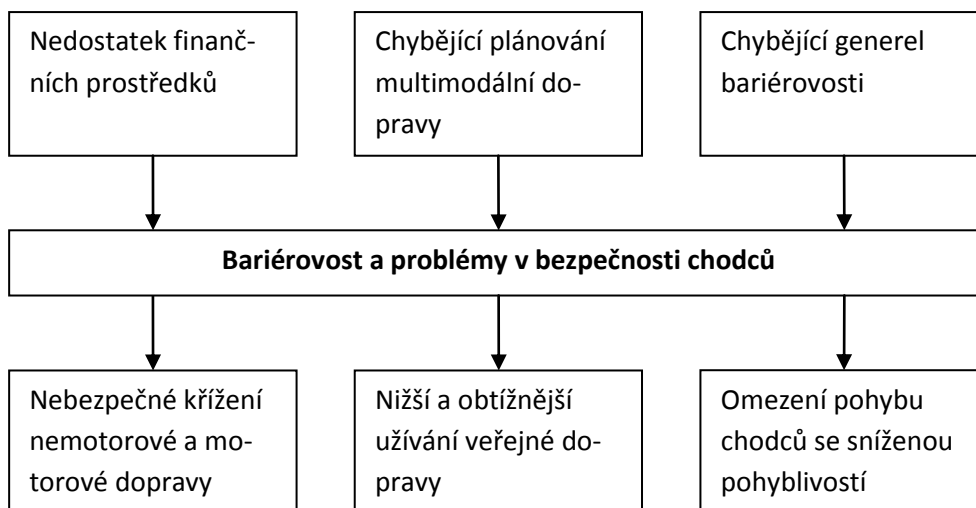


2. Bariérovost a problémy v bezpečnosti chodců

Jedním z problémů v oblasti dopravy, který lze řešit v rámci meziobecní spolupráce, je zvýšení bezpečnosti chodců a bezbariérovost dopravní infrastruktury. Vznik nebezpečných kolizí chodců s motorovou dopravou souvisí s vysokou dopravní intenzitou v území. Mnoho komunikací s hustým provozem osobní a nákladní dopravy vede centrem obcí a tím dochází k vyššímu ohrožení chodců. Všechny úpravy spojené s bezpečností je však nutné řešit komplexně a s ohledem na současnou situaci na komunikaci, aby místo ke zlepšení bezpečnosti nedocházelo díky odvedení pozornosti řidiče k nebezpečným střetům.

Z analýzy dále vyplývají problémy s bariérovostí dopravní infrastruktury. Chodníky, autobusové zastávky a přechody pro chodce v mnoha případech nesplňují požadavky na bezbariérovost. Kromě nevhodných výšek obrubníků jsou problémy s umístěním vodících prvků, tlačítek na semaforech a pevných překážek na chodnících. V území existují překážky, které neumožňují volný pohyb osobám s omezenou možností pohybu. Vzhledem k tomu, že se stále zvětšuje okruh občanů s tímto omezením, je třeba při rekonstrukcích a výstavbě infrastruktury postupovat tak, aby byl splněn požadavek na bezbariérovost.

Indikátor: *Počet projektů vedoucích ke zlepšení bezpečnosti chodců a k odstranění bariér v dopravní infrastruktuře*



7.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Nevyhovující podmínky pro rozvoj cyklo dopravy
Cíl 1.1	Vybudovat síť vnitroměstských cyklotras a cyklostezek včetně doprovodné infrastruktury
Popis cíle	SO ORP Děčín je region, který podporuje využívání jízdního kola jako běžného dopravního prostředku pro cestu do zaměstnání, škol apod. Tato podpora je naplňována dílčími kroky, např. stanovením cyklokoordinátora, zvýšením počtu servisů a otevíráním nových úseků cyklostezek. Problémem měst (tedy především Děčína) je bezpečnost cyklo dopravy, která se na nevhovujících komunikacích kříží s motorovou dopravou. Lepší průjezd městy zajistí síť vnitroměstských cyklotras, která bude současně navazovat na páteřní a regionální cyklostezky. Pro rozvoj cyklo dopravy je rovněž nutná kvalitní doprovodná infrastruktura. Ve městech i obcích chybí především řešení krátkodobého i dlouhodobého stání, značení stávajících cyklotras a navigace. Spolupráce při naplňování cíle přinese zvýšení bezpečnosti cyklistů a zlepšení efektivity vynaložených finančních prostředků na pořízení cyklistického mobiliáře. Cílem je prostřednictvím meziobecní spolupráce vytvořit dobře dostupná a prostupná města, což povede k zvýšení podílu cyklistické dopravy na celkové dopravě ve městech.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zpracování koncepce dopravy v Děčíně • Aktualizace Studie cyklistických tras v Děčíně • Zajištění finančních prostředků z vnějších zdrojů (SFDI) • Zavedení systému Bike & Ride • Pořízení parkovacích stojanů pro kola • Dokončení značení městských cyklotras
Název indikátorů k hodnocení cíle	Celková délka vnitroměstských cyklotras Počet projektů na dovybavení cyklotras doprovodnou infrastrukturou
Správce cíle	Starostka Huntířova (Renata Fajáková)

Problémový okruh 1	Nevyhovující podmínky pro rozvoj cyklodopravy
Cíl 1.2	Dobudovat síť místních cyklostezek
Popis cíle	<p>Ve SO ORP Děčín je přibližně 176 km značených cyklostezek a cyklotras různé úrovně, místní cyklostezky mají cca 40% podíl. Nejvýznamnějšími jsou cyklotrasy Labská stezka, Krušnohorská magistrála a Ploučnice, které tvoří páteřní síť, na níž navazují další stezky místní úrovně. Přestože větší částí území prochází nějaká cyklostezka nebo cyklotrasa, existují oblasti, kde značená cyklostezka chybí úplně nebo chybí úseky, které by stávající trasy propojily a umožnily by plynulejší jízdu na kole. Vzhledem ke stále se zvyšující oblibě tohoto způsobu dopravy je pro další rozvoj cykloturistiky vhodné doplnit stávající síť o nové úseky. Předpokladem pro vybudování nových úseků je spolupráce jednotlivých obcí, jejichž katastrálním územím budou trasy procházet. Vedle spolupráce místních samospráv je nutné zapojit i ostatní vlastníky cest, které by bylo vhodné zařadit do sítě cyklostezek. Koordinace všech zainteresovaných subjektů je nezbytná kvůli návaznosti jednotlivých úseků a snížení ceny za km trasy. Propojení stávajících značených tras a vybudování nových úseků lze provést vyznačením cyklotrasy na místních komunikacích s nízkou dopravní intenzitou, využitím lesních a polních cest (nutná dohoda s vlastníky) a stavbou nových úseků na vhodných pozemcích, např. na březích potoků. Kromě výstavby je potřebná i dohoda jednotlivých obcí o udržitelnosti, tedy systému následné údržby.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Vypracování návrhu nových tras • Dosažení dohody s vlastníky pozemků • Zajištění finančních prostředků z vnějších zdrojů (SFDI) • Dohoda o způsobu dofinancování z vlastních zdrojů • Dohoda o společné správě a údržbě
Název indikátorů k hodnocení cíle	Celková délka místních cyklostezek
Správce cíle	Starosta Merboltic (Lukáš Tomeška)

Problémový okruh 1	Nevyhovující podmínky pro rozvoj cyklo dopravy
Cíl 1.3	Uzavřít dohodu o správě a údržbě cyklostezky Ploučnice
Popis cíle	Vzhledem k charakteru cyklotras, které vedou katastrální územím různých obcí, vzniká problém s jejich správou a údržbou. Páteřní cyklotrasy Labská stezka a Ploučnice jsou financovány Ústeckým krajem prostřednictvím evropských fondů a jednou z podmínek je udržitelnost projektu. V současné době probíhají jednání mezi Krajským úřadem Ústeckého kraje a obcemi, jejichž územím je vedena cyklostezka Ploučnice, o převodu jednotlivých částí cyklostezky do správy dotčených obcí. Po ukončení závazku udržitelnosti budou převedeny do jejich majetku. Z tohoto důvodu vzniká problém s financováním následné údržby. Rozpočty obcí budou zatíženy vysokými náklady na zimní i letní péči, proto je nutné najít východisko, které by pomohlo řešit správu a údržbu po převodu do majetků obcí. Problém s následnou správou nesouvisí pouze s financováním, ale i koordinací jednotlivých aktivit spojených s cyklostezkami, jako je např. pořízení mobiliáře, značení a budování nových úseků. Nalezení shody na společném postupu při správě a údržbě stávajících i nově budovaných cyklotras a cyklostezek přinese úsporu vynakládaných finančních prostředků a koordinovaný postup dalších aktivit.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Srovnávací analýza: založení DSO x pověření některé obce • Dohoda způsobu financování • Usilování o příspěvek z vnějších zdrojů (SFDI)
Název indikátorů k hodnocení cíle	Dohoda o správě a údržbě cyklostezky Ploučnice
Správce cíle	Starostka Huntířova (Renata Fajáková)

Problémový okruh 2	Bariérovost a problémy v bezpečnosti chodců
Cíl 2.1	Zpracovat generel bezpečnosti dopravy na komunikacích s vysokou dopravní intenzitou
Popis cíle	Správním obvodem procházejí tři páteřní komunikace, a to silnice I/13, I/62 a II/262. Dle měření dopravní intenzity z roku 2010 na některých úsecích komunikací první třídy projede až 10 000 vozidel za 24 hodin, dopravní intenzita na komunikaci druhé třídy se pak pohybuje kolem 4 000 za 24 hodin. Problémem je, že úseky s takto vysokou intenzitou dopravy procházejí zabydlenými oblastmi. Tato situace vede k nebezpečným střetům mezi motorovou a nemotorovou dopravou a dochází k ohrožování chodců i cyklistů provozem na komunikacích. Vzhledem k tomuto stavu je cílem určit nejvíce nebezpečné úseky ve spolupráci s Policií ČR a společným postupem danou situaci řešit. Ke všem úpravám spojeným s bezpečností je však nutné přistupovat komplexně a s ohledem na současnou situaci na komunikaci, aby místo ke zlepšení bezpečnosti nedocházelo díky odvedení pozornosti řidiče k nebezpečným střetům. Předpokladem komplexního řešení je spolupráce všech dotčených obcí s vlastníky komunikací (ŘSD, SÚS) a Policií ČR.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Prostorové vymezení • Dohoda o společném financování • Zadání výběrového řízení na zpracovatele • Navržení konkrétních opatření
Název indikátorů k hodnocení cíle	Generel bezpečnosti dopravy
Správce cíle	Odd. silničního správního a dopravního úřadu MM Děčín (Bc. Jana Kohoutová)

Problémový okruh 2	Bariérovost a problémy v bezpečnosti chodců
Cíl 2.2	Zvýšit počet bezpečných přechodů pro chodce
Popis cíle	Při běžném provozu na komunikacích jsou chodci jednou z nejohroženějších skupin. Proto je nutné při plánování dopravních staveb zvažovat, jakým způsobem se stavba dotkne jejich bezpečnosti. Často dochází k nebezpečným situacím při přecházení komunikací, a to i na vyznačených přechodech pro chodce. Vzhledem k neustálému zvyšování dopravní intenzity může k takto nebezpečným střetům docházet stále častěji. Ve SO ORP Děčín je velké množství přechodů pro chodce, které neodpovídají požadavkům na bezpečnost. Nebezpečnost těchto přechodů spočívá v jejich nedostatečném osvětlení, nevhodnému umístění a délce přecházeného úseku. Zvýšení bezpečnosti přechodů pro chodce bude vycházet z návrhů opatření, které vyplynou ze zpracovaného generelu bezpečnosti na komunikacích. Zároveň by se mělo vycházet ze znalostí místních poměrů v jednotlivých obcích. Spolupráce obcí přinese koordinovaný postup při řešení bezpečnostních problémů a komplexní řešení celého území v oblasti dopravní infrastruktury.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Analýza současného stavu • Návrh opatření • Zpracování konkrétních projektů • Zajištění financování (Nadace ČEZ, krajské fondy, SFDI) • Realizace opatření
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet bezpečných přechodů pro chodce
Správce cíle	Odd. silničního správního a dopravního úřadu MM Děčín (Bc. Jana Kohoutová)

Problémový okruh 2	Bariérovost a problémy v bezpečnosti chodců
Cíl 2.3	Zlepšit bezbariérovost dopravní infrastruktury
Popis cíle	Pro bezproblémový pohyb rodin s kočárky a osob s omezenou schopností pohybu a orientace je nutné zajistit odstranění všech bariér, které jim volný pohyb znesnadňují. Na výskyt bariér v jednotlivých obcích poukazuje i Územně plánovací dokumentace správního obvodu ORP Děčín. V celém regionu se nachází řada chodníků, autobusových zastávek a přechodů pro chodce, které nesplňují požadavky na bezbariérovost. Přestože se bariérovost týká především měst, problém je aktuální i v řadě obcí. Proto je třeba postupně zlepšovat bezbariérové prostředí prostřednictvím investic v rámci rekonstrukcí veřejných prostranství, komunikací, chodníků a úprav zastávek veřejné dopravy. Společným postupem obcí lze dosáhnout optimalizace nákladů spojených s investicemi a v případě čerpání finančních prostředků z vyhlášených dotačních titulů dosáhnout na vyšší podíl prostředků mimo místní rozpočty.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Sestavení pracovní skupiny • Analýza stávajícího stavu • Určení priorit • Návrh opatření • Zpracování konkrétních projektů • Realizace opatření
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p>Generel bariérovosti</p> <p>Počet projektů k odstranění bariér</p> <p>Meziroční index růstu investic do projektů k odstranění bariér</p>
Správce cíle	Starosta Markvartic (Ing. Petr Hodbod')

7.2.4. Indikátory

Problémový okruh 1	Nevyhovující podmínky pro rozvoj cyklo dopravy		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	POČET PROJEKTŮ PODPORUJÍCÍCH CYKLODOPRAVU A DOPROVODNOU INFRASTRUKTURU		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	manažer strategie		
Roky	2014	2018	2023
Plán		3	5
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V území je síť místních cyklotras, které navazují na páteřní cyklostezky. Tato síť na sebe však v některých úsecích nenavazuje a netvoří tak ucelený celek. V jádrovém městě téměř nejsou vnitroměstské cyklotrasy. Zároveň zde není dostatečná doprovodná infrastruktura. Existence ucelené sítě místních cyklostezek a vnitroměstských tras a s nimi související doprovodná infrastruktura jsou předpokladem pro fungování cyklo dopravy jako alternativního způsobu dopravy v území.		
Metodika a výpočet:	Počet bude stanoven na základě informací od obcí o jednotlivých realizovaných projektech.		
Zdroj čerpání dat:	projektové dokumentace zrealizovaných projektů podporujících cyklo dopravy v jednotlivých obcích SO ORP v daném roce		

Cíl 1.1	Vybudovat síť vnitroměstských cyklotras a cyklostezek včetně doprovodné infrastruktury		
Číslo indikátoru	1.1		
Název indikátoru	CELKOVÁ DÉLKA VNITROMĚSTSKÝCH CYKLOTRAS		
Měrná jednotka	km		
Správce měřítka	cyklokoordinátor		
Roky	2014	2018	2023
Plán		3	5
Skutečnost	0,3		
Popis měřítka:	Cílem je zvýšit podíl cyklo dopravy na celkové dopravě ve městě, a to prostřednictvím vybudování sítě vnitroměstských cyklostezek navazujících na stávající nadregionální a regionální cyklotrasy.		
Metodika a výpočet:	Indikátor vyjadřuje skutečnou délku značených vnitroměstských cyklostezek a cyklotras.		
Zdroj čerpání dat:	projektové dokumentace, aktualizace Strategie města Děčín		

Cíl 1.1	Vybudovat síť vnitroměstských cyklotras a cyklostezek včetně doprovodné infrastruktury		
Číslo indikátoru	1.2		
Název indikátoru	POČET PROJEKTŮ K DOVYBAVENÍ CYKLOTRAS DOPROVODNOU INFRASTRUKTUROU		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	cyklokoordinátor		
Roky	2014	2018	2023
Plán		3	5
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Pro podporu využívání jízdního kola jako rovnocenného dopravního prostředku je zásadní budování vhodné infrastruktury pro cyklisty. Pokud má být kolo používáno ke každodenním cestám do zaměstnání, do školy či na nákupy, je nutné zajistit možnost snadného a bezpečného parkování v cíli cesty. Prostřednictvím tohoto indikátoru bude sledován počet projektů vedoucích ke zlepšení parkování. Indikátor bude rovněž sledovat projekty, jejichž prostřednictvím budou dovybaveny cyklostezky stojany na kola, odpočinkovými místy a dalším mobiliářem pro potřeby cykloturistů.		
Metodika a výpočet:	Prostý součet všech projektů		
Zdroj čerpání dat:	aktualizace Strategie města Děčín, projektové dokumentace		

Cíl 1.2	Dobudovat síť místních cyklostezek		
Číslo indikátoru	1.3		
Název indikátoru	CELKOVÁ DÉLKA MÍSTNÍCH CYKLOSTEZEK		
Měrná jednotka	km		
Správce měřítka	cyklokoordinátor		
Roky	2014	2018	2023
Plán		75	78
Skutečnost	72,5		
Popis měřítka:	Pro rozvoj cyklodopravy v celém správním území je nutné dobudovat místní cyklostezky tak, aby vytvořily ucelenou síť a navazovaly na stávající nadregionální cyklostezky.		
Metodika a výpočet:	Indikátor vyjadřuje skutečnou délku značených cyklostezek a cyklotras 3. a 4. třídy podle realizovaných projektů		
Zdroj čerpání dat:	projektové dokumentace, kilometrovník		

Cíl 1.3	Uzavřít dohodu o správě a údržbě cyklostezek		
Číslo indikátoru	1.4		
Název indikátoru	DOHODA O SPRÁVĚ A ÚDRŽBĚ CYKLOSTEZKY PLOUČNICE		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	cyklokoordinátor		
Roky	2014	2018	2023
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	V současné době probíhají jednání mezi Krajským úřadem Ústeckého kraje a obcemi, jejichž územím je vedena cyklostezka Ploučnice, o převodu jednotlivých částí cyklostezek do správy dotčených obcí. Po ukončení závazku udržitelnosti budou převedeny do jejich majetku. Vzhledem k tomu, že financování údržby může zatížit rozpočty obcí vysokými náklady, je vhodné uzavřít dohodu o správě cyklostezek. Tato dohoda umožní snížení nákladů na údržbu cyklostezek pro jednotlivé obce, zjednodušení jejich správy a koordinovaný postup při dalších aktivitách spojených s cyklostezkami.		
Metodika a výpočet:	Uzavřená dohoda o správě a údržbě cyklostezek s podpisy zapojených obcí		
Zdroj čerpání dat:	Sdružení obcí Benešovska		

Problémový okruh 2	Bariérovost a problémy v bezpečnosti chodců		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	POČET PROJEKTŮ VEDOUCÍCH KE ZLEPŠENÍ BEZPEČNOSTI CHODCŮ A K ODSTRANĚNÍ BARIÉR V DOPRAVNÍ INFRASTRUKTUŘE		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	manažer strategie		
Roky	2014	2018	2023
Plán		3	3
Skutečnost	nezjištěno		
Popis měřítka:	Realizací projektů zaměřených na bezpečnost chodců dojde k většímu předcházení kolizí mezi motorovou dopravou a chodci, případně cyklisty. Projekty zaměřené na odstranění bariér dopravní infrastruktury povedou ke snazšímu pohybu osob s různými handicapami a zároveň umožní pohyb rodin s dětskými kočárky. Projekty budou zaměřeny na mapování kolizních úseků a realizaci navržených opatření dle těchto generelů.		
Metodika a výpočet:	Počet projektů bude stanoven na základě poskytnutých informací jednotlivých obcí o realizovaných projektech		
Zdroj čerpání dat:	projektové dokumentace zrealizovaných projektů, závěrečné účty obcí		

Cíl 2.1	Zpracovat generel bezpečnosti dopravy na komunikacích s vysokou dopravní intenzitou		
Číslo indikátoru	2.1		
Název indikátoru	GENEREL BEZPEČNOSTI DOPRAVY		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	oddělení silničního a dopravního úřadu MM Děčín		
Roky	2014	2018	2023
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Územím procházejí tři páteří komunikace s vysokou dopravní intenzitou. Tyto komunikace procházejí centry obcí a tato situace vede často k nebezpečným střetům mezi motorovou a nemotorovou dopravou. Prostřednictvím generelu bezpečnosti dojde k zmapování nebezpečných úseků a návrhům na komplexní řešení bezpečnosti na nejvíce nebezpečných úsecích.		
Metodika a výpočet:	Zpracovaný generel		
Zdroj čerpání dat:	oddělení silničního a dopravního úřadu MM Děčín		

Cíl 2.2	Zvýšit počet bezpečných přechodů pro chodce		
Číslo indikátoru	2.2		
Název indikátoru	POČET BEZPEČNÝCH PŘECHODŮ PRO CHODCE		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	oddělení správy komunikací MM Děčín		
Roky	2014	2018	2023
Plán		33	37
Skutečnost	30		
Popis měřítka:	Základním předpokladem pro zlepšení bezpečnosti chodců je vytvoření podmínek pro jejich bezpečný pohyb po komunikacích. K nejnebezpečnějším situacím dochází při křížení s motorovou dopravou. Cílem je upravit stávající přechody pro chodce tak, aby splňovaly požadavky na bezpečnost, tj. osvětlení, značení a další bezpečnostní prvky.		
Metodika a výpočet:	Součet přechodů pro chodce, které jsou umístěny na silnicích I., II., III. třídy a místních komunikacích v obcích SO ORP a splňují požadavky ČSN 736110.		
Zdroj čerpání dat:	oddělení správy komunikací MM Děčín, informace z dotčených obcí		

Cíl 2.3	Zlepšit bezbariérovost dopravní infrastruktury		
Číslo indikátoru	2.3		
Název indikátoru	GENEREL BARIÉROVOSTI		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	manažer strategie		
Roky	2014	2018	2023
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	V území se nachází celá řada dopravní infrastruktury (chodníky, autobusové zastávky, přechody pro chodce), která neumožňuje bezpečný a bezproblémový pohyb pro osoby s omezenou pohyblivostí (tělesně, zrakově a sluchově handicapované), stejně tak i pro rodiny s kočárky a seniory. Generel poskytne jednotlivým obcím informace o nevyhovující dopravní infrastruktuře a navrhovaných úpravách, které umožní lepší pohyb osob s omezenou možností pohybu.		
Metodika a výpočet:	Vytvoření generelu		
Zdroj čerpání dat:	zpracovaný Generel bariérovosti		

Cíl 2.3	Zlepšit bezbariérovost dopravní infrastruktury		
Číslo indikátoru	2.4		
Název indikátoru	POČET PROJEKTŮ K ODSTRANĚNÍ BARIÉR		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	manažer strategie		
Roky	2014	2018	2023
Plán		3	3
Skutečnost	-		
Popis měřítka:	Předpokladem je zpracování generelu bariérovosti, který identifikuje problémová místa a navrhne jejich možná řešení. Na základě zpracovaného dokumentu budou připraveny projekty na úpravu chodníků, přechodů pro chodce a autobusových zastávek tak, aby byly odstraněny překážky volného a bezpečného pohybu chodců na veřejných prostranstvích.		
Metodika a výpočet:	Počet projektů, jejichž výstupem budou stavební úpravy stávajících přechodů pro chodce nebo počet nových přechodů, odpovídající ustanovením vyhlášky č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb.		
Zdroj čerpání dat:	projekty obcí SO ORP Děčín		

Cíl 2.3	Zlepšit bezbariérovost dopravní infrastruktury		
Číslo indikátoru	2.5		
Název indikátoru	MEZIROČNÍ INDEX RŮSTU INVESTIC DO PROJEKTŮ K ODSTRANĚNÍ BARIÉR		
Měrná jednotka	index		
Správce měřítka	manažer strategie		
Roky	2014	2018	2023
Plán		1,3	1,6
Skutečnost	1,0		
Popis měřítka:	Indikátor bude měřit meziroční růst objemu investic do projektů k odstranění bariér v rámci celého správního území.		
Metodika a výpočet:	Index bude vypočítán jako podíl investic základního a běžného období. Základním obdobím je rok 2014		
Zdroj čerpání dat:	výkazy plnění rozpočtů obcí		

7.3. Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla)

7.3.1. Systém monitorování, řízení rizik a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Řídící skupina zatím nebyla určena.

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Vybudovat síť vnitroměstských cyklotras a cyklostezek včetně doprovodné infrastruktury	starostka Huntířova (Renata Fajáková)
1.2	Dobudovat síť místních cyklostezek	starosta Merboltic (Lukáš Tomeška)
1.3	Uzavřít dohodu o správě a údržbě cyklostezky Ploučnice	starostka Huntířova (Renata Fajáková)
2.1	Zpracovat generel bezpečnosti dopravy na komunikacích s vysokou dopravní intenzitou	odd. silničního správního a dopravního úřadu MM Děčín (Bc. Jana Kohoutová)
2.2	Zvýšit počet bezpečných přechodů pro chodce	odd. silničního správního a dopravního úřadu MM Děčín (Bc. Jana Kohoutová)
2.3	Zlepšit bezbariérovost dopravní infrastruktury	starosta Markvartic (Ing. Petr Hodboď)

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	Počet projektů podporujících cyklodopravu a doprovodnou infrastrukturu	manažer strategie
1.1	Celková délka vnitroměstských cyklotras	cyklokoordinátor
1.2	Počet projektů k dovybavení cyklostezek doprovodnou infrastrukturou	cyklokoordinátor
1.3	Celková délka místních cyklostezek	cyklokoordinátor
1.4	Dohoda o správě a údržbě cyklostezky Ploučnice	cyklokoordinátor
2	Počet projektů vedoucích ke zlepšení bezpečnosti chodců a k odstranění bariér v dopravní infrastruktuře	manažer strategie
2.1	Generel bezpečnosti dopravy	Oddělení silničního a dopravního úřadu MM Děčín
2.2	Počet bezpečných přechodů pro chodce	Oddělení správy komunikací MM Děčín
2.3	Generel bariérovosti	manažer strategie
2.4	Počet projektů k odstranění bariér	manažer strategie
2.5	Meziroční index růstu investic do projektů k odstranění bariér	manažer strategie

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 7.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.– 3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů	každoročně v 1.– 2. čtvrtletí

	indikátorů a správců cílů	
Projednáni vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

7.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

7.3.3. Akční plán realizace: opatření, odpovědnosti, harmonogram a rozpočet

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok³⁷. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

³⁷ V případě, že se meziobecní spolupráce odehrává na bázi dobrovolného svazku obcí, musí být akční plán v souladu s rozpočtem svazku. Pokud probíhá spolupráce na smluvním základě, pak je potřeba, aby všechny aktivity uvedené v akčním plánu byly financovatelné (a tedy zahrnuté v rozpočtu) z rozpočtů jednotlivých zapojených obcí.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava		■												
Realizace					■									
Vyhodnocení									■					
Akční plán na r. 2017														
Příprava					■									
Realizace									■					
Vyhodnocení													■	

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů.³⁸ Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

³⁸ V současné době jsou na www.strukturalni-fondy.cz k dispozici návrhy operačních programů, které procházejí procesem schvalování v Evropské komisi. Na základě připomínek Evropské komise budou ještě zčásti přepracovány, nicméně nepředpokládá se jejich zásadní revize. Proto je vhodné vycházet z aktuální verze operačních programů, do zdroje financování uvést nejen název operačního programu, ale i jeho konkrétní specifický cíl.

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

7.4. Závěr a postup zpracování

7.4.1. Shrnutí

Na základě zpracované analytické části v oblasti dopravy byly identifikovány dvě problémové oblasti, které je možné řešit prostřednictvím meziobecní spolupráce, a to cyklo doprava a problematika bezpečnosti a bariérovosti dopravní infrastruktury.

V souvislosti s cyklo dopravou je problémový okruh zaměřen na nevyhovující podmínky pro její rozvoj. Rozmach cyklistické dopravy jako alternativního způsobu dopravy je podmíněn existencí sítě cyklistických stezek a doplňkových služeb (parkování, půjčovny kol apod.). Regionem prochází páteřní cyklostezky a stezky místní úrovně, které ovšem v některých částech území netvoří ucelenou síť. Ve městech je třeba zajistit podmínky pro bezpečný pohyb na jízdním kole, proto je potřeba vybudovat vnitroměstské cyklotrasy, jež budou navazovat na již existující páteřní cyklostezky. Po vybudování chybějících místních a vnitroměstských cyklostezek vznikne ve správním území ucelená síť cyklotras, které bude možné využít pro běžný pohyb obyvatel území i jako turistický produkt. Samotné vybudování cyklotras však pro rozvoj cyklo dopravy nestačí. Je třeba zajistit i podmínky pro vývoj doplňkových služeb, a to především krátkodobé a dlouhodobé parkování. Vyřešením parkování jízdních kol bude umožněno využít jízdního kola jako dopravního prostředku, proto je třeba umístit dostatek stojanů. Dlouhodobé stání lze vyřešit zavedením systému Bike&Ride, který umožní odstavit kolo na delší dobu, a tím umožní využít pro další cestu jiný druh dopravy.

Druhý okruh je zaměřen na bariérovost dopravní infrastruktury a bezpečnost chodců. Prvním krokem k vyřešení problémového okruhu je zmapování nebezpečných úseků na komunikacích s vysokou dopravní intenzitou a zpracování generelu bariérovosti v území. Zpracované generely bezpečnosti a bariérovosti umožní identifikovat nebezpečná místa a navrhnou řešení daných problémů. Tyto dokumenty pak umožní koncepční řešení území z hlediska bezpečnosti a bariérovosti.

Pro vyřešení identifikovaných problémů byly stanoveny rozvojové cíle, odvíjejí se od identifikovaných příčin vzniku problémových okruhů. Stanovení jasně formulovaných a měřitelných cílů umožní prostřednictvím pravidelně sestavovaných akčních plánů dosáhnout zlepšení či plného odstranění problémů. Každému cíli byl přiřazen gestor, jenž bude sledovat a iniciovat plnění tohoto cíle. Pro měření úspěšnosti strategie jsou stanoveny indikátory určující výchozí hodnotu a hodnotu, které má být prostřednictvím jednotlivých kroků dosaženo.

7.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Doba zpracování návrhové části strategie: 2. pololetí 2014

Zpracovatelé návrhové části: Ing. Blanka Novotná, Mgr. Daniel Redek

Při sestavování strategie byly činěny následující kroky:

- identifikace problémových okruhů na základě analýzy,
- ověření problémových okruhů při jednání fokusní skupiny,
- popsání problémových okruhů,
- navržení hlavních opatření, které je pro dosažení cíle nutné přijmout či postupně přijímat,
- oslovení gestorů jednotlivých cílů,
- stanovení indikátorů, které budou měřit úspěšnost nastavené strategie,
- navržení akčního plánu.

7.5. Přílohy

Seznam zkratk

ČR	Česká republika
ČSPLO	Československá plavba labsko-oderská
ČSÚ	Český statistický úřad
DDM	dům dětí a mládeže
DI	dopravní inspektorát
DP	dopravní podnik
DSO	dobrovolný svazek obcí
EVL	evropsky významná lokalita
EU	Evropská unie
CHKO	chráněná krajinná oblast
IDOS	Informační dopravní systém
IDS	integrovaný dopravní systém
ITI	integrované územní investice
MF	Ministerstvo financí
MHD	městská hromadná doprava
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
OP	operační program
ORP	obec s rozšířenou působností
PČR	Policie České republiky
ROT	Region Orlicko – Třebovsko
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic
SO	správní obvod
SŠZZ	Střední škola zahradnická a zemědělská
SÚS	Správa a údržba silnic
TEN-T	transevropská dopravní síť (angl.)
ŽP	životní prostředí
ZÚR	zásady územního rozvoje

Příloha č. 1: Počet nehod v jednotlivých obcích a jejich částech v období 2010 – 2013

Obec, resp. část obce	počet nehod	mrtví	těžce zranění	lehce zranění	počet nehod	mrtví	těžce zranění	lehce zranění	počet nehod	mrtví	těžce zranění	lehce zranění	počet nehod	mrtví	těžce zranění	lehce zranění
	2010				2011				2012				2013			
Arnoltice	1								1				1			
Benešov nad Ploučnicí	15				9	1	3	14			4	16				7
Bynovec					2	1	1	1				1				
Česká Kamenice	42			3	30	1	7	33		2	7	52		1	5	
Filipov												1				
Kerhartice					1											
Děčín	220		2	25	145	3	6	29	170	1	4	34	239	1	1	36
Děčín I – Děčín	28			1	17			7	17		1	3	24		1	3
Děčín II – Nové Město	18		1	4	15			2	16		1	5	17			
Děčín III – Staré Město	17			1	9			1	9			1	14			1
Děčín IV – Podmokly	42			8	34	1	6	21		1	6	22		1	10	
Děčín V – Rozbělesy	16		2	1	18	3	3	7		1	1	12				2
Děčín VI – Letná	9			2	4	1	1	7				6	16			1
Děčín VII – Chrochvice	3			1												
Děčín VIII – Dolní Oldřichov	9			3	2			6				5	6			3
Děčín IX – Bynov	8			3	9	2	1	9				2	3			
Děčín X – Bělá	2			1	2			3				1	5			2
Děčín XI – Horní Žleb	1				1											
Děčín XII – Vilsnice	2				1		1									
Děčín XIII – Loubí													1			
Děčín XIX – Čechy	1			1												
Děčín XVIII – Maxičky	3															
Děčín XVII – Jalůvčí					1								2			1
Děčín XVI – Přípeř					1		1						1			
Děčín XV – Prostřední Žleb													1			
Děčín XXII – Václavov	1							1				1				
Děčín XXIV – Krásný Studenec	1															
Děčín XXV – Chmelnice	1			1												
Děčín XXVI – Bechlejovice					1								4			
Děčín XXVII – Březiny	7				4		4	6				6				2
Děčín XXVIII – Folknáře	1												2			1
Děčín XXXI – Křešice	4		1		3		1	5				1	3			1
Děčín XXXII – Boletice n. L.	4				4			6				1	4			
Děčín XXXIII – Nebočady	1			1									1			
Dobkovice	1				5		3	1								
Dobrná	2				1								5			
Dolní Habartice	1				1								2		1	
Františkov nad Ploučnicí	5			2	1			6			3	2				
Heřmanov								2					1			
Horní Habartice					1								1			
Hřensko	4				1			3					5			
Mezná	2															
Huntířov	7			1	1			5					7	1		2

Stará Oleška				1													
Nová Oleška	1																
Janov	2			1				1				1					
Janská	2			2				1				1					
Jetřichovice				1				3				1					
Jílové	41	1		12	27		1	13	22			9	44				9
Martiněves	1																
Modrá									1								
Sněžník	1																
Kámen	1								1				1				
Kunratice									4		1	1					
Kytlice	1				4			1	4					5			
Labská Stráň	1																
Ludvíkovice	13		1	1	9			3	11			2	15	1			6
Malá Veleň	1			2	3				3					2			
Malšovice	1								2					3			
Markvartice	8		1	1	4		1	2	8			2	5				1
Merboltice	4													2			
Růžová					1									4			
Srbská Kamenice	4			1	1				1			1	1				
Starý Šachov	5				3				3			1	2	1			
Těchlovice	1				4		1		2			2	4			1	1
Valkeřice	3		1		2			2	1		1		2				
Velká Bukovina	1				2				1					2			
Karlovka					1			1									
Verneřice	3				5			1	2					5			
Veselé	3				1			2						5			4

Zdroj: Policie ČR

Příloha č. 2: Závady na komunikacích dle údajů DI PČR v Děčíně

Chybějící nebo špatně řešené přechody pro chodce:

- Komunikace II/261 – Chybějící přechody – v ulici Vítězství v Děčíně (v blízkosti učiliště ČSPLO, základní školy Nativity a mateřské školy Jurta).
- V Děčíně v Riegrově ulici (u MŠ).
- Komunikace II/262 – Nedostatečně řešené nebo chybějící přechody – v blízkosti SŠZZ Děčín-Libverda, DDM Děčín – Březiny, Malá Veleň – Soutěsky a Jedlka, Benešov n. Pl. (u prodejny TESCO a železničního přejezdu na křižovatce Nábřežní – Nádražní – Českolipská, na náměstí Míru z ulice Děčínská a z ulice Palackého), Františkov n. Pl. (oba přechody).

Absence chodníků:

- Komunikace III/26223 v úseku Benešov n. Pl. – Markvartice
- Komunikace II/240

Problematické křižovatky:

- Děčín: Březinova – Boženy Němcové – Komenského náměstí
- Benešov n. Pl.: Děčínská – Nábřežní

Autobusové zastávky:

- Malá Veleň – Soutěsky – chybějící chodníky a s tím související problematický nástup a výstup z autobusů,
- Františkov n. Pl. – chybějící nástupní prostory na autobusových zastávkách.

8. Závěr, kontakty

Strategický dokument byl zpracováván v období leden – prosinec 2014 a tvoří jej analytická část (zpracování leden – září 2014) a návrhová část (zpracování září – prosinec 2014). Účelem bylo vymezení a definování možností meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP Děčín. Jako klíčové pro možnosti spolupráce jednotlivých obcí správního obvodu byly zadáním projektu stanoveny tři oblasti, které jsou v kompetenci místní samosprávy, a to oblast školství (předškolní a základní vzdělávání), sociální služby a odpadového hospodářství. Nejrozvinutější meziobecní spolupráce z těchto témat probíhá v oblasti školství. Nejvíce problémů a zároveň možností k navázání meziobecní spolupráce bylo identifikováno v oblasti odpadového hospodářství. Mezi stěžejní cíle patří: rozšíření volnočasových aktivit (oblast školství), komunitního plánování za celý správní obvod (oblast sociálních služeb) a spolupráce v oblasti svozu odpadu (odpadové hospodářství).

Na základě rozhodnutí zapojených starostů byly v červnu 2014 zvoleny dvě volitelné oblasti, a to rozvoj cestovního ruchu, v oblasti aglomerace pak téma dopravy. Oblast cestovního ruchu byla zvolena s ohledem na geografické umístění regionu a jejího vlivu na rozvoj území. Rozvojové cíle v rámci cestovního ruchu byly směřovány především k propagaci území jako celku a jednotnému řízení. Udržitelná doprava je jedním ze základních rozvojových pilířů celého správního území. Kvalitní dopravní infrastruktura umožňuje vývoj všech dalších oblastí, v rámci projektu byla řešena především dopravní infrastruktura pro nemotorovou dopravu a řešení z hlediska bezpečnosti a bariérovosti.

Součástí dokumentu jsou rozvojové cíle jako řešení problémových oblastí. Na zpracovanou strategii naváže v roce 2015 její implementace do praxe, tzn. že navržené cíle budou konkretizovány do jednotlivých opatření, které budou realizovány v nejbližším období. Tyto opatření budou vycházet ze zpracovaných akčních plánů. V letech 2018 a 2023 proběhne měření indikátorů vyhodnocení, do jaké míry se daří naplňovat rozvojové cíle.

Realizační tým:

Koordinátor meziobecní spolupráce:

Ota Dračka *ota.dracka@mmdecin.cz*

Pracovník pro analýzy a strategie – zodpovědnost za kapitoly č. 2–5:

Mgr. Daniel Redek *daniel.redek@mmdecin.cz*

Tematický expert, odborník na oblast rozvoje aglomerací – zodpovědnost za kapitoly č. 6, 7:

Ing. Blanka Novotná *blanka.novotna@mmdecin.cz*

Asistentka:

Barbora Řešátková *barbora.resatkova@mmdecin.cz*

Motivující starostové:

	Ing. Petr Hodbod'	<i>petr.hodbod@mmdecin.cz</i>
do 30. 11. 2014:	Mgr. Dagmar Tesarčíková	<i>tesarcikova@benesovnlpl.cz</i>
od 1. 12. 2014:	Miroslav Kalvas	<i>starosta@mujilove.cz</i>

9. Přílohy

9.1. Seznam tabulek

Tab. 1 Základní informace o strategii	7
Tab. 2 Obce správního obvodu dle abecedního pořadí	8
Tab. 3 Relevantní významné strategické dokumenty	10
Tab. 4 Charakteristika území SO ORP	12
Tab. 5 Demografický vývoj obyvatel v území SO ORP	13
Tab. 6 Počet obyvatel obcí SO ORP Děčín v letech 2010–2012 a podíl věkových kategorií v roce 2012	14
Tab. 7 Stručná charakteristika školství	15
Tab. 8 Stručná charakteristika oblasti „kultura a sport“	16
Tab. 9 Stručná charakteristika „zdravotnictví“ veřejného i soukromého charakteru	17
Tab. 10 Ekonomická aktivita obyvatel území SO ORP	18
Tab. 11 Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání	18
Tab. 12 Charakteristika domácností	19
Tab. 13 Charakteristika nezaměstnanosti v území SO ORP	19
Tab. 14 Míra nezaměstnanosti [%] k 5. 3. 2014 v jednotlivých obcích SO ORP Děčín	20
Tab. 15 Nejžádanější a nejčastěji obsazované profese podle evidence ÚP Děčín (2013)	20
Tab. 16 Charakteristika trhu práce v území SO ORP	21
Tab. 17 Územní a strategické plánování	26
Tab. 18 Klíčové aktéři	27
Tab. 19 Počet škol a školských zařízení v kategoriích obcí dle počtu obyvatel (2012/2013)	37
Tab. 20 Počty škol a školských zařízení v jednotlivých obcích SO ORP (2012/2013)	38
Tab. 21 Pracovníci v obcích zřizovaných školách (2012/2013)	39
Tab. 22 Počet ZŠ v SO ORP (2012/2013)	39
Tab. 23 Počet žáků v malotřídních obecních ZŠ	40
Tab. 24 ZŠ zřizované obcemi	40
Tab. 25 Církevní ZŠ	41
Tab. 26 Soukromé a další ZŠ	41
Tab. 27 Součásti ředitelství základních škol v jednotlivých obcích SO ORP	42
Tab. 28 Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v SO ORP	42
Tab. 29 Ostatní pedagogičtí pracovníci škol (2012/2013)	43
Tab. 30 Počet škol a žáků na jednoho přepočteného učitele	43
Tab. 31 Kvalifikovanost pedagogů ZŠ zřizovaných obcí (2012/2013) – seřazeno dle podílu	44
Tab. 32 Přehled škol pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami v SO ORP	45
Tab. 33 Počet absolventů základních škol	45
Tab. 34 Přehled ZŠ v SO ORP za školní rok 2012/2013	46
Tab. 35 Srovnání základních škol zřizovaných obcí mezi ČR a SO ORP Děčín (2012/2013)	47
Tab. 36 Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu ORP	47
Tab. 37 MŠ zřizované obcí	48
Tab. 38 Soukromé MŠ	49
Tab. 39 Pedagogičtí pracovníci v MŠ zřizovaných obcí	49
Tab. 40 Přehled MŠ v SO ORP za školní rok 2012/2013	49
Tab. 41 Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v SO ORP	51

Tab. 42 Aktuální stavy MŠ (2013/2014) a cena za pobyt	52
Tab. 43 Jesle a další zařízení nabízející hlídání dětí do tří let (stav k 1. 4. 2014).....	53
Tab. 44 Školní družiny a školní kluby.....	53
Tab. 45 Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK (2012/2013).....	54
Tab. 46 SVČ zřizované obcemi dle územního členění (2012/2013)	54
Tab. 47 Údaje o pracovnících SVČ (2012/2013)	55
Tab. 48 Školní jídelny zřizované obcemi (2012/2013).....	55
Tab. 49 Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi (v Kč).....	56
Tab. 50 Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi (v Kč).....	56
Tab. 51 Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 (v Kč).....	57
Tab. 52 Financování z RUD v obcích zřizujících školu v roce 2013 (v Kč)	57
Tab. 53 Investiční potřeby obcí týkající se ZŠ do roku 2023.....	59
Tab. 54 Investiční potřeby obcí týkající se MŠ do roku 2023	60
Tab. 55 Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci SO ORP (dle Registru) a působících v SO ORP (vlastní šetření).....	93
Tab. 56 Zařízení sociálních služeb se sídlem působících v rámci SO ORP.....	93
Tab. 57 Počet jednotlivých typů sociálních služeb	94
Tab. 58 Poskytovatelé jednotlivých typů sociálních služeb poskytujících služby pro obyvatele SO ORP	95
Tab. 59 Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele	103
Tab. 60 Počet sociálních služeb dle zřizovatele.....	104
Tab. 61 Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012	105
Tab. 62 Kapacita zařízení sociálních služeb (2013).....	107
Tab. 63 Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012.....	107
Tab. 64 Počet organizací vykonávajících dobrovolnickou péči a počet jejich projektů v letech 2010–2012.....	108
Tab. 65 Zaměření dobrovolnických projektů v letech 2010, 2011 a 2012	108
Tab. 66 Sběrné dvory na území SO ORP, současný stav.....	140
Tab. 67 Sběrná místa na území SO ORP, současný stav	140
Tab. 68 Výkupny odpadů na území SO ORP, současný stav.....	141
Tab. 69 Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad, využívané obcemi v SO ORP), současný stav	142
Tab. 70 Zařízení pro nakládání s BRO na území SO ORP, současný stav	142
Tab. 71 Koncová zařízení (sklárky odpadů z obcí území SO ORP), současný stav	143
Tab. 72 Další zařízení pro nakládání s odpady v SO ORP a v jeho blízkosti, současný stav	144
Tab. 73 Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO).....	145
Tab. 74 Celková a měrná produkce NO, OO a všech odpadů, jejichž původcem je obec (2012).....	145
Tab. 75 Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území SO ORP	146
Tab. 76 Celková produkce odpadů v území (produkce KO a SKO)	148
Tab. 77 Celková a měrná produkce KO a SKO, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce odpadů) za rok 2012.....	149

Tab. 78 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008–2012 od všech původců odpadu..	149
Tab. 79 Srovnání produkce tříděného odpadu v ČR a SO ORP Děčín (2012) od všech původců odpadu	150
Tab. 80 Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytríděných odpadů), rok 2012	150
Tab. 81 Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí (2012)	151
Tab. 82 Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v Ústeckém kraji (2013) [kg/obyv.]	152
Tab. 83 Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území SO ORP	153
Tab. 84 Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu na celkové produkci BRO v SO ORP ..	154
Tab. 85 Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 – biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec (2012).....	155
Tab. 86 Nakládání s odpady celkově na území SO ORP za období 2008–2012.....	156
Tab. 87 Nakládání s komunálními odpady a se směsným komunálním odpadem na území SO ORP za období 2008–2012	157
Tab. 88 Nakládání se separovaným sběrem na území SO ORP za období 2008–2012	158
Tab. 89 Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem na území SO ORP za období 2008–2012	159
Tab. 90 Příjmy z odpadového hospodářství v letech 2010–2013 v území SO ORP	159
Tab. 91 Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010–2013 v území SO ORP	160
Tab. 92 Podpořené projekty OPŽP v SO ORP Děčín	160
Tab. 93 Charakteristika turistických oblastí na území SO ORP Děčín.....	214
Tab. 94 Bodové hodnocení potenciálu atraktivit v území SO ORP Děčín dle metodiky ÚÚR	215
Tab. 95 Návštěvnost významných lokalit Č. Švýcarska v letních měsících 2013 podle sloupkových sčítačů.....	219
Tab. 96 Chráněná území v SO ORP Děčín – současný stav.....	220
Tab. 97 Hodnocení potenciálu využití ploch a linií krajinně rekreačních ploch	221
Tab. 98 Držitelé certifikátu „Cyklisté vítání“ podle vybraných kategorií poskytovaných služeb	223
Tab. 99 Subjekty poskytující a zprostředkovávající služby pro cyklisty.....	223
Tab. 100 Poskytovatelé hipoturistických aktivit pro veřejnost	224
Tab. 101 Horolezecké oblasti na území SO ORP Děčín.....	225
Tab. 102 Návštěvnost vybraných atrakcí a turistických cílů v SO ORP Děčín (2013)	227
Tab. 103 Příjmy z ubytovacích kapacit a rekreačního pobytu v letech 2011–2013 v Kč.....	228
Tab. 104 Příjmy a výdaje paragrafu 2143 v letech 2011–2013 (zaokrouhлено na celé Kč).....	229
Tab. 105 Náklady a výnosy obce Hřensko v období 2011–2013 (zaokrouhлено na celé Kč)	230
Tab. 106 Jiné položky související s cestovním ruchem v roce 2013 v Kč.....	230
Tab. 107 Bodové ohodnocení atraktivit cestovního ruchu dle metodiky ÚÚR	234
Tab. 108 Bodové ohodnocení atraktivit cestovního ruchu dle metodiky ÚÚR	234
Tab. 109 Bodové hodnocení potenciálu cestovního ruchu v Ústeckém kraji dle metodiky ÚÚR	235
Tab. 110 Infrastruktura cestovního ruchu podle Halla a Page (2002).....	236
Tab. 112 Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení V SO ORP Děčín (2000–2012)	237
Tab. 113 Informační centra a informační místa v SO ORP Děčín (2013).....	239
Tab. 114 Návštěvnost informačních center Českého Švýcarska v letních měsících (2013)	239
Tab. 115 Obory se zaměřením na služby cestovního ruchu v SO ORP Děčín a okolí	241

Tab. 116 Současný stav pravidelně obsluhovaných stanic v SO ORP Děčín ve vztahu k bezbariérovosti	286
Tab. 117 Vyjíždějící, doba cesty.....	287
Tab. 118 Vyjíždějící – použité dopravní prostředky	287
Tab. 119 Dopravní intenzita v roce 2010	289
Tab. 120 Počet autobusových a vlakových spojů jednotlivých obcí s Děčínem.....	292
Tab. 121 Spokojenost s dopravní obslužností	293
Tab. 122 Počet dopravních nehod dle oddělení a místa nehody (2010–2013)	297
Tab. 123 Běžné a kapitálové výdaje obcí v období 2010–2013 (zaokrouhleno na celé Kč)	299
Tab. 124 Celkové běžné výdaje paragrafu 2221 za rok 2013	301
Tab. 125 Celkové běžné výdaje paragrafu 2212 za rok 2013	301
Tab. 126 Celkové kapitálové výdaje paragrafu 2212 pro rok 2013	302
Tab. 127 Celkové kapitálové výdaje paragrafu 2212 pro rok 2013 za jednotlivé obce.....	302

9.2. Seznam obrázků

Obr. 1 Administrativní členění správního obvodu	11
Obr. 2 Územní plánování.....	26
Obr. 3 Příslušnost obcí k dobrovolným svazkům obcí.....	28
Obr. 4 Místní akční skupiny	31
Obr. 5 Obce zřizující školy	36
Obr. 6 Vymezení území – působnost destinačních agentur	215
Obr. 7 Značené turistické trasy	222
Obr. 8 Atraktivita zahrnuté do výpočtu potenciálu cestovního ruchu dle metodiky ÚÚR	235
Obr. 9 Vymezení území	275
Obr. 10 Schéma dopravní sítě okresu Děčín	279
Obr. 11 Silniční síť na území SO ORP Děčín	280
Obr. 12 Železniční síť na území SO ORP Děčín	281
Obr. 13 Labská vodní cesta	283
Obr. 14 Cyklostezky a cyklotrasy v regionu	284
Obr. 15 Sčítání dopravy (2010)	288
Obr. 16 Schéma plánovaných linek	291
Obr. 17 Spádovost města Děčín	294

9.3. Seznam grafů

Graf 1 Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005–2012.....	13
Graf 2 Využití půdy v SO ORP Děčín (2013).....	23
Graf 3 Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních	25
Graf 4 Hodnocení fungování DSO	29
Graf 5 Hodnocení bariér MOS.....	29
Graf 6 Vhodnost forem MOS.....	29
Graf 7 Vhodnost oblastí k MOS	30
Graf 8 Stávající oblasti MOS	30
Graf 9 Úspěšnost v MOS	30
Graf 10 Počet žáků v malotřídních obecních ZŠ	40
Graf 11 Celkové počty MŠ dle zřizovatele	48
Graf 12 Počet odpovědí starostů obcí na dotaz „Jaké největší problémy v rámci školství v obci řešíte?“	67
Graf 13 Počet odpovědí starostů obcí na dotaz „U jakých témat školství může obec najít společný zájem s jinou obcí a bylo by účelné spolupracovat?“	67
Graf 14 Odpověď představitelů obcí na dotaz „Jaké největší problémy v oblasti soc. služeb v obci řešíte?“	114

Graf 15 Odpověď představitelů obcí na dotaz „U jakých témat sociálních služeb může obec najít společný zájem s jinou obcí a bylo by účelné spolupracovat?“	114
Graf 16 Podíl typů sociálních služeb působících v rámci SO ORP	133
Graf 17 Podíl zařízení sociálních služeb v SO ORP dle zřizovatele	133
Graf 18 Podíl sociálních služeb v SO ORP dle zřizovatele	134
Graf 19 Podíl financování zařízení sociálních služeb v SO ORP	134
Graf 20 Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012	134
Graf 21 Hodnocení vybraných témat problematiky odpadového hospodářství představiteli obcí	137
Graf 22 Odpověď představitelů obcí na dotaz „Jaké největší problémy odpad. hospodářství v obci řešíte?“ ...	138
Graf 23 Odpověď představitelů obcí na dotaz „V jaké oblasti odpadového hospodářství může obec najít společný zájem s jinou obcí a bylo by účelné spolupracovat?“	138
Graf 24 Odpověď představitelů obcí na dotaz „Jaké komodity třídíte na území Vaší obce?“	152
Graf 25 Složení odpadu skládkovaného na území SO ORP Děčín (2012)	156
Graf 26 Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území SO ORP (2008–2012)	192
Graf 27 Podíl KO a SKO na celkové produkci odpadů na území SO ORP (2008–2012)	197
Graf 28 Separovaný sběr odpadů na území SO ORP (2008–2012)	199
Graf 29 Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území SO ORP (2008–2012)	203
Graf 30 Podíl množství BRKO na množství BRO na území SO ORP (2008–2012)	205
Graf 31 Nakládání s odpady celkově na území SO ORP (2008–2012), využití a odstranění	207
Graf 32 Nakládání s KO na území SO ORP (2008–2012), využití a odstranění KO	209
Graf 33 Přehled nejsledovanějších příčin dopravních nehod 2010–2013	296
Graf 34 Počty úmrtí a zranění 2010–2013	297
Graf 35: Podíl běžných a kapitálových výdajů na 1 000 obyvatel v roce 2013	300